PRIMĂRIA MUNICIPIULUI EDINEȚ
Republica Moldova

STRATEGIA INTEGRATĂ DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A MUNICIPIULUI EDINEȚ

Viziune, obiective, priorități, plan de acțiuni și portofoliu de proiecte, 2027-2031

APROBATĂ DE CONSILIUL MUNICIPAL EDINEȚ
ÎN DATA DE 16 OCTOMBRIE 2026

Interreg Europe
Co-funded by the European Union
SMARTFORM
ELABORAT CU SUPORTUL EUROPOLIS
GRUP DE CONSULTANȚĂ ȘI DEZVOLTARE

STRATEGIA 2027-2031

Cuprins

Abrevieri **3**

Sumar executiv **4**

Introducere **8**

Capitolul 1. Stadiul actual al dezvoltării: provocări și oportunități strategice **10**

1.1 Un oraș cu scară locală și funcție regională 10
1.2 O economie cu firme active și prea puține locuri de muncă bine plătite 13
1.3 Un parc industrial funcțional și o rezervă încă neechipată 17
1.4 O populație în scădere și o regiune din care poate crește 19
1.5 Un fond locativ vechi și o construcție nouă abia la început 20
1.6 O infrastructură modernizată la suprafață și uzată în subteran 22
1.7 Servicii și spații publice bune, care încă nu îi țin pe oameni în oraș 23
1.8 Primele investiții verzi, cu efecte încă nemăsurate 25
1.9 O administrație care atrage finanțări, dar încă nu planifică întreținerea 26
1.10 Soluții mici de la partenerii europeni, pentru veriga lipsă 28
1.11 Trei schimbări și patru provocări strategice 29

Capitolul 2. Strategia de dezvoltare 2031 ..... **33**

2.1 Viziunea strategică 33
2.2 Obiective de dezvoltare 34
2.3 Priorități 39
2.4 Măsuri 41
2.5 Proiecte prioritare 45
2.6 Costuri de implementare 48
2.7 Cadrul de implementare 50
2.8 Monitorizare și evaluare 51
2.9 Riscuri de implementare și măsuri de atenuare 55

Capitolul 3. Planul de acțiuni 2027-2031 ..... **57**

Capitolul 4. Portofoliul de proiecte 2027-2031 ..... **87**

Anexe **110**

Anexa 1. Metodologia de prioritizare a proiectelor 110
Anexa 2. Indicatorii Strategiei și contribuția măsurilor 114
Anexa 3. Corelarea cu documentele de politici și finanțarea Strategiei 122
Anexa 4. Analiza diagnostic 127
Anexa 5. Bilanțul Strategiei 2021-2025 și lecțiile pentru noua perioadă 234
Anexa 6. Sinteza consultării publice și modificările aduse Strategiei 239

STRATEGIA 2027-2031

Abrevieri

ADA	Agenția Austriacă de Dezvoltare
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AO	Asociație obștească
APL	Administrația publică locală
BNS	Biroul Național de Statistică
CERTH/HIT	Centrul de Cercetare și Tehnologie Hellas / Institutul Elen de Transport
FNDRL	Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală
GIS	Sistem informațional geografic
GIZ	Agenția Germană pentru Cooperare Internațională
ÎM	Întreprindere municipală
IMSP	Instituție medico-sanitară publică
IT	Tehnologia informației
kW, kWh	Kilowatt, kilowatt-oră
M&E	Monitorizare și evaluare
MED	Ministerul Economiei și Digitalizării
MIDR	Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale
mil., mld.	Milioane, miliarde
ODD	Obiectivele de Dezvoltare Durabilă
PAEDC	Planul de acțiuni pentru energie durabilă și climă
PI	Parc industrial
PMUD	Planul de mobilitate urbană durabilă
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
PUD	Plan urbanistic de detaliu
PUG	Planul urbanistic general
RM	Republica Moldova
RPL	Recensământul populației și al locuințelor
SA	Societate pe acțiuni
SMARTFORM	Proiectul Interreg Europe în cadrul căruia se elaborează Strategia
SRL	Societate cu răspundere limitată
UAT	Unitate administrativ-teritorială
UE	Uniunea Europeană

STRATEGIA 2027-2031

Sumar executiv

Edinețul astăzi: progrese importante, potențial economic insuficient valorificat

Municipiul dispune de resurse și de investiții recente, dar baza sa economică și demografică rămâne prea mică pentru a susține integral rolul de pol regional.

Un municipiu mic cu o funcție regională

12,4 mii — locuitori în municipiul de azi: orașul Edineț și satele Alexăndreni și Gordineștii Noi

circa 19,2 mii — locuitori dacă procesul de amalgamare cu 8 unități administrativ-teritoriale se finalizează

150+ mii — locuitori în raioanele Edineț, Briceni, Ocnița și Dondușeni, deserviți de Edineț ca pol regional

Ce funcționează și ce lipsește încă

	Ce funcționează	Ce lipsește încă
Economia	**17 rezidenți** în Parcul Industrial, cu circa 20 mil. euro și 400 de locuri de muncă	**3 044** salariați în 310 întreprinderi, cea mai mică economie dintre municipiile-poli
Populația	**2 mii** navetiști vin zilnic la muncă în Edineț, din satele raionului și din raioanele vecine	**150-180** locuitori pleacă în fiecare an, mai ales tineri și familii tinere
Locuirea	**1 780 ha** teren public, 28% din teritoriu, și un plan urbanistic general nou	**Ultimul loc** între municipiile-poli la locuințe noi: oferta modernă rămâne mult în urma nevoilor
Orașul	**98%** din gospodăriile orașului au apă, iar 9 din 10 străzi sunt iluminate	**55%** din oraș are canalizare, sub pragul de 70% cerut unui pol
Satele	**260 din 470** gospodării din Alexăndreni sunt deja racordate la apă	**Fără apă** publică în Gordineștii Noi, iar Alexăndreni a pierdut 38,2% din populație în 10 ani
Finanțele	**Nr. 1** între poli la investițiile publice pe locuitor și la granturile externe încasate în 2024	**2,6 ori** valoarea bunurilor noi din trei ani față de veniturile proprii, fără buget de întreținere

Patru provocări strategice

1 — Centrul economic al nord-vestului
mai multe locuri de muncă, mai bine plătite

2 — Municipiul în care oamenii aleg să rămână și să se mute
teren echipat și locuințe noi

3 — Condiții urbane în tot municipiul
apă, canalizare, drumuri și iluminat în fiecare cartier și sat

4 — Grijă pentru tot ce s-a construit
întreținut, măsurat și finanțat an de an

Edinețul nu duce lipsă de resurse, ci de masă critică economică: prea puține firme și locuri de muncă bine plătite pentru a reține populația și a susține rolul regional.

Strategia 2031: atractivitate urbană, industrializare și creștere regională

Edinețul devine atractiv când oferă, în același timp, loc de muncă, locuință și servicii de calitate. Industria este motorul economic al acestui model.

Viziunea

Edinețul este motorul economic al nord-vestului Republicii Moldova: un pol regional care crește mai repede decât regiunea sa, cu locuri de muncă bine plătite și investiții noi, un municipiu verde, bine conectat și rezilient, în care oamenii aleg să trăiască, să muncească și să se dezvolte, cu o comunitate informată și implicată.

Obiectivul general

Creșterea atractivității municipiului Edineț pentru trai, muncă și investiții, pentru stabilizarea demografică și consolidarea fundației creșterii economice

Modelul de dezvoltare: atractivitate pentru trai, muncă și investiții

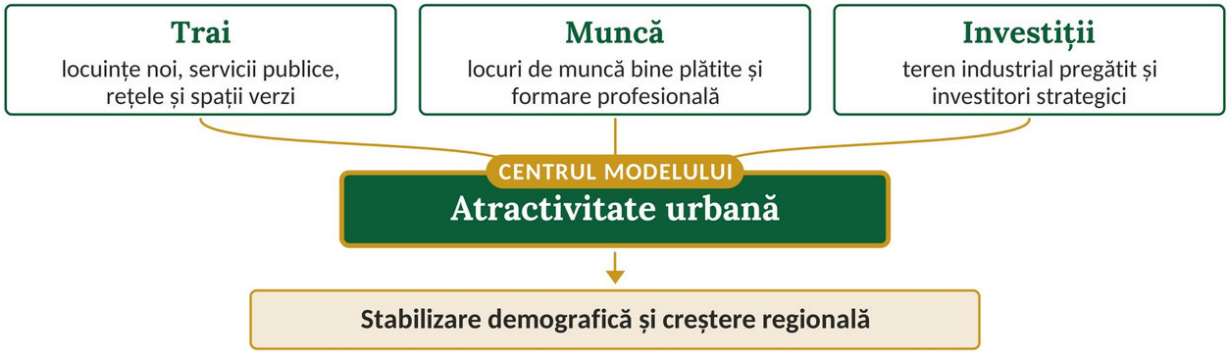

Locuri de muncă noi până în 2031: ținta și ambiția

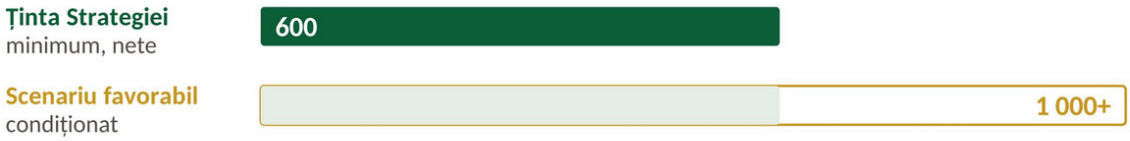

Ținta de 600 este indicatorul de salariați al Strategiei: de la 3 044 la cel puțin 3 644. Peste 1 000 sunt posibile doar cu doi-trei investitori strategici și a doua etapă a Parcului Industrial. Nu este o țintă aprobată.

Trei transformări

Economia
De la cifra de afaceri
la valoarea adăugată și salarii

Populația
De la plecări
la rămânere și stabilire

Investițiile
De la proiecte individuale
la management de portofoliu strategic

Patru obiective specifice

Obiectivul specific 1
Servicii publice de calitate, accesibile și sigure, la standardul unui pol regional, în oraș și în sate

Obiectivul specific 2
Reziliență climatică și un mediu mai bun

Obiectivul specific 3
Oportunități economice și securitate socială

Obiectivul specific 4
O administrație care lucrează cu date și cu locuitorii

De la priorități la investiții: un program de peste un miliard de lei

Peste jumătate din cost merge în rețele, străzi și locuire, unde sunt cele mai mari restanțe. Cea mai importantă investiție economică este Parcul Industrial.

Cinci priorități și costul lor în 2027-2031, mil. lei

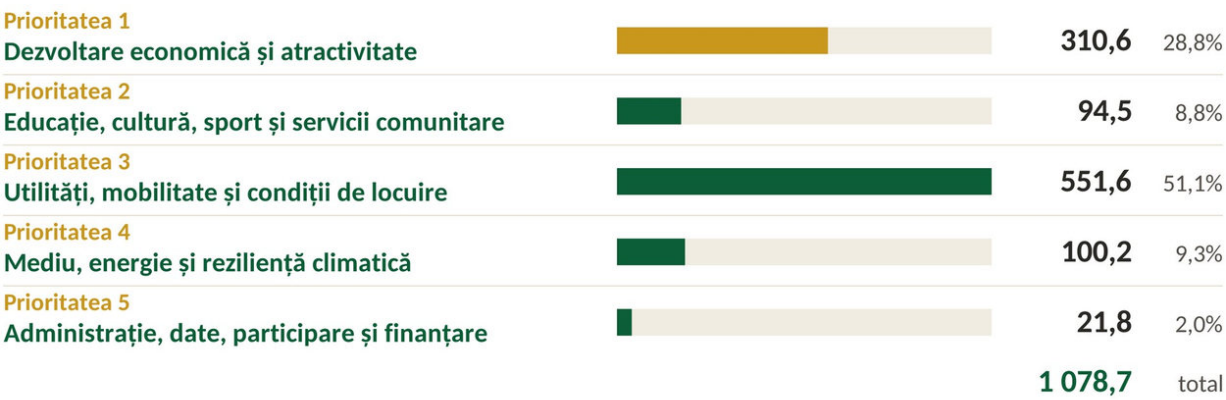

Industrializarea: Parcul Industrial și investitorii

mil. lei

- **6,7** Parcul actual finalizat: drumuri interne asfaltate pentru toți rezidenții
- **60,0** Teren nou echipat pentru investitori: 15 ha până în 2030
- **22,0** Energie suficientă pentru investitorii din parc
- **20,0** Spațiu de producție nou pentru un rezident nou
- **0,9** Forumuri investiționale și întâlniri B2B pentru atragerea investitorilor

  Plus: extinderea unui rezident existent, cu circa 175 de locuri de muncă, și formarea profesională împreună cu angajatorii.

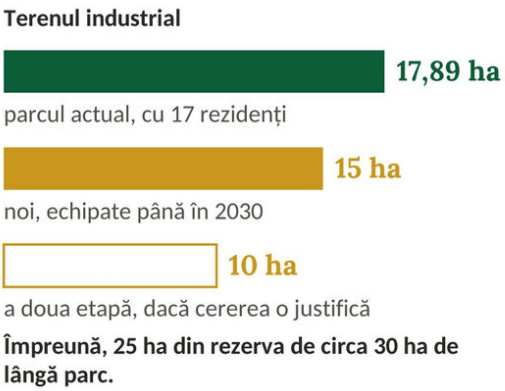

Împreună, 25 ha din rezerva de circa 30 ha de lângă parc.

Ce se schimbă până în 2031 în infrastructură, locuire și servicii

Gospodării cu canalizare 50% → minimum **60%**	Drumuri locale în stare bună 30% → minimum **45%**	Locuitori din cele două sate cu apă potabilă 50% → minimum **80%**
Blocuri cu curți amenajate 0% → minimum **30%**	Investiții private anuale, mil. lei 58,5 → minimum **88**	Vârstnici singuri cu sprijin regulat 0% → minimum **80%**

Fiecare investiție intră în portofoliu doar cu responsabil, cost de întreținere și sursă de finanțare. Cum se finanțează și cum se urmăresc rezultatele arată pagina următoare.

Implementarea Strategiei: proiecte pregătite, finanțare mobilizată, rezultate măsurabile

Costul de 1 078,7 mil. lei este necesarul estimat de investiții, nu finanțare asigurată. Strategia pregătește proiectele care pot atrage aceste resurse.

47	280	62	20
măsuri	acțiuni	proiecte în portofoliu	proiecte-nucleu

Calendarul investițiilor, mil. lei

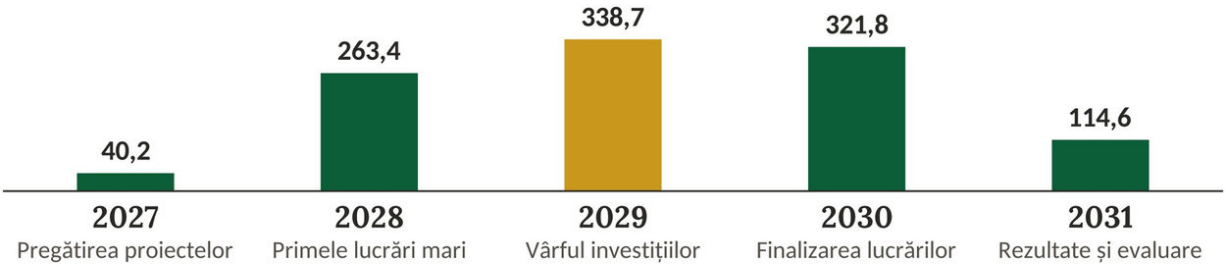

Portofoliul și finanțarea, mil. lei

Portofoliul de proiecte, pe gradul de pregătire — **870,3**

- A · 20 proiecte-nucleu — **494,3**
- B · 34 proiecte în pregătire — **342,2**
- C · 8 proiecte de rezervă — **33,8**

Proiectele A se pregătesc pentru depunere în 2027-2028. Alte acțiuni, de 208,4 mil. lei, sunt finanțate direct de Primărie, operatori, asociații de proprietari și investitori.

Sursele de finanțare ale celor 1 078,7 mil. lei — **1 078,7**

- Finanțare externă · 71% — **771,8**
- Privați, HORIZON, asociații · 23% — **246,3**
- Buget local, direct · 5% — **51,6**
- Operatori · 1% — **9,0**

Pentru proiectele-nucleu, bugetul local trebuie să asigure circa 23,9 mil. lei pe an, față de media de circa 20 mil. lei din ultimii cinci ani.

Monitorizarea: un raport anual, prezentat înaintea bugetului

Ianuarie
Datele anului, de la responsabilii de domenii

Februarie-martie
Raportul anual și tabloul celor 36 de indicatori

Mai
Raportul în Consiliul municipal, publicat pe SmartEdineț

Noiembrie-decembrie
Planul anual, aprobat odată cu bugetul

Evaluare intermediară în 2029 · evaluare finală după 2031 · revizuire după constituirea noii unități prin amalgamare

Până în 2031, Edinețul urmărește o economie industrială mai competitivă, cel puțin 600 de locuri de muncă noi, un municipiu în care oamenii aleg să rămână și un rol regional consolidat. Proiectele pregătite până în 2028 sunt condiția pentru a atrage finanțarea noului ciclu european.

STRATEGIA 2027-2031

Introducere

Strategia integrată de dezvoltare socio-economică a municipiului Edineț pentru perioada 2027-2031 este documentul strategic de referință al administrației publice locale pentru următorii cinci ani. Ea orientează deciziile publice, investițiile și resursele locale în mod coerent, predictibil și orientat spre rezultate.

Miza documentului este mai mare decât înlocuirea unei strategii expirate. Edinețul are statut de pol de creștere. Strategia trebuie să-l ajute să funcționeze ca pol: **cu o economie care creează mai multe locuri de muncă și reține mai multe salarii, cu un oraș în care oamenii aleg să rămână și să se mute, și cu o administrație care întreține, măsoară și finanțează an de an ce a construit.**

Strategia precedentă a acoperit perioada 2021-2025. Lecția ei este simplă: un document fără raport anual și fără indicatori urmăriți rămâne o listă de intenții. De aceea, în Strategia 2027-2031 fiecare măsură are un responsabil, un cost, o sursă de finanțare și un indicator.

Un proces etapizat, participativ și bazat pe date

Elaborarea Strategiei a fost un proces unitar, în două etape. Prima a fost analiza diagnostic pe opt domenii, realizată în iunie-septembrie 2026. A doua a fost etapa strategică, în care au fost formulate viziunea, obiectivele, prioritățile, măsurile, portofoliul de proiecte și mecanismele de implementare, monitorizare și evaluare.

Procesul a fost coordonat de Primăria municipiului Edineț, cu asistența metodologică a Grupului de Consultanță și Dezvoltare Urbană "Europolis International". Strategia se elaborează în cadrul proiectului nr. 03C0854 "Accelerating EU Mission on Net-Zero Transition through Community-led Innovation Skills" (SMARTFORM), finanțat prin programul Interreg Europe. Prin Dispoziția Primarului nr. 113 din 9 iunie 2026 a fost constituit Grupul de lucru pentru planificarea strategică, care coordonează, consultă și validează ambele etape.

Tabelul 1: Componența Grupului de lucru pentru planificarea strategică

Nr.	Numele	Funcția și instituția	Rolul în Grup
1	Constantin Cojocari	Primarul municipiului Edineț	Președinte
2	Rodelia Vasilcov	Viceprimar	Vicepreședinte
3	Mircea Morari	Secretarul Consiliului municipal	Membru
4	Ruslan Rețetnic	Viceprimar	Membru
5	Alexandru Gherghelegiu	Arhitect-șef al municipiului	Membru
6	Lilia Strimbanu	Contabil-șef, Primăria municipiului Edineț	Secretar
7	Liviu Lesnic	Reprezentant al Consiliului municipal	Membru
8	Ina Stanciu	Director, Camera de Comerț și Industrie Edineț, reprezentant al mediului de afaceri	Membru
9	Alina Rețetnicov	Președinte, AO "Areap", reprezentant al societății civile	Membru
10	Tatiana Dzic	Reprezentant al instituțiilor educaționale	Membru
11	Ruslan Levcenco	Director, ÎM "Apă-Canal Edineț"	Membru
12	Marina Vorbanet	Specialist, reprezentant al tinerilor	Membru
13	Sergiu Berezovschi	Director, ÎM DPGL-C	Membru
14	Liudmila Babuci	Reprezentant al grupurilor vulnerabile	Membru
15	Adrian Rotari	Șef, Inspecția pentru Protecția Mediului Edineț	Membru
16	Vitalii Sorocan	Vicepreședinte al Consiliului raional Edineț	Membru

Nr.	Numele	Funcția și instituția	Rolul în Grup
17	Alexandru Loșac	Administrator, ÎM "Transport Public Edineț"	Membru
18	Iunesa Gronic	Consilier municipal	Membru
19	Sergiana Danilceac	Specialist în atragerea investițiilor	Membru

Strategia se sprijină pe date, nu pe impresii: datele Primăriei și ale operatorilor municipali, statisticile Biroului Național de Statistică, Recensământul populației și al locuințelor 2024, datele Ministerului Finanțelor și rapoartele financiare ale întreprinderilor. Documentele de planificare folosite sunt cele în vigoare: PUG, PAEDC și PMUD. Edinețul a fost comparat cu ceilalți cinci poli de creștere, pe indicatori raportați la numărul de locuitori.

Strategia se sprijină, în egală măsură, pe opinia locuitorilor. În iunie 2026, echipele locale au completat "din poartă în poartă" 4 933 de chestionare în cele nouă primării care se amalgamează, dintre care 2 176 în municipiul Edineț. Atelierele Living Lab Edineț, din 23 martie și 31 iulie 2026, au adus la aceeași masă locuitorii, instituțiile și mediul de afaceri. Concluziile preliminare ale diagnosticului au fost discutate cu Grupul de lucru.

Proiectul Strategiei a fost prezentat la atelierul laboratorului urban participativ din 30 septembrie 2026, publicat pentru consultare publică, conform Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, și discutat în Grupul de lucru. Toate propunerile primite au fost acceptate și integrate în planul de acțiuni și în portofoliul de proiecte (Anexa 6). La examinarea în comisiile Consiliului municipal, Strategia a primit patru completări, prezentate în aceeași anexă. Strategia a fost aprobată de Consiliul municipal Edineț pe 16 octombrie 2026.

SMARTFORM: cinci întrebări pentru fiecare proiect

Edinețul este partener cu drepturi depline în proiectul SMARTFORM, alături de alte șapte teritorii europene din Grecia, Irlanda, România, Muntenegru, Bosnia și Herțegovina, Letonia și Olanda. Proiectul folosește abordarea Climate Transition Map, promovată de NetZeroCities, cu mentoratul metodologic al CERTH/HIT. Pentru Edineț, Strategia este instrumentul de politică locală pe care municipiul s-a angajat să-l îmbunătățească.

Analiza situației de pornire din toate teritoriile partenere a găsit același tipar. **Decalajul nu este de ambiție, ci de capacitate**: de implementare, de monitorizare și de coordonare. La Edineț, circa 77% dintre respondenții sondajului comun consideră instrumentele locale de planificare aliniate cadrului european, dar 58% consideră insuficient accesul la date fiabile, iar 40% cer mecanisme noi de finanțare. De aceea, fiecare proiect al Strategiei trece prin cinci întrebări: este verde, este digital, este făcut în cooperare, folosește resursele de mai multe ori și se poate măsura? Sunt filtre de calitate pentru proiecte, nu priorități separate.

Teritoriul Strategiei: municipiul de azi, pregătit pentru cel de mâine

Strategia se aplică teritoriului actual al municipiului: orașul Edineț și satele Alexăndreni și Gordinești Noi. Prin Decizia nr. 6/1 din 29 iulie 2026, Consiliul municipal a deschis procesul de amalgamare cu 8 unități administrativ-teritoriale din raioanele Edineț și Briceni. După constituirea noii unități, Strategia se actualizează pentru toate localitățile. Până atunci, măsurile pentru rețele și servicii sunt formulate astfel încât să poată fi extinse la localitățile care se alătură.

CAPITOLUL 1

Stadiul actual al dezvoltării: provocări și oportunități strategice

1.1 Un oraș cu scară locală și funcție regională

Edinețul este unul dintre cele șase municipii-poli de creștere ale țării, alături de Cahul, Comrat, Orhei, Soroca și Ungheni. Statutul îi atribuie o funcție regională: să fie centrul de referință pentru nord-vestul Moldovei - raioanele Edineț, Briceni, Dondușeni și Ocnița, cu peste 150 de mii de locuitori. Municipiul are însă 12,4 mii de locuitori și este singurul pol sub 15 mii. **Edinețul trebuie să îndeplinească funcții regionale cu o bază demografică și economică redusă.** Această diferență de scară explică o parte importantă a provocărilor sale: serviciile, infrastructura și economia orașului răspund unei cereri regionale, dar sunt susținute de resursele unui municipiu mult mai mic.

Figura 1: Edinețul în context regional: orașul de referință pentru o regiune de peste 150 de mii de locuitori și zona de amalgamare aprobată în 2026

Amalgamarea extinde teritoriul administrat. Rolul regional se sprijină pe economia și serviciile centrului.

Hotarul municipiului urmează să se schimbe. Conform Deciziei Consiliului municipal nr. 6/1 din 29 iulie 2026, municipiul Edineț urmează să se amalgameze cu alte 8 unități administrativ-teritoriale: comunele Rotunda, Blești, Hincăuți și Cepeleuți și satele Alexeevca și Hlinaia din raionul Edineț, precum și comunele Halahora de Sus și Mihăileni din raionul Briceni. Decizia deschide procesul. Constituirea efectivă a noii unități depinde de parcurgerea etapelor ulterioare prevăzute de cadrul legal. Dacă procesul se finalizează, noul municipiu va avea circa 19,2 mii de locuitori - 12 369 în hotarele de azi și 6 785 în cele 8 unități, conform Recensământului din 2024 - în 20 de localități, pe circa 275 km^2.

Pentru Strategie, trebuie separate trei lucruri: dimensiunea administrativă, densitatea economică și capacitatea de polarizare a orașului. Amalgamarea extinde teritoriul administrat și poate crea condiții pentru organizarea mai eficientă a serviciilor publice. Extinderea hotarelor nu produce însă automat întreprinderi noi, salarii competitive sau servicii regionale mai dezvoltate. Aduce, în plus, 17 localități cu drumurile, rețelele și clădirile lor publice, care vor intra în grija aceluiași buget. **Pentru Edineț, provocarea devine dublă: integrarea administrativă a localităților participante și consolidarea rolului economic al centrului urban. Cele două procese trebuie să se susțină reciproc, fără ca rezultatele lor să fie confundate.**

Edinețul are deja multe dintre piesele unui pol. Are resurse - cele mai mari investiții publice pe locuitor dintre cei șase poli, un Parc Industrial care funcționează, teren public și un plan urbanistic nou. Are și funcția: circa 2 mii de navetiști vin zilnic la muncă din satele raionului și din raioanele vecine, cei mai mulți pe locuri de muncă slab plătite. Locurile de muncă rămân însă prea puține, iar cele bine plătite sunt și mai puține. Municipiul pierde populație de două ori mai încet decât regiunea lui - 14,8% față de 30,3% între recensămintele din 2014 și 2024. **Ce îi lipsește este greutatea economică** - suficiente firme, salarii și servicii concentrate într-un singur loc, încât oamenii să găsească aici locuri de muncă bine plătite și motive să rămână sau să se mute aici.

Problema principală a Edinețului nu este, așadar, lipsa resurselor, ci conversia lor în rezultate economice. Municipiul atrage forță de muncă din regiune, dar captează doar parțial beneficiile acestei mobilități: o parte din salarii se cheltuie în afara municipiului, acolo unde locuiesc familiile navetiștilor. Cifra de afaceri a crescut nominal, dar în termeni reali aproape deloc, iar o parte importantă din ea nu rămâne în oraș. Proiectele au fost realizate, dar sistemele care să le întrețină sunt abia la început.

Figura 2: Edinețul pe domenii: ce are deja, ce lipsește încă și ce rezultat urmărește Strategia

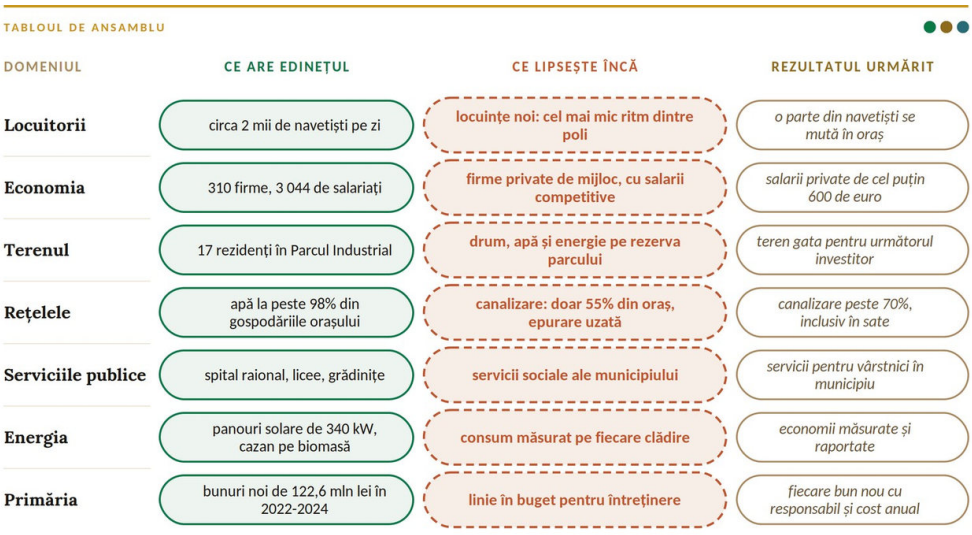

În fiecare domeniu, Edinețul are deja punctul de pornire. Lipsește pasul următor.

Există și un standard măsurabil al statutului de pol: 17 criterii minime, de la transportul public și canalizare la platforma industrială și centrul urban. La evaluarea intermediară din 2024, Edinețul îndeplinea 6 din 17 (35%) - cel mai slab nivel dintre cei șase poli, față de 52% în medie și 76% la Orhei. Scorul nu reflecta însă lipsa de efort: în același program, Edinețul avea cea mai înaltă rată de implementare, cu 7 din 9 proiecte inițiate și cu finanțare asigurată cel puțin parțial. Între timp s-a închis criteriul salubrizării, cu circa 80% din populație acoperită, iar municipiul a ajuns la 7 din 17. Calitatea apei poate deveni al optulea criteriu odată cu noua stație de tratare, dacă analizele la robinet o vor confirma.

Figura 3: Cele 17 condiții minime ale unui pol de creștere: 7 îndeplinite, 4 în lucru, 6 restante (situația 2026, după analiza diagnostic)

TABLOUL DE ANSAMBLU

CRITERIUL MINIM	2020	2024	2026	situația în 2026
MOBILITATE ȘI DRUMURI				
Transport public urban de calitate	○	●	●	serviciu municipal
Minimum 60% din drumuri în stare bună sau satisfăcătoare	○ 16%	○ 30%	○	circa 30%
ECONOMIE				
Incubator de afaceri funcțional	○	○	○	în parc, încă sub standard
Platformă industrială pregătită pentru investitori noi	○	○	○	rezerva de 30-38 ha, neechipată
Centru de afaceri pentru IT	●	●	●	după evaluarea 2024
SPAȚII PUBLICE ȘI CALITATEA VIEȚII				
Centru urban amenajat, pe măsura unui centru regional	○	○	○	centrul și piața, de amenajat
Cel puțin jumătate din curțile blocurilor în stare bună	○ 2%	○ 10%	○	curți reabilitate, sub jumătate
Complex sportiv multifuncțional regional	○	○	◑	în pregătire, cu ADR
Sală de spectacole de minimum 600 de locuri	●	●	●	după evaluarea 2024
Stadion de minimum 1 000 de locuri	●	●	●	1 360 de locuri
Zonă de agrement pentru toată regiunea	○	○	◑	Grădina Publică, în revitalizare
UTILITĂȚI				
Minimum 80% acoperire cu apă	● 82%	● 98%	●	peste 98%
Apă potabilă conformă normelor	○	◑	◑	stație nouă, analize de confirmat
Minimum 70% acoperire cu canalizare	○ 45%	○ 51%	○	circa 55%
Stație de epurare modernă	○	◑	◑	proiect depus, nefinanțat
Minimum 70% acoperire cu salubrizare	● 80%	○ 68%	●	circa 80%
Minimum 60% acoperire cu iluminat stradal	○ 50%	● 90%	●	peste 90%
Criterii îndeplinite	**5 din 17** 29%	**6 din 17** 35%	**7 din 17** 41%	

● îndeplinit ◑ în curs ○ restanță

Restanțele sunt, de fapt, ordinea de lucru a Strategiei pentru 2027-2031.

Restanțele - drumurile, incubatorul de afaceri, platforma industrială, centrul urban, curțile blocurilor și canalizarea - sunt, de fapt, ordinea de lucru a Strategiei. Costul lor se cunoaște doar ca ordin de mărime: Programul național al polilor de creștere estima, pe date din 2020, cel puțin 575 mil. lei (circa 23 mil. euro) doar pentru restanțele de infrastructură. **La această scară, restanțele pot fi închise realist doar printr-o succesiune planificată de finanțări, în mare parte externe.**

Comparat cu ceilalți cinci poli, Edinețul are două fețe. Municipiul este în frunte acolo unde contează efortul - investiții publice și private, productivitate, granturi atrase. Este pe ultimele locuri acolo unde contează mărimea și timpul - populație, vârstă, firme, drumuri, locuințe noi.

Figura 4: Edinețul între cele șase orașe-poli: în frunte la efort și investiții, pe ultimele locuri la mărime, vârstă și rețele

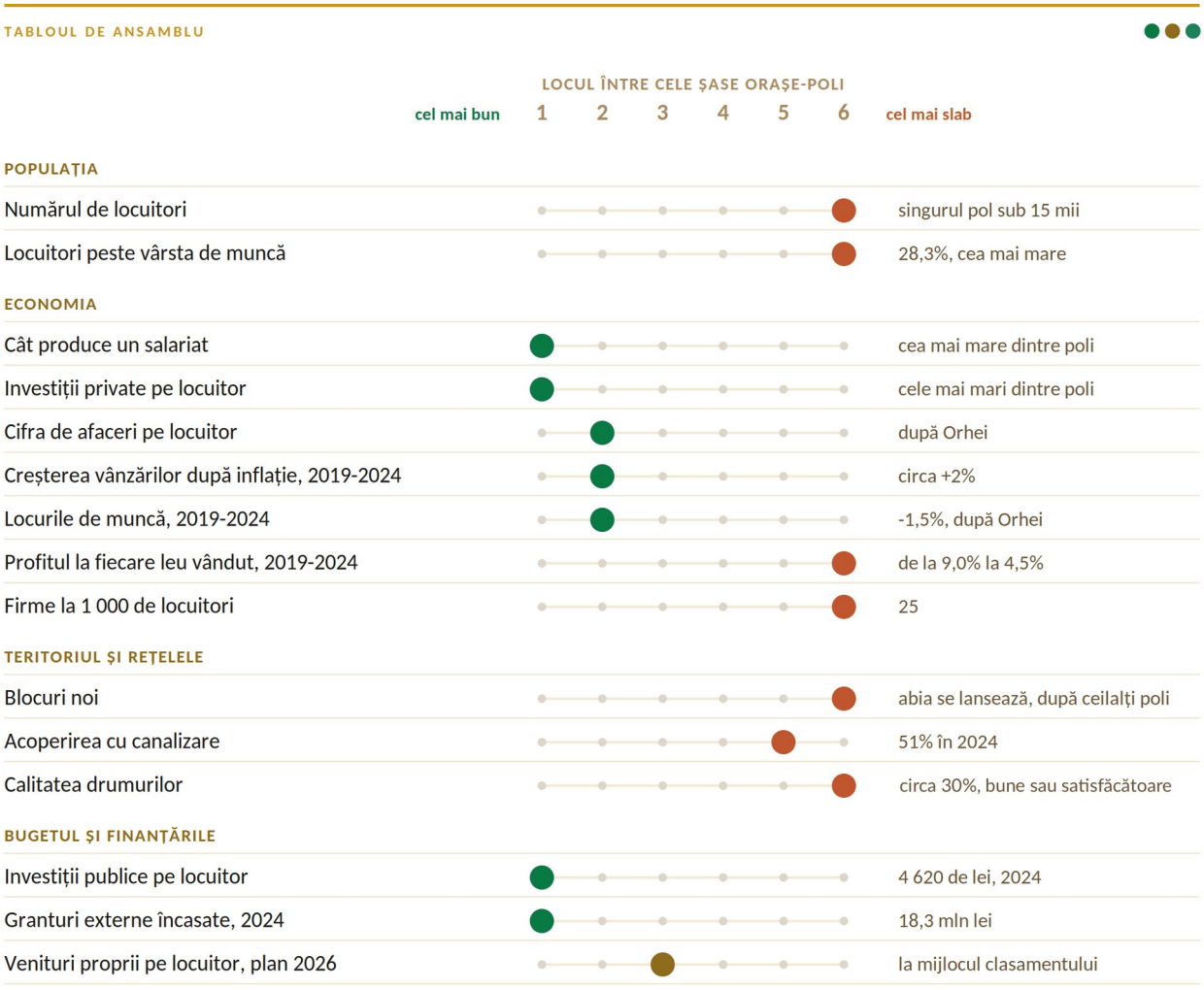

Edinețul este în frunte unde contează efortul și în urmă unde contează mărimea orașului.

Implicația pentru Strategie. Diagnosticul conduce la trei schimbări pentru 2027-2031: de la vânzări la salarii, de la plecare la rămânere și de la proiect la întreținere. Subcapitolele următoare arată, domeniu cu domeniu, ce le condiționează, iar subcapitolul 1.11 le transformă în provocări strategice. Fiecare investiție a Strategiei va fi evaluată după contribuția ei la cel puțin una dintre ele.

1.2 O economie cu firme active și prea puține locuri de muncă bine plătite

La prima vedere, economia Edinețului arată bine. Între cei șase poli, municipiul este pe primul loc la productivitatea muncii - cât produce un salariat - și la investițiile private pe locuitor și pe locul doi la cifra de afaceri pe locuitor, după Orhei. Între 2019 și 2024, cinci poli din șase au pierdut locuri de muncă, iar dintre ei Edineț a pierdut cel mai puțin, 1,5%. Doar Orhei și Edineț și-au crescut cifra de afaceri peste inflație.

Această poziție trebuie însă citită corect. Economia țării noastre este puternic concentrată în capitală, care produce, cu circa o treime din populație, peste 70% din economia națională, iar toți polii stau sub mediile naționale. Față de media națională, productivitatea Edineților este de doar 75%, iar investițiile

private raportate la cifra de afaceri sunt de trei ori mai mici - 2% față de 6%. Profitul la fiecare leu vândut s-a înjumătățit în cinci ani, de la 9,0% la 4,5% - cea mai mare scădere dintre poli.

În cifre absolute, cu 310 firme și 3 044 de salariați, Edinețul are cea mai mică economie dintre orașele-poli. Doar la cifra de afaceri, de circa 2,8 mld lei, o depășește pe cea a Sorocii.

Decalajele se întrețin reciproc. Investițiile private mici limitează productivitatea. Productivitatea joasă limitează salariile private. Salariile modeste îi determină pe o parte dintre tinerii calificați să plece spre Chișinău sau peste hotare, iar lipsa specialiștilor slăbește argumentele pentru investiții noi.

Figura 5: Economia Edinețului în două cercuri: cum funcționează azi și ce urmărește Strategia, cu salariul din firmele private în centru

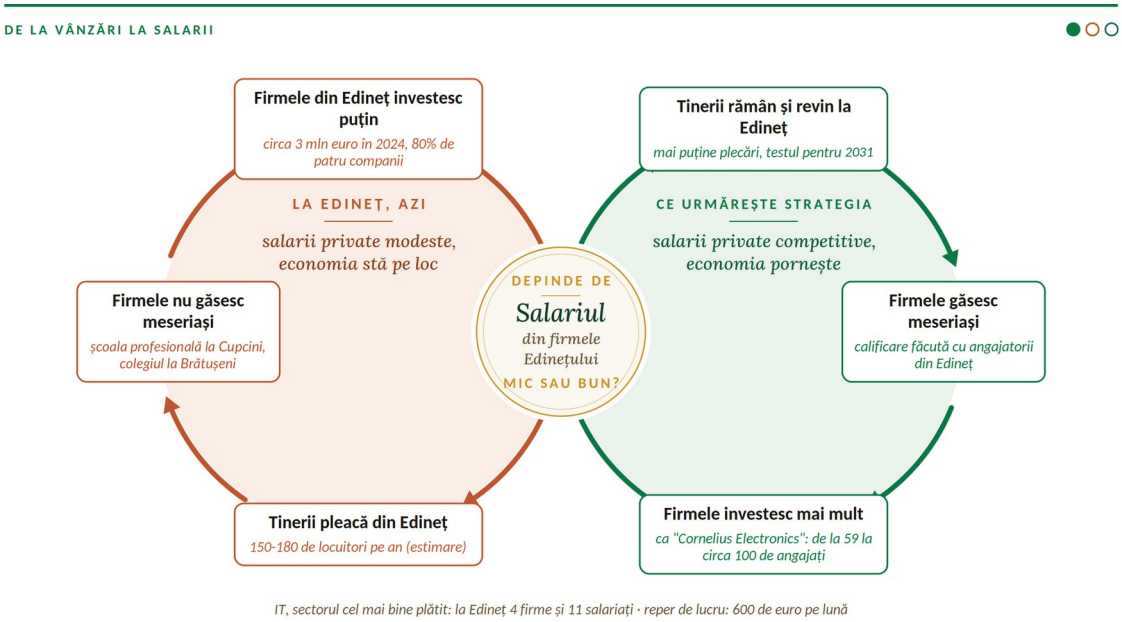

Același mecanism poate trage în jos sau în sus. La Edineț, salariul din firmele private arată încotro.

Cele două cercuri au în centru același element: salariul din firmele private. El nu se schimbă de la sine. Investițiile productive, terenul echipat, calificarea și salariile competitive depind unele de altele și trebuie tratate împreună. **Locurile de muncă private bine plătite sunt rezultatul economic central**: ele rețin o parte dintre tineri, reflectă productivitatea firmelor și îi oferă următorului investitor argumentul forței de muncă.

Analiza întreprinderilor arată că vânzările, profiturile și locurile de muncă sunt concentrate în categorii diferite de firme. Companiile cu rulaj mare nu sunt neapărat cele cu cele mai ridicate marje sau cu cei mai mulți salariați: "T.B. Fruit" realizează 85% din cifra de afaceri a industriei, cu un profit de circa 1 ban la leul vândut. Firmele cu marje ridicate sunt puține și mici - cele două companii energetice au cea mai mare marjă de profit din municipiu, dar împreună 23 de salariați. Cei mai mari angajatori sunt, în mare parte, întreprinderi publice sau finanțate din bani publici, al căror rol este serviciul public, nu extinderea pe piață. **Pentru economia municipiului, provocarea este dezvoltarea unui segment mai consistent de întreprinderi capabile să combine investițiile, productivitatea, salariile competitive și ocuparea.**

Cifra de afaceri - totalul vânzărilor firmelor - a crescut nominal cu 69% între 2019 și 2024. Deflatată cu indicele cumulat al prețurilor de consum, de circa 1,67, creșterea reală este de circa 2%. Peste o treime din creșterea nominală - 402 din 1 157 mil. lei - vine din două companii cu vânzări mari și marjă mică, "T.B. Fruit" și "Gloria-Qvarc", care angajează împreună 218 salariați, aproape exact cât în 2019. Creșterea

cu 63% a numărului de firme este umflată, în bună parte, de trecerea foștilor deținători de patente la firme înregistrate și de faptul că datele din 2019 cuprindeau doar firmele cu salariați. **Cifra de afaceri a crescut. Economia municipiului - aproape deloc.**

Figura 6: Trei economii paralele: vânzările, profitul și locurile de muncă se fac în firme diferite

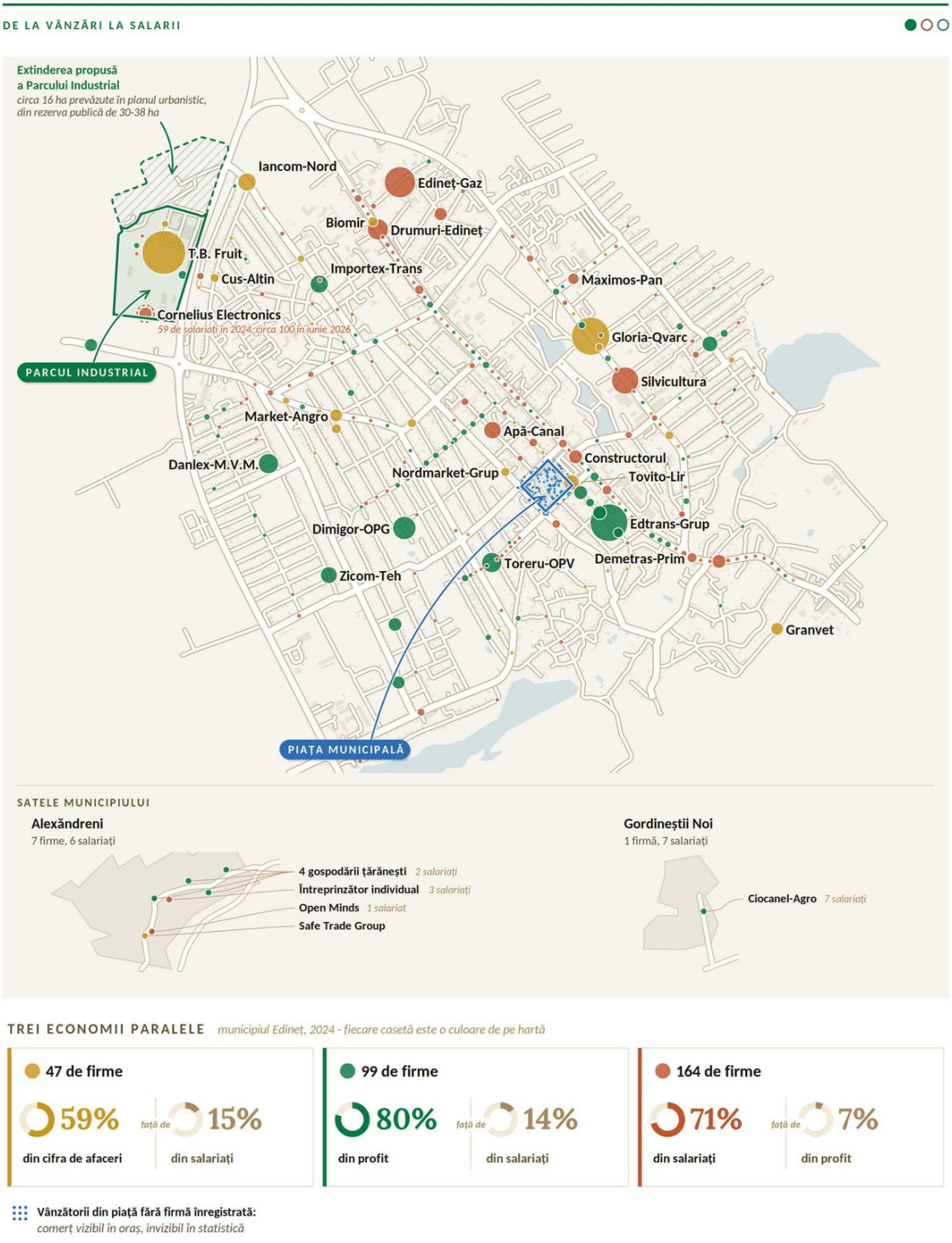

Segmentul firmelor private de mijloc – profitabile, cu salarii bune și mulți angajați – este încă subțire.

Edinețul funcționează în bună măsură ca o economie de trecere: prin municipiu circulă mult mai mulți bani decât valoarea adăugată care rămâne în el. Cifra de afaceri măsoară vânzările, nu valoarea creată local, iar o parte importantă din ea acoperă mărfuri și materii prime cumpărate din afară. Nu orice flux care părăsește municipiul este o pierdere: comerțul cu produse fabricate în altă parte

este firesc pentru un centru regional. Problema apare acolo unde valoarea ar putea fi creată local - procesarea, serviciile specializate, cheltuielile salariaților - și se formează în altă parte. Figura urmărește patru astfel de fluxuri.

Figura 7: O economie de trecere: ce vine în Edineț, ce nu rămâne în oraș și ce ar trebui să rămână

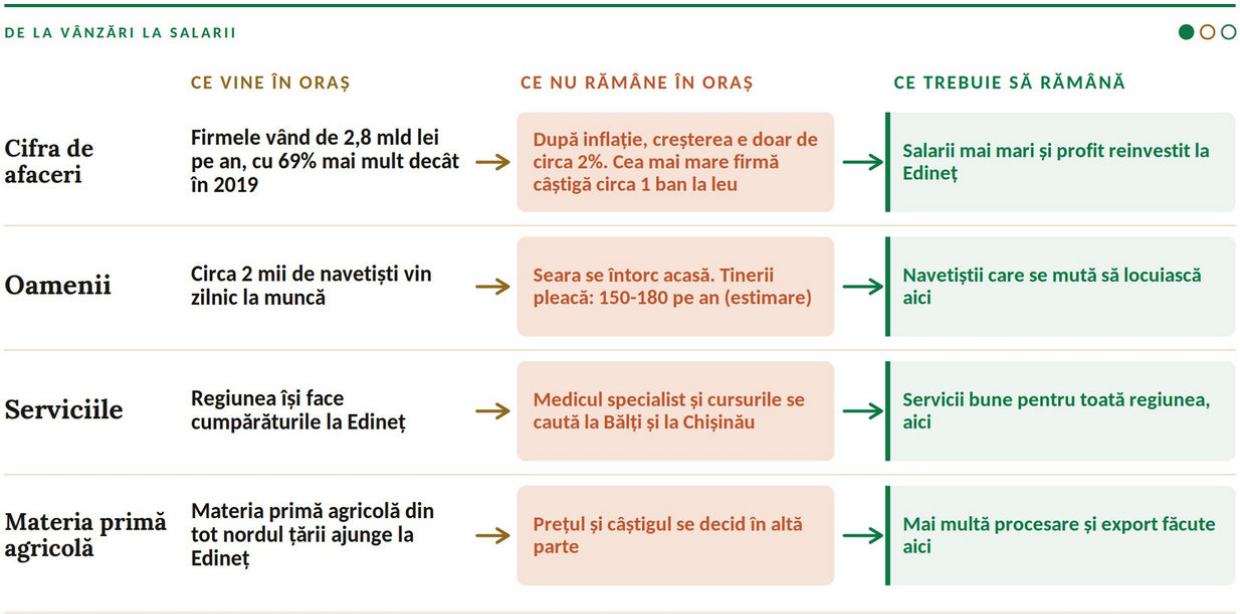

Contează nu cât trece prin Edineț, ci cât rămâne în oraș.

Piața muncii arată același lucru. După estimarea analizei, aproape fiecare al doilea loc de muncă din municipiu depinde, direct sau indirect, de bani publici, iar sectorul privat competitiv numără circa 2,5 mii de salariați. Regiunea include, în plus, raionul cu cel mai mic salariu mediu dintre raioanele țării, Briceni, cu 9 433 de lei, față de 13 990 de lei media națională. Sectorul IT, cel mai bine plătit la nivel național, are la Edineț 4 firme și 11 salariați. **Edinețul a devenit pol comercial, dar nu și pol de servicii.**

Investițiile private arată scara redusă a economiei. În 2024, toate cele 310 firme au investit împreună circa 3 mil. euro, iar patru companii au realizat 80% din sumă. În afara primelor cinci companii, celelalte peste 300 de firme au investit, cumulat, sub 0,5 mil. euro - în medie, circa 30 de mii de lei pe firmă, suficient pentru înlocuirea unor echipamente, nu pentru extinderea capacității de producție. Un singur investitor strategic, cu un proiect de 10-15 mil. euro, ar depăși de trei până la cinci ori investiția anuală a tuturor firmelor locale. Doi sau trei astfel de investitori ar schimba scara economiei locale. La acest nivel, investițiile mențin activitatea existentă, dar nu schimbă structura economiei.

Figura 8: Scara investițiilor: toate firmele locale față de un investitor strategic

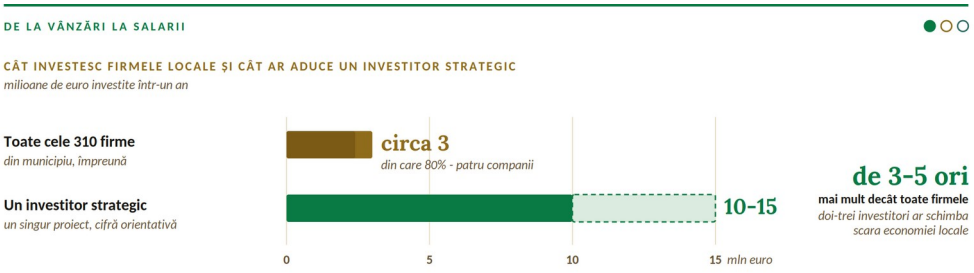

Un investitor strategic schimbă scara economiei, iar firmele locale care îl aprovizionează pot deveni firmele de mijloc.

Economia are totuși și sectoare pe care se poate construi. Edinețul a fost, până în 1989, un oraș industrial, deci industria nu pornește de la zero. Energia regenerabilă a devenit sectorul cu cea mai mare marjă de

profit din municipiu. Alimentația publică și cazarea și-au înmulțit cifra de afaceri de 4,1 ori, pornind de la o bază mică, iar comercianți locali de a doua generație, precum "Dimigor-OPG" și "Tovito-Lir", rezistă rețelelor naționale.

Agricultura are și ea un punct de sprijin. Municipiul are circa 355 ha de plantații multianuale, circa 90% livezi de măr, și un lanț complet de la livadă la frigider, cu "EcoFruct Com", "Aspect Fruct" și șase frigidere. **Avantajul Edinețului nu este să producă mai multă materie primă, ci să obțină mai multă valoare din ea**, prin procesare, păstrare la rece și export făcute aici.

Pentru economie, municipiul are nevoie de trei lucruri:

- ☑ Locuri de muncă private bine plătite, create de un segment de firme private de mijloc. Analiza folosește un reper de lucru de cel puțin 600 de euro pe lună - o măsură de competitivitate, nu un prag oficial.
- ☑ Servicii de nivel regional pentru tot bazinul: medicină privată, formare profesională, servicii pentru afaceri și servicii digitale.
- ☑ Școli de meserii și cursuri făcute împreună cu angajatorii, care să transforme oamenii fără loc de muncă din regiune în angajați.

> **Implicația pentru Strategie.** Ținta Strategiei este o economie în care o parte mai mare a salariilor, a cheltuielilor și a forței de muncă rămâne în Edineț. De aceea, sprijinul public se va orienta după locurile de muncă și salariile create, nu după cifra de afaceri.

1.3 Un parc industrial funcțional și o rezervă încă neechipată

Parcul Industrial arată că Edinețul poate concura pentru investiții productive. Pe 17,89 ha, lângă traseul național, a atras 17 rezidenți, investiții de circa 20 mil. euro și circa 400 de locuri de muncă directe. Cazul "Cornelius Electronics" arată cum lucrează modelul. Atrasă printr-o hală publică de producție, finanțată prin inițiativa europeană "Primarii pentru Creștere Economică", compania avea 59 de angajați la sfârșitul lui 2024, circa 100 în iunie 2026 și pregătește o extindere cu încă 150-200 de locuri de muncă.

Succesul parcului creează și limita lui. Dacă proiectele în pregătire se realizează, în parc rămân libere circa 3,7 ha. Rezerva publică de lângă el - circa 30 ha după diagnostic, până la 38 ha după Planul Urbanistic General - este teren rezervat pentru producție, nu teren pregătit pentru investiții: încă nu are drum, energie, apă, canalizare și gaz. Parcul actual și-a epuizat, în plus, rezerva de energie.

Figura 9: Parcul se umple, iar rezerva de lângă el urmează să devină teren echipat

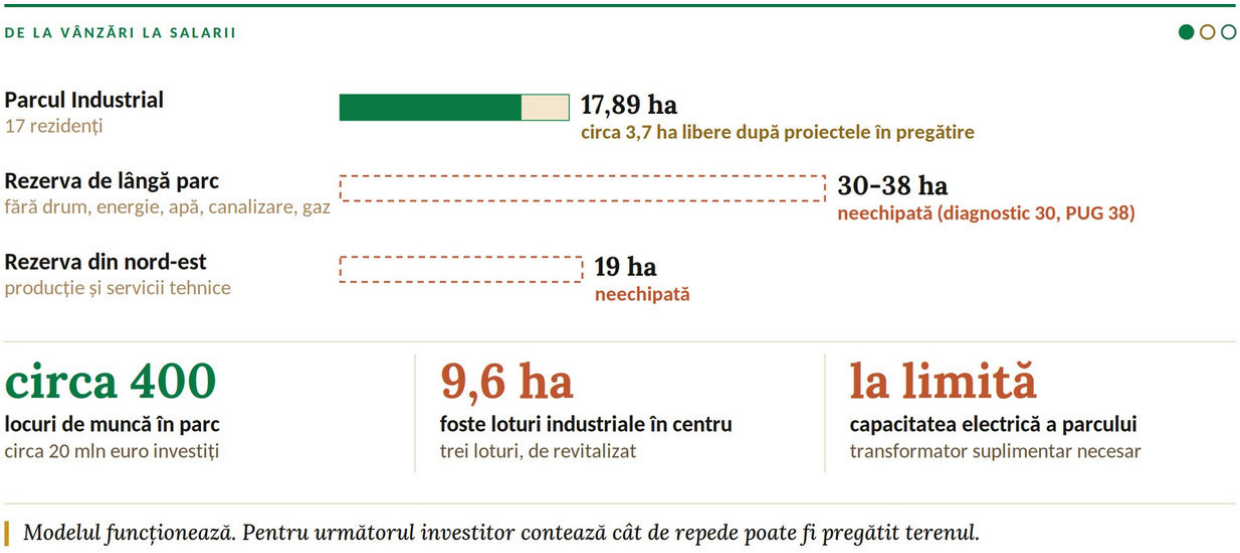

Modelul funcționează. Pentru următorul investitor contează cât de repede poate fi pregătit terenul.

Spațiu încă există. Problema este timpul. **Următorul investitor va căuta să câștige timp, nu doar teren** - să scurteze intervalul dintre decizia de a investi și prima zi de producție. Pe un teren neechipat, acest interval include delimitarea și înregistrarea juridică a parcelei, proiectarea și racordarea la drum, energie, apă și canalizare, autorizarea construcției, apoi recrutarea și formarea personalului. Fiecare etapă poate dura luni, iar unele se pot face doar una după alta. Un investitor de 10-15 mil. euro compară Edinețul cu locații în care o parte din aceste etape sunt deja parcurse.

Obiecția este firească: echiparea terenului înaintea unui investitor semnat este un risc pentru un buget mic. Răspunsul nu este echiparea integrală a tuturor rezervelor, ci pregătirea pe etape. Piesele cu cost mic și durată mare merită făcute înaintea cererii: delimitarea juridică, studiul de fezabilitate, proiectele tehnice și acordurile cu operatorii de rețele. Lucrările costisitoare - drumul, racordurile, extinderea capacității energetice - pot fi etapizate pe loturi și declanșate pe măsură ce cererea se confirmă. Riscul unui teren echipat și neocupat se gestionează prin etapizare, prin evaluarea cererii investiționale și prin surse de finanțare care pot fi mobilizate rapid. Planul Urbanistic General, pe date din 2021-2022, pregătise deja două piese ale răspunsului: o nouă zonă industrială la intrarea de sud, dinspre Cupcini, și trei foste loturi industriale în centru, de 9,6 ha, care pot primi funcții noi. În nord-estul orașului mai sunt 19 ha propuse pentru producție și servicii tehnice. Direcția are și sprijinul orășenilor: în sondajul din 2021, 70,6% voiau ca Edinețul să devină un centru industrial regional.

Timpul se câștigă și după ce investitorul a venit. Principalul rezident semnalează trei piedici - regimul juridic al terenului, penalitățile frecvente la apă și canalizare și evacuarea tescovinei. Pentru firmele existente contează, înainte de toate, o relație previzibilă cu serviciile municipale și costuri de operare rezonabile acolo unde ele depind de decizia publică.

Forța de muncă poate deveni un argument al polului, dar cu o condiție. La noi, investitorii industriali găsesc tot mai greu oameni la Chișinău, iar în bazinul Edinețului, după o estimare prudentă a analizei, 15-20 de mii de persoane în vârstă de muncă nu figurează ca angajate oficial. Cifra arată mărimea unei rezerve potențiale, nu câți oameni ar accepta un loc de muncă. Răspunsul la întrebarea oricărui investitor - "găsesc forță de muncă la Edineț?" - are două părți. Cantitativ, probabil da. Calitativ, încă nu: angajatorii găsesc greu operatori, tehnicieni și specialiști, iar cele mai apropiate școli profesionale sunt în afara municipiului. **Veriga cea mai slabă pare a fi calificarea, nu numărul de oameni.**

Implicația pentru Strategie. Atragerea investitorilor devine o funcție permanentă a Primăriei, nu o succesiune de proiecte. Aceasta înseamnă pregătirea etapizată a rezervei de 30-38 ha, începând cu cele circa 16 ha zonate deja în Planul Urbanistic General: documentația tehnică și sursele de finanțare se pregătesc înaintea cererii, iar lucrările mari se declanșează pe etape, după confirmarea ei. Firmele existente vor fi tratate cu aceeași prioritate ca cele noi. Indicatorul de lucru: timpul dintre primul interes al investitorului și începerea efectivă a producției.

1.4 O populație în scădere și o regiune din care poate crește

Declinul demografic al Edinețului s-a adunat în trei decenii. În 2024 s-au născut 123 de copii, față de 194 în 2014, și au murit 152 de persoane. Pierderea anuală se explică însă, în proporție de patru cincimi, prin plecări: după calculul analizei, 150-180 de locuitori pe an, mai ales tineri și familii tinere. Fiecare plecare înseamnă un salariat, un contribuabil și un consumator local mai puțin.

Structura s-a schimbat odată cu numărul. 28,3% dintre locuitori au trecut de vârsta de muncă - cea mai mare pondere dintre cei șase poli, față de 20,1% la Ungheni. Satul Alexăndreni a pierdut 38,2% din populație în zece ani, de trei ori mai repede decât orașul, iar Gordineștii Noi au coborât la 260 de locuitori. Schimbarea se vede deja în cererea de servicii: scade acolo unde sunt copiii și crește acolo unde sunt vârstnicii.

Grădinițele au pierdut 125 de copii în șase ani. În oraș grădinițele sunt ocupate în proporție de 87%, în sate - de 45,3%, iar familiile din zona de Sud parcurg 2,3-3,5 km până la cea mai apropiată grădiniță. La ultima numărătoare pe instituții, școlile aveau circa 1 625 de locuri libere, dar locurile erau împărțite inegal: liceul "Pan Halippa" funcționa la 93% din capacitate, iar două licee sub jumătate. La celălalt capăt, 1 149 de persoane primesc servicii sociale, toate de la raion, iar 110 vârstnici trăiesc singuri. Structura serviciilor publice nu mai corespunde pe deplin profilului demografic actual. Reducerea numărului de copii și creșterea ponderii vârstnicilor modifică cererea, în timp ce rețeaua instituțională se adaptează mai lent. Următoarele investiții trebuie să reflecte distribuția teritorială și evoluția reală a beneficiarilor.

Trebuie să fim realiști. Structura pe vârste și sporul natural nu se pot schimba repede - 123 de nașteri nu vor compensa 152 de decese. Plecările și alegerea locului de trai pot fi însă influențate. Aici Primăria are influență directă asupra unor factori - terenul pentru locuințe, grădinițele, spațiile publice, serviciile municipale - și doar influență indirectă asupra altora, precum salariile, oferta de locuri de muncă și deciziile de migrație ale familiilor.

De aceea, ținta realistă pentru 2031 nu este creșterea populației, pe care sporul natural nu o permite, ci îmbunătățirea soldului migratoriu: mai puține plecări, mai multe reveniri și stabiliri. Revenirea populației nu poate fi garantată prin politici locale, dar poate fi încurajată și, mai ales, măsurată. Pentru asta sunt necesare două piese. Prima este calificarea - cea mai apropiată școală profesională este la Cupcini, iar cel mai apropiat colegiu - la Brătușeni, fără clase în care elevii învață meseria direct la angajatorii din Edineț. A doua sunt datele: migrația, care explică patru cincimi din pierdere, încă nu este urmărită statistic la nivel de municipiu.

Figura 10: Mai puțini copii, mai mulți vârstnici: cererea de servicii se mută

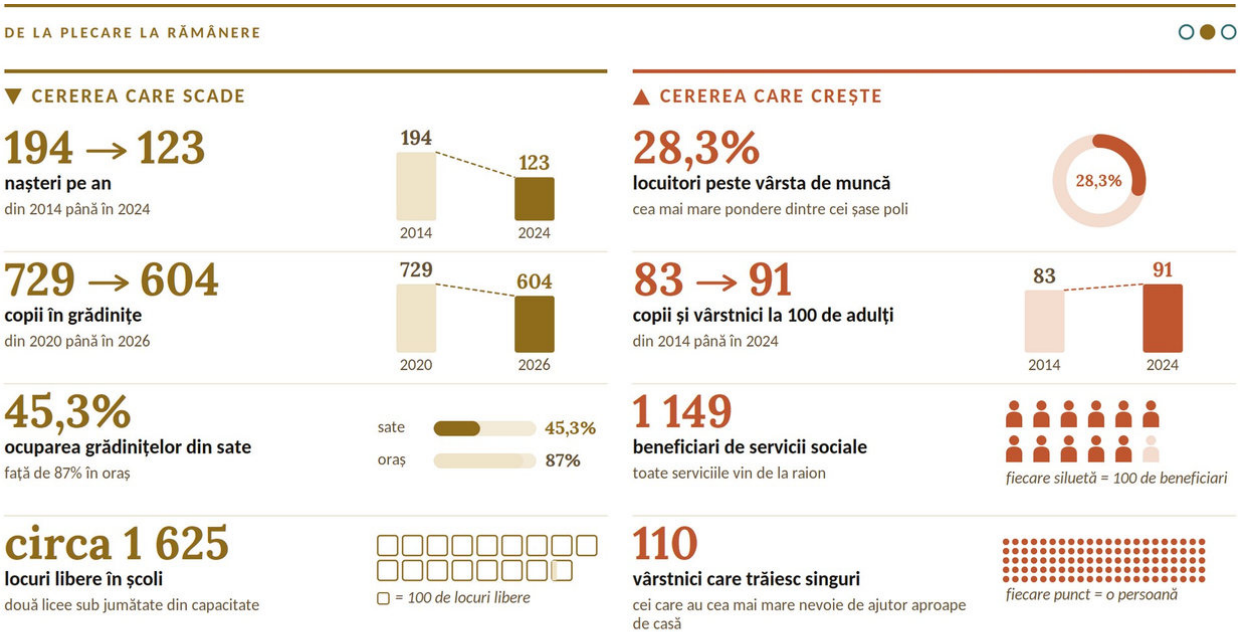

Rețeaua de servicii urmează populația: spații pentru copii folosite mai bine și mai multă grijă pentru vârstnici.

Implicația pentru Strategie. Succesul demografic al Strategiei se va măsura prin diferența dintre cei care pleacă și cei care revin sau se stabilesc, nu prin promisiunea unei creșteri a populației. Totodată, rețeaua de educație și servicii va trebui adaptată cererii reale, în dialog cu raionul și cu ministerul de resort, inclusiv în sate.

1.5 Un fond locativ vechi și o construcție nouă abia la început

La Edineț, locuința este o politică economică. Un loc de muncă aduce un navetist, iar locuința și serviciile pot face ca o parte dintre navetiști să devină locuitori. Crearea de locuri de muncă nu garantează însă creșterea populației rezidente. Pentru o parte dintre navetiști, mutarea la Edineț poate deveni atractivă dacă orașul oferă simultan venituri competitive, locuințe accesibile și servicii pentru familie. Fără această combinație, locurile de muncă noi rămân ocupate de navetiști, iar o bună parte din salarii se cheltuie în altă parte.

Municipiul are instrumentul pe care alte orașe trebuie să-l negocieze cu proprietarii privați: terenul public. Deține 1 780 ha, adică 28,13% din teritoriu, față de 20,7% media națională. Planul Urbanistic General este actualizat și digitalizat. Trebuie însă distinse trei stadii: 61,2 ha sunt rezervate în plan pentru locuințe noi, dintre care circa 6,4 ha pentru blocuri au documentație urbanistică de detaliu aprobată, dar construcția nu a început. Rezervarea în plan și documentația de detaliu nu înseamnă încă teren gata de construcție: drumul și rețelele fac diferența. Nici numărul locuințelor nu este mic - 7 609, cu circa 51 m^2 pe locuitor. Cifra mare descrie însă case rămase cu mai puțini locuitori.

Cu toate acestea, **construcția locativă nouă întârzie la Edineț mai mult decât în oricare alt oraș-pol** - după 2010 s-au ridicat doar trei blocuri, cu 120 de apartamente, iar procesul abia se lansează. Celelalte orașe construiesc: Orhei are peste 1 000 de apartamente noi, iar Cahul, Ungheni, Comrat și Soroca au sute de apartamente date în exploatare sau în construcție.

Figura 11: Apartamente noi în cele șase orașe-poli: la Edineț construcția locativă abia se lansează

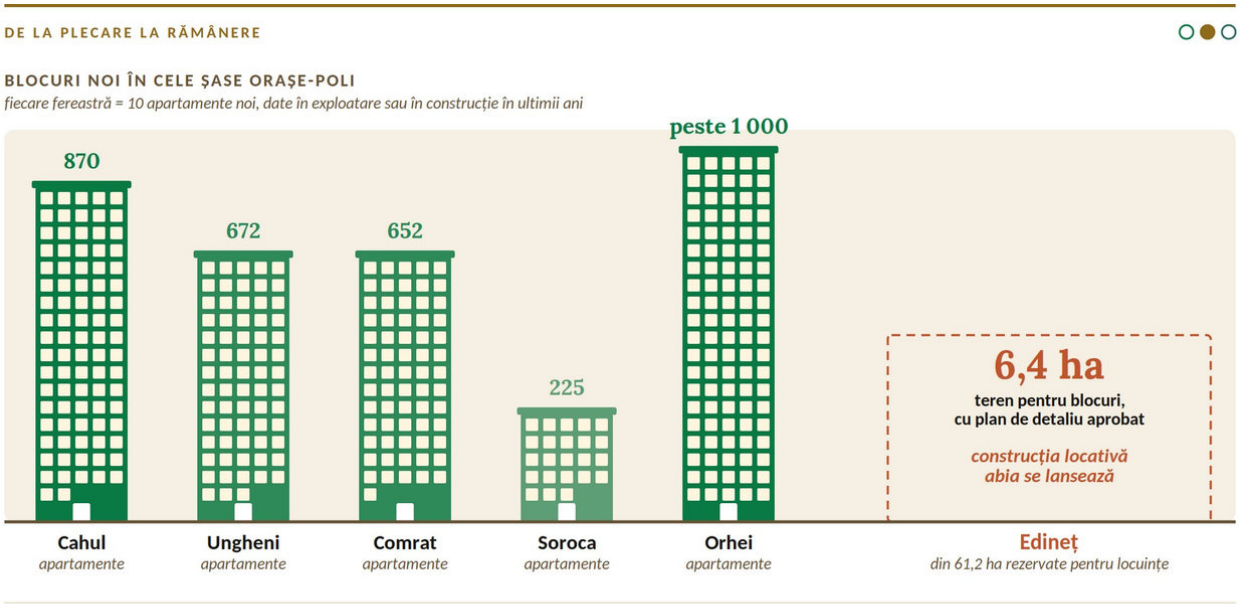

La Edineț, construcția locativă nouă abia se lansează, după ceilalți poli.

Este firesc să ne întrebăm de ce ar avea nevoie de locuințe noi un oraș care pierde populație și are locuințe destule. Răspunsul ține de tipul ofertei, nu de cantitate. Pentru satele din jur, Edinețul este orașul cel mai apropiat cu spital, licee și servicii. Pentru tot bazinul, este locul unde se găsesc medicul specialist, formarea și serviciile pe care satul nu le are. Pentru o parte dintre cei care revin din diaspora, poate fi o destinație. Ce încă nu oferă orașul este apartamentul nou, accesibil. Înaintea unor investiții rezidențiale importante, această cerere trebuie verificată, printr-un sondaj al navetiștilor și al angajatorilor: câți ar lua în calcul mutarea și la ce preț sau chirie.

Navetiștii nu sunt însă un grup omogen. Structura locurilor de muncă arată că cei mai mulți vin pentru posturi cu salarii modeste - în comerț, procesare, agricultură și servicii. Alături de ei vine un grup mai mic, dar important: medici, profesori, ingineri și manageri, care lucrează la Edineț și locuiesc în altă parte. Primilor, orașul le poate oferi mai întâi un salariu care să justifice mutarea, apoi o locuință accesibilă, inclusiv cu chirie. Celorlalți le oferă deja salariul, dar urmează să le ofere și motivul de a rămâne: o locuință de calitate, o școală bună pentru copii și un oraș îngrijit. Cele două grupuri cer instrumente diferite și trebuie tratate separat. Limita este aceeași pentru ambele: fiecare lot nou fără rețele devine un cost permanent pentru tot mai puțini plătitori. De aceea, ordinea este întâi rețelele, apoi loturile.

Orașul se lățește, deși se golește. Densitatea zonelor locative a scăzut de la 29,1 la 23,4 locuitori pe hectar. Zona de Nord-Est are circa 580 de gospodării atribuite pe loturi de-a lungul anilor, cele mai multe așteptând drum asfaltat, apă și canalizare. Fondul existent îmbătrânește și el: 98% din blocuri sunt construite înainte de 1990, iar cele cu cinci niveluri nu au lift.

Municipiul a arătat totuși că administrarea blocurilor se poate organiza. Prin Smart Living, după 20 de ședințe cu locuitorii, 9 asociații de proprietari au fost create sau reînregistrate, iar 5 zone rezidențiale au fost reabilitate cu granturi europene. Scara rămâne însă de pilot - 9 asociații la 151 de blocuri. Aceeași lipsă de administrare ține închis și patrimoniul public: cinematograful "Luceafărul", cu circa 600 de locuri, este închis de peste două decenii. **Terenul există. Lipsesc încă echiparea lui și mecanismele de administrare care să-l transforme în locuire.**

Implicația pentru Strategie. Locuința devine un instrument al dezvoltării economice. Ordinea contează: rețelele înaintea loturilor, teren public echipat pentru blocuri înaintea extinderii zonelor de case și asociații de proprietari în tot mai multe blocuri. Testul reușitei: câte hectare de teren public au drum, energie, apă și canalizare și câte blocuri sunt administrate.

1.6 O infrastructură modernizată la suprafață și uzată în subteran

Infrastructura este domeniul în care municipiul a recuperat cel mai mult. Nouă străzi din zece sunt iluminate, iar la iluminat Edinețul a urcat de pe ultimul loc între poli peste pragul de referință. Apa ajunge la peste 98% din gospodăriile orașului, iar noua stație de tratare Edineț-Cupcini funcționează din iunie 2026. Ponderea drumurilor în stare bună sau satisfăcătoare s-a dublat, din bugetul local, iar transportul public a devenit serviciu municipal.

Sub asfalt, imaginea se schimbă. Canalizarea acoperă circa 55% din oraș, sub pragul de 70%, iar la ritmul din ultimii ani acoperirea completă ar cere, după estimarea analizei, peste două decenii. Peste o treime din rețeaua de canalizare și peste un sfert din cea de apă sunt uzate. Stația de epurare trebuie înlocuită, pentru că nu mai poate fi reabilitată, iar apa de ploaie așteaptă un sistem, un operator și un buget. În sate, decalajul este și mai mare. **Serviciile au ajuns în oraș, dar încă nu și în sate.**

Diferența ține de tipul intervenției. Unde a existat un partener extern, municipiul a dus la capăt proiecte mari - stația de tratare, transportul public, iluminatul. Iluminatul și transportul se modernizează prin echipamente, cu efect vizibil în doi-trei ani. Rețelele cer însă kilometri de conductă și operare continuă, pe care le poate finanța doar un plan pe mai mulți ani. **Nu au lipsit proiectele, ci mecanismul care finanțează an de an rețeaua și întreținerea ei.**

Fiecare investiție nouă aduce și un cost anual. Strada cere reparații, autobuzul cere service, clădirea cere încălzire, rețeaua cere oameni care o operează. Operatorii de apă-canal și de gospodărie comunală lucrează deja în pierdere, iar întreținerea autobuzelor după garanție este estimată la circa 440 mii de lei pe an. Contează și succesiunea lucrărilor: o stradă reabilitată înaintea înlocuirii conductelor de dedesubt va trebui redeschisă, iar o parte din cost se plătește de două ori. De aceea, investițiile rutiere și cele în rețele trebuie programate împreună. Trebuie separate, de asemenea, două tipuri de finanțare: construcția, pentru care municipiul a atras cu succes fonduri externe, și exploatarea, întreținerea și înlocuirea activelor, care revin în principal bugetului local și tarifelor.

Figura 12: Ce se vede a fost modernizat, țevile de sub asfalt trebuie refăcute

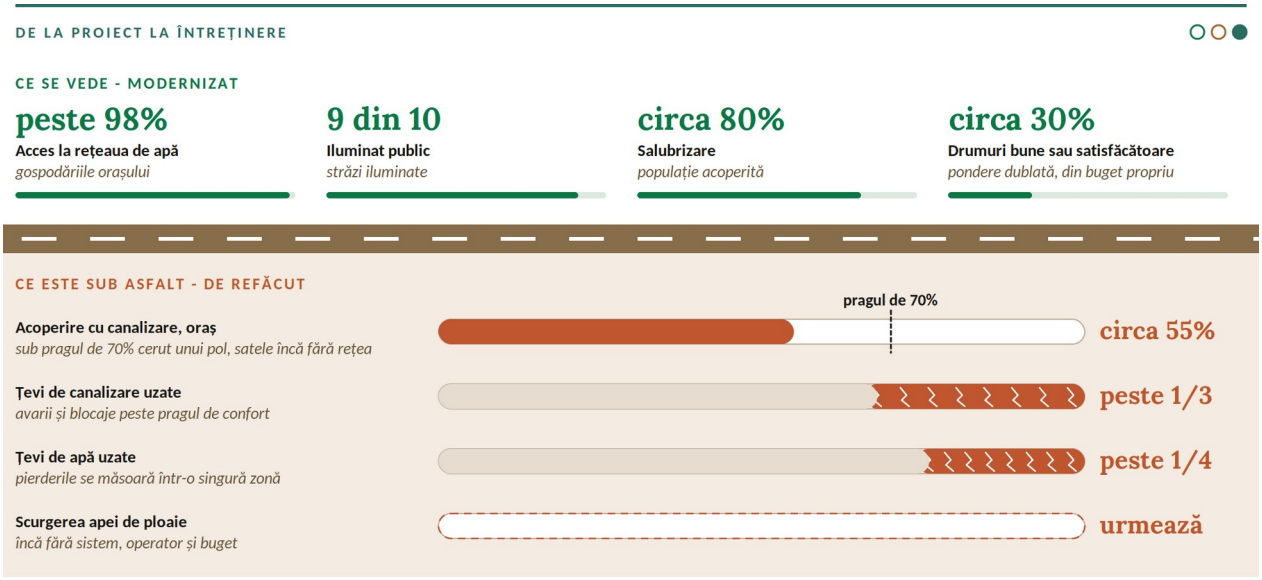

Ce se vede s-a modernizat în doi-trei ani. Ce este sub asfalt cere un plan pe mai mulți ani.

Implicația pentru Strategie. Accentul se mută de la ce se vede la ce funcționează: un plan pe mai mulți ani pentru apă, canalizare și epurare, în oraș și în sate, străzi refăcute o singură dată, împreună cu rețelele de dedesubt, și costul de operare prevăzut în buget înainte de orice investiție nouă. Analiza diagnostic recomandă, ca ordin de mărime, dublarea ritmului investițiilor în utilități. Cifra urmează să fie fundamentată în planul multianual, pe baza costurilor pe proiect.

1.7 Servicii și spații publice bune, care încă nu îi țin pe oameni în oraș

Calitatea vieții urbane influențează decizia salariatului care găsește un loc de muncă la Edineț de a se muta aici. Edinețul are resurse pe care multe orașe mai mari nu le au. Orașul are circa 87 ha de spații verzi, de circa trei ori mai mult pe locuitor decât cere norma urbanistică, și Grădina Publică "Vasile Alecsandri", o zonă de agrement de 44,5 ha, cu un parc de circa 30 ha, lacuri incluse. Are, de asemenea, un spital și un centru de sănătate care servesc tot raionul.

Privite de aproape, aceleași resurse arată altfel. Raportat la raionul pe care îl servește, spitalul are mai puține paturi și de peste două ori mai puțini medici decât media națională. **Ce pare abundență la scara municipiului este deficit la scara pe care spitalul o servește în realitate.**

Figura 13: Paturi și medici la 10 000 de locuitori: peste media națională la nivelul municipiului, sub medie la nivelul raionului deservit

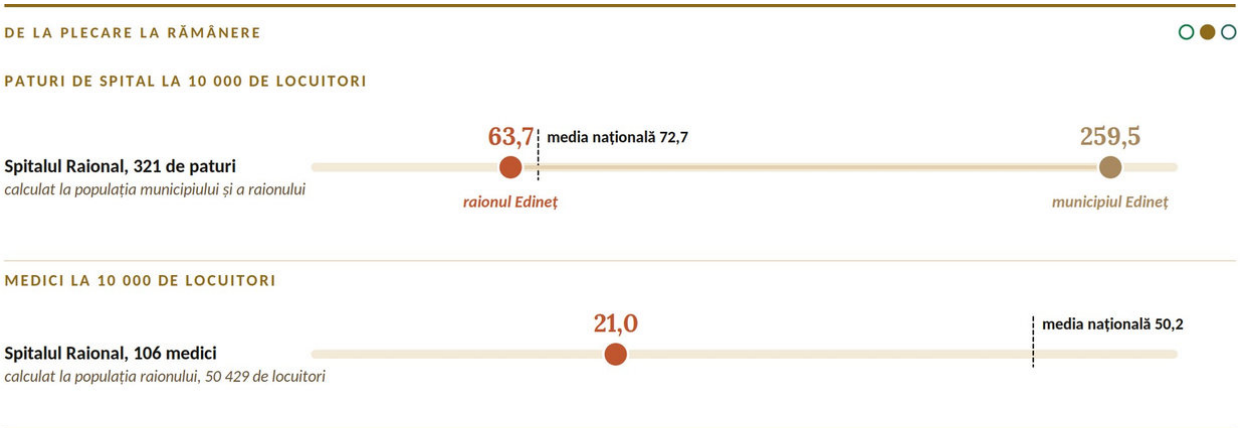

Spitalul deservește o populație de patru ori mai mare decât a municipiului. Raportat la raion, dotarea este sub media națională.

Pentru tineri, oferta rămâne subțire. Școala de sport are 421 de copii într-o clădire gândită pentru 30, cinematograful este închis de peste două decenii, iar complexul sportiv multifuncțional este în pregătire, cu Agenția de Dezvoltare Regională. În protecția socială, 1 149 de beneficiari primesc servicii doar de la raion, iar municipiul nu are încă servicii sociale proprii. Se va spune, pe bună dreptate, că serviciile sociale țin formal de raion și de stat. Dar când familiile pleacă, pierderea o suportă municipiul. **Calitatea vieții urbane este unul dintre factorii de care depinde dacă familiile rămân.**

Capcana mediei apare și la spațiile verzi, ca la spital. Din cele circa 87 ha, 63 ha sunt parcuri și păduri, între care Grădina Publică, cu circa 30 ha, iar 24 ha sunt vegetație de-a lungul râului Bogda. Suprafața totală este însă un indicator insuficient pentru calitatea mediului urban. Contează distribuția spațiilor verzi, accesul din zonele rezidențiale, calitatea amenajării și capacitatea de întreținere. Orașul nu măsoară încă accesul pe cartiere. O primă măsurare pe harta planului urbanistic arată că circa jumătate din clădirile orașului se află la peste 300 m de cel mai apropiat spațiu verde - distanță măsurată în linie dreaptă, nu pe traseele reale de deplasare.

Analiza cartografică indică diferențe teritoriale care trebuie să orienteze următoarele investiții, inclusiv în sate. **Problema Edinețului nu este cantitatea de verde, ci locul unde se află și cine îl îngrijește.** Grădina Publică, evaluată în iulie 2026 de grupul local de locuitori și experți (Living Lab), este în revitalizare, dar fără un administrator unic, lacurile au apă stătută, iar umbra lipsește tocmai în zonele cele mai folosite. Centrul orașului are aceeași problemă de administrare fragmentată. Piața municipală, nucleul unui comerț care face 52% din cifra de afaceri, este împărțită între trei proprietari, iar amenajarea ei nu arată încă a piață centrală a unei regiuni. Piața, autogara, parcul și spațiile publice din jur sunt folosite de aceiași oameni, pe aceleași trasee, și formează un singur sistem urban, dar sunt gestionate separat. Tratarea lor ca ansamblu poate începe cu un plan comun al centrului și cu coordonarea investițiilor între proprietari și Primărie.

Figura 14: Spațiile verzi ale municipiului: mult verde, adunat în câteva locuri, și foarte puțin în sate

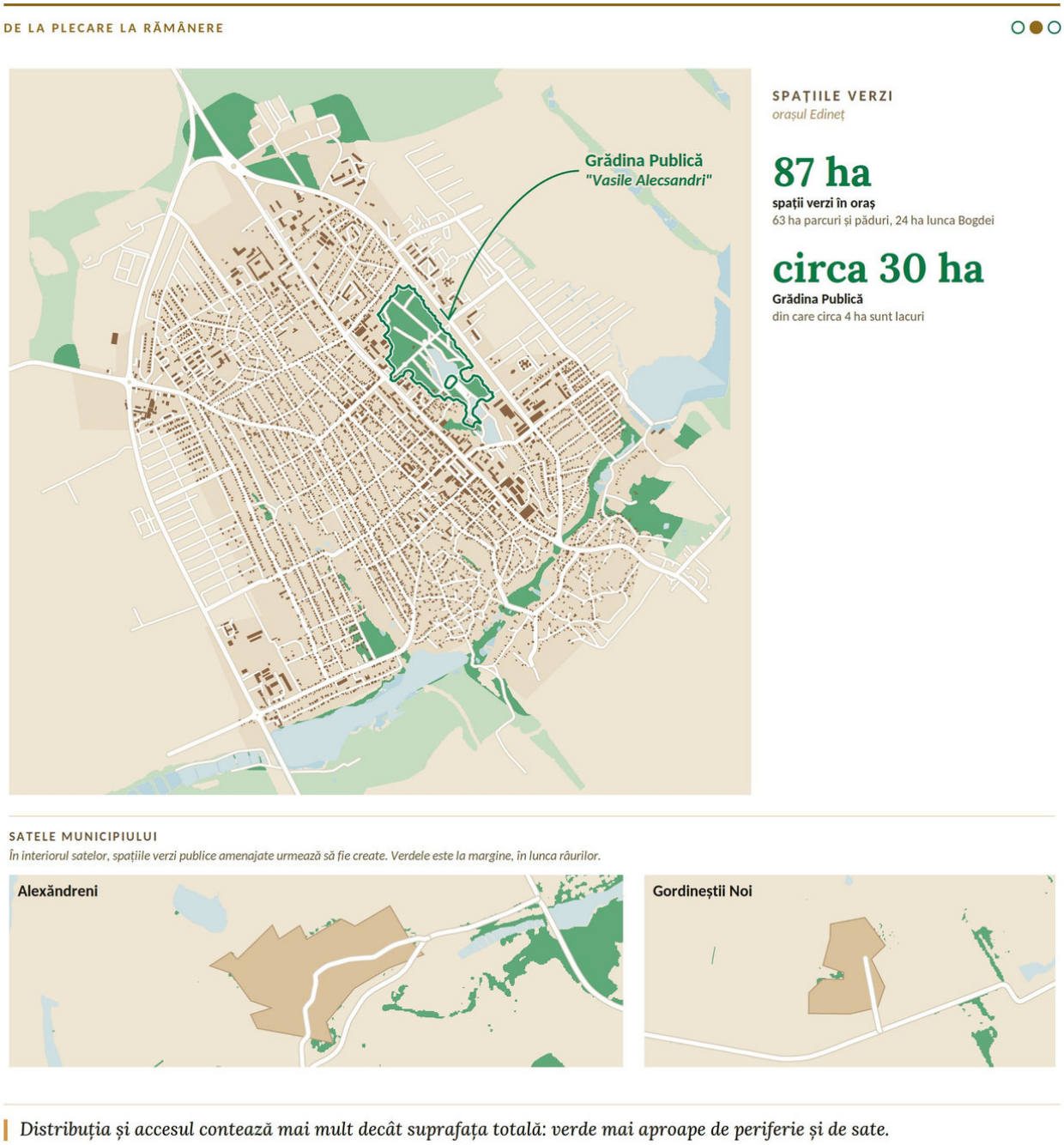

Distribuția și accesul contează mai mult decât suprafața totală: verde mai aproape de periferie și de sate.

Implicația pentru Strategie. Centrul, parcul, spațiile verzi de cartier și serviciile sociale devin parte a schimbării de la plecare la rămânere, nu investiții de confort. De aceea, următoarele investiții în spații publice vor merge și în cartierele de la periferie și în sate, nu doar în centru.

1.8 Primele investiții verzi, cu efecte încă nemăsurate

Edinețul a trecut de la plan la fapte. Pe clădiri și instalații publice funcționează panouri solare de 340 kW, iar cei 120 kW de pe clădirile municipale au acoperit, în primul an, aproape integral consumul iluminatului public. Cazanul pe biomasă își scoate costul în circa trei ani. Aceste exemple arată că unele investiții verzi își pot recupera costul în câțiva ani. Ele nu permit însă o generalizare: fiecare investiție are nevoie de propriul calcul de recuperare.

Primăria plătește însă direct doar 1,9% din energia municipiului. În anul de referință 2018, clădirile luau circa 60% din consum, iar combustibilii fosili acopereau aproape trei sferturi. Ținta pentru climă se atinge, așadar, în locuințe, firme și transport, unde Primăria poate fi organizator și exemplu.

Figura 15: Primăria plătește direct sub 2% din energia municipiului: economiile mari se fac în blocuri, firme și transport

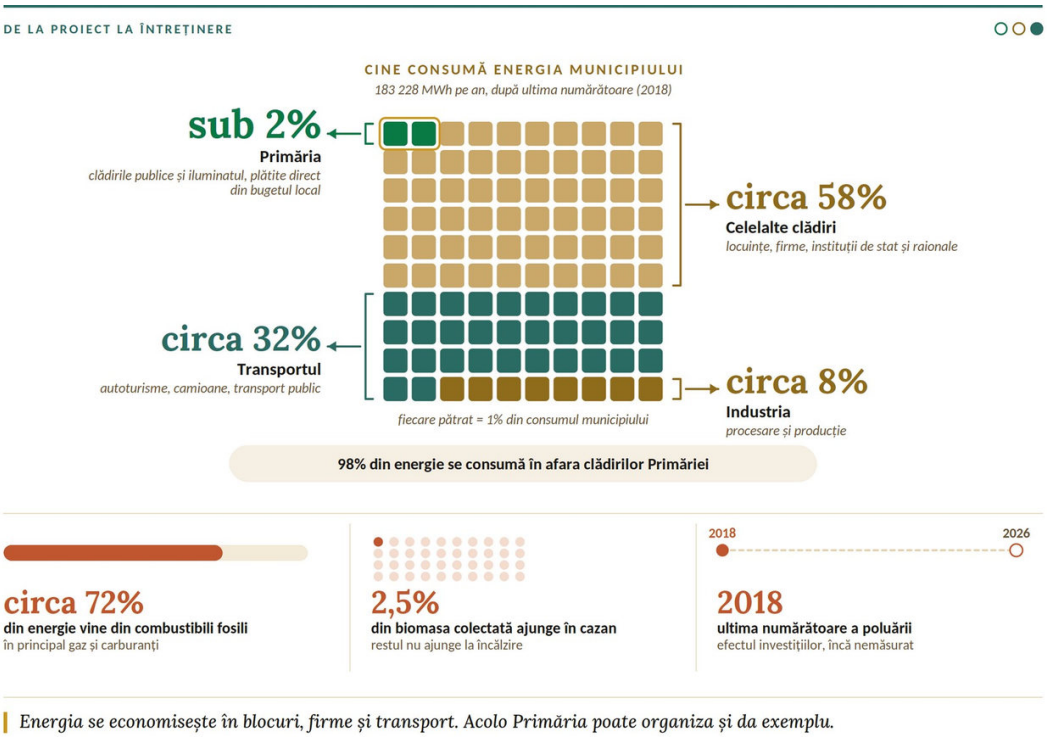

Energia se economisește în blocuri, firme și transport. Acolo Primăria poate organiza și da exemplu.

Pasul următor este măsurarea. Fără consum măsurat pe clădiri și fără un inventar de emisii actualizat, municipiul nu poate arăta ce economii au produs investițiile deja făcute, nu poate compara variantele pentru următoarele și nu poate raporta rezultate finanțatorilor. Calculul emisiilor din 2018 așteaptă actualizarea, consumul pe clădiri rămâne nemăsurat, iar funcția de responsabil pentru energie și climă rămâne de creat. Din biomasa colectată, doar 2,5% ajunge în cazan. Problemele de mediu arată la fel: sistemul pentru apa de ploaie rămâne de construit, cele trei depozite de deșeuri sunt neconforme, iar colectarea separată rămâne de organizat.

> **Implicația pentru Strategie.** Măsurarea transformă investițiile verzi deja făcute într-un argument pentru următoarele. Pașii sunt concreți: un responsabil municipal pentru energie, consum măsurat pe clădiri, inventarul emisiilor actualizat, blocuri reabilitate prin asociații de proprietari și un sistem pentru apa de ploaie.

1.9 O administrație care atrage finanțări, dar încă nu planifică întreținerea

Administrația a finalizat proiecte mari cu Uniunea Europeană, ADA și GIZ și derulează acum proiecte cu FNDRL și Interreg. A încasat în 2024 cele mai multe granturi externe dintre cei șase poli și a urcat ponderea investițiilor în cheltuieli de la 27% la 44% în doi ani.

Provocarea apare după încheierea proiectelor. În 2024, investițiile au fost de 57,1 mil. lei, iar veniturile proprii de 46,9 mil. lei. Comparația nu indică în sine un dezechilibru, pentru că investițiile au propriile surse de finanțare, inclusiv granturi. Ea arată însă scara obligațiilor care urmează: bunurile noi create în

trei ani valorează de 2,6 ori veniturile proprii anuale. Fiecare punct procentual de întreținere a lor ar însemna circa 1,2 mil. lei pe an - un exemplu de ordin de mărime, nu o estimare oficială -, iar bugetul nu are încă o linie distinctă pentru acest cost.

Figura 16: Banii pentru proiecte vin, banii pentru întreținere încă nu sunt planificați (1% întreținere este un exemplu de calcul)

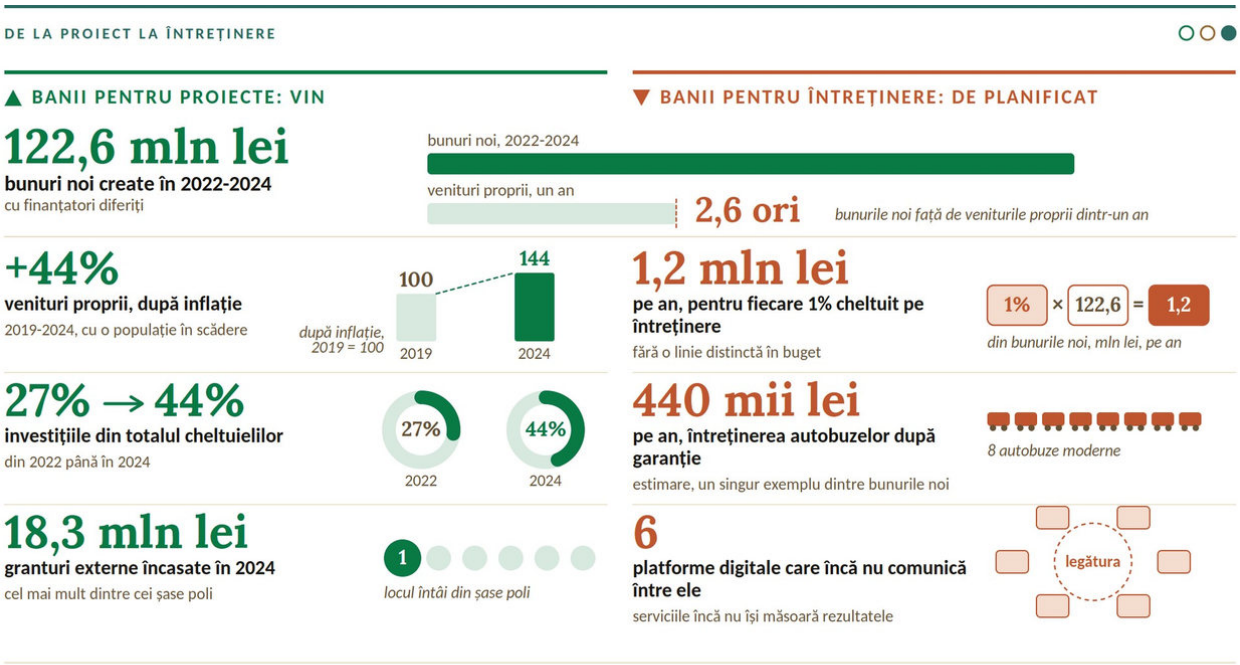

Fiecare proiect nou aduce un cost anual: întreținerea se planifică odată cu investiția.

Contra-argumentul merită spus deschis: un municipiu care pune contribuția locală la proiecte cheltuie, firesc, mai mult în anii de implementare. Problema de fond nu este dezechilibrul unui an, ci structura: bunurile noi cresc mai repede decât veniturile proprii care trebuie să le întrețină. **Investițiile au surse externe. Întreținerea are nevoie de un venit propriu care revine în fiecare an.**

Instrumentele de administrare a activelor urmează să fie construite: un inventar complet al bunurilor, cu costul lor anual de operare și întreținere, un responsabil de operare pentru fiecare activ, indicatori de performanță pentru servicii și o bugetare multianuală care să prevadă aceste costuri. Municipiul are șase platforme digitale funcționale, dar ele încă nu comunică între ele. Serviciile modernizate încă nu își măsoară rezultatele, strategia precedentă a funcționat fără raport anual, iar procedurile de operare pentru echipamentele noi rămân de scris, ca să nu depindă de o singură persoană. Funcția regională nu aduce încă venit, pentru că serviciile prestate raioanelor vecine au nevoie de acorduri care să le reglementeze.

> **Implicația pentru Strategie.** Capacitatea Primăriei de a administra ce are devine ea însăși o investiție. Cele patru instrumente - inventarul bunurilor cu costurile lor, rezultate măsurate pe servicii, bugetul multianual și raportul anual public - pot fi construite, într-o primă etapă, cu echipa existentă. O parte din buget și din timpul echipei trece, astfel, de la proiecte noi la administrarea celor existente.

1.10 Soluții mici de la partenerii europeni, pentru veriga lipsă

Grija de după proiect nu este o problemă doar a Edinețului. În proiectul SMARTFORM, finanțat prin programul Interreg Europe, alte șapte teritorii europene au descris același tipar: decalajul apare după încheierea proiectelor, la întreținere, măsurare și coordonare. Sondajul comun o confirmă și la Edineț - circa 77% dintre respondenți consideră instrumentele locale de planificare aliniate cadrului european, dar 58% consideră insuficient accesul la date fiabile. **Edinețul a demonstrat capacitate de implementare. Urmează coordonarea, măsurarea și finanțarea rezultatelor după încheierea proiectelor.**

Practicile partenerilor au scara potrivită pentru un municipiu de 12 mii de locuitori. Fiecare răspunde unei probleme concrete a Edinețului și cere o capacitate precisă pentru transfer. Străzile refăcute la Sligo răspund lucrărilor repetate pe aceeași stradă și cer planificarea comună a drumurilor și rețelelor, împreună cu operatorii. Responsabilul pentru energie de la Daugavpils răspunde consumului nemăsurat și cere o persoană desemnată și contoare pe clădiri. Consilierea energetică de la Beekdaelen răspunde blocurilor fără administrare și cere asociații de proprietari funcționale. Mecanismul de coordonare propus la Trebinje răspunde proiectelor neurmărite după încheiere și cere un grup de coordonare în Primărie, cu mandat și calendar.

De aici, cinci întrebări pe care Strategia le va pune fiecărui proiect: este verde, este digital, este făcut în cooperare, folosește resursele de mai multe ori și se poate măsura? Ele sunt filtre de calitate pentru proiecte, nu priorități separate. În fiecare, Edinețul are deja proiecte reale, iar pasul următor este același: ca proiectul să funcționeze an de an.

Figura 17: Cinci întrebări pentru fiecare proiect: proiecte bune există peste tot, dar încă niciunul nu merge an de an (aprecierea echipei de analiză)

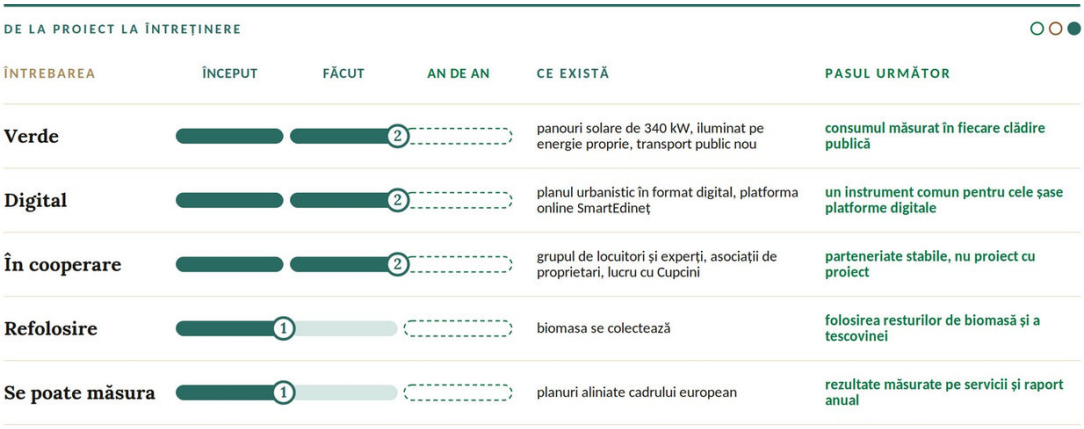

Implicația pentru Strategie. Din practica europeană, Strategia preia doar ce răspunde verigii lipsă: un grup în Primărie care coordonează domeniile între ele, o evidență simplă a datelor, o întâlnire anuală cu locuitorii și experții (Living Lab) și o listă de proiecte legată de buget.

1.11 Trei schimbări și patru provocări strategice

Provocările din fiecare domeniu se adună deja în aceeași perioadă - perioada Strategiei. Orașul are prea puține locuri de muncă bine plătite și pierde anual locuitori, iar investițiile noi devin costuri fără sursă de întreținere. În zece ani, municipiul a coborât de pe locul 11 pe locul 14 între localitățile țării noastre, după numărul de locuitori. Municipiul îndeplinește 7 din cele 17 condiții minime ale unui pol, sub jumătate. Canalizarea acoperă 55% din oraș, sub pragul de 70% cerut unui pol, iar în Parcul Industrial mai rămân libere 3,7 ha. **Toate patru semnalele spun același lucru: fără o schimbare a modului de lucru, Edinețul riscă să rămână pol de creștere pe hârtie, nu în fapt.**

Figura 18: Diagnosticul în patru indicatori: unde se află azi municipiul

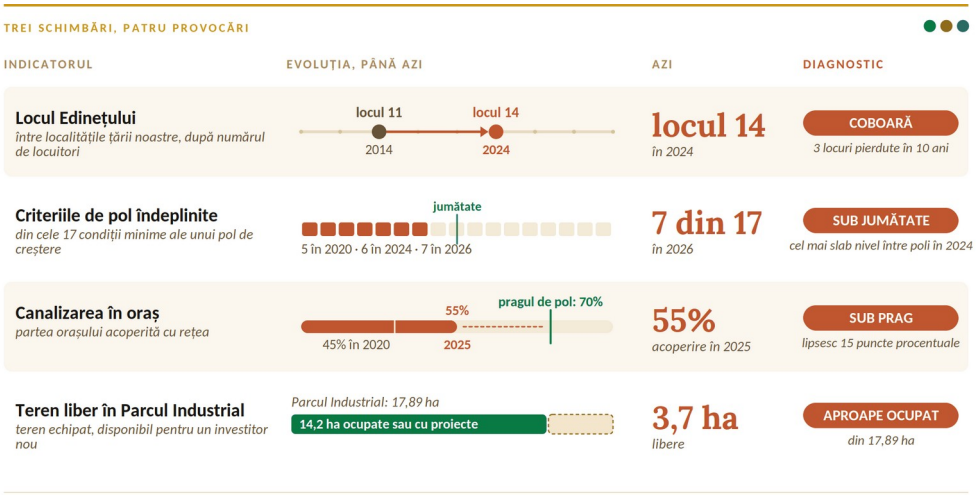

Patru indicatori, același diagnostic: municipiul pierde teren, iar pragurile de pol încă nu sunt atinse.

Cele trei schimbări nu sunt trei programe separate, ci se condiționează reciproc. Investițiile productive aduc locuri de muncă mai bine plătite. Acestea pot crea cerere de locuințe. Locuințele și serviciile rețin o parte dintre locuitori, iar locuitorii rămași susțin, prin impozitele locale și consumul lor, bugetul din care se întreține tot ce s-a construit. La rândul lor, terenul echipat, serviciile care funcționează și bugetul previzibil cresc atractivitatea pentru următorul investitor.

Figura 19: Cele trei schimbări se țin una pe alta: un lanț care se întoarce la început

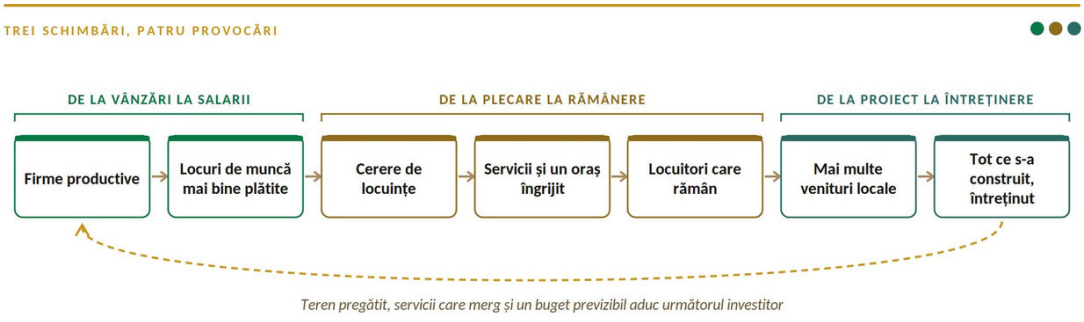

Fiecare verigă depinde de celelalte. De aceea, cele trei schimbări se planifică împreună.

Lanțul poate porni din mai multe puncte, dar fiecare verigă depinde de celelalte. Fără economie, locuințele noi rămân fără cumpărători. Fără locuire și servicii, locurile de muncă noi rămân ocupate de navetiști. Fără întreținere, investiția de azi devine povara bugetului de mâine. Fiecare schimbare ridică, de aceea, o provocare strategică, iar a treia ridică două, pentru că are două fronturi: rețelele din pământ și felul în care lucrează Primăria.

O provocare strategică se recunoaște după ce cere. Pentru fiecare dintre cele patru, Strategia precizează pe ce se pune accentul, ce se amână sau se reduce, ce rezultat urmărește și ce risc trebuie gestionat.

Cele patru provocări strategice:

- ☑ **Provocarea 1. Centrul economic al nord-vestului: mai multe locuri de muncă, mai bine plătite.** Accent: teren industrial documentat și echipat pe etape, calificări formate împreună cu angajatorii. Se reduce: sprijinul public dispersat pe toate sectoarele și creșterea vânzărilor ca scop în sine. Rezultat urmărit: mai multe locuri de muncă private bine plătite și un timp mai scurt până la prima zi de producție. Risc: teren echipat înaintea cererii, gestionat prin etapizare.
- ☑ **Provocarea 2. Municipiul în care oamenii aleg să rămână și să se mute.** Accent: rețele pentru loturile existente și teren public echipat pentru blocuri, după verificarea cererii reale. Se amână: extinderea zonelor de case fără rețele. Rezultat urmărit: teren public echipat, primele blocuri noi și un sold migratoriu mai bun. Risc: cerere de locuințe supraestimată, redusă printr-un sondaj înaintea primului proiect.
- ☑ **Provocarea 3. Condiții urbane în tot municipiul.** Accent: un plan multianual pentru apă, canalizare și epurare, cu străzile refăcute împreună cu rețelele. Se amână: reabilitarea străzilor peste conducte uzate și construcțiile noi cu efect rapid. Racordarea satelor la rețeaua orașului este preferată acolo unde este fezabilă tehnic și economic. Rezultat urmărit: acoperire mai mare cu canalizare, în oraș și în sate. Risc: efect mai puțin vizibil pe termen scurt, care trebuie explicat public.
- ☑ **Provocarea 4. Grijă pentru tot ce s-a construit: întreținut, măsurat și finanțat an de an.** Accent: inventarul activelor, costurile anuale prevăzute în buget, rezultate măsurate și raport public. Se reduce: ponderea proiectelor noi fără sursă de întreținere. Nu sunt prevăzute sedii noi pentru Primărie, iar proiectele verzi și digitale nu se fac separat de restul investițiilor. Rezultat urmărit: fiecare activ nou are responsabil, cost anual și sursă de finanțare. Risc: presiunea pentru proiecte noi și vizibile, gestionată prin regula costului anual prevăzut înaintea investiției.

Niciuna dintre schimbări nu pornește de la zero. Parcul Industrial și hala publică de producție, care au adus "Cornelius Electronics" la circa 100 de angajați în iunie 2026, sunt modelul pentru prima. Terenul public pentru locuințe și asociațiile Smart Living sunt punctul de pornire pentru a doua. Iluminatul pe energie proprie și zona de test în care pierderile de apă au scăzut de la circa 75% la 35% sunt dovada pentru a treia. Sarcina Strategiei este să extindă aceste modele de la un singur loc la tot municipiul, în ritmul în care investițiile productive, locuirea și capacitatea administrației se susțin una pe alta.

Figura 20: Trei schimbări, patru provocări strategice și testul fiecăreia în 2031 (600 de euro este un reper al analizei, nu un prag oficial)

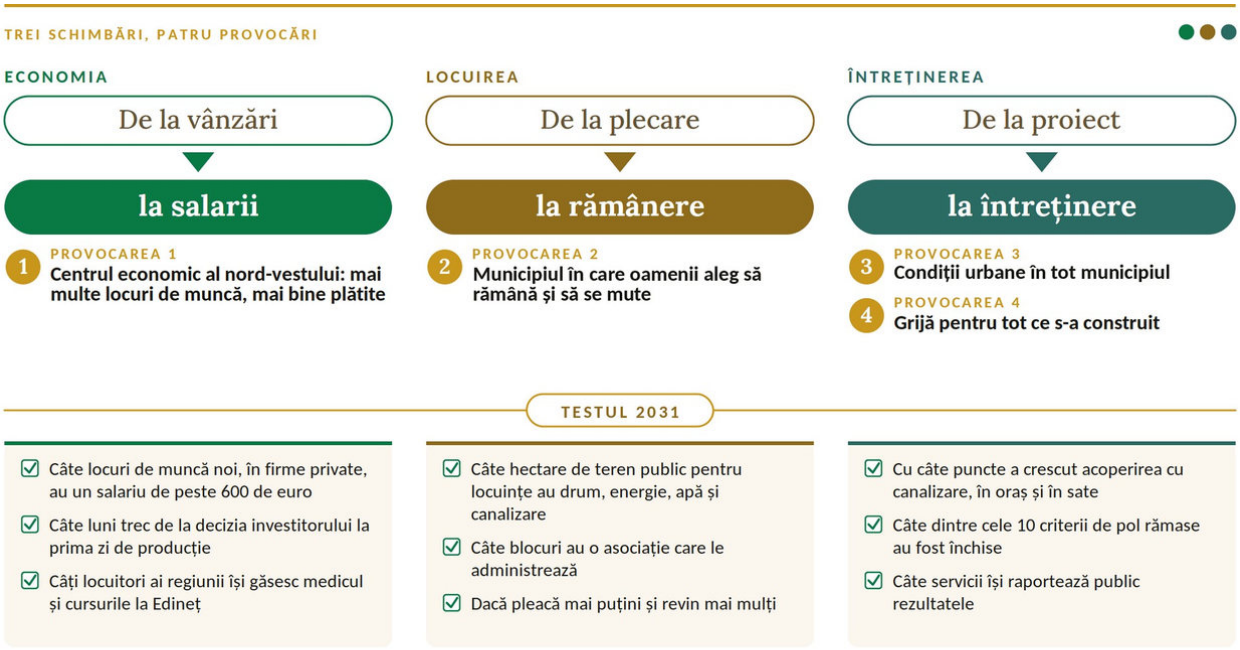

Fiecare provocare are un test verificabil în 2031, pe date pe care municipiul urmează să le colecteze.

Trei dintre aceste teste cer date pe care municipiul încă nu le colectează: naveta, migrația și salariile pe firme. Construirea lor este, de aceea, prima sarcină a echipei care va urmări Strategia.

Concluzii - Focus strategic

CE ARE EDINEȚUL

Capacitate de a atrage finanțări

Cele mai mari investiții publice pe locuitor dintre cei șase poli și cele mai multe granturi externe încasate în 2024.

Un Parc Industrial funcțional

17 rezidenți, circa 400 de locuri de muncă și investiții de circa 20 mln euro.

Rol de centru de ocupare

Circa 2 mii de navetiști pe zi, din satele raionului și din raioanele vecine.

Teren public și plan urbanistic actualizat

1 780 ha în proprietatea municipiului și un Plan Urbanistic General digitalizat.

SCHIMBĂRILE NECESARE

12,4 mii de locuitori o regiune de circa 157 de mii

scară locală, funcție regională

De la valoare adăugată redusă la salarii competitive

Activități economice care pot susține salarii competitive și profit reinvestit în municipiu.

De la navetă la locuire

Locuințe noi și servicii de calitate, pentru ca angajații din regiune să se stabilească în oraș.

De la proiect la întreținere

Pentru fiecare investiție: responsabil, cost anual și sursă de finanțare.

În oraș și în sate

Cele trei schimbări se aplică pe întreg teritoriul municipiului.

DE LA PROIECTE LA TRANSFORMĂRI SISTEMICE
provocarea perioadei 2027-2031

UNDE PIERDE MUNICIPIUL

1 Creșterea reală rămâne mică

Cifra de afaceri a crescut nominal cu 69%, dar în termeni reali doar cu circa 2%. Salariile din sectorul privat rămân modeste.

2 Populația tânără pleacă

150-180 de plecări pe an (estimare). Construcția locativă nouă abia se lansează.

3 Rețelele au rămas în urmă

Canalizarea acoperă circa 55% din oraș, iar satele urmează să fie racordate.

4 Întreținerea nu este planificată

Bunurile noi create în 2022-2024 valorează de 2,6 ori veniturile proprii anuale. Întreținerea încă nu are o linie bugetară distinctă.

CONCLUZII ȘI DIRECȚII POTENȚIALE DE INTERVENȚIE

1. **Teren pregătit și locuri de muncă bine plătite**
Terenul industrial neechipat și lipsa calificărilor limitează investițiile noi. Direcție potențială: echiparea etapizată a rezervei și formarea profesională împreună cu angajatorii.

2. **Municipiul în care oamenii aleg să rămână**
Construcția locativă nouă întârzie față de ceilalți poli. Direcție potențială: rețele înaintea loturilor și teren public echipat pentru blocuri, după verificarea cererii.

3. **Condiții urbane în tot municipiul**
Rețelele subterane au rămas în urma modernizării vizibile. Direcție potențială: un program multianual pentru apă, canalizare și epurare, cu străzile refăcute o singură dată.

4. **Grijă pentru tot ce s-a construit**
Bunurile noi nu au încă un cost anual planificat. Direcție potențială: inventarul bunurilor, costul întreținerii în buget, rezultate măsurate și raport public.

OPORTUNITATEA

Edinețul a demonstrat că poate atrage finanțări și investitori. Orientate spre salarii mai bune, locuințe și întreținerea investițiilor, aceste resurse pot face ca o parte mai mare dintre cei care lucrează la Edineț să aleagă să și locuiască aici.

RISCUL INACȚIUNII

Orașul ar continua să primească zilnic navetiști și să piardă anual locuitori. Fiecare investiție nouă ar deveni o cheltuială fără sursă de întreținere, iar statutul de pol de creștere ar rămâne formal.

CAPITOLUL 2

Strategia de dezvoltare 2031

Strategia răspunde la o singură întrebare: ce trebuie să facă Edineț până în 2031 pentru ca economia lui să crească mai repede și să creeze mai multe locuri de muncă bine plătite, iar oamenii să aleagă să rămână aici sau să se mute aici. Răspunsul are o arhitectură simplă. O viziune dă direcția, un obiectiv general fixează ținta, patru obiective specifice o fac măsurabilă, iar cinci priorități o transformă în 47 de măsuri, 280 de acțiuni și un portofoliu de 62 de proiecte. Costul estimativ este de circa 1 078,7 mil. lei, programați în 2027-2031.

2.1 Viziunea strategică

Viziunea descrie Edinețul pe care municipiul îl construiește dincolo de un singur ciclu de planificare. Ea nu are un termen, ci o direcție: fixează ambiția, iar strategiile succesive o transformă în rezultate măsurabile. Strategia 2027-2031 este primul pas pe acest drum și va fi judecată după cât de mult apropie municipiul de viziune până în 2031.

Viziunea de dezvoltare a municipiului Edineț și cele cinci elemente ale ei sunt:

Figura 21: Viziunea de dezvoltare a municipiului Edineț

Economia este primul element al viziunii: de ea depind locuințele, serviciile și comunitatea care rămâne.

Viziunea răspunde la două așteptări ale locuitorilor. În sondajul din iunie 2026, cu 2 176 de chestionare completate în municipiu, ei au pus pe primele locuri canalizarea, drumurile, colectarea deșeurilor și transportul public. Încă din 2021, 70,6% își doreau ca Edinețul să devină un centru industrial regional, cu locuri de muncă pentru oraș și pentru satele din jur. Cele două așteptări sunt legate: fără locuri de muncă bine plătite și venituri proprii, rețelele și serviciile noi nu pot fi întreținute.

Punctul de pornire este cunoscut. Edinețul îndeplinește funcții regionale pentru peste 150 de mii de locuitori cu baza demografică și economică a unui municipiu de 12,4 mii. Economia nu creează încă suficiente locuri de muncă, iar multe dintre cele existente sunt slab plătite, rețelele de sub asfalt rămân

în urma celor vizibile, iar investițiile noi aduc costuri de întreținere fără o sursă stabilă. În același timp, municipiul are avantaje reale: un Parc Industrial care funcționează, cele mai mari investiții publice pe locuitor dintre cei șase poli, 28% din teritoriu în proprietate publică, un plan urbanistic nou și capacitatea dovedită de a atrage finanțări externe.

Drumul spre viziune trece prin trei schimbări: de la valoare adăugată redusă la salarii competitive, de la plecare la rămânere și de la proiect la întreținere. Strategia 2027-2031 este prima etapă a acestui drum: un centru urban cu mai multe locuri de muncă bine plătite, în care oamenii aleg să rămână și să se mute, iar tot ce se construiește este întreținut, măsurat și finanțat an de an.

Figura 22: Strategia de dezvoltare a municipiului Edineț 2027-2031 pe o pagină

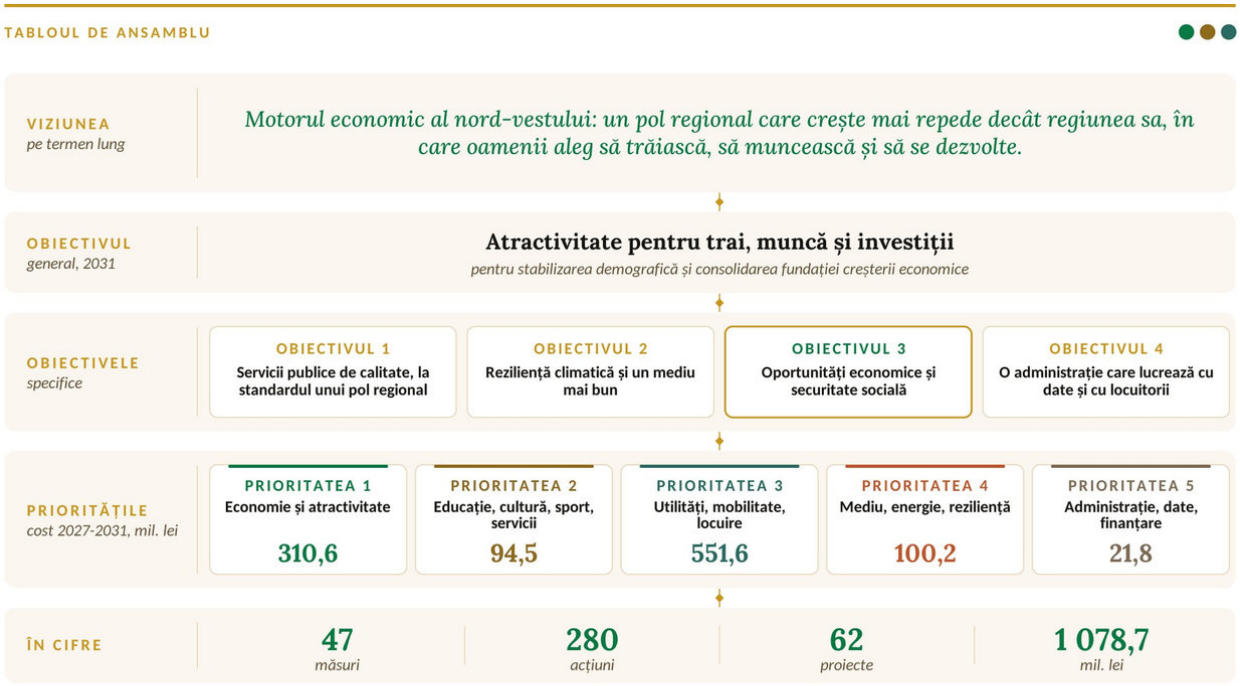

Viziunea se sprijină pe patru obiective și cinci priorități. Peste jumătate din cost merge în rețele, străzi și locuire.

2.2 Obiective de dezvoltare

OBIECTIVUL GENERAL. Creșterea atractivității municipiului Edineț pentru trai, muncă și investiții, pentru stabilizarea demografică și consolidarea fundației creșterii economice.

Economia este pârghia. Municipiul nu poate controla natalitatea sau emigrația, dar poate oferi motivul principal pentru care oamenii din regiune se mută: un loc de muncă bine plătit, lângă o locuință, servicii bune și o administrație care funcționează. Edinețul servește peste 150 de mii de locuitori din zona de influență și atrage zilnic circa 2 000 de navetiști, cei mai mulți pe locuri de muncă slab plătite. Locurile de muncă sunt însă prea puține, iar cele bine plătite și mai puține. De aceea, primul pas este un număr mai mare de locuri de muncă, cu salarii competitive. Locuința și serviciile decid apoi dacă oamenii rămân și dacă cei din regiune sau din emigrare se mută aici.

De aceea, ținta nu este creșterea populației, ci stabilizarea ei. Până în 2031, din Edineț pleacă mai puțini oameni, iar în oraș vin mai mulți: locuitori din regiune care se mută mai aproape de locul de muncă și oameni care se întorc din emigrarea circulară sau de lungă durată. Concret, numărul celor care își stabilesc domiciliul la Edineț trebuie să fie cel puțin egal cu numărul celor care pleacă. Mutările se

măsoară anual, din datele Agenției Servicii Publice, iar evoluția populației, din estimările anuale ale BNS și, definitiv, la următorul recensământ.

Progresul se urmărește prin șase indicatori de impact: soldul mutărilor de domiciliu, evoluția populației, locurile de muncă noi în economia reală, investițiile private raportate la cifra de afaceri, tranzacțiile cu locuințe și aprecierea locuitorilor despre municipiu. Pentru locurile de muncă, ținta este de cel puțin 600 de locuri de muncă noi în economia reală până în 2031, în primul rând în industrie și în firmele private care plătesc salarii competitive.

Figura 23: Indicatorii de impact ai obiectivului general: nivelul de azi, reperul pentru 2028 și ținta pentru 2031

Indicatorul principal este soldul mutărilor. Economia reală adaugă cel puțin 600 de locuri de muncă noi, iar populația se stabilizează.

Obiectivul general se sprijină pe patru obiective specifice. Obiectivul specific 3, economia, este motorul lor.

Figura 24: Obiectivele specifice ale Strategiei

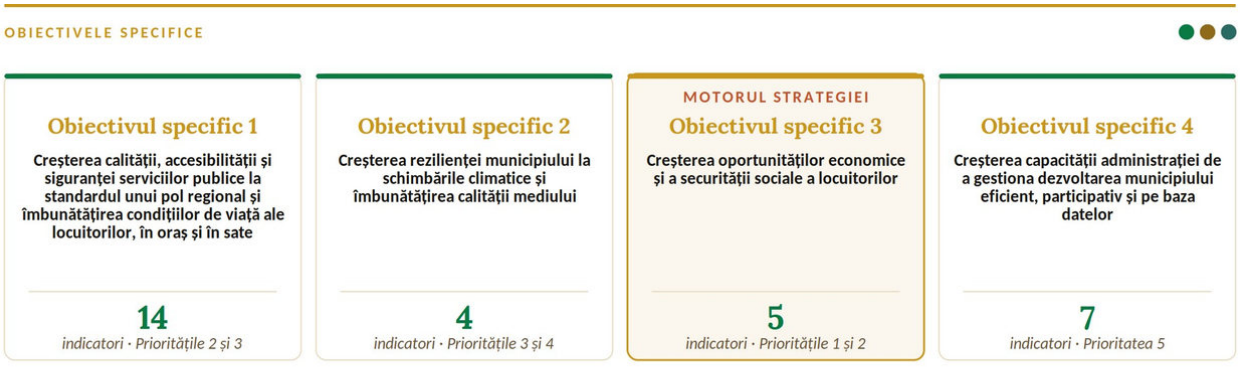

Economia este motorul Strategiei: fără locuri de muncă și investiții, rezultatele celorlalte trei obiective nu au cine să le întrețină.

Fiecare obiectiv are indicatori cu valoare de referință și țintă pentru 2031, calculate din planul de acțiuni. Lista completă, cu reperele pentru 2028 și modul de măsurare, este în Anexa 2.

Obiectivul specific 1. Servicii publice de calitate, accesibile și sigure, la standardul unui pol regional, în oraș și în sate

Descriere: Îmbunătățirea accesului la apă și canalizare, a calității străzilor și a transportului public, a condițiilor din grădinițe, a activităților culturale și sportive și a condițiilor de locuire în blocuri. Accentul cade pe satele Alexăndreni și Gordineștii Noi și pe cartierele de case fără canalizare. Condițiile din licee țin de alte niveluri ale administrației, iar Primăria contribuie prin cooperare.

Argumentare: Canalizarea acoperă circa 50% din gospodăriile municipiului, sub pragul de 70% cerut unui pol, iar peste o treime din rețea este uzată. În Alexăndreni sunt racordate la apă 260 din circa 470 de gospodării, iar Gordineștii Noi încă nu au sistem public de apă. Doar circa 30% din drumuri sunt în stare bună sau satisfăcătoare, iar 98% din blocuri sunt construite înainte de 1990. Serviciile au ajuns în oraș, dar încă nu și în sate.

Figura 25: Indicatorii obiectivului specific 1: nivelul de azi și ținta pentru 2031

Cele mai mari salturi: colectarea deșeurilor, de la circa 80% la 95%, și drumurile în stare bună, de la 30% la 45%.

Contribuția la viziune: Face municipiul "bine conectat" și creează condițiile în care familiile aleg să rămână.

Obiectivul specific 2. Reziliență climatică și un mediu mai bun

Descriere: Reducerea emisiilor, protecția la inundații și la fenomenele meteorologice severe, spații verzi publice administrate și energie produsă și măsurată local.

Argumentare: Primăria plătește direct doar 1,9% din energia municipiului, iar economiile mari se fac în blocuri, firme și transport. Consumul pe clădiri încă nu se măsoară, apa de ploaie așteaptă un sistem, iar cele trei depozite de deșeuri sunt neconforme. Spațiile verzi sunt multe, dar încă nu au un administrator unic.

Figura 26: Indicatorii obiectivului specific 2: nivelul de azi și ținta pentru 2031

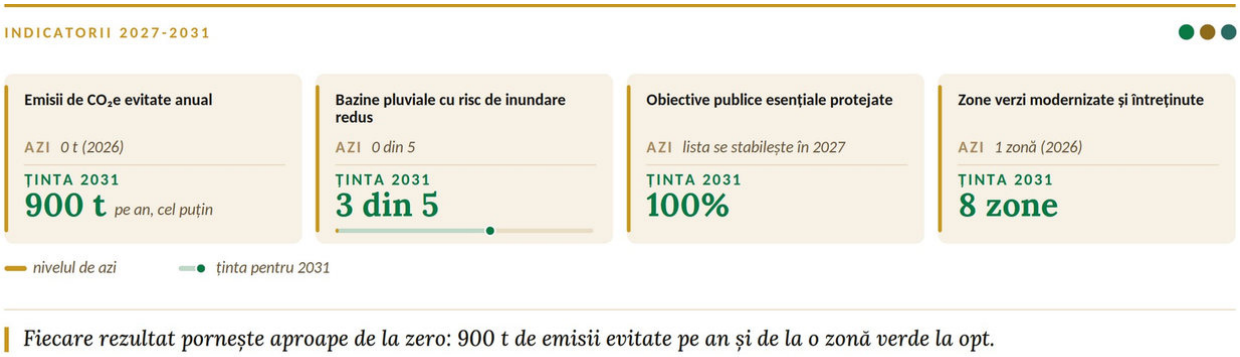

Fiecare rezultat pornește aproape de la zero: 900 t de emisii evitate pe an și de la o zonă verde la opt.

Contribuția la viziune: Face municipiul "verde și rezilient" și protejează investițiile de costurile fenomenelor extreme.

Obiectivul specific 3. Oportunități economice și securitate socială

Descriere: Creșterea numărului de locuri de muncă și de firme active, atragerea investițiilor private și crearea serviciilor sociale municipale pentru persoanele vulnerabile.

Argumentare: Cu 310 firme și 3 044 de salariați, Edinețul are cea mai mică economie dintre orașele-poli. Productivitatea este de 75% din media națională, iar investițiile private au fost în 2024 de circa 3 mil. euro, dintre care 80% la patru companii. 110 vârstnici trăiesc singuri, iar municipiul încă nu are servicii sociale proprii. Un loc de muncă și un sprijin sigur la nevoie sunt cele două condiții pentru ca oamenii să rămână.

Figura 27: Indicatorii obiectivului specific 3: nivelul de azi și ținta pentru 2031

Investițiile private cresc cu jumătate, iar locurile de muncă, cu cel puțin 600.

Contribuția la viziune: Face din Edineț "motorul economic al nord-vestului" și transformă funcția regională în locuri de muncă și venituri locale.

Obiectivul specific 4. O administrație care lucrează cu date și cu locuitorii

Descriere: Creșterea capacității Primăriei de a măsura rezultatele, de a întreține investițiile, de a atrage finanțare și de a implica locuitorii. Veniturile proprii sunt incluse aici, pentru că de ele depind cofinanțarea proiectelor și întreținerea activelor.

Argumentare: Bunurile noi create în trei ani valorează de 2,6 ori veniturile proprii anuale, iar bugetul încă nu are o linie distinctă pentru întreținerea lor. Municipiul are șase platforme digitale care încă nu comunică între ele, iar Strategia 2021-2025 a funcționat fără raport anual.

Figura 28: Indicatorii obiectivului specific 4: nivelul de azi și ținta pentru 2031

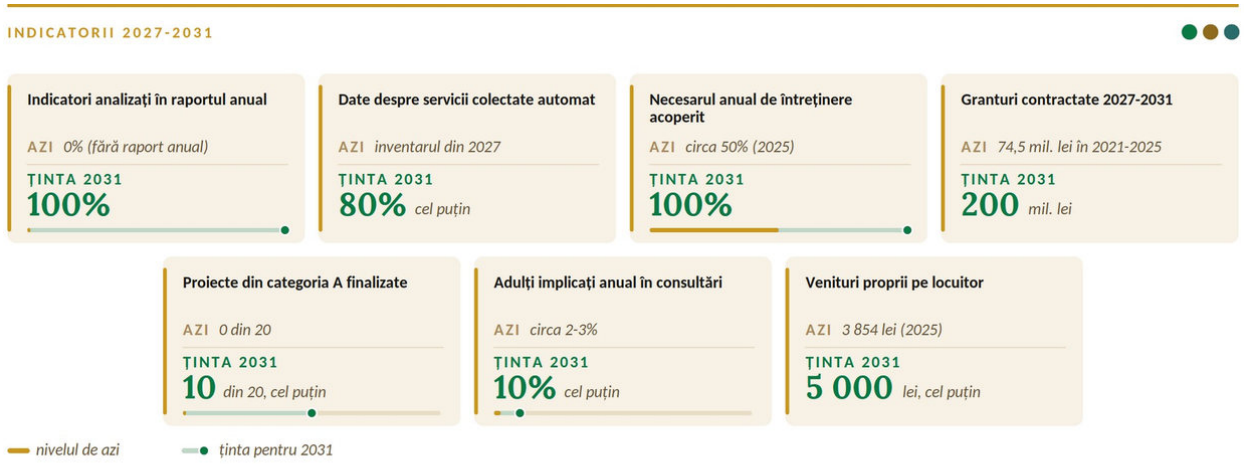

Veniturile proprii pe locuitor cresc cu circa 30%, iar granturile contractate ajung la 200 mil. lei.

Contribuția la viziune: Asigură capacitatea instituțională de implementare a Strategiei și formează "comunitatea informată și implicată" din viziune.

Douăsprezece rezultate-cheie, grupate pe cele patru provocări strategice din diagnostic, formează tabloul de bord al Strategiei pentru 2031.

Figura 29: Tabloul de bord 2031: douăsprezece rezultate-cheie, pe cele patru provocări strategice

Ținta nu este creșterea populației, ci un municipiu în care se mută cel puțin atâția oameni câți pleacă. Fiecare provocare are trei rezultate măsurabile în 2031.

2.3 Priorități

Analiza diagnostic s-a încheiat cu patru provocări strategice. Strategia nu adaugă altele. Le răspunde prin cinci priorități de dezvoltare, fiecare cu buget, responsabil și termen.

Figura 30: De la provocările strategice la priorități și rezultate

Fiecare provocare din diagnostic are o prioritate care îi răspunde și un rezultat verificabil în 2031.

Prioritatea 1. Dezvoltare economică și atractivitate. Răspunde provocării 1. Prioritatea urmărește pregătirea terenului industrial, sprijinirea firmelor private, modernizarea comerțului, formarea profesională, turismul și locuirea pentru familii tinere și specialiști. Primăria contribuie cu teren echipat și infrastructură, cu administrarea spațiilor publice comerciale și prin parteneriate cu firmele și instituțiile de formare. Contribuie în principal la OS3.

Prioritatea 2. Educație, cultură, sport și servicii comunitare. Răspunde provocării 2. Condițiile din grădinițe, școli și instituțiile culturale și accesul efectiv la servicii influențează decizia familiilor de a rămâne sau de a se muta în municipiu. Îmbătrânirea populației, mai ales în sate, cere servicii de sprijin regulat. Contribuie la OS1 și OS3.

Prioritatea 3. Utilități, mobilitate și condiții de locuire. Răspunde provocării 3 și, prin locuire, provocării 2. Rețelele uzate, canalizarea insuficientă, străzile fără trotuare și apa de ploaie fără sistem sunt principalele restanțe ale infrastructurii și, totodată, primele priorități ale locuitorilor. Prioritatea leagă fiecare investiție de calitatea serviciului și de întreținerea lui. Contribuie la OS1 și OS2.

Prioritatea 4. Mediu, energie și reziliență climatică. Răspunde provocării 4 pentru clădiri și energie și contribuie la provocarea 2 prin spațiile verzi. Prioritatea îmbină spațiile verzi și gestionarea apei cu renovarea energetică, energia regenerabilă și folosirea resturilor vegetale. Primăria intervine asupra bunurilor și serviciilor municipale și îi sprijină pe proprietari și pe întreprinderi să investească. Contribuie în principal la OS2.

Prioritatea 5. Administrație, date, participare și finanțare. Răspunde provocării 4. Investițiile rămân utile doar dacă sunt administrate, întreținute și măsurate. Prioritatea construiește raportarea anuală, pregătirea proiectelor, veniturile proprii și participarea continuă a locuitorilor. Contribuie direct la OS4 și face posibilă realizarea celorlalte trei obiective.

Provocarea 2, municipiul în care oamenii aleg să rămână și să se mute, are cele mai multe răspunsuri: P2 și P3 îi răspund direct, iar P1 și P4 contribuie prin cartierul demonstrativ și prin spațiile verzi.

Figura 31: Prioritățile Strategiei și provocările strategice din diagnostic la care răspund

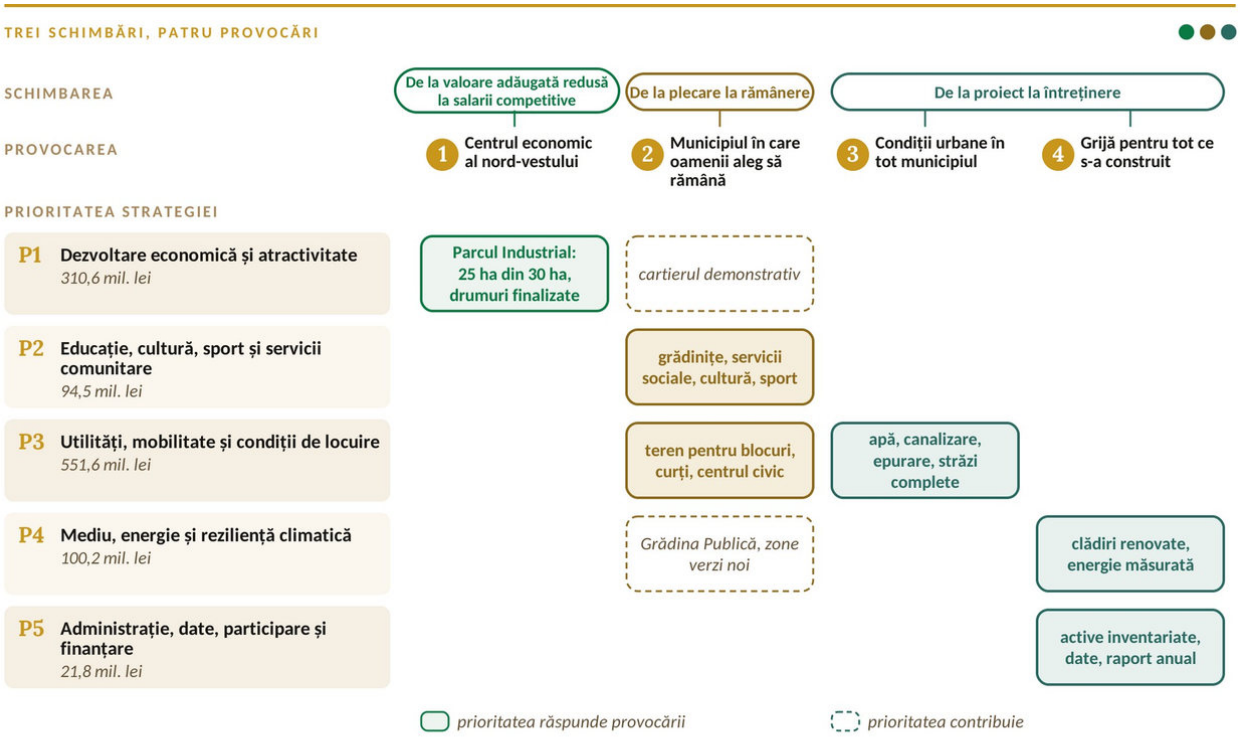

Fiecare provocare din diagnostic are cel puțin o prioritate care îi răspunde.

Figura 32: Prioritățile Strategiei: măsuri, acțiuni și cost

COSTUL ȘI FINANȚAREA

PRIORITATEA	MĂSURI	ACȚIUNI	COST 2027-2031		OBIECTIVE
P1 Dezvoltare economică și atractivitate	7	54	310,6	28,8%	OS3
P2 Educație, cultură, sport și servicii comunitare*	10	66	94,5	8,8%	OS1 · OS3
P3 Utilități, mobilitate și condiții de locuire	12	76	551,6	51,1%	OS1 · OS2
P4 Mediu, energie și reziliență climatică	9	60	100,2	9,3%	OS2
P5 Administrație, date, participare și finanțare	9	24	21,8	2,0%	OS4
Total	47	280	1 078,7 mil. lei		

* Fără renovarea celor trei licee (90,0 mil. lei), poziție condiționată, în afara costului Strategiei.

Peste jumătate din cost merge în rețele și străzi, iar economia primește a doua sumă ca mărime.

2.4 Măsuri

Strategia are 47 de măsuri și 280 de acțiuni. Codul fiecărei măsuri arată prioritatea din care face parte: măsura 3.2 este a doua măsură a Priorității 3, iar acțiunea 3.2.8 este a opta acțiune a acestei măsuri. Aceleași coduri se folosesc în planul de acțiuni, în portofoliul de proiecte și în raportul anual. Măsurile se aplică în orașul Edineț și în satele Alexăndreni și Gordinești Noi. Acolo unde responsabilitatea aparține altor instituții - liceele, sănătatea, operatorul regional de deșeuri - Primăria contribuie prin parteneriate și în limitele competențelor sale. Descrierea fiecărei măsuri și acțiunile ei, cu termene, responsabili, costuri și surse de finanțare, sunt prezentate în Capitolul 3.

Prioritatea 1. Dezvoltare economică și atractivitate

Prioritatea are ca obiectiv o economie cu mai multe locuri de muncă private bine plătite.

Figura 33: Măsurile Priorității 1 și costul lor în 2027-2031

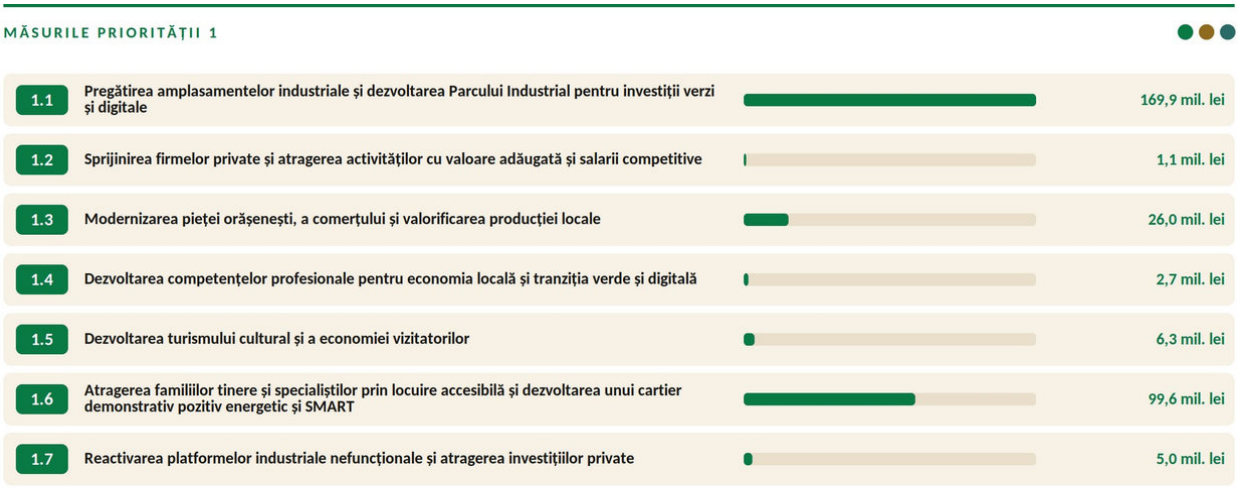

Parcul Industrial și cartierul demonstrativ concentrează cea mai mare parte a costului priorității.

Greutatea priorității stă în Parcul Industrial, pe trei direcții. Prima: parcul actual se finalizează, cu circa 1,5 km de drumuri interne asfaltate, pentru ca fiecare lot să aibă acces, drenaj și iluminat. A doua: prima fază de extindere echipează 15 ha până în 2030 - parcul de tip C de 5 ha și o primă extindere de 10 ha - și conectează parcul la o sursă nouă de energie. A treia: un studiu de fezabilitate acoperă întreaga rezervă de circa 30 ha, iar o a doua etapă, de circa 10 ha, se echipează în 2029-2030. Ea se lansează doar dacă cererea investitorilor, verificată prin forumurile B2B și prin cererile de rezidență, o justifică. Terenul echipat înaintea cererii costă, iar terenul lipsă când vine investitorul costă și mai mult.

Comerțul local are nevoie de o piață care funcționează ca un singur loc. Piața municipală existentă este astăzi administrată de Primărie pentru o parte și de doi proprietari privați pentru celelalte două. Revitalizarea pornește de la un acord de administrare și investiții între cei trei și de la un proiect tehnic unitar. Primăria investește în partea sa și în spațiile comune - acoperiș, pavaj, utilități, tarabe și accese - iar proprietarii privați, în părțile lor. Piața existentă și noua piață agroalimentară de pe str. Gagarin 76 se completează: prima servește comerțul zilnic din centrul orașului, a doua, vânzarea directă a producției agroalimentare locale.

Cartierul demonstrativ completează prioritatea. El este finanțat în cea mai mare parte printr-un proiect HORIZON pregătit cu partenerii SMARTFORM și prin investiții private. Experiența din Macedonia de Vest, prezentată în SMARTFORM, este folosită pentru investițiile verzi și digitale și pentru legătura cu formarea profesională.

Prioritatea 2. Educație, cultură, sport și servicii comunitare

Prioritatea are ca obiectiv servicii care să le dea familiilor motive să rămână.

Figura 34: Măsurile Priorității 2 și costul lor în 2027-2031

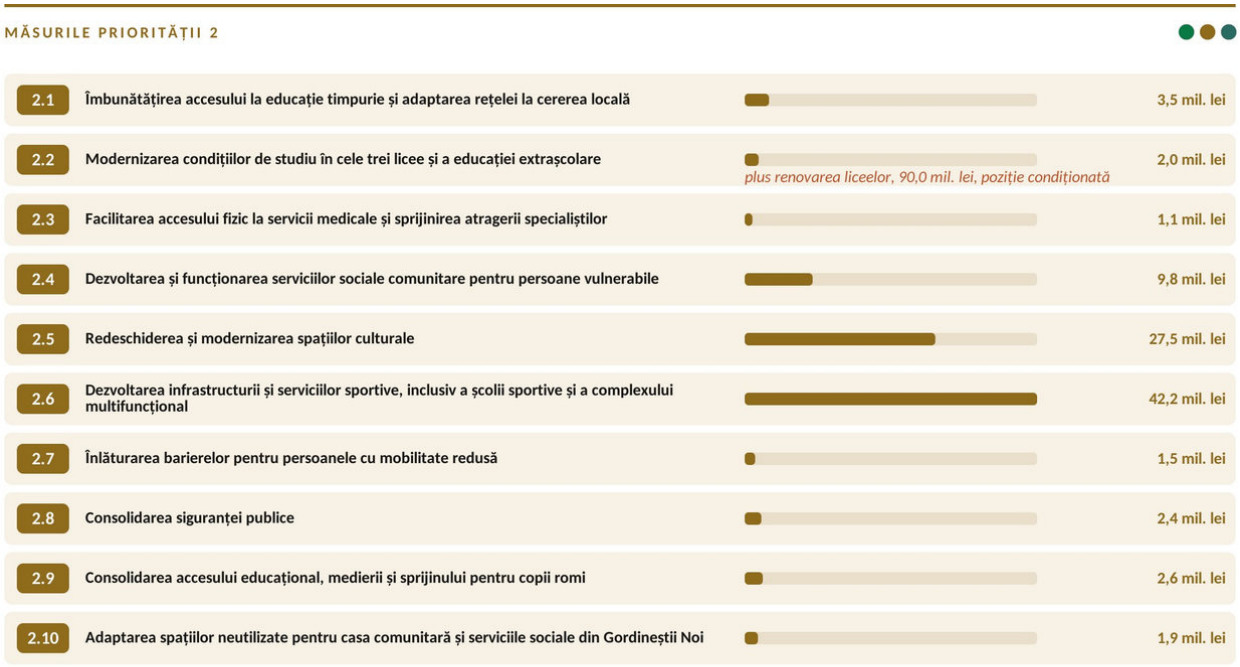

Sportul și cultura primesc cele mai mari sume, iar liceele rămân o poziție condiționată.

Liceele sunt necesare orașului, dar nu țin de responsabilitatea Primăriei. Renovarea celor trei licee, circa 90,0 mil. lei, rămâne în Strategie ca poziție condiționată, în afara costului ei. Primăria realizează analiza rețelei școlare în 2027, pentru ca investițiile să meargă acolo unde sunt elevii, susține proiectele și cooperează cu autoritățile responsabile, de a căror finanțare depinde investiția. Cele mai mari sume ale priorității merg în sport, cultură și servicii sociale. Metodele participative din Sligo și atelierele Living Lab sunt folosite pentru identificarea barierelor în teren, împreună cu utilizatorii serviciilor.

Prioritatea 3. Utilități, mobilitate și condiții de locuire

Prioritatea are ca obiectiv rețele refăcute în oraș și în sate și străzi modernizate o singură dată.

Numai rețeaua de apă, canalizarea cu stația de epurare și străzile însumează circa 360 mil. lei, circa 34% din costul Strategiei. Pe aceeași stradă, rețelele subterane se refac înaintea carosabilului și a trotuarelor. Experiențele din Sligo și Daugavpils susțin planificarea integrată a străzilor, iar consilierea energetică inspirată de Beekdaelen completează modernizarea locuirii.

Figura 35: Măsurile Priorității 3 și costul lor în 2027-2031

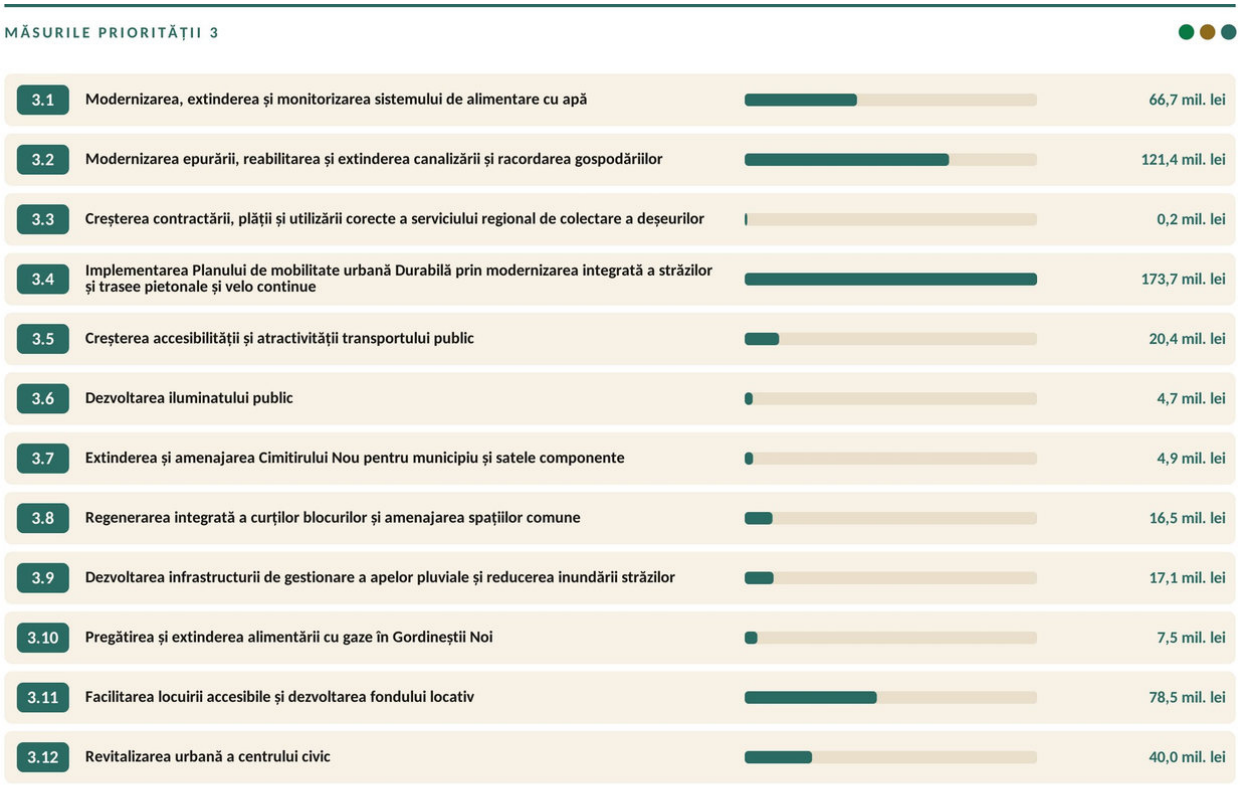

Străzile, canalizarea și apa însumează circa două treimi din costul priorității.

Prioritatea 4. Mediu, energie și reziliență climatică

Prioritatea are ca obiectiv economii de energie măsurate și un municipiu mai bine protejat de fenomenele extreme.

Prioritatea include acțiunea-pilot SMARTFORM de la lacul din amonte al Grădinii Publice, după modelul Parcului Liniei din București, încheiată până în aprilie 2029. Soluțiile de gestionare a apei din Berane și Sligo, managementul energetic din Daugavpils și sprijinul pentru proprietari din Beekdaelen sunt adaptate condițiilor locale.

Figura 36: Măsurile Priorității 4 și costul lor în 2027-2031

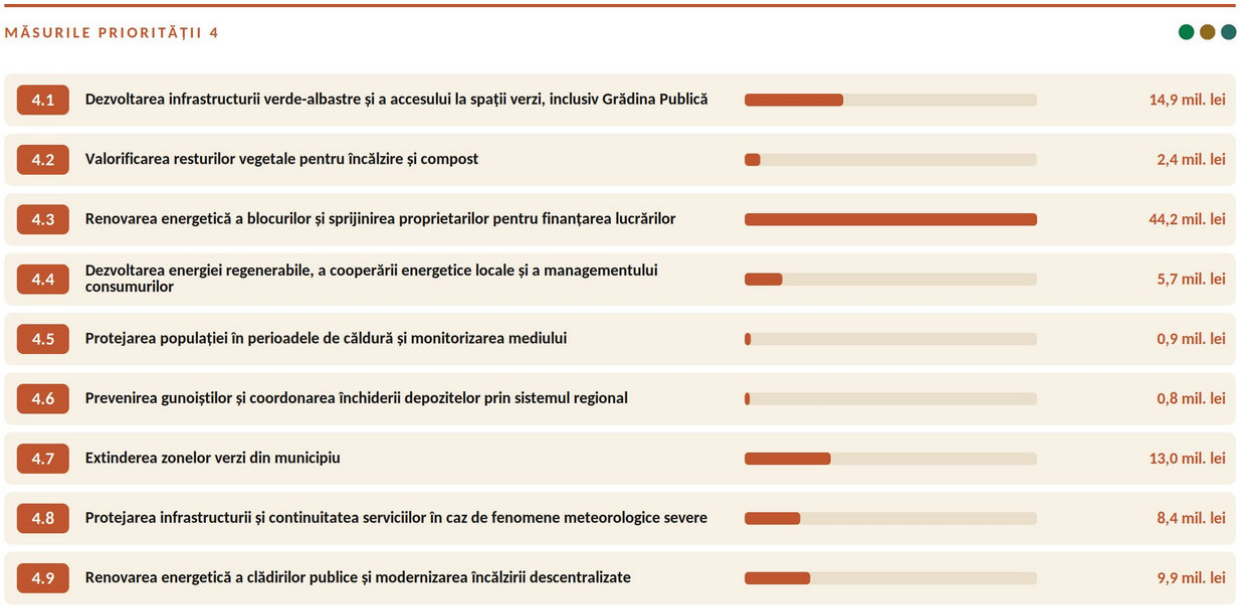

Renovarea energetică a blocurilor este cea mai mare investiție a priorității.

Prioritatea 5. Administrație, date, participare și finanțare

Prioritatea are ca obiectiv o administrație care întreține, măsoară și finanțează an de an ce a construit.

Figura 37: Măsurile Priorității 5 și costul lor în 2027-2031

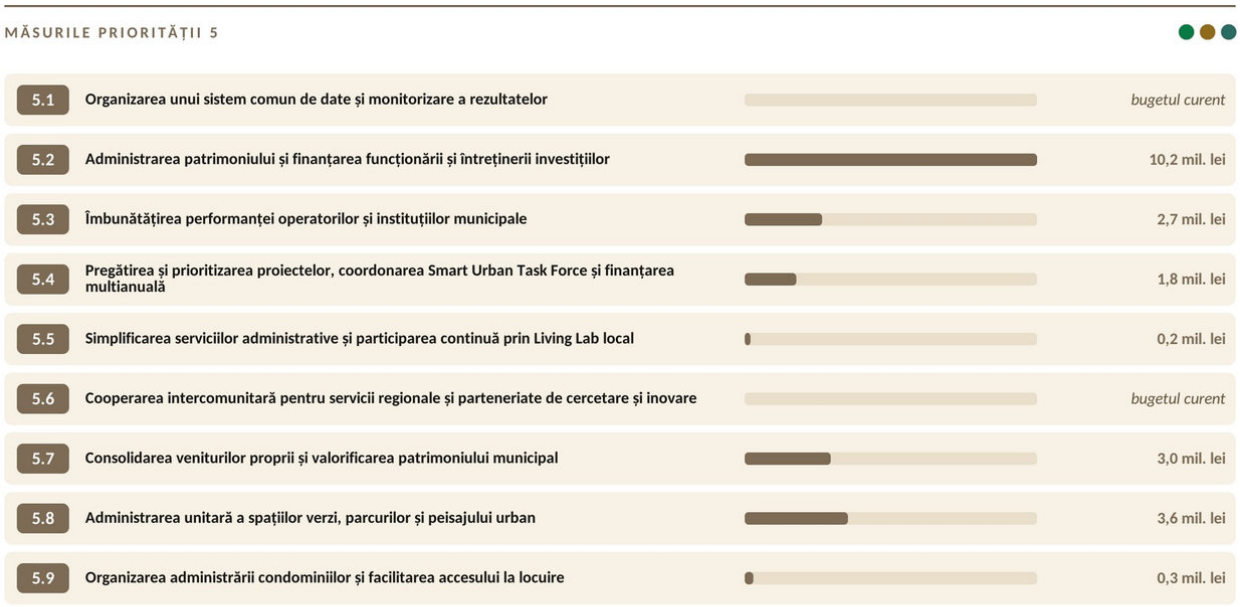

Măsurile costă puțin, pentru că cer mai ales organizare. Fără ele, investițiile nu sunt întreținute.

Măsurile costă puțin, pentru că cer mai ales organizare. Experiențele din Trebinje și Berane susțin coordonarea proiectelor, cele din Daugavpils și București-Ilfov folosirea datelor, iar cele din Sligo și Beekdaelen participarea locuitorilor.

Temele care traversează prioritățile

Trei teme apar în mai multe priorități. Nu este o dublare, ci o împărțire a rolurilor: fiecare măsură are alt instrument și alt beneficiar. Ca să lucreze împreună, fiecare temă are o regulă comună de coordonare.

Tabelul 2: Temele transversale ale Strategiei

Tema	Măsurile	Cum se împart rolurile	Regula de coordonare
Locuirea	1.6, 3.8, 3.11, 4.3, 5.9	Teren și locuințe noi pentru cei care vin (1.6, 3.11), blocuri și curți mai bune pentru cei care locuiesc deja (3.8, 4.3), administrarea condominiilor (5.9)	Un singur registru al blocurilor: curțile, renovarea energetică și asociațiile de proprietari se programează pe același bloc, în același an
Apa și strada	3.1, 3.2, 3.4, 3.9	Apa, canalizarea, apa de ploaie și carosabilul, pe aceeași stradă	Întâi rețelele subterane, apoi carosabilul și trotuarele: strada se deschide o singură dată
Spațiile verzi	4.1, 4.7, 5.8	Investiția în Grădina Publică și în zonele noi (4.1, 4.7) și administratorul unic al spațiilor verzi (5.8)	Nicio zonă verde nouă fără administrator și buget anual de întreținere

→ Cele 47 de măsuri nu au aceeași greutate. Câteva investiții mari concentrează cea mai mare parte a costurilor și devin proiecte prioritare. Celelalte sunt, în mare parte, schimbări de organizare, cu costuri mici, dar fără ele investițiile nu ar fi întreținute și măsurate.

2.5 Proiecte prioritare

Portofoliul reunește acțiunile care au nevoie de finanțare din afara bugetului local. Un proiect corespunde unei singure cereri de finanțare, pentru un singur obiect sau rezultat. Acțiunile pe care Primăria, operatorii, asociațiile de proprietari sau investitorii privați le pot finanța singuri, circa 208,4 mil. lei, rămân în planul de acțiuni, fără să devină proiecte.

Portofoliul cuprinde 62 de proiecte, în valoare de circa 870,3 mil. lei în 2027-2031. Toate proiectele din portofoliu sunt prioritare pentru Strategie. Categoriile arată doar ordinea în care se pregătesc și se depun: A - proiecte-nucleu, B - proiecte în pregătire, C - proiecte de rezervă. Ordinea rezultă din metodologia de prioritizare din Anexa 1. Ele continuă portofoliul municipiului din Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere și preiau, în 32 de cazuri, o practică a partenerilor SMARTFORM. Lista completă, cu descrierea, componentele-cheie și rezultatele țintite ale fiecărui proiect, și fișele proiectelor-nucleu sunt în Capitolul 4.

Proiectele din categoria A reunesc infrastructura de bază cerută de locuitori - apa, canalizarea, străzile - pregătirea Parcului Industrial pentru investitori, clădirile publice eficiente, reziliența climatică, acțiunea-pilot SMARTFORM și proiectele de capacitate administrativă. Ele formează nucleul Strategiei: 494,3 mil. lei, aproape jumătate din costul total. Pregătirea lor prin studii și proiectare costă circa 20,6 mil. lei, sumă care trebuie asigurată în primul rând din bugetul local, în 2027-2028.

Figura 38: Portofoliul de proiecte pe categorii

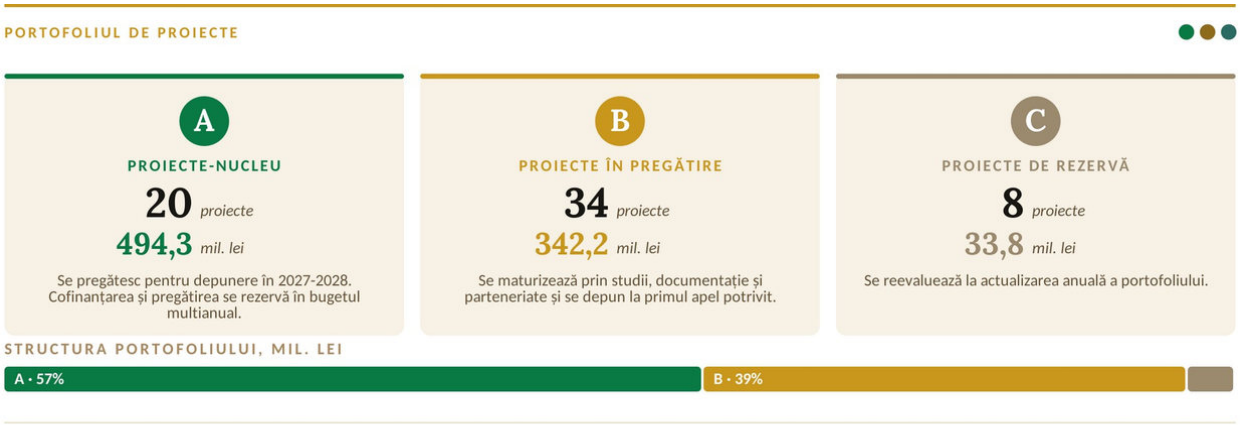

Proiectele-nucleu reprezintă circa 57% din valoarea portofoliului și se pregătesc primele.

Figura 39: Proiectele-far: cele mai mari șapte proiecte din categoria A

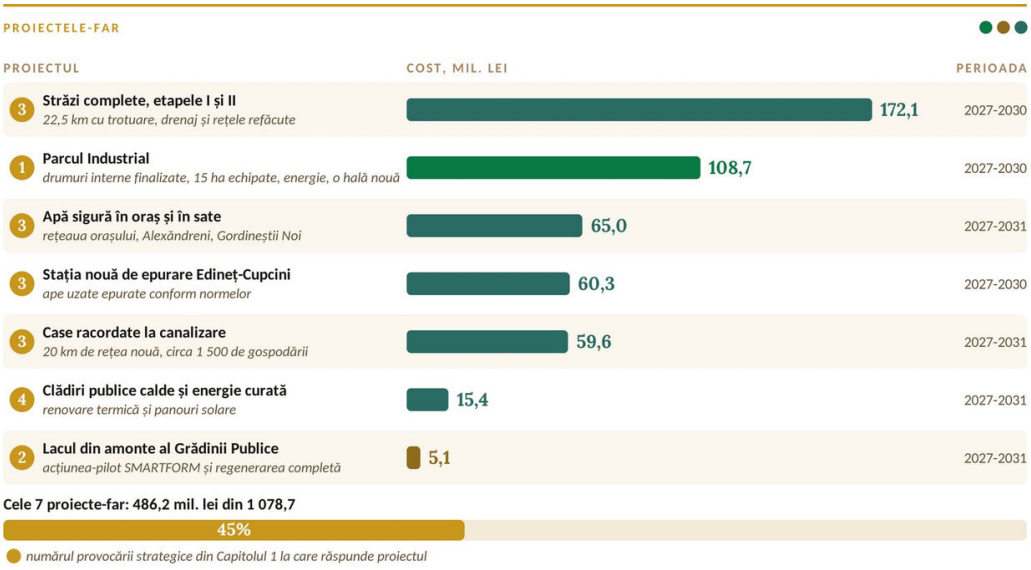

Șapte proiecte concentrează aproape jumătate din cost, iar cele mai mari refac rețelele de sub asfalt.

Tabelul 3: Proiectele-nucleu (categoria A)

Cod	Proiectul	Prior.	Cost 2027-2031, mil. lei	Perioada	Surse posibile de finanțare	Scor
PE01	Teren industrial pregătit pentru investitori noi în Parcul Industrial Edineț	P1	60,0	2027-2030	Programul național pentru parcuri industriale, FNDRL, Planul de creștere pentru Moldova (UE)	73
PE02	Spațiu de producție nou pentru un rezident nou al Parcului Industrial	P1	20,0	2028-2030	Programul național pentru parcuri industriale, FNDRL	83
PE03	Edineț, destinație pentru investitori: forumuri investiționale și întâlniri B2B	P1	0,9	2027-2031	Interreg NEXT România-Moldova, ODA, programe UE pentru mediul de afaceri	75
PE48	Energie suficientă pentru investitorii din Parcul Industrial	P1	22,0	2028-2029	FNDRL, Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere	82
PE51	Parcul Industrial actual finalizat: drumuri interne asfaltate pentru toți rezidenții	P1	6,7	2027-2029	Programul național pentru parcuri industriale, FNDRL, buget local	78

Cod	Proiectul	Prior.	Cost 2027-2031, mil. lei	Perioada	Surse posibile de finanțare	Scor
PE19	Apă sigură în oraș: modernizarea rețelei de alimentare cu apă	P3	41,7	2027-2031	FNDRL, împrumuturi BEI/BERD, Planul de creștere pentru Moldova (UE)	73
PE21	Apă potabilă pentru toate gospodăriile din Alexăndreni	P3	10,8	2027-2031	FNDRL, Programul "Satul European", Fondul pentru mediu	73
PE22	Apă potabilă pentru locuitorii din Gordineștii Noi	P3	12,4	2027-2031	FNDRL, Programul "Satul European", Fondul pentru mediu	73
PE23	Ape uzate epurate conform normelor: stația nouă de epurare Edineț-Cupcini	P3	60,3	2027-2030	FNDRL, împrumuturi BEI/BERD, Planul de creștere pentru Moldova (UE)	80
PE24	Case racordate la canalizare în cartierele orașului	P3	59,6	2027-2031	FNDRL, Programul orașe-poli de creștere, împrumuturi BEI/BERD	72
PE25	Străzi complete pentru pietoni și șoferi - etapa I	P3	76,6	2027-2030	Programul orașe-poli de creștere, FNDRL, Fondul rutier	77
PE26	Străzi complete pentru pietoni și șoferi - etapa a II-a	P3	95,6	2027-2030	Programul orașe-poli de creștere, FNDRL, Fondul rutier	72
PE33	Lacul din amonte al Grădinii Publice, spațiu verde-albastru viu pentru comunitate - acțiune-pilot SMARTFORM după modelul Parcului Liniei din București	P4	2,6	2027-2028	Interreg Europe - acțiune-pilot SMARTFORM (buget orientativ 50 000-130 000 EUR), buget local pentru cofinanțare	83
PE41	Energie curată produsă pe clădirile publice	P4	5,5	2027-2031	Fondul pentru eficiență energetică, Interreg NEXT România-Moldova, împrumuturi BEI	70
PE42	Clădiri publice calde și eficiente	P4	9,9	2027-2031	Fondul pentru eficiență energetică, împrumuturi BEI, donatori	70
PE43	Un municipiu pregătit pentru schimbările climatice: plan integrat de adaptare și raportare PAEDC, după modelul Berane	P4	4,5	2027-2031	Convenția Primarilor - Est, Interreg NEXT România-Moldova, PNUD, Fondul pentru mediu	73
PE50	Lacul din amonte regenerat complet: spațiu public multifuncțional și model pentru celelalte două lacuri	P4	2,4	2027-2031	Interreg NEXT România-Moldova, Programul orașe-poli de creștere, Fondul pentru mediu	70
PS01	Locuitori sprijiniți să-și renoveze locuințele: punctul local de consiliere energetică, după modelul Beekdaelen	P4	0,9	2027-2031	Interreg NEXT România-Moldova, Interreg Europe, Convenția Primarilor - Est, PNUD	80
PE45	Decizii bazate pe date: sistemul municipal de indicatori și performanța serviciilor	P5	1,7	2027-2031	Asistență tehnică UE și PNUD, Interreg Europe	82
PE46	Învățăm de la alții: schimb de bune practici și participarea cetățenilor	P5	0,2	2027-2031	Interreg Europe, Consiliul Europei, donatori	82

Renovarea celor trei licee, poziție condiționată (subcapitolul 2.4), nu intră în portofoliu. Primăria o reevaluează împreună cu autoritățile responsabile cel târziu în decembrie 2027, după analiza rețelei școlare. Portofoliul se actualizează anual, odată cu planul anual de acțiuni și cu bugetul: proiectele noi intră doar dacă îndeplinesc aceleași condiții și criterii, iar scorurile se revizuiesc când se schimbă maturitatea unui proiect sau apare un program de finanțare nou.

Pregătiți pentru ciclul european 2028-2034

După 2028 se deschide o fereastră nouă de finanțare. Noul cadru financiar multianual al Uniunii Europene, pentru 2028-2034, propune creșterea asistenței de preaderare pentru țările candidate, inclusiv pentru Republica Moldova. Finanțarea nu va merge însă la cei care au idei, ci la cei care au proiecte gata și echipe capabile să le ducă la capăt.

De aceea, Edinețul se pregătește pe două planuri. Primul este portofoliul: până la finalul anului 2028, proiectele din categoria A au studiile de fezabilitate și proiectele tehnice gata de depunere, iar proiectele mari din categoria B - extinderea Parcului Industrial, piața municipală, centrul civic, curțile blocurilor - au documentația pregătită în plan. Al doilea este capacitatea: Serviciul de implementare a proiectelor, registrul unic, programarea multianuală a cofinanțării și Smart Urban Task Force (măsura 5.4) se consolidează în 2027-2028, înaintea valului de apeluri.

> → **Cine are proiectele gata în 2028 atrage finanțările noului ciclu european. Cine abia atunci începe să le pregătească așteaptă ciclul următor.**

2.6 Costuri de implementare

Strategia costă circa 1 078,7 mil. lei în 2027-2031, în prețurile anului 2026. Suma include contribuțiile tuturor actorilor, nu doar ale bugetului municipal, și se precizează prin studii de fezabilitate și devize.

O singură poziție rămâne în afara acestui cost: renovarea celor trei licee, circa 90,0 mil. lei, o poziție condiționată, care ține de alte niveluri ale administrației. Lucrările mari lansate în 2029-2030 - cartierul demonstrativ, locuințele pe teren public, centrul civic și apa în sate - se încheie în 2031, în orizontul Strategiei, iar costul lor este inclus integral.

Cifra poate părea mare. În 2021-2025, municipiul a investit în total 173,9 mil. lei, dintre care 74,5 mil. lei granturi externe. Strategia programează, pe an, de peste șase ori mai mult. Diferența nu vine însă dintr-un salt al bugetului local, ci dintr-o schimbare a surselor.

Figura 40: Structura estimativă a surselor de finanțare, 2027-2031, mil. lei

Costul Strategiei nu este efortul bugetului local: 71% trec prin proiecte cu finanțare externă.

Trei argumente susțin realismul costului:

- ☑ **Costul nu este efortul bugetului municipal.** Circa 71% trec prin proiecte cu finanțare externă, circa 23% vin de la investitori privați, consorțiul HORIZON și asociațiile de proprietari, iar bugetul local și operatorii acoperă direct circa 6%.
- ☑ **Sursele disponibile cresc în perioadă.** Planul de creștere pentru Moldova finanțează deja infrastructura, iar din 2028 noul cadru financiar multianual propus de Uniunea Europeană include asistență de preaderare pentru țările candidate, inclusiv Republica Moldova. Li se adaugă împrumuturile BEI și BERD pentru apă și canalizare, contractate prin operator și rambursate din tarif, și programele naționale: orașele-poli de creștere, FNDRL și Fondul rutier.
- ☑ **Portofoliul se finanțează în trepte.** Nucleul - 20 de proiecte din categoria A, 494,3 mil. lei - se pregătește pentru depunere în 2027-2028. Proiectele din categoriile B și C intră pe măsură ce apar apelurile potrivite. Strategia nu promite 1 078,7 mil. lei, ci pregătește proiecte care să-i poată atrage.

Se poate obiecta că proiectele pot fi gata, iar apelurile pot întârzia. De aceea, portofoliul se actualizează anual, iar testul 2031 măsoară rezultate pentru locuitori, nu sume cheltuite.

Prioritatea 3 are 51,1% din cost, pentru că acolo se află cele mai mari restanțe: canalizarea și stația de epurare, străzile și rețeaua de apă.

Figura 41: Structura estimativă a costului pe priorități și ani, mil. lei

Vârful investițiilor vine în 2029. Ritmul real depinde de apelurile de finanțare și de cofinanțare.

Anul 2027 este al pregătirii, iar vârful lucrărilor vine în 2029.

Figura 42: Calendarul Strategiei, 2027-2031

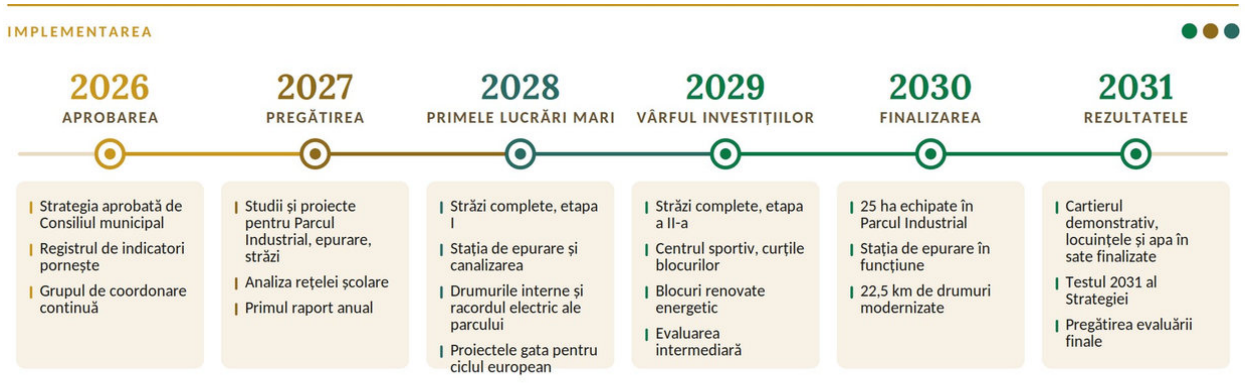

Anul 2027 pregătește, anii 2028-2031 construiesc. Fără documentații gata în 2027, rezultatele nu ajung la testul 2031.

În ultimii cinci ani, municipiul a investit din surse interne în medie circa 20 mil. lei pe an. Pentru proiectele cu finanțare externă, bugetul local acoperă pregătirea proiectelor înainte de depunere și cofinanțarea. Trei scenarii dau ordinul de mărime al acestui efort.

Figura 43: Necesarul estimativ din bugetul local, 2027-2031, în trei scenarii

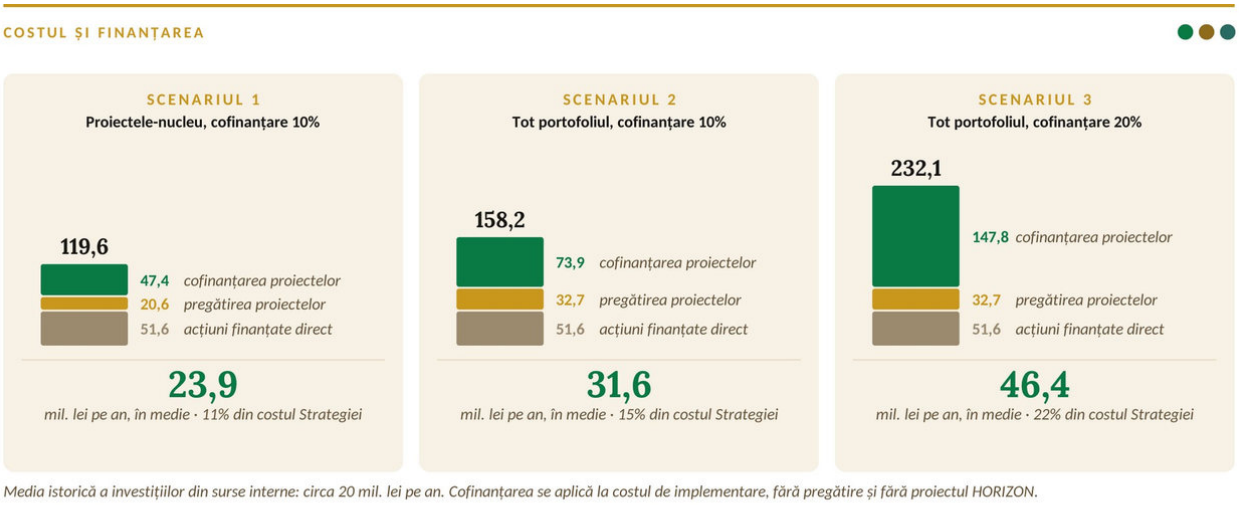

Media istorică a investițiilor din surse interne: circa 20 mil. lei pe an. Cofinanțarea se aplică la costul de implementare, fără pregătire și fără proiectul HORIZON.

> *Nucleul Strategiei cere de la bugetul local circa 24 mil. lei pe an, cu circa 20% peste media istorică.*

În scenariul proiectelor-nucleu, bugetul local trebuie să asigure circa 23,9 mil. lei pe an, cu circa 20% peste media istorică. Nivelul devine realist dacă veniturile proprii cresc spre ținta de 5 000 lei pe locuitor, cu circa 30% peste nivelul din 2025. Portofoliul complet cere 32-46 mil. lei pe an și poate fi susținut doar prin eșalonarea proiectelor și prin împrumut. Proiectele din categoria A au nevoie de circa 426 mil. lei din surse externe, de peste cinci ori granturile atrase în 2021-2025. Diferența se acoperă prin împrumuturi BEI și BERD pentru apă și canalizare, prin Planul de creștere pentru Moldova, prin asistența de preaderare disponibilă din 2028 și prin investiții private și parteneriate public-privat.

Fiecare investiție aduce și un cost anual. Proiectele din categoria A creează active publice de circa 470 mil. lei, iar la un cost minim de întreținere de 1% din valoare ele adaugă cel puțin 4,7 mil. lei pe an. De aceea, costul de operare se estimează înaintea depunerii, ca o condiție de intrare în portofoliu.

> → **Realizarea integrală a Strategiei depinde de capacitatea administrației de a mobiliza resurse externe și private. Partea bugetului local este mică în total, dar decisivă: pregătirea proiectelor în 2027-2028 și cofinanțarea programată multianual.**

2.7 Cadrul de implementare

Implementarea se sprijină pe structurile care există deja în Primărie: un Serviciu de implementare a proiectelor, cu două unități în organigramă, și experiența recentă a unor proiecte mari, duse la capăt cu finanțatori diferiți. Ce se adaugă este coordonarea: un singur responsabil pentru ansamblul Strategiei, un singur registru al proiectelor și o întâlnire periodică a celor care răspund de domenii.

Implementarea urmează patru reguli:

- ☑ **Legătura cu bugetul** - nicio acțiune nu intră în planul anual fără sursă de finanțare și fără costul de întreținere de după investiție.
- ☑ **Un responsabil pe fiecare acțiune** - fiecare acțiune din planul anual are o persoană care răspunde de ea.
- ☑ **Coordonare între domenii** - lucrările pe aceeași stradă (apă, canalizare, drum, iluminat) se planifică împreună, pentru ca strada să fie refăcută o singură dată.

☑ **Transparență** - Consiliul municipal și locuitorii sunt informați periodic despre stadiul implementării.

Figura 44: Cine face ce în implementarea Strategiei

Trei niveluri de responsabilitate și un singur coordonator pentru ansamblul Strategiei.

Volumul proiectelor crește după 2028, odată cu noul ciclu de finanțare european. De aceea, capacitatea de pregătire și de implementare se construiește din 2027, nu după ce apar apelurile: echipa Serviciului de implementare, procedurile de achiziții, registrul unic și cofinanțarea programată pe mai mulți ani.

Planul de acțiuni este detaliat pentru 2027 și indicativ pentru anii următori. În fiecare an, Primăria transformă partea anului următor în plan anual de acțiuni, care se aprobă odată cu bugetul municipal. Fiecare acțiune este legată de un program bugetar, astfel încât Consiliul să vadă, la aprobarea bugetului, ce parte din Strategie se finanțează. Toate proiectele municipiului sunt reunite într-un registru unic, iar pentru fiecare sistem nou se întocmesc proceduri de operare scrise, ca plecarea unei persoane să nu lase un sistem fără operator.

Bugetarea participativă face parte din implementare. Municipiul o practică deja, cu un fond anual din bugetul local, care rămâne în afara costului Strategiei. Strategia nu o înlocuiește, ci o leagă de prioritățile ei. În fiecare an, locuitorii propun și aleg mici investiții pentru cartierul sau satul lor: o curte de bloc, un loc de joacă, un spațiu verde, o inițiativă a tinerilor. Apelul anual încurajează propunerile care răspund măsurilor Strategiei și se organizează odată cu consultarea anuală a locuitorilor (acțiunea 5.5.1). Proiectele realizate intră în raportul anual de progres. Astfel, banii decișii de locuitori se văd și în rezultatele Strategiei.

2.8 Monitorizare și evaluare

Strategia 2021-2025 a fost pusă în practică prin planuri anuale, dar fără raport anual de progres. De aceea, din 2027 progresul se măsoară în fiecare an, în primul rând cu datele pe care Primăria și întreprinderile municipale le colectează deja.

Monitorizarea urmează patru reguli:

☑ **Orientarea spre rezultate** - se urmărește ce s-a schimbat pentru locuitori, pe lângă ce s-a cheltuit și ce s-a construit.

- ☑ **Un singur raport, legat de buget** - raportul anual se prezintă Consiliului municipal înaintea proiectului bugetului pentru anul următor.
- ☑ **Transparența** - raportul și tabloul de indicatori se publică pe platforma SmartEdineț.
- ☑ **Învățarea** - concluziile fiecărui an corectează planul de acțiuni al anului următor.

Cine monitorizează

Monitorizarea are un singur responsabil pentru ansamblul Strategiei și câte un responsabil pentru fiecare domeniu. Grupul de coordonare analizează progresul, iar Consiliul municipal primește raportul anual înaintea bugetului.

Tabelul 4: Roluri și responsabilități în monitorizarea și evaluarea Strategiei

Actor	Rol în monitorizare și evaluare
Consiliul municipal Edineț	Examinează și aprobă raportul anual de progres, aprobă modificările Strategiei, examinează rapoartele de evaluare intermediară și finală
Primarul municipiului Edineț	Răspunde de implementarea Strategiei, prezintă raportul anual Consiliului municipal, propune Consiliului planul anual de acțiuni, odată cu proiectul bugetului
Grupul de coordonare a implementării (fostul Grup de lucru pentru elaborarea Strategiei)	Se întrunește de două ori pe an, analizează progresul pe priorități, propune corecții ale planului de acțiuni, asigură legătura cu mediul de afaceri, societatea civilă, instituțiile de învățământ și grupurile vulnerabile
Smart Urban Task Force (grup consultativ de experți)	Analizează indicatorii privind energia, datele și soluțiile smart, formulează recomandări pentru raportul anual și pentru actualizarea portofoliului de proiecte
Serviciul de implementare a proiectelor	Ține registrul unic al proiectelor, centralizează datele de la responsabilii de domenii, elaborează proiectul raportului anual și tabloul de indicatori, pregătește informațiile pentru raportarea SMARTFORM
Responsabilii de domenii	Arhitectul-șef (teritoriu, urbanism, locuire), contabilul-șef (buget, costuri de operare), specialistul în atragerea investițiilor (economie, Parcul Industrial), directorii ÎM "Apă-Canal Edineț", ÎM DPGL-C și ÎM "Transport Public Edineț" (servicii publice), transmit datele anuale până la 31 ianuarie
Living Lab Edineț	Atelier anual cu locuitorii, instituțiile și mediul de afaceri, în care se discută rezultatele anului și prioritățile anului următor
Locuitorii	Consultă tabloul de indicatori pe SmartEdineț, transmit propuneri și sesizări, participă la bugetarea participativă și la dezbaterea raportului anual

Raportul anual de progres

Principalul instrument de monitorizare este Raportul anual de progres. Are o structură constantă, pentru ca progresul să poată fi comparat de la un an la altul, și urmează calendarul bugetar al municipiului.

Figura 45: Structura raportului anual de progres

Raportul anual are aceeași structură în fiecare an, ca anii să poată fi comparați.

Figura 46: Ciclul anual de monitorizare, legat de bugetul municipal

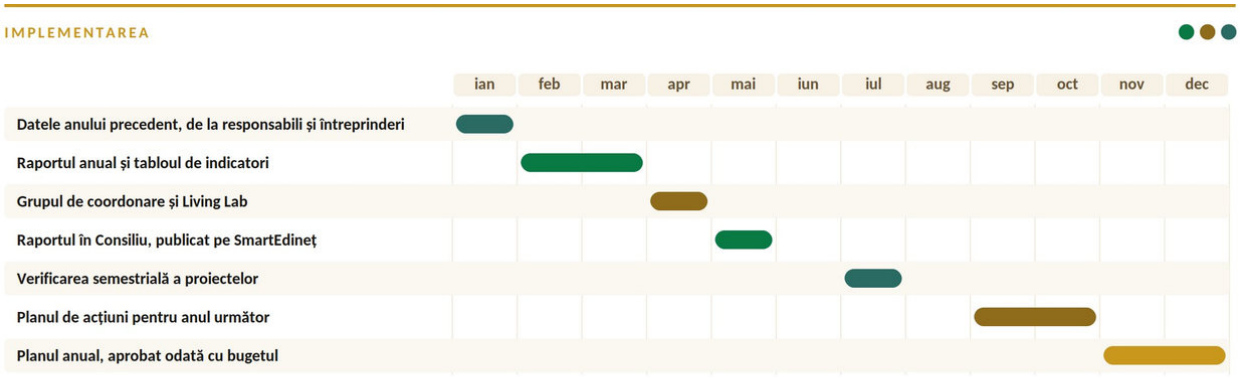

Raportul anual ajunge în Consiliu înaintea bugetului, ca să poată schimba alocările anului următor.

Indicatorii și sursele datelor

Strategia are 36 de indicatori: 6 de impact, pentru obiectivul general, și 30 de rezultat, pentru obiectivele specifice. Indicatorii de realizare sunt în planul de acțiuni. Cele șase sisteme digitale ale municipiului se leagă într-un sistem comun de date și monitorizare, după practica de la Daugavpils, oraș partener SMARTFORM.

Tabelul 5: Sursele datelor pentru tabloul anual de indicatori

Domeniul	Datele urmărite	Cine furnizează	Frecvența
Apă și canalizare	Gospodării conectate, pe localități, pierderi de apă, avarii pe kilometru, volume epurate	ÎM "Apă-Canal Edineț"	Anual, pierderile lunar, din contorizarea inteligentă
Salubrizare și deșeuri	Populație și localități deservite, cantități colectate, biomasă valorificată, depozite neautorizate lichidate	ÎM DPGL-C	Anual
Transport public	Rute, curse, călători transportați, costul pe kilometru, subvenția	ÎM "Transport Public Edineț"	Anual, călătorii lunar, din sistemul de taxare
Iluminat și energie	Străzi iluminate, consum și producție fotovoltaică, consumul clădirilor publice	Primăria (telegestiune, facturi)	Anual
Drumuri și teritoriu	Km asfaltați și în stare bună, autorizații emise, terenuri pregătite pentru investiții	Arhitectul-șef, SUNEMI, PUG digital	Anual

Domeniul	Datele urmărite	Cine furnizează	Frecvența
Economie	Rezidenți și locuri de muncă în Parcul Industrial, investiții atrase, agenți economici	Specialistul în atragerea investițiilor, administratorul Parcului Industrial	Anual
Social, educație, cultură	Beneficiari ai serviciilor sociale, copii în grădinițe și școli, participanți la activități culturale și sportive	Primăria, instituțiile de învățământ și cultură, Direcția raională de asistență socială	Anual
Buget și proiecte	Execuția bugetului, contribuții la proiecte, granturi atrase, costurile de operare ale investițiilor noi	Contabilul-șef, Serviciul de implementare a proiectelor	Anual, stadiul proiectelor semestrial
Participare	Propuneri pe SmartEdineț, proiecte de bugetare participativă, participanți la Living Lab	Primăria	Anual
Demografie	Populație, structura pe vârste, migrație	BNS	Anual, recensământul la 10 ani

Evaluarea și ajustarea

În 2029, pe datele anului 2028, evaluarea intermediară verifică dacă reperele sunt atinse și ajustează planul de acțiuni, inclusiv după amalgamare și după evoluția finanțărilor. După încheierea anului 2031, evaluarea finală măsoară rezultatele și pregătește următoarea strategie a municipiului. Strategia se revizuiește după constituirea noii unități administrativ-teritoriale rezultate din amalgamare.

Figura 47: Evaluările Strategiei

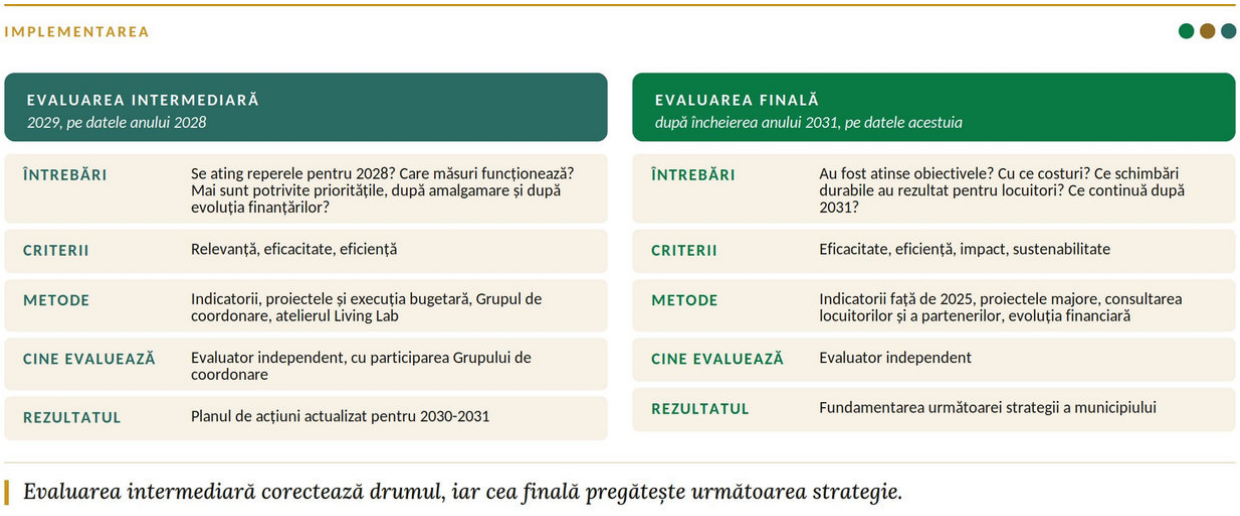

Tabelul 6: Regulile de modificare a Strategiei

Tipul modificării	Cine decide
Modificarea calendarului unei acțiuni în interiorul perioadei Strategiei, redistribuirea resurselor între acțiunile aceleiași măsuri, înlocuirea unei surse de finanțare	Primarul le propune prin planul anual de acțiuni, aprobat de Consiliul municipal odată cu bugetul, Consiliul este informat în raportul anual
Includerea unui proiect nou care contribuie la o măsură existentă	Primarul, cu avizul Grupului de coordonare, aprobarea prin bugetul anual
Modificarea obiectivelor, a țintelor indicatorilor, introducerea sau eliminarea unor măsuri	Consiliul municipal, prin decizie, după consultarea publică
Revizuirea generală a Strategiei	Consiliul municipal, prin decizie, după consultarea publică

Tabelul 7: Corelarea raportului anual cu alte raportări ale municipiului

Raportarea	Destinatarul	Ce preia din raportul anual al Strategiei
Monitorizarea Planului urbanistic general	Consiliul municipal	Indicatorii de teritoriu, locuire, infrastructură și mobilitate
Raportarea Planului de acțiuni pentru energie durabilă și climă (la doi ani)	Convenția Primarilor pentru Climă și Energie	Consumurile de energie, producția fotovoltaică, transportul public, iluminatul, biomasa
Programul național pentru orașele-poli de creștere	Ministerul responsabil de dezvoltarea regională, ADR Nord	Indicatorii de impact și stadiul proiectelor finanțate
Proiectul SMARTFORM, până în 2029	Managerul proiectului, programul Interreg Europe	Dovezile privind îmbunătățirea instrumentului de politică și bunele practici preluate (Matricea instrumentului de politică - documentația proiectului SMARTFORM)
Proiectele cu finanțare externă	Finanțatorii	Indicatorii de realizare și de rezultat ai proiectelor

2.9 Riscuri de implementare și măsuri de atenuare

Strategia are 12 riscuri principale, fiecare evaluat după probabilitate și impact. Cele mai multe țin de bani și de oameni, nu de lipsa proiectelor.

Figura 48: Riscurile implementării și măsurile de atenuare

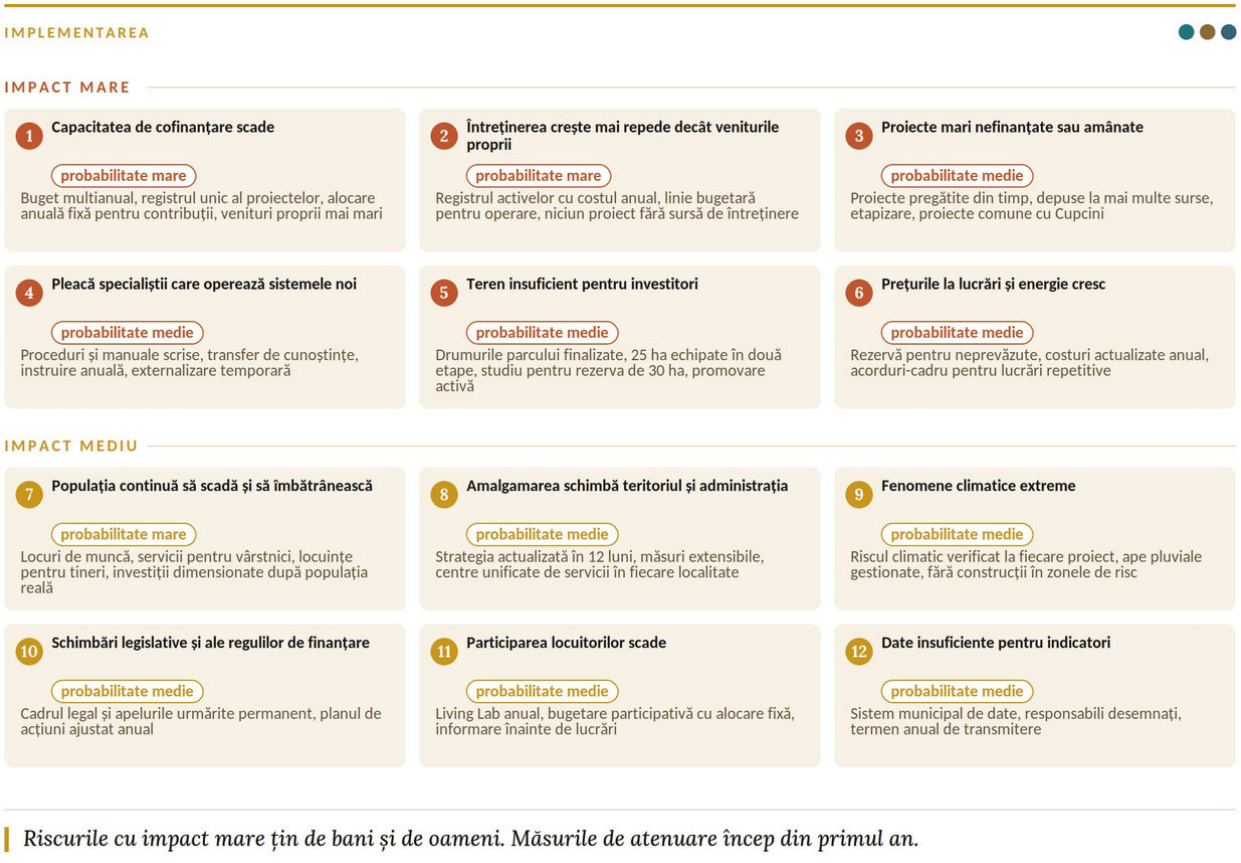

Riscurile cu impact mare țin de bani și de oameni. Măsurile de atenuare încep din primul an.

Șase riscuri au impact mare, iar două dintre ele - cofinanțarea și întreținerea investițiilor - au și probabilitate mare.

Figura 49: Riscurile implementării, după probabilitate și impact

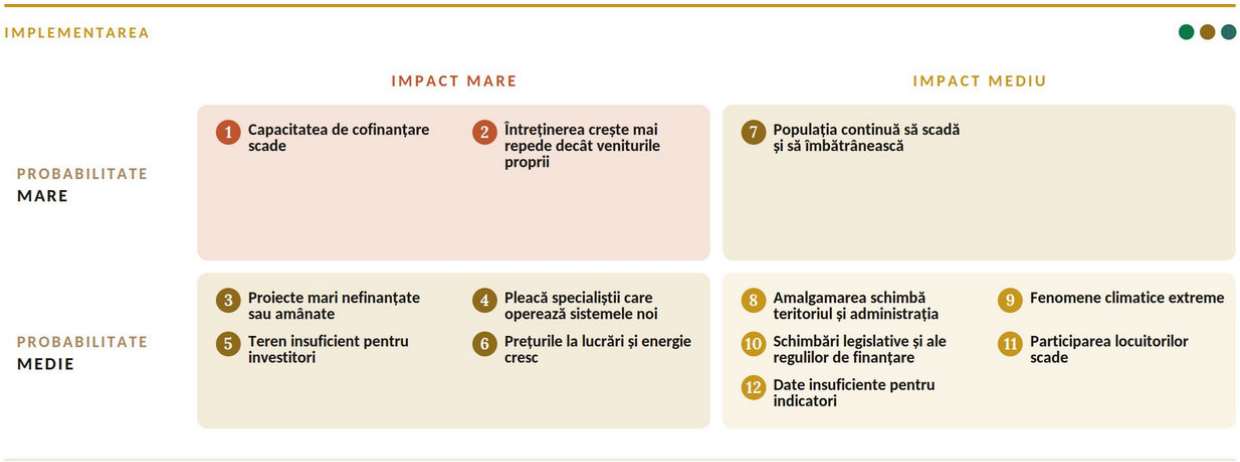

Două riscuri au și probabilitate mare, și impact mare: cofinanțarea și întreținerea investițiilor.

Riscurile cu impact mare - bugetul, întreținerea investițiilor, proiectele mari, personalul, terenul pentru investitori și prețurile - se analizează de două ori pe an în Grupul de coordonare, iar măsurile de atenuare se aplică din primul an de implementare. Riscurile cu impact mediu se analizează anual, în raportul de progres, iar registrul riscurilor se actualizează în fiecare raport anual.

→ Riscul principal al Strategiei ține de capacitatea municipiului de a finanța și de a întreține proiectele. De aceea, cele mai importante măsuri de atenuare sunt planificarea bugetară multianuală, registrul activelor cu costul lor de întreținere și un portofoliu de proiecte pregătite din timp.

CAPITOLUL 3

Planul de acțiuni 2027-2031

Planul transpune cele 47 de măsuri ale Strategiei în 280 de acțiuni concrete, fiecare cu perioada de implementare, indicatorul de realizare și ținta, costul estimat, responsabilul și sursele posibile de finanțare. Costurile sunt estimări de planificare, în mii lei, în prețurile anului 2026, și cuprind contribuțiile tuturor actorilor. Planul este detaliat pentru 2027 și indicativ pentru anii următori, până la finalul anului 2031. Renovarea liceelor din măsura 2.2 (acțiunile 2.2.1-2.2.9) este o poziție condiționată, în afara costului Strategiei. Planul se actualizează anual, odată cu bugetul municipal.

Tabelul 8: Planul de acțiuni 2027-2031

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
P1. Dezvoltare economică și atractivitate						
Măsura 1.1. Pregătirea amplasamentelor industriale și dezvoltarea Parcului Industrial pentru investiții verzi și digitale. Dacă proiectele în pregătire se realizează, în Parcul Industrial rămân libere circa 3,7 ha, iar ritmul dezvoltării depinde acum de terenul echipat. Măsura pregătește circa 15 ha de teren industrial nou: un parc de tip C de 5 ha și un amplasament de 10 ha, cu drumuri și utilități dimensionate după cererea investitorilor. Parcul este conectat la o sursă nouă de energie electrică, pentru ca rezidenții noi să nu fie limitați de putere. Sunt sprijinite extinderea unui rezident existent, cu circa 175 de locuri de muncă noi, și atragerea unui rezident nou într-o hală industrială de 2 000 m². Forumurile investiționale și întâlnirile B2B aduc la Edineț investitori și parteneri pentru firmele locale. Măsura finalizează drumurile interne ale parcului actual și pregătește extinderea: studiul de fezabilitate acoperă întreaga rezervă de circa 30 ha, iar o a doua etapă, de circa 10 ha, se echipează în 2029-2030, dacă cererea investitorilor o justifică. Indicatori corelați: OS3.1, OS3.2, OS3.3.						
1.1.1	Selectarea terenurilor, identificarea drepturilor de utilizare și a documentației existente pentru infrastructura industrială	2027	1 ofertă de teren cu situație juridică, acces și utilități pentru 15 ha: parcul de tip C de 5 ha și prima etapă de 10 ha din terenul de circa 30 ha rezervat pentru extinderea Parcului Industrial.	0	Primăria, administrația Parcului Industrial	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.1.2	Elaborarea studiului de fezabilitate și evaluarea fezabilității extinderii utilităților în raport cu cererea investitorilor	2027	1 analiză de variante, capacități, costuri și operare, actualizarea studiilor existente unde este posibil Sunt comparate soluții eficiente energetic și servicii/utilități comune pentru rezidenți. O investiție argumentată.	900	Primăria, administrația Parcului Industrial	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.1.3	Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru infrastructura amplasamentelor industriale	2027-2028	1 documentație tehnică / pachet de documentații, cu volume și costuri pe componente, se valorifică documentele existente	1 800	Primăria, administrația Parcului Industrial	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.1.4	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: infrastructură industrială	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate.	300	Primăria, administrația Parcului Industrial	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.1.5	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru infrastructură industrială	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Primăria, administrația Parcului Industrial	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
1.1.6	Amenajarea etapizată a amplasamentelor industriale și conectarea noilor rezidenți	2028-2030	Un amplasament de 15 ha echipat și funcțional: parcul de tip C de 5 ha și prima etapă de extindere de 10 ha, dimensionate după cererea investitorilor, locuri de muncă și investiții urmărite anual. Scenariu de ocupare până în 2031: 6 rezidenți × 30 = 180 locuri noi ocupate, interval de planificare 120-240.	55 800	Administrația Parcului Industrial, Primăria, investitori	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.1.7	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 1.1	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	1 200	Administrația Parcului Industrial, Primăria, investitori	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.1.8	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 1.1	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	0	Administrația Parcului Industrial, Primăria, investitori	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.1.9	Suport acordat rezidenților existenți pentru extindere (Cornelius Electronics Ltd) pentru crearea de noi locuri de munca.	2027-2030	1 rezident existent creează circa 175 de locuri noi de muncă și construiește cel puțin o hală nouă. Scenariu de ocupare până în 2031: 1 × 175 = 175 locuri noi ocupate, interval de planificare 150-200. Ținta explicită existentă, nu se include din nou între rezidenții noi.	20 000	Administrația Parcului Industrial, Primăria, investitori	Buget local, granturi pentru dezvoltare economică, investiții private, parteneri.
1.1.10	Construcția unei noi hale industriale în baza proiectului existent și atragerea unui nou rezident	2028-2030	2 000 m² de spațiu industrial nou creat, 1 nou rezident atras Scenariu de ocupare până în 2031: 1 × 25 = 25 locuri noi ocupate, interval de planificare 20-30. Interval cerut de beneficiară: 20-30 locuri/rezident, 25 în scenariul central.	20 000	Administrația Parcului Industrial, Primăria, investitori	Investiții private, fonduri nerambursabile
1.1.11	Organizarea forumurilor investiționale și a întâlnirilor B2B pentru atragerea investitorilor și a noilor rezidenți ai Parcului Industrial și ai platformelor industriale	2028-2031, anual	Minimum 4 forumuri investiționale sau sesiuni B2B, ofertă investițională publicată pentru toate amplasamentele disponibile, investitori contactați și vizite de amplasament urmărite anual	600	Primăria, administratorul Parcului Industrial, asociațiile de afaceri	Interreg NEXT România-Moldova, ODA, programe UE pentru mediul de afaceri, buget local
1.1.12	Conectarea Parcului Industrial la o sursă nouă de energie electrică, pentru capacitatea necesară rezidenților noi	2028-2029	1 racord electric nou funcțional, cu capacitatea stabilită în studiul de fezabilitate, rezidenții noi conectați fără limitări de putere	22 000	Primăria, administratorul Parcului Industrial, operatorul de distribuție a energiei electrice	FNDRL, Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere, buget local
1.1.13	Elaborarea proiectului tehnic și a devizelor pentru finalizarea drumurilor interne ale Parcului Industrial actual	2027	1 proiect tehnic pentru circa 1,5 km de drumuri interne, cu drenaj și iluminat. IP: 1,5 km × 150 mii lei/km, reperul de proiectare al planului.	225	Primăria, administrația Parcului Industrial	Buget local, Programul național pentru parcuri industriale
1.1.14	Asfaltarea drumurilor interne ale Parcului Industrial actual, cu drenaj și iluminat	2028-2029	Circa 1,5 km de drumuri interne finalizate, acces asfaltat la toate loturile parcului actual. IP: 1,5 km × 4 200 mii lei/km, drum industrial de 7 m fără trotuare și piste, circa 60% din reperul urban de 7 033 mii lei/km.	6 300	Primăria, administrația Parcului Industrial	Programul național pentru parcuri industriale, FNDRL, buget local
1.1.15	Supravegherea tehnică și recepția drumurilor interne ale Parcului Industrial actual	2028-2029	Lucrări recepționate și predate administratorului. IP: 2% din lucrări.	126	Primăria, administrația Parcului Industrial	Aceleași surse ca lucrările
1.1.16	Elaborarea studiului de fezabilitate pentru extinderea Parcului Industrial pe întreaga rezervă de circa 30 ha	2027-2028	1 studiu de fezabilitate: rețele, drumuri, energie, etapizare și cererea investitorilor pentru întreaga rezervă. IP: 1,5% din pachetul de 80 000 mii lei pentru 20 ha, la reperul planului de 40 000 mii lei/10 ha.	1 200	Primăria, administrația Parcului Industrial	Buget local, Programul național pentru parcuri industriale, asistență tehnică UE

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
1.1.17	Elaborarea proiectului tehnic pentru rețelele celei de-a doua etape de extindere, de circa 10 ha	2028	1 proiect tehnic pentru rețelele de apă, canalizare, energie și drumuri ale etapei a doua. IP: 3% din pachetul de 40 000 mii lei/10 ha.	1 200	Primăria, administrația Parcului Industrial	Buget local, Programul național pentru parcuri industriale
1.1.18	Verificarea documentației și obținerea avizelor pentru etapa a doua de extindere	2029	Documentație verificată și avizată înaintea lucrărilor. IP: 0,5% din pachetul de 40 000 mii lei.	200	Primăria	Buget local
1.1.19	Dezvoltarea rețelelor pentru etapa a doua de extindere a Parcului Industrial, de circa 10 ha, în funcție de cererea investitorilor	2029-2030	Circa 10 ha suplimentare echipate, lansate după verificarea cererii investitorilor. Scenariu de ocupare până în 2031: 3 rezidenți × 25 = 75 locuri noi ocupate, interval de planificare 50-100. IP: 93% din pachetul de 40 000 mii lei/10 ha.	37 200	Primăria, administrația Parcului Industrial, investitori	Programul național pentru parcuri industriale, Planul de creștere pentru Moldova (UE), fonduri europene de preaderare, FNDRL
1.1.20	Supravegherea tehnică și recepția rețelelor din etapa a doua de extindere	2029-2030	Lucrări recepționate și predate administratorului. IP: 2% din pachetul de 40 000 mii lei.	800	Primăria, administrația Parcului Industrial	Aceleași surse ca lucrările
Măsura 1.2. Sprijinirea firmelor private și atragerea activităților cu valoare adăugată și salarii competitive. Măsura urmărește firme care funcționează și locuri de muncă durabile, nu doar firme noi înregistrate. Primăria organizează un serviciu de sprijin și mentorat pentru antreprenori, atrage activități IT, servicii medicale private și servicii pentru firme și adoptă un mecanism local de stimulare a întreprinderilor mici. Cooperarea dintre producători și procesatori vizează depozitarea la rece și procesarea locală. Indicatori corelați: OS3.1, OS3.2, OS3.3, OS3.5.						
1.2.1	Organizarea serviciului de sprijin pentru întreprinderi, mentorat și atragerea activităților IT, a serviciilor medicale private și a serviciilor pentru firme	2027-2031, anual	Minimum 100 antreprenori informați și instruiți, cel puțin 15 întreprinderi noi și 10 000 mii lei investiții urmărite. Se promovează 10 afaceri IT și 10 prestatori de servicii, fără însumarea firmelor care apar în ambele categorii, 10 proiecte private cu potențial de locuri de muncă. Scenariu de ocupare până în 2031: 10 × 4 = 40 locuri noi ocupate, interval de planificare 30-50. Ipoteză de întreprinderi mici. Cele 15 firme trebuie să fie distincte de rezidenții industriali și de firmele deja active, promovarea IT nu creează o a doua listă. Cele 15 întreprinderi noi și locurile lor de muncă sunt urmărite până în 2031, serviciul de sprijin continuă în 2031.	600	Primăria, organizații de sprijin pentru afaceri	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.2.2	Sprijinirea investițiilor verzi, digitalizării și utilizării circulare a resurselor în întreprinderi prin suport acordat întreprinderilor în atragerea finanțărilor nerambursabile în domeniile relevante	2027-2030	Cel puțin 10 întreprinderi cu investiții de minimum 2 500 mii lei în activități verzi, digitalizare și economie circulară Scenariu de ocupare până în 2031: 10 × 7 = 70 locuri noi ocupate, interval de planificare 50-90. Ipoteză de creștere a ocupării asociată extinderii vânzărilor/capacității. Digitalizarea singură poate reduce necesarul de personal, economiile energetice nu sunt echivalate automat cu angajări.	240	Primăria, întreprinderi, organizații de sprijin	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.2.3	Elaborarea unui mecanism local de stimulare a microîntreprinderilor și întreprinderilor mici	2027	1 program de sprijin și facilități locale în limitele competențelor APL, cu criterii și buget aprobat, urmărirea anuală a IMM-urilor active, minimum 5 microîntreprinderi noi sprijinite până în 2031.	0	Primăria, Consiliul municipal	Buget local, granturi pentru dezvoltare economică, investiții private, parteneri.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
1.2.4	Promovarea cooperării între producători și procesatori și atragerea investițiilor în depozitare la rece și procesare locală, inclusiv pe terenurile Parcului Industrial	2027-2031, anual	Cel puțin 5 parteneriate facilitate, atrase cel puțin 5 000 lei investiții private Minimum 5 investiții locale în procesare facilitate. Suma de 5 000 lei este păstrată din revizuirea beneficiarei și nu este folosită ca buget al investițiilor. Scenariu de ocupare până în 2031: 5 × 4 = 20 locuri noi ocupate, interval de planificare 15-25. Ipoteză pentru cinci firme/proiecte distincte de grupurile precedente, înregistrare unică pe firmă și post ocupat.	300	Primăria, administrația Parcului Industrial	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
Măsura 1.3. Modernizarea pieței orășenești, a comerțului și valorificarea producției locale. Piața orășenească, centrul comerțului local, este astăzi fragmentată între trei administratori. Măsura actualizează fezabilitatea pieței agroalimentare noi de pe str. Gagarin 76 și stabilește un concept unitar pentru piața existentă, apoi construiește și pune în funcțiune piața nouă. Târgurile periodice promovează producția locală. Piața municipală existentă, administrată de Primărie pentru o parte și de doi proprietari privați pentru celelalte două, se revitalizează pe baza unui acord de administrare și a unui proiect tehnic unitar: Primăria investește în partea sa și în spațiile comune, iar proprietarii privați, în părțile lor. Indicatori corelați: OS3.1, OS3.2, OS3.3.						
1.3.1	Actualizarea fezabilității pieței agroalimentare noi de pe str. Gagarin 76 și a conceptului pentru piața existentă	2027	Documentația existentă valorificată, acord între cei 3 administratori și concept unitar pentru piața actuală.	165	Primăria, administratorul pieței	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.3.2	Consultarea utilizatorilor asupra soluțiilor pentru piață și accesul comercianților	2027-2028	Cel puțin 1 rundă înaintea definitivării soluției și 1 sinteză a propunerilor și modificărilor	0	Primăria, administratorul pieței	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.3.3	Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru piață	2027-2028	1 documentație tehnică / pachet de documentații, cu volume și costuri pe componente, se valorifică documentele existente	495	Primăria, administratorul pieței	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.3.4	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: piață	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate.	82	Primăria, administratorul pieței	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.3.5	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru piață	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Primăria, administratorul pieței	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.3.6	Construirea și punerea în funcțiune a pieței agroalimentare de pe str. Gagarin 76	2029-2030	1 piață funcțională: hală circa 1 800 m², 2 spații frigorifice, 2 rampe și minimum 70 locuri de parcare, capacități verificate la proiectare. Scenariu de ocupare până în 2031: 1 × 10 = 10 locuri noi ocupate, interval de planificare 5-15. Ipoteză de personal suplimentar pentru gestiune, logistică și servicii. Comercianții relocați și posturile existente nu sunt locuri noi.	15 428	Administratorul pieței, Primăria	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.3.7	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 1.3	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	330	Administratorul pieței, Primăria	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.3.8	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 1.3	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	0	Administratorul pieței, Primăria	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.3.9	Organizarea târgurilor și promovarea produselor locale	2028-2031	Minimum 1 târg/lună, cu extindere la 2 în perioadele de cerere, acces pentru producătorii locali.	480	Administratorii piețelor, producători, Primăria	Buget local, granturi pentru dezvoltare economică, investiții private, parteneri.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
1.3.10	Încheierea unui acord de administrare și investiții între Primărie și cei doi proprietari privați ai pieței municipale	2027	1 acord semnat: reguli comune de administrare, investiții și întreținere pentru întreaga piață. INT: personal existent.	0	Primăria, proprietarii privați ai pieței	Buget local (activitate curentă)
1.3.11	Elaborarea proiectului tehnic unitar pentru revitalizarea pieței municipale existente	2028	1 proiect tehnic unitar pentru toate cele trei părți ale pieței și pentru spațiile comune. IP: 4% din lucrările de 8 500 mii lei.	340	Primăria, proprietarii privați ai pieței	Buget local, Programul orașe-poli de creștere
1.3.12	Revitalizarea părții municipale a pieței și a spațiilor comune: acoperiș, pavaj, utilități, tarabe și accese	2029-2030	Partea municipală și spațiile comune ale pieței modernizate și funcționale. Scenariu de ocupare până în 2031: circa 15 locuri noi în comerț și servicii, interval de planificare 10-20. IP: 5 500 mii lei.	5 500	Primăria, administratorul pieței	Programul orașe-poli de creștere, FNDRL, buget local
1.3.13	Modernizarea părților private ale pieței de către proprietarii lor, după proiectul unitar	2029-2030	Părțile private ale pieței modernizate după aceleași standarde. IP: 3 000 mii lei.	3 000	Proprietarii privați ai pieței, Primăria, partener	Investiții private
1.3.14	Supravegherea tehnică și recepția lucrărilor de revitalizare a pieței municipale	2029-2030	Lucrări recepționate. IP: 2% din lucrări.	170	Primăria	Aceleași surse ca lucrările
Măsura 1.4. Dezvoltarea competențelor profesionale pentru economia locală și tranziția verde și digitală. Formarea profesională este legată de cererea angajatorilor și de investițiile noi. Măsura cuprinde cursuri și stagii pentru competențe verzi și digitale, învățământ dual și pregătirea unei structuri de formare a Universității "Alecu Russo" la Edineț. Primăria facilitează legătura dintre locuitori, formatori și întreprinderi. Indicatori corelați: OS3.1.						
1.4.1	Corelarea cererii de competențe cu oferta de formare, în parteneriat cu angajatorii și instituțiile de învățământ	2027, actualizare anuală	1 mecanism local, program de formare actualizat anual și minimum 500 persoane orientate către programe.	0	Primăria, angajatori, instituții de formare	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.4.2	Organizarea cursurilor și stagiilor pentru competențe verzi și digitale cerute de angajatori	2027-2031, anual	Cel puțin 2 grupe pe an, țintă propusă, absolvenți și angajări urmărite separat Tematici selectate după cerere: eficiență energetică, instalații regenerabile, utilizarea resurselor și competențe digitale.	600	Instituții de formare, angajatori, structura teritorială de ocupare	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.4.3	Pregătirea și organizarea unei filiale sau structuri de formare a Universității "Alecu Russo" în Edineț, cu programe în cooperare cu angajatorii	2027-2030	1 acord cu universitatea, ofertă de programe și spațiu pregătit, structură funcțională după aprobările fondatorului și instituțiilor competente.	1 500	Universitatea "Alecu Russo", fondatorul competent, angajatori, Primăria	Buget local, granturi pentru dezvoltare economică, investiții private, parteneri.
1.4.4	Asigurarea funcționării programelor locale de formare și învățământ dual	2029-2031	Cel puțin 2 grupe/an, aceleași grupe finanțate în programul de formare, aici se asigură spațiul și coordonarea.	600	Universitatea, partenerii educaționali și economici	Buget local, granturi pentru dezvoltare economică, investiții private, parteneri.
Măsura 1.5. Dezvoltarea turismului cultural și a economiei vizitatorilor. Patrimoniul, evenimentele și serviciile locale sunt reunite într-o ofertă comună pentru vizitatori, legată de atracțiile regiunii. Instituțiile culturale cooperează cu firmele din cazare, alimentație și comerț. Primăria pregătește documentația pentru trei clădiri istorice și restaurează un obiectiv prioritar. Indicatori corelați: OS3.1, OS3.2, OS3.3.						
1.5.1	Dezvoltarea unui traseu cultural și a ofertei comune pentru vizitatori	2027-2028	1 traseu accesibil cu informații și ofertă locală de servicii Circa 10 clădiri istorice documentate, hartă digitală, semnalistică, punct de informare și minimum 2 itinerare de o zi către obiectivele raionului.	300	Primăria, instituții culturale, operatori turistici	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
1.5.2	Promovarea și operarea ofertei turistice locale	2028-2031, anual	1 calendar anual comun, vizitatori și servicii achiziționate urmărite anual Scenariu de ocupare până în 2031: 5 × 3 = 15 locuri noi ocupate, interval de planificare 10-20. Ipoteză: cinci operatori locali, câte două posturi suplimentare în scenariul central, separat de întreprinderile din 1.2.	400	Operatori turistici, instituții culturale, Primăria	Investiții private, buget local pentru pregătire și infrastructură publică, granturi pentru dezvoltare economică.
1.5.3	Pregătirea documentației pentru trei clădiri istorice și restaurarea unui obiectiv prioritar	2027-2031	3 dosare tehnice și minimum 1 clădire restaurată și valorificată turistic.	5 600	Proprietarii obiectivelor, instituțiile competente, Primăria	Buget local, granturi pentru dezvoltare economică, investiții private, parteneri.
Măsura 1.6. Atragerea familiilor tinere și specialiștilor prin locuire accesibilă și dezvoltarea unui cartier demonstrativ pozitiv energetic și SMART. Măsura pregătește un cartier demonstrativ cu clădiri care produc anual mai multă energie regenerabilă decât consumă, gândit pentru familii tinere și specialiști. Cartierul integrează folosirea eficientă a apei, colectarea separată a deșeurilor, deplasarea pe jos și cu bicicleta și servicii de proximitate. Cercetarea și proiectarea se finanțează printr-un proiect HORIZON pregătit cu partenerii SMARTFORM, iar construcția prin investiții private. Indicatori corelați: OS1.4, OS1.7.						
1.6.1	Verificarea terenului din PUG și a condițiilor de dezvoltare a cartierului demonstrativ	2027	1 analiză de teren, utilități și condiții urbanistice, amplasament compatibil cu PUG	0	Primăria, proiectanți, universități	Horizon Europe pentru cercetare, dacă apelul permite, investiții private pentru construcție, buget local pentru pregătire. Eligibilitatea nu este confirmată.
1.6.2	Elaborarea studiului de fezabilitate și a conceptului energetic al cartierului	2027-2028	1 studiu cu cerere de locuire, bilanț energetic, apă, mobilitate, servicii și scenarii de investiție privată	600	Primăria, proiectanți, universități	Horizon Europe pentru cercetare, dacă apelul permite, investiții private pentru construcție, buget local pentru pregătire. Eligibilitatea nu este confirmată.
1.6.3	Consultarea utilizatorilor asupra soluțiilor pentru cartier și serviciile pentru familii tinere	2027-2028	Cel puțin 1 rundă înaintea definitivării soluției și 1 sinteză a propunerilor și modificărilor	10	Primăria, proiectanți, universități	Horizon Europe pentru cercetare, dacă apelul permite, investiții private pentru construcție, buget local pentru pregătire. Eligibilitatea nu este confirmată.
1.6.4	Elaborarea documentației urbanistice necesare și obținerea aprobărilor aplicabile	2028-2029	Documentație urbanistică consultată și aprobată, nu se presupune că PUG înlocuiește toate documentele necesare	480	Primăria, proiectanți, universități	Horizon Europe pentru cercetare, dacă apelul permite, investiții private pentru construcție, buget local pentru pregătire. Eligibilitatea nu este confirmată.
1.6.5	Pregătirea și depunerea proiectului HORIZON cu partenerii SMARTFORM	2028-2031	1 consorțiu și 1 cerere pentru cercetare, proiectare și demonstrare, buget orientativ 4-5 milioane euro pentru consorțiu. Parteneriat aplicat de cercetare și transfer SMARTFORM, participarea și misiunile necesare proiectului se acoperă din același buget de consorțiu.	180	Primăria, parteneri de cercetare, investitori	Horizon Europe pentru cercetare, dacă apelul permite, investiții private pentru construcție, buget local pentru pregătire. Eligibilitatea nu este confirmată.
1.6.6	Proiectarea tehnică a primei etape demonstrative după selectarea modelului de investiție	2029-2031	1 etapă proiectată și verificată, condiționată de fezabilitate și parteneriat, cost separat de construcția privată	3 000	Primăria, proiectanți, universități	Horizon Europe pentru cercetare, dacă apelul permite, investiții private pentru construcție, buget local pentru pregătire. Eligibilitatea nu este confirmată.
1.6.7	Implementarea proiectului HORIZON de cercetare și demonstrare pentru cartierul pozitiv energetic și SMART	2029-2031	Soluții testate pentru energie, apă, circularitate, mobilitate și servicii pentru familii, construcția comercială integrală se finanțează separat.	95 340	Consorțiul SMARTFORM, universități, parteneri privați, Primăria	HORIZON, condiționat de apel și selecție, partenerii consorțiului. Cota Edineților se stabilește prin proiect.
Măsura 1.7. Reactivarea platformelor industriale nefuncționale și atragerea investițiilor private. Zonele industriale nefuncționale din oraș pot primi investiții fără a consuma teren nou. Primăria negociază cu proprietarul și cu un investitor reconversia a cel puțin 1 ha și facilitează punerea lui în funcțiune. Indicatori corelați: OS3.1, OS3.2, OS3.3.						

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
1.7.1	Negocierea reconversiei unui amplasament industrial nefuncțional cu proprietarul și investitorul	2027-2028	1 acord, minimum 1 ha delimitat și funcțiune compatibilă cu PUG.	0	Primăria, proprietarul terenului, investitorul	Buget local, granturi pentru dezvoltare economică, investiții private, parteneri.
1.7.2	Pregătirea tehnică, curățarea și reconversia amplasamentului industrial	2028-2031	Minimum 1 ha reintrat în circuitul economic, investiție autorizată și obiectiv funcțional. Scenariu de ocupare până în 2031: 1 × 25 = 25 locuri noi ocupate, interval de planificare 20-30. Ipoteză 20-30 locuri după punerea în funcțiune a investiției. Nu se include între cei patru rezidenți ai amplasamentelor din 1.1.	5 000	Proprietarul, investitorul privat	Proprietarul și investitorul privat.
P2. Educație, cultură, sport și servicii comunitare						
Măsura 2.1. Îmbunătățirea accesului la educație timpurie și adaptarea rețelei la cererea locală. Patru din cele șase grădinițe au deja laboratoare SMART pentru activități educative suplimentare. Măsura dotează și celelalte două grădinițe, rurale, asigură programe regulate în toate cele șase și sprijină formarea educatorilor. Copiii cu cerințe educaționale speciale și părinții lor primesc sprijin de specialitate. Indicatori corelați: OS1.9.						
2.1.1	Organizarea întâlnirilor pentru consultarea educatorilor și părinților în scopul identificării și elaborării unor programe educaționale adiționale	2027	2 programe de facilități noi, câte unul pentru fiecare grădiniță nedotată	0	Primăria, administrațiile grădinițelor	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.1.2	Evaluarea spațiilor și pregătirea documentației și achizițiilor pentru dotări	2027	2 dosare de dotare, proiectare și avize numai pentru adaptările constructive necesare	60	Primăria, administrațiile grădinițelor	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.1.3	Crearea facilităților pentru activități suplimentare în cele două grădinițe încă nedotate	2027-2028	2 grădinițe rurale dotate, 6 din 6 cu facilități funcționale	485	Primăria, administrațiile grădinițelor	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.1.4	Organizarea activităților și întreținerea facilităților în toate grădinițele	2027-2031, anual	6 programe anuale de activități, menținerea celor 4 SMART Labs existente Include Ziua Grădinițelor, prezentarea serviciilor și a cheltuielilor APL, cluburi pe interese, limbi străine și dans conform cererii părinților.	600	Administrațiile grădinițelor, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.1.5	Formarea educatorilor și sprijinirea tinerilor specialiști, cu parteneriate universitare și schimburi de experiență	2027-2031	Minimum 2 parteneriate cu universități/ONG, 1 program anual de formare, lucru în echipă și schimb de experiență.	450	Instituțiile preșcolare, Primăria, universități, ONG	Bugetul fondatorului, buget local, programe naționale, granturi, furnizori și parteneri.
2.1.6	Organizarea sprijinului pentru copiii cu CES și părinții lor, inclusiv personal suplimentar în funcție de nevoi	2028-2031	Planuri individuale de sprijin, 2 posturi echivalente de specialitate în scenariul financiar, distribuite după necesități.	1 920	Instituțiile preșcolare, structurile de asistență psihopedagogică, Primăria	Bugetul fondatorului, buget local, programe naționale, granturi, furnizori și parteneri.
Măsura 2.2. Modernizarea condițiilor de studiu în cele trei licee și a educației extrașcolare. Liceul "Mihai Eminescu" are deja condiții bune și un centru de resurse. Măsura extinde aceste condiții la celelalte trei licee: acoperișuri, anvelopă, instalații, accesibilitate și dotări. Înainte de proiectare se analizează utilizarea rețelei școlare, pentru că școlile au circa 1 625 de locuri libere, ca investițiile să meargă acolo unde sunt elevii. Renovarea liceelor este o poziție condiționată: investiția este necesară orașului, dar ține de autoritățile responsabile, iar Primăria contribuie prin analiza rețelei școlare și prin cooperare. Costul ei nu intră în costul Strategiei. Măsura renovează și dotează Casa de creație a copiilor, unde funcționează cercurile extrașcolare. Indicatori corelați: OS1.10, OS1.11.						
2.2.1	Analiza gradului de utilizare a rețelei școlare, expertizarea tehnică a 3 din 4 licee și evaluarea siguranței și accesibilității	2027	1 analiză a utilizării rețelei școlare (locuri libere, evoluția numărului de elevi), aprobată înainte de proiectare, 3 evaluări tehnice, expertize specializate pentru intervențiile structurale necesare	450	Fondatorii liceelor, administrațiile, Primăria, partener	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
2.2.2	Elaborarea sau actualizarea auditurilor energetice pentru cele trei licee	2027	3 audituri cu consumuri, măsuri și economii estimate	486	Fondatorii liceelor, administrațiile, Primăria, partener	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.2.3	Consultarea utilizatorilor asupra soluțiilor pentru condițiile de învățare în cele trei licee	2027-2028	Cel puțin 1 rundă înaintea definitivării soluției și 1 sinteză a propunerilor și modificărilor	0	Fondatorii liceelor, administrațiile, Primăria, partener	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.2.4	Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru cele trei licee	2027-2028	3 documentație tehnică / pachet de documentații, cu volume și costuri pe componente, se valorifică documentele existente	3 150	Fondatorii liceelor, administrațiile, Primăria, partener	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.2.5	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: renovarea liceelor	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate.	414	Fondatorii liceelor, administrațiile, Primăria, partener	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.2.6	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru renovarea liceelor	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Fondatorii liceelor, administrațiile, Primăria, partener	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.2.7	Renovarea etapizată și dotarea celor trei licee	2028-2030	3 licee suplimentare modernizate, 4 din 4 cu condiții corespunzătoare	83 700	Fondatorii liceelor, administrațiile, Primăria, partener	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.2.8	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 2.2	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	1 800	Fondatorii liceelor, administrațiile, Primăria, partener	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.2.9	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 2.2	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	0	Fondatorii liceelor, administrațiile, Primăria, partener	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.2.10	Proiectarea renovării Casei de creație a copiilor din Edineț	2027	1 documentație tehnică cu deviz, avizată	100	Primăria, Casa de creație a copiilor	Buget local, Ministerul Educației și Cercetării, FNDRL
2.2.11	Renovarea și dotarea Casei de creație a copiilor din Edineț	2028-2029	1 clădire renovată și dotată, cercurile pentru copii funcționează în condiții bune	1 900	Primăria, Casa de creație a copiilor	Ministerul Educației și Cercetării, FNDRL, buget local, donatori
Măsura 2.3. Facilitarea accesului fizic la servicii medicale și sprijinirea atragerii specialiștilor. Primăria reduce barierele fizice de acces la instituțiile medicale și sprijină venirea tinerilor medici în municipiu, în limitele competențelor sale. Rezultatele sunt urmărite prin indicatorii acțiunilor.						
2.3.1	Eliminarea barierelor arhitecturale prin instalarea de rampe conforme, ascensoare, marcaje tactile și trotuare adaptate pentru persoanele cu dizabilități, bătrâni sau părinți cu cărucioare în perimetrul instituțiilor medicale.	2027-2028	Minimum 3 accese îmbunătățite	1 008	Primăria, furnizori medicali, autorități competente	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.3.2	Stabilirea și acordarea unor stimulente sau prime de instalare pentru tinerii specialiști din medicină	2028-2031, anual	1 mecanism de atragere a tinerilor specialiști elaborat și aprobat	80	Furnizori medicali și sociali, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
Măsura 2.4. Dezvoltarea și funcționarea serviciilor sociale comunitare pentru persoane vulnerabile. Municipiul încă nu are servicii sociale proprii. Măsura creează trei servicii noi pentru vârstnici: îngrijire la domiciliu, masă caldă și spălătorie socială, cu personal și finanțare de funcționare. Din cei 110 vârstnici singuri, 90 vor primi sprijin regulat până în 2031. Al patrulea serviciu, creat împreună cu asociațiile obștești locale, previne separarea copilului de familie și abandonul școlar și sprijină cel puțin 40 de copii pe an. Indicatori corelați: OS3.4, OS3.5.						

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
2.4.1	Evaluarea nevoilor și pregătirea celor trei servicii sociale comunitare	2027	3 dosare: îngrijire la domiciliu, masă caldă și spălătorie socială, cu beneficiari, personal, spații, costuri și autorizări aplicabile.	180	Autoritatea teritorială de asistență socială, furnizori, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.4.2	Dotarea și lansarea serviciilor de îngrijire la domiciliu, masă caldă și spălătorie socială	2027-2030	3 servicii distincte funcționale, cluburi pe interese organizate ca activități complementare, fără numărare ca servicii suplimentare.	900	Autoritatea teritorială de asistență socială, furnizori, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.4.3	Asigurarea personalului pentru serviciile sociale noi și adaptarea preluării cererilor la ghișeu și online	2028-2031	3 posturi de specialitate ocupate, cu posibilitate de extindere la 5 potrivit cererii, cereri accesibile fizic și online.	2 880	Furnizorii sociali, autoritatea teritorială, Primăria	Bugetul fondatorului, buget local, programe naționale, granturi, furnizori și parteneri.
2.4.4	Asigurarea sprijinului regulat pentru vârstnicii singuri prin programul comun	2028-2031	90 vârstnici unici din referința de 110, selectați după nevoi. Beneficiarii pot utiliza mai multe servicii, dar sunt numărați o singură dată.	3 600	Furnizori de servicii sociale, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.4.5	Înființarea serviciului comunitar pentru prevenirea separării copilului de familie și a abandonului școlar, în parteneriat cu asociațiile obștești locale	2027-2028	1 acord de parteneriat cu asociațiile obștești locale, regulamentul serviciului aprobat, echipa formată, mecanism de identificare a cazurilor cu școlile și asistența socială	120	Primăria, autoritatea teritorială de asistență socială, asociațiile obștești locale, instituțiile de învățământ	Buget local, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, donatori (UNICEF, programe UE pentru societatea civilă)
2.4.6	Funcționarea serviciului: sprijin pentru familiile în risc, mediere cu școala și activități după ore pentru copii	2028-2031	Minimum 40 de copii din familii în risc sprijiniți anual, cazurile de abandon școlar urmărite anual, complementar cu medierea din măsura 2.9	2 160	Asociațiile obștești locale (prestator), Primăria, asistența socială, școlile	Ministerul Muncii și Protecției Sociale, donatori, buget local, contribuția asociațiilor obștești partenere
Măsura 2.5. Redeschiderea și modernizarea spațiilor culturale. Rețeaua culturală este suficientă, dar subutilizată. Măsura clarifică situația juridică a cinematografului "Luceafărul" și îl transformă în centru multifuncțional, modernizează spațiile culturale selectate și reabilitează teatrul de vară din Grădina Publică. Casa de cultură se modernizează, iar două clădiri publice neutilizate devin centre noi: Centrul multietnic, pe str. Valentin Roșca, și Centrul de cultură și civilizație, pe str. Independenței 47 și 79. Numărul participanților regulați la cercuri și colective artistice crește cu 20%. Indicatori corelați: OS1.11, OS3.3.						
2.5.1	Clarificarea situației juridice și a utilizării spațiilor culturale, inclusiv cinematograful Luceafărul	2027	1 analiză juridică și funcțională, investiția în cinematograf condiționată de dreptul de intervenție	0	Primăria, titularii clădirilor, instituții culturale	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.5.2	Expertizarea clădirilor culturale selectate și evaluarea performanței energetice	2027-2028	Rapoarte tehnice și audituri pentru clădirile incluse efectiv în renovare, fără inventarea numărului de obiective Include expertiza structurii și instalațiilor cinematografului, studiul cererii și modelul de administrare se pregătesc înainte de proiectare.	200	Primăria, titularii clădirilor, instituții culturale	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.5.3	Consultarea utilizatorilor asupra soluțiilor pentru spațiile și programele culturale	2027-2028	Cel puțin 1 rundă înaintea definitivării soluției și 1 sinteză a propunerilor și modificărilor	0	Primăria, titularii clădirilor, instituții culturale	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.5.4	Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru spațiile culturale selectate	2027-2028	1 documentație tehnică / pachet de documentații, cu volume și costuri pe componente, se valorifică documentele existente	350	Primăria, titularii clădirilor, instituții culturale	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.5.5	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: spații culturale	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate.	50	Primăria, titularii clădirilor, instituții culturale	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.5.6	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru spații culturale	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Primăria, titularii clădirilor, instituții culturale	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
2.5.7	Modernizarea spațiilor selectate și extinderea cercurilor și colectivelor artistice	2028-2030	Spații culturale renovate și dotate, inclusiv reconversia cinematografului "Luceafărul" în centru multifuncțional. Lucrările teatrului de vară și terenului sportiv sunt în lotul distinct al parcului.	9 200	Instituții culturale, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.5.8	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 2.5	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	200	Instituții culturale, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.5.9	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 2.5	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	0	Instituții culturale, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.5.10	Reabilitarea teatrului de vară și a terenului sportiv din Grădina Publică în cadrul conceptului integrat	2028-2030	Teatru de vară și teren sportiv funcționale, cu zona exterioară delimitată, accesibilă, vegetație, mobilier, iluminat și umbrire. Zona teatrului este una dintre cele patru zone modernizate ale Grădinii Publice, se numără o singură dată la OS2.4. Bugetul pachetului include lucrările și documentația acestui amplasament, fără reluare în 4.1.	6 000	Primăria, administratorii culturali și sportivi	Bugetul fondatorului, buget local, programe naționale, granturi, furnizori și parteneri.
2.5.11	Organizarea programelor culturale regulate și a activităților de proximitate	2028-2030	Creștere cu 20% a participanților regulați față de aceeași referință, minimum 2 activități noi. După deschiderea centrului: 60 evenimente și 15 000 participări/an, urmărite separat de persoanele unice.	960	Instituții culturale, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.5.12	Proiectarea modernizării Casei de cultură din Edineț	2027-2028	1 expertiză tehnică și 1 documentație tehnică cu deviz	150	Primăria, Casa de cultură	Buget local, Ministerul Culturii
2.5.13	Modernizarea Casei de cultură din Edineț	2029-2030	Casa de cultură modernizată și dotată, cu 450 de locuri: 400 în sala mare și 50 în sala mică. Lucrările sunt distincte de spațiile din acțiunea 2.5.7	2 850	Primăria, Casa de cultură	Ministerul Culturii, FNDRL, Interreg NEXT România-Moldova, buget local
2.5.14	Expertiza clădirii neutilizate de pe str. Valentin Roșca și elaborarea conceptului Centrului multietnic, împreună cu comunitățile etnice	2027-2028	1 expertiză tehnică și juridică, 1 concept validat cu reprezentanții comunităților etnice, 1 documentație tehnică	250	Primăria, organizațiile comunităților etnice, mediatorul comunitar	Buget local, Interreg NEXT România-Moldova, donatori
2.5.15	Renovarea și dotarea Centrului multietnic din clădirea de pe str. Valentin Roșca	2029-2031	1 centru multietnic funcțional, cu program cultural și de incluziune, administrator desemnat	3 000	Primăria, organizațiile comunităților etnice	Interreg NEXT România-Moldova, programe UE pentru cultură și incluziune, Ministerul Culturii, donatori
2.5.16	Expertiza spațiilor publice de pe str. Independenței 47 și 79 și elaborarea conceptului Centrului de cultură și civilizație	2027-2028	1 expertiză tehnică și juridică pentru ambele clădiri, 1 concept de funcționare, 1 documentație tehnică	300	Primăria, instituțiile culturale	Buget local, Ministerul Culturii
2.5.17	Renovarea și amenajarea Centrului de cultură și civilizație din spațiile de pe str. Independenței 47 și 79	2029-2031	1 centru de cultură și civilizație funcțional (expoziții, istorie locală, activități educative), administrator și program anual	4 000	Primăria, instituțiile culturale	Interreg NEXT România-Moldova, Ministerul Culturii, FNDRL, donatori

Măsura 2.6. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor sportive, inclusiv a școlii sportive și a complexului multifuncțional. Școala sportivă, cu 421 de copii, este supraaglomerată, iar municipiul nu are un complex sportiv multifuncțional. Măsura construiește un centru sportiv cu bazin, pe baza documentației existente actualizate, și extinde programele sportive. Stadionul municipal se modernizează: grupuri sanitare, gard, scaune și acoperiș pentru spectatori. Centrul de Tineret se consolidează, cu activități educaționale, culturale, sportive și de voluntariat, orientare în carieră și implicarea tinerilor în deciziile publice. Participarea în serviciile sportive crește cu 50%, până la 632 de persoane. Indicatori corelați: OS1.12.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
2.6.1	Revizuirea fezabilității și a documentației existente a centrului sportiv cu bazin	2027	1 analiză actualizată a cererii, soluției tehnice, consumurilor și costurilor de operare, se evită plata repetată a documentelor valabile	90	Primăria, ADR Nord, instituția sportivă	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.6.2	Consultarea utilizatorilor asupra soluțiilor pentru centrul sportiv și programul de utilizare a bazinului	2027-2028	Cel puțin 1 rundă înaintea definitivării soluției și 1 sinteză a propunerilor și modificărilor	0	Primăria, ADR Nord, instituția sportivă	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.6.3	Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru centrul sportiv cu bazin	2027-2028	1 documentație tehnică / pachet de documentații, cu volume și costuri pe componente, se valorifică documentele existente	620	Primăria, ADR Nord, instituția sportivă	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.6.4	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: centrul sportiv	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate.	80	Primăria, ADR Nord, instituția sportivă	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.6.5	Participarea la organizarea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru centrul sportiv realizata de ADR Nord	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Primăria, ADR Nord, instituția sportivă	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.6.6	Construirea, dotarea și deschiderea centrului sportiv	2028-2030	1 centru cu bazin funcțional, 180 participanți suplimentari în scenariul măsurii	31 144	Primăria, parteneri finanțatori, administratorul centrului	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.6.7	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 2.6	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	650	Primăria, parteneri finanțatori, administratorul centrului	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.6.8	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 2.6	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	4 800	Primăria, parteneri finanțatori, administratorul centrului	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.6.9	Extinderea accesului la activități sportive prin programe complementare	2028-2030	31 participanți suplimentari, distincți de cei 180 din 2.6	279	Instituții sportive, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.6.10	Proiectarea modernizării stadionului municipal	2027	1 documentație tehnică cu deviz	150	Primăria, administratorul stadionului	Buget local
2.6.11	Modernizarea stadionului municipal: grupuri sanitare, gard, scaune și acoperiș pentru spectatori, amenajarea teritoriului	2028-2029	Stadion modernizat: grupuri sanitare, gard, scaune și tribună acoperită, teritoriu amenajat	2 850	Primăria, administratorul stadionului	FNDRL, Ministerul Educației și Cercetării (sport), buget local
2.6.12	Consolidarea Centrului de Tineret și dezvoltarea programelor pentru tineri	2027-2031, anual	Centrul de Tineret amenajat și dotat, cu echipă consolidată și funcționare asigurată. 1 program anual de activități educaționale, culturale, sportive, de voluntariat și orientare în carieră. Consiliul Local al Tinerilor și inițiativele de tineret susținute, cu acces și pentru tinerii din grupurile vulnerabile	1 500	Primăria, Centrul de Tineret, Consiliul Local al Tinerilor, instituțiile de învățământ, organizațiile de tineret	Programe naționale și granturi pentru tineret, donatori, buget local (cofinanțare), parteneri privați

Măsura 2.7. Înlăturarea barierelor pentru persoanele cu mobilitate redusă. Accesibilitatea instituțiilor municipale și a traseelor către ele este evaluată împreună cu persoanele cu mobilitate redusă. Barierele care nu sunt rezolvate prin proiectele de modernizare a clădirilor și străzilor se înlătură prin această măsură. Rezultatele sunt urmărite prin indicatorii acțiunilor.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
2.7.1	Evaluarea accesibilității instituțiilor municipale și traseelor către servicii	2027	1 listă ordonată de bariere și soluții, evaluată cu utilizatorii Comisie de accesibilitate cu reprezentanți ai beneficiarilor, dosare de finanțare pentru adaptări.	60	Primăria, instituții, organizații ale persoanelor cu dizabilități	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.7.2	Înlăturarea barierelor rămase în afara proiectelor de modernizare sectorială	2028-2030	Minimum 5 trasee și intrări accesibile recepționate cu utilizatorii, fără repetarea lucrărilor din alte acțiuni	1 500	Administratorii clădirilor, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
Măsura 2.8. Consolidarea siguranței publice. Sistemul de supraveghere a spațiilor publice se extinde cu cel puțin 50 de camere, inclusiv în punctele unde se aruncă deșeuri neautorizat, și se întreține în cooperare cu poliția municipală. Adăpostul pentru animalele fără stăpân se reactivează în 2027 și funcționează cu finanțare anuală. Rezultatele sunt urmărite prin indicatorii acțiunilor.						
2.8.1	Extinderea inițiativei de supraveghere și siguranță a spațiilor publice	2027-2029	1 etapă de extindere dimensionată după zone și capacitatea de operare cu instalarea a minim 50 camere noi Include puncte de colectare vulnerabile la depozitări neautorizate, în limita celor 50 de camere.	580	Primăria, instituții responsabile de siguranță	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.8.2	Asigurarea mentenanței sistemului și a cooperării cu poliția municipală pentru gestionarea și modernizarea acestuia	2027-2031, anual	Sistem funcțional și 1 evaluare anuală a intervențiilor	300	Primăria, operatorul sistemului, instituții competente	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.8.3	Reactivarea adăpostului pentru animalele fără stăpân	2027	Adăpostul reactivat și funcțional, cu reguli de funcționare aprobate	350	Primăria, operatorul adăpostului	Buget local
2.8.4	Asigurarea funcționării adăpostului pentru animalele fără stăpân	2028-2031, anual	Adăpost funcțional în fiecare an, evidența anuală a animalelor preluate și a celor adoptate	1 200	Primăria, operatorul adăpostului, organizațiile pentru protecția animalelor	Buget local, donații
Măsura 2.9. Consolidarea accesului educațional, medierii și sprijinului pentru copii romi. Din cei 383 de copii romi documentați, 132 sunt cuprinși în educație, iar aproape două treimi rămân în afara ei. Măsura organizează medierea între familii, școli și serviciile sociale, sprijinul individual al copiilor și un centru de sprijin educațional cu program prelungit. Indicatori corelați: OS3.5.						
2.9.1	Organizarea medierii între familie, instituțiile educaționale și serviciile sociale	2027-2028	1 mecanism de mediere, inclusiv pentru copiii romi Se adaptează programul de integrare a copiilor romi aplicat de gimnaziul "Grigore Vieru".	240	Instituții educaționale, mediatori, servicii sociale, Primăria	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.9.2	Asigurarea sprijinului individual pentru participarea copiilor la educație	2028-2031, anual	Planuri de sprijin și frecvență urmărită pentru fiecare copil asistat, fără țintă numerică inventată	1 440	Instituții educaționale, furnizori sociali	Bugetul fondatorului și buget local, finanțări naționale, granturi, contribuții ale partenerilor.
2.9.3	Organizarea unui centru de sprijin educațional și a grupelor cu program prelungit pentru copii vulnerabili, inclusiv romi	2027-2030	1 centru/program incluziv, cu sprijin educațional, masă de prânz și cooperare cu familiile, evaluarea utilizării spațiului UNICEF împreună cu instituția medicală care îl gestionează.	900	Instituții educaționale și medicale, furnizori sociali, Primăria	Bugetul fondatorului, buget local, programe naționale, granturi, furnizori și parteneri.
Măsura 2.10. Adaptarea spațiilor neutilizate pentru casa comunitară și serviciile sociale din Gordineștii Noi. O parte din spațiile grădiniței din Gordineștii Noi nu sunt folosite. Măsura le transformă într-o casă comunitară accesibilă, cu un serviciu social pentru persoanele cu dizabilități. Clădirile publice neutilizate din Alexăndreni se valorifică economic, prin măsura 5.7. Indicatori corelați: OS3.5.						
2.10.1	Evaluarea spațiilor neutilizate ale grădiniței din satul Gordineștii Noi și proiectarea utilizării lor comunitare	2027-2028	1 evaluare, soluție care păstrează accesul la educație timpurie și separă funcțional activitățile comunitare și serviciul social.	150	Primăria, instituțiile preșcolare, beneficiarii	Bugetul fondatorului, buget local, programe naționale, granturi, furnizori și parteneri.
2.10.2	Amenajarea și dotarea casei comunitare cu servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități în satul Gordineștii Noi	2028-2030	1 casă comunitară adaptată și accesibilă, cu spațiu pentru serviciul social destinat persoanelor cu dizabilități.	1 000	Primăria, administratorii spațiilor	Bugetul fondatorului, buget local, programe naționale, granturi, furnizori și parteneri.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
2.10.3	Organizarea serviciului social pentru persoanele cu dizabilități în casa comunitară din Gordineștii Noi	2029-2031	1 serviciu social funcțional pentru persoanele cu dizabilități, cu beneficiari înregistrați	720	Primăria, autoritatea teritorială de asistență socială, furnizori de servicii sociale	Buget local, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, donatori
P3. Utilități, mobilitate și condiții de locuire						
Măsura 3.1. Modernizarea, extinderea și monitorizarea sistemului de alimentare cu apă. Peste un sfert din rețeaua de apă este în stare nesatisfăcătoare, iar satele au acces limitat. Măsura modernizează circa 22 km de rețea, extinde apeductul în Alexăndreni și Gordineștii Noi și realizează circa 400 de branșamente: 310 pentru gospodăriile din sate încă neracordate și circa 90 de înlocuiri. Conformitatea apei livrate se verifică prin analize de laborator din 2027. Rețeaua este împărțită în șase zone de măsurare a pierderilor, cu bilanț lunar al apei. Indicatori corelați: OS1.1, OS1.2, OS2.1.						
3.1.1	Evaluarea tehnică a tronsoanelor de apeduct și actualizarea analizei de variante	2027	1 listă de tronsoane și extinderi rurale justificată prin avarii, pierderi și calitatea apei, volum de planificare 22 km Inventarierea GIS a rețelei și prioritizarea pe avarii, vechime și pierderi se integrează în planul operatorului.	505	Operatorul de apă, Primăria	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.1.2	Realizarea ridicărilor topografice și a investigațiilor de teren necesare apeductului	2027	Date pentru proiectare pe traseele selectate, investigații geotehnice unde sunt necesare	337	Operatorul de apă, Primăria	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.1.3	Consultarea utilizatorilor asupra soluțiilor pentru extinderea alimentării cu apă în sate	2027-2028	Cel puțin 1 rundă înaintea definitivării soluției și 1 sinteză a propunerilor și modificărilor	0	Operatorul de apă, Primăria	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.1.4	Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru rețeaua de apă și extinderile rurale	2027-2028	Documentații pentru 22 km modernizare și pentru extinderile rurale și 400 branșamente, pe trasee distincte, verificările și costurile fiecărei componente delimitate.	2 336	Operatorul de apă, Primăria	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.1.5	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: apeduct	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate.	210	Operatorul de apă, Primăria	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.1.6	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru apeduct	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Operatorul de apă, Primăria	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.1.7	Modernizarea rețelei de apă	2028-2030	22 km modernizați, ipoteză de dimensionare, acces rural urmărit separat până la 80%	38 707	Operatorul de apă, Primăria, parteneri investiționali	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.1.8	Supravegherea, probele și recepția modernizării și extinderilor apeductului	2028-2031	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	1 273	Operatorul de apă, Primăria, parteneri investiționali	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.1.9	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 3.1	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	0	Operatorul de apă, Primăria, parteneri investiționali	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.1.10	Extinderea apeductului catre zonele rurale	2029-2031	2 sate alimentate cu apă potabilă conformă, contribuție la 80% din populația rurală. Lungime financiară provizorie: 10 km, distinctă de modernizarea rețelei.	17 594		Buget local, operatori, fonduri naționale și externe pentru infrastructură, contribuții ale beneficiarilor.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
3.1.11	Realizarea branșamentelor pentru gospodăriile din zonele cu apeduct disponibil	2028-2031, anual	310 branșamente noi până în 2031 (circa 210 în Alexăndreni și 100 în Gordineștii Noi) și circa 90 de înlocuiri ale branșamentelor vechi, calitatea apei verificată separat prin analize de laborator.	4 000	Operatorul de apă, instituții competente	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.1.12	Extinderea sectorizării hidraulice în zone de măsurare DMA, cu debitmetre, senzori de presiune și depistarea scurgerilor	2028-2031	Minimum 6 zone DMA funcționale, inclusiv zona existentă, care acoperă cel puțin 90% din volumul de apă distribuit, monitorizarea la distanță a debitului și presiunii în toate zonele, bilanț lunar al apei pentru fiecare DMA, stabilirea nivelului de referință al pierderilor până în 2027 și reducerea cu minimum 15% a pierderilor de apă în zonele monitorizate până în 2030.	1 500	Operatorul de apă	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.1.13	Introducerea bilanțurilor lunare de apă și intervențiilor pentru pierderile detectate	2028-2031	Bilanț lunar pentru fiecare dintre cele 6 DMA, debit nocturn analizat și scurgeri localizate.	240	Operatorul de apă	Buget local, operatori, fonduri naționale și externe pentru infrastructură, contribuții ale beneficiarilor.
Măsura 3.2. Modernizarea epurării, reabilitarea și extinderea canalizării și racordarea gospodăriilor. Canalizarea este utilitatea cu cel mai lent progres. Măsura realizează stația nouă de epurare a sistemului comun Edineț-Cupcini, reabilitează 8 km de rețea degradată, construiește 20 km de rețea nouă și sprijină racordarea a circa 1 500 de gospodării. Rețeaua existentă este inspectată video și curățată preventiv. Indicatori corelați: OS1.3.						
3.2.1	Actualizarea studiului de fezabilitate pentru epurare și racordări în sistemul Edineț-Cupcini	2027	1 studiu corelat cu debitele reale, soluția stației, etapizarea racordărilor și costurile de operare Se valorifică studiul de prefezabilitate existent sau contractat, nu se plătește din nou o documentație valabilă.	900	Operatorul, APL Edineț și Cupcini	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.2.2	Realizarea investigațiilor topografice și geotehnice și a documentației de mediu aplicabile	2027-2028	Studii și documentații pentru amplasamentul stației și trasee, procedura de mediu stabilită după natura proiectului	720	Operatorul, APL Edineț și Cupcini	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.2.3	Consultarea utilizatorilor asupra soluțiilor pentru extinderea canalizării	2027-2028	Cel puțin 1 rundă înaintea definitivării soluției și 1 sinteză a propunerilor și modificărilor	0	Operatorul, APL Edineț și Cupcini	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.2.4	Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru stația de epurare și rețelele de canalizare	2027-2028	1 documentație tehnică / pachet de documentații, cu volume și costuri pe componente, se valorifică documentele existente	3 570	Operatorul, APL Edineț și Cupcini	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.2.5	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: stație de epurare și canalizare	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate.	510	Operatorul, APL Edineț și Cupcini	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.2.6	Stabilirea responsabilităților, contribuțiilor și operării sistemului comun Edineț-Cupcini	2027-2028	1 acord care separă costurile de investiție și operare pe beneficiari	0	Operatorul, APL Edineț și Cupcini	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.2.7	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru stație de epurare și canalizare	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Operatorul, APL Edineț și Cupcini	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
3.2.8	Realizarea stației noi de epurare și punerea în funcțiune	2028-2030	1 stație funcțională cu analize conforme, reperul istoric de 60 mil. lei se descompune înainte de bugetarea etapelor Se urmăresc încărcarea stației, consumul specific și conformitatea probelor de efluent, costul este al sistemului comun, repartizarea Edineț-Cupcini se stabilește prin acord.	55 200	Operatorul, APL Edineț și Cupcini, parteneri investiționali	Reper diagnostic: proiect de 60 mil. lei, nefinanțat. fonduri naționale și granturi, contribuții ale APL și operatorului.
3.2.9	Reabilitarea tronsoanelor degradate ale canalizării	2028-2030	8 km de rețea reabilitați, distinct de cei 20 km de extindere, racordările se urmăresc în programul comun, fără dublare.	12 000	Operatorul de canalizare, Primăria	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.2.10	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 3.2	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	2 040	Operatorul, APL Edineț și Cupcini, parteneri investiționali	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.2.11	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 3.2	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	0	Operatorul, APL Edineț și Cupcini, parteneri investiționali	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.2.12	Inspectarea video, curățarea preventivă și înregistrarea digitală a incidentelor de canalizare	2027-2031	Rețeaua cu risc inspectată și cartografiată, curățare periodică, controlul infiltrațiilor și racordurilor pluviale neconforme, intervenții prioritare la incidente sanitare.	1 500	Operatorul de apă-canal	Buget local, operatori, fonduri naționale și externe pentru infrastructură, contribuții ale beneficiarilor.
3.2.13	Sprijinirea racordării gospodăriilor din zonele cu rețea disponibilă	2027-2031	Circa 1 000 de gospodării racordate la canalizare până în 2028 și încă 500 până în 2031. Inventariere, informare individuală, proiecte-tip, eșalonare și sprijin pentru gospodării vulnerabile, soluții de sanitație pentru cele două sate. Datele comune cu Cupcini nu se raportează ca rezultate exclusive ale Edinețului.	15 000	Operatorul de canalizare, Primăria, gospodării	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.2.14	Extinderea rețelei de canalizare	2028-2030	20 km de rețea de canalizare de construit	30 000	Operatorul de canalizare, APL partenere	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
Măsura 3.3. Creșterea contractării, plății și utilizării corecte a serviciului regional de colectare a deșeurilor. Colectarea deșeurilor trece la operatorul regional. Primăria organizează contractarea și plata serviciului în oraș și în sate, informează locuitorii și stabilește cu operatorul punctele de colectare separată. Încă 3 251 de locuitori vor fi deserviți regulat. Indicatori corelați: OS1.4.						
3.3.1	Organizarea contractării, plății și informării utilizatorilor serviciului regional de colectare a deșeurilor	2027-2028, funcționare până în 2031	1 program unic în Edineț și cele două sate: contractare, facturare, plată, separare și utilizarea punctelor de colectare, integrare în RMD 8. Puncte de colectare separată stabilite cu operatorul regional în fiecare localitate.	150	Primăria, operatorul de colectare	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.3.2	Extinderea și urmărirea deservirii regulate în oraș și satele componente	2028-2031	3 251 locuitori suplimentari în total, nu două liste suprapuse, evidență unică a persoanelor deservite, curselor și sesizărilor. Colectarea curentă este finanțată prin tarife și bugetul operatorului regional.	0	Operatorul de colectare, Primăria	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
Măsura 3.4. Implementarea Planului de Mobilitate Urbană Durabila prin modernizarea integrată a străzilor și trasee pietonale și velo continue. Străzile sunt modernizate integrat: rețelele, drenajul, carosabilul, trotuarele, iluminatul și vegetația pe același coridor. Programul cuprinde 22,5 km de drumuri, 14 km de străzi cu trotuare noi și 4 km de legături pietonale, inclusiv în zona centrului și a autogării. Soluțiile se discută cu locuitorii în plimbări de observare, iar parcarea se organizează unitar. Pe străzile principale se amenajează cel puțin 50 de locuri de parcare de buzunar. Indicatori corelați: OS1.5, OS1.6, OS1.7.						

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
3.4.1	Selectarea și etapizarea străzilor, inclusiv în zona centrului și a autogării, și traseelor prioritare din PMUD (carosabil, trotuare, piste pentru biciclete, stații de transport public și treceri de pietoni, după necesități) împreună cu operatorii de rețele edilitare	2027	1 program comun care plasează lucrările subterane înaintea carosabilului și trotuarelor Include planul de trotuare 2026-2028 și etapa următoare, devierea fluxurilor pe străzi adiacente arterei centrale, accesibilitate și drenaj. Programul rutier include cei 12,5 km suplimentari, pentru un total de 22,5 km carosabil modernizat, fără repetarea traseelor sau a costurilor sectoriale. Include politica de parcare etapizată prevăzută în PMUD.	0	Primăria, operatori de rețele, proiectanți	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.4.2	Realizarea ridicărilor topografice și evaluărilor tehnice și de circulație pe coridoarele selectate	2027-2028	Date tehnice pentru proiectare, se utilizează analizele PMUD existente și se actualizează numai ce este necesar Programul rutier include cei 12,5 km suplimentari, pentru un total de 22,5 km carosabil modernizat, fără repetarea traseelor sau a costurilor sectoriale.	1 350	Primăria, operatori de rețele, proiectanți	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.4.3	Plimbări de observare cu beneficiarii și co-crearea soluțiilor pentru străzile și traseele prioritare din PMUD	2027-2028	Pentru fiecare amplasament sau coridor: cel puțin 1 parcurs cu utilizatorii, hartă a problemelor și schiță discutată înainte de definitivarea temei de proiectare, se urmăresc accesul, siguranța, umbra, apa și întreținerea. Programul rutier include cei 12,5 km suplimentari, pentru un total de 22,5 km carosabil modernizat, fără repetarea traseelor sau a costurilor sectoriale.	100	Primăria, operatori de rețele, proiectanți, beneficiari, inclusiv persoane cu mobilitate redusă	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.4.4	Proiectarea modernizării a 22,5 km de drumuri și a legăturilor pietonale din PMUD	2027-2028	Documentații pentru 22,5 km de drumuri: 10 km inițiali și 12,5 km suplimentari, pe tronsoane distincte, 4 km de legături pietonale separate. Lucrările se corelează cu rețelele subterane.	3 675	Primăria, operatori de rețele, proiectanți	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.4.5	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: străzi și trasee prioritare din PMUD	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate. Programul rutier include cei 12,5 km suplimentari, pentru un total de 22,5 km carosabil modernizat, fără repetarea traseelor sau a costurilor sectoriale.	338	Primăria, operatori de rețele, proiectanți	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.4.6	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru străzi și trasee prioritare din PMUD	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției Programul rutier include cei 12,5 km suplimentari, pentru un total de 22,5 km carosabil modernizat, fără repetarea traseelor sau a costurilor sectoriale.	0	Primăria, operatori de rețele, proiectanți	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.4.7	Executarea etapizată a lucrărilor de mobilitate prevăzute în PMUD	2028-2030	22,5 km de drumuri modernizați până în 2030, pe tronsoane distincte care trec în stare bună sau satisfăcătoare: 10 km inițiali plus 12,5 km suplimentari. 14 km de străzi cu trotuare noi: 10 km integrați și 4 km legături suplimentare. Adaptările pietonale pe ceilalți 12,5 km nu se contabilizează automat ca acoperire nouă. Întreținerea previne degradarea celorlalte drumuri.	163 414	Primăria, executanți, operatori de rețele	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
3.4.8	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 3.4	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat Programul rutier include cei 12,5 km suplimentari, pentru un total de 22,5 km carosabil modernizat, fără repetarea traseelor sau a costurilor sectoriale.	3 265	Primăria, executanți, operatori de rețele	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.4.9	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 3.4	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct Programul rutier include cei 12,5 km suplimentari, pentru un total de 22,5 km carosabil modernizat, fără repetarea traseelor sau a costurilor sectoriale.	0	Primăria, executanți, operatori de rețele	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.4.10	Identificarea amplasamentelor și proiectarea parcărilor de buzunar pe străzile principale	2027	Amplasamente pentru minimum 50 de locuri identificate, 1 documentație tehnică	100	Primăria (arhitectul-șef), proiectanți	Buget local
3.4.11	Amenajarea parcărilor de buzunar pe marginea străzilor principale	2028-2029	Minimum 50 de locuri de parcare amenajate, marcate și cu scurgerea apelor pluviale asigurată	1 500	Primăria, antreprenori	Buget local, Fondul rutier, Programul orașe-poli de creștere
Măsura 3.5. Creșterea accesibilității și atractivității transportului public. Transportul public municipal funcționează pe 6 rute, cu 104 curse pe zi. Măsura adaptează rutele și frecvențele la deplasările zilnice, inclusiv spre sate, îmbunătățește 8 stații și introduce primele autobuze electrice. Se amenajează și puncte publice de încărcare pentru autoturisme electrice. Indicatori corelați: OS1.7, OS2.1.						
3.5.1	Adaptarea traseelor, frecvențelor și legăturilor cu satele la deplasările zilnice	2027-2028	1 program de transport revizuit și publicat, cu stații și legături pietonale, minim 4 localități rurale incluse în zona de deservire Optimizarea celor 6 rute și 104 curse/zi se bazează pe cerere, publicare GTFS/Google Maps, informare în timp real, abonamente și facilități tarifare. După amalgamare, analiza extinderii rutelor către localitățile noului municipiu.	120	Primăria, operatorul de transport	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.5.2	Îmbunătățirea stațiilor, informării călătorilor și legăturilor de transport către zonele insuficient deservite	2028-2030	8 stații îmbunătățite și 1 119 utilizatori zilnici suplimentari în scenariul comun, persoane numărate o singură dată. Curse suplimentare dimensionate prin programul unic de transport.	2 640	Operatorul de transport, Primăria	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.5.3	Pregătirea și realizarea electrificării primei etape a transportului public	2027-2031	Plan de electrificare, minimum 2 autobuze electrice și 1 stație de încărcare în exploatare.	17 000	Operatorul de transport, Primăria, finanțatori	Buget local, operatori, fonduri naționale și externe pentru infrastructură, contribuții ale beneficiarilor.
3.5.4	Amenajarea punctelor publice de încărcare pentru autoturisme electrice	2028-2030	Minimum 2 puncte publice de încărcare, distincte de încărcarea autobuzelor, cu operator și condiții de utilizare publicate.	600	Operatorul selectat, Primăria, operatorul rețelei electrice	Buget local, operatori, fonduri naționale și externe pentru infrastructură, contribuții ale beneficiarilor.
Măsura 3.6. Dezvoltarea iluminatului public. Iluminatul acoperă nouă străzi din zece. Măsura realizează inventarul GIS al tuturor celor 147 km de străzi și completează iluminatul pe străzile rămase, cu instalații integrate în sistemul de telegestiune. Indicatori corelați: OS1.8, OS2.3.						

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
3.6.1	Realizarea unui inventar GIS unic al iluminatului public pentru orașul Edineț, Alexăndreni și Gordineștii Noi, în baza unei metodologii unitare de calcul al acoperirii. Registrul va include fiecare segment de stradă, pilon, corp de iluminat, dulap de comandă și contor, cu localizare, tip, putere, stare tehnică, anul instalării și responsabilul de întreținere. Inventarul va fi verificat anual prin inspecții nocturne, iar raportarea către BNS și Consiliul municipal va utiliza aceiași indicatori și același perimetru de calcul.	2027	Toți cei aproximativ 147 km de străzi din cele 3 localități componente inventariați și clasificați în GIS, 100% dintre activele sistemului de iluminat geolocalizate și identificate individual, grad de acoperire verificat de minimum 90% din lungimea rețelei stradale, minimum 95% dintre corpurile de iluminat funcționale la verificările nocturne, registru actualizat și raport public elaborat anual, diferențele metodologice dintre raportarea APL și BNS eliminate.	90	Primăria, operatorul de iluminat	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.6.2	Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru extinderea segmentului de iluminat public modernizat și gestionat prin telegestiune	2027-2028	1 documentație tehnică / pachet de documentații, cu volume și costuri pe componente, se valorifică documentele existente	300	Primăria, operatorul de iluminat	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.6.3	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: iluminat	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate.	60	Primăria, operatorul de iluminat	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.6.4	Completarea iluminatului și modernizarea instalațiilor vechi cu telegestiune	2028-2030	100% din lungimea străzilor cu iluminat funcțional, extinderi separate de înlocuiri	4 171	Primăria, operatorul de iluminat	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.6.5	Contractarea, supravegherea și recepția lucrărilor de iluminat	2028-2030	Lucrări verificate, recepționate și înregistrate în sistemul de telegestiune.	90	Primăria, operatorul iluminatului, responsabil tehnic	Buget local, operatori, fonduri naționale și externe pentru infrastructură, contribuții ale beneficiarilor.
Măsura 3.7. Extinderea și amenajarea Cimitirului Nou pentru municipiu și satele componente. Cimitirele își epuizează capacitatea. Cimitirul Nou se extinde cu 4,5-5 ha, pentru a deservi și satele componente, cu administrare organizată. Rezultatele sunt urmărite prin indicatorii acțiunilor.						
3.7.1	Pregătirea documentației pentru extinderea Cimitirului Nou cu 4,5-5 hectare, pentru a deservi și satele componente.	2027-2028	1 documentație pentru extinderea cu 4,5-5 ha: situație juridică, topografie, proiect, deviz și avize.	300	Primăria, administratorul cimitirului, proiectantul și responsabilul tehnic, după etapă	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.7.2	Amenajarea etapizată a extinderii Cimitirului Nou și organizarea administrării	2029-2031	4,5 ha amenajate în scenariul de investiție, cu acces, împrejmuire, drenaj, apă și administrator desemnat.	4 500	Primăria, administratorul cimitirului, proiectantul și responsabilul tehnic, după etapă	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.7.3	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 3.7	2029-2031	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	90	Primăria, administratorul cimitirului, proiectantul și responsabilul tehnic, după etapă	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
Măsura 3.8. Regenerarea integrată a curților blocurilor și amenajarea spațiilor comune. Măsura continuă modelul Smart Living. Sunt reabilitate 15 curți, inclusiv cele 7 din cartierul Dumbrava, care deservesc cel puțin 50 de blocuri: acces, drenaj, iluminat, umbră, locuri de joacă și sport, puncte de colectare a deșeurilor. Soluțiile se proiectează împreună cu locatarii, iar întreținerea se stabilește înainte de recepție. Indicatori corelați: OS1.13.						
3.8.1	Inventarierea, prioritizarea și co-crearea regenerării curților împreună cu locatarii	2027-2028	15 curți selectate și proiectate participativ, inclusiv cele 7 din Dumbrava, situație juridică și blocuri deservite identificate.	150	Primăria, asociații de proprietari, beneficiari, inclusiv persoane cu mobilitate redusă	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
3.8.2	Ridicări de teren și proiectare tehnică pentru curțile selectate	2027-2028	15 documentații pentru amenajarea curților, fără lucrările de renovare a clădirilor.	900	Primăria, asociații de proprietari	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.8.3	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: amenajarea curților	2028	15 documentații verificate și avizate, potrivit etapelor de execuție.	150	Primăria, asociații de proprietari	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.8.4	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru amenajarea curților	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Primăria, asociații de proprietari	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.8.5	Amenajarea etapizată a curților și stabilirea responsabilităților de întreținere	2028-2030	15 curți reabilitate, deservind minimum 50 blocuri distincte, inclusiv cele 7 curți Dumbrava, acces, drenaj, iluminat local, umbră, joacă, sport și colectarea deșeurilor.	15 000	Primăria, asociații de proprietari	Buget local, fonduri naționale pentru infrastructură, granturi, resurse ale operatorilor și beneficiarilor.
3.8.6	Supravegherea și recepția celor 15 curți amenajate	2028-2030	15 curți recepționate, administratori și planuri de întreținere stabilite.	300	Primăria, partenerii de implementare	Buget local, operatori, fonduri naționale și externe pentru infrastructură, contribuții ale beneficiarilor.
Măsura 3.9. Dezvoltarea infrastructurii de gestionare a apelor pluviale și reducerea inundării străzilor. Orașul este împărțit în cinci bazine de scurgere, fără sistem organizat pentru apa de ploaie. Pe baza unui studiu hidrologic comun, măsura realizează soluții în trei bazine: cel puțin 5 km de infrastructură, 5 puncte critice rezolvate și 2 soluții de retenție sau infiltrare. Indicatori corelați: OS2.2.						
3.9.1	Actualizarea studiului hidrologic și compararea variantelor pentru gestionarea apelor pluviale	2027	1 studiu pentru cele 5 bazine, primele 2 pentru execuție și al treilea corelat cu 4.7 Plan director pentru toate cele 5 bazine și punctele critice, soluții pentru străzi, trotuare și parcări, cu întreținere.	450	Primăria, proiectanți	Buget local, fonduri naționale și externe pentru infrastructură și adaptare climatică, operatori.
3.9.2	Realizarea investigațiilor de teren pentru soluțiile pluviale selectate	2027-2028	Ridicări topografice, investigații geotehnice și de infiltrare, după soluția aleasă	300	Primăria, proiectanți	Buget local, fonduri naționale și externe pentru infrastructură și adaptare climatică, operatori.
3.9.3	Consultarea utilizatorilor asupra soluțiilor pentru soluțiile pluviale și terenurile afectate	2027-2028	Cel puțin 1 rundă înaintea definitivării soluției și 1 sinteză a propunerilor și modificărilor	0	Primăria, proiectanți	Buget local, fonduri naționale și externe pentru infrastructură și adaptare climatică, operatori.
3.9.4	Proiectarea etapizată a soluțiilor pluviale pentru trei bazine	2027-2029	3 documentații pe baza unui singur studiu hidrologic pentru cele 5 bazine.	850	Primăria, proiectanți	Buget local, fonduri naționale și externe pentru infrastructură și adaptare climatică, operatori.
3.9.5	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: infrastructură pluvială	2028-2029	Documentații pentru cele 3 bazine verificate și avizate pe etape.	170	Primăria, proiectanți	Buget local, fonduri naționale și externe pentru infrastructură și adaptare climatică, operatori.
3.9.6	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru infrastructură pluvială	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Primăria, proiectanți	Buget local, fonduri naționale și externe pentru infrastructură și adaptare climatică, operatori.
3.9.7	Realizarea etapizată a soluțiilor pluviale în trei bazine	2028-2030	3 din 5 bazine cu risc diminuat: minimum 5 km infrastructură, 5 puncte critice și 2 soluții de retenție/infiltrare, aceleași rezultate nu se numără în două măsuri.	15 000	Primăria, administratorii infrastructurii	Buget local, fonduri naționale și externe pentru infrastructură și adaptare climatică, operatori.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
3.9.8	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 3.9	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	300	Primăria, administratorii infrastructurii	Buget local, fonduri naționale și externe pentru infrastructură și adaptare climatică, operatori.
3.9.9	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 3.9	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	0	Primăria, administratorii infrastructurii	Buget local, fonduri naționale și externe pentru infrastructură și adaptare climatică, operatori.
Măsura 3.10. Pregătirea și extinderea alimentării cu gaze în Gordineștii Noi. Gordineștii Noi sunt singura localitate a municipiului fără gaz, deși rețeaua orașului are rezervă mare de capacitate. Primăria evaluează cererea, pregătește documentația și sprijină operatorul pentru prima etapă de racordare. Rezultatele sunt urmărite prin indicatorii acțiunilor.						
3.10.1	Evaluarea cererii și pregătirea documentației pentru gazificarea Gordineștii Noi	2027-2029	Studiu, proiect tehnic pentru circa 7 km și distribuție interioară, condiții tehnice, traseu și servituți, solicitare de includere în programul operatorului.	500	Edineț-gaz, Primăria, beneficiari	Documentație: buget local și operator. Lucrări: programul de investiții al operatorului, condiționat de aprobarea și finanțarea acestuia.
3.10.2	Realizarea primei etape de racordare la rețeaua de gaze după aprobarea finanțării operatorului	2029-2031	Circa 7 km conductă de racordare, lucrări inițiate până în 2030, branșamentele individuale depind de cererea efectivă.	7 000	Edineț-gaz, contractorul	Documentație: buget local și operator. Lucrări: programul de investiții al operatorului, condiționat de aprobarea și finanțarea acestuia.
Măsura 3.11. Facilitarea locuirii accesibile și dezvoltarea fondului locativ. La Edineț, construcția locativă nouă abia se lansează, deși municipiul are teren rezervat pentru blocuri. Primăria pregătește și promovează terenul din perimetrul Șoseaua Bucovinei-Meseriașilor pentru locuințe colective, organizează un mecanism-pilot de acces la locuință pentru tineri și specialiști și facilitează o primă etapă de construcție prin investiții private. Rezultatele sunt urmărite prin indicatorii acțiunilor.						
3.11.1	Pregătirea și promovarea terenurilor pentru locuire colectivă în perimetrul Șoseaua Bucovinei-Meseriașilor-Alexandru Cristea	2027-2031	Documentația urbanistică existentă verificată, infrastructura etapizată și oferte pentru dezvoltatori, urmărirea fondului locativ și apartamentelor noi față de referința PUG.	300	Primăria, dezvoltatori, operatorii de utilități	Buget local, operatori, fonduri naționale și externe pentru infrastructură, contribuții ale beneficiarilor.
3.11.2	Organizarea mecanismului-pilot de acces la locuire pentru tineri și specialiști	2027-2031	Evidență voluntară a locuințelor disponibile, modele de contract și parteneriate cu angajatorii, minimum 25 tineri/familii sprijinite, 10 compensații de chirie de maximum 12 luni, urmărirea retenției după 24 luni.	240	Primăria, angajatori, proprietarii locuințelor	Buget local, operatori, fonduri naționale și externe pentru infrastructură, contribuții ale beneficiarilor.
3.11.3	Facilitarea construirii unei prime etape de locuințe colective prin investiții private	2029-2031	Primă etapă de circa 100 apartamente în scenariul de cost, progres urmărit către reperele atelierului: 141,6 mii m² fond locativ colectiv și circa 600 apartamente peste nivelul anului 2020.	78 000	Dezvoltatorii privați, Primăria, operatorii de utilități	Buget local, operatori, fonduri naționale și externe pentru infrastructură, contribuții ale beneficiarilor.
Măsura 3.12. Revitalizarea urbană a centrului civic. Centrul, piața, autogara și Grădina Publică funcționează ca un singur sistem urban, fără o administrare comună. Măsura continuă proiectul de revitalizare a centrului civic din Programul orașe-poli de creștere, neinițiat până acum. Pornind de la un concept și un plan urbanistic zonal discutate cu locuitorii, spațiile publice din centru sunt transformate pe etape: zone pietonale, piațete, vegetație, mobilier urban și iluminat. Contribuție calitativă la OS1 și la indicatorul de impact I5, continuă proiectul nr. 6 din Programul orașe-poli de creștere.						
3.12.1	Elaborarea conceptului de revitalizare a centrului civic și a documentației urbanistice de detaliu, cu consultarea locuitorilor	2027	1 concept de revitalizare și 1 plan urbanistic zonal aprobat, cel puțin 1 plimbare de observare și 1 dezbatere publică	600	Primăria (arhitectul-șef), proiectanți	Buget local, asistență tehnică
3.12.2	Proiectarea tehnică etapizată a spațiilor publice din centrul civic	2028	1 documentație tehnică pe etape, cu volume și costuri, avize obținute	1 800	Primăria, proiectanți	Buget local, Programul orașe-poli de creștere
3.12.3	Revitalizarea spațiilor publice din centrul civic: zone pietonale, piațete, vegetație, mobilier urban și iluminat	2029-2031	Spațiile publice din centrul civic revitalizate pe etape, acces pentru toți, administrator și plan de întreținere stabilite	36 800	Primăria, antreprenori	Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere, FNDRL, buget local

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
3.12.4	Supravegherea tehnică, probele și recepția lucrărilor din centrul civic	2029-2031, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate	800	Primăria, diriginte de șantier	Buget local, Programul orașe-poli de creștere
P4. Mediu, energie și reziliență climatică						
Măsura 4.1. Dezvoltarea infrastructurii verde-albastre și a accesului la spații verzi, inclusiv Grădina Publică. Grădina Publică "Vasile Alecsandri" este cel mai valoros spațiu verde al orașului, dar este revitalizată doar parțial, iar lacurile au o problemă de circulație a apei. Pornind de la experiența insulei din parc, cu irigare inteligentă, măsura modernizează zona lacului din amonte, zona havuzurilor și zona acvariumului, pe baza unui concept comun și a unei plimbări de observare cu locuitorii. Prima etapă este acțiunea-pilot SMARTFORM de la lacul din amonte (circa 2,5 mil. lei, până în aprilie 2029), care testează soluțiile de circulație a apei, iluminat și mobilier, extinderea completă a amenajării lacului se finanțează separat. Indicatori corelați: OS2.4.						
4.1.1	Evaluarea vegetației, accesibilității și circuitului apei în Grădina Publică "Vasile Alecsandri"	2027	Un concept comun pentru patru zone delimitate în Grădina Publică: zona teatrului de vară, zona lacului din amonte, zona cu havuzuri și zona acvariumului. Zona acvariumului se delimitează în afara insulei deja modernizate. Insula este menținută și numărată doar la referință. Fiecare zonă are acces, funcțiune, vegetație/umbrire, limite și responsabil de întreținere. Un lac, havuz sau clădire nu se numără separat de zona sa.	120	Primăria, administratorul spațiilor verzi	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.1.2	Plimbarea de observare și co-crearea soluțiilor pentru Grădina Publică	2027-2028	1 parcurs participativ comun pentru sectoarele prioritare ale Grădinii Publice, Bercu este consultat în programul amplasamentelor externe.	10	Primăria, administratorul spațiilor verzi, beneficiari, inclusiv persoane cu mobilitate redusă	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.1.3	Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru Grădina Publică	2027-2028	Proiect integrat pentru cele patru zone din Grădina Publică: zona teatrului de vară, zona lacului din amonte, zona cu havuzuri și zona acvariumului. Trei loturi verde-albastre în această măsură. Lucrările zonei teatrului, inclusiv amenajarea spațiului exterior, sunt documentate și bugetate exclusiv în 2.5.10. Biodiversitate, umbrire, acces, gestionarea apei și întreținere prevăzute pentru fiecare lot.	450	Primăria, administratorul spațiilor verzi	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.1.4	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: zone verzi	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate.	90	Primăria, administratorul spațiilor verzi	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.1.5	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru zone verzi	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Primăria, administratorul spațiilor verzi	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.1.6	Modernizarea zonelor lacului din amonte, havuzurilor și acvariumului, în coordonare cu amenajarea zonei teatrului de vară	2028-2030, funcționare până în 2031	Zonele havuzurilor și acvariumului modernizate până în 2030, zona lacului din amonte regenerată complet după rezultatele acțiunii-pilot 4.1.9, acces, vegetație, umbrire, gestionarea apei și întreținere asigurate.	11 500	Primăria, administratorul spațiilor verzi	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.1.7	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 4.1	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	240	Primăria, administratorul spațiilor verzi	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.1.8	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 4.1	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	0	Primăria, administratorul spațiilor verzi	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
4.1.9	Acțiunea-pilot SMARTFORM la lacul din amonte: intervenție demonstrativă și transferul practicii Parcului Liniei din București	2027-2028 (până la încheierea proiectului SMARTFORM, aprilie 2029)	Circulația apei îmbunătățită în zona-pilot, fântâni aeratoare solare și vegetație filtrantă instalate, calitatea apei monitorizată, matricea de adaptare a practicii și lecțiile documentate pentru extinderea la celelalte lacuri	2 500	Primăria, partenerul SMARTFORM București-Ilfov, Living Lab Edineț	Interreg Europe - acțiune-pilot SMARTFORM, buget local (cofinanțare)
Măsura 4.2. Valorificarea resturilor vegetale pentru încălzire și compost. Circa 97,5% din biomasa colectată din spațiile verzi nu este folosită. Măsura instalează un sistem care folosește resturile vegetale pentru încălzirea sediului întreprinderii municipale, cu posibilă extindere la clădiri publice din sate, și pentru compost. Indicatori corelați: OS2.1.						
4.2.1	Elaborarea studiului de fezabilitate pentru utilizarea biomasei și compostare	2027	1 studiu privind cantitatea adecvată, logistica, emisiile, costul căldurii și fezabilitatea extinderii în sate	150	Întreprinderea municipală, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.2.2	Auditarea consumului termic al edificiului ÎM și proiectarea soluției fezabile	2027-2028	1 audit energetic și 1 proiect tehnic cu stocare, alimentare, siguranță și operare	180	Întreprinderea municipală, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.2.3	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: instalația de biomasă	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate.	30	Întreprinderea municipală, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.2.4	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru instalația de biomasă	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Întreprinderea municipală, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.2.5	Instalarea sistemului de valorificare a resturilor vegetale pentru încălzire și compost	2028-2030	1 instalație termică pilot, 1 tocător și 1 platformă cu stocare/compostare, bugetate o singură dată. Extinderea spre sate depinde de rezultatele pilotului.	1 500	Întreprinderea municipală, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.2.6	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 4.2	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	40	Întreprinderea municipală, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.2.7	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 4.2	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	450	Întreprinderea municipală, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
Măsura 4.3. Renovarea energetică a blocurilor și sprijinirea proprietarilor pentru finanțarea lucrărilor. Renovarea energetică a blocurilor abia începe. Zece blocuri sunt selectate după criterii publice, auditate, proiectate și renovate, cu verificarea consumului înainte și după. Proprietarii primesc consiliere energetică și financiară printr-un punct unic de asistență, iar o facilitate municipală de finanțare, aprobată de Consiliul municipal, sprijină cofinanțarea, inclusiv pentru gospodăriile vulnerabile. Indicatori corelați: OS1.14, OS2.1.						
4.3.1	Organizarea consilierii energetice și financiare a proprietarilor prin punctul unic de asistență pentru condominii	2027-2031	Componentă energetică a punctului unic: minimum 2 experți, sprijin pentru toate cele 10 blocuri și acces asistat al gospodăriilor vulnerabile la finanțare. Asistența juridică generală rămâne în administrarea condominiilor.	600	Primăria, asociații de proprietari	FEERM și programe succesoare, contribuții ale proprietarilor, alocații pentru gospodării vulnerabile, facilitate municipală, granturi.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
4.3.2	Instituirea, prin regulament aprobat de Consiliul municipal, a unei Facilități municipale pentru finanțarea renovării energetice a condominiilor, complementară FEERM și programelor succesoare. Facilitatea va acorda, prin apel competitiv, sprijin financiar plafonat asociațiilor de proprietari pentru acoperirea contribuțiilor inițiale și a unei părți din cofinanțarea proiectului, de maximum 10% din investiția eligibilă și nu mai mult de 500 000 lei per bloc. Finanțarea municipală va fi condiționată de existența hotărârii proprietarilor, atragerea unei surse externe și prezentarea unui plan financiar sustenabil. Vor fi combinate resursele FEERM, alocațiile pentru gospodăriile vulnerabile, contribuțiile proprietarilor, granturile donatorilor și, după caz, creditele sau contractele de performanță energetică.	2027-2031, anual	Facilitate municipală de finanțare aprobată și operațională, minimum 2 milioane lei alocate cumulativ pentru sprijinirea proiectelor condominiilor, cel puțin 5 asociații beneficiare și minimum 3 contracte de finanțare pentru reabilitare energetică semnate, minimum 10 milioane lei atrase din FEERM, fonduri ale partenerilor și alte surse extrabugetare, efect de multiplicare de minimum 1:5 între contribuția municipală și finanțarea externă mobilizată.	0	Primăria, asociații de proprietari, specialiști energetici, furnizori sociali	Buget local: minimum 2 000 mii lei în 2027-2031, incluși în costul renovării (4.3.10) ca parte a cofinanțării, granturi și contribuțiile proprietarilor.
4.3.3	Selectarea și expertizarea tehnică a celor 10 blocuri	2027-2028	10 blocuri selectate prin criterii publice și expertizate, cu acordul proprietarilor.	524	Asociații de proprietari, Primăria	FEERM și programe succesoare, contribuții ale proprietarilor, alocații pentru gospodării vulnerabile, facilitate municipală, granturi.
4.3.4	Auditarea energetică a celor 10 blocuri	2027-2028	10 audituri cu consumuri, măsuri, costuri și economii estimate.	1 222	Asociații de proprietari, Primăria	FEERM și programe succesoare, contribuții ale proprietarilor, alocații pentru gospodării vulnerabile, facilitate municipală, granturi.
4.3.5	Consultarea proprietarilor și stabilirea cofinanțării renovării	2027-2028	Acorduri și planuri de cofinanțare pentru 10 blocuri, cu sprijin pentru gospodăriile vulnerabile.	0	Asociații de proprietari, Primăria	FEERM și programe succesoare, contribuții ale proprietarilor, alocații pentru gospodării vulnerabile, facilitate municipală, granturi.
4.3.6	Stabilirea etapelor de renovare și încălzire pe baza auditurilor energetice	2027-2028	1 program etapizat: reducerea necesarului prin anvelopă și ventilație, dimensionarea încălzirii, apoi regenerabile, costuri și sprijin pentru gospodării corelate	0	Primăria, auditori, proprietari, instituții publice	FEERM și programe succesoare, contribuții ale proprietarilor, alocații pentru gospodării vulnerabile, facilitate municipală, granturi.
4.3.7	Proiectarea renovării energetice a celor 10 blocuri	2027-2028	10 documentații, separat de proiectele curților.	1 528	Asociații de proprietari, Primăria	FEERM și programe succesoare, contribuții ale proprietarilor, alocații pentru gospodării vulnerabile, facilitate municipală, granturi.
4.3.8	Verificarea și avizarea documentațiilor pentru cele 10 blocuri	2028	10 proiecte verificate și avizate.	218	Asociații de proprietari, Primăria	FEERM și programe succesoare, contribuții ale proprietarilor, alocații pentru gospodării vulnerabile, facilitate municipală, granturi.
4.3.9	Contractarea lucrărilor și supravegherii pentru cele 10 blocuri	2028	Contracte etapizate pentru toate cele 10 blocuri, fără repetarea documentației.	0	Asociații de proprietari, Primăria	FEERM și programe succesoare, contribuții ale proprietarilor, alocații pentru gospodării vulnerabile, facilitate municipală, granturi.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
4.3.10	Renovarea etapizată a celor 10 blocuri și verificarea economiilor	2028-2030	10 blocuri renovate, consum comparabil înainte și după. Minimum 2 000 mii lei contribuție municipală inclusă în cost și minimum 10 000 mii lei finanțare externă urmărită.	39 282	Asociații de proprietari, parteneri finanțatori	Asociațiile de proprietari (contribuții proprii și programe naționale de eficiență energetică), buget local: minimum 2 000 mii lei prin facilitatea municipală (4.3.2), inclus în acest cost.
4.3.11	Supravegherea și recepția renovării celor 10 blocuri	2028-2030, după etape	10 blocuri recepționate și economii documentate.	873	Asociații de proprietari, parteneri finanțatori	FEERM și programe succesoare, contribuții ale proprietarilor, alocații pentru gospodării vulnerabile, facilitate municipală, granturi.
4.3.12	Predarea și monitorizarea funcționării celor 10 blocuri renovate	2029-2031, după recepție	10 blocuri cu administratori, documentație de exploatare și verificări în garanție.	0	Asociații de proprietari, parteneri finanțatori	FEERM și programe succesoare, contribuții ale proprietarilor, alocații pentru gospodării vulnerabile, facilitate municipală, granturi.
Măsura 4.4. Dezvoltarea energiei regenerabile, a cooperării energetice locale și a managementului consumurilor. Municipiul produce deja energie pe clădirile publice, cu 340 kW fotovoltaic instalați. Măsura extinde producerea și stocarea energiei regenerabile pe clădirile publice, după auditul consumurilor, și pregătește o inițiativă locală de cooperare energetică. Indicatori corelați: OS2.1.						
4.4.1	Auditarea consumurilor și evaluarea fezabilității investițiilor în energie regenerabilă	2027	Audituri și analize de autoconsum pentru obiectivele selectate, fără repetarea auditurilor liceelor și blocurilor. Include verificarea impactului fotovoltaicelor existente și opțiuni solare/eoliene cu stocare.	810	Primăria, instituții, întreprinderi și proprietari	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.4.2	Verificarea tehnică a acoperișurilor sau amplasamentelor pentru instalațiile selectate pentru producere și stocare a energiei regenerabile	2027-2028	Evaluări/expertize pe amplasamente, condiții de montaj și racordare definite	150	Primăria, instituții, întreprinderi și proprietari	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.4.3	Evaluarea și pregătirea unei inițiative locale de cooperare energetică	2027-2029	1 analiză juridică, tehnică și financiară și 1 grup de beneficiari interesați, soluția comună se implementează numai dacă este fezabilă	180	Primăria, proprietari, întreprinderi, specialiști energetici	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.4.4	Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru instalațiile regenerabile selectate	2027-2028	1 documentație tehnică / pachet de documentații, cu volume și costuri pe componente, se valorifică documentele existente	166	Primăria, instituții, întreprinderi și proprietari	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.4.5	Verificarea documentației, obținerea avizelor aplicabile și aprobarea investiției: energie regenerabilă	2028	Documentație verificată, avizele și aprobările aplicabile obținute înaintea lucrărilor. Se bugetează serviciile și taxele numai unde sunt datorate.	30	Primăria, instituții, întreprinderi și proprietari	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.4.6	Pregătirea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru energie regenerabilă	2028	Dosare și contracte pentru lucrări, dotări și supraveghere, finanțarea și condițiile de începere asigurate înaintea execuției	0	Primăria, instituții, întreprinderi și proprietari	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.4.7	Instalarea capacităților de producere și stocare a energiei regenerabile	2028-2030	Instalații de producere și stocare funcționale, cu producție și consum măsurate. Scenariu financiar: 200 kW fotovoltaici și 100 kWh stocare, capacitățile finale se stabilesc prin proiect.	4 152	Proprietarii clădirilor, investitori, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.4.8	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 4.4	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	50	Proprietarii clădirilor, investitori, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
4.4.9	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 4.4	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	150	Proprietarii clădirilor, investitori, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
Măsura 4.5. Protejarea populației în perioadele de căldură și monitorizarea mediului. Circa 3 500 de vârstnici sunt expuși valurilor de căldură. Măsura organizează spații de răcoare și sprijin în perioadele de canicule. Calitatea apei, aerului și solului se măsoară periodic printr-un laborator acreditat, cu puncte fixe pe râul Bogda și lacurile din Grădina Publică, iar rezultatele se publică. Indicatori corelați: OS2.3.						
4.5.1	Organizarea sprijinului în perioadele de canicule și a spațiilor de răcoare	2027-2028	1 plan de intervenție cu spații accesibile și persoane responsabile	0	Primării, instituții sociale și medicale	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.5.2	Aplicarea anuală a măsurilor de protecție și informare	2028-2031, anual	1 evaluare după fiecare sezon, amenajările verzi se bugetează în 4.1 și 4.7	400	Primării, instituții sociale și medicale	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.5.3	Prelevarea și analiza periodică a probelor de mediu prin laborator acreditat și publicarea rezultatelor, cu puncte fixe de prelevare pe râul Bogda și lacurile din Grădina Publică	2027-2031	1 program anual de prelevare pentru apă, aer și sol după riscurile locale, rezultate publice și măsuri corective.	500	Primăria, laborator acreditat, autoritățile de mediu	Fonduri pentru mediu și eficiență energetică, granturi, buget local, proprietari și operatori.
Măsura 4.6. Prevenirea gunoiștilor și coordonarea închiderii depozitelor prin sistemul regional. Municipiul are trei depozite neconforme, cu 11,4 ha, și circa 30 de puncte de depozitare neautorizată. Primăria previne și remediază depozitarea neautorizată și coordonează închiderea depozitelor cu sistemul regional de gestionare a deșeurilor. Rezultatele sunt urmărite prin indicatorii acțiunilor.						
4.6.1	Organizarea prevenirii și remedierii depozitării neautorizate	2027-2031, anual	1 evidență a amplasamentelor, remedierilor și reapariților, coordonare cu colectarea regulată	750	Primăria, operatorul de colectare, instituții competente	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.6.2	Coordonarea închiderii depozitelor neconforme cu sistemul regional	2028-2031	1 program comun cu responsabilități și finanțare, infrastructura regională nu se dublează local	0	Autorități și operator regional, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
Măsura 4.7. Extinderea zonelor verzi din municipiu. Măsura amenajează trei zone verzi noi, în afara Grădinii Publice: zona IPLT "Pan Halippa" până în 2030, cercul Gordinești și iazul Bercu până în 2031. Fiecare zonă are umbră, biodiversitate, gestionarea apei, acces pentru toți și un responsabil de întreținere. Indicatori corelați: OS2.4.						
4.7.1	Inventarierea terenurilor și stabilirea etapelor pentru cele trei zone verzi	2027-2029	3 amplasamente delimitate, suprafețe măsurate și etape stabilite înainte de proiectare. Etapizare: zona IPLT "Pan Halippa" până în 2030, cercul Gordinești și iazul Bercu până în 2031.	0	Primăria, Direcția Spații Verzi, operatorul de întreținere, proiectanți și contractori	Buget local, fonduri pentru mediu și revitalizare urbană, granturi, parteneriate.
4.7.2	Plimbări de observare și co-crearea celor trei zone verzi cu beneficiarii	2027-2028	3 parcursuri participative și schițe înainte de proiectare, câte unul pentru fiecare amplasament. Etapizare: zona IPLT "Pan Halippa" până în 2030, cercul Gordinești și iazul Bercu până în 2031.	30	Primăria, Direcția Spații Verzi, operatorul de întreținere, proiectanți și contractori	Buget local, fonduri pentru mediu și revitalizare urbană, granturi, parteneriate.
4.7.3	Proiectarea integrată a zonelor verzi de la cercul Gordinești, iazul Bercu și IPLT "Pan Halippa"	2027-2029	3 documentații tehnice cu umbrire, biodiversitate, gestionarea apei, accesibilitate și întreținere, soluțiile hidrologice folosesc studiul comun al infrastructurii pluviale. Etapizare: zona IPLT "Pan Halippa" până în 2030, cercul Gordinești și iazul Bercu până în 2031.	450	Primăria, Direcția Spații Verzi, operatorul de întreținere, proiectanți și contractori	Buget local, fonduri pentru mediu și revitalizare urbană, granturi, parteneriate.
4.7.4	Consultarea, verificarea și avizarea proiectelor celor trei zone verzi	2028-2029	3 proiecte consultate, verificate și avizate înaintea lucrărilor. Etapizare: zona IPLT "Pan Halippa" până în 2030, cercul Gordinești și iazul Bercu până în 2031.	90	Primăria, Direcția Spații Verzi, operatorul de întreținere, proiectanți și contractori	Buget local, fonduri pentru mediu și revitalizare urbană, granturi, parteneriate.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
4.7.5	Contractarea lucrărilor și supravegherii pentru cele trei zone verzi	2028-2029	Contracte pe etape și amplasamente distincte, responsabil de întreținere desemnat. Etapizare: zona IPLT "Pan Halippa" până în 2030, cercul Gordinești și iazul Bercu până în 2031.	0	Primăria, Direcția Spații Verzi, operatorul de întreținere, proiectanți și contractori	Buget local, fonduri pentru mediu și revitalizare urbană, granturi, parteneriate.
4.7.6	Amenajarea etapizată a zonelor verzi de la cercul Gordinești, iazul Bercu și IPLT "Pan Halippa"	2029-2031	Trei amplasamente distincte: IPLT "Pan Halippa" până în 2030, cercul Gordinești și iazul Bercu până în 2031. Împreună cu insula existentă și cele patru zone din Grădina Publică rezultă 6 zone până în 2030 și 8 până în 2031. Delimitare, acces, vegetație/umbrire, gestionarea apei și întreținere pentru fiecare, nu se numără clădirea liceului ca zonă verde.	12 200	Primăria, Direcția Spații Verzi, operatorul de întreținere, proiectanți și contractori	Buget local, fonduri pentru mediu și revitalizare urbană, granturi, parteneriate.
4.7.7	Supravegherea și recepția amenajării celor trei zone verzi	2029-2031	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat Etapizare: zona IPLT "Pan Halippa" până în 2030, cercul Gordinești și iazul Bercu până în 2031.	240	Primăria, Direcția Spații Verzi, operatorul de întreținere, proiectanți și contractori	Buget local, fonduri pentru mediu și revitalizare urbană, granturi, parteneriate.
4.7.8	Predarea în administrare și urmărirea întreținerii celor trei zone verzi	2030-2031	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct Etapizare: zona IPLT "Pan Halippa" până în 2030, cercul Gordinești și iazul Bercu până în 2031.	0	Primăria, Direcția Spații Verzi, operatorul de întreținere, proiectanți și contractori	Buget local, fonduri pentru mediu și revitalizare urbană, granturi, parteneriate.
Măsura 4.8. Protejarea infrastructurii și continuitatea serviciilor în caz de fenomene meteorologice severe și riscuri geologice. Măsura reduce vulnerabilitatea obiectivelor publice esențiale la vânt puternic, zăpadă umedă și îngheț: arbori cu risc, acoperișuri, segmente vulnerabile de rețea și alimentare de rezervă. Zonele cu risc de alunecări de teren, circa 250 ha, sunt cartografiate și monitorizate, iar versanții de lângă drumuri, rețele și locuințe sunt stabilizați și drenați. Indicatori corelați: OS2.3.						
4.8.1	Evaluarea riscului de vânt, zăpadă și îngheț la infrastructura esențială	2027	1 listă stabilă de obiective prioritare și soluții pentru arbori, acoperișuri, rețele și alimentare de rezervă	120	Primăria, operatori de rețele, instituții de intervenție	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.8.2	Expertizarea obiectivelor cu risc și proiectarea măsurilor de protecție și prevenție	2027-2028	Expertize de acoperișuri și evaluări de arbori/rețele după risc, proiecte numai pentru lucrările necesare	300	Primăria, operatori de rețele, instituții de intervenție	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.8.3	Avizarea și contractarea lucrărilor de protecție împreună cu operatorii	2028	Soluții și contracte pentru obiectivele din lista de risc, fără dublarea lucrărilor din 3.6 și 5.2	60	Primăria, operatori de rețele, instituții de intervenție	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.8.4	Protejarea obiectivelor prioritare și testarea continuității serviciilor	2028-2030, testare anuală până în 2031	100% din lista prioritară cu protecție realizată și continuitate testată, lucrări dimensionate după evaluare	2 700	Administratorii obiectivelor, operatori, Primăria	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.8.5	Supravegherea tehnică, probele și recepția intervențiilor din măsura 4.8	2028-2030, după etape	Servicii de supraveghere și recepții documentate pentru lucrările efectiv executate, același obiectiv nu se numără din nou ca rezultat	50	Primăria, operatori de rețele, instituții de intervenție	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.
4.8.6	Predarea în administrare și verificarea funcționării intervențiilor din măsura 4.8	2029-2031, după recepție	Administrator desemnat, instruire unde este necesară, documentație de exploatare și verificări în garanție, operarea recurentă se bugetează distinct	0	Primăria, operatori de rețele, instituții de intervenție	Fonduri de mediu și energie, granturi, buget local, investiții private și contribuții ale proprietarilor.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
4.8.7	Cartografierea zonelor cu risc de alunecări de teren (circa 250 ha), monitorizarea lor și aplicarea restricțiilor de construire din PUG	2027-2028	1 studiu geotehnic și hartă a zonelor cu risc, publicată în PUG digital, restricțiile aplicate la autorizare, puncte de observare pe versanții de lângă drumuri, rețele și locuințe	180	Primăria (arhitectul-șef), proiectanți, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență	Buget local, Fondul Național pentru Mediu, granturi pentru adaptare climatică
4.8.8	Lucrări de stabilizare a versanților și de drenaj pe sectoarele prioritare din apropierea drumurilor, rețelelor și locuințelor	2029-2031	Sectoarele prioritare identificate la 4.8.7 stabilizate și drenate, nicio avarie a rețelelor publice cauzată de alunecări pe sectoarele tratate	5 000	Primăria, operatorii de rețele, antreprenori	Fondul Național pentru Mediu, fonduri pentru adaptare climatică, buget local
Măsura 4.9. Renovarea energetică a clădirilor publice și modernizarea încălzirii descentralizate. Clădirile publice au cel mai mare consum de energie și cel mai lent progres. Măsura elaborează un program de tranziție termică și renovează anvelopa și încălzirea clădirilor publice prioritare. Indicatori corelați: OS2.1.						
4.9.1	Elaborarea programului de tranziție termică și pregătirea investițiilor în clădirile publice	2027-2028	Program termic pe baza inventarului și consumurilor din managementul energetic comun, minimum 5 audituri și proiecte pentru obiective distincte de licee, blocuri, centrul cultural și pilotul pe biomasă.	900	Primăria, fondatorii, administratorii clădirilor	Fonduri pentru mediu și eficiență energetică, granturi, buget local, proprietari și operatori.
4.9.2	Renovarea anvelopei și modernizarea încălzirii în clădirile publice prioritare	2028-2031	Minimum 3 clădiri suplimentare modernizate, reducere de minimum 20% a consumului normalizat pentru încălzire. Programul cuprinde toate clădirile, implementate pe etape.	9 000	Fondatorii, Primăria, contractori	Fonduri pentru mediu și eficiență energetică, granturi, buget local, proprietari și operatori.
P5. Administrație, date, participare și finanțare						
Măsura 5.1. Organizarea unui sistem comun de date și monitorizare a rezultatelor. Registrul comun de indicatori documentează, pentru fiecare dintre cei 30 de indicatori, definiția, sursa, frecvența și responsabilul. Include indicatori de retenție a populației tinere și indicatori anuali de monitorizare a Planului urbanistic general. Raportul anual se publică și stă la baza actualizării planului de acțiuni. Indicatori corelați: OS4.1, OS4.2, OS4.6.						
5.1.1	Organizarea registrului comun de indicatori și a definițiilor de raportare	2027	30 indicatori specifici documentați, seturi de date, surse și frecvențe definite, inclusiv indicatori de retenție a populației tinere și indicatori anuali de monitorizare a PUG	0	Primăria, operatori și instituții	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.
5.1.2	Publicarea raportului anual și actualizarea planului pe baza rezultatelor	2027-2031, anual	1 raport anual, 100% din indicatorii scadenți actualizați sau lipsa datelor explicată distinct	0	Primăria, Consiliul municipal	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.
Măsura 5.2. Administrarea patrimoniului și finanțarea funcționării și întreținerii investițiilor. Municipiul are active moderne care încă nu au o evidență completă și un buget de întreținere. Măsura inventariază activele, desemnează un administrator pentru fiecare și calculează necesarul anual de întreținere, care se finanțează prin programe anuale. Pentru sistemele noi se elaborează proceduri de operare, manuale și dosare digitale, ca experiența să nu se piardă odată cu plecarea unui angajat. Indicatori corelați: OS2.3, OS4.3, OS4.5.						
5.2.1	Inventarierea activelor și stabilirea administratorilor și necesarului de întreținere	2027-2028	1 registru cu planuri și costuri anuale, inclusiv pentru spațiile verzi și sistemele smart Registrul include arborii/spațiile verzi și sesizările de defecțiuni, cu responsabil și termen de remediere. Include activele critice și investițiile realizate din 2021, GIS, stare, responsabil, garanție, calendar de mentenanță și plan de reînnoire pe 5 ani, activele noi înregistrate în 30 zile de la recepție.	300	Primăria, administratori de active	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
5.2.2	Executarea și verificarea programelor anuale de întreținere	2028-2031, anual	100% din necesarul anual urmărit ca țintă comună, cheltuielile sectoriale se înregistrează o singură dată Minimum 90% intervenții preventive la termen, fiecare operator prezintă plan și raport anual, costurile sectoriale se deduc din necesarul comun pentru evitarea dublărilor.	9 808	Administratorii activelor, Primăria	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.
5.2.3	Elaborarea procedurilor de operare, a manualelor de utilizare și a dosarelor digitale de proiect pentru sistemele noi (iluminat telegestionat, apă-canal, platforme digitale) și transferul formal de cunoștințe la schimbarea personalului	2027-2028, aplicare până în 2031	Proceduri de operare pentru fiecare sistem tehnologic, dosar digital complet pentru fiecare proiect implementat, registrul contractelor de mentenanță, transfer de cunoștințe documentat la fiecare schimbare de personal	90	Primăria, ÎM "Apă-Canal Edineț", ÎM "Transport Public Edineț", administratorii sistemelor	Buget local, asistență tehnică și granturi
Măsura 5.3. Îmbunătățirea performanței operatorilor și instituțiilor municipale. Serviciile municipale încă nu au contracte de performanță și indicatori operaționali. Măsura aprobă un cadru unic de performanță pentru operatori, cu cel puțin 8 indicatori pentru fiecare, integrează datele operaționale într-un flux comun și organizează managementul energetic al activelor municipale, după modelul Daugavpils, cu contoare și senzori pe circa 25 de obiective și o platformă de monitorizare. Inventarul emisiilor se actualizează în 2027 și în 2030. Indicatori corelați: OS1.4, OS1.7, OS4.2.					
5.3.1	Organizarea managementului energetic al activelor municipale	2027-2029, utilizare anuală până în 2031	1 responsabil/coordonator și evidențe periodice pentru clădiri, iluminat și transport, analiză anuală a consumurilor, costurilor și economiilor care fundamentează investițiile, contoare și senzori pe circa 25 de obiective municipale și o platformă de monitorizare funcțională	890	Primăria, administratori de clădiri, operatori de iluminat și transport	Convenția Primarilor - Est, Interreg Europe, Fondul pentru eficiență energetică, PNUD, buget local
5.3.2	Integrarea datelor operaționale și eliminarea înregistrărilor repetate	2027-2030	Fluxuri automate și reguli de deduplicare pentru setul comun de date, contribuție la ținta de 80%, fără două integrări pentru același flux.	1 140	Primăria, operatori de servicii, furnizori IT	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.
5.3.3	Utilizarea datelor pentru îmbunătățirea serviciilor și mentenanța integrărilor	2029-2031, anual	80% din seturile prioritare colectate și actualizate automat până în 2030	540	Operatori, Primăria	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.
5.3.4	Aprobarea și aplicarea cadrului unic de performanță pentru operatorii municipali	2027-2031	Minimum 8 indicatori/operator, rapoarte trimestriale în 30 zile, raport anual până la 31 martie, verificarea datelor și evaluarea anuală a administratorilor.	0	Primăria, Consiliul municipal, operatorii municipali	Buget local, resurse proprii ale operatorilor, asistență tehnică și granturi.
5.3.5	Actualizarea inventarului de emisii (anul de referință 2018) și raportarea implementării PAEDC la Convenția Primarilor	2027, 2030	2 inventare de emisii actualizate (2027 și 2030), 2 rapoarte de monitorizare PAEDC transmise Convenției Primarilor, efectul proiectelor verzi publicat în raportul anual al Strategiei	120	Primăria (managementul energetic), operatorii municipali	Buget local, asistență tehnică și granturi, Convenția Primarilor
Măsura 5.4. Pregătirea și prioritizarea proiectelor, coordonarea Smart Urban Task Force și finanțarea multianuală. Portofoliul prioritar de proiecte se stabilește după nevoi, rezultate, maturitate, costuri și capacitate de întreținere, iar cofinanțarea se programează pe mai mulți ani. Smart Urban Task Force, grupul consultativ de experți în dezvoltarea urbană inteligentă, este reactivat și sprijină pregătirea proiectelor. Planul urbanistic general nu se înlocuiește, ci se actualizează în 2027, ca noile investiții planificate să se integreze organic în dezvoltarea municipiului. Ținta comună este de 200 mil. lei granturi contractate și finalizarea a cel puțin jumătate din proiectele-nucleu. Indicatori corelați: OS3.2, OS4.3, OS4.4, OS4.5, OS4.7.					
5.4.1	Reactivarea Smart Urban Task Force și stabilirea responsabilităților și posibilităților de cooperare cu Unitatea de Implementare a Proiectelor în vederea atragerii finanțărilor pentru dezvoltarea urbană smart	2027	1 echipă intersectorială cu mandat, coordonator și responsabilități pentru tranziția verde, metodă de selecție cu impact, cost, maturitate, operare, întreținere și riscuri, aplicare după dimensionarea planului	0	Primăria, Consiliul municipal	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
5.4.2	Programarea cofinanțării, pregătirea cererilor și gestionarea portofoliului de proiecte	2027-2031	Țintă comună: 200 mil. lei granturi în 2027-2031 și 50% proiecte finalizate. Un singur portofoliu, cu 14 dosare complexe în scenariul de asistență, HORIZON are pregătire și buget distinct. Harta unică a parteneriatelor active și potențiale, actualizată anual.	840	Primăria, parteneri de proiect	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.
5.4.3	Actualizarea Planului urbanistic general al municipiului Edineț, pentru integrarea organică a noilor investiții planificate	2027	Planul urbanistic general existent actualizat și aprobat, cu investițiile planificate în Strategie integrate în zonificare și în rețele	1 000	Primăria, arhitectul-șef, Consiliul municipal	Buget local
Măsura 5.5. Simplificarea serviciilor administrative și participarea continuă prin Living Lab local. Consultarea locuitorilor devine anuală și nu se mai oprește odată cu proiectul. Platforma Smart Edineț, întâlnirile în cartiere și sate și atelierele Living Lab permit participarea și a celor care nu folosesc internetul. Bugetarea participativă are alocare anuală, iar Primăria publică răspunsurile la propunerile primite. Indicatori corelați: OS4.6.						
5.5.1	Organizarea consultărilor și sondajelor prin platforma Smart Edineț, întâlniri în cartiere și sate și participare asistată, inclusiv bugetarea participativă cu alocare anuală	2027-2031, anual	Minimum 1 rundă anuală combinată, cu acces pentru persoanele care nu utilizează internetul, ținta comună 10% adulți unici. Consultările generale se separă de co-crearea investițiilor pe amplasamente.	200	Primăria, organizații comunitare	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.
5.5.2	Publicarea răspunsurilor la propuneri și utilizarea lor în proiectarea soluțiilor	2027-2031, anual	1 registru public anual al propunerilor și răspunsurilor motivate	0	Primăria, instituții responsabile	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.
Măsura 5.6. Cooperarea intercomunitară pentru servicii regionale și parteneriate de cercetare și inovare. Edinețul servește o regiune întreagă, dar serviciile prestate vecinilor încă nu sunt reglementate prin acorduri. Măsura stabilește acorduri intercomunitare pentru serviciile comune, inclusiv în perspectiva amalgamării, și parteneriate cu universități și centre de cercetare. Indicatori corelați: OS1.4, OS4.4.						
5.6.1	Stabilirea acordurilor intercomunitare pentru servicii comune	2027-2028	Acorduri pentru apă-canal și deșeuri cu responsabilități, costuri și date distincte Minimum 5 parteneriate intercomunitare și 3 servicii cu caracter regional, cu rezultate și costuri urmărite distinct.	0	Primăria, APL partenere, operatori	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.
Măsura 5.7. Consolidarea veniturilor proprii și valorificarea patrimoniului municipal. Aparatul administrativ raportat la populație este al doilea ca mărime dintre polii de creștere, iar baza de contribuabili scade. Măsura completează baza impozabilă prin identificarea bunurilor neînregistrate sau neevaluate, îmbunătățește colectarea impozitelor și taxelor locale și valorifică bunurile municipale neutilizate prin locațiune, arendă, concesiune sau vânzare la licitație. Clădirile publice neutilizate din Alexăndreni se adaptează și se atribuie agenților economici, prin licitație sau parteneriat. Indicatori corelați: OS4.7, OS3.1, OS3.3.						
5.7.1	Actualizarea evidenței patrimoniului valorificabil și a bazei veniturilor proprii	2027-2028	1 program de colectare și valorificare, țintă comună 5 000 lei/locuitor venituri proprii anuale în 2031	300	Primăria, serviciul financiar, administratori de patrimoniu	Buget local, asistență tehnică și granturi, resurse ale instituțiilor partenere.
5.7.2	Completarea bazei impozabile și îmbunătățirea colectării impozitelor și taxelor locale: identificarea bunurilor imobile neînregistrate sau neevaluate, evidența digitală a contribuabililor, notificarea și încasarea restanțelor	2027-2031	Bunurile imobile neînregistrate sau neevaluate identificate și transmise pentru înregistrare, evidență digitală unică a contribuabililor, restanțele reduse anual, contribuție la ținta de venituri proprii pe locuitor	0	Primăria (serviciul financiar, perceptorii fiscali), Agenția Servicii Publice, Serviciul Fiscal de Stat	Buget local, resurse proprii ale instituțiilor
5.7.3	Valorificarea bunurilor municipale neutilizate prin locațiune, arendă, concesiune sau vânzare la licitație și revizuirea anuală a taxelor locale în limitele Codului fiscal	2028-2031	Bunurile neutilizate din inventarul 5.7.1 valorificate, venituri anuale din patrimoniu raportate distinct, decizia anuală privind taxele locale fundamentată pe analiza încasărilor	0	Primăria, Consiliul municipal, administratorii de patrimoniu	Buget local, investiții private
5.7.4	Evaluarea juridică și tehnică a clădirilor publice neutilizate din satul Alexăndreni și elaborarea conceptului de utilizare economică	2027-2028	Clădirile inventariate, cu situația juridică clarificată, 1 concept de utilizare (producție, procesare, servicii) și modelul de atribuire (locațiune, concesiune sau parteneriat public-privat)	200	Primăria, serviciul patrimoniu, agenți economici interesați	Buget local, Programul "Satul European"

Cod	Acțiunea	Perioada	Indicator de realizare și țintă	Cost, mii lei	Responsabil și parteneri	Surse posibile de finanțare
5.7.5	Adaptarea clădirilor publice neutilizate din Alexăndreni și atribuirea lor agenților economici	2029-2031	Clădirile adaptate și atribuite prin licitație sau parteneriat, minimum 2 agenți economici activi și 10 locuri de muncă până în 2031, venituri din chirie raportate distinct	2 500	Primăria, Consiliul municipal, agenți economici	Programul "Satul European", Interreg NEXT România-Moldova, investiții private, buget local
Măsura 5.8. Administrarea unitară a spațiilor verzi, parcurilor și peisajului urban. Spațiile verzi încă nu au un administrator unic, iar peste o treime din suprafață este un singur parc. Măsura creează Direcția Spații Verzi, Parcuri și Peisaj Urban, care urmărește starea arborilor și întreținerea prin registrul comun al activelor. Indicatori corelați: OS4.3, OS2.3.						
5.8.1	Crearea Direcției Spații Verzi, Parcuri și Peisaj Urban și stabilirea relației cu operatorul de întreținere	2027-2031	1 structură responsabilă, regulament, buget și minimum 3 posturi de specialitate, operator municipal sau contractat desemnat pentru execuție.	3 600	Consiliul municipal, Primăria	Buget local, resurse proprii ale operatorilor, asistență tehnică și granturi.
5.8.2	Inspecția arborilor și urmărirea întreținerii spațiilor verzi prin registrul comun al activelor	2027-2031	4 inspecții/an, arbori periculoși identificați și lucrări prioritizate în registrul municipal existent, minimum 90% lucrări la termen și evidența utilizării materialului lemnos. Nu se creează un al doilea registru GIS.	0	Direcția de spații verzi, operatorul de întreținere	Buget local, resurse proprii ale operatorilor, asistență tehnică și granturi.
Măsura 5.9. Organizarea administrării condominiilor și facilitarea accesului la locuire. Blocurile au nevoie de asociații de proprietari capabile să administreze și să acceseze programe de renovare. Un punct unic de asistență juridică și administrativă sprijină condominiile, în legătură cu consilierea energetică din măsura 4.3. Indicatori corelați: OS4.3.						
5.9.1	Organizarea punctului unic de asistență juridică și administrativă pentru condominii	2027-2031	Registru actualizat semestrial pentru 151 blocuri, minimum 25 asociații funcționale și 50 blocuri cu administrare organizată, sprijin pentru adunări, dosare, bugete și fonduri de reparații.	300	Primăria, asociațiile de proprietari	Buget local, resurse proprii ale operatorilor, asistență tehnică și granturi.

Notă: Costurile includ contribuțiile tuturor actorilor, iar finanțările sunt posibile, nu confirmate.

CAPITOLUL 4

Portofoliul de proiecte 2027-2031

Punerea în aplicare a Strategiei presupune pregătirea și realizarea a 62 de proiecte, structurate pe cele cinci priorități de dezvoltare. Bugetul estimativ este cel programat în 2027-2031. Categoria fiecărui proiect - A proiecte-nucleu, B în pregătire, C de rezervă - rezultă din metodologia de prioritizare din Anexa 1. Fișele proiectelor din categoria A urmează după tabelele pe priorități.

Prioritatea 1. Dezvoltare economică și atractivitate

Tabelul 9: Proiectele Priorității 1 (12 proiecte, 280,0 mil. lei)

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE02 Cat. A	Spațiu de producție nou pentru un rezident nou al Parcului Industrial	20,0	Programul național pentru parcuri industriale, FNDRL	2028-2030	Atragerea unui rezident nou și crearea a 20-30 de locuri de muncă, prin construirea unei hale industriale de 2 000 m^2 pe baza proiectului existent.	☑ Construcția unei noi hale industriale în baza proiectului existent și atragerea unui nou rezident	☑ 1 hală industrială de 2 000 m^2, 1 rezident nou atras, 20-30 de locuri de muncă
PE48 Cat. A	Energie suficientă pentru investitorii din Parcul Industrial	22,0	FNDRL, Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere	2028-2029	Eliminarea limitării de putere pentru rezidenții noi, prin conectarea Parcului Industrial la o sursă nouă de energie electrică până în 2029.	☑ Conectarea Parcului Industrial la o sursă nouă de energie electrică, pentru capacitatea necesară rezidenților noi	☑ 1 racord electric nou funcțional, cu capacitatea stabilită în studiul de fezabilitate ☑ Rezidenții noi conectați fără limitări de putere
PE51 Cat. A	Parcul Industrial actual finalizat: drumuri interne asfaltate pentru toți rezidenții	6,7	Programul național pentru parcuri industriale, FNDRL, buget local	2027-2029	Finalizarea infrastructurii interne a Parcului Industrial actual, pentru ca toate loturile să aibă acces asfaltat, drenaj și iluminat, până în 2029.	☑ Elaborarea proiectului tehnic și a devizelor pentru finalizarea drumurilor interne ale Parcului Industrial actual ☑ Asfaltarea drumurilor interne ale Parcului Industrial actual, cu drenaj și iluminat	☑ Circa 1,5 km de drumuri interne asfaltate, cu drenaj și iluminat
PE03 Cat. A	Edineț, destinație pentru investitori: forumuri investiționale și întâlniri B2B	0,9	Interreg NEXT România-Moldova, ODA, programe UE pentru mediul de afaceri	2027-2031	Creșterea numărului de investitori și rezidenți interesați de Parcul Industrial și de platformele industriale, prin promovare activă și întâlniri directe între firme.	☑ Organizarea forumurilor investiționale și a întâlnirilor B2B pentru atragerea investitorilor și a noilor rezidenți ai Parcului Industrial și ai platformelor industriale ☑ Promovarea cooperării între producători și procesatori și atragerea investițiilor în depozitare la rece și procesare locală, inclusiv pe terenurile Parcului Industrial	☑ Minimum 4 forumuri investiționale sau sesiuni B2B în 2028-2031 ☑ Minimum 5 parteneriate producători-procesatori facilitate ☑ Ofertă investițională publicată pentru toate amplasamentele disponibile

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE01 Cat. A	Teren industrial pregătit pentru investitori noi în Parcul Industrial Edineț	60,0	Programul național pentru parcuri industriale, FNDRL, Planul de creștere pentru Moldova (UE)	2027-2030	Punerea la dispoziția investitorilor a 15 ha de teren echipat (parcul de tip C de 5 ha și prima etapă de extindere de 10 ha), până în 2030.	☑ Selectarea terenurilor, identificarea drepturilor de utilizare și a documentației existente pentru infrastructura industrială ☑ Elaborarea studiului de fezabilitate și evaluarea fezabilității extinderii utilităților în raport cu cererea investitorilor ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru infrastructura amplasamentelor industriale ☑ Amenajarea etapizată a amplasamentelor industriale și conectarea noilor rezidenți	☑ 1 ofertă de teren cu situație juridică, acces și utilități ☑ 1 studiu de fezabilitate și 1 proiect tehnic ☑ 15 ha echipate: parcul de tip C de 5 ha și prima etapă de extindere de 10 ha ☑ Administrator și documentație de exploatare
PE04 Cat. B	Un comerț local modern: piața agroalimentară de pe str. Gagarin 76	16,3	Programul orașe-poli de creștere, FNDRL, parteneriat public-privat	2027-2030	Îmbunătățirea condițiilor de vânzare pentru producătorii locali și de cumpărare pentru locuitori, prin punerea în funcțiune a pieței agroalimentare noi până în 2030.	☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru piață ☑ Construirea și punerea în funcțiune a pieței agroalimentare de pe str. Gagarin 76	☑ 1 documentație tehnică ☑ 1 piață funcțională: hală de circa 1 800 m², 2 spații frigorifice, 2 rampe, minimum 70 de locuri de parcare
PE53 Cat. B	Piața municipală revitalizată, în parteneriat cu proprietarii privați	6,0	Programul orașe-poli de creștere, FNDRL, parteneriat public-privat cu proprietarii pieței	2028-2030	Revitalizarea pieței municipale existente pe baza unui acord între Primărie și cei doi proprietari privați și a unui proiect tehnic unitar, până în 2030.	☑ Elaborarea proiectului tehnic unitar pentru revitalizarea pieței municipale existente ☑ Revitalizarea părții municipale a pieței și a spațiilor comune: acoperiș, pavaj, utilități, tarabe și accese	☑ 1 acord de administrare, 1 proiect tehnic unitar, partea municipală și spațiile comune modernizate
PE52 Cat. B	Parcul Industrial extins: rezerva de 30 ha studiată și a doua etapă de 10 ha echipată	40,6	Programul național pentru parcuri industriale, Planul de creștere pentru Moldova (UE), fonduri europene de preaderare, FNDRL	2027-2030	Pregătirea extinderii Parcului Industrial pe întreaga rezervă de circa 30 ha și echiparea unei a doua etape de circa 10 ha, în funcție de cererea investitorilor, până în 2030.	☑ Elaborarea studiului de fezabilitate pentru extinderea Parcului Industrial pe întreaga rezervă de circa 30 ha ☑ Elaborarea proiectului tehnic pentru rețelele celei de-a doua etape de extindere, de circa 10 ha ☑ Dezvoltarea rețelelor pentru etapa a doua de extindere a Parcului Industrial, de circa 10 ha, în funcție de cererea investitorilor	☑ 1 studiu de fezabilitate pentru rezerva de 30 ha, 1 proiect tehnic, circa 10 ha suplimentare echipate
PE05 Cat. B	Competențe profesionale pentru economia locală și tranziția verde și digitală	2,7	Interreg NEXT România-Moldova, programe UE pentru educație și ocupare, ODA	2027-2031	Creșterea ofertei de forță de muncă calificată, prin formare profesională corelată cu cererea angajatorilor și o structură universitară de formare la Edineț.	☑ Corelarea cererii de competențe cu oferta de formare, în parteneriat cu angajatorii și instituțiile de învățământ ☑ Organizarea cursurilor și stagiilor pentru competențe verzi și digitale cerute de angajatori ☑ Pregătirea și organizarea unei filiale sau structuri de formare a Universității "Alecu Russo" în Edineț, cu programe în cooperare cu angajatorii ☑ Asigurarea funcționării programelor locale de formare și învățământ dual	☑ Minimum 500 de persoane orientate spre formare ☑ Cel puțin 2 grupe de formare pe an ☑ 1 acord cu Universitatea "Alecu Russo" și spațiu pregătit

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE08 Cat. B	Un cartier demonstrativ pozitiv energetic pentru familiile tinere	98,5	Horizon Europe	2028-2031	Testarea, împreună cu partenerii de cercetare, a unui model de cartier cu clădiri care produc mai multă energie decât consumă.	☑ Pregătirea și depunerea proiectului HORIZON cu partenerii SMARTFORM ☑ Proiectarea tehnică a primei etape demonstrative după selectarea modelului de investiție ☑ Implementarea proiectului HORIZON de cercetare și demonstrare pentru cartierul pozitiv energetic și SMART	☑ 1 consorțiu și 1 cerere HORIZON depusă ☑ 1 etapă demonstrativă proiectată ☑ Soluții testate pentru energie, apă, circularitate, mobilitate și servicii pentru familii
PE06 Cat. B	Edinețul pe harta turismului cultural: traseul cultural al orașului	0,7	Interreg NEXT România-Moldova	2027-2031	Creșterea numărului de vizitatori și a veniturilor firmelor locale, printr-o ofertă turistică comună construită în jurul patrimoniului.	☑ Dezvoltarea unui traseu cultural și a ofertei comune pentru vizitatori ☑ Promovarea și operarea ofertei turistice locale	☑ 1 traseu cultural cu circa 10 clădiri istorice documentate, hartă digitală, semnalistică și punct de informare ☑ 1 calendar anual comun de evenimente
PE07 Cat. C	Patrimoniu istoric salvat și readus în circuitul turistic	5,6	Interreg NEXT România-Moldova, Ministerul Culturii	2027-2031	Restaurarea unei clădiri istorice prioritare și valorificarea ei turistică.	☑ Pregătirea documentației pentru trei clădiri istorice și restaurarea unui obiectiv prioritar	☑ 3 dosare tehnice pentru clădiri istorice, 1 clădire restaurată și valorificată turistic

Prioritatea 2. Educație, cultură, sport și servicii comunitare

Tabelul 10: Proiectele Priorității 2 (13 proiecte, 72,1 mil. lei)

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE09 Cat. B	Activități educative moderne pentru copiii din grădinițele rurale	0,5	Programul orașe-poli de creștere (infrastructură socială), donatori	2027-2028	Asigurarea accesului egal al copiilor din Alexăndreni și Gordineștii Noi la activități educative moderne, prin dotarea celor două grădinițe rurale până în 2028.	☑ Organizarea întâlnirilor pentru consultarea educatorilor și părinților în scopul identificării și elaborării unor programe educaționale adiționale ☑ Evaluarea spațiilor și pregătirea documentației și achizițiilor pentru dotări ☑ Crearea facilităților pentru activități suplimentare în cele două grădinițe încă nedotate	☑ 2 grădinițe rurale dotate, 6 din 6 grădinițe cu facilități moderne
PE61 Cat. B	Copii crescuți în familie și la școală: serviciul comunitar de prevenire a separării copilului de familie și a abandonului școlar	2,3	Ministerul Muncii și Protecției Sociale, donatori (UNICEF, programe UE pentru societatea civilă), buget local	2027-2031	Înființarea, în parteneriat cu asociațiile obștești locale, a unui serviciu comunitar care sprijină anual minimum 40 de copii din familii în risc, pentru a preveni separarea de familie și abandonul școlar.	☑ Înființarea serviciului comunitar pentru prevenirea separării copilului de familie și a abandonului școlar, în parteneriat cu asociațiile obștești locale ☑ Funcționarea serviciului: sprijin pentru familiile în risc, mediere cu școala și activități după ore pentru copii	☑ 1 acord de parteneriat cu asociațiile obștești locale, regulamentul serviciului și echipa formată ☑ 1 serviciu funcțional, minimum 40 de copii sprijiniți anual
PE15 Cat. B	Servicii sociale noi pentru vârstnici și persoanele vulnerabile	1,1	Ministerul Muncii și Protecției Sociale, donatori (PNUD, organizații internaționale)	2027-2030	Crearea a trei servicii sociale municipale, prin care 90 din cei 110 vârstnici singuri primesc sprijin regulat.	☑ Evaluarea nevoilor și pregătirea celor trei servicii sociale comunitare ☑ Dotarea și lansarea serviciilor de îngrijire la domiciliu, masă caldă și spălătorie socială	☑ 1 evaluare a nevoilor și 3 dosare de servicii ☑ 3 servicii funcționale: îngrijire la domiciliu, masă caldă, spălătorie socială

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE16 Cat. B	Fiecare copil la școală: incluziunea educațională a copiilor romi	2,6	Donatori (UNICEF, fundații), Ministerul Educației și Cercetării	2027-2031	Creșterea participării la educație a copiilor romi, astăzi 132 din 383, prin mediere, sprijin individual și un centru de sprijin educațional.	☑ Organizarea medierii între familie, instituțiile educaționale și serviciile sociale ☑ Asigurarea sprijinului individual pentru participarea copiilor la educație ☑ Organizarea unui centru de sprijin educațional și a grupelor cu program prelungit pentru copii vulnerabili, inclusiv romi	☑ 1 mecanism de mediere ☑ Planuri de sprijin pentru fiecare copil asistat ☑ 1 centru de sprijin educațional cu program prelungit
PE18 Cat. B	Mai mulți copii și tineri în sport: finalizarea complexului sportiv multifuncțional cu bazin	37,4	Programe naționale pentru infrastructura sportivă, Programul orașe-poli de creștere	2027-2031	Creșterea participării la activități sportive organizate cu 50%, până la 632 de persoane, prin reproiectarea, finalizarea și punerea în funcțiune a complexului sportiv început și oprit din cauza lucrărilor suplimentare.	☑ Revizuirea fezabilității și a documentației existente a centrului sportiv cu bazin ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru centrul sportiv cu bazin ☑ Participarea la organizarea achizițiilor și contractarea lucrărilor și supravegherii pentru centrul sportiv realizata de ADR Nord ☑ Construirea, dotarea și deschiderea centrului sportiv	☑ 1 fezabilitate revizuită, cu lucrările suplimentare și costurile de operare ☑ 1 proiect tehnic refăcut ☑ 1 contract nou de lucrări, complexul finalizat, dotat și deschis, 180 de participanți suplimentari
PE58 Cat. B	Casa de creație a copiilor renovată: condiții bune pentru cercurile copiilor	2,0	Ministerul Educației și Cercetării, FNDRL, donatori, buget local	2027-2029	Renovarea și dotarea Casei de creație a copiilor din Edineț până în 2029, pentru ca cercurile și activitățile extrașcolare să se desfășoare în condiții bune.	☑ Proiectarea renovării Casei de creație a copiilor din Edineț ☑ Renovarea și dotarea Casei de creație a copiilor din Edineț	☑ 1 documentație tehnică cu deviz ☑ 1 clădire renovată și dotată, cu cercurile funcționale
PE59 Cat. B	Casa de cultură din Edineț modernizată pentru activități culturale regulate	3,0	Ministerul Culturii, FNDRL, Interreg NEXT România-Moldova, buget local	2027-2030	Modernizarea și dotarea Casei de cultură din Edineț până în 2030, pentru colectivele artistice și evenimentele culturale ale municipiului.	☑ Proiectarea modernizării Casei de cultură din Edineț ☑ Modernizarea Casei de cultură din Edineț	☑ 1 expertiză și 1 documentație tehnică cu deviz ☑ Casa de cultură modernizată și dotată
PE10 Cat. C	Casă comunitară cu servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități în satul Gordineștii Noi	1,1	Programul "Satul European", Ministerul Muncii și Protecției Sociale, donatori	2027-2030	Aducerea serviciilor de proximitate mai aproape de locuitorii satului Gordineștii Noi, prin adaptarea spațiilor neutilizate ale grădiniței într-o casă comunitară accesibilă, cu un serviciu social pentru persoanele cu dizabilități, până în 2030.	☑ Evaluarea spațiilor neutilizate ale grădiniței din satul Gordineștii Noi și proiectarea utilizării lor comunitare ☑ Amenajarea și dotarea casei comunitare cu servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități în satul Gordineștii Noi	☑ 1 evaluare a spațiilor ☑ 1 casă comunitară amenajată, accesibilă și dotată ☑ Serviciul social pentru persoanele cu dizabilități funcționează din 2029, finanțat din bugetul local și programe sociale
PE17 Cat. C	Cinematograful "Luceafărul", centru multifuncțional pentru comunitate	10,0	Programul orașe-poli de creștere, Interreg NEXT România-Moldova	2027-2030	Creșterea participării regulate la activități culturale cu 20%, prin reconversia cinematografului într-un centru multifuncțional.	☑ Expertizarea clădirilor culturale selectate și evaluarea performanței energetice ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru spațiile culturale selectate ☑ Modernizarea spațiilor selectate și extinderea cercurilor și colectivelor artistice	☑ 1 expertiză tehnică și audit energetic ☑ 1 documentație tehnică ☑ Cinematograful reconvertit și dotat ☑ 60 de evenimente și 15 000 de participări pe an după deschidere

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE62 Cat. C	Tineri implicați în viața municipiului: Centrul de Tineret consolidat	1,5	Programe naționale și granturi pentru tineret, donatori, buget local	2027-2031	Consolidarea Centrului de Tineret din Edineț până în 2031: dotarea spațiului, echipa și programele pentru tineri, ca tinerii să aibă motive și oportunități să rămână în municipiu.	☑ Amenajarea și dotarea Centrului de Tineret ☑ Programe educaționale, culturale, sportive, de voluntariat și orientare în carieră ☑ Sprijin pentru Consiliul Local al Tinerilor și pentru inițiativele de tineret ☑ Parteneriate cu instituțiile de învățământ, organizațiile de tineret și mediul privat	☑ 1 centru de tineret dotat și funcțional ☑ 1 program anual de activități pentru tineri ☑ Tineri din grupurile vulnerabile incluși în activități
PE57 Cat. C	Un stadion municipal sigur și confortabil pentru sportivi și spectatori	3,0	FNDRL, programe naționale pentru infrastructura sportivă, buget local	2027-2029	Modernizarea stadionului municipal până în 2029: grupuri sanitare, gard, scaune și acoperiș pentru spectatori, teritoriu amenajat.	☑ Proiectarea modernizării stadionului municipal ☑ Modernizarea stadionului municipal: grupuri sanitare, gard, scaune și acoperiș pentru spectatori, amenajarea teritoriului	☑ 1 documentație tehnică cu deviz ☑ Stadion modernizat: grupuri sanitare, gard, scaune, tribună acoperită, teritoriu amenajat
PE55 Cat. C	Centrul multietnic din clădirea de pe str. Valentin Roșca - un loc comun pentru comunitățile etnice ale municipiului	3,3	Interreg NEXT România-Moldova, programe UE pentru cultură și incluziune, Ministerul Culturii, donatori	2027-2031	Redarea clădirii neutilizate de pe str. Valentin Roșca comunității, ca centru multietnic cu program cultural și de incluziune, până în 2031.	☑ Expertiza clădirii neutilizate de pe str. Valentin Roșca și elaborarea conceptului Centrului multietnic, împreună cu comunitățile etnice ☑ Renovarea și dotarea Centrului multietnic din clădirea de pe str. Valentin Roșca	☑ 1 expertiză tehnică și juridică și 1 concept validat cu comunitățile etnice ☑ 1 centru multietnic renovat, dotat și funcțional, cu administrator desemnat
PE56 Cat. C	Centrul de cultură și civilizație de pe str. Independenței 47 și 79	4,3	Interreg NEXT România-Moldova, Ministerul Culturii, FNDRL, donatori	2027-2031	Valorificarea spațiilor publice de pe str. Independenței 47 și 79 ca centru de cultură și civilizație (expoziții, istorie locală, activități educative), până în 2031.	☑ Expertiza spațiilor publice de pe str. Independenței 47 și 79 și elaborarea conceptului Centrului de cultură și civilizație ☑ Renovarea și amenajarea Centrului de cultură și civilizație din spațiile de pe str. Independenței 47 și 79	☑ 1 expertiză pentru ambele clădiri, 1 concept de funcționare și 1 documentație tehnică ☑ 1 centru de cultură și civilizație renovat, amenajat și funcțional

Prioritatea 3. Utilități, mobilitate și condiții de locuire

Tabelul 11: Proiectele Priorității 3 (16 proiecte, 450,2 mil. lei)

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE23 Cat. A	Ape uzate epurate conform normelor: stația nouă de epurare Edineț-Cupcini	60,3	FNDRL, împrumuturi BEI/BERD, Planul de creștere pentru Moldova (UE)	2027-2030	Epurarea conformă a apelor uzate din Edineț și Cupcini și reducerea deversărilor în râul Bogda.	☑ Actualizarea studiului de fezabilitate pentru epurare și racordări în sistemul Edineț-Cupcini ☑ Realizarea investigațiilor topografice și geotehnice și a documentației de mediu aplicabile ☑ Realizarea stației noi de epurare și punerea în funcțiune ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru stația de epurare și rețelele de canalizare	☑ 1 studiu de fezabilitate actualizat ☑ 1 acord de operare Edineț-Cupcini ☑ 1 stație de epurare nouă, cu analize conforme
PE25 Cat. A	Străzi complete pentru pietoni și șoferi - etapa I	76,6	Programul orașe-poli de creștere, FNDRL, Fondul rutier	2027-2030	Modernizarea integrată a primilor 10 km de străzi prioritari din Planul de mobilitate urbană durabilă, cu trotuare, drenaj și rețele refăcute.	☑ Selectarea și etapizarea străzilor, inclusiv în zona centrului și a autogării, și traseelor prioritare din PMUD (carosabil, trotuare, piste pentru biciclete, stații de transport public și treceri de pietoni, după necesități) împreună cu operatorii de rețele edilitare ☑ Plimbări de observare cu beneficiarii și co-crearea soluțiilor pentru străzile și traseele prioritare din PMUD ☑ Realizarea ridicărilor topografice și evaluărilor tehnice și de circulație pe coridoarele selectate ☑ Proiectarea modernizării a 22,5 km de drumuri și a legăturilor pietonale din PMUD ☑ Executarea etapizată a lucrărilor de mobilitate prevăzute în PMUD	☑ 1 program comun de străzi și politica de parcare ☑ Plimbări de observare cu locuitorii ☑ 10 km de drumuri modernizați, cu trotuare
PE19 Cat. A	Apă sigură în oraș: modernizarea rețelei de alimentare cu apă	41,7	FNDRL, împrumuturi BEI/BERD, Planul de creștere pentru Moldova (UE)	2027-2031	Creșterea ponderii rețelei de apă în stare bună de la 73% la cel puțin 85%, până în 2031.	☑ Evaluarea tehnică a tronsoanelor de apeduct și actualizarea analizei de variante ☑ Realizarea ridicărilor topografice și a investigațiilor de teren necesare apeductului ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru rețeaua de apă și extinderile rurale ☑ Modernizarea rețelei de apă	☑ 1 listă de tronsoane prioritare și inventar GIS ☑ Documentații pentru 22 km ☑ 22 km de rețea modernizați

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE21 Cat. A	Apă potabilă pentru toate gospodăriile din Alexăndreni	10,8	FNDRL, Programul "Satul European", Fondul pentru mediu	2027-2031	Racordarea tuturor gospodăriilor din Alexăndreni la rețeaua publică și asigurarea apei conforme, astăzi sunt racordate 260 din circa 470 de gospodării, iar calitatea apei nu este încă verificată sistematic.	☑ Evaluarea tehnică a tronsoanelor de apeduct și actualizarea analizei de variante ☑ Realizarea ridicărilor topografice și a investigațiilor de teren necesare apeductului ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru rețeaua de apă și extinderile rurale ☑ Extinderea apeductului catre zonele rurale ☑ Realizarea branșamentelor pentru gospodăriile din zonele cu apeduct disponibil	☑ Extinderea apeductului în sat ☑ Circa 210 branșamente noi și circa 90 de înlocuiri ale branșamentelor vechi ☑ Calitatea apei verificată prin analize de laborator, cu rezultate publicate
PE22 Cat. A	Apă potabilă pentru locuitorii din Gordineștii Noi	12,4	FNDRL, Programul "Satul European", Fondul pentru mediu	2027-2031	Asigurarea apei potabile conforme pentru circa 100 de gospodării din Gordineștii Noi, care astăzi nu au sistem public de apă.	☑ Evaluarea tehnică a tronsoanelor de apeduct și actualizarea analizei de variante ☑ Realizarea ridicărilor topografice și a investigațiilor de teren necesare apeductului ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru rețeaua de apă și extinderile rurale ☑ Extinderea apeductului catre zonele rurale ☑ Realizarea branșamentelor pentru gospodăriile din zonele cu apeduct disponibil	☑ Sistem public de apă în sat ☑ Circa 100 de branșamente noi ☑ Calitatea apei verificată prin analize de laborator, cu rezultate publicate
PE24 Cat. A	Case racordate la canalizare în cartierele orașului	59,6	FNDRL, Programul orașe-poli de creștere, împrumuturi BEI/BERD	2027-2031	Creșterea ponderii gospodăriilor racordate la canalizare de la circa 50% la cel puțin 60%, până în 2031.	☑ Reabilitarea tronsoanelor degradate ale canalizării ☑ Sprijinirea racordării gospodăriilor din zonele cu rețea disponibilă ☑ Extinderea rețelei de canalizare ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru stația de epurare și rețelele de canalizare	☑ 20 km de rețea nouă ☑ 8 km de rețea reabilitați ☑ Circa 1 500 de gospodării racordate
PE26 Cat. A	Străzi complete pentru pietoni și șoferi - etapa a II-a	95,6	Programul orașe-poli de creștere, FNDRL, Fondul rutier	2027-2030	Modernizarea integrată a încă 12,5 km de străzi, inclusiv în zona centrului și a autogării, și a 4 km de legături pietonale.	☑ Realizarea ridicărilor topografice și evaluărilor tehnice și de circulație pe coridoarele selectate ☑ Proiectarea modernizării a 22,5 km de drumuri și a legăturilor pietonale din PMUD ☑ Executarea etapizată a lucrărilor de mobilitate prevăzute în PMUD	☑ 12,5 km de drumuri modernizați, cu trotuare ☑ 4 km de legături pietonale

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE20 Cat. B	Apă fără pierderi: rețea inteligentă, măsurată pe zone	1,8	Interreg NEXT România-Moldova, Fondul pentru eficiență energetică, donatori	2028-2031	Reducerea pierderilor de apă prin împărțirea rețelei în zone de măsurare cu monitorizare la distanță.	☑ Extinderea sectorizării hidraulice în zone de măsurare DMA, cu debitmetre, senzori de presiune și depistarea scurgerilor ☑ Introducerea bilanțurilor lunare de apă și intervențiilor pentru pierderile detectate	☑ Minimum 6 zone de măsurare a pierderilor, care acoperă cel puțin 90% din apa distribuită ☑ Bilanț lunar al apei pentru fiecare zonă
PE28 Cat. B	Curți de bloc sigure și plăcute în cartierul Dumbrava	7,7	Programul orașe-poli de creștere, donatori	2027-2030	Amenajarea celor 7 curți din cartierul Dumbrava, împreună cu locatarii.	☑ Inventarierea, prioritizarea și co-crearea regenerării curților împreună cu locatarii ☑ Ridicări de teren și proiectare tehnică pentru curțile selectate ☑ Amenajarea etapizată a curților și stabilirea responsabilităților de întreținere	☑ 7 curți proiectate împreună cu locatarii și reabilitate ☑ Administratori și planuri de întreținere
PE30 Cat. B	Cartiere protejate de inundații - bazinul 1 de scurgere	5,5	FNDRL, Fondul pentru mediu, Interreg NEXT România-Moldova	2027-2030	Diminuarea riscului de inundare într-unul dintre cele trei bazine prioritare, cu soluții verificate pentru aceeași ploaie de calcul.	☑ Proiectarea etapizată a soluțiilor pluviale pentru trei bazine ☑ Realizarea etapizată a soluțiilor pluviale în trei bazine	☑ 1 documentație tehnică pentru bazin ☑ Infrastructură pluvială, puncte critice rezolvate și soluții de retenție sau infiltrare
PE31 Cat. B	Cartiere protejate de inundații - bazinul 2 de scurgere	5,4	FNDRL, Fondul pentru mediu, Interreg NEXT România-Moldova	2027-2030	Diminuarea riscului de inundare într-unul dintre cele trei bazine prioritare, cu soluții verificate pentru aceeași ploaie de calcul.	☑ Proiectarea etapizată a soluțiilor pluviale pentru trei bazine ☑ Realizarea etapizată a soluțiilor pluviale în trei bazine	☑ 1 documentație tehnică pentru bazin ☑ Infrastructură pluvială, puncte critice rezolvate și soluții de retenție sau infiltrare
PE32 Cat. B	Cartiere protejate de inundații - bazinul 3 de scurgere	5,4	FNDRL, Fondul pentru mediu, Interreg NEXT România-Moldova	2027-2030	Diminuarea riscului de inundare într-unul dintre cele trei bazine prioritare, cu soluții verificate pentru aceeași ploaie de calcul.	☑ Proiectarea etapizată a soluțiilor pluviale pentru trei bazine ☑ Realizarea etapizată a soluțiilor pluviale în trei bazine	☑ 1 documentație tehnică pentru bazin ☑ Infrastructură pluvială, puncte critice rezolvate și soluții de retenție sau infiltrare
PE27 Cat. B	Transport public curat: primele autobuze electrice	17,6	Fondul pentru eficiență energetică, BERD (Green Cities), Interreg NEXT România-Moldova	2027-2031	Reducerea emisiilor din transportul public și creșterea atractivității lui, prin introducerea autobuzelor electrice și a infrastructurii de încărcare.	☑ Pregătirea și realizarea electrificării primei etape a transportului public ☑ Amenajarea punctelor publice de încărcare pentru autoturisme electrice	☑ 1 plan de electrificare, minimum 2 autobuze electrice și 1 stație de încărcare ☑ Minimum 2 puncte publice de încărcare pentru autoturisme
PE29 Cat. B	Curți de bloc sigure și plăcute - celelalte cartiere de blocuri	8,8	Programul orașe-poli de creștere, donatori, bugetare participativă	2027-2030	Amenajarea a încă 8 curți, astfel încât cel puțin 50 de blocuri să aibă curți amenajate până în 2031.	☑ Inventarierea, prioritizarea și co-crearea regenerării curților împreună cu locatarii ☑ Ridicări de teren și proiectare tehnică pentru curțile selectate ☑ Amenajarea etapizată a curților și stabilirea responsabilităților de întreținere	☑ 8 curți proiectate împreună cu locatarii și reabilitate ☑ Administratori și planuri de întreținere
PE49 Cat. B	Un centru civic viu și primitor pentru locuitori și vizitatori	39,4	Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere, FNDRL	2028-2031	Transformarea centrului civic într-un spațiu public accesibil, cu zone pietonale, piațete, vegetație și iluminat, până în 2031.	☑ Proiectarea tehnică etapizată a spațiilor publice din centrul civic ☑ Revitalizarea spațiilor publice din centrul civic: zone pietonale, piațete, vegetație, mobilier urban și iluminat	☑ 1 documentație tehnică etapizată ☑ Spațiile publice din centrul civic revitalizate pe etape ☑ Recepții documentate și administrator desemnat

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE60 Cat. B	Mai multe locuri de parcare ordonate pe străzile principale	1,6	Fondul rutier, Programul orașe-poli de creștere, buget local	2027-2029	Amenajarea a minimum 50 de locuri de parcare de buzunar pe marginea străzilor principale până în 2029, pentru a elibera carosabilul și trotuarele.	☑ Identificarea amplasamentelor și proiectarea parcărilor de buzunar pe străzile principale ☑ Amenajarea parcărilor de buzunar pe marginea străzilor principale	☑ Amplasamente identificate și 1 documentație tehnică ☑ Minimum 50 de locuri de parcare amenajate și marcate

Prioritatea 4. Mediu, energie și reziliență climatică

Tabelul 12: Proiectele Priorității 4 (15 proiecte, 62,1 mil. lei)

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE33 Cat. A	Lacul din amonte al Grădinii Publice, spațiu verde-albastru viu pentru comunitate - acțiune-pilot SMARTFORM după modelul Parcului Liniei din București	2,6	Interreg Europe - acțiune-pilot SMARTFORM (buget orientativ 50 000-130 000 EUR), buget local pentru cofinanțare	2027-2028	Testarea, în perioada proiectului SMARTFORM, a soluțiilor pentru refacerea circulației apei și pentru folosirea malurilor primului lac din cascadă, ca bază pentru regenerarea completă a zonei și extinderea la celelalte lacuri.	☑ Evaluarea vegetației, accesibilității și circuitului apei în Grădina Publică "Vasile Alecsandri" ☑ Plimbarea de observare și co-crearea soluțiilor pentru Grădina Publică ☑ Acțiunea-pilot SMARTFORM la lacul din amonte: intervenție demonstrativă și transferul practicii Parcului Liniei din București	☑ 1 evaluare a hidrologiei, calității apei, izvoarelor și a condițiilor de intrare și ieșire a apei ☑ 1 plimbare de observare și conceptul validat în Living Lab ☑ Intervenție demonstrativă: fântâni aeratoare alimentate solar, vegetație filtrantă pe maluri, monitorizarea calității apei ☑ 1 matrice de adaptare a practicii Parcului Liniei, elaborată cu partenerul București-Ilfov, și lecțiile documentate pentru extindere
PS01 Cat. A	Locuitori sprijiniți să-și renoveze locuințele: punctul local de consiliere energetică, după modelul Beekdaelen	0,9	Interreg NEXT România-Moldova, Interreg Europe, Convenția Primarilor - Est, PNUD	2027-2031	Creșterea numărului de proprietari și asociații care pregătesc și finanțează renovarea energetică, prin consiliere independentă, tehnică, financiară și juridică într-un singur loc.	☑ Organizarea consilierii energetice și financiare a proprietarilor prin punctul unic de asistență pentru condominii ☑ Organizarea punctului unic de asistență juridică și administrativă pentru condominii	☑ 1 punct unic de consiliere energetică, cu minimum 2 consilieri ☑ Sprijin pentru toate cele 10 blocuri din program și acces asistat al gospodăriilor vulnerabile la finanțare ☑ Asistență juridică și administrativă pentru condominii, minimum 25 de asociații funcționale

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE43 Cat. A	Un municipiu pregătit pentru schimbările climatice: plan integrat de adaptare și raportare PAEDC, după modelul Berane	4,5	Convenția Primarilor - Est, Interreg NEXT România-Moldova, PNUD, Fondul pentru mediu	2027-2031	Reducerea vulnerabilității locuitorilor și a serviciilor publice la fenomene meteo extreme, caniculă și alunecări de teren, prin măsuri de reziliență coordonate într-un singur plan și urmărite prin raportarea PAEDC.	☑ Evaluarea riscului de vânt, zăpadă și îngheț la infrastructura esențială ☑ Expertizarea obiectivelor cu risc și proiectarea măsurilor de protecție și prevenție ☑ Avizarea și contractarea lucrărilor de protecție împreună cu operatorii ☑ Protejarea obiectivelor prioritare și testarea continuității serviciilor ☑ Cartografierea zonelor cu risc de alunecări de teren (circa 250 ha), monitorizarea lor și aplicarea restricțiilor de construire din PUG ☑ Organizarea sprijinului în perioadele de caniculă și a spațiilor de răcoare	☑ 1 listă a obiectivelor esențiale și expertize de risc ☑ 100% din obiectivele prioritare protejate, cu continuitate testată ☑ 1 hartă a zonelor cu risc de alunecări (circa 250 ha), publicată în PUG digital ☑ 1 plan anual pentru caniculă, cu spații de răcoare ☑ 1 program anual de monitorizare a calității apei, aerului și solului ☑ 2 inventare de emisii și 2 rapoarte de implementare PAEDC
PE50 Cat. A	Lacul din amonte regenerat complet: spațiu public multifuncțional și model pentru celelalte două lacuri	2,4	Interreg NEXT România-Moldova, Programul orașe-poli de creștere, Fondul pentru mediu	2027-2031	Extinderea soluțiilor testate în acțiunea-pilot la întreaga zonă a lacului din amonte: circulația apei refăcută, maluri naturale, alei permeabile, zone de odihnă și iluminat eficient.	☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru Grădina Publică ☑ Modernizarea zonelor lacului din amonte, havuzurilor și acvariumului, în coordonare cu amenajarea zonei teatrului de vară	☑ 1 proiect tehnic pentru zonă ☑ Zona lacului din amonte regenerată: alei permeabile, grădini de ploaie, zone de odihnă și iluminat conectat la sistemul fotovoltaic al parcului ☑ Elemente educative despre apă, biodiversitate și energie, administrator și plan de întreținere
PE41 Cat. A	Energie curată produsă pe clădirile publice	5,5	Fondul pentru eficiență energetică, Interreg NEXT România-Moldova, împrumuturi BEI	2027-2031	Creșterea producției locale de energie regenerabilă și reducerea facturilor clădirilor publice.	☑ Auditarea consumurilor și evaluarea fezabilității investițiilor în energie regenerabilă ☑ Verificarea tehnică a acoperișurilor sau amplasamentelor pentru instalațiile selectate pentru producere și stocare a energiei regenerabile ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru instalațiile regenerabile selectate ☑ Instalarea capacităților de producere și stocare a energiei regenerabile	☑ Audituri și analize de autoconsum ☑ Evaluări ale acoperișurilor ☑ Circa 200 kW fotovoltaic și 100 kWh stocare
PE42 Cat. A	Clădiri publice calde și eficiente	9,9	Fondul pentru eficiență energetică, împrumuturi BEI, donatori	2027-2031	Reducerea cu cel puțin 20% a consumului pentru încălzire în clădirile publice prioritare. Pentru fiecare clădire se depune o cerere separată.	☑ Elaborarea programului de tranziție termică și pregătirea investițiilor în clădirile publice ☑ Renovarea anvelopei și modernizarea încălzirii în clădirile publice prioritare	☑ 1 program de tranziție termică și minimum 5 audituri ☑ Minimum 3 clădiri publice renovate

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE40 Cat. B	Căldură din resturi vegetale: biomasa locală pentru clădirile municipale	2,3	Fondul pentru eficiență energetică, Interreg NEXT România-Moldova, donatori	2027-2031	Folosirea resturilor vegetale din spațiile verzi pentru încălzire și compost, în locul depozitării sau arderii lor.	☑ Elaborarea studiului de fezabilitate pentru utilizarea biomasei și compostare ☑ Auditarea consumului termic al edificiului ÎM și proiectarea soluției fezabile ☑ Instalarea sistemului de valorificare a resturilor vegetale pentru încălzire și compost	☑ 1 studiu de fezabilitate ☑ 1 audit energetic și 1 proiect tehnic ☑ 1 instalație termică pe biomasă, 1 tocător și 1 platformă de compostare
PS02 Cat. B	Energie produsă și împărțită de comunitate: pilot de comunitate energetică locală, după modelul ImpulZ din Beekdaelen	0,2	Interreg NEXT România-Moldova, Horizon Europe, Convenția Primarilor - Est	2027-2029	Testarea unei forme locale de cooperare energetică, prin care instituții, locuitori și firme produc și folosesc împreună energie regenerabilă.	☑ Evaluarea și pregătirea unei inițiative locale de cooperare energetică	☑ 1 analiză juridică, tehnică și financiară a comunității energetice ☑ 1 grup de beneficiari interesați ☑ 1 instalație-pilot, dacă analiza confirmă fezabilitatea (de dimensionat)
PE37 Cat. B	Spațiu verde aproape de casă - zona IPLT "Pan Halippa"	4,5	Fondul pentru mediu, Interreg NEXT România-Moldova, donatori	2028-2031	Amenajarea zonei verzi de la IPLT "Pan Halippa" până în 2030, cu umbră, biodiversitate, gestionarea apei, acces pentru toți și întreținere asigurată.	☑ Proiectarea integrată a zonelor verzi de la cercul Gordinești, iazul Bercu și IPLT "Pan Halippa" ☑ Contractarea lucrărilor și supravegherii pentru cele trei zone verzi ☑ Amenajarea etapizată a zonelor verzi de la cercul Gordinești, iazul Bercu și IPLT "Pan Halippa" ☑ Amenajarea etapizată a zonelor verzi de la cercul Gordinești, iazul Bercu și IPLT "Pan Halippa"	☑ 1 documentație tehnică ☑ 1 zonă verde nouă amenajată până în 2030 ☑ Administrator și plan de întreținere
PE38 Cat. B	Spațiu verde aproape de casă - de la cercul Gordinești	4,3	Fondul pentru mediu, Interreg NEXT România-Moldova, donatori	2028-2031	Amenajarea zonei verzi de la cercul Gordinești până în 2031, cu umbră, biodiversitate, gestionarea apei, acces pentru toți și întreținere asigurată.	☑ Proiectarea integrată a zonelor verzi de la cercul Gordinești, iazul Bercu și IPLT "Pan Halippa" ☑ Contractarea lucrărilor și supravegherii pentru cele trei zone verzi ☑ Amenajarea etapizată a zonelor verzi de la cercul Gordinești, iazul Bercu și IPLT "Pan Halippa"	☑ 1 documentație tehnică ☑ 1 zonă verde nouă amenajată până în 2031 ☑ Administrator și plan de întreținere
PE39 Cat. B	Spațiu verde aproape de casă - de la iazul Bercu	4,2	Fondul pentru mediu, Interreg NEXT România-Moldova, donatori	2028-2031	Amenajarea zonei verzi de la iazul Bercu până în 2031, cu umbră, biodiversitate, gestionarea apei, acces pentru toți și întreținere asigurată.	☑ Proiectarea integrată a zonelor verzi de la cercul Gordinești, iazul Bercu și IPLT "Pan Halippa" ☑ Contractarea lucrărilor și supravegherii pentru cele trei zone verzi ☑ Amenajarea etapizată a zonelor verzi de la cercul Gordinești, iazul Bercu și IPLT "Pan Halippa"	☑ 1 documentație tehnică ☑ 1 zonă verde nouă amenajată până în 2031 ☑ Administrator și plan de întreținere

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE34 Cat. B	Grădina Publică - zona havuzurilor, loc de odihnă și răcoare în centrul orașului	4,9	Programul orașe-poli de creștere, Fondul pentru mediu	2027-2031	Modernizarea zonei havuzurilor, ca spațiu de odihnă și de răcoare în perioadele de caniculă.	☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru Grădina Publică ☑ Modernizarea zonelor lacului din amonte, havuzurilor și acvariumului, în coordonare cu amenajarea zonei teatrului de vară	☑ 1 proiect tehnic pentru zonă ☑ Zona havuzurilor modernizată
PE35 Cat. B	Grădina Publică - zona acvariumului, loc de învățare despre natură	4,9	Programul orașe-poli de creștere, Fondul pentru mediu, Interreg NEXT România-Moldova	2027-2031	Modernizarea zonei acvariumului ca spațiu educativ și de agrement.	☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru Grădina Publică ☑ Modernizarea zonelor lacului din amonte, havuzurilor și acvariumului, în coordonare cu amenajarea zonei teatrului de vară	☑ 1 proiect tehnic pentru zonă ☑ Zona acvariumului modernizată
PE36 Cat. B	Grădina Publică - teatrul de vară, scenă pentru comunitate	6,0	Programul orașe-poli de creștere, Interreg NEXT România-Moldova	2028-2030	Readucerea teatrului de vară și a terenului sportiv în circuitul cultural și sportiv al orașului.	☑ Reabilitarea teatrului de vară și a terenului sportiv din Grădina Publică în cadrul conceptului integrat	☑ Teatrul de vară și terenul sportiv funcționale, cu zona exterioară amenajată
PE44 Cat. C	Locuințe și drumuri în siguranță pe versanți: stabilizarea zonelor cu risc de alunecări	5,0	Fondul pentru mediu, FNDRL, PNUD	2029-2031	Reducerea riscului de alunecări de teren pe sectoarele prioritare de lângă drumuri, rețele și locuințe.	☑ Lucrări de stabilizare a versanților și de drenaj pe sectoarele prioritare din apropierea drumurilor, rețelelor și locuințelor	☑ Sectoarele prioritare identificate prin harta de risc stabilizate și drenate ☑ Nicio avarie a rețelelor publice cauzată de alunecări pe sectoarele tratate

Prioritatea 5. Administrație, date, participare și finanțare

Tabelul 13: Proiectele Priorității 5 (6 proiecte, 5,9 mil. lei)

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE45 Cat. A	Decizii bazate pe date: sistemul municipal de indicatori și performanța serviciilor	1,7	Asistență tehnică UE și PNUD, Interreg Europe	2027-2031	Creșterea capacității Primăriei de a măsura rezultatele Strategiei și performanța serviciilor, cu date colectate automat.	☑ Organizarea registrului comun de indicatori și a definițiilor de raportare ☑ Publicarea raportului anual și actualizarea planului pe baza rezultatelor ☑ Integrarea datelor operaționale și eliminarea înregistrărilor repetate ☑ Utilizarea datelor pentru îmbunătățirea serviciilor și mentenanța integrărilor ☑ Aprobarea și aplicarea cadrului unic de performanță pentru operatorii municipali	☑ Registru comun cu 30 de indicatori și raport anual ☑ Integrarea automată a 80% din seturile prioritare de date ☑ Cadru unic de performanță, cu minimum 8 indicatori pentru fiecare operator

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE46 Cat. A	Învățăm de la alții: schimb de bune practici și participarea cetățenilor	0,2	Interreg Europe, Consiliul Europei, donatori	2027-2031	Creșterea participării anuale a adulților la consultări la cel puțin 10% și transferul practicilor partenerilor europeni în proiectele municipiului.	☑ Reactivarea Smart Urban Task Force și stabilirea responsabilităților și posibilităților de cooperare cu Unitatea de Implementare a Proiectelor în vederea atragerii finanțărilor pentru dezvoltarea urbană smart ☑ Organizarea consultărilor și sondajelor prin platforma Smart Edineț, întâlniri în cartiere și sate și participare asistată, inclusiv bugetarea participativă cu alocare anuală ☑ Publicarea răspunsurilor la propuneri și utilizarea lor în proiectarea soluțiilor	☑ Smart Urban Task Force reactivat ☑ Minimum 1 rundă anuală de consultări și atelier Living Lab ☑ 1 registru public al propunerilor și răspunsurilor ☑ Vizite de studiu și transfer de practici cu partenerii SMARTFORM
PE47 Cat. B	Experiența administrației păstrată: proceduri și manuale pentru sistemele noi	0,1	Asistență tehnică UE și PNUD, Interreg Europe	2027-2028	Păstrarea în administrație a cunoștințelor despre operarea sistemelor noi, astfel încât serviciile să funcționeze și la schimbarea personalului.	☑ Elaborarea procedurilor de operare, a manualelor de utilizare și a dosarelor digitale de proiect pentru sistemele noi (iluminat telegestionat, apă-canal, platforme digitale) și transferul formal de cunoștințe la schimbarea personalului	☑ Proceduri de operare și manuale pentru fiecare sistem tehnologic ☑ Dosar digital complet pentru fiecare proiect implementat ☑ Transfer de cunoștințe documentat la fiecare schimbare de personal
PS03 Cat. B	Consum de energie măsurat și redus: sistemul municipal de management energetic, după modelul Daugavpils	0,9	Convenția Primarilor - Est, Interreg Europe, Fondul pentru eficiență energetică, PNUD	2027-2029	Cunoașterea consumului real de energie al clădirilor, iluminatului și transportului municipal și folosirea acestor date pentru a alege investițiile cu cel mai mare efect.	☑ Organizarea managementului energetic al activelor municipale	☑ 1 responsabil energetic și evidențe periodice pentru clădiri, iluminat și transport ☑ Analiză anuală a consumurilor, costurilor și economiilor, folosită la selectarea investițiilor
PS04 Cat. B	Active publice și arbori sub control: registrul digital al activelor și al spațiilor verzi	0,3	Interreg NEXT România-Moldova, Interreg Europe, Fondul pentru mediu	2027-2028	Planificarea întreținerii pe baza stării reale a activelor publice și a arborilor, astfel încât investițiile să nu se degradeze.	☑ Inventarierea activelor și stabilirea administratorilor și necesarului de întreținere ☑ Inspecția arborilor și urmărirea întreținerii spațiilor verzi prin registrul comun al activelor	☑ 1 registru al activelor cu planuri și costuri anuale, inclusiv spațiile verzi și sistemele inteligente ☑ 4 inspecții pe an ale arborilor, arborii periculoși identificați și lucrările prioritizate
PE54 Cat. B	Clădiri publice neutilizate din Alexăndreni readuse în circuitul economic	2,7	Programul "Satul European", Interreg NEXT România-Moldova, parteneriat public-privat, buget local	2027-2031	Transformarea clădirilor publice neutilizate din satul Alexăndreni în spații pentru activități economice (producție, procesare, servicii), atribuite prin licitație sau parteneriat, cu minimum 2 agenți economici activi și 10 locuri de muncă până în 2031.	☑ Evaluarea juridică și tehnică a clădirilor publice neutilizate din satul Alexăndreni și elaborarea conceptului de utilizare economică ☑ Adaptarea clădirilor publice neutilizate din Alexăndreni și atribuirea lor agenților economici	☑ Clădirile inventariate, cu situația juridică clarificată, și 1 concept de utilizare economică ☑ Clădirile adaptate și atribuite agenților economici, minimum 2 agenți economici activi și 10 locuri de muncă

Poziție condiționată, în afara costului Strategiei

Renovarea celor trei licee este prezentată separat. Investiția este necesară orașului, dar ține de autoritățile responsabile, iar Primăria o susține prin cooperare. Ea nu intră în portofoliu și nici în costul Strategiei.

Tabelul 14: Renovarea liceelor, condiționată de analiza rețelei școlare (2027) și de finanțarea autorităților responsabile

Nr.	Denumirea proiectului	Buget estimativ, mil. lei	Surse de finanțare	Termen de realizare	Descrierea proiectului	Componente-cheie de implementare	Rezultate țintite
PE12	Condiții moderne și sigure de studiu - primul din cele trei licee selectate	29,9	Programe ale Ministerului Educației și Cercetării, Fondul pentru eficiență energetică, împrumuturi BEI	2027-2030	Asigurarea unei clădiri sigure, eficiente energetic, accesibile și dotate, după confirmarea prin analiza rețelei școlare a nevoii de investiție. Ținta de 100% licee cu condiții bune (OS1.10) depinde de acest proiect, categoria se reevaluează până în decembrie 2027.	☑ Elaborarea sau actualizarea auditurilor energetice pentru cele trei licee ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru cele trei licee ☑ Renovarea etapizată și dotarea celor trei licee	☑ 1 expertiză tehnică și 1 audit energetic ☑ 1 documentație tehnică ☑ 1 liceu renovat și dotat
PE13	Condiții moderne și sigure de studiu - al doilea din cele trei licee selectate	29,9	Programe ale Ministerului Educației și Cercetării, Fondul pentru eficiență energetică, împrumuturi BEI	2027-2030	Asigurarea unei clădiri sigure, eficiente energetic, accesibile și dotate, după confirmarea prin analiza rețelei școlare a nevoii de investiție. Ținta de 100% licee cu condiții bune (OS1.10) depinde de acest proiect, categoria se reevaluează până în decembrie 2027.	☑ Elaborarea sau actualizarea auditurilor energetice pentru cele trei licee ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru cele trei licee ☑ Renovarea etapizată și dotarea celor trei licee	☑ 1 expertiză tehnică și 1 audit energetic ☑ 1 documentație tehnică ☑ 1 liceu renovat și dotat
PE14	Condiții moderne și sigure de studiu - al treilea din cele trei licee selectate	29,9	Programe ale Ministerului Educației și Cercetării, Fondul pentru eficiență energetică, împrumuturi BEI	2027-2030	Asigurarea unei clădiri sigure, eficiente energetic, accesibile și dotate, după confirmarea prin analiza rețelei școlare a nevoii de investiție. Ținta de 100% licee cu condiții bune (OS1.10) depinde de acest proiect, categoria se reevaluează până în decembrie 2027.	☑ Elaborarea sau actualizarea auditurilor energetice pentru cele trei licee ☑ Elaborarea sau actualizarea proiectului tehnic și a devizelor pentru cele trei licee ☑ Renovarea etapizată și dotarea celor trei licee	☑ 1 expertiză tehnică și 1 audit energetic ☑ 1 documentație tehnică ☑ 1 liceu renovat și dotat

Fișele proiectelor din categoria A

Tabelul 15: PE01 · Teren industrial pregătit pentru investitori noi în Parcul Industrial Edineț

Element	Descriere
Obiectivul specific	Punerea la dispoziția investitorilor a 15 ha de teren echipat (parcul de tip C de 5 ha și prima etapă de extindere de 10 ha), până în 2030.
Outputuri planificate	1 ofertă de teren cu situație juridică, acces și utilități (1.1.1) 1 studiu de fezabilitate și 1 proiect tehnic (1.1.2-1.1.3) 15 ha echipate: parcul de tip C de 5 ha și prima etapă de extindere de 10 ha (1.1.6) Administrator și documentație de exploatare (1.1.8)
Acțiuni din planul de acțiuni	1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6, 1.1.7, 1.1.8
Cost estimat și perioadă	60,0 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 3,0 mil. lei, 2027-2030
Surse posibile de finanțare	Programul național pentru parcuri industriale, FNDRL, Planul de creștere pentru Moldova (UE)
Parteneri și responsabili	Primăria, administratorul Parcului Industrial
Practica SMARTFORM preluată	Inspirație: Western Macedonia (Grecia) - Parcul Industrial ca platformă pentru investiții verzi, economie circulară și inovare
Programul orașe-poli de creștere	Completează proiectul nr. 3 din programul orașe-poli (conectarea energetică este proiectul PE48).
Scor de prioritizare	73 din 100 · categoria A

Tabelul 16: PE02 · Spațiu de producție nou pentru un rezident nou al Parcului Industrial

Element	Descriere
Obiectivul specific	Atragerea unui rezident nou și crearea a 20-30 de locuri de muncă, prin construirea unei hale industriale de 2 000 m^2 pe baza proiectului existent.
Outputuri planificate	1 hală industrială de 2 000 m^2, 1 rezident nou atras, 20-30 de locuri de muncă (1.1.10)
Acțiuni din planul de acțiuni	1.1.10
Cost estimat și perioadă	20,0 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,0 mil. lei, 2028-2030
Surse posibile de finanțare	Programul național pentru parcuri industriale, FNDRL
Parteneri și responsabili	Administratorul Parcului Industrial, Primăria
Scor de prioritizare	83 din 100 · categoria A

Tabelul 17: PE03 · Edineț, destinație pentru investitori: forumuri investiționale și întâlniri B2B

Element	Descriere
Obiectivul specific	Creșterea numărului de investitori și rezidenți interesați de Parcul Industrial și de platformele industriale, prin promovare activă și întâlniri directe între firme.

Element	Descriere
Outputuri planificate	Minimum 4 forumuri investiționale sau sesiuni B2B în 2028-2031 (1.1.11) Minimum 5 parteneriate producători-procesatori facilitate (1.2.4) Ofertă investițională publicată pentru toate amplasamentele disponibile
Acțiuni din planul de acțiuni	1.1.11, 1.2.4
Cost estimat și perioadă	0,9 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,0 mil. lei, 2027-2031
Surse posibile de finanțare	Interreg NEXT România-Moldova, ODA, programe UE pentru mediul de afaceri
Parteneri și responsabili	Primăria, administratorul Parcului Industrial, asociațiile de afaceri
Practica SMARTFORM preluată	Inspirație: Western Macedonia - atragerea investițiilor verzi și cooperarea între firme
Scor de prioritizare	75 din 100 · categoria A

Tabelul 18: PE19 · Apă sigură în oraș: modernizarea rețelei de alimentare cu apă

Element	Descriere
Obiectivul specific	Creșterea ponderii rețelei de apă în stare bună de la 73% la cel puțin 85%, până în 2031.
Outputuri planificate	1 listă de tronsoane prioritare și inventar GIS (3.1.1) Documentații pentru 22 km (3.1.4) 22 km de rețea modernizați (3.1.7)
Acțiuni din planul de acțiuni	3.1.1 (parțial), 3.1.2 (parțial), 3.1.3 (parțial), 3.1.4 (parțial), 3.1.5 (parțial), 3.1.6 (parțial), 3.1.8 (parțial), 3.1.9 (parțial), 3.1.7
Cost estimat și perioadă	41,7 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 2,2 mil. lei, 2027-2031
Surse posibile de finanțare	FNDRL, împrumuturi BEI/BERD, Planul de creștere pentru Moldova (UE)
Parteneri și responsabili	ÎM "Apă-Canal" Edineț, Primăria
Scor de prioritizare	73 din 100 · categoria A

Tabelul 19: PE21 · Apă potabilă pentru toate gospodăriile din Alexăndreni

Element	Descriere
Obiectivul specific	Racordarea tuturor gospodăriilor din Alexăndreni la rețeaua publică și asigurarea apei conforme, astăzi sunt racordate 260 din circa 470 de gospodării, iar calitatea apei nu este încă verificată sistematic.
Outputuri planificate	Extinderea apeductului în sat (3.1.10) Circa 210 branșamente noi și circa 90 de înlocuiri ale branșamentelor vechi (3.1.11) Calitatea apei verificată prin analize de laborator, cu rezultate publicate
Acțiuni din planul de acțiuni	3.1.1 (parțial), 3.1.2 (parțial), 3.1.3 (parțial), 3.1.4 (parțial), 3.1.5 (parțial), 3.1.6 (parțial), 3.1.8 (parțial), 3.1.9 (parțial), 3.1.10 (parțial), 3.1.11 (parțial)
Cost estimat și perioadă	10,8 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,6 mil. lei, 2027-2031

Element	Descriere
Surse posibile de finanțare	FNDRL, Programul "Satul European", Fondul pentru mediu
Parteneri și responsabili	Primăria, ÎM "Apă-Canal" Edineț
Scor de prioritizare	73 din 100 · categoria A

Tabelul 20: PE22 · Apă potabilă pentru locuitorii din Gordineștii Noi

Element	Descriere
Obiectivul specific	Asigurarea apei potabile conforme pentru circa 100 de gospodării din Gordineștii Noi, care astăzi nu au sistem public de apă.
Outputuri planificate	Sistem public de apă în sat (3.1.10) Circa 100 de branșamente noi (3.1.11) Calitatea apei verificată prin analize de laborator, cu rezultate publicate
Acțiuni din planul de acțiuni	3.1.1 (parțial), 3.1.2 (parțial), 3.1.3 (parțial), 3.1.4 (parțial), 3.1.5 (parțial), 3.1.6 (parțial), 3.1.8 (parțial), 3.1.9 (parțial), 3.1.10 (parțial), 3.1.11 (parțial)
Cost estimat și perioadă	12,4 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,6 mil. lei, 2027-2031
Surse posibile de finanțare	FNDRL, Programul "Satul European", Fondul pentru mediu
Parteneri și responsabili	Primăria, ÎM "Apă-Canal" Edineț
Scor de prioritizare	73 din 100 · categoria A

Tabelul 21: PE23 · Ape uzate epurate conform normelor: stația nouă de epurare Edineț-Cupcini

Element	Descriere
Obiectivul specific	Epurarea conformă a apelor uzate din Edineț și Cupcini și reducerea deversărilor în râul Bogda.
Outputuri planificate	1 studiu de fezabilitate actualizat (3.2.1) 1 acord de operare Edineț-Cupcini (3.2.6) 1 stație de epurare nouă, cu analize conforme (3.2.8)
Acțiuni din planul de acțiuni	3.2.1, 3.2.2, 3.2.6, 3.2.8, 3.2.11, 3.2.3 (parțial), 3.2.4 (parțial), 3.2.5 (parțial), 3.2.7 (parțial), 3.2.10 (parțial)
Cost estimat și perioadă	60,3 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 3,9 mil. lei, 2027-2030
Surse posibile de finanțare	FNDRL, împrumuturi BEI/BERD, Planul de creștere pentru Moldova (UE)
Parteneri și responsabili	Primăria, ÎM "Apă-Canal" Edineț, orașul Cupcini
Scor de prioritizare	80 din 100 · categoria A

Tabelul 22: PE24 · Case racordate la canalizare în cartierele orașului

Element	Descriere
Obiectivul specific	Creșterea ponderii gospodăriilor racordate la canalizare de la circa 50% la cel puțin 60%, până în 2031.
Outputuri planificate	20 km de rețea nouă (3.2.14) 8 km de rețea reabilitați (3.2.9) Circa 1 500 de gospodării racordate (3.2.13)
Acțiuni din planul de acțiuni	3.2.9, 3.2.13, 3.2.14, 3.2.3 (parțial), 3.2.4 (parțial), 3.2.5 (parțial), 3.2.7 (parțial), 3.2.10 (parțial)
Cost estimat și perioadă	59,6 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 1,8 mil. lei, 2027-2031
Surse posibile de finanțare	FNDRL, Programul orașe-poli de creștere, împrumuturi BEI/BERD
Parteneri și responsabili	Primăria, ÎM "Apă-Canal" Edineț
Programul orașe-poli de creștere	Continuă proiectul nr. 7 din programul orașe-poli (extinderea canalizării, 13,5 mil. lei, 6 mil. lei mobilizați).
Scor de prioritizare	72 din 100 · categoria A

Tabelul 23: PE25 · Străzi complete pentru pietoni și șoferi - etapa I

Element	Descriere
Obiectivul specific	Modernizarea integrată a primilor 10 km de străzi prioritari din Planul de mobilitate urbană durabilă, cu trotuare, drenaj și rețele refăcute.
Outputuri planificate	1 program comun de străzi și politica de parcare (3.4.1) Plimbări de observare cu locuitorii (3.4.3) 10 km de drumuri modernizați, cu trotuare (3.4.7)
Acțiuni din planul de acțiuni	3.4.1, 3.4.3, 3.4.2 (parțial), 3.4.4 (parțial), 3.4.5 (parțial), 3.4.6 (parțial), 3.4.7 (parțial), 3.4.8 (parțial), 3.4.9 (parțial)
Cost estimat și perioadă	76,6 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 2,4 mil. lei, 2027-2030
Surse posibile de finanțare	Programul orașe-poli de creștere, FNDRL, Fondul rutier
Parteneri și responsabili	Primăria, operatorii de rețele
Practica SMARTFORM preluată	Adaptare: Sligo (Irlanda) și Daugavpils - planificare integrată pe coridoare, plimbări de observare (Living Lab 4)
Programul orașe-poli de creștere	Continuă proiectul nr. 1 din programul orașe-poli (drumuri, 90 mil. lei, 50 mil. lei mobilizați, circa 15 km reabilitați).
Scor de prioritizare	77 din 100 · categoria A

Tabelul 24: PE26 · Străzi complete pentru pietoni și șoferi - etapa a II-a

Element	Descriere
Obiectivul specific	Modernizarea integrată a încă 12,5 km de străzi, inclusiv în zona centrului și a autogării, și a 4 km de legături pietonale.
Outputuri planificate	12,5 km de drumuri modernizați, cu trotuare (3.4.7) 4 km de legături pietonale (3.4.4, 3.4.7)

Element	Descriere
Acțiuni din planul de acțiuni	3.4.2 (parțial), 3.4.4 (parțial), 3.4.5 (parțial), 3.4.6 (parțial), 3.4.7 (parțial), 3.4.8 (parțial), 3.4.9 (parțial)
Cost estimat și perioadă	95,6 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 3,0 mil. lei, 2027-2030
Surse posibile de finanțare	Programul orașe-poli de creștere, FNDRL, Fondul rutier
Parteneri și responsabili	Primăria, operatorii de rețele
Practica SMARTFORM preluată	Adaptare: Sligo și Daugavpils - planificare integrată pe coridoare, plimbări de observare (Living Lab 4)
Programul orașe-poli de creștere	Continuă proiectul nr. 1 din programul orașe-poli (drumuri).
Scor de prioritizare	72 din 100 · categoria A

Tabelul 25: PE33 · Lacul din amonte al Grădinii Publice, spațiu verde-albastru viu pentru comunitate - acțiune-pilot SMARTFORM după modelul Parcului Liniei din București

Element	Descriere
Obiectivul specific	Testarea, în perioada proiectului SMARTFORM, a soluțiilor pentru refacerea circulației apei și pentru folosirea malurilor primului lac din cascadă, ca bază pentru regenerarea completă a zonei și extinderea la celelalte lacuri.
Outputuri planificate	1 evaluare a hidrologiei, calității apei, izvoarelor și a condițiilor de intrare și ieșire a apei (4.1.1) 1 plimbare de observare și conceptul validat în Living Lab (4.1.2) Intervenție demonstrativă: fântâni aeratoare alimentate solar, vegetație filtrantă pe maluri, monitorizarea calității apei (4.1.9) 1 matrice de adaptare a practicii Parcului Liniei, elaborată cu partenerul București-Ilfov, și lecțiile documentate pentru extindere (4.1.9)
Acțiuni din planul de acțiuni	4.1.1, 4.1.2, 4.1.9
Cost estimat și perioadă	2,6 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,1 mil. lei, 2027-2028
Surse posibile de finanțare	Interreg Europe - acțiune-pilot SMARTFORM (buget orientativ 50 000-130 000 EUR), buget local pentru cofinanțare
Parteneri și responsabili	Primăria, partenerul SMARTFORM București-Ilfov, Living Lab Edineț
Practica SMARTFORM preluată	Transfer și adaptare: București-Ilfov - Parcul Liniei (regenerarea multifuncțională a unui spațiu urban degradat): zonare funcțională, traseu pietonal continuu, apă, umbră, vegetație și mobilier, spațiu incluziv, implementare pe etape, plimbarea de observare din Grădina Publică (Living Lab 4, 31.07.2026)
Programul orașe-poli de creștere	Continuă proiectul nr. 4 din programul orașe-poli (Parcul "Vasile Alecsandri", 18 mil. lei, 5,5 mil. lei mobilizați). Acțiune-pilot SMARTFORM, realizată până la încheierea proiectului (aprilie 2029).
Scor de prioritizare	83 din 100 · categoria A

Tabelul 26: PE50 · Lacul din amonte regenerat complet: spațiu public multifuncțional și model pentru celelalte două lacuri

Element	Descriere
Obiectivul specific	Extinderea soluțiilor testate în acțiunea-pilot la întreaga zonă a lacului din amonte: circulația apei refăcută, maluri naturale, alei permeabile, zone de odihnă și iluminat eficient.

Element	Descriere
Outputuri planificate	1 proiect tehnic pentru zonă (4.1.3) Zona lacului din amonte regenerată: alei permeabile, grădini de ploaie, zone de odihnă și iluminat conectat la sistemul fotovoltaic al parcului (4.1.6) Elemente educative despre apă, biodiversitate și energie, administrator și plan de întreținere (4.1.8)
Acțiuni din planul de acțiuni	4.1.3 (parțial), 4.1.4 (parțial), 4.1.5 (parțial), 4.1.7 (parțial), 4.1.8 (parțial), 4.1.6 (parțial)
Cost estimat și perioadă	2,4 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,2 mil. lei, 2027-2031
Surse posibile de finanțare	Interreg NEXT România-Moldova, Programul orașe-poli de creștere, Fondul pentru mediu
Parteneri și responsabili	Primăria, parteneri din România
Practica SMARTFORM preluată	Adaptare: București-Ilfov - Parcul Liniei: extinderea soluțiilor testate în acțiunea-pilot PE33
Programul orașe-poli de creștere	Continuă proiectul nr. 4 din programul orașe-poli (Parcul "Vasile Alecsandri").
Scor de prioritizare	70 din 100 · categoria A

Tabelul 27: PE41 · Energie curată produsă pe clădirile publice

Element	Descriere
Obiectivul specific	Creșterea producției locale de energie regenerabilă și reducerea facturilor clădirilor publice.
Outputuri planificate	Audituri și analize de autoconsum (4.4.1) Evaluări ale acoperișurilor (4.4.2) Circa 200 kW fotovoltaic și 100 kWh stocare (4.4.7)
Acțiuni din planul de acțiuni	4.4.1, 4.4.2, 4.4.4, 4.4.5, 4.4.6, 4.4.7, 4.4.8, 4.4.9
Cost estimat și perioadă	5,5 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 1,2 mil. lei, 2027-2031
Surse posibile de finanțare	Fondul pentru eficiență energetică, Interreg NEXT România-Moldova, împrumuturi BEI
Parteneri și responsabili	Primăria
Practica SMARTFORM preluată	Adaptare: Daugavpils - managementul energetic, Beekdaelen - energie locală
Scor de prioritizare	70 din 100 · categoria A

Tabelul 28: PE42 · Clădiri publice calde și eficiente

Element	Descriere
Obiectivul specific	Reducerea cu cel puțin 20% a consumului pentru încălzire în clădirile publice prioritare. Pentru fiecare clădire se depune o cerere separată.
Outputuri planificate	1 program de tranziție termică și minimum 5 audituri (4.9.1) Minimum 3 clădiri publice renovate (4.9.2)
Acțiuni din planul de acțiuni	4.9.1, 4.9.2
Cost estimat și perioadă	9,9 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,9 mil. lei, 2027-2031

Element	Descriere
Surse posibile de finanțare	Fondul pentru eficiență energetică, împrumuturi BEI, donatori
Parteneri și responsabili	Primăria
Practica SMARTFORM preluată	Adaptare: Daugavpils și Berane - renovarea energetică a clădirilor publice
Scor de prioritizare	70 din 100 · categoria A

Tabelul 29: PE43 · Un municipiu pregătit pentru schimbările climatice: plan integrat de adaptare și raportare PAEDC, după modelul Berane

Element	Descriere
Obiectivul specific	Reducerea vulnerabilității locuitorilor și a serviciilor publice la fenomene meteo extreme, caniculă și alunecări de teren, prin măsuri de reziliență coordonate într-un singur plan și urmărite prin raportarea PAEDC.
Outputuri planificate	1 listă a obiectivelor esențiale și expertize de risc (4.8.1-4.8.2) 100% din obiectivele prioritare protejate, cu continuitate testată (4.8.4) 1 hartă a zonelor cu risc de alunecări (circa 250 ha), publicată în PUG digital (4.8.7) 1 plan anual pentru caniculă, cu spații de răcoare (4.5.1-4.5.2) 1 program anual de monitorizare a calității apei, aerului și solului (4.5.3) 2 inventare de emisii și 2 rapoarte de implementare PAEDC (5.3.5)
Acțiuni din planul de acțiuni	4.8.1, 4.8.2, 4.8.3, 4.8.4, 4.8.5, 4.8.6, 4.8.7, 4.5.1, 4.5.2, 4.5.3, 5.3.5
Cost estimat și perioadă	4,5 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,5 mil. lei, 2027-2031
Surse posibile de finanțare	Convenția Primarilor - Est, Interreg NEXT România-Moldova, PNUD, Fondul pentru mediu
Parteneri și responsabili	Primăria, operatorii de rețele, Inspectoratul General pentru Situații de Urgență
Practica SMARTFORM preluată	Inspirație (Berane) și adaptare (Daugavpils): Berane (Muntenegru) - corelarea planurilor locale de energie, mediu, climă și biodiversitate (SECAP, Integrated Action Plan), Daugavpils - adaptarea infrastructurii
Scor de prioritizare	73 din 100 · categoria A

Tabelul 30: PE45 · Decizii bazate pe date: sistemul municipal de indicatori și performanța serviciilor

Element	Descriere
Obiectivul specific	Creșterea capacității Primăriei de a măsura rezultatele Strategiei și performanța serviciilor, cu date colectate automat.
Outputuri planificate	Registru comun cu 30 de indicatori și raport anual (5.1.1-5.1.2) Integrarea automată a 80% din seturile prioritare de date (5.3.2-5.3.3) Cadru unic de performanță, cu minimum 8 indicatori pentru fiecare operator (5.3.4)
Acțiuni din planul de acțiuni	5.1.1, 5.1.2, 5.3.2, 5.3.3, 5.3.4
Cost estimat și perioadă	1,7 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,0 mil. lei, 2027-2031
Surse posibile de finanțare	Asistență tehnică UE și PNUD, Interreg Europe

Element	Descriere
Parteneri și responsabili	Primăria, operatorii municipali
Practica SMARTFORM preluată	Adaptare: Daugavpils - management pe indicatori, București-Ilfov - guvernanță pe date
Scor de prioritizare	82 din 100 · categoria A

Tabelul 31: PE46 · Învățăm de la alții: schimb de bune practici și participarea cetățenilor

Element	Descriere
Obiectivul specific	Creșterea participării anuale a adulților la consultări la cel puțin 10% și transferul practicilor partenerilor europeni în proiectele municipiului.
Outputuri planificate	Smart Urban Task Force reactivat (5.4.1) Minimum 1 rundă anuală de consultări și atelier Living Lab (5.5.1) 1 registru public al propunerilor și răspunsurilor (5.5.2) Vizite de studiu și transfer de practici cu partenerii SMARTFORM
Acțiuni din planul de acțiuni	5.4.1, 5.5.1, 5.5.2
Cost estimat și perioadă	0,2 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,0 mil. lei, 2027-2031
Surse posibile de finanțare	Interreg Europe, Consiliul Europei, donatori
Parteneri și responsabili	Primăria, Smart Urban Task Force
Practica SMARTFORM preluată	Adaptare (Trebinje) și transfer (Living Lab): Trebinje (Bosnia și Herțegovina) - echipă de coordonare și grup consultativ, Living Lab și co-creare
Scor de prioritizare	82 din 100 · categoria A

Tabelul 32: PS01 · Locuitori sprijiniți să-și renoveze locuințele: punctul local de consiliere energetică, după modelul Beekdaelen

Element	Descriere
Obiectivul specific	Creșterea numărului de proprietari și asociații care pregătesc și finanțează renovarea energetică, prin consiliere independentă, tehnică, financiară și juridică într-un singur loc.
Outputuri planificate	1 punct unic de consiliere energetică, cu minimum 2 consilieri (4.3.1) Sprijin pentru toate cele 10 blocuri din program și acces asistat al gospodăriilor vulnerabile la finanțare (4.3.1) Asistență juridică și administrativă pentru condominii, minimum 25 de asociații funcționale (5.9.1)
Acțiuni din planul de acțiuni	4.3.1, 5.9.1
Cost estimat și perioadă	0,9 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,0 mil. lei, 2027-2031
Surse posibile de finanțare	Interreg NEXT România-Moldova, Interreg Europe, Convenția Primarilor - Est, PNUD
Parteneri și responsabili	Primăria, asociațiile de proprietari
Practica SMARTFORM preluată	Adaptare: Beekdaelen - WoonWijzerWinkel și energy coaches (consiliere energetică pentru locuitori)
Scor de prioritizare	80 din 100 · categoria A

Tabelul 33: PE48 · Energie suficientă pentru investitorii din Parcul Industrial

Element	Descriere
Obiectivul specific	Eliminarea limitării de putere pentru rezidenții noi, prin conectarea Parcului Industrial la o sursă nouă de energie electrică până în 2029.
Outputuri planificate	1 racord electric nou funcțional, cu capacitatea stabilită în studiul de fezabilitate (1.1.12) Rezidenții noi conectați fără limitări de putere
Acțiuni din planul de acțiuni	1.1.12
Cost estimat și perioadă	22,0 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,0 mil. lei, 2028-2029
Surse posibile de finanțare	FNDRL, Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere
Parteneri și responsabili	Primăria, administratorul Parcului Industrial, operatorul de distribuție
Programul orașe-poli de creștere	Continuă componenta energetică a proiectului nr. 3 din programul orașe-poli (22 mil. lei pentru conectarea energetică împreună cu piața agricolă, depus la FNDRL și nefinanțat). Costul din Strategie este o estimare distinctă, de precizat prin studiul de fezabilitate.
Scor de prioritizare	82 din 100 · categoria A

Tabelul 34: PE51 · Parcul Industrial actual finalizat: drumuri interne asfaltate pentru toți rezidenții

Element	Descriere
Obiectivul specific	Finalizarea infrastructurii interne a Parcului Industrial actual, pentru ca toate loturile să aibă acces asfaltat, drenaj și iluminat, până în 2029.
Outputuri planificate	Circa 1,5 km de drumuri interne asfaltate, cu drenaj și iluminat (1.1.13-1.1.15)
Acțiuni din planul de acțiuni	1.1.13, 1.1.14, 1.1.15
Cost estimat și perioadă	6,7 mil. lei în 2027-2031, din care pregătire (studii și proiectare) 0,2 mil. lei, 2027-2029. Ipoteză de planificare
Surse posibile de finanțare	Programul național pentru parcuri industriale, FNDRL, buget local
Parteneri și responsabili	Primăria, administrația Parcului Industrial
Practica SMARTFORM preluată	-
Programul orașe-poli de creștere	Completează proiectele Parcului Industrial din programul orașe-poli
Scor de prioritizare	78 din 100 · categoria A

ANEXA 1

Metodologia de prioritizare a proiectelor

Proiectele Strategiei au fost ordonate după aceeași metodologie, aplicată fiecărui proiect. Un proiect intră în portofoliu doar dacă îndeplinește condițiile de eligibilitate, apoi este punctat după opt criterii ponderate, cu un scor maxim de 100. Scorul stabilește categoria: A - proiecte-nucleu (cel puțin 70 de puncte), B - proiecte în pregătire (55-69), C - proiecte de rezervă (sub 55). Metodologia se aplică și la actualizarea anuală a portofoliului, pentru proiectele noi și pentru cele a căror maturitate s-a schimbat.

Un proiect intră în portofoliu numai dacă îndeplinește cinci condiții: acțiunile lui fac parte din planul de acțiuni, este conform cu Planul urbanistic general, dreptul de proprietate sau de folosință asupra terenului ori clădirii este clarificat sau are o cale clară de clarificare, are un responsabil pentru operare și întreținere, costurile de operare se estimează cel târziu la etapa de concept și trebuie să poată fi acoperite din bugetul municipal sau de operator.

Tabelul 35: Criteriile de prioritizare a proiectelor

Criteriul	Ce se evaluează	Pondere
Relevanța	Răspunde unei probleme majore din diagnostic și priorităților exprimate de locuitori	10
Contribuția la rezultate	Contribuie direct la indicatorii obiectivelor specifice și de impact	20
Maturitatea	Gradul de pregătire: teren, proprietate, documentație	15
Sursa de finanțare	Există un program de finanțare potrivit, cu apeluri în perioada 2027-2031	20
Sustenabilitatea financiară	Cofinanțarea și costurile de operare pot fi acoperite din bugetul local sau de operator	10
Criteriile SMARTFORM	Tranziție verde, digitalizare, circularitate, cooperare, monitorizare	10
Acoperirea teritorială și socială	Ajunge în sate și la grupurile vulnerabile	5
Efectul de antrenare	Atrage investiții private, parteneri sau cooperare intercomunitară	10
Total		100

Tabelul 36: Grila de punctare

Criteriul	0-3 puncte
Relevanța	0 - problemă secundară, 1 - problemă semnalată în diagnostic, 2 - problemă majoră din diagnostic, 3 - problemă majoră și prioritate a locuitorilor
Contribuția la rezultate	0 - fără contribuție măsurabilă, 1 - contribuție indirectă, 2 - contribuție directă la un indicator, 3 - contribuție directă la mai mulți indicatori sau la o țintă întreagă
Maturitatea	0 - idee, 1 - concept, teren identificat, 2 - studiu de fezabilitate sau documentație parțială, 3 - proiect tehnic gata sau cerere depusă

Criteriul	0-3 puncte
Sursa de finanțare	0 - nicio sursă identificată, 1 - doar buget local sau privat incert, 2 - program potrivit, cu apeluri ocazionale, 3 - program potrivit, cu apeluri regulate și eligibilitate clară
Sustenabilitatea financiară	0 - costuri de operare mari, fără sursă, 1 - cofinanțare sau operare dificil de acoperit, 2 - acoperibile cu planificare, 3 - costuri mici sau recuperate din tarife/venituri
Criteriile SMARTFORM	0 - niciun criteriu, 1 - un criteriu, 2 - două-trei criterii, 3 - patru-cinci criterii
Acoperirea teritorială și socială	0 - nu, 1 - doar orașul, 2 - oraș și sate sau un grup vulnerabil, 3 - satele sau grupurile vulnerabile sunt beneficiarii principali
Efectul de antrenare	0 - nu, 1 - efect redus, 2 - parteneri sau cofinanțare externă, 3 - investiții private sau parteneriate semnificative

Tabelul 37: Scorul și categoria proiectelor din portofoliu

Cod	Proiectul	Prioritatea	Scor	Categoria
PE02	Spațiu de producție nou pentru un rezident nou al Parcului Industrial	P1	83	A
PE33	Lacul din amonte al Grădinii Publice, spațiu verde-albastru viu pentru comunitate - acțiune-pilot SMARTFORM după modelul Parcului Liniei din București	P4	83	A
PE45	Decizii bazate pe date: sistemul municipal de indicatori și performanța serviciilor	P5	82	A
PE46	Învățăm de la alții: schimb de bune practici și participarea cetățenilor	P5	82	A
PE48	Energie suficientă pentru investitorii din Parcul Industrial	P1	82	A
PE23	Ape uzate epurate conform normelor: stația nouă de epurare Edineț-Cupcini	P3	80	A
PS01	Locuitori sprijiniți să-și renoveze locuințele: punctul local de consiliere energetică, după modelul Beekdaelen	P4	80	A
PE51	Parcul Industrial actual finalizat: drumuri interne asfaltate pentru toți rezidenții	P1	78	A
PE25	Străzi complete pentru pietoni și șoferi - etapa I	P3	77	A
PE03	Edineț, destinație pentru investitori: forumuri investiționale și întâlniri B2B	P1	75	A
PE01	Teren industrial pregătit pentru investitori noi în Parcul Industrial Edineț	P1	73	A
PE19	Apă sigură în oraș: modernizarea rețelei de alimentare cu apă	P3	73	A
PE21	Apă potabilă pentru toate gospodăriile din Alexăndreni	P3	73	A
PE22	Apă potabilă pentru locuitorii din Gordineștii Noi	P3	73	A
PE43	Un municipiu pregătit pentru schimbările climatice: plan integrat de adaptare și raportare PAEDC, după modelul Berane	P4	73	A
PE24	Case racordate la canalizare în cartierele orașului	P3	72	A
PE26	Străzi complete pentru pietoni și șoferi - etapa a II-a	P3	72	A
PE41	Energie curată produsă pe clădirile publice	P4	70	A
PE42	Clădiri publice calde și eficiente	P4	70	A
PE50	Lacul din amonte regenerat complet: spațiu public multifuncțional și model pentru celelalte două lacuri	P4	70	A
PE20	Apă fără pierderi: rețea inteligentă, măsurată pe zone	P3	68	B

Cod	Proiectul	Prioritatea	Scor	Categoria
PE47	Experiența administrației păstrată: proceduri și manuale pentru sistemele noi	P5	68	B
PS03	Consum de energie măsurat și redus: sistemul municipal de management energetic, după modelul Daugavpils	P5	68	B
PE04	Un comerț local modern: piața agroalimentară de pe str. Gagarin 76	P1	67	B
PE53	Piața municipală revitalizată, în parteneriat cu proprietarii privați	P1	66	B
PE09	Activități educative moderne pentru copiii din grădinițele rurale	P2	65	B
PE28	Curți de bloc sigure și plăcute în cartierul Dumbrava	P3	65	B
PS04	Active publice și arbori sub control: registrul digital al activelor și al spațiilor verzi	P5	65	B
PE61	Copii crescuți în familie și la școală: serviciul comunitar de prevenire a separării copilului de familie și a abandonului școlar	P2	65	B
PE52	Parcul Industrial extins: rezerva de 30 ha studiată și a doua etapă de 10 ha echipată	P1	64	B
PE05	Competențe profesionale pentru economia locală și tranziția verde și digitală	P1	63	B
PE15	Servicii sociale noi pentru vârstnici și persoanele vulnerabile	P2	63	B
PE16	Fiecare copil la școală: incluziunea educațională a copiilor romi	P2	63	B
PE30	Cartiere protejate de inundații - bazinul 1 de scurgere	P3	63	B
PE31	Cartiere protejate de inundații - bazinul 2 de scurgere	P3	63	B
PE32	Cartiere protejate de inundații - bazinul 3 de scurgere	P3	63	B
PE40	Căldură din resturi vegetale: biomasa locală pentru clădirile municipale	P4	63	B
PE54	Clădiri publice neutilizate din Alexăndreni readuse în circuitul economic	P5	63	B
PE18	Mai mulți copii și tineri în sport: finalizarea complexului sportiv multifuncțional cu bazin	P2	62	B
PE08	Un cartier demonstrativ pozitiv energetic pentru familiile tinere	P1	60	B
PE27	Transport public curat: primele autobuze electrice	P3	60	B
PE29	Curți de bloc sigure și plăcute - celelalte cartiere de blocuri	P3	60	B
PE49	Un centru civic viu și primitor pentru locuitori și vizitatori	P3	60	B
PS02	Energie produsă și împărțită de comunitate: pilot de comunitate energetică locală, după modelul ImpulZ din Beekdaelen	P4	60	B
PE37	Spațiu verde aproape de casă - zona IPLT "Pan Halippa"	P4	58	B
PE38	Spațiu verde aproape de casă - de la cercul Gordinești	P4	58	B
PE39	Spațiu verde aproape de casă - de la iazul Bercu	P4	58	B
PE58	Casa de creație a copiilor renovată: condiții bune pentru cercurile copiilor	P2	58	B
PE59	Casa de cultură din Edineț modernizată pentru activități culturale regulate	P2	58	B
PE06	Edinețul pe harta turismului cultural: traseul cultural al orașului	P1	57	B
PE34	Grădina Publică - zona havuzurilor, loc de odihnă și răcoare în centrul orașului	P4	57	B

Cod	Proiectul	Prioritatea	Scor	Categoria
PE35	Grădina Publică - zona acvariumului, loc de învățare despre natură	P4	57	B
PE36	Grădina Publică - teatrul de vară, scenă pentru comunitate	P4	57	B
PE60	Mai multe locuri de parcare ordonate pe străzile principale	P3	55	B
PE10	Casă comunitară cu servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități în satul Gordineștii Noi	P2	53	C
PE17	Cinematograful "Luceafărul", centru multifuncțional pentru comunitate	P2	52	C
PE44	Locuințe și drumuri în siguranță pe versanți: stabilizarea zonelor cu risc de alunecări	P4	52	C
PE62	Tineri implicați în viața municipiului: Centrul de Tineret consolidat	P2	52	C
PE57	Un stadion municipal sigur și confortabil pentru sportivi și spectatori	P2	48	C
PE07	Patrimoniu istoric salvat și readus în circuitul turistic	P1	47	C
PE55	Centrul multietnic din clădirea de pe str. Valentin Roșca - un loc comun pentru comunitățile etnice ale municipiului	P2	45	C
PE56	Centrul de cultură și civilizație de pe str. Independenței 47 și 79	P2	43	C

ANEXA 2

Indicatorii Strategiei și contribuția măsurilor

Strategia are 36 de indicatori: 6 de impact, pentru obiectivul general, prezentați în subcapitolul 2.2, și 30 de rezultat, pentru cele patru obiective specifice. Țintele pentru 2031 provin din calculul pe 2031 al matricei măsurilor.

Tabelul 38: Indicatorii OS1. Servicii publice de calitate, accesibile și sigure, la standardul unui pol regional, în oraș și în sate

Cod	Indicator	Referință	Reper 2028	Ținta 2031	Cum se măsoară
OS1.1	Ponderea rețelei publice de apă în stare tehnică bună	73% (2025)	76%	Cel puțin 85%	Km în stare bună / 176 km
OS1.2	Ponderea populației din Alexăndreni și Gordineștii Noi deservite cu apă potabilă conformă	Se stabilește în 2027 prin analize de laborator, racordare: 260 din 470 gospodării în Alexăndreni, 0 din circa 100 în Gordineștii Noi	50%	Cel puțin 80%	Locuitori racordați la surse cu apă conformă / populația celor două sate
OS1.3	Ponderea gospodăriilor din municipiu racordate la canalizare	Circa 50% (2025)	55%	Cel puțin 60%	Gospodării racordate efectiv / total gospodării
OS1.4	Ponderea locuitorilor deserviți regulat de colectarea deșeurilor	circa 80% (2025)	88%	Cel puțin 95%	Locuitori deserviți efectiv / populație, contractele fără serviciu nu se numără
OS1.5	Ponderea lungimii străzilor dotate cu trotuare	Circa 26% (2025)	28%	Cel puțin 35%	Km cu trotuar utilizabil / 147 km
OS1.6	Ponderea drumurilor locale în stare bună sau satisfăcătoare	30% (2025)	35%	Cel puțin 45%	Km în stare bună sau satisfăcătoare / 147 km
OS1.7	Ponderea locuitorilor care folosesc zilnic transportul public	15% (2025)	16%	Cel puțin 20%	Persoane distincte într-o zi obișnuită / populație
OS1.8	Ponderea lungimii străzilor cu iluminat public funcțional	Circa 90% (2025)	93%	100%	Km iluminați / 147 km
OS1.9	Ponderea grădinițelor cu facilități moderne pentru activități educative	66,7% (4 din 6)	100%	100%	Grădinițe cu facilități funcționale și program regulat / 6
OS1.10	Ponderea liceelor cu condiții bune de studiu (indicator de context, investiția ține de alte niveluri)	25% (1 din 4)	25%	100%, cu finanțarea autorităților responsabile	Licee cu clădire sigură, confort termic, accesibilitate și dotări / 4
OS1.11	Participanții regulați la cercuri și colective artistice	Numărul înregistrat în 2027, la primul inventar	+5% față de 2027	Cel puțin +20% față de 2027	Persoane distincte, față de anul de referință

Cod	Indicator	Referință	Reper 2028	Țința 2031	Cum se măsoară
OS1.12	Participanții la activitățile sportive organizate	421 copii la școala sportivă (2025)	450	632	Persoane distincte care frecventează regulat
OS1.13	Blocurile ai căror locatari au curți amenajate prin program	0 din 151 (începutul programului)	15 din 151	Cel puțin 50 din 151 blocuri (o treime)	Blocuri deservite de curți reabilitate / 151
OS1.14	Blocuri locative renovate energetic până în 2031	0 (începutul programului)	2 blocuri	10 blocuri din 151	Blocuri cu lucrări recepționate și consum verificat

Tabelul 39: Indicatorii OS2. Reziliență climatică și un mediu mai bun

Cod	Indicator	Referință	Reper 2028	Țința 2031	Cum se măsoară
OS2.1	Emisii de CO_2e evitate anual prin măsurile Strategiei	0 t (2026)	Circa 100-150 t	Cel puțin 900 t pe an	Capacități instalate și suprafețe renovate × factori de emisie (metodologia PAEDC)
OS2.2	Ponderea bazinelor de scurgere pluvială cu risc de inundare diminuat	0 din 5 bazine	Documentații pentru 3 bazine	60% (3 din 5)	Bazine cu soluții funcționale, verificate tehnic
OS2.3	Ponderea obiectivelor publice esențiale protejate la riscurile meteorologice	Lista stabilită în 2027	30%	100%	Obiective cu protecție realizată și continuitate testată / lista prioritară
OS2.4	Zone verzi publice modernizate, funcționale și întreținute	1 zonă (insula din Grădina Publică)	2 zone	8 zone	Zone delimitate, cu acces, vegetație, mobilier și administrator

Tabelul 40: Indicatorii OS3. Oportunități economice și securitate socială

Cod	Indicator	Referință	Reper 2028	Țința 2031	Cum se măsoară
OS3.1	Salariați în economia locală	3 044 (2024)	3 150	Cel puțin 3 644 (+600)	Numărul mediu anual de salariați, BNS
OS3.2	Investițiile private anuale în economia municipiului	58,5 mil. lei (2024)	74 mil. lei	Cel puțin 88 mil. lei (+50%)	Investiții realizate într-un an, BNS
OS3.3	Întreprinderi active la 1 000 de locuitori	25,1 (310 întreprinderi, 2024)	25,5	Cel puțin 27 (circa 334 de întreprinderi)	Întreprinderi active / populație × 1 000
OS3.4	Vârstnicii singuri care primesc sprijin regulat	0 din 110 vârstnici singuri, fără serviciu municipal	30 din 110	Cel puțin 90 din 110 (circa 80%)	Persoane distincte sprijinite / vârstnici singuri în evidență
OS3.5	Servicii sociale noi, funcționale	0	2 servicii	5 servicii	Servicii cu beneficiari înregistrați și personal

Tabelul 41: Indicatorii OS4. O administrație care lucrează cu date și cu locuitorii

Cod	Indicator	Referință	Reper 2028	Țința 2031	Cum se măsoară
OS4.1	Ponderea indicatorilor Strategiei actualizați și analizați în raportul anual	0% (nu există raport anual)	100%	100%	Indicatori actualizați la termen / indicatori scadenți

Cod	Indicator	Referință	Reper 2028	Ținta 2031	Cum se măsoară
OS4.2	Ponderea seturilor prioritare de date despre servicii colectate automat	Nu există un set comun de date, ponderea se stabilește la inventarul din 2027	40%	Cel puțin 80%	Seturi actualizate automat / seturi prioritare
OS4.3	Gradul de acoperire a necesarului anual de întreținere a activelor publice	Circa 50% (2025)	70%	100%	Lucrări executate / necesarul anual evaluat
OS4.4	Finanțări nerambursabile contractate pentru proiecte de dezvoltare	74,5 mil. lei granturi externe în execuția bugetului 2021-2025	60 mil. lei	200 mil. lei, cumulat 2027-2031	Valoarea contractelor semnate
OS4.5	Rata de implementare a proiectelor-nucleu (categoria A) din portofoliu	0 din 20 (portofoliu aprobat în 2027)	2 din 20	Cel puțin 10 din 20 (jumătate)	Proiecte din categoria A finalizate și funcționale / 20 proiecte din categoria A
OS4.6	Ponderea adulților care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Circa 2-3% într-un an obișnuit	5%	Cel puțin 10%	Adulți distincți / populația de peste 18 ani
OS4.7	Venituri proprii ale bugetului local pe locuitor	3 854 lei (2025)	4 300 lei	Cel puțin 5 000 lei	Venituri proprii executate / populație

Contribuția măsurilor arată, pentru fiecare măsură, indicatorii la care contribuie și nivelul contribuției în 2031. "Volum prevăzut" înseamnă că măsura realizează un volum concret (kilometri, gospodării, persoane), care se adaugă la valoarea indicatorului. "Ambiție de rezultat" înseamnă o contribuție cuantificată. "Sprijin comun" înseamnă că măsura contribuie împreună cu alte măsuri la același rezultat, fără ca acesta să fie numărat de două ori. "Efect necuantificat" înseamnă că mecanismul de contribuție există, dar efectul se măsoară după implementare. Măsurile 2.3, 2.7, 2.8, 3.7, 3.10, 3.11, 3.12 și 4.6 au o contribuție calitativă, fără indicator de rezultat propriu.

Tabelul 42: Contribuția măsurilor la indicatorii Strategiei, nivel 2031

Măsura	Indicatorul	Tipul contribuției	Unitatea	Nivel 2031	Acțiunile care contribuie
1.1	1.1.10 -	Rezident nou în hala de 2 000 m²	1	25	30
1.1	1.1.6 -	Alți rezidenți noi pe amplasamentele echipate	6	30	40
1.1	1.1.9 -	Extinderea rezidentului existent	1	175	200
1.1	OS3.1 - Salariați în economia locală	Ambiție de rezultat	Locuri de muncă noi ocupate	455	1.1.9, 1.1.10, 1.1.6, 1.1.19
1.1	OS3.2 - Investiții private anuale realizate în economia municipiului	Volum prevăzut	Mil. lei/an suplimentare	0	1.1.9
1.1	OS3.3 - Întreprinderi active la 1 000 locuitori	Volum prevăzut	Întreprinderi active suplimentare	2	1.1.6, 1.1.10
1.2	1.2.1 -	Întreprinderi noi sprijinite	10	4	5
1.2	1.2.2 -	Întreprinderi existente în extindere	10	7	9
1.2	1.2.4 -	Proiecte locale de procesare	5	4	5

Măsura	Indicatorul	Tipul contribuției	Unitatea	Nivel 2031	Acțiunile care contribuie
1.2	OS3.1 - Salariați în economia locală	Ambiție de rezultat	Locuri de muncă noi ocupate	130	1.2.1, 1.2.2, 1.2.4
1.2	OS3.2 - Investiții private anuale realizate în economia municipiului	Volum prevăzut	Mil. lei/an suplimentare	3	1.2.1, 1.2.2, 1.2.4
1.2	OS3.3 - Întreprinderi active la 1 000 locuitori	Volum prevăzut	Întreprinderi active suplimentare	20	1.2.1 (15 firme), 1.2.3 (5 microîntreprinderi)
1.2	OS3.5 - Servicii sociale sau de incluziune noi, funcționale, pentru persoane vulnerabile	Sprijin comun	Servicii noi distincte	-	Acțiunile măsurii 1.2
1.3	1.3.6 -	Locuri noi pentru operarea pieței	1	10	15
1.3	OS3.1 - Salariați în economia locală	Ambiție de rezultat	Locuri de muncă noi ocupate	25	1.3.6, 1.3.12
1.3	OS3.2 - Investiții private anuale realizate în economia municipiului	Efect necuantificat	Mil. lei/an suplimentare	-	Acțiunile măsurii 1.3
1.3	OS3.3 - Întreprinderi active la 1 000 locuitori	Volum prevăzut	Întreprinderi active suplimentare	3	1.3.6
1.3	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 1.3
1.4	OS3.1 - Salariați în economia locală	Sprijin comun	Locuri de muncă noi ocupate	-	Acțiunile măsurii 1.4
1.5	1.5.2 -	Activități turistice și servicii pentru vizitatori	5	3	4
1.5	OS3.1 - Salariați în economia locală	Ambiție de rezultat	Locuri de muncă noi ocupate	15	1.5.2
1.5	OS3.2 - Investiții private anuale realizate în economia municipiului	Efect necuantificat	Mil. lei/an suplimentare	-	Acțiunile măsurii 1.5
1.5	OS3.3 - Întreprinderi active la 1 000 locuitori	Volum prevăzut	Întreprinderi active suplimentare	2	1.5.2
1.6	OS1.4 - Locuitori deserviți regulat de colectarea deșeurilor	Sprijin comun	Locuitori suplimentari	-	Acțiunile măsurii 1.6
1.6	OS1.7 - Utilizatori zilnici ai transportului public	Sprijin comun	Utilizatori zilnici suplimentari	-	Acțiunile măsurii 1.6
1.6	OS2.1 - Emisii de CO2e evitate anual prin măsurile Strategiei	Efect necuantificat	T CO2e/an reduse	-	Acțiunile măsurii 1.6
1.6	OS4.4 - Finanțări nerambursabile contractate pentru proiecte de dezvoltare urbană în 2027-2031	Sprijin comun	Mil. lei granturi contractate	-	Acțiunile măsurii 1.6
1.6	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 1.6
1.7	1.7.2 -	Rezident pe platforma reactivată	1	25	30
1.7	OS3.1 - Salariați în economia locală	Ambiție de rezultat	Locuri de muncă noi ocupate	25	1.7.2
1.7	OS3.2 - Investiții private anuale realizate în economia municipiului	Volum prevăzut	Mil. lei/an suplimentare	1,25	1.7.2
1.7	OS3.3 - Întreprinderi active la 1 000 locuitori	Volum prevăzut	Întreprinderi active suplimentare	1	1.7.2
2.1	OS1.9 - Ponderea grădinițelor cu facilități moderne pentru activități educative suplimentare	Volum prevăzut	Grădinițe suplimentare	2	2.1.1-2.1.4
2.2	OS1.10 - Ponderea liceelor cu condiții bune de studiu	Volum prevăzut	Licee suplimentare	3	2.2.1-2.2.9
2.2	OS2.1 - Emisii de CO2e evitate anual prin măsurile Strategiei	Volum prevăzut	T CO2e/an reduse	170	2.2.7

Măsura	Indicatorul	Tipul contribuției	Unitatea	Nivel 2031	Acțiunile care contribuie
2.2	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 2.2
2.4	OS3.3 - Întreprinderi active la 1 000 locuitori	Volum prevăzut	Întreprinderi active suplimentare	1	2.4.2
2.4	OS3.4 - Ponderea vârstnicilor singuri care beneficiază de sprijin regulat	Volum prevăzut	Vârstnici unici sprijiniți	90	2.4.3-2.4.4
2.4	OS3.5 - Servicii sociale sau de incluziune noi, funcționale, pentru persoane vulnerabile	Volum prevăzut	Servicii noi distincte	4	2.4.1-2.4.6
2.5	OS1.11 - Locuitori care participă regulat la cercuri și colective artistice	Ambiție de rezultat	Puncte de indice	20	2.5.11
2.5	OS2.1 - Emisii de CO2e evitate anual prin măsurile Strategiei	Efect necuantificat	T CO2e/an reduse	-	Acțiunile măsurii 2.5
2.5	OS2.4 - Zone verzi publice modernizate, funcționale și întreținute	Volum prevăzut	Zone noi distincte	1	2.5.10
2.5	OS3.3 - Întreprinderi active la 1 000 locuitori	Efect necuantificat	Întreprinderi active suplimentare	-	Acțiunile măsurii 2.5
2.5	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 2.5
2.6	OS1.12 - Participanți la activități sportive organizate în serviciile urmărite	Ambiție de rezultat	Participanți suplimentari	211	2.6.6, 2.6.9
2.6	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 2.6
2.9	OS3.5 - Servicii sociale sau de incluziune noi, funcționale, pentru persoane vulnerabile	Sprijin comun	Servicii noi distincte	-	Acțiunile măsurii 2.9
2.10	OS3.5 - Servicii sociale sau de incluziune noi, funcționale, pentru persoane vulnerabile	Volum prevăzut	Servicii noi distincte	1	2.10.1-2.10.3
3.1	OS1.1 - Ponderea rețelei publice de apă în stare tehnică bună	Volum prevăzut	Km reabilitați	22	3.1.7
3.1	OS1.2 - Ponderea populației rurale deservite cu apă potabilă conformă	Volum prevăzut	Gospodării noi racordate	310	3.1.10-3.1.11
3.1	OS2.1 - Emisii de CO2e evitate anual prin măsurile Strategiei	Efect necuantificat	T CO2e/an reduse	-	Acțiunile măsurii 3.1
3.1	OS4.2 - Ponderea datelor operaționale prioritare despre serviciile publice colectate și actualizate automat	Sprijin comun	Pondere finală a seturilor de date	-	Acțiunile măsurii 3.1
3.1	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 3.1
3.2	OS1.3 - Ponderea gospodăriilor din municipiu racordate la canalizare	Volum prevăzut	Gospodării noi racordate	1 500	3.2.13-3.2.14
3.2	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 3.2
3.3	OS1.4 - Locuitori deserviți regulat de colectarea deșeurilor	Volum prevăzut	Locuitori suplimentari	3 251	3.3.1-3.3.2
3.4	OS1.5 - Ponderea lungimii străzilor dotate cu trotuare	Volum prevăzut	Km de străzi cu trotuare noi	14	3.4.4, 3.4.7
3.4	OS1.6 - Ponderea drumurilor locale în stare bună sau satisfăcătoare	Volum prevăzut	Km carosabil îmbunătățiți net	22,5	3.4.2-3.4.8
3.4	OS1.7 - Utilizatori zilnici ai transportului public	Sprijin comun	Utilizatori zilnici suplimentari	-	Acțiunile măsurii 3.4
3.4	OS2.2 - Ponderea bazinelor pluviale cu risc de inundare diminuat prin soluții funcționale	Sprijin comun	Bazine protejate prin program	-	Acțiunile măsurii 3.4

Măsura	Indicatorul	Tipul contribuției	Unitatea	Nivel 2031	Acțiunile care contribuie
3.4	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 3.4
3.5	OS1.7 - Utilizatori zilnici ai transportului public	Ambiție de rezultat	Utilizatori zilnici suplimentari	1 119	3.5.1-3.5.2
3.5	OS2.1 - Emisii de CO2e evitate anual prin măsurile Strategiei	Volum prevăzut	T CO2e/an reduse	98	3.5.2-3.5.3
3.5	OS4.2 - Ponderea datelor operaționale prioritare despre serviciile publice colectate și actualizate automat	Sprijin comun	Pondere finală a seturilor de date	-	Acțiunile măsurii 3.5
3.6	OS1.8 - Ponderea lungimii străzilor cu iluminat public funcțional	Ambiție de rezultat	Pondere finală acoperită	1	3.6.1, 3.6.4
3.6	OS2.1 - Emisii de CO2e evitate anual prin măsurile Strategiei	Efect necuantificat	T CO2e/an reduse	-	Acțiunile măsurii 3.6
3.6	OS2.3 - Ponderea obiectivelor publice esențiale protejate la riscurile meteorologice și cu continuitatea serviciului asigurată	Sprijin comun	Pondere finală a listei prioritare	-	Acțiunile măsurii 3.6
3.6	OS4.2 - Ponderea datelor operaționale prioritare despre serviciile publice colectate și actualizate automat	Sprijin comun	Pondere finală a seturilor de date	-	Acțiunile măsurii 3.6
3.8	OS1.13 - Ponderea blocurilor ai căror locatari beneficiază de curți amenajate	Volum prevăzut	Blocuri distincte deservite	50	3.8.1-3.8.6
3.8	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 3.8
3.9	OS2.2 - Ponderea bazinelor pluviale cu risc de inundare diminuat prin soluții funcționale	Volum prevăzut	Bazine protejate prin program	3	3.9.1-3.9.9
3.9	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 3.9
3.11	OS3.2 - Investiții private anuale realizate în economia municipiului	Volum prevăzut	Mil. lei/an suplimentare	26	3.11.3
4.1	OS2.4 - Zone verzi publice modernizate, funcționale și întreținute	Volum prevăzut	Zone noi distincte	3	4.1.1-4.1.8
4.1	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 4.1
4.2	OS2.1 - Emisii de CO2e evitate anual prin măsurile Strategiei	Volum prevăzut	T CO2e/an reduse	30	4.2.5
4.3	OS1.14 - Ponderea blocurilor locative renovate în 2027-2031, inclusiv eficientizate energetic	Volum prevăzut	Blocuri renovate în perioada nouă	10	4.3.3-4.3.12
4.3	OS2.1 - Emisii de CO2e evitate anual prin măsurile Strategiei	Volum prevăzut	T CO2e/an reduse	452	4.3.10
4.3	OS4.4 - Finanțări nerambursabile contractate pentru proiecte de dezvoltare urbană în 2027-2031	Sprijin comun	Mil. lei granturi contractate	-	Acțiunile măsurii 4.3
4.4	OS2.1 - Emisii de CO2e evitate anual prin măsurile Strategiei	Volum prevăzut	T CO2e/an reduse	107	4.4.7
4.5	OS2.3 - Ponderea obiectivelor publice esențiale protejate la riscurile meteorologice și cu continuitatea serviciului asigurată	Sprijin comun	Pondere finală a listei prioritare	-	Acțiunile măsurii 4.5
4.7	OS2.2 - Ponderea bazinelor pluviale cu risc de inundare diminuat prin soluții funcționale	Sprijin comun	Bazine protejate prin program	-	Acțiunile măsurii 4.7
4.7	OS2.4 - Zone verzi publice modernizate, funcționale și întreținute	Volum prevăzut	Zone noi distincte	3	4.7.1-4.7.8

Măsura	Indicatorul	Tipul contribuției	Unitatea	Nivel 2031	Acțiunile care contribuie
4.7	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 4.7
4.8	OS2.3 - Ponderea obiectivelor publice esențiale protejate la riscurile meteorologice și cu continuitatea serviciului asigurată	Ambiție de rezultat	Pondere finală a listei prioritare	1	4.8.1-4.8.4, 4.8.7-4.8.8
4.9	OS2.1 - Emisii de CO2e evitate anual prin măsurile Strategiei	Volum prevăzut	T CO2e/an reduse	27	4.9.2
5.1	OS4.1 - Ponderea indicatorilor strategiei actualizați și utilizați în raportarea anuală	Ambiție de rezultat	Indicatori actualizați anual	30	5.1.1-5.1.2
5.1	OS4.2 - Ponderea datelor operaționale prioritare despre serviciile publice colectate și actualizate automat	Sprijin comun	Pondere finală a seturilor de date	-	Acțiunile măsurii 5.1
5.1	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Sprijin comun	Pondere finală adulți unici/an	-	Acțiunile măsurii 5.1
5.2	OS2.3 - Ponderea obiectivelor publice esențiale protejate la riscurile meteorologice și cu continuitatea serviciului asigurată	Sprijin comun	Pondere finală a listei prioritare	-	Acțiunile măsurii 5.2
5.2	OS4.3 - Gradul de acoperire a necesarului anual de întreținere a activelor publice prin lucrări și servicii realizate	Ambiție de rezultat	Pondere finală a necesarului acoperit	1	5.2.1-5.2.3
5.2	OS4.5 - Rata de implementare a portofoliului prioritar de proiecte al strategiei	Sprijin comun	Pondere finală a portofoliului	-	Acțiunile măsurii 5.2
5.3	OS1.4 - Locuitori deserviți regulat de colectarea deșeurilor	Sprijin comun	Locuitori suplimentari	-	Acțiunile măsurii 5.3
5.3	OS1.7 - Utilizatori zilnici ai transportului public	Sprijin comun	Utilizatori zilnici suplimentari	-	Acțiunile măsurii 5.3
5.3	OS2.1 - Emisii de CO2e evitate anual prin măsurile Strategiei	Volum prevăzut	T CO2e/an reduse	53	5.3.1
5.3	OS4.2 - Ponderea datelor operaționale prioritare despre serviciile publice colectate și actualizate automat	Ambiție de rezultat	Pondere finală a seturilor de date	0,8	5.3.2-5.3.3
5.4	OS3.2 - Investiții private anuale realizate în economia municipiului	Efect necuantificat	Mil. lei/an suplimentare	-	Acțiunile măsurii 5.4
5.4	OS4.3 - Gradul de acoperire a necesarului anual de întreținere a activelor publice prin lucrări și servicii realizate	Sprijin comun	Pondere finală a necesarului acoperit	-	Acțiunile măsurii 5.4
5.4	OS4.4 - Finanțări nerambursabile contractate pentru proiecte de dezvoltare urbană în 2027-2031	Ambiție de rezultat	Mil. lei granturi contractate	200	5.4.2
5.4	OS4.5 - Rata de implementare a portofoliului prioritar de proiecte al strategiei	Ambiție de rezultat	Pondere finală a portofoliului	0,5	5.4.1-5.4.2
5.4	OS4.7 - Venituri proprii ale bugetului local pe locuitor	Efect necuantificat	Lei/locuitor suplimentari anual	-	Acțiunile măsurii 5.4
5.5	OS4.6 - Ponderea locuitorilor adulți care participă anual la sondaje sau consultări municipale	Ambiție de rezultat	Pondere finală adulți unici/an	0,1	5.5.1-5.5.2
5.6	OS1.4 - Locuitori deserviți regulat de colectarea deșeurilor	Sprijin comun	Locuitori suplimentari	-	Acțiunile măsurii 5.6
5.6	OS4.4 - Finanțări nerambursabile contractate pentru proiecte de dezvoltare urbană în 2027-2031	Sprijin comun	Mil. lei granturi contractate	-	Acțiunile măsurii 5.6
5.7	OS3.1 - Salariați în economia locală	Volum prevăzut	Locuri de muncă noi ocupate	10	5.7.4-5.7.5
5.7	OS3.3 - Întreprinderi active la 1 000 locuitori	Volum prevăzut	Întreprinderi active suplimentare	2	5.7.4-5.7.5
5.7	OS4.7 - Venituri proprii ale bugetului local pe locuitor	Ambiție de rezultat	Lei/locuitor suplimentari anual	1 225	5.7.1-5.7.3 și măsurile economice

Măsura	Indicatorul	Tipul contribuției	Unitatea	Nivel 2031	Acțiunile care contribuie
5.8	OS2.3 - Ponderea obiectivelor publice esențiale protejate la riscurile meteorologice și cu continuitatea serviciului asigurată	Sprijin comun	Pondere finală a listei prioritare	-	Acțiunile măsurii 5.8
5.8	OS2.4 - Zone verzi publice modernizate, funcționale și întreținute	Sprijin comun	Zone noi distincte	-	Acțiunile măsurii 5.8
5.8	OS4.3 - Gradul de acoperire a necesarului anual de întreținere a activelor publice prin lucrări și servicii realizate	Sprijin comun	Pondere finală a necesarului acoperit	-	Acțiunile măsurii 5.8
5.9	OS1.14 - Ponderea blocurilor locative renovate în 2027-2031, inclusiv eficientizate energetic	Sprijin comun	Blocuri renovate în perioada nouă	-	Acțiunile măsurii 5.9

ANEXA 3

Corelarea cu documentele de politici și finanțarea Strategiei

Anexa arată cum se leagă Strategia de documentele de politici naționale, regionale și municipale și detaliază finanțarea portofoliului: continuarea Programului orașe-poli, practicile SMARTFORM preluate, acțiunile finanțate fără proiect extern, bugetul municipiului și finanțarea externă necesară.

Corelarea cu documentele de politici

Tabelul 43: Corelarea Strategiei cu documentele de politici

Documentul	Nivelul	Legătura cu Strategia
Strategia națională de dezvoltare "Moldova Europeană 2030"	Național	Calitatea vieții, accesul la servicii publice de bază, economie competitivă, mediu sănătos
Procesul de aderare la Uniunea Europeană	Național	Standardele europene privind apa potabilă, apele uzate, deșeurile, eficiența energetică și guvernanța locală
Strategia națională de dezvoltare regională 2022-2028	Național	Rolul Edinețului ca pol de creștere, accesul la Fondul Național de Dezvoltare Regională și Locală
Programul național de dezvoltare a orașelor-poli de creștere 2021-2027	Național	Continuarea celor nouă proiecte ale municipiului din program: drumurile, Parcul "Vasile Alecsandri", complexul sportiv, canalizarea, conectarea energetică a Parcului Industrial și revitalizarea centrului civic (măsura 3.12)
Documentele de programare ale Regiunii de Dezvoltare Nord	Regional	Proiectele intercomunale: apă, epurare, deșeuri, drumuri, transport
Pactul Verde European, Misiunea UE pentru orașe inteligente și neutre din punct de vedere climatic, Obiectivele de Dezvoltare Durabilă 6, 7, 11 și 13	European și global	Tranziția verde, eficiența energetică, mobilitatea durabilă, adaptarea la schimbările climatice
Planul urbanistic general al municipiului Edineț (elaborat în 2022, aprobat în 2024, orizont 2035)	Local	Zonificarea, rezervele de teren pentru industrie și locuire, rețelele edilitare, cele 25 de politici sectoriale și 70 de programe și proiecte ale PUG, planul urbanistic zonal pentru centrul civic (măsura 3.12)
Planul de mobilitate urbană durabilă	Local	Transportul public, trotuarele, pistele pentru bicicliști, siguranța rutieră
Planul de acțiuni pentru energie durabilă și climă 2021-2030	Local	Reducerea emisiilor, clădirile publice, energia solară, iluminatul, adaptarea climatică, raportarea la Convenția Primarilor, integrată în proiectul de reziliență climatică după modelul Berane (PE43)
Proiectul SMARTFORM (Interreg Europe)	European	Practicile partenerilor preluate în măsuri și proiecte, acțiunea-pilot din zona lacului din amonte a Grădinii Publice (PE33)

Finanțarea

Tabelul 44: Portofoliul municipiului în Programul orașe-poli și continuarea lui în Strategie

Nr.	Proiectul	Cost planificat, mil. lei	Mobilizat, mil. lei	Situația	În Strategie
1	Reabilitarea infrastructurii rutiere (țința: 60% drumuri în stare bună)	90	50	Circa 15 km asfaltați/reabilitați, drumuri în stare bună sau satisfăcătoare de la circa 16% la circa 30%	PE25, PE26 - străzi complete, etapele I și II (22,5 km)
2	Dezvoltarea sistemului de transport public urban	15,6	15,6	Realizat cu sprijinul UE: 8 unități de transport, 20 de stații (17 SMART), Plan de mobilitate urbană	PE27 - autobuze electrice, acțiunile 3.5.1-3.5.2 din bugetul local
3	Conectarea Parcului Industrial la o sursă nouă de energie electrică, inclusiv crearea pieței agricole	22	0	Depus la FNDRL, exclus din Documentul unic de program fără decizie de finanțare	PE48 - conectarea energetică și PE04 - piața agroalimentară, costurile din Strategie sunt estimări distincte, iar suma de 22 mil. lei servește doar ca reper
4	Revitalizarea Parcului "Vasile Alecsandri" (40 ha, trei lacuri)	18	5,5	Implementat parțial: 2 mil. lei UE, 3,5 mil. lei buget local (insula din parc)	PE33 (acțiunea-pilot SMARTFORM), PE50, PE34-PE36 - câte un proiect pentru fiecare zonă a Grădinii Publice
5	Complex sportiv multifuncțional regional, cu bazin	50	37	Lucrări începute și oprite din cauza lucrărilor suplimentare, necesită reproiectare și un contract nou	PE18 - finalizarea complexului: reproiectare și contract nou de lucrări
6	Revitalizarea urbană a centrului civic și a zonelor de blocuri	40	0	Neinițiat, aștepta aprobarea PUG (iunie 2024)	PE49 - centrul civic (măsura 3.12) și PE28-PE29 - curți de bloc, costurile din Strategie sunt estimări distincte, iar suma de 40 mil. lei servește doar ca reper
7	Extinderea rețelei de canalizare (acoperire de la 45% la 70%)	13,5	6	Acoperire crescută de la 45% la 51%, cu 6 mil. lei din FNDRL	PE24 - case racordate la canalizare
8	Construcția stației de tratare a apei	120	120	Finanțat de Agenția Austriacă pentru Dezvoltare, în funcțiune din iunie 2026	Realizat - bilanțul Strategiei 2021-2025
9	Modernizarea iluminatului public (țința: minimum 60% acoperire)	12	12	Acoperire de la 50% la 90%, 90% LED (USAID, UE, buget local)	Acțiunile 3.6 - completarea iluminatului, din bugetul local

Tabelul 45: Practicile SMARTFORM preluate în proiectele Strategiei

Partenerul	Practica	Tipul preluării	Proiecte
București-Ilfov (România)	Parcul Liniei, oraș-laborator și proiecte-pilot co-create, electrificarea transportului	Transfer și adaptare (PE33), adaptare (PE50, PE45), inspirație (PE08, PE27)	PE33, PE50, PE08, PE27, PE45
Sligo (Irlanda)	Planificare urbană integrată pe coridoare și zone	Adaptare (PE25, PE26, PE49), inspirație (PE30-PE32)	PE25, PE26, PE49, PE30-PE32
Daugavpils (Letonia)	Management energetic, administrarea activelor, monitorizarea consumurilor	Adaptare, inspirație (PE34, PE35)	PS03, PS04, PE20, PE34, PE35, PE41, PE42, PE45, PE47
Beekdaelen (Olanda)	Consiliere energetică pentru locuitori, cooperativa energetică locală, tranziția termică	Adaptare (PS01, PE41), inspirație (PS02, PE40)	PS01, PS02, PE40, PE41
Berane (Muntenegru)	Corelarea planurilor de energie, climă, mediu și biodiversitate	Transfer (PE37-PE39), inspirație (PE43, PE30-PE32)	PE43, PE30-PE32, PE37-PE39

Partenerul	Practica	Tipul preluării	Proiecte
Trebinje (Bosnia și Herțegovina)	Echipă de coordonare și grup consultativ	Adaptare	PE46
Western Macedonia (Grecia)	Tranziție economică verde, recalificare, parteneriate cu universitățile	Inspirație	PE01, PE03, PE05
Proces comun SMARTFORM	Living Lab, plimbarea de observare și Spatial Storyboarding	Transfer	PE25, PE26, PE28, PE29, PE33, PE37-PE39, PE46

Figura 50: Acțiunile finanțate fără proiect extern, 2027-2031, mil. lei

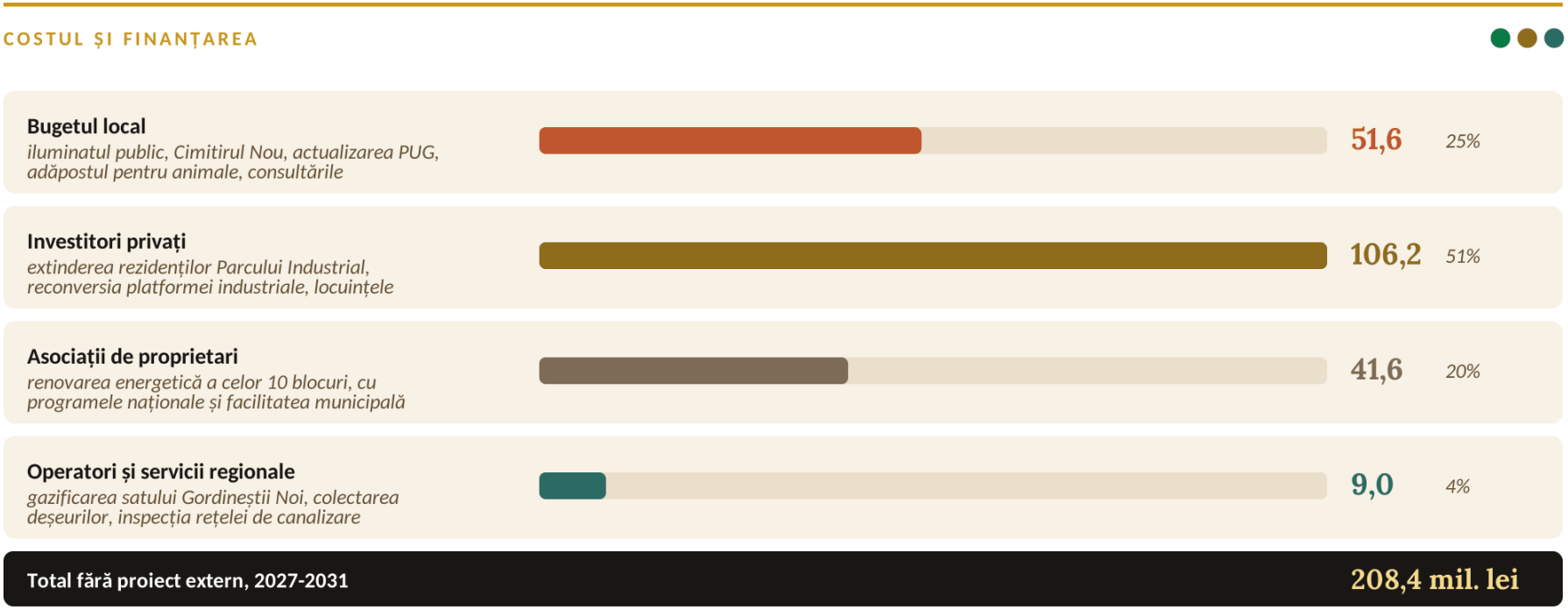

Peste jumătate din acțiunile fără proiect sunt investiții private.

Figura 51: Bugetul municipiului Edineț, execuție 2021-2025, mil. lei

COSTUL ȘI FINANȚAREA

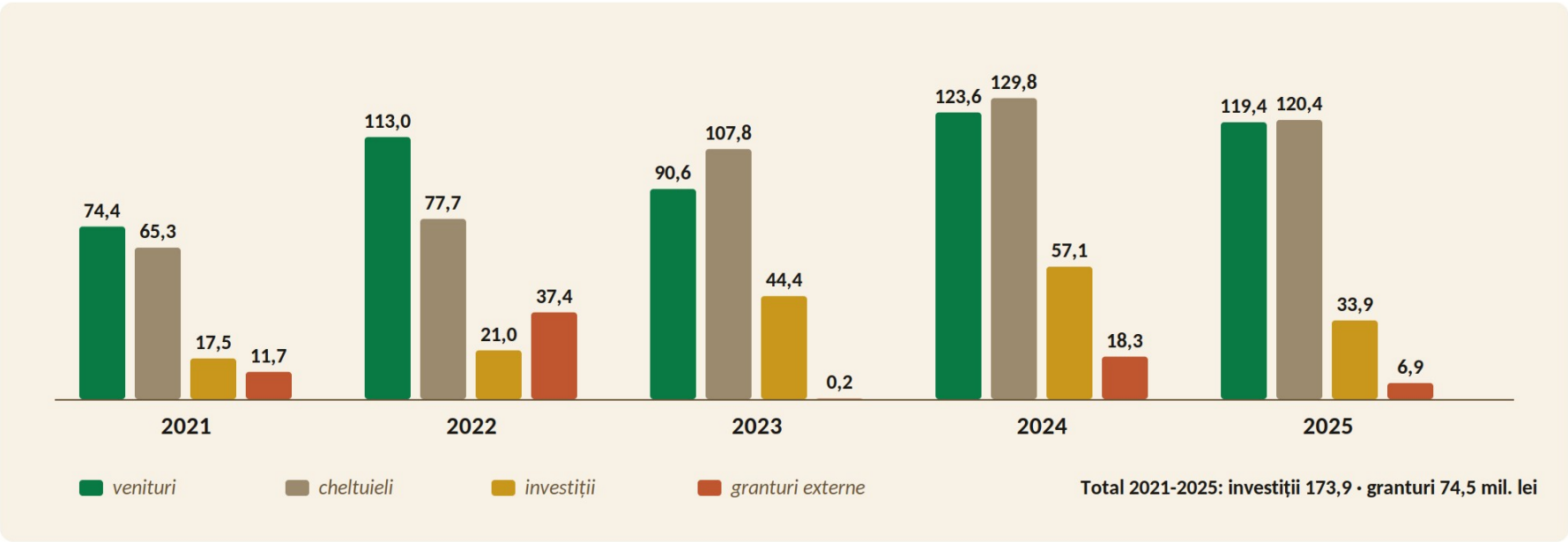

În 2021-2025, municipiul a investit 173,9 mil. lei, iar granturile externe au variat de la un an la altul.

Figura 52: Finanțarea externă necesară pe categorii de proiecte, 2027-2031, mil. lei

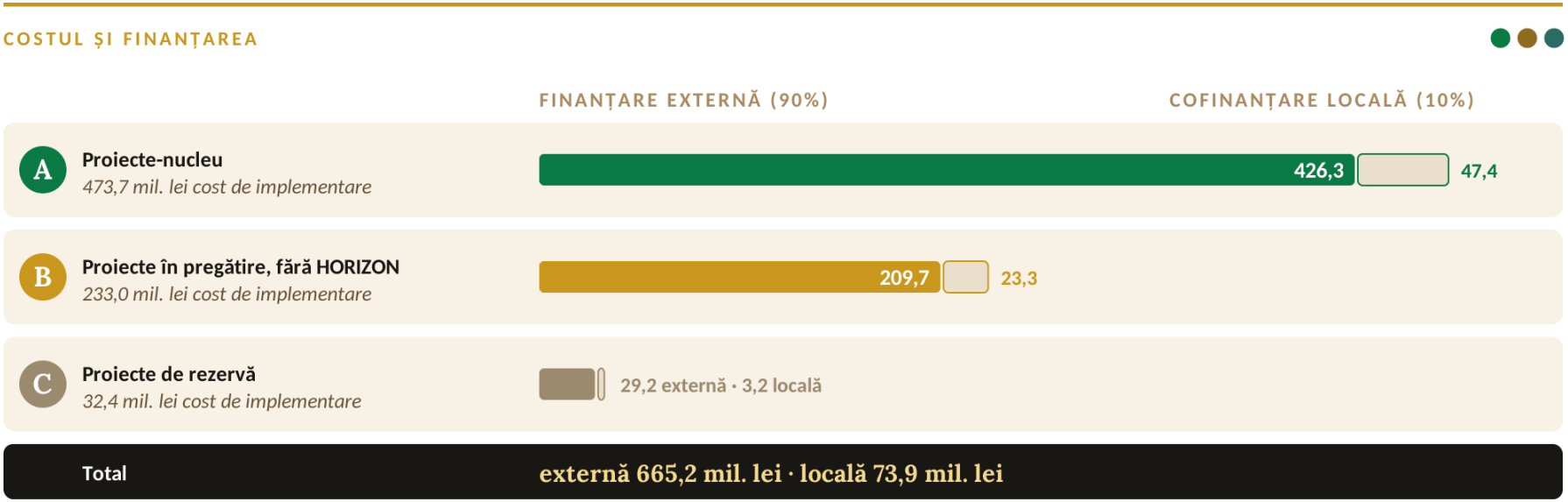

Proiectele-nucleu au nevoie de cea mai mare parte a finanțării externe.

ANEXA 4

Analiza diagnostic a municipiului Edineț

1 POTENȚIALUL UMAN ȘI TENDINȚELE DEMOGRAFICE

1.1 Mărimea populației: cea mai mică bază demografică dintre polii de creștere

Statutul de pol cere 20 de mii de locuitori. Edineț are 12,4 mii și coboară în ierarhie

Municipiul Edineț este unul dintre cele șase orașe-poli regionali de creștere ai Republicii Moldova - localități desemnate să concentreze servicii de nivel superior și să genereze dezvoltare pentru mai multe raioane din jur. Exercitarea acestei funcții depinde direct de masa demografică: forță de muncă, contribuabili, consumatori, cerere locală.

La momentul desemnării, Edineț a fost acceptat ca excepție sub pragul orientativ de 20 de mii de locuitori, datorită poziției strategice în nord-vestul țării și absenței oricărei alternative viabile. În 2024, doi poli se situează sub acest prag - Comrat, cu 19,1 mii, și Edineț, cu 12,4 mii. **Edineț este însă singurul pol cu o populație sub 15 mii - cu aproape 40% mai puțin decât cerințele față de un oraș cu statut de municipiu.**

Această dimensiune demografică nu este doar un indicator statistic. Ea determină direct capacitatea municipiului de a funcționa ca pol regional: câți contribuabili susțin bugetul local, câți consumatori alimentează piața, câți angajați sunt disponibili pentru mediul de afaceri.

La Recensământul din 2014, Edineț ocupa locul 11 între toate unitățile administrativ-teritoriale ale țării. Recensământul din 2024 îl coboară pe locul 14: trei localități din zona metropolitană a Chișinăului - Codru, Durlești și Ialoveni - l-au depășit. Dacă tendințele actuale continuă, până în 2030 alte aglomerații din jurul capitalei - Stăuceni, Sângera, Băcioi, Bubuieci, Trușeni - ar putea trece înaintea Edinețului, împingându-l spre locul 19. Este o proiecție pe tendință, nu o prognoză, dar direcția este fără echivoc.

O eventuală amalgamare cu localități rurale din proximitate ar adăuga locuitori pe hârtie, dar nu ar produce aglomerație urbană reală. Capacitatea de polarizare nu se măsoară în numărul de sate comasate administrativ, ci în densitatea economică, calitatea serviciilor și forța de atracție a centrului. Amalgamarea poate fi un instrument de eficientizare administrativă. Nu este o soluție pentru deficitul de polarizare.

Tabelul 1.1: Populația municipiului Edineț la Recensământul 2024 - mărimea, pragul de pol și locul în ierarhia națională

POPULAȚIA 2024	FAȚĂ DE PRAGUL DE POL	LOCUL ÎN IERARHIA UAT	TENDINȚA SPRE 2030
12 369	**–38%**	**14**	**19**
locuitori la Recensământul din 8 aprilie 2024 - orașul și două sate	sub pragul orientativ de 20 de mii - singurul pol sub 15 mii de locuitori	de pe locul 11 în 2014 - depășit de Codru, Durlești și Ialoveni	locul spre care coboară dacă ritmul actual se menține - proiecție pe tendință

→ **Menținerea statutului funcțional de pol regional cere, în mod imperativ, compensarea deficitului demografic prin performanță economică, servicii regionale și calitate urbană.**

Sursa: Recensământul Populației și al Locuințelor 2024 (BNS), rezultate finale. Ierarhia UAT - calculele Europolis International pe datele RPL 2014 și RPL 2024.

Edineț a pierdut peste o cincime din populație doar în ultimul deceniu

Între 2014 și 2024, municipiul Edineț a pierdut 3 142 de locuitori - **o scădere de 20,3% în doar zece ani**. Scăderea a fost continuă: de la 15,5 mii în 2014, la 14,1 mii în 2019, la 13,7 mii în 2021, la 12,4 mii în 2024. Niciun an nu a adus stabilizare. În medie, municipiul pierde peste 300 de locuitori pe an.

Nu este cel mai sever declin dintre poli - Cahul a pierdut 26% în aceeași perioadă. Dar ceea ce diferențiază situația Edinețului este combinația dintre declin accentuat și absența oricărui semn de inversare. După 2020, trei poli au inversat trendul: Orhei a crescut cu 14,4%, Soroca cu 1,4%, iar Ungheni s-a stabilizat. Comrat scade în ritm mai lent. Cahul continuă să scadă, dar de pe o bază dublă față de Edineț. **Edineț scade de pe cea mai mică bază, fără nicio perspectivă imediată de inversare.**

Tabelul 1.2: Evoluția anuală a populației municipiilor-poli de creștere, 1989-2024, mii de persoane

Municipiu	1989	2004	2010	2014	2020	2024	Δ 2024 / 1989	Δ 2024 / 2014	Δ 2024 / 2020	Tendința 2020-2024
Orhei	38,0	25,6	22,6	21,1	19,4	22,2	↘ −42%	↗ +5,2%	↗ +14,4%	Creștere puternică
Ungheni	37,8	32,5	31,2	30,8	26,5	26,5	↘ −30%	↘ −14%	→ 0%	Stabilizare
Soroca	42,3	28,3	24,0	22,2	20,8	21,1	↘ −50%	↘ −5%	↗ +1,4%	Revenire
Comrat	25,8	23,3	21,5	20,1	20,6	19,1	↘ −26%	↘ −5%	↘ −7,3%	Declin moderat
Cahul	42,9	35,5	32,1	30,0	25,3	22,2	↘ −48%	↘ −26%	↘ −12,3%	Declin accelerat
EDINEȚ	**19,5**	**15,6**	**15,2**	**15,5**	**13,9**	**12,4**	↘ −36%	↘ −20%	↘ −10,8%	**Declin continuu**

→ Între 2020 și 2024: Orhei +14,4%, Soroca +1,4%, Ungheni se stabilizează. Comrat −7,3%. Edineț −10,8%, Cahul −12,3%. Edineț și Cahul scad cel mai accelerat.

Sursa: BNS, populația stabilă pe UAT, 1989-2024.

Trei localități, trei traiectorii: orașul −12%, Alexăndreni −38%

Privită intern, situația este și mai îngrijorătoare. Pierderea nu s-a distribuit uniform pe cele trei localități componente - orașul și cele două sate urmează traiectorii complet diferite. **Orașul Edineț a pierdut 12,2%** - de la 12 855 la 11 290 de locuitori. **Satul Alexăndreni a pierdut 38,2%** - de la 1 326 la 819, de trei ori mai repede decât orașul. Gordineștii Noi au coborât la 260 de persoane. La sub o mie de locuitori, organizarea serviciilor de bază devine o problemă concretă de planificare, nu o ipoteză.

Figura 1.1: Evoluția populației pe localități componente ale municipiului Edineț, 2014-2024

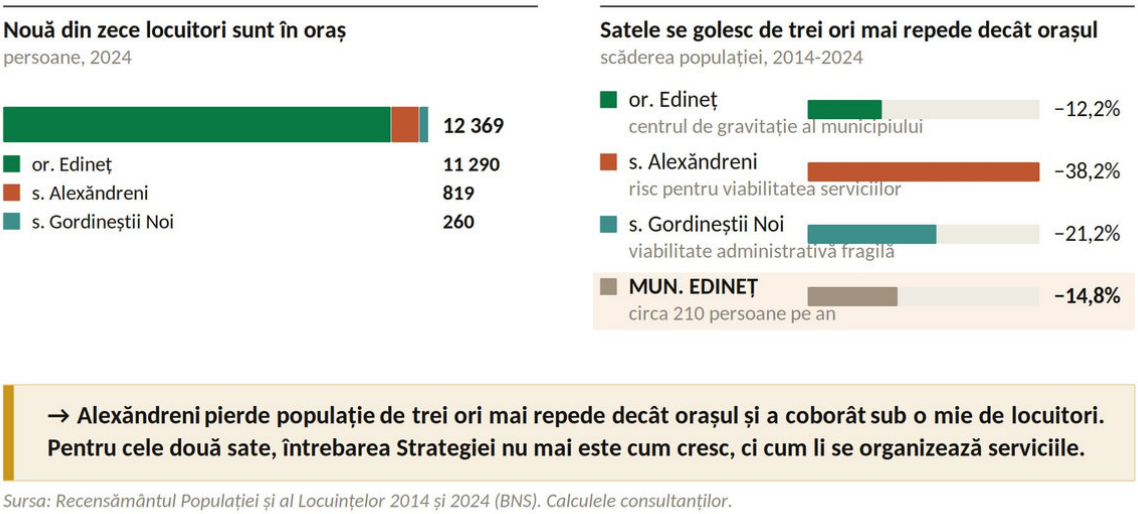

→ Alexăndreni pierde populație de trei ori mai repede decât orașul și a coborât sub o mie de locuitori. Pentru cele două sate, întrebarea Strategiei nu mai este cum cresc, ci cum li se organizează serviciile.

Sursa: Recensământul Populației și al Locuințelor 2014 și 2024 (BNS). Calculele consultanților.

Ambele sate cer o decizie strategică explicită pentru 2027-2031 privind modul în care li se organizează serviciile publice - ca anticipare a unei tendințe deja clare, nu ca răspuns la o criză viitoare.

1.2 Structura populației: cea mai îmbătrânită dintre poli

Comparativ cu celelalte orașe-poli de creștere, Edineț are cea mai îmbătrânită structură demografică

Recensământul din 2024 arată că **28,3% din populația municipiului a depășit vârsta aptă de muncă - cea mai ridicată proporție dintre toți cei șase poli**. Ungheni are 20,1%, Comrat 21,8%, Orhei 23,7%, Cahul 24,6%, Soroca 26,4%. Diferența de 2-8 puncte procentuale înseamnă, concret, cerere mai mare de servicii sociale și medicale, bază fiscală mai îngustă și capacitate mai redusă de regenerare demografică.

Ponderea copiilor de 0-15 ani, 19,4%, este sub media polilor (21,3%). Față de centrele raionale din nord, Edineț seamănă cu Drochia (27,7% vârstnici) și stă mai rău decât Fălești (25,3%). Municipiul nu are doar o populație mai mică decât ceilalți poli - are și o structură mai vulnerabilă. Cele două dezavantaje se consolidează reciproc.

Figura 1.2: Structura pe vârste: municipiul Edineț față de celelalte orașe-poli de creștere, Recensământ 2024

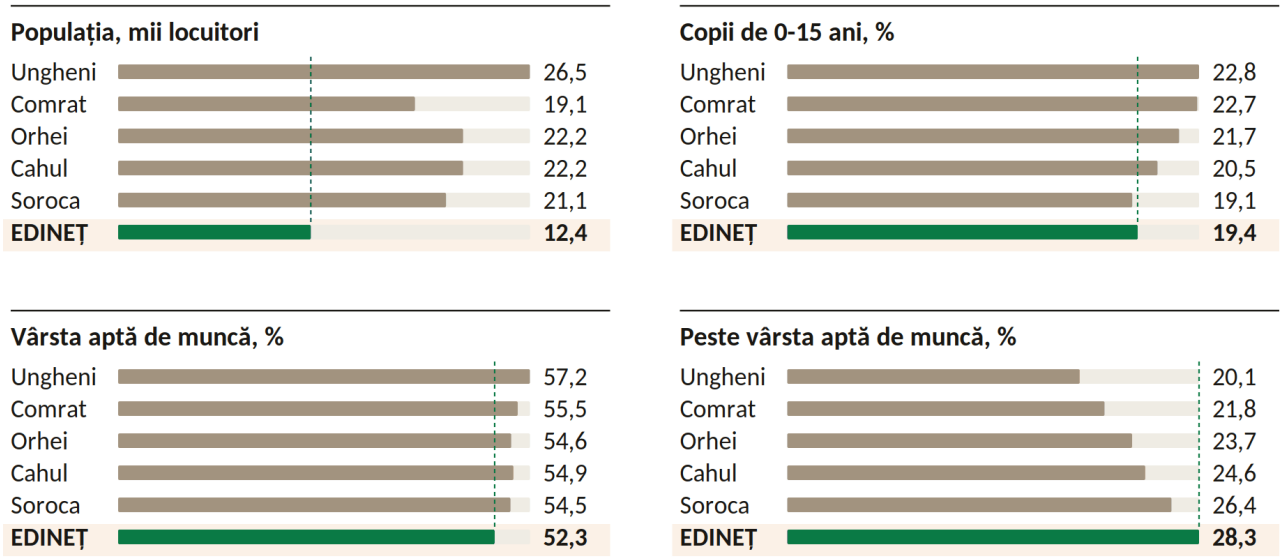

→ Edineț are cel mai mic total, cea mai mică pondere a populației apte de muncă și cea mai mare pondere a vârstnicilor. La 100 de persoane apte de muncă revin 91 de copii și vârstnici - față de circa 83 în 2014.

Sursa: Recensământul Populației și al Locuințelor 2024 (BNS). Raportul de dependență 2024 este calculat pe structura din figură. Valoarea pentru 2014 provine din datele recensământului precedent.

Alexăndrenii: peste o treime din locuitori sunt deja pensionari, iar ponderea crește continuu

În Alexăndreni, **34,6% din populație a depășit vârsta aptă de muncă** - cu 6,7 puncte peste orașul Edineț (27,9%) și cu aproape 15 puncte peste Ungheni. Copiii sunt 16,4%, cu 3,3 puncte sub nivelul orașului. Este structura unei comunități cu mai mulți vârstnici decât poate susține fără servicii sociale suplimentare. Gordineștii Noi au o structură ceva mai echilibrată, dar la 260 de persoane orice mișcare demografică are efect proporțional mare.

Presiunea pe serviciile sociale va crește în 2027-2031, în timp ce cererea educațională va scădea. Ambele tendințe trebuie anticipate în bugetul și planificarea municipiului.

Presiunea demografică asupra populației active a devenit aproape critică. Dacă în 2014 la 100 de persoane apte de muncă reveneau circa 83 de persoane dependente, în 2024 raportul a ajuns la 91. Cu alte cuvinte, baza activă a municipiului trebuie să susțină aproape un număr egal de copii și vârstnici, ceea ce limitează capacitatea de creștere economică și mărește presiunea asupra serviciilor publice.

Tabelul 1.3: Structura pe vârste pe localități componente ale municipiului Edineț, Recensământ 2024

Localitatea	0-15 ani, %	Vârsta aptă de muncă, %	Peste vârsta aptă de muncă, %
Or. Edineț	19,7	52,4	27,9
S. Alexăndreni	16,4	49,1	34,6
S. Gordineștii Noi	16,2	58,5	25,4
MUN. EDINEȚ	**19,4**	**52,3**	**28,3**

→ Alexăndreni: 34,6% vârstnici și 16,4% copii - una dintre cele mai îmbătrânite comunități din țară. Satele nu mai sunt o rezervă demografică a municipiului, ci prima lui obligație de servicii.

Sursa: Recensământul Populației și al Locuințelor 2024 (BNS).

Decesele depășesc nașterile de mai mult de un deceniu, iar emigrarea lovește exact segmentul cel mai valoros: tinerii și populația activă

Structura vulnerabilă este alimentată de două procese paralele: sporul natural negativ și migrația populației tinere și active. În 2024, municipiul a înregistrat **123 de nașteri și 152 de decese - un deficit natural de 29 de persoane**. Față de 2014, numărul nașterilor a scăzut de la 194 la 123, cu peste o treime. Capacitatea internă de regenerare se restrânge de la un an la altul.

Migrația completează această pierdere naturală. Ea nu apare în nicio statistică oficială la nivel de municipiu, dar se poate estima prin balanță: din cele 210-300 de persoane pierdute anual, sporul natural explică aproximativ 30. **Restul - de ordinul a 150-180 de persoane pe an pe baza de recensământ, adică patru cincimi din pierdere - este migrație.** Și migrația afectează mai ales segmentul cel mai important pentru dezvoltare: persoanele apte de muncă, tinerii și familiile tinere. Pentru municipiu, fiecare plecare înseamnă un angajat mai puțin, un contribuabil mai puțin, un consumator local mai puțin și, potențial, o familie cu copii mai puțin.

Prin urmare, Edineț nu pierde doar populație ca număr. Pierde treptat baza demografică activă care susține economia locală, veniturile bugetare și serviciile publice. Această tendință accelerează îmbătrânirea municipiului și trebuie tratată ca una dintre principalele provocări strategice ale perioadei următoare.

→ Edineț nu pierde doar locuitori. Pierde exact segmentul care susține economia, bugetul și serviciile - și, odată cu el, capacitatea de a se regenera.

1.3 Populația care lipsește și regiunea care compensează

Citită singură, demografia municipiului spune că orașul se stinge. Citită împreună cu piața muncii, spune altceva. **Municipiul are 12,4 mii de locuitori, dar oferă 5,2-5,7 mii de locuri de muncă** - iar populația rezidentă activă este de doar 4,6-4,9 mii de persoane, dintre care o parte lucrează în afara orașului. Diferența, circa 2 mii de persoane zilnic, vine din satele raionului și din raioanele vecine.

Cu alte cuvinte, demografia relevantă pentru economia Edinețului nu este cea a orașului, ci cea a bazinului de peste 150 de mii de locuitori pe care îl deservește. Iar acest bazin se golește mai repede decât orașul: **aria de polarizare a pierdut 30,3% din populație în zece ani, față de 14,8% municipiul**.

Orașul rezistă mai bine decât regiunea lui - tocmai pentru că regiunea se sprijină pe el.

De aici decurge lectura strategică a întregului capitol. Edineț nu poate câștiga demografic prin natalitate: 123 de nașteri pe an nu compensează 152 de decese. Nu poate câștiga prin amalgamare: ar comasa sate care se golesc și ele. **Poate câștiga într-un singur fel - devenind locul pe care regiunea îl alege pentru a munci, a se trata, a învăța și a locui.**

Cei 2 mii de navetiști de azi sunt dovada că alegerea se face deja pentru muncă. Următorul pas este ca ea să se facă și pentru locuire.

Figura 1.3: Demografia orașului și piața muncii regională - două scări diferite

→ Municipiul oferă mai multe locuri de muncă decât are locuitori activi. Piața lui de muncă este regională, iar regiunea se golește mai repede decât orașul - de aceea demografia Edinețului nu se poate repara din interior.

Sursa: Recensământul 2024 (BNS), Tabelul 2 și Tabelele 10-11 din capitolul 4.4. Calculele consultanților. Valorile marcate ca estimări urmează a fi validate cu datele CNAS.

1.4 Ce cere SMARTFORM de la politica demografică: date, servicii co-planificate, adaptare la îmbătrânire

Pentru demografie, SMARTFORM nu aduce ținte proprii. Aduce trei cerințe de metodă.

- ☑ Date. Sondajul comun SMARTFORM arată că 58% dintre respondenții din Edineț consideră insuficient accesul la date fiabile. Demografia este domeniul în care lipsa se vede cel mai bine: migrația - procesul care explică patru cincimi din pierderea de populație - nu apare în nicio statistică oficială la nivel de municipiu și a trebuit estimată prin balanță. Strategia are nevoie de un tablou demografic anual, construit din evidența populației și datele CNAS, nu doar din recensăminte la zece ani.
- ☑ Servicii co-planificate. Atelierele Living Lab din Edineț au evaluat participativ spațiul public central și au evidențiat bariere de acces și umbrire insuficientă. Corelate cu ponderea de 28,3% a populației peste vârsta aptă de muncă, cu vârstnicii care trăiesc singuri și cu distanța satelor față de servicii, aceste constatări arată că adaptarea la îmbătrânire înseamnă trasee pietonale accesibile, transport public, spații umbrite și servicii de proximitate - proiectate împreună cu beneficiarii, nu pentru ei.
- ☑ Adaptare, nu doar reacție. Analiza situațională SMARTFORM identifică, în toate teritoriile partenere, același decalaj între ambiția strategică și capacitatea de implementare și monitorizare. Pentru demografia Edinețului, aceasta înseamnă servicii mobile și flexibile pentru Alexăndreni și

> Gordinești Noi, accesibilitate universală ca cerință pentru orice investiție socială și monitorizarea anuală a accesului, utilizării și costurilor.

→ SMARTFORM nu cere Edinețului o politică demografică separată. Cere ca fiecare măsură din Strategie - locuri de muncă, servicii, locuințe - să fie măsurată prin efectul ei asupra celor care rămân sau vin, și ca populația care îmbătrânește să fie tratată ca beneficiar de proiectat împreună, nu ca statistică.

1.5 Concluzia strategică: un pol care nu mai poate crește prin propria populație

Edineț este cel mai mic pol de creștere al țării și singurul sub 15 mii de locuitori. Statutul îi cere 20 de mii. A pierdut 14,8% din populație între cele două recensăminte, a coborât de pe locul 11 pe locul 14 în ierarhia națională și, dacă tendința continuă, va coborî și mai jos. Are cea mai îmbătrânită structură dintre poli, cea mai mică pondere a populației apte de muncă și un sat, Alexăndreni, în care o treime din locuitori sunt pensionari.

Evoluția demografică a municipiului nu este un accident conjunctural, ci o tendință sedimentată de-a lungul a trei decenii care, lăsată în voia ei, se va auto-întreține.

Edineț nu are o singură problemă demografică, ci patru deficite care se alimentează reciproc: mortalitatea depășește natalitatea, structura este cea mai îmbătrânită dintre toți polii regionali, baza tânără este tot mai îngustă, iar emigrarea ia tocmai oamenii activi care ar putea-o redresa. Împreună, ele subțiază baza fiscală, restrâng piața locală și erodează, încet, însuși argumentul pentru care Edineț poartă statutul de pol regional de creștere.

Există însă o a doua lectură, la fel de adevărată. Orașul pierde mai puțin decât regiunea lui: −14,8% față de −30,3% în aria de polarizare. Oferă mai multe locuri de muncă decât are locuitori activi. Primește zilnic 2 mii de oameni din regiune.

Edineț nu se golește pentru că nu ar atrage - se golește pentru că cei pe care îi atrage vin doar ziua. Este ca o gară prin care trec zilnic mii de oameni, dar în care nimeni nu se mută: funcția există, locuitorii nu.

Edineț poate compensa deficitul demografic doar prin economie, servicii și calitate urbană. Spirala poate fi ruptă doar prin atractivitate reală: locuri de muncă ce justifică o carieră locală, servicii regionale care confirmă rangul de centru, condiții pentru tineri și familii, locuințe care merită alese și o rețea socială pe măsura unei populații care îmbătrânește. Nu poate câștiga prin natalitate și nu poate câștiga prin amalgamare - poate câștiga devenind locul pe care regiunea îl alege nu doar pentru muncă, ci și pentru viață.

Realismul strategic impune redefinirea țintei.

Pentru orizontul 2030, scopul nu este oprirea declinului - ambiție imposibil de realizat pe termen scurt - ci **inversarea pantei: trecerea de la o localitate pe care oamenii o părăsesc la una pe care încep, din nou, să o aleagă.**

1.6 Concluzii - Focus strategic

CE ARATĂ DIAGNOSTICUL

Un declin vizibil
12 369 de locuitori, cu 2 142 mai puțini decât acum zece ani. Orașul pierde circa 210 oameni pe an, fără nicio oprire.

Populația de zi este mai mare decât cea de noapte
4,6-4,9 mii de locuitori activi, dar 5,2-5,7 mii de locuri de muncă. Circa 2 mii de oameni vin dimineața din satele din jur.

Polul unei regiuni de peste 150 de mii
În oraș locuiesc 12,4 mii de oameni, dar spitalul, școlile și piața deservesc patru raioane cu 157 de mii.

Zona rurală se depopulează accelerat
Alexăndreni a pierdut 38% din locuitori, Gordineștii Noi 21% - de trei ori mai repede decât orașul.

MOTOARELE DEMOGRAFICE

12,4 mii locuitori · −14,8% în zece ani
28,3% vârstnici
patru procese care se hrănesc unul pe altul

Natalitatea (A)
S-au născut 123 de copii și au murit 152 de oameni. Mor mai mulți decât se nasc de peste zece ani.

Emigrarea (B)
Circa 150-180 de oameni pleacă în fiecare an. Nu decesele golesc orașul, ci plecările.

Îmbătrânirea
Aproape 3 din 10 locuitori au depășit vârsta de muncă - cea mai mare pondere dintre cei șase poli.

Satele (D)
Alexăndreni: 819 oameni, o treime pensionari. Gordineștii Noi: 260. Satele nu mai dau oameni orașului - îi cer servicii.

LIPSEȘTE MOTIVUL DE A RĂMÂNE (E)
o locuință, servicii și o carieră în oraș

UNDE PIERDE MUNICIPIUL

Tinerii și familiile tinere
Pleacă oamenii tineri: cei care fac copii, muncesc și plătesc impozite. Fiecare familie plecată este un angajat și un contribuabil în minus.

Schimbarea piramidei vârstelor (C)
La 100 de oameni în vârstă de muncă revin 91 de copii și pensionari, față de 83 acum zece ani.

Scăderea în ierarhia națională
Acum zece ani Edineț era al 11-lea oraș al țării. Azi este al 14-lea și, pe ritmul actual, ajunge al 19-lea.

Declin demografic cu impact economic
Mai puțini locuitori înseamnă mai puțini cumpărători, mai puțini angajați pentru firme și mai puține impozite la buget.

UNDE SE CERE INTERVENȚIA STRATEGIEI

A Reținerea tinerilor și a familiilor tinere
Plecările sunt partea cea mai mare a pierderii. Dacă s-ar opri, orașul ar pierde circa 30 de oameni pe an, în loc de 210.

B Locuire pentru cei care deja muncesc aici
Cei 2 mii de navetiști au ales deja orașul pentru muncă. Ca să se și mute, le trebuie grădinițe, școli bune și spații publice.

C Servicii adaptate îmbătrânirii
Aproape 3 din 10 locuitori sunt peste vârsta de muncă, în Alexăndreni 1 din 3. Trotuare accesibile, transport, servicii la domiciliu.

D Decizie explicită pentru cele două sate
La 819 și la 260 de locuitori, întrebarea nu este cum cresc satele, ci cum li se organizează școala, medicul și transportul.

E Rețeaua de servicii, recalibrată
Cererea pentru grădinițe și școli scade, cea pentru servicii sociale crește. Bugetul trebuie să mute resurse dintr-o parte în alta, din timp.

F Încurajarea construcțiilor locative
Teren echipat, autorizări rapide și locuințe accesibile. Ținta nu este doar orașul, ci toată regiunea: familii din satele din jur și oameni întorși de peste hotare.

OPORTUNITATEA - NECESITATEA STRATEGICĂ

Edineț este deja cel mai atractiv pol din micro-regiune pentru cine vrea să se mute: aici sunt locurile de muncă, spitalul, școlile și piața. Cu locuințe accesibile și servicii pe măsură, o parte din regiune se mută în oraș, în loc să navetească. Ținta nu este oprirea declinului, ci întoarcerea lui: de la un oraș pe care oamenii îl părăsesc la unul pe care încep să îl aleagă.

PROVOCAREA - DACĂ NU SE INTERVINE

Mai puțini locuitori înseamnă mai puțini cumpărători, mai puține firme și mai puține locuri de muncă - deci și mai multe plecări. Cercul se închide singur: Edineț coboară pe locul 19 în țară și rămâne pol de creștere doar pe hârtie.

2 ECONOMIA LOCALĂ ȘI PIAȚA MUNCII

2.1 Mărimea economiei locale

O economie locală proporțională cu mărimea municipiului

Economia municipiului Edineț este, în linii generale, proporțională și relativ echilibrată cu dimensiunea sa demografică. În 2024, municipiul concentra circa 0,5% din populația Republicii Moldova, 0,4% din cifra de afaceri a economiei naționale, 0,56% din salariații întreprinderilor raportoare și 0,45% din agenții economici raportori.

Tabelul 2.1: Indicatorii de bază ai economiei locale, 2024

CIFRA DE AFACERI	SALARIAȚI (SECTORUL REAL)	AGENȚI ECONOMICI
2,83 MLRD LEI	**3 044**	**310**
→ 0,4% din cifra de afaceri a economiei naționale	↗️ 0,56% din salariații întreprinderilor raportoare din Moldova	↘️ 0,45% din agenții economici raportori din Moldova
INVESTIȚII PRIVATE	**PRODUCTIVITATEA MUNCII**	**PROFIT NET**
3 MIL. EURO	**928 MII LEI/SALARIAT**	**127 MIL. LEI**
↘️ media ≈ 2% din cifra de afaceri pe municipiu	↘️ 75% din media națională	↘️ Media pe municipiu ≈ 4,5% din cifra de afaceri

→ Economia mun. Edineț generează cifră de afaceri, concentrează firme și menține locuri de muncă în proporții apropiate de ponderea sa demografică. Provocarea reală însă este că economia locală produce per salariat și reinvestește de aproape trei ori mai puțin decât media națională.

Sursa: calculele Europolis International în baza rapoartelor financiare ale agenților economici și a indicatorilor naționali 2024 (BNS).

Totodată, economia locală are o productivitate sub media națională (75%) și o intensitate investițională privată de trei ori mai mică decât media pe Republica Moldova (2% vs 6%).

În acest sens, în contextul Republicii Moldova, Edinețul poate fi caracterizat ca **o economie locală de scară medie, dar cu masă economică limitată pentru o dinamică de creștere.**

Această structură comercială nu este, însă, starea naturală a municipiului, ci rezultatul unui declin.

Până în 1989, Edineț era un oraș cu profil industrial - procesare alimentară, construcție de mașini, industrie textilă - iar tranziția la economia de piață a erodat acest profil, comerțul și serviciile luând locul producției. Respectiv, pentru Edineț, dezvoltarea industrială nu înseamnă a porni de la zero, ci a **re-industrializa** un oraș care a avut deja o bază productivă în trecut.

Polul unei micro-regiuni aflate în declin demografic și economic

Prin statutul de oraș-pol de creștere, Edineț are un rol regional explicit pentru nord-vestul Republicii Moldova (raioanele Edineț, Briceni, Dondușeni și Ocnița), care însumează circa 160 mii de locuitori - o zonă de influență de peste 12 ori mai mare decât populația municipiului.

Însă, **zona de influență a mun. Edineț se confruntă în prezent cu unul dintre cele mai mari declinuri demografice și economice din Republica Moldova:**

- ☑ În ultimii 10 ani, zona a pierdut aproape o treime din populație (−30,3%), de peste două ori mai mult decât media națională (−13,6%), reducând baza de consum și forța de muncă disponibilă.
- ☑ Economia salarială formală a zonei a stagnat (−0,5% salariați), în contrast cu creșterea relativă înregistrată la nivel național (+2,4%), reflectând o contractare a activităților economice în zona de influență.
- ☑ Densitatea ocupării salariale este de doar 20,4 de salariați la 100 de locuitori, cu o treime sub media națională (30,8) - o bază economică relativ mai îngustă.
- ☑ Dependența de sectorul public este mult mai ridicată decât media pe țară: 52% din locurile de muncă salariate din zonă sunt bugetare sau cu finanțare publică, față de 38% la nivel național.

Tabelul 2.2: Zona de influență a mun. Edineț - regiune în declin accelerat

Raionul	Populația raionului, 2024	Declinul demografic 2014-2024	Densitatea ocupării: salariați la 100 de locuitori *(inclusiv față de media națională)*	Număr salariați (2014−2024) *și ponderea sectorului public*
EDINEȚ	**50 429**	↘ **−29,8%**	**24,5** 80% față de media pe țară	**11 589 → 12 380 (+6,8%)** **sectorul public: 52%**
Briceni	46 894	↘ −33,0%	18,8 61% față de media pe țară	7 955 → 8 821 (+10,9%) sectorul public: 47%
Ocnița	31 610	↘ −33,3%	18,2 59% față de media pe țară	6 334 → 5 741 (−9,4%) sectorul public: 58%
Dondușeni	28 108	↘ −25,8%	18,1 59% față de media pe țară	6 314 → 5 081 (−19,5%) sectorul public: 54%
ZONA DE INFLUENȚĂ	157 041	↘ −30,3%	**20,4** 66% față de media pe țară	32,2 → 32,0 mii (−0,5%) sectorul public: 52%
Republica Moldova (reper)	2 409 mii	→ −13,6%	**30,8** 100%	723,5 → 740,9 mii (+2,4%) sectorul public: 38%

→ Edineț rămâne principalul nucleu urban al nord-vestului, dar dezvoltarea sa este frânată de o arie de polarizare mult mai fragilă demografic și ocupațional decât media Republicii Moldova.

Sursa: calculele Europolis International în baza tabelelor oficiale ale recensămintelor 2014 și 2024 și a Băncii de date statistice BNS (Numărul salariaților la 31 decembrie pe raioane/regiuni și forme de proprietate").

Prin urmare, **Edineț rămâne principalul nucleu urban al nord-vestului republicii, însă aria sa de polarizare este foarte fragilă**, caracterizată de un ritm accelerat de depopulare și de stagnare economică.

Totodată, economia municipiului - circa 2,8 miliarde lei cifră de afaceri și aproximativ 3 mii de salariați în sectorul real - rămâne încă prea mică pentru a genera o gravitație economică puternică asupra unei regiuni de circa 160 mii de locuitori.

Diferența dintre statutul de pol regional desemnat și puterea economică ce urmează a fi construită trebuie să reprezinte, în esență, unul dintre obiectivele centrale de dezvoltare economică locală.

Cea mai mică economie locală dintre toate orașele-poli de creștere, dar medie ca performanță

În termeni absoluți, economia mun. Edineț este cea mai mică dintre toți polii de creștere ca număr de agenți economici și ca număr de salariați. Doar la cifra de afaceri depășește economia mun. Soroca.

Figura 2.1: Economia mun. Edineț în comparație cu celelalte orașe-poli de creștere, 2024

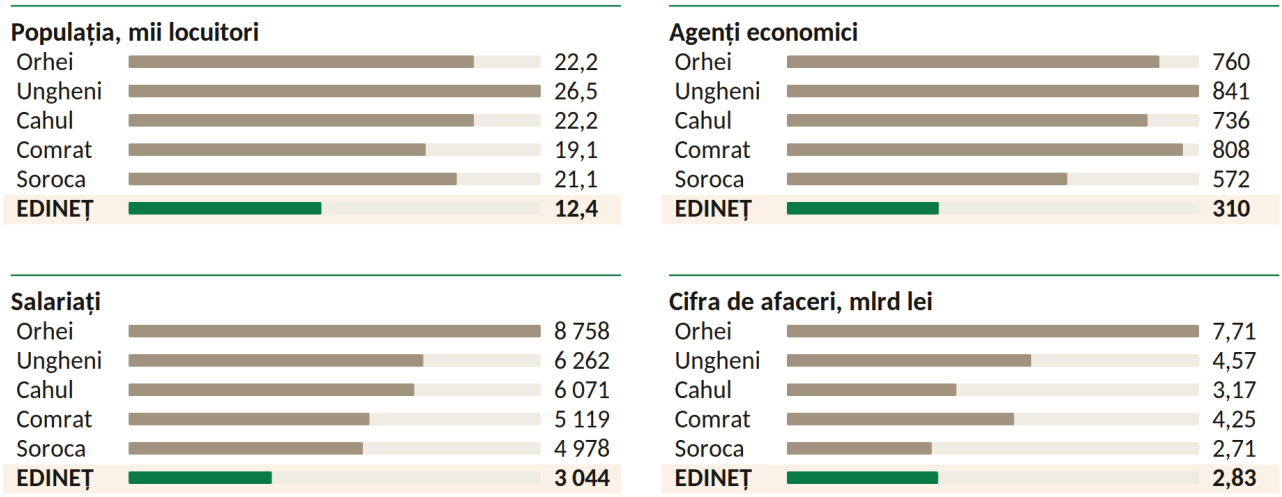

→ Edineț are de 1,6-2,9 ori mai puțini salariați și de 1,8 - 2,7 ori mai puține firme decât oricare alt pol de creștere.

Însă, dacă raportăm mărimea economiei la numărul populației, **economia mun. Edineț este - în comparație relativă - peste media orașelor-poli de creștere:** locul 1 la productivitatea muncii și la investițiile private per locuitor, locul 2 la cifra de afaceri per locuitor (după Orhei).

Figura 2.2: Polii de creștere în termeni relativi, per locuitor - 2024

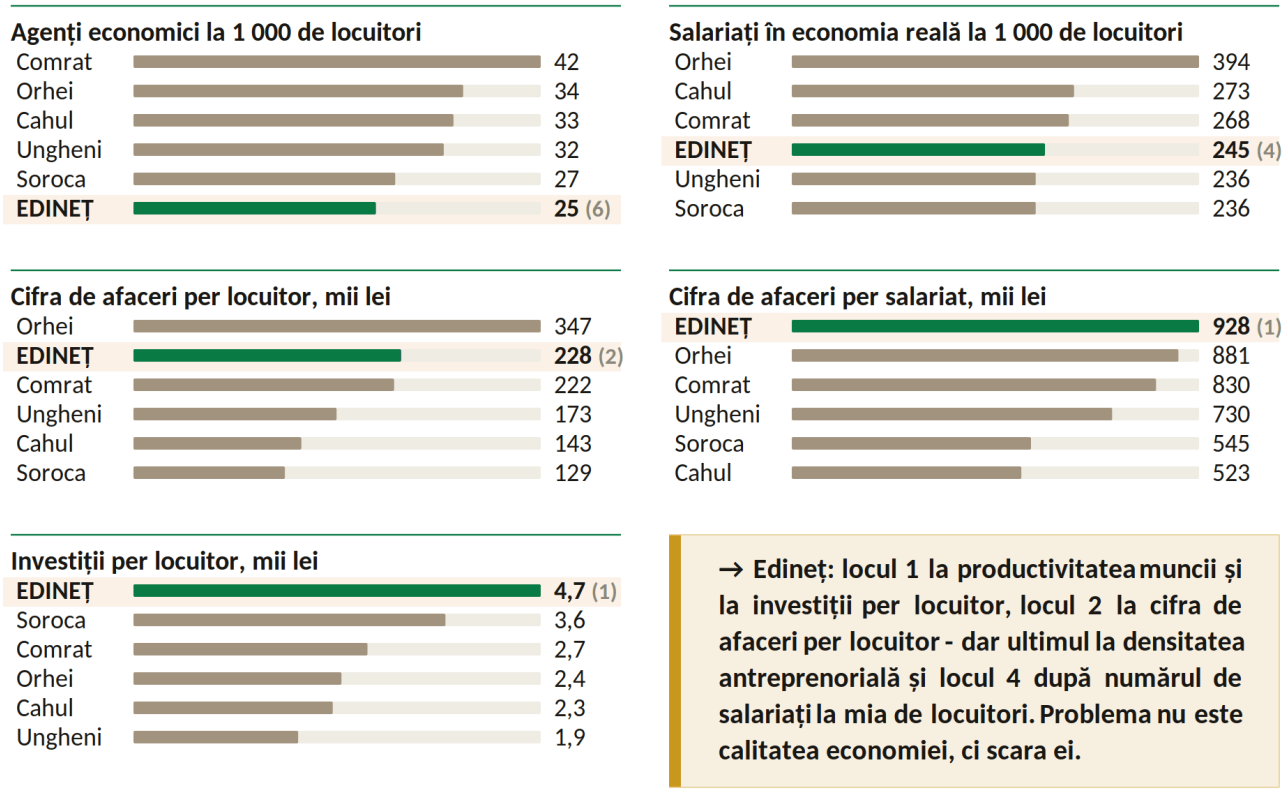

→ Edineț: locul 1 la productivitatea muncii și la investiții per locuitor, locul 2 la cifra de afaceri per locuitor - dar ultimul la densitatea antreprenorială și locul 4 după numărul de salariați la mia de locuitori. Problema nu este calitatea economiei, ci scara ei.

Singurul indicator relativ la care municipiul este ultimul rămâne densitatea antreprenorială - 25 de firme la 1 mie de locuitori.

Această poziționare trebuie însă citită corect: ea nu arată că Edineț are un dinamism deosebit, ci mai degrabă că **toate orașele-poli de creștere din Moldova au economii mici și fragile, situate sub mediile naționale** - în condițiile în care capitala concentrează, la circa o treime din populația țării, mai mult de 70% din economia națională.

În această ligă a polilor, Edineț joacă bine - dar este liga unei Moldove profund dezechilibrate teritorial.

2.2 Dinamica economiei locale

Dincolo de situația anului 2024, contează tendința ultimilor cinci ani: cum a traversat economia municipiului pandemia, criza energetică și șocul inflaționist din 2022, ce s-a schimbat structural și ce doar pare schimbare în statistică.

Patru procese definesc perioada:

- ☑ Creștere nominală puternică a cifrei de afaceri, dar aproape integral erodată de inflație
- ☑ Expansiune statistică a numărului de firme, dar produsă (în special) ca impact al schimbării cadrului legislativ, nu de piață
- ☑ Un salt investițional real, dar concentrat în câteva companii
- ☑ Erodare constantă a profitabilității.

Tabelul 2.3: Evoluția economiei reale a mun. Edineț, 2019-2024

Indicator	2019*	2022	2023	2024	Δ 24/19
Agenți economici raportori	190	239	275	310	↗ +63%*
Salariați (număr mediu)	3 091	2 867	2 811	3 044	→ –1,5%
Cifra de afaceri, mil. lei (nominal)	1 668	2 409	2 410	2 825	↗ +69%
Cifra de afaceri, mil. lei (ajustată la inflație, în prețurile anului 2019)**	1 668	1 716	1 514	1 695	→ ≈ +2%
Profit net agregat, mil. lei	151	139	128	127	↘ –16%
Investiții ale agenților economici, mil. lei	22	41	40	59	↗ ×2,7

→ Cifra de afaceri crește nominal, dar real economia abia și-a recuperat nivelul din 2019 - bara reală abia trece de linia │ a anului 2019. Ocuparea stagnează, profitul scade. Creșterea numărului de firme după 2022 reflectă în mare parte formalizarea obligatorie a foștilor deținători de patente (vezi mai jos), nu un val antreprenorial.

*Sursa: calculele Europolis International în baza rapoartelor financiare ale agenților economici (BNS). * Setul 2019 include doar entitățile cu salariați. Dinamica numărului de firme 2022-2024 este influențată de interdicția comerțului în bază de patentă de la 1 iulie 2023 (Legea nr. 93/1998). ** Deflatare cu indicele mediu anual al prețurilor de consum (BNS): 3,8% (2020), 5,1% (2021), 28,7% (2022), 13,4% (2023), 4,7% (2024) - cumulat ≈ 67%.*

Dacă analizăm tendințele perioadei 2019-2024, tabloul devine și mai instructiv: **cinci poli din șase au pierdut locuri de muncă, iar Edineț a pierdut cel mai puțin dintre cei care au pierdut (–1,5%). Singurul pol care a adăugat locuri de muncă este Orhei (+38,8%)**, în timp ce Cahul a pierdut 6%, Comrat 12%, iar Soroca și Ungheni câte 17-18% din locurile de muncă din economia reală. În singura competiție care contează cu adevărat pentru oameni - locurile de muncă - Edineț nu doar rezistă: rezistă într-o regiune în care toți ceilalți poli din nord se contractă.

Tabelul 2.4: Polii de creștere - tendințe de dezvoltare, 2019-2024

Municipiu	Δ Cifra de afaceri NOMINALĂ	Δ Cifra de afaceri REALĂ	Δ Agenți economici*	Δ Investiții	Marja netă de profit (2019 → 2024)	Δ Locuri de muncă
Orhei	↗ +108%	↗ +25%	↗ +12%	↗ +46%	↗ 3,2 → 4,2%	↗ +38,8%
EDINEȚ	↗ **+69%**	→ ≈ +2%	↗ **+63%***	↗ **+169%**	↘ **9,0 → 4,5%**	→ –1,5%
Cahul	↗ +64%	↘ –3%	↗ +19%	↗ +62%	↗ 4,4 → 6,7%	↘ –6,0%
Soroca	↗ +31%	↘ –36%	↗ +15%	↗ +251%	↗ 4,4 → 5,2%	↘ –17,3%
Ungheni	↗ +12%	↘ –35%	↗ +13%	↘ –30%	↘ 4,0 → 3,1%	↘ –17,8%
Comrat	↗ +6%	↘ –31%	↗ +33%	↗ +26%	↗ 4,3 → 5,7%	↘ –11,6%

→ Coloana decisivă este cea reală: după ajustarea la inflația cumulată (≈67%), doar Orhei (+25%) și Edineț (≈+2%) au depășit inflația - ceilalți patru poli au scăzut, în termeni reali, cu 1-36%. Edineț este pe locul 2 la creșterea cifrei de afaceri (nominală și reală), a investițiilor și la păstrarea locurilor de muncă. Două semnale de atenție: creșterea numărului de firme (+63%) este umflată de formalizarea patentelor (ceilalți poli: +12-33%), iar marja de profit s-a înjumătățit (9,0% → 4,5%) - cea mai severă erodare a rentabilității dintre toți polii.

*Sursa: calculele Europolis International în baza rapoartelor financiare (BNS), 2019 și 2024. * Dinamica firmelor la Edineț include efectul interdicției patentelor de comerț (vezi 2.2). Δ CA reală - creșterea nominală deflatată prin împărțire la indicele cumulat al prețurilor de consum 2020-2024 (1,667, BNS), aplicat uniform tuturor polilor. Deflatarea se face prin raport, nu prin scăderea a 67 de puncte procentuale, deoarece inflația este compusă: 1 leu din 2024 are puterea de cumpărare a 0,60 lei din 2019. Exemple: Orhei 2,08 ÷ 1,667 = 1,25 → +25%. Ungheni 1,12 ÷ 1,667 = 0,67 → –33% (scăderea simplă ar da, eronat, –55%).*

Figura 2.3: Creșterea reală a cifrei de afaceri, 2019-2024 - polii de creștere și traiectoria mun. Edineț

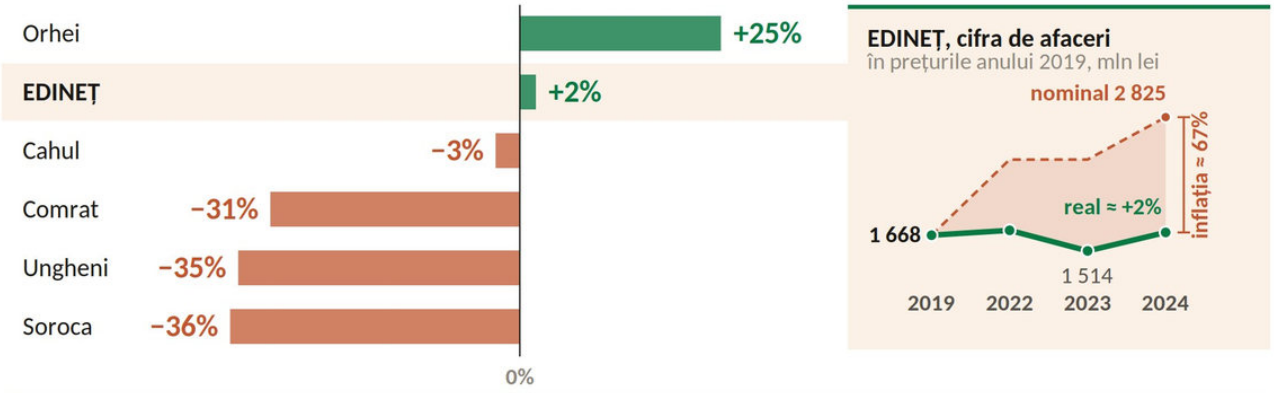

→ Edineț este al doilea pol după creșterea reală. Economia a recuperat nivelul din 2019, fără să intre într-o expansiune structurală.

Sursa: calculele consultanților în baza rapoartelor financiare (BNS), 2019-2024 (Tabelele 3 și 4). Deflatare cu indicele prețurilor de consum, cumulat circa 67% în 2020-2024, aplicat uniform tuturor polilor.

Totodată, indicatorul de creștere a cifrei de afaceri - și astfel plasarea Edinețului printre lideri - trebuie tratat cu precauție.

Peste o treime din toată creșterea din 2019-2024 (+402 mil. lei din +1 157 mil. lei) provine din doar două companii de rulaj: "T.B. Fruit" *(+264 mil. - volume și prețuri la materia primă, marjă de 1%, angajați sezonieri)* și "Gloria-Qvarc" *(+138 mil. - în mare parte efectul prețurilor la carburanți)*. Este o creștere care trece prin Edineț mai mult decât rămâne în Edineț: împreună, cele două companii angajează 218 persoane - practic același număr ca în 2019 (215) - și plătesc printre cele mai mici salarii dintre marii angajatori.

Cifra de afaceri a crescut - economia municipiului, aproape deloc: această creștere nu a avut practic niciun impact asupra economiei locale.

Economia locală crește nominal, dar stagnează în termeni reali

Între 2019 și 2024, în termeni nominali, cifra de afaceri a agenților economici din municipiu a urcat de la 1,67 la 2,83 miliarde lei (+69%).

Cifra impresionează doar până la ajustarea la inflație: inflația cumulată 2020-2024, dominată de șocul pandemiei, războiului din Ucraina, crizei energetice și efectelor declanșate, a constituit circa 67%.

În termeni reali, însă, economia Edinețului a crescut cu doar circa 2% în cinci ani - a absorbit pandemia și criza energetică, a recuperat terenul pierdut, dar **nu a intrat încă într-o expansiune structurală**.

Numărul de firme a crescut - dar este, în mare parte, efectul anulării patentelor, nu al dinamismului antreprenorial

La prima vedere, datele sugerează un "boom antreprenorial": +71 de firme nou înregistrate în doar doi ani (2022-2024). Interpretarea corectă cere însă o corecție legislativă esențială: **de la 1 iulie 2023, comerțul cu amănuntul în baza patentei de întreprinzător a fost interzis (modificările la Legea nr. 93/1998)**, iar deținătorii de patente au fost obligați să treacă fie la regimul de activitate independentă, fie să înregistreze ÎI sau SRL.

O parte din "firmele noi" din statistică sunt, de fapt, comercianți care existau și înainte - doar că invizibili statistic.

Amprenta acestei formalizări forțate este clar vizibilă în date: numărul firmelor de comerț a crescut exact în jurul termenului legal. Profilul noilor intrați confirmă originea: două treimi din firmele nou-create au 0-2 salariați și o cifră de afaceri medie de doar 0,5 mil. lei (≈ 25 mii euro) - exact scara tipică a unei foste patente.

Cu alte cuvinte: **statistica firmelor s-a îmbogățit, economia reală - aproape deloc.**

Corecția are și un revers analitic important: dacă firmele noi explică doar 6,3% din cifra de afaceri a anului *2024 (din care aproape jumătate revine câtorva intrări mari, autentice - "Granvet", "ARV Nord Grup")*, atunci **creșterea economică a perioadei este produsă aproape integral de companiile "vechi"** - ceea ce face concluziile privind dinamica reală cu atât mai solide. Antreprenoriatul autentic nou există - **HoReCa, de exemplu, sector neafectat de regimul patentelor, și-a dublat numărul de unități față de 2019 și și-a multiplicat de patru ori cifra de afaceri** - dar este un fenomen mult mai modest decât sugerează numărul brut de înregistrări.

Această dinamică este vizibilă cu ochiul liber în partea centrală a orașului, unde, în ultimii ani, s-au deschis vizibil mai multe unități de alimentație publică - în special cafenele mici și localuri - cu o calitate a amenajării și a serviciului în creștere. Este segmentul în care antreprenoriatul local autentic se manifestă cel mai clar și care contribuie, dincolo de cifre, la animarea spațiului urban și la apariția unei vieți comerciale de tip orășenesc.

Densitatea antreprenorială rămâne cea mai mică dintre poli

Raportat la populație, Edineț este **cel mai slab antreprenorial dintre toți polii de creștere:** 25 de agenți economici la 1 000 de locuitori, față de 27-42 la ceilalți cinci poli (Figura 2.2).

Municipiul are firme relativ productive, dar puține.

Decalajul față de polii comparabili echivalează cu o rezervă de 100-150 de afaceri formale suplimentare - exact masa critică ce lipsește pentru concurență locală, diversificarea serviciilor și lărgirea bazei fiscale.

Investițiile private: primul loc între poli - dar, la scara economiei, un flux mediocru

Investițiile agenților economici (investiții productive) au crescut de 2,7 ori în ultimii cinci ani, atingând 58,5 mil. lei (≈ 3,0 mil. euro) în 2024, față de 22 mil. lei (≈ 1,1 mil. euro) în 2019 - echivalentul a circa **4,7 mii lei (≈ 245 euro) investiții private per locuitor, cel mai ridicat nivel dintre toate cele șase orașe-poli de creștere** (Figura 2.2).

Privit pe întreaga perioadă, fluxul investițional mediu al anilor 2019-2024 a fost de circa 40 mil. lei pe an (≈ 2,1 mil. euro) - **circa 2% din cifra de afaceri medie a perioadei**, adică o intensitate investițională de circa trei ori mai mică decât media economiei naționale (circa 6%).

Mediul de afaceri local investește, dar la o scară care nu schimbă încă structura economiei.

Reversul medaliei este concentrarea extremă: **doar 4 companii au realizat circa 80% din toate investițiile municipiului** - "Biomir" SRL (≈ 0,8 mil. euro, comerț cu produse pentru agricultură), "Gloria-Qvarc" (≈ 0,6 mil. euro, rețeaua de stații de alimentare), "Edineț-Gaz" (≈ 0,5 mil. euro, infrastructura de gaze) și "Importex-Trans" (≈ 0,45 mil. euro, producție de energie electrică).

Adăugând "Cornelius Electronics" (0,2 mil. euro), primele 5 companii ajung la 85%. **Restul de peste 300 de firme investesc, cumulat, sub 0,5 mil. euro pe an - în medie, circa 30 de mii de lei per firmă**: prețul unui laptop și al unui frigider comercial.

Pentru majoritatea covârșitoare a economiei locale, investiția pur și simplu nu există ca fenomen.

Cei 3 mil. euro investiți anual reprezintă doar **2% din cifra de afaceri a economiei municipale - un ritm sub nivelul necesar chiar și pentru simpla reînnoire a echipamentelor și clădirilor existente, fără a mai vorbi de modernizare sau extindere**.

Pus în perspectivă: întregul flux investițional anual al celor 310 firme echivalează cu costul unui singur proiect privat de dimensiune medie - un supermarket modern, o linie de procesare sau un mic parc fotovoltaic. Un singur investitor-ancoră de 10-15 mil. euro ar depăși, de unul singur, de 3-5 ori tot ce investește astăzi economia municipiului într-un an.

Consecința sub-investiției nu este abstractă - ea explică mecanismul care ține economia locală pe loc:

- ☑ Fără investiții, procesele tehnologice nu se modernizează.
- ☑ Fără modernizare, productivitatea reală nu crește.
- ☑ Fără creștere de productivitate, firmele nu pot plăti salarii mai mari fără a-și eroda marjele - și economia avansează tot mai adânc în capcana salariilor mici.

Cercul se închide: salariile mici împing forța de muncă tânără și calificată spre Chișinău sau peste hotare, iar lipsa oamenilor calificați descurajează exact investițiile care ar putea rupe ciclul.

Cazul "T.B. Fruit" - cea mai mare cifră de afaceri din municipiu, marjă de 1%, fără investiții raportate în 2024, angajați sezonieri și salarii sub media națională - este ilustrarea perfectă a acestei capcane la lucru.

→ **Ritmul investițiilor a crescut cu circa 60% în termeni reali și Edineț conduce liga polilor - dar este liga unei țări care investește puțin. La 3 mil. euro pe an (circa 2% din cifra de afaceri), economia municipiului se conservă, nu se transformă. Pragul de la care investițiile încep să schimbe structura economiei este de 3-5 ori mai sus - și nu poate fi atins organic, ci doar prin atragerea a 1-2 investiții-ancoră, pentru care municipiul trebuie să pregătească oferta (teren echipat, utilități, platformă industrială). Adică, da - Edineț este printre primii poli, dar în condițiile în care toți sunt foarte, foarte jos.**

Profitabilitatea se erodează: una din trei firme încheie anul cu pierderi

Profitul net agregat a scăzut nominal de la 151 la 127 mil. lei *(în termeni reali - o reducere de peste 40%)*, iar **35% dintre întreprinderi au raportat pierderi în 2024**.

Combinația investiții în creștere / profit în scădere descrie o economie sub presiunea costurilor - energie, salarii, finanțare - în care firmele investesc ca să rămână competitive, nu dintr-un exces de rentabilitate. Mesajul practic care ar trebui luat în calcul de administrație: mediul de afaceri are nevoie, înainte de toate, de reducerea costurilor de operare aflate sub control public - infrastructură, utilități, terenuri echipate, proceduri.

2.3 Structura economiei locale

O economie de comerț, cu o industrie dependentă de un singur jucător

Comerțul domină economia municipiului: 115 firme, peste 800 de salariați și 1,46 miliarde lei - mai mult de jumătate din cifra de afaceri a economiei reale.

Industria prelucrătoare generează 721 mil. lei *(circa 1/4 din total)*, dar 85% din această valoare aparține unei singure companii - "T.B. Fruit" SRL, procesator de fructe parte a unui grup internațional. A doua întreprindere industrială ca mărime ("Linavan" - prelucrarea lemnului) are o cifră de afaceri de aproape 30 de ori mai mică.

Tabelul 2.5: Structura sectorială 2024 - "banii" și "oamenii" fiecărui sector (fără IMSP)

Sector	Ponderea în numărul de agenți economici	Ponderea în cifra de afaceri a economiei reale, %	Ponderea în numărul de salariați din economia reală, %	Dinamica cifrei de afaceri 2019-2024
Comerț	**37%** (115)	52%	27% · 812	↗ +75%
Industria prelucrătoare	**7%** (22)	26%	11% · 350	↗ +77%
Energie	**3%** (10)	6,9%	12% · 376	↗ ×2,0
Agricultură și silvicultură	**10%** (32)	5,2%	16% · 488	→ +12%
Construcții	**6%** (19)	3,5%	10% · 302	→ +8%
Servicii administrative	**7%** (21)	1,9%	2,7% 82	↗ ×3,2
Transport și depozitare	**5%** (16)	1,8%	6,3% 191	→ +4%
HoReCa	**5%** (14)	1,2%	2,9% 89	↗ ×4,1
Apă și deșeuri	**1%** (4)	1,0%	5,5% 168	→ +17%
IT și comunicații	**1%** (4)	0,15%	0,4% 11	↗ ×6
Alte sectoare	**17%** (53)	1,2%	5,7% 175	↗ ×4
TOTAL	**310 (100%)**	**100%**	**100% · 3 044**	↗ **+69%**

→ Cele două coloane de bare spun povestea dintr-o privire: banii și oamenii nu stau în aceleași sectoare. Comerțul face 52% din bani, dar doar 27% din locurile de muncă. Agricultura-silvicultura, energia și apa - "mărunte" valoric - angajează împreună peste 1 000 de salariați, mai mult decât tot comerțul. Iar IT = 0,15%.

Sursa: calculele Europolis International în baza rapoartelor financiare ale agenților economici (BNS).

Parcul Industrial Edineț: singurul activ industrial structurat al municipiului - aproape de capacitate

Industria municipiului nu este difuză, ci concentrată fizic: cea mai mare parte a producției moderne se află pe teritoriul **Parcului Industrial Edineț, amplasat la traseul național, pe o suprafață de circa 17,89 ha**. Acesta este singurul activ industrial structurat al municipiului - teren delimitat, cu acces la utilități - și, totodată, principalul instrument prin care Edineț a demonstrat că poate concura pentru investiții productive, depășind statutul de oraș periferic. Potrivit evaluărilor, parcul este considerat una dintre cele mai reușite experiențe de dezvoltare industrială din Republica Moldova.

Parcul Industrial Edineț este principalul instrument de atragere a investițiilor industriale în municipiu. Până în prezent, acesta a atras **17 rezidenți, cu investiții totale de circa 20 milioane euro, dintre care 6 investiții de tip "greenfield" și 11 rezidenți localizați în blocul administrativ**. Activitățile sunt concentrate în special în procesarea agroalimentară și producția industrială, generând aproximativ 400 de locuri de muncă directe. Prin aceste rezultate, parcul a schimbat percepția asupra municipiului: Edineț nu mai este doar un centru administrativ și comercial regional, ci și o locație pentru investiții industriale moderne.

Un exemplu relevant este "Cornelius Electronics", atrasă printr-o hală publică de producție finanțată în cadrul inițiativei UE "Primarii pentru Creștere Economică". Compania avea 59 de angajați raportați la finele anului 2024, iar în iunie 2026 a ajuns la circa 100 de angajați. Cazul confirmă că municipiul poate atrage investitori industriali atunci când oferă infrastructură pregătită și condiții clare de localizare.

În prezent, **parcul are mai multe proiecte aflate în pregătire sau extindere**. "Cornelius Electronics" intenționează să se extindă cu încă 3 000 m^2, ceea ce ar permite crearea a circa 150-200 de locuri noi de muncă, cu salarii peste media municipiului. "T.B. Fruit", principalul rezident industrial ca volum de activitate, intenționează să dezvolte două noi unități de producție: o fabrică de procesare a fructelor sâmburoase și o fabrică de etanol. În paralel, Primăria municipiului Edineț pregătește o nouă hală publică de producție, cu finanțare publică, ca replicare a modelului aplicat prin proiectul UE "Primarii pentru Creștere Economică".

Dacă aceste proiecte din pipeline se realizează, în parcul actual vor mai rămâne disponibile circa 3,7 ha. Prin urmare, nu există o criză imediată de spațiu, dar parcul se apropie de limita sa funcțională. Suprafața rămasă va putea acomoda doar un număr redus de investitori, iar municipiul riscă să nu mai poată răspunde unui nou val de cereri investiționale.

În imediata vecinătate există o rezervă de circa 30 ha, reflectată și în Planul Urbanistic General al municipiului, care poate asigura extinderea industrială pe termen lung. Totuși, terenul nu este pregătit pentru investiții: nu dispune de drumuri, energie electrică, apă, canalizare și gaz. Activarea lui necesită studiu de fezabilitate, proiecte tehnice și finanțare pentru utilități. În paralel, infrastructura energetică a parcului actual trebuie consolidată, inclusiv prin instalarea unui transformator suplimentar.

O condiție critică pentru dezvoltarea viitoare ține de percepția și satisfacția investitorilor existenți, în special a "T.B. Fruit". Compania are intenții de extindere, dar semnalează constrângeri importante: necesitatea clarificării regimului juridic al terenului utilizat în parc (exercitarea dreptului de privatizare), dificultăți în relația cu serviciile municipale de apă și canalizare, inclusiv aplicarea frecventă a penalităților, precum și problema evacuării tescovinei rezultate din procesarea merelor, estimată la circa 30 mii tone anual. Aceste fricțiuni indică necesitatea unei relații mai previzibile și mai orientate spre parteneriat între administrația locală, întreprinderile municipale și rezidenții strategici.

Respectiv, următoarea etapă de dezvoltare a Parcului Industrial Edineț trebuie să se concentreze pe patru priorități: valorificarea proiectelor investiționale aflate în pipeline, pregătirea extinderii pe terenul adiacent de circa 30 ha, consolidarea infrastructurii tehnice a parcului actual și îmbunătățirea relației operaționale cu investitorii existenți, în special cu "T.B. Fruit". Fără aceste măsuri, succesul actual al parcului poate deveni o limită pentru dezvoltarea industrială viitoare a municipiului.

→ **Parcul Industrial Edineț este, deja, motorul industrial al municipiului și dovada că modelul funcționează. Extinderile rezidenților-cheie ("Cornelius Electronics", "T.B. Fruit") au teren, iar pentru proiectul municipal și încă 1-2 investitori mici și medii mai există spațiu - nu există o criză imediată. Problema este de perspectivă: după acest val, parcul își atinge capacitatea, iar o industrializare susținută nu mai are unde se așeza. Rezerva de circa 30 ha din vecinătate nu este o platformă gata de folosit, ci un câmp gol fără utilități, care necesită studiu de fezabilitate, infrastructură și finanțare. Concluzia structurală: industrializarea Edinețului nu mai depinde de a dovedi modelul - ci de a pregăti din timp, ca decizie strategică, terenul etapei următoare.**

Agricultura: componentă reală a economiei locale, dar cu valoare adăugată redusă

Spre deosebire de orașele-poli pur urbane, Edineț are o componentă agricolă reală, ancorată în satele componente (Alexăndreni, Gordineștii Noi) și în terenurile din jurul municipiului. Fondul funciar este dominat de terenuri arabile - circa 2 659 ha, adică aproape 79% din suprafața agricolă (grâu, porumb, floarea-soarelui) - la care se adaugă circa 355 ha de plantații multianuale, în covârșitoare majoritate livezi de măr (circa 90%), restul prun și cireș. Această structură explică profilul agroindustrial al municipiului și prezența celui mai mare procesator local, "T.B. Fruit". Materia primă a fabricii - mărul - provine însă din bazinul pomicol al întregului nord al republicii, iar aportul livezilor de pe teritoriul municipiului este minim.

În cifre, agricultura și silvicultura reuneau în 2024 circa 32 de agenți economici cu raportare financiară, 488 de salariați și aproximativ 148 mil. lei cifră de afaceri - circa 5% din economia reală a municipiului. Sectorul mai cuprinde și un nucleu de gospodării țărănești și cooperative care și-au construit lanțuri valorice proprii (cultivare, sortare, depozitare la rece, ambalare, export), precum "EcoFruct Com", "Aspect Fruct" sau gospodăriile pomicole din jur, susținute de o infrastructură post-recoltare de șase frigidere, dintre care trei amplasate chiar în Parcul Industrial. Este o filieră funcțională, care leagă câmpul de hala de procesare și de piața de export.

Problema structurală a sectorului este însă rentabilitatea: la cele circa 148 mil. lei cifră de afaceri, profitul net agregat al sectorului a fost de doar 8,4 mil. lei în 2024, iar **aproape o treime dintre firmele agricole (10 din 32) au încheiat anul pe pierdere**. Cel mai mare angajator nominal al sectorului este, de altfel, Întreprinderea pentru Silvicultură - entitate de stat, pe pierdere - nu o afacere agricolă privată dinamică.

Tabloul confirmă o trăsătură de fond a întregii economii locale: agricultura Edinețului furnizează materie primă și ocupare, dar reține puțină valoare adăugată - profitul și marja se formează mai degrabă în procesare și comerț decât în câmp.

→ **Agricultura este componenta agroindustrială a Edinețului, dar nu și baza de materie primă a procesatorului: fabrica se alimentează din bazinul pomicol al întregului nord al republicii, iar aportul livezilor municipiului este minim. Ca afacere în sine, sectorul rămâne puțin rentabil: 5% din economie, o treime din firme pe pierdere, cel mai mare angajator fiind o întreprindere de stat. Valoarea nu se pierde, ci se mută: ea se formează în procesare, depozitare la rece și export, nu în câmp. De aici și direcția: avantajul Edinețului nu este să producă mai multă materie primă, ci să rețină local mai multă valoare din ea - prin procesare avansată și valorificarea sub-produselor.**

Piața orășenească: principalul spațiu comercial al regiunii, dar sub-valorificat și fragmentat

Dacă industria municipiului este concentrată în Parcul Industrial, comerțul - sectorul care produce 52% din cifra de afaceri a economiei reale - își are nucleul fizic în zona pieței orășenești.

Prin amplasare, accesibilitate și tradiție comercială, piața confirmă rolul Edinețului de centru regional: ea deservește nu doar cei 12,4 mii de locuitori ai municipiului, ci un teritoriu rural larg, pentru care orașul rămâne principalul loc de aprovizionare, servicii și schimb economic.

Problema este că **structura actuală a comerțului nu corespunde statutului de municipiu-pol de creștere**. Cea mai vizibilă expresie a acestui decalaj este chiar zona pieței: un spațiu care ar trebui să fie unul dintre punctele forte ale orașului, dar care în prezent are un aspect neîngrijit, fragmentat și insuficient integrat urbanistic.

Un factor structural agravează situația: **piața este împărțită între trei administratori/proprietari**, ceea ce face dificilă gestionarea unitară, modernizarea infrastructurii și crearea unei imagini coerente. Rezultatul este percepția unui centru comercial improvizat, cu probleme de acces, igienă, estetică urbană, parcare și circulație pietonală - tocmai în locul care ar trebui să exprime cel mai puternic funcția regională a municipiului.

Dincolo de zona pieței, comerțul local prezintă trei slăbiciuni structurale care îl împiedică să susțină pe deplin funcția de pol regional:

- ☑ **Concentrarea excesivă în zona centrală** - comerțul generează trafic, ocupare dezordonată a spațiului public, lipsă de parcări și disconfort pentru pietoni, presând un centru urban deja aglomerat.
- ☑ **Calitatea inegală a spațiilor comerciale** - o parte din magazine, tarabe și fațade nu corespund imaginii unui municipiu modern, în lipsa unor reguli clare de amenajare urbană, semnalistică și design al fațadelor.
- ☑ **Comerțul de proximitate slab dezvoltat** - cartierele periferice și satele componente rămân slab deservite, economia comercială fiind prea dependentă de zona centrală, în detrimentul unei dezvoltări urbane echilibrate.

Lectura strategică este una singură: pentru un oraș cu statut de pol regional, piața centrală nu este un simplu loc de vânzare-cumpărare, ci **un activ urban sub-valorificat** - un spațiu economic, social și urbanistic care, în starea actuală, funcționează mult sub potențialul său. Pentru un municipiu în care comerțul susține mai mult de jumătate din economia reală, calitatea acestui spațiu nu este o chestiune de estetică, ci o condiție directă a competitivității și a funcției regionale.

→ Comerțul face 52% din economia reală a Edinețului, dar inima lui - piața orășenească - arată ca un centru improvizat, fragmentat între trei proprietari și incapabil de o modernizare unitară. Pentru un pol regional, aceasta este o contradicție de fond: cel mai important spațiu comercial al nordului funcționează sub potențial tocmai acolo unde ar trebui să-și demonstreze statutul. Slăbiciunea nu ține de cerere - piața are clienți dintr-un teritoriu de peste 100 de mii de oameni - ci de organizare, proprietate și infrastructură urbană.

Sursa: observații de teren și informații furnizate de administrația publică locală. Structura proprietății și a administrării pieței urmează a fi precizată la finalizarea diagnosticului.

Anatomia celor "trei economii": volumul, profitul și locurile de muncă sunt produse de companii diferite

Analiza la nivel de întreprindere dezvăluie cea mai importantă caracteristică structurală a economiei Edinețului, invizibilă în statistica agregată: **cifra de afaceri, profitul și locurile de muncă nu sunt generate de aceleași companii.**

Economia municipiului funcționează, de facto, ca trei economii paralele, slab conectate între ele:

TREI ECONOMII PARALELE ÎN MUNICIPIUL EDINEȚ (2024)

CINE FACE RULAJE?	CINE FACE PROFIT?	CINE ANGAJEAZĂ?
Doi giganți de rulaj: "T.B. Fruit" + "Gloria-Qvarc" **38% din cifra de afaceri a municipiului** **DAR:** doar 7% din locurile de muncă (218 salariați), 8% din profit și unele dintre cele mai mici salarii → **Consecința:** *rulajul mare trece prin oraș fără să se transforme în ocupare și venituri pentru locuitori.*	**Energia - doi producători:** "Edtrans-Grup" + "Importex-Trans" **≈25% din profitul municipiului** **DAR:** doar 23 de salariați în total - profit aproape fără locuri de muncă → **Consecința:** *capitalul local se acumulează acolo unde nu se angajează - există sursă de investiții, dar nu și de ocupare.*	**Sectorul public și utilitățile:** Edineț-Gaz, Silvicultura, Drumuri-Edineț, Apa-Canal **≈ peste 25% din salariați** **DAR:** monopoluri reglementate care nu se extind. Trei din patru - pe pierderi → **Consecința:** *ocuparea stabilă depinde de entități fără perspectivă de creștere - stabilitate, dar nu dezvoltare.*

Această fragmentare are consecințe strategice directe.

Campionul de volum nu este campion de salarii: "T.B. Fruit", cu cea mai mare cifră de afaceri din municipiu, plătește - conform fluxurilor salariale raportate - un echivalent estimat de doar 4 mii lei brut pe lună per salariat mediu scriptic (în lunile de campanie salariul efectiv e mai mare, dar în termeni anuali aceasta este situația), nivel explicabil parțial prin munca sezonieră, dar de 3,5 ori sub media națională.

Campionii de profit nu sunt angajatori: cele două companii energetice au, împreună, 23 de salariați. Iar marii angajatori cu salarii bune sunt entități publice sau monopoluri reglementate, care nu se extind.

Generatorii de locuri de muncă noi sunt, de fapt, puțini și mici: "Cornelius Electronics" (+59 de locuri create de la zero - cea mai mare contribuție individuală a perioadei), retailul alimentar local ("Tovito-Lir" +11, "Constructorul" +11, "Gloria-Qvarc" +10, "Dimigor-OPG" +7) și serviciile comunale (ÎM GLC +12). Cumulat, acești creatori reali au adăugat circa 110 locuri de muncă în cinci ani - în timp ce restul economiei a pierdut aproximativ 160, soldul fiind −47 de salariați (3 091 → 3 044).

Economia Edinețului nu are încă acel segment de mijloc - companii private care să combine scara, profitabilitatea, salariile competitive și locurile de muncă - și exact acest segment trebuie să devină ținta politicii economice locale.

Energia regenerabilă - sectorul-surpriză care a devenit cel mai profitabil business al municipiului

Cea mai puțin vizibilă, dar cea mai semnificativă transformare a perioadei 2019-2024 este apariția unui nucleu de producție de energie electrică. "Edtrans-Grup" SRL a evoluat de la 15 mil. lei cifră de afaceri în 2019 la 46 mil. lei în 2024, cu un profit net de 26,3 mil. lei - o marjă de 57%, fără egal în economia locală. "Importex-Trans" SRL adaugă 6,1 mil. lei profit și 8,7 mil. lei investiții noi în 2024. Împreună cu investițiile "Edineț-Gaz", sectorul energetic a devenit destinația principală a capitalului local.

Pentru strategia economică a municipiului, semnalul este clar: în nordul agricol al țării, cu terenuri disponibile și cerere regională de energie, **energia regenerabilă s-a dovedit deja, la Edineț, modelul de afaceri cu cea mai înaltă rentabilitate** - un argument concret pentru poziționarea municipiului ca platformă de proiecte energetice (parcuri fotovoltaice, stocare, eficiență energetică) în următorul ciclu investițional.

IT și "SMART ECONOMY" - practic absente într-un municipiu cu ambiții de pol regional de creștere

La polul opus, **economia cunoașterii lipsește aproape complet**: 4 firme IT cu 11 salariați și 4,3 mil. lei cifră de afaceri - 0,15% din economie.

Pentru comparație, sectorul IT&C plătește în Moldova cel mai mare salariu mediu (35,2 mii lei brut în 2024 - de 2,5 ori media națională).

Absența acestui segment înseamnă că municipiul nu oferă practic niciun loc de muncă din categoria celor care rețin tinerii - iar regimul parcurilor IT virtuale, care permite angajare la distanță fără infrastructură fizică, rămâne o oportunitate complet nevalorificată.

Turismul și economia vizitatorilor - firme există, produs nu

Sectorul de cazare și alimentație publică este mic, dar este unul dintre puținele care au crescut autentic: 14 firme, 89 de salariați și 32,9 mil. lei cifră de afaceri în 2024 - 1,2% din economie, față de 5 firme și 8 mil. lei în 2019. Cifra de afaceri s-a înmulțit de 4,1 ori în cinci ani.

Creșterea nu vine însă din vizitatori, ci din consumul local: 13 din 14 firme sunt restaurante, cafenele și baruri. Cazarea se reduce la trei hoteluri, fără pensiuni, iar un singur operator de cazare are raportare financiară în municipiu. Resursele care ar putea reține un vizitator peste noapte - Muzeul local, Grădina Publică "Vasile Alecsandri", zona de agrement - există ca obiective, nu ca ofertă: fără traseu, fără promovare comună, fără un operator care să le lege.

Pentru un pol care primește zilnic circa 2 mii de navetiști și deservește o piață regională de peste 100 de mii de oameni, economia vizitatorilor nu este un sector turistic clasic, ci un serviciu de rang superior care lipsește - în aceeași categorie cu medicina privată sau formarea profesională. Produsul realist nu este destinația, ci escala: o zi în Edineț pentru cel care vine oricum.

Reperele SMARTFORM din Sligo și Berane arată cum se construiește un asemenea produs la scară mică (vezi 2.6).

Serviciile private de rang superior: golul care îl ține pe Edineț pol comercial, dar nu și pol de servicii

Un pol regional autentic nu se măsoară doar în fabrici și magazine, ci și în densitatea serviciilor private de rang superior pe care le oferă teritoriului din jur. Aici se află una dintre cele mai importante slăbiciuni structurale, mai puțin vizibilă în cifre pentru că se manifestă ca o **absență**: Edineț are comerțul unui pol regional, dar nu și serviciile specializate ale unuia.

Consecința este măsurabilă indirect - o parte însemnată a cererii locale de servicii de calitate se scurge în afara municipiului, spre Bălți, Chișinău sau chiar peste hotare, exact cum semnala și diagnosticul urbanistic: cei întorși de la muncă din străinătate caută un alt nivel de servicii pe care orașul nu îl oferă încă.

Patru categorii de servicii private cu valoare adăugată ridicată sunt fie absente, fie sub-dezvoltate - și tocmai pentru că deservesc un bazin de peste 100 de mii de oameni, fiecare ar putea funcționa ca afacere micro-regională, nu doar municipală:

- ☑ **Medicina privată specializată** - diagnostic imagistic modern, laborator, stomatologie avansată, policlinici și cabinete de specialitate. Sănătatea publică este reprezentată de Spitalul Raional și Centrul de Sănătate, dar oferta privată de nivel rămâne subțire, iar pacienții care își permit caută adesea servicii la Bălți sau Chișinău.
- ☑ **Servicii educaționale și de formare micro-regionale** - centre private de formare profesională și recalificare, școli de limbi străine, pregătire în competențe digitale, programe after-school. Este complementul direct al unui gol deja documentat: pe teritoriul municipiului nu funcționează nicio instituție de învățământ profesional-tehnic sau superior, iar veriga lipsă a întregii piețe a muncii este tocmai infrastructura de calificare.
- ☑ **Servicii profesionale și de afaceri** - consultanță, contabilitate, audit, servicii juridice, proiectare, brokeraj, marketing. Categoria "servicii administrative și profesionale" există în economia locală, dar la o scară redusă (sub 2% din cifra de afaceri). Pentru un oraș-reședință care concentrează instituțiile a patru raioane, masa de servicii-suport pentru mediul de afaceri regional este disproporționat de mică.
- ☑ **Servicii digitale și IT prestate la distanță** - segment în care municipiul este practic absent (4 firme, 0,15% din economie), deși este exact tipul de activitate care plătește cele mai mari salarii și care, prin regimul parcurilor IT virtuale, nu necesită infrastructură fizică. Este serviciul cu cel mai mare potențial de a reține tinerii calificați în oraș.

→ **Edineț a devenit pol comercial, dar nu și pol de servicii. Are magazinele care vând regiunii, dar nu și clinicile, centrele de formare, firmele de consultanță sau serviciile digitale care ar reține local cererea de calitate - aceasta se scurge azi spre Bălți, Chișinău și peste hotare. Pentru un bazin de peste 100 de mii de oameni, fiecare dintre aceste servicii poate fi o afacere micro-regională, nu municipală. Acesta este, probabil, cel mai subevaluat rezervor de valoare adăugată și de locuri de muncă calificate al municipiului: nu producția de la zero, ci capturarea unei cereri de servicii care există deja, dar pleacă în altă parte.**

2.4 Principalii agenți economici: campioni, stabilizatori și companii în declin

Economia unui municipiu de dimensiunea Edinețului nu este o abstracție statistică - este suma deciziilor câtorva zeci de companii concrete.

Primii 10 angajatori concentrează 43,3% din salariații economiei reale, iar primele 5 companii - peste jumătate din cifra de afaceri.

Analiza individuală a acestor jucători arată exact unde se câștigă și unde se pierde dezvoltarea municipiului.

Marii angajatori: ancore publice stabile, dar cu rentabilitate negativă

Topul angajatorilor - agenți economici este dominat de entități publice și semi-publice. Acestea oferă stabilitate - niciuna nu va da faliment asemeni firmelor private - și cele mai bune salarii din municipiu.

Dar tabloul financiar este îngrijorător: **toți cei trei operatori de infrastructură au încheiat anul 2024 pe pierderi** - Întreprinderea pentru Silvicultură (−4,6 mil. lei), ÎM "Apa-Canal" (−4,5 mil.) și "Edineț-Gaz" (−2,9 mil.). Pierderi cronice la operatorii de utilități înseamnă, mai devreme sau mai târziu, fie tarife majorate, fie degradarea serviciului, fie presiune pe bugetul public și perturbări de activitate - toate cu impact direct asupra competitivității municipiului.

Tabelul 2.6: Top 12 angajatori dintre agenții economici ai mun. Edineț - starea la 2024 și dinamica față de 2019

Angajator (activitate)	Salariați 2024	Δ față de 2019	Profit 2024, mil. lei	Starea / tendința
"Edineț-Gaz" (distribuție gaze)	335	→ +6	−2,9	Pierderi. Investiții ≈0,5 mil. €
Întrepr. pentru Silvicultură (stat)	254	→ +3	−4,6	Stabil Rentabilitate negativă
"Drumuri-Edineț" SA	153	↘ −30	+0,4	Dependent de finanțări din buget (contracte publice)
"T.B. Fruit" (procesare fructe)	118	↘ −7	+6,0	Campion de volum Marjă 1%, salarii mici
ÎM "Apa-Canal" Edineț	106	↘ −6	−4,5	Pierderi cronice Risc tarifar
"Gloria-Qvarc" (carburanți)	100	↗ +10	+3,7	Expansiune Investiții ≈0,6 mil. €
"Constructorul" SRL	67	↗ +11	+0,5	Ocupare ↑ Cifra de afaceri ↓
"Baza Transport Auto-12" SA	66	↘ −8	−0,1	Declin lent
ÎM Gospodăria Locativ-Comunală	60	↗ +12	−0,5	Extindere servicii Subfinanțare
"Cornelius Electronics" (electronică)	59	↗ nou	+1,9	Cel mai promițător intrat industrial
"Dimigor-OPG" (retail alimentar)	51	↗ +7	+10,1	Cel mai profitabil comerciant local
"Tovito-Lir" (retail specializat)	48	↗ +11	+3,9	Expansiune constantă a retailului local

→ Din 12 mari angajatori-agenți economici, 5 sunt publici sau semi-publici, iar 5 au pierderi. Singura intrare nouă - cu salarii competitive - este "Cornelius Electronics".

Sursa: calculele Europolis International în baza rapoartelor financiare (BNS).

Campionii creșterii 2019-2024: cine a adăugat cel mai mult la economia municipiului

Creșterea economiei locale a Edinețului din ultimii cinci ani a fost o creștere de prețuri și de rulaje comerciale, nu de ocupare:

- ☑ "T.B. Fruit" a crescut cu volumele și prețurile materiei prime, dar cu o marjă de doar 1% și fără investiții raportate în 2024 - dependență clasică de conjunctura piețelor de concentrat de mere.
- ☑ "Iancom-Nord" rulează 106 mil. lei cu 7 angajați - comerț de cereale cu valoare adăugată locală minimă.

Adevărații creatori de valoare locală sunt retailerii alimentari de a doua generație - "Dimigor-OPG" (cel mai profitabil comerciant al municipiului, 10,1 mil. lei profit), "Tovito-Lir" (+11 locuri de muncă), "Danlex", "Toreru", "Market-Angro" - un nucleu de capital local care s-a consolidat și care, semnificativ, **rezistă deocamdată expansiunii rețelelor naționale de retail**.

Tabelul 2.7: Campionii creșterii - cele mai mari creșteri absolute ale cifrei de afaceri, 2019-2024

Compania (activitate)	Creșterea cifrei de afaceri, mil. lei	Locuri de muncă 2019→2024	Profit 2024, mil. lei
"T.B. Fruit" - procesare fructe	+264 mil. lei (348→612)	↘ 125 → 118	6,0
"Gloria-Qvarc" - carburanți, retail	+138 mil. lei (328→466)	↗ 90 → 100	3,7
"Iancom-Nord" - comerț ridicata cereale	+104 mil. lei (1,6→106)	→ 3 → 7	0,8
"Dimigor-OPG" - retail alimentar	+44 mil. lei	↗ 44 → 51	10,1
"Tovito-Lir" - retail specializat	+41 mil. lei	↗ 37 → 48	3,9
"Fidel-Product" - comerț alimentar	+40 mil. lei	→ 19 → 17	2,4
"Edtrans-Grup" - energie electrică	+31 mil. lei	→ 19 → 16	26,3 ★

→ Cei 7 campioni au adăugat +662 mil. lei - peste jumătate din toată creșterea economiei. Dar numai 3 au creat locuri de muncă (sub 30 cumulat), iar cel mai mare profit (★) îl face cel mai mic dintre ei.

Sursa: calculele Europolis International în baza rapoartelor financiare (BNS)

Companiile în declin și ieșirile din piață: panificația și comerțul vechi pierd teren

Reversul îl reprezintă un grup de companii aflate în contracție severă, concentrate în două profiluri: comerțul tradițional neadaptat și industria de panificație.

"Vlados-Com", în 2019 unul dintre primii 10 angajatori (73 de salariați), a coborât la 10 angajați și 3 mil. lei cifră de afaceri. ÎI "Acherman" - de la 23 la 3 salariați. **"Pâine pe Vatră", brutărie cu 59 de angajați în 2019, și-a încetat practic activitatea**, iar "Maximos-Pan", cealaltă brutărie mare, a redus personalul

de la 75 la 45. "Unifruct" se află în procedură de insolvabilitate, iar "Grain Terminal" a trecut printr-o reorganizare.

Cumulat, **primele 10 companii în declin au pierdut circa 100 mil. lei cifră de afaceri și peste 200 de locuri de muncă.**

Tiparul este următorul: **pierd companiile care concurează pe piețe unde au intrat jucători mai eficienți** (panificația industrială de la Bălți și Chișinău, retailul modern) și care nu au investit în modernizare.

Diferența dintre câștigători și perdanți la Edineț nu este sectorul, ci investiția și adaptarea: în același comerț alimentar, "Dimigor" prosperă iar "Vlados-Com" dispare.

Noii intrați care schimbă profilul economiei

Dintre cele 164 de firme apărute după 2019, majoritatea sunt micro-comercianți formalizați în urma reformei patentelor - cu pondere economică neglijabilă.

Contează însă **nucleul de intrări autentice, care indică direcțiile emergente**: "Granvet" (comerț agricol, 53 mil. lei - dar pe pierderi în 2024), "Nordmarket-Grup" și "ARV Nord Grup" (comerț, 27 mil. fiecare), "Fadas-Grup" (procesare carne, 19 mil.) și - cazul cel mai important strategic - **"Cornelius Electronics": producție de componente electronice, 59 de locuri de muncă create de la zero, salariu mediu estimat de circa 10 mii lei (al doilea nivel din sectorul privat) și profit pozitiv**.

CE FACE DIFERENȚA ÎN ECONOMIA LOCALĂ:

Câștigă: retailul local consolidat (Dimigor, Tovito-Lir), energia regenerabilă (Edtrans, Importex-Trans), industria nouă orientată spre export (Cornelius Electronics), serviciile pentru piața regională (HoReCa ×4).

Pierde: panificația tradițională (Pâine pe Vatră - închisă. Maximos-Pan - reducere de 40% personal), comerțul vechi neadaptat (Vlados-Com, Acherman), agricultura fără investiții (Unifruct - insolvență), utilitățile publice (toate pe pierderi).

Numitorul comun al câștigătorilor: afaceri orientate la piața extra-municipală (regională, națională, internațională) - nu doar spre cei 12,4 mii de locuitori ai municipiului.

2.5 Piața muncii: locuri de muncă, public-privat, navetism și salarii

Arhitectura ocupării: circa 5,2-5,7 mii de locuri de muncă în municipiu

Statistica antreprenorială acoperă doar o parte a ocupării: instituțiile bugetare (educație, administrație, justiție, ordine publică) nu depun rapoarte financiare și rămân invizibile în datele BNS la nivel local. Pentru a estima numărul total de locuri de muncă din municipiu, am reconstituit ocuparea pe componente:

Tabelul 2.8: Arhitectura locurilor de muncă din mun. Edineț, 2024 (estimare)

Componenta	Locuri de muncă	Evoluția 2019-2024
Agenți economici raportori, inclusiv întreprinderile municipale și de stat (fără IMSP)	3 044	→ –1,5%
Sectorul de sănătate: Spitalul Raional + Centrul de Sănătate	781	↘ –5% (823 → 781)
Sector bugetar: educație, administrația raională și municipală, justiție, ordine publică, servicii desconcentrate, cultură, asistență socială	≈ 900-1 100	→ ≈ stabil
Alte forme: administratori, antreprenori pe cont propriu, liberi profesioniști, angajați neformali, etc.	≈ 500-750	≈ 500-750
TOTAL locuri de muncă în municipiu	**≈ 5 200-5 700**	**≈ 5 200-5 700**

→ Mun. Edineț oferă 5,2-5,7 mii de locuri de muncă la doar 12,4 mii de locuitori - circa 45 la 100 de locuitori. Aproximativ fiecare al doilea loc de muncă depinde, direct sau indirect, de bani publici, iar tot sectorul privat competitiv al unui pol regional încape în circa 2,5 mii de salariați - efectivul unei singure fabrici mijlocii europene. Edineț nu duce lipsă de locuri de muncă raportat la populație. Duce lipsă de locuri de muncă private și bine plătite - cele care decid cine rămâne.

Sursa: calculele și estimările Europolis International.

Sectorul public și semi-public susține aproximativ jumătate din locurile de muncă

Dincolo de cei doi mari angajatori medicali (781 de salariați), Edineț concentrează - în calitate de reședință de raion - **un aparat instituțional-birocratic relativ numeros**: Consiliul Raional cu subdiviziunile sale, Primăria municipiului și serviciile subordonate, Judecătoria Edineț (cu competență și pentru Briceni, Dondușeni, Ocnița), Procuratura, Inspectoratul de Poliție, subdiviziunea Situații Excepționale (IGSU), subdiviziunea teritorială pentru ocuparea forței de muncă, structurile teritoriale CNAS, fiscale și de statistică, plus rețeaua instituțiilor de învățământ general și preșcolar.

Adăugând întreprinderile semi-publice (Silvicultura, "Drumuri-Edineț", "Apa-Canal", Gospodăria Locativ-Comunală, "Edineț-Gaz" - cumulat circa 900 de salariați), rezultă că **sectorul public asigură, estimativ, peste jumătate din toate locurile de muncă ale municipiului**. Această structură oferă pentru angajați o plasă de siguranță (ocupare stabilă, salarii peste media locală), dar are două costuri strategice: piața muncii depinde de decizii bugetare luate la Chișinău, iar sectorul privat competitiv - singurul care poate crește - susține doar circa jumătate din ocupare.

Edineț este importator net de forță de muncă: navetism de intrare estimat la peste 2 mii de persoane zilnic

Confruntarea locurilor de muncă cu resursele de muncă ale municipiului produce concluzia cea mai contraintuitivă a diagnosticului.

Calculul pornește de la structura exactă pe vârste a Recensământului 2024: populația de 15-64 de ani numără 7 330 de persoane, iar **resursa efectivă de muncă - populația de la 19 ani până la vârsta medie de pensionare - circa 6 240 de persoane** (2,9 mii bărbați și 3,3 mii femei), restul fiind elevi, studenți sau pensionari. Aplicând ratele urbane de participare confirmate de statistica națională *(61,6% la Recensământ. Rata de ocupare urbană 63,3% conform AFM 2024),* **forța de muncă rezidentă activă se estimează la 4,6-4,9 mii persoane, dintre care ocupate - 4,3-4,7 m**ii. Conform tiparului național (70% dintre ocupați lucrează în localitatea de reședință), doar 3,0-3,3 mii lucrează efectiv în municipiu - restul navetează, lucrează la distanță sau peste hotare.

Dar municipiul oferă 5,2-5,7 mii de locuri de muncă. Diferența - **estimativ circa 2 mii de persoane (în interval, 1,9-2,7 mii), adică circa 4 din 10 locuri de muncă - este acoperită zilnic din afara municipiului**: din satele raionului și, parțial, din raioanele vecine.

Respectiv, **Edineț importă forță de muncă** - funcționează deja, de facto, ca pol de ocupare al regiunii. Acest navetism de intrare este un activ strategic: el demonstrează că, dacă municipiul creează locuri de muncă, regiunea le ocupă.

Figura 2.4: Balanța forței de muncă, mun. Edineț, 2024 - de la resursă la navetism

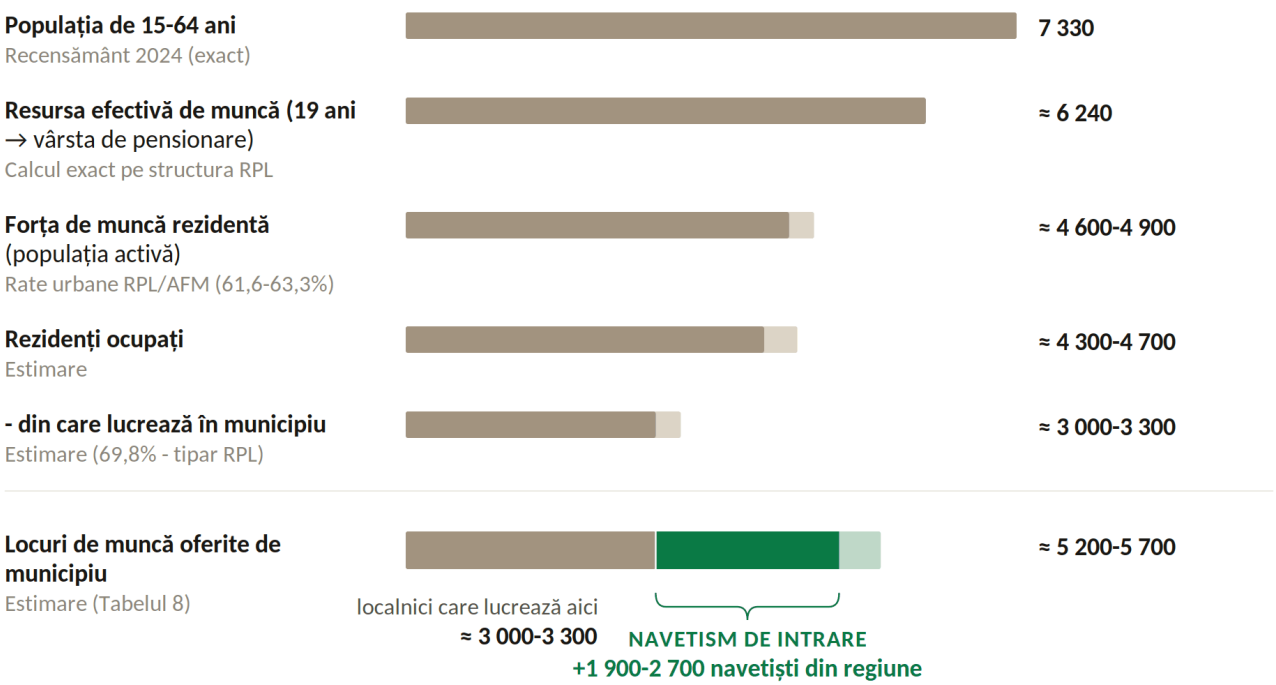

→ **Circa 4 din 10 locuri de muncă din municipiu sunt ocupate de navetiști din regiune. Edineț este deja pol de ocupare - fără a fi încă pol economic.**

Sursa: calculele consultanților în baza Recensământului populației și locuințelor 2024 (BNS), a Anchetei forței de muncă și a datelor fiscale.

Disponibil sau deficit de forță de muncă? Răspunsul este: ambele - excedent cantitativ, deficit calitativ

Întrebarea-cheie pentru orice investitor - "găsesc oameni la Edineț?" - primește un răspuns în două trepte:

- ☑ **Cantitativ, regiunea dispune de cea mai mare rezervă nevalorificată de forță de muncă din țară**: estimările arată circa 20-22 de mii de persoane apte de muncă neantrenate în activități formale (peste jumătate cu vârsta de 17-45 de ani), iar statistica oficială confirmă tabloul din ambele surse: la Recensământul 2024, în aria de polarizare a Edinețului, între 64% și 72% din populația adultă se află în afara forței de muncă - cele mai ridicate niveluri din Republica Moldova, iar Ancheta Forței de Muncă 2024 arată, la nivel național, o rată de ocupare urbană de 63,3% față de doar 51,5% în mediul rural și o inactivitate rurală de 64,2%. Regiunea Edinețului este, în esență, varianta extremă a acestui tipar rural.
- ☑ **Calitativ însă, municipiul are deficit**: angajatorii raportează dificultăți la ocuparea posturilor care cer calificare (operatori, tehnicieni, specialiști), iar pe teritoriul municipiului nu funcționează nicio instituție de învățământ profesional-tehnic sau superior - cea mai apropiată

> școală profesională este la Cupcini, iar colegiile - la Brătușeni, Țaul și Râșcani, fără mecanisme sistematice de învățământ dual cu angajatorii din Edineț. Paradoxul este astfel complet: mii de oameni fără loc de muncă formal coexistă cu posturi vacante neocupate. Veriga lipsă nu este nici cererea, nici oferta - este **infrastructura de calificare și activare**, iar construirea ei este intervenția cu cel mai mare efect de pârghie asupra întregii piețe regionale a muncii. (Datele curente ale subdiviziunii teritoriale de ocupare - șomeri înregistrați, locuri vacante pe profesii - urmează a fi integrate la finalizarea diagnosticului.)

Municipiul concentrează, estimativ, jumătate din ocuparea salariată a raionului

Raportarea ocupării la populație plasează municipiul într-o ligă separată față de teritoriul pe care îl polarizează. La nivel național, salariații înregistrați la 31 decembrie 2024 (740,9 mii, BNS) echivalează cu 30,8 salariați la 100 de locuitori - același indicator și aceeași bază ca în Tabelul 2.2.

Mun. Edineț, cu circa 4,7-5,0 mii de salariați (locurile de muncă din Tabelul 2.8, fără formele nesalariale, dar inclusiv sectorul bugetar), atinge estimativ 38-40 de salariați la 100 de locuitori - cu un sfert până la o treime peste media națională și, cel mai probabil, printre cele mai ridicate niveluri din afara Chișinăului. Cifra nu trebuie confundată cu cea din Tabelul 2.4 (245 la 1 000 de locuitori): acolo sunt numărați doar salariații economiei reale, 3 044, fără instituțiile bugetare și fără spitale.

Contrastul cu restul raionului și cu raioanele de polarizare este dramatic: acolo unde participarea la forța de muncă coboară la 28-34% (Briceni, Dondușeni - minimele naționale), densitatea salariaților la 100 de locuitori scade tipic la o fracțiune din nivelul municipiului. Concluzia analitică - **estimativ, în jur de jumătate din toți salariații raionului Edineț lucrează în municipiul-reședință** (valoare de validat cu statistica teritorială BNS și datele CNAS).

Pentru strategie, această concentrare are o singură lectură: municipiul este, de facto, piața muncii a raionului, iar fiecare loc de muncă creat la Edineț este un instrument de stabilizare demografică pentru întreaga regiune - după cum fiecare loc de muncă pierdut lovește un teritoriu mult mai mare decât cei 12,4 mii de locuitori ai municipiului.

Salariile: sub media națională, dar peste orașele din nord - iar diferențele dintre angajatori sunt de la 1 la 4

În 2024, câștigul salarial mediu brut pe țară a fost de 13 990 lei, iar toate unitățile administrativ-teritoriale, cu excepția Chișinăului (16 955 lei), s-au situat sub medie. Zona de polarizare a Edinețului include lanterna roșie națională: **raionul Briceni - 9 433 lei - cel mai mic salariu mediu din Republica Moldova (–32,6% față de medie)**.

Mai important pentru strategie este decalajul intern dintre angajatori în economia municipiului. Estimările bazate pe fluxurile salariale raportate arată o piață a muncii cu viteze complet diferite:

> ☑ La vârf - "Edineț-Gaz", Silvicultura și Spitalul Raional
>
> ☑ La mijloc - "Cornelius Electronics" (≈9,5 mii) și "Drumuri-Edineț" (≈9 mii)
>
> ☑ La bază - marii angajatori din procesare și construcții: "T.B. Fruit", "Constructorul", "Maximos-Pan".

Salariul competitiv la Edineț este astăzi un produs aproape exclusiv public - iar atragerea de investiții private cu salarii de cel puțin 600 de euro - peste nivelul deja atins de "Cornelius Electronics" - este condiția pentru a opri exodul tinerilor.

Piramida salarială a Edinețului este inversată față de o economie sănătoasă:
"Vârful" aparține monopolurilor reglementate și sectorului public, iar "baza" - industriei private. Pentru un tânăr calificat, traseul rațional local se reduce azi la două opțiuni: angajarea la stat sau plecarea. Misiunea strategiei este să construiască al treilea drum - companii private cu salarii de 10+ mii lei, după modelul deja dovedit de "Cornelius Electronics".

Inversând logica: **cea mai mare slăbiciune a regiunii devine cel mai puternic argument investițional al polului**. Zona de influență are o economie puternic sub-dezvoltată: participare la forța de muncă de 28-34%, cele mai mici salarii din țară.

Tradus în resursă: zona celor patru raioane numără peste 150 de mii de locuitori, dintre care - în raza de 30-40 km de municipiu - în jur de 100 de mii.

Studiile pieței muncii pentru aglomerația Edineț (2020, pre-recensământ) estimau aici peste 70 de mii de persoane în vârstă aptă de muncă și o rezervă de 20-22 de mii neantrenate în economia formală - cifre care, chiar ajustate prudent la realitatea recensământului, rămân de ordinul a 15-20 de mii de persoane.

Într-o țară în care investitorii industriali nu mai găsesc oameni în Chișinău și în polii aglomerați, Edineț poate oferi exact resursa devenită rară: forță de muncă disponibilă. Pentru proiecte industriale mari - procesare agroalimentară, componente și asamblare, logistică - acest bazin este activul strategic al municipiului, cu două condiții care depind de Strategie: o platformă industrială pregătită și un sistem de calificare care să transforme rezerva teoretică în angajați reali.

2.6 Ce cere SMARTFORM de la economia Edinețului: filtre pe agenda existentă, nu o agendă paralelă

Pentru Edineț, apartenența la proiect înseamnă două lucruri: strategia beneficiază de experiența partenerilor, iar direcțiile ei trebuie să treacă prin cele cinci criterii ale proiectului - tranziție verde, digitalizare, circularitate, cooperare și monitorizare.

Pentru economia locală, aceasta nu presupune evaluări separate pe fiecare ramură, ci filtre aplicate direcțiilor pe care datele le-au arătat deja: energia regenerabilă, modernizarea industriei și a utilităților, valorificarea mai completă a producției agroalimentare, serviciile pentru piața regională și economia vizitatorilor.

Sondajul comun SMARTFORM (2026) confirmă diagnosticul: 58% dintre respondenți consideră insuficient accesul la date fiabile - de aceea ocuparea bugetară și cererea de servicii au fost reconstituite prin estimări -, iar 40% indică nevoia unor mecanisme noi de finanțare, pentru o economie care investește 3 mil. euro pe an, 80% din patru companii.

Bunele practici identificate între partenerii proiectului au scara potrivită pentru un municipiu de 12 mii de locuitori. Sligo a integrat turismul durabil în modelul său de dezvoltare locală, iar Berane a digitalizat oferta printr-un tur virtual care leagă patrimoniul natural și cultural de afacerile de ospitalitate. Pentru Edineț, transferabile sunt inventarierea și cartografierea digitală a atracțiilor și serviciilor, un traseu urban scurt, promovarea comună, criterii simple de sustenabilitate pentru operatori și implicarea firmelor în Living Lab-uri tematice. Tradus în implicații pentru Strategia 2027-2031, SMARTFORM adaugă cinci filtre pe agenda economică - fiecare cu un corespondent direct în constatările economice:

- ☑ Criterii de eficiență energetică, circularitate și digitalizare în programele locale de sprijin pentru întreprinderi - inclusiv pentru cele 30 de mii de tone de tescovină pe an.

- ☑ Un mecanism permanent de dialog între primărie, întreprinderi, instituțiile de învățământ și societatea civilă - fricțiunile semnalate de rezidentul principal al parcului industrial și lipsa învățământului dual arată că acest canal lipsește astăzi.
- ☑ Un tablou anual de indicatori economici și un portofoliu unic de proiecte pregătite pentru finanțare publică, privată și europeană - răspunsul direct la cele două cifre din sondaj.
- ☑ Economia vizitatorilor prin produse mici și realiste, conectate la infrastructura și firmele existente - cele 14 firme HoReCa care și-au multiplicat de 4 ori cifra de afaceri sunt punctul de plecare (vezi 2.3).
- ☑ Prioritizarea proiectelor care produc simultan valoare adăugată locală, salarii mai bune și costuri de resurse mai mici - criteriul care separă creșterea care rămâne în Edineț de creșterea care doar trece prin el.

→ **SMARTFORM nu cere Edinețului o agendă economică paralelă. Cere ca agenda existentă - industrie, energie, servicii regionale, calificare - să treacă prin cinci filtre: verde, digital, circular, în cooperare și măsurabil. Diagnosticul arată că municipiul are ce filtra. Ce îi lipsește este instrumentul de măsurare și mecanismul de finanțare.**

2.7 Concluzia strategică: o economie prin care trece mai mult decât rămâne

Edineț are cea mai mică economie dintre cele șase orașe-poli de creștere: de 1,6-2,9 ori mai puțini salariați și de 1,8-2,7 ori mai puține firme decât oricare alt pol. Pentru un pol care trebuie să atragă o regiune de peste 150 de mii de locuitori, diferența dintre statutul desemnat și puterea economică reală este miza centrală a Strategiei.

Citită pe locuitor, economia arată mai bine - primul loc între poli la productivitatea muncii și la investițiile private -, dar față de țară productivitatea este de 75% din medie, iar salariile private sunt sub medie.

Citite împreună, cifrele descriu o economie de tranzit, prin care trec mai multe lucruri decât rămân: cifra de afaceri (+69% nominal, doar +2% real), materia primă (mărul din tot nordul, procesat aici, dar vândut la prețuri decise în altă parte), cererea de servicii de calitate (căutate la Bălți, Chișinău sau peste hotare), tinerii calificați și banii publici, decișI la Chișinău, care țin jumătate din locurile de muncă.

Ce rămâne este mai puțin decât are nevoie un pol: firmele investesc 3 mil. euro pe an, 80% de la patru companii, profitul scade și lipsesc firmele private de mijloc, cu scară, rentabilitate și salarii competitive. Ca o instalație de încălzire cu circuitul deschis: apa trece, casa rămâne rece.

Focusul strategic decurge din acest mecanism: nu o economie mai mare cu aceleași scurgeri, ci o economie de retenție, în care valoarea, cererea și oamenii rămân în Edineț. Schema de pe pagina următoare arată scurgerile și cele cinci puncte în care intervine Strategia.

Edineț este pol de ocupare. Strategia 2027-2031 trebuie să îl facă pol economic, în cinci puncte: Parcul Industrial umplut și extins, piața orășenească la nivel regional, segmentul de mijloc, servicii de rang superior și costuri publice mai mici.

Testul reușitei: câți tineri găsesc, până în 2030, un loc de muncă privat cu un salariu de cel puțin 600 de euro și câți locuitori ai regiunii își găsesc medicul și școala de formare în Edineț, nu la Bălți.

2.8 Concluzii - Focus strategic

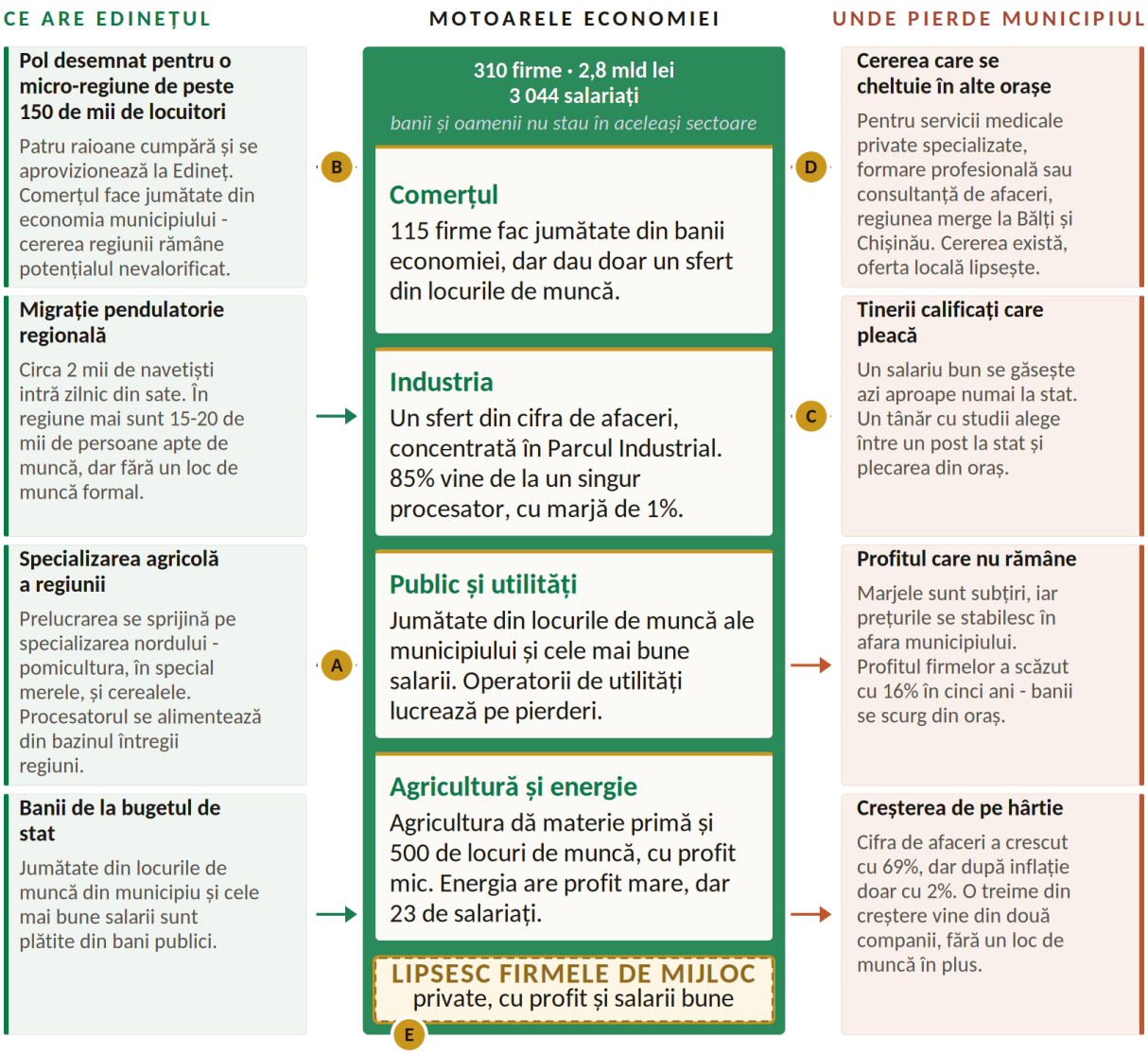

UNDE SE CERE INTERVENȚIA STRATEGIEI

A Parcul Industrial: umplut și extins
Atragem încă câțiva investitori pe cele 3,7 ha rămase și, în paralel, pregătim cele 30 ha vecine - drum, apă, curent, gaz - și a doua hală publică de producție.

B Piața orășenească modernizată
O soluție pentru piața fragmentată între trei proprietari: administrare unitară, acces, parcare, igienă, fațade - o piață civilizată, de centru regional.

C Firme private cu salarii de 600+ euro
Sprijin pentru companii de mijloc care produc, au profit și plătesc bine - ca tinerii să aibă a treia opțiune, nu doar postul la stat sau plecarea.

D Servicii căutate azi în alte orașe
Cel puțin 20-25 de firme pe nișele care lipsesc - medicină privată, formare, servicii pentru afaceri, IT la distanță, ofertă pentru vizitatori.

E Mediu prietenos pentru afaceri
Urbanism clar, consiliu economic local, taxe locale previzibile, autorizări și permise de construcție rapide. Plus utilități fără pierderi, terenuri echipate și criteriile SMARTFORM.

OPORTUNITATEA - NECESITATEA STRATEGICĂ
Profitul se face și rămâne în municipiu, serviciile se cumpără local, tinerii găsesc un loc de muncă privat bine plătit. Edineț devine polul economic al nord-vestului: nu doar orașul unde regiunea vine la muncă, ci orașul unde se creează bunăstare.

PROVOCAREA - DACĂ NU SE INTERVINE
Banii, clienții și oamenii continuă să treacă prin Edineț fără să rămână. Regiunea se golește, piața se micșorează, magazinele pierd clienți, tot mai puțini oameni vin la muncă în oraș. Edineț rămâne pol de creștere pe hârtie, nu în fapt.

3 UTILITĂȚI PUBLICE ȘI INFRASTRUCTURA EDILITARĂ

3.1 Tabloul general: serviciile au avansat, rețelele nu țin pasul

Peste un deceniu de investiții continue: progres la aproape toate serviciile

Pe parcursul ultimului deceniu, administrația municipiului Edineț a tratat modernizarea infrastructurii tehnico-edilitare ca pe una dintre prioritățile sale de bază. Alegerea avea o explicație clară: municipiul pornea cu restanțe importante față de cerințele unui oraș cu statut de municipiu. **Rezultatele sunt vizibile, dar inegale între servicii**.

Tabelul 3.1: Utilitățile municipiului Edineț, 2026 față de 2020

Serviciul	Indicatorul	2020	2025
Apă	Gospodării din oraș conectate la apă	Circa 80%	**Peste 95%**
Canalizare	Gospodării din oraș conectate la canalizare	Circa 45%	**Circa 55%**
Salubrizare	Populația municipiului acoperită de salubrizarea organizată	Circa 80%	**Circa 80%**
Drumuri	Drumuri asfaltate, din cei circa 116 km ai orașului	Circa 57%	**Circa 72%**
Drumuri	Drumuri în stare bună sau satisfăcătoare, în oraș	Circa 16%	**Circa 30%**
Iluminat	Străzi cu iluminat nocturn	Circa 50%	**Peste 90%**
Iluminat	Corpuri de iluminat eficiente energetic	Sub 5%	**Peste 90%**
Transport	Lungimea rutelor de transport public	Circa 10 km	**Peste 50 km**

→ **Iluminatul și transportul au făcut cel mai mare salt, iar calitatea drumurilor s-a dublat. Salubrizarea a trecut printr-un regres, dar din 2025 a revenit la nivelul din 2020.**

Comparativ cu celelalte municipii-poli de creștere: bine la apă și iluminat, în urmă la calitatea drumurilor, în redresare la salubrizare

În comparație cu celelalte cinci municipii cu statut de pol de creștere, Edineț stă bine la alimentarea cu apă și la iluminatul stradal. La iluminat a urcat de pe ultimul loc peste pragul de referință. La canalizare a rămas al cincilea din șase, sub pragul de 70%. **La calitatea drumurilor se află pe ultimul loc.** La salubrizare era tot pe ultimul loc în ultima comparație, dar revenirea din 2025 îl readuce peste pragul de referință.

Tabelul și comparația spun două lucruri diferite:

☑ Față de propriul punct de plecare, Edinețul a avansat la aproape toate serviciile: iluminatul de la circa 50% la peste 90%, rutele de transport de la circa 10 la peste 50 km, drumurile bune de la circa 16% la circa 30%.

☑ Față de ceilalți poli, Edinețul rămâne însă pe ultimul loc la calitatea drumurilor: municipiul a avansat repede, dar a pornit din urmă. La salubrizare, ultimul loc din ultima comparație reflectă regresul din anii precedenți, pe care municipiul l-a recuperat din 2025.

Figura 3.1: Edineț între cele șase municipii cu statut de pol de creștere, ultima comparație, %

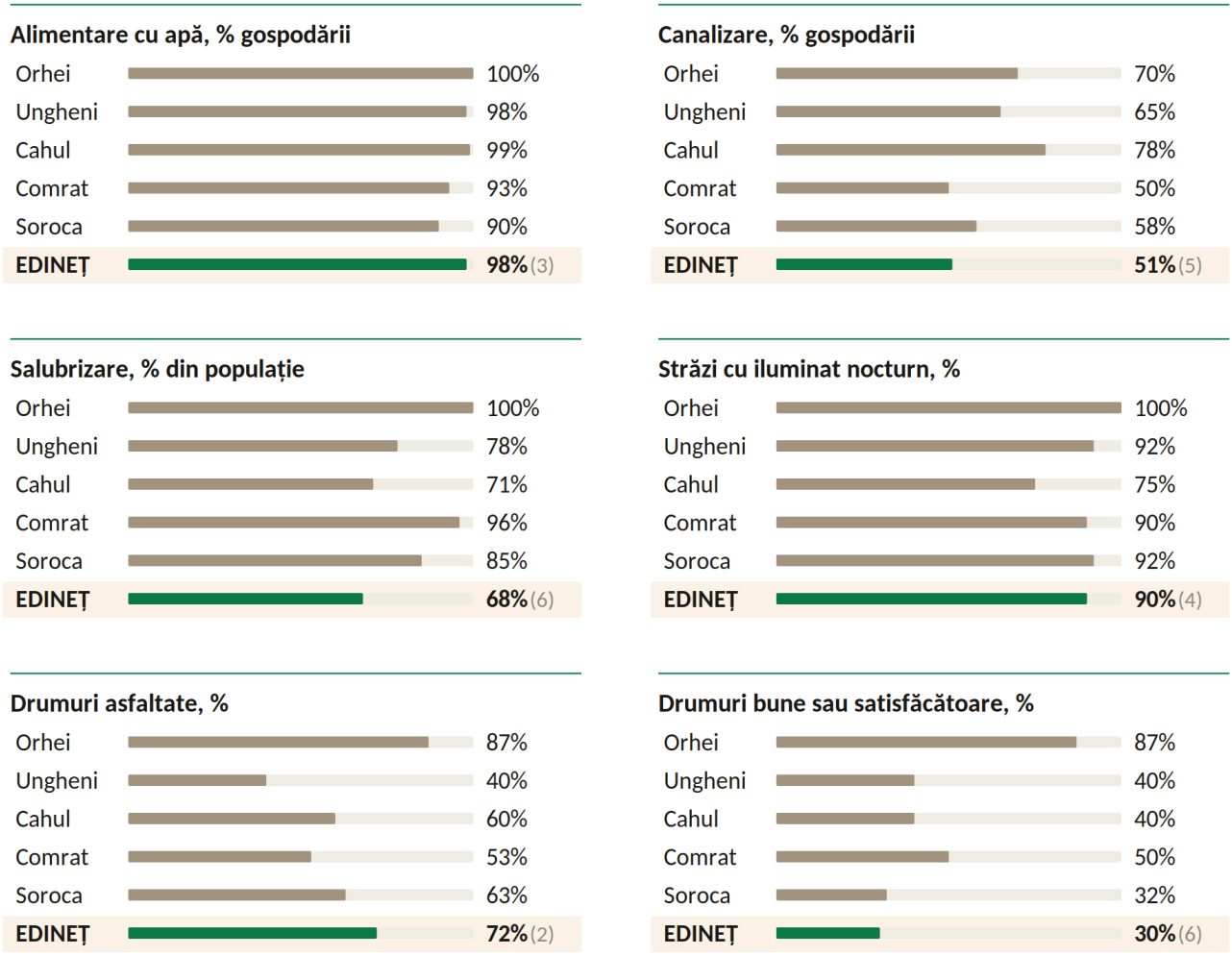

→ La apă și la iluminat, Edineț trece de pragurile de referință: 98% și 90%, iar la iluminat pornise de pe ultimul loc. La drumuri asfaltate este al doilea din șase, dar la starea lor este ultimul, cu 30%. La salubrizare este tot ultimul și singurul sub pragul de 70%, iar canalizarea rămâne a cincea.

Echipamentul a avansat repede, rețelele și satele au rămas în urmă

Unde modernizarea s-a făcut prin echipament, municipiul a recuperat repede. Unde cere rețea, utilaje și operare continuă, a rămas în urmă.

A doua linie de ruptură este teritorială. Orașul are apă pentru peste 98% din gospodării. Alexăndrenii au circa 55%, pe un sistem local, iar Gordineștii Noi nu au sistem public. Serviciile au urmat orașul, nu municipiul.

Contraargumentul este cunoscut: au lipsit banii. Este adevărat, dar incomplet. Unde a existat un partener extern, municipiul a dus la capăt proiecte mari: stația de tratare a apei, transportul public, iluminatul. Au lipsit nu proiectele, **ci mecanismul care finanțează an de an rețeaua și întreținerea**.

3.2 Alimentarea cu apă: rezolvată în oraș, rămasă în urmă în sate și în rețea

În oraș, acoperirea este rezolvată, iar tratarea apei are o stație nouă

În oraș, acoperirea cu apă a urcat **de la circa 80% din gospodării în 2020 la peste 98% în 2025**. Investiția: 2,85 milioane de euro din fonduri europene și 0,775 milioane de euro din contribuția locuitorilor. Este una dintre cele mai rapide recuperări de serviciu public din municipiu. Acoperirea nu însemna însă și apă conformă: până la noua stație, apa livrată depășea normele la culoare și turbiditate, iar vechea stație de tratare era uzată și nu mai putea fi reabilitată.

Problema este rezolvată. Stația de Tratare a Apei Edineț-Cupcini a fost finalizată și dată în exploatare la 24 iunie 2026. Construită în cadrul programului EU4Moldova: Comunități Locale, are o capacitate proiectată de 5 184 m^3 pe zi și a costat 5,85 milioane de euro, pentru circa 25 800 de beneficiari. Pentru Strategia 2027-2031, **stația de tratare nu mai este o investiție de făcut, ci una de preluat în operare**: recepție, operare eficientă și monitorizarea constantă a calității.

Problema calității nu mai este la stație, ci în rețea. Apa tratată circulă printr-o rețea uzată pe 27% din lungime, iar conformitatea nu se stabilește la ieșirea din stație, ci la robinet. Primul lucru de urmărit este rezultatul analizelor de calitate după punerea în funcțiune, iar prima obligație bugetară este costul de operare al stației.

Orașul are apă, satele nu: 55% în Alexăndreni, zero în Gordineștii Noi

Cifra orașului ascunde însă satele componente. În oraș, acoperirea este aceeași în blocuri și în casele individuale. În Alexăndreni, doar circa 55% din gospodării - 260 din 470 - sunt conectate, la un sistem propriu, alimentat din sursă subterană și administrat de o asociație obștească. În Gordineștii Noi, cu circa 100 de gospodării, sistem public nu există: locuitorii folosesc fântâni de mină și fose septice. Pe ansamblul municipiului, rata de conectare coboară astfel la circa 93%.

Tabelul 3.2: Alimentarea cu apă pe localitățile municipiului, 2025

Localitatea	Gospodării conectate	Cum funcționează
Orașul Edineț	Peste 98%	Rețeaua orașului. Stație nouă de tratare, în funcțiune din iunie 2026
Satul Alexăndreni	Circa 55%	260 din 470 de gospodării. Sistem local din sursă subterană, administrat de o asociație obștească. Una din zece gospodării are contor
Satul Gordineștii Noi	0	Circa 100 de gospodării. Sistem public nu există - fântâni de mină și fose septice
MUN. EDINEȚ	Circa 93%	Ținta pentru sate: circa 80%, prin racordarea la rețeaua orașului

Sursa: Evaluarea municipiului Edineț ca pol de creștere, furnizată de Primăria municipiului Edineț. Fișa de date a ÎM "Apă-Canal" Edineț. Planul Urbanistic General al municipiului Edineț, volumul 2, date din august 2021. Estimările Europolis International.

În Alexăndreni, pe lângă acoperire, problema este gestiunea. Doar una din zece gospodării conectate are contor, volumele captate și vândute nu se măsoară, iar plata se calculează după numărul de persoane din gospodărie, cu o taxă fixă pe persoană. Încasările acoperă, în mare, energia electrică și o salarizare minimă a personalului - nu și reînnoirea rețelei, din care 0,7 km cer reabilitare. **Sistemul funcționează, dar nu se poate întreține singur**.

În Gordineștii Noi, lipsa rețelei are și o față sanitară. Acolo unde canalizarea lipsește, apa din fântânile cu izvor este grav afectată de infiltrațiile din fosele septice. **Fântâna nu este, deci, o alternativă la rețea, ci o sursă expusă tocmai din cauza absenței ei**.

Soluția nu este câte un sistem nou în fiecare sat, ci racordarea Alexăndrenilor și a Gordineștilor Noi la rețeaua orașului. Ținta este o conectare de circa 80% în localitățile rurale, cu contorizarea consumului în Alexăndreni. Canalizarea urmează aceeași logică: apele uzate din Alexăndreni se pompează în sistemul orașului, iar în Gordineștii Noi canalizarea se proiectează împreună cu apa. Urgența este și sanitară: fântâna arteziană și castelele de apă din Alexăndreni se află în zona de protecție sanitară a cimitirului.

Rețeaua se degradează mai repede decât se reabilitează

Din cei 176 km de rețea de apă, circa 47,5 km - 27% - sunt în stare nesatisfăcătoare. Reabilitarea nu are un program multianual și nici o sursă de finanțare stabilă. Ritmul recent de reînnoire este atât de lent încât, prelungit, ar cere mai mult decât o viață de om ca rețeaua să fie refăcută integral.

Consecința se vede în intervenții: 0,52 avarii pe kilometru pe an, peste pragul de confort de 0,5. **Reabilitarea nu este, deci, o chestiune de prioritizare internă a întreprinderii, ci de sursă externă de finanțare** - exact tipul de decizie care se ia în strategie, nu în planul anual al operatorului.

Operatorul, ÎM "Apă-Canal" Edineț, nu are de unde acoperi această nevoie. Veniturile lui cresc, iar personalul s-a redus ușor, dar în ultimii ani întreprinderea **a trecut de la profit la pierderi**, în timp ce patrimoniul pe care îl are de întreținut a crescut puternic. Un operator în pierdere nu poate finanța din resurse proprii reînnoirea rețelei: **rețeaua se reînnoiește doar atunci când apare un proiect**.

Pierderile s-au redus de peste două ori, dar doar pe un sector

La începutul modernizării, pierderile de apă erau estimate la circa trei sferturi din volumul injectat în rețea. Pe un sector demonstrativ, echipat cu contoare inteligente, senzori și platformă de monitorizare, ele au coborât de la circa 75% la 35%. Rezultatul: circa 12 000 m^3 de apă economisiți anual și un volum facturat mai mare cu 30%. Concluzia este practică: **reducerea pierderilor nu cere tehnologie nouă, ci extinderea unei soluții deja testate în oraș**.

Limita este scara: există o singură zonă de măsurare pentru toată rețeaua, iar monitorizarea automată acoperă doar aducțiunea. Cât timp restul rețelei rămâne nemăsurat, pierderile din afara sectorului pilot nu pot fi nici localizate, nici recuperate.

Cifra pierderilor are și o problemă de măsurare, nu doar de mărime. La majoritatea stațiilor de pompare debitmetrele sunt defecte, iar apa captată și distribuită se estimează indirect, prin consumul de energie electrică. Nivelul de contorizare la consumatori este de circa 99%, dar doar aproximativ o zecime dintre contoare corespund standardului în vigoare. Contoarele consumatorilor casnici nu sunt în gestiunea operatorului. **Pierderea nu este, deci, doar mare: ea nu este cunoscută cu precizie**.

→ În oraș, apa are acoperire de peste 98%, o stație de tratare nouă în funcțiune din iunie 2026 și o metodă demonstrată de reducere a pierderilor. Ce lipsește este scara: peste un sfert din rețea în stare nesatisfăcătoare, fără program de reabilitare, o singură zonă de măsurare la 176 de kilometri de rețea și satele rămase în urmă - puțin peste jumătate din gospodării conectate în Alexăndreni, niciuna în Gordineștii Noi.

3.3 Canalizarea și epurarea: serviciul care avansează cel mai lent

Canalizarea avansează cu circa două puncte pe an

În oraș, acoperirea cu canalizare a crescut de la circa 45% în 2020 la circa 55% în 2025, prin extinderi finanțate din Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală. Progresul este real, dar lent: în ritmul acesta, acoperirea completă ar cere peste două decenii - în afara oricărui orizont de strategie. Pragul de referință de 70% nu a fost atins.

Deficitul are o adresă precisă. Blocurile sunt racordate aproape integral, iar problema stă în casele individuale: sub o cincime dintre ele sunt conectate la canalizare. Alexăndrenii și Gordineștii Noi nu au canalizare publică deloc, astfel că, pe ansamblul municipiului, circa jumătate din gospodării sunt racordate. În oraș, cel mai mare gol este Zona de Nord-Est, o zonă nouă la periferie, care cuprinde circa 580 de gospodării, atribuite pe segmente de-a lungul mai multor ani, fără rețele corelate. Zona nu are astăzi, în mare parte, nici drumuri asfaltate, nici căi de acces pietonal, nici apă, nici canalizare. **Extinderea rețelei nu este, deci, o chestiune de kilometri în general, ci de cartiere identificate**.

Diferența față de apă este foarte mare. În oraș, peste două cincimi dintre gospodăriile care primesc apă prin rețea publică o evacuează doar în soluții individuale. Deficitul de canalizare trece astfel dintr-o problemă de confort într-una de mediu și de sănătate publică.

Tabelul 3.3: Rețelele de apă și de canalizare: acoperire, stare, avarii

Indicatorul	Apă	Canalizare	
Gospodării conectate, 2025	**Peste 98% (oraș)**	**Circa 55% (oraș)**	
Case individuale din oraș conectate	Ca blocurile	**Sub o cincime**	
Alexăndreni și Gordineștii Noi	Circa 55% și 0	**0**	
Lungimea rețelei	176 km	Circa 72 km	
Rețea în stare nesatisfăcătoare	27%	38%	
Avarii și blocaje, pe kilometru pe an	**0,52**	**4,48**	

→ **Apa a ajuns în aproape toate gospodăriile orașului, canalizarea în puțin peste jumătate. Rețeaua de canalizare are de peste opt ori mai multe incidente pe kilometru decât cea de apă.**

Peste o treime din rețea este uzată, iar deversările se repetă la fiecare 31 de ore

Din cei circa 72 km de rețea de canalizare, 38% sunt în stare nesatisfăcătoare. Blocajele și avariile ajung la 4,48 pe kilometru pe an, de peste patru ori pragul critic de 1,0. Revărsările de ape uzate ajung la 285 pe an.

Stația de epurare lucrează la o fracțiune din capacitate, pentru că rețeaua nu îi aduce apă

Stația de epurare este uzată avansat și nu mai poate fi reabilitată. Pentru una nouă a fost depus la Fondul Național pentru Dezvoltare Regională și Locală un proiect de 60 de milioane de lei, nefinanțat până acum. Încărcarea stației arată de ce dimensionarea contează: volumul de ape uzate epurate corespunde doar unei fracțiuni din capacitatea proiectată.

Epurarea are aceeași dimensiune intercomunală ca apa. Stația deservește în comun orașele Edineț și Cupcini și deversează în râul Ciuhur, iar soluția tehnică pentru o stație nouă, dimensionată pentru perspectiva anului 2045, există încă din 2015. Argumentul pentru finanțare nu este, deci, unul local: o stație de epurare nouă la Edineț **rezolvă deversarea a două orașe și starea unui râu, nu doar conformarea unui operator**.

Calitatea apei uzate deversate completează tabloul. Consumul biochimic de oxigen, materiile în suspensie și azotul amoniacal depășesc normele, cu cauza principală în uzura avansată a stației. Iar calitatea apelor uzate pe care agenții economici le descarcă în rețeaua publică nu este controlată. A doua lipsă este mult mai ieftin de acoperit decât prima: **controlul deversărilor industriale ține de regulament și de monitorizare, nu de investiție**.

Ordinea intervențiilor decurge din aceste cifre. O stație nouă pusă peste o rețea care colectează de la puțin peste jumătate din gospodăriile orașului ar repeta subutilizarea, iar extinderea rețelei fără capacitate de epurare ar muta problema în aval. Cele două proiecte - extinderea canalizării în sectorul de case și stația de epurare - **se planifică împreună sau niciunul nu produce efectul așteptat**.

→ **Canalizarea avansează cel mai lent dintre utilități: circa 55% acoperire, peste o treime din rețea uzată, o deversare la fiecare 31 de ore și o stație de epurare la o fracțiune din capacitate, cu proiectul de înlocuire depus, dar nefinanțat.**

3.4 Salubrizarea, deșeurile și serviciile comunale

Acoperirea a scăzut sub 70%, apoi a revenit la circa 80% prin management mai bun

Salubrizarea a trecut în ultimii ani printr-un regres și o redresare. Acoperirea, raportată la populația municipiului, a coborât de la circa 80% în 2020 sub 70%, iar cauza principală a ținut de modul de gestionare a serviciului. Din 2025, managementul serviciului s-a îmbunătățit, iar acoperirea a revenit la circa 80%. Serviciul deservește 420 de agenți economici și instituții, prin 80 de puncte de colectare și șase ridicări pe săptămână. Toți beneficiarii sunt în oraș.

Comparația cu ceilalți poli arată cât de adânc a fost regresul. **În ultima comparație, Edineț era singurul dintre cele șase municipii sub pragul de referință de 70%**, pe ultimul loc, față de 100% la Orhei și 96% la Comrat. Revenirea la circa 80% îl readuce peste prag, dar încă departe de polii din frunte.

Problemei de acoperire i se adaugă una teritorială: **serviciul organizat ajunge într-o singură localitate din trei**. Alexăndreni și Gordinești Noi rămân în afara salubrizării centralizate, iar populația duce deșeurile pe cont propriu la gropile din apropiere.

Utilaje uzate, fără investiții și o presiune de mediu curentă

Pentru colectare, operatorul are trei autospeciale, dintre care una nefuncțională, și trei tractoare cu remorcă. Din întregul său parc, opt utilaje au peste cincisprezece ani. Serviciul are nevoie de o autospecială de zece tone, o autospecială de măturat carosabilul, un încărcător frontal, motocoase și un utilaj pentru peleți. Acestea **nu sunt dotări de confort, ci condiția menținerii serviciului la nivelul actual**.

Operatorul, ÎM DPGL-C Edineț, nu are resursele pentru această reînnoire. Veniturile și personalul au crescut, dar întreprinderea **încheie în mod repetat anul în pierdere**, iar patrimoniul înregistrat în bilanț s-a redus brusc, ceea ce cere clarificarea responsabilității pentru utilaje. Cu rezultate negative, flota nu se poate reînnoi din resurse proprii.

Presiunea de mediu este activă: trei depozite neconforme, cu 11,4 hectare în total, 30 de puncte de depozitare neautorizată și incendii sau arderi necontrolate repetate. Colectarea separată pe fracții nu există. Singura componentă circulară funcțională este biomasa: circa 4 000 m^3 colectați anual și un cazan de 75 kW care încălzește clădirea operatorului. Municipiul nu are niciun program de monitorizare a calității apelor și a aerului, astfel că efectul depozitelor asupra mediului nu poate fi măsurat.

Regionalizarea, ghidată de stat, schimbă soluția pentru depozitare

Soluția pentru depozitarea conformă nu se construiește la nivelul municipiului. Edineț face parte din Zona de management al deșeurilor 8, împreună cu raioanele Dondușeni, Briceni și Ocnița. Sistemul regional prevede un depozit și o stație de compostare lângă Dondușeni și o stație de transfer lângă Briceni. În municipiul Edineț sunt prevăzute o stație de transfer și o stație de sortare a deșeurilor reciclabile, pe un teren municipal de circa un hectar, deja identificat.

Pe măsură ce infrastructura regională intră în funcțiune, depozitele locale neconforme pot fi închise, iar colectarea separată capătă o destinație. Ce rămâne în sarcina municipiului este partea pe care regionalizarea nu o rezolvă: extinderea serviciului în satele componente, reînnoirea utilajelor și un operator capabil să se integreze în sistemul regional.

Cimitirele: soluția este un cimitir municipal extins

Municipiul are șase cimitire, pe circa 13 hectare: patru în oraș și câte unul în fiecare sat component. Cimitirul Vechi, de peste 4 hectare, este ocupat integral, iar Cimitirul Nou, de circa 3 hectare, aproape integral. Cimitirele din Alexăndreni și Gordineștii Noi nu mai pot fi extinse cu respectarea normelor.

Soluția, prevăzută și reglementată și în Planul Urbanistic General, este **extinderea Cimitirului Nou cu 4,5-5 hectare și transformarea lui în cimitir municipal**, care să deservească și satele Alexăndreni și Gordineștii Noi, cu sectoare delimitate pentru comunitățile de alte etnii și religii. Celelalte cimitire - din cele două sate, cel evreiesc și cel lipovenesc - trec în regim de conservare. Evident, va exista și o perioadă de tranziție, posibil cu anumite excepții, pentru că tema este foarte senzitivă și ține de partea spiritual-emotivă a comunității. Perioada de tranziție se stabilește prin decizie a Consiliului Municipal. Rezervarea terenului pentru extindere este decizia care trebuie luată acum, nu în anul în care capacitatea se va epuiza și va crea o presiune imediată asupra comunității locale.

→ Salubrizarea și-a recuperat din 2025 acoperirea pierdută, prin management mai bun, dar ajunge într-o singură localitate din trei, iar utilajele îmbătrânesc la un operator care lucrează în pierdere. Regionalizarea va rezolva depozitarea. Extinderea serviciului și dotarea operatorului rămân în sarcina municipiului. Cimitirele își epuizează capacitatea, iar rezervarea terenului pentru extindere se decide acum.

3.5 Infrastructura rutieră: cea mai mare recuperare din resursă proprie

Calitatea drumurilor s-a dublat, plătită din bugetul local

Drumurile sunt domeniul în care municipiul a investit cel mai mult din resursă proprie. Ponderea drumurilor asfaltate din oraș a urcat de la circa 57% în 2020 la circa 72% în 2025, din cei circa 116 km de străzi. Ponderea drumurilor de calitate bună sau satisfăcătoare s-a dublat, de la circa 16% la circa 30%. Lucrările de asfaltare au fost finanțate din bugetul local, cu circa 50 de milioane de lei în ultimii ani.

Comparația cu ceilalți poli așază cifra în context. Calitatea drumurilor de la Edineț este pe ultimul loc dintre cele șase municipii, față de 87% la Orhei și 50% la Comrat, la jumătate din pragul de referință de 60%. **Ponderea mare a drumurilor asfaltate nu se traduce, deci, în calitate**. Satele sunt și mai departe: în Alexăndreni este asfaltat doar puțin peste un sfert din cei 23,5 km de străzi, iar în Gordineștii Noi toate străzile sunt din pietriș.

Infrastructura pietonală rămâne decalajul cel mai vizibil

Circa **74% din lungimea infrastructurii rutiere nu are trotuar**. Mersul pe jos este modul de deplasare preferat, iar structura demografică este cea mai îmbătrânită dintre polii de creștere. **Absența trotuarului este o problemă de siguranță, nu de confort**. În Alexăndreni și Gordineștii Noi nu există trotuar amenajat pe nicio stradă: spațiul dintre carosabil și curți, amenajat rural, ține loc de trotuar.

Dimensiunea de proiectare este dată de normativ: **o lățime liberă de cel puțin 1,5 metri pentru circulația pietonilor**, suficientă și pentru persoanele cu mobilitate redusă. Este reperul care trebuie asumat pentru fiecare stradă refăcută în perioada 2027-2031.

Legătura cu rețelele subterane schimbă ordinea lucrărilor. Sub multe străzi se află conducte uzate: peste un sfert din rețeaua de apă și peste o treime din cea de canalizare sunt în stare nesatisfăcătoare. Fiecare stradă asfaltată peste o conductă uzată este o investiție care va fi spartă și refăcută. **Prioritatea nu este asfaltarea izolată, ci coridorul complet**: rețele, carosabil, trotuar, iluminat, drenaj.

Intersecțiile și parcarea: două reglementări care lipsesc

Cele patru intrări în oraș se fac prin sensuri giratorii: Independenței cu Șoseaua Bucovinei și trei intersecții cu drumul național M14, pe Independenței, Gagarin și Valentin Roșca. Până de curând, orașul nu avea nicio intersecție semaforizată. Între timp, trei intersecții au fost semaforizate inteligent, cu asistență europeană. Rămân nereglementate mai multe intersecții cu circulație sporită, în special pe strada Independenței și la conexiunea cu drumul național M14, unde se produc cele mai multe accidente rutiere din oraș.

Parcarea nu are nici infrastructură, nici regulament. Municipiul nu are parcări cu plată amenajate de administrație și nici regulament local de parcare, iar staționarea se face nereglementat în zona centrală. Locuitorii sunt însă dispuși să plătească: majoritatea acceptă 3-5 lei pe oră (conform unui sondaj realizat în anul 2021), în special în zonele supraaglomerate, fără parcări libere în orele de vârf, iar peste o treime acceptă un abonament rezidențial lunar. Parcarea este, deci, și instrument de ordine în trafic, și sursă de venit propriu. Evident, subiectul va fi senzitiv, iată de ce implementarea trebuie să fie graduală, pentru a evita posibilele șocuri, chiar dacă nu va fi implementată imediat, în următorii ani.

→ **Municipiul a dublat, din buget propriu, ponderea drumurilor în stare bună sau satisfăcătoare. Strada completă cere însă mai mult decât asfalt: trotuar de cel puțin 1,5 metri, rețelele de dedesubt verificate înainte, intersecțiile reglementate și o politică mai coerentă de organizare a parcărilor, realizată în timp, fără șocuri.**

3.6 Canalizarea pluvială: sistemul care lipsește în întregime

Terenul deluros cere drenaj, iar orașul nu are rețea pluvială

Edineț este înconjurat de teren deluros, cu ravene, pante abrupte și diferențe mari de nivel. La ploi, apele de suprafață se scurg cu viteză mare de-a lungul râpelor și erodează străzile fără îmbrăcăminte rigidă. **Sistem de canalizare pluvială nu există**. Evacuarea se face prin rigolele de pe marginea carosabilului, direct în bazinele de apă, iar restul apei se acumulează pe străzi și pe terenurile construite din zonele joase.

Consecințele sunt concrete: inundarea terenurilor cu construcții din locurile joase, subinundarea subsolurilor, distrugerea îmbrăcămințiI rutiere prin spălarea rosturilor și înrăutățirea situației sanitare. Zonele cu probleme sunt cunoscute: sectorul de luncă inundabilă, traversarea râului pe strada Independenței, unde apele unui întreg bazin intră neepurate în pârâu, și partea de jos a străzii Sfântul Vasile.

Soluția tehnică nu trebuie inventată. Orașul se împarte în cinci bazine de scurgere. Soluția este un sistem închis de colectare, cu evacuare la o stație de epurare a apelor pluviale amplasată în lunca din partea de sud-est. Întreprinderile din zona industrială au nevoie, în plus, de instalații locale de epurare obligatorii. Ce lipsește este titularul: **pentru drenajul pluvial nu există operator, indicator sau buget care să îl urmărească**.

Legătura cu celelalte servicii face din drenaj o prioritate de ordine, nu de buget. Apa meteorică neevacuată degradează carosabilul proaspăt reabilitat, se infiltrează în rețeaua de canalizare și contribuie la blocajele și deversările înregistrate de operator. Pentru Strategia 2027-2031, drenajul nu este un proiect separat, ci o componentă obligatorie a fiecărui coridor stradal modernizat.

3.7 Transportul public: din operare privată în serviciu municipal

De la circa 10 la peste 50 de kilometri de rute, cu operarea trecută la municipiu

Transportul public este schimbarea cea mai vizibilă a ultimilor ani. În 2020, serviciul era asigurat de un operator privat, pe două rute urbane și una suburbană, cu o lungime totală de circa 10 km și 14 stații neamenajate. În 2024, cu sprijinul Uniunii Europene, municipiul a înființat propriul serviciu public de transport. Rețeaua de rute a ajuns la peste 50 km, stațiile la 30, dintre care 17 amenajate în standard Smart, iar parcul la 8 autobuze noi.

Serviciul a adus și componentele care îl fac verificabil: taxare electronică și plată cu cardul, localizare prin sistem de poziționare globală, dispecerat, panouri digitale de informare și 20 de biciclete electrice. Rutele ajung și în satele componente, ceea ce îl transformă într-un instrument de coeziune teritorială, nu doar de mobilitate urbană.

Serviciul funcționează, dar costul și numărul de pasageri nu se cunosc

Municipiul analizează extinderea serviciului către Cupcini, Brătușeni și Hlinoaia. Înainte de extindere trebuie cunoscute costurile. Mentenanța post-garanție a flotei este estimată la circa 440 mii de lei pe an, iar numărul de pasageri, circa 1 200 pe zi, rămâne o estimare pe care încasările nu au confirmat-o.

Fără date despre pasagerii de pe fiecare rută, încasările lunare, costul pe kilometru și subvenția pe pasager, serviciul nu poate fi optimizat, iar bugetul lui nu poate fi fundamentat în Consiliul Municipal. **Aceste date sunt necesare pentru ca serviciul să funcționeze și după încheierea proiectului**.

→ Municipiul are propriul serviciu public de transport, extins și în satele componente. În 2027-2031 este nevoie de mentenanță prevăzută în buget, de evidența lunară a pasagerilor și a costurilor și de o decizie clară privind extinderea către localitățile vecine.

3.8 Iluminatul public și energia pentru servicii: saltul cel mai mare

Nouă străzi din zece sunt iluminate, nouă corpuri din zece sunt eficiente

Ponderea străzilor cu iluminat nocturn a urcat **de la circa 50% în 2020 la peste 90% în 2025**, iar ponderea corpurilor eficiente energetic, de la sub 5% la peste 90%. Investiția totală a fost de circa 12 milioane de lei, din care 7 milioane din bugetul local, 4 milioane din fonduri europene și 1 milion din asistența americană. Au fost modernizate capital două străzi centrale și parcul public, inclusiv prin trecerea cablurilor în subteran pe strada Independenței.

Este serviciul la care municipiul a recuperat cel mai mult față de ceilalți poli: de pe ultimul loc în 2020, la mijlocul clasamentului, peste pragul de referință. Acoperirea raportată cere totuși un inventar anual al punctelor de iluminat, ca cifra să poată fi verificată.

Municipiul nu doar consumă energie pentru servicii, ci și produce: 340 kW fotovoltaic instalat pe active publice. Din aceștia, 120 kW sunt pe trei clădiri municipale, pentru iluminat, iar 220 kW la stația de pompare a apei. În primul an de funcționare, producția a acoperit aproape integral consumul iluminatului public.

Media de peste 90% ascunde însă diferențe: deficitul rămas este concentrat în zonele periferice ale orașului. În zona de Vest, lipsa iluminatului stradal este asociată cu riscuri ridicate de infracțiuni, iar în zona de Nord drumurile, căile de acces pietonal și iluminatul sunt insuficiente. Ultimele zece procente nu sunt, deci, o finisare tehnică: **ele sunt exact zonele unde serviciul contează cel mai mult**.

→ Iluminatul arată ce poate face municipiul când combină bugetul local cu finanțarea externă: de la jumătate de oraș iluminat la nouă străzi din zece, cu energie produsă pe acoperișurile proprii.

3.9 Gazele, electricitatea și căldura: rețele cu rezervă, fără sistem termic centralizat

Gazul și electricitatea au rezervă, căldura nu mai are sistem

Orașul și Alexăndrenii sunt gazificați, Gordineștii Noi nu. Rețeaua de distribuție are circa 58 km de conducte de presiune medie și circa 152 km de presiune joasă. Rezerva este mare: postul de reglare-măsurare al orașului, cu 5 838 de consumatori, lucrează la circa 41% din debitul nominal, iar cel din Alexăndreni, cu 204 consumatori, la 1,3%.

Electricitatea este în aceeași poziție. Stația de transformare de 110/35/10 kV, cu două transformatoare de 16 000 kVA, lucrează la circa 55% din capacitate, iar cele 56 de posturi de transformare, cu 12 000 kVA în total, la circa 60%. Rețelele nu sunt, deci, un blocaj pentru consumatori noi. Ele trebuie însă corelate cu consumurile care vin: pompe, clădiri eficiente, transport electric și producție locală din surse regenerabile, unde parcurile eoliene private din municipiu și din raion au deja peste 10 MW.

Tabelul 3.4: Rețelele de gaz și de energie electrică: capacitate și încărcare

Rețeaua	Capacitatea	Încărcarea
Gaz - postul de reglare-măsurare al orașului	9 000 m³/oră, 5 838 de consumatori	Circa 41%
Gaz - postul de reglare-măsurare din Alexăndreni	5 000 m³/oră, 204 consumatori	1,3%
Energie electrică - stația de transformare 110/35/10 kV	2 transformatoare × 16 000 kVA	Circa 55%
Energie electrică - posturile de transformare	56 de posturi, 12 000 kVA în total	Circa 60%
Gordineștii Noi	Negazificat	-

→ **Rețelele de gaz și de energie electrică folosesc cel mult trei cincimi din capacitate: pot primi consumatori noi fără investiții majore prealabile în rețelele principale.**

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț, 2022. Planul de Acțiune pentru Energie Durabilă și Climă al municipiului Edineț. Estimările Europolis International.

3.10 Gestionarea activelor edilitare: investiții fără plan de întreținere

Activele nu au registru și nici plan de înlocuire

Municipiul a acumulat în ultimii ani un patrimoniu edilitar modern. Aici intră autobuzele și stațiile de transport, corpurile de iluminat cu telegestiune, panourile fotovoltaice, contoarele inteligente, zona de măsurare a pierderilor, monitorizarea automată parțială, echipamentele pentru biomasă și utilajele de salubrizare. Riscul acestui patrimoniu este că pentru întreținerea lui nu s-a reușit încă stabilirea unei abordări sistemice de finanțare.

Ce lipsește este instrumentul, nu intenția: un registru al activelor edilitare pe categorii, cu anul punerii în funcțiune, durata de viață, costul anual de mentenanță, responsabilul instituțional și planul multianual de înlocuire. Fără el, investițiile din perioada 2020-2025 se degradează exact în perioada de implementare a strategiei.

Evidența activelor are goluri concrete.

Terenurile stației de captare și ale mai multor stații de pompare nu sunt delimitate ori înregistrate. Mai multe construcții ale sistemului de apă și canalizare nu au înregistrare cadastrală. La unele obiective, îngrădirea zonei de protecție sanitară lipsește sau trebuie restabilită. Iar **lungimea rețelelor raportată oficial de operator nu corespunde cu cea din sistemul informațional geografic** al municipiului, ceea ce cere o reinventariere.

La acestea se adaugă două constatări de sistem.

Monitorizarea automată acoperă doar aducțiunea, iar restul rețelei se conduce preponderent manual, ceea ce menține un necesar de personal ridicat. Iar forma de întreprindere municipală limitează un operator care urmează să funcționeze la scară intercomunală.

Activele care trebuie cuprinse în registru sunt, în principal:

- ☑ Flota de transport: 8 autobuze, 30 de stații și 20 de biciclete electrice
- ☑ Iluminatul public modernizat, cu telegestiune și corpuri eficiente pe peste 90% din rețea
- ☑ Panourile fotovoltaice de 340 kW de pe clădirile publice și de la stația de pompare
- ☑ Rețelele de apă și canalizare, circa 248 km, cu 13 stații de pompare, 17 000 m^3 de rezervoare și 85 de hidranți
- ☑ Zona de măsurare a pierderilor, contoarele inteligente și monitorizarea automată a aducțiunii
- ☑ Utilajele de salubrizare, dintre care opt mai vechi de cincisprezece ani, și echipamentele pentru biomasă

→ Municipiul are active moderne în toate serviciile și niciun instrument care să le țină evidența, să le bugeteze întreținerea și să le programeze înlocuirea.

3.11 Corelarea cu SMARTFORM: utilitățile, planificate ca sistem

Pentru Strategie, SMARTFORM presupune ca fiecare direcție să treacă prin cinci criterii: tranziție verde, digitalizare, circularitate, cooperare și monitorizare. Aplicate la utilități, criteriile se traduc în pași pe care Edinețul îi poate face pornind de la ce are deja:

- ☑ Tranziție verde: mai multă energie produsă pe clădirile și activele publice, după modelul celor 340 kW fotovoltaici deja instalați, și un transport public cu emisii mai mici.
- ☑ Digitalizare: zonele de măsurare a pierderilor și monitorizarea automată extinse pe toată rețeaua de apă, pornind de la rezultatul obținut în sectorul pilot.
- ☑ Circularitate: colectarea separată a deșeurilor, compostarea deșeurilor verzi și valorificarea biomasei pe care municipiul o colectează deja.
- ☑ Cooperare: servicii organizate împreună cu localitățile vecine acolo unde scara o cere - apa și epurarea cu Cupcini, deșeurile în sistemul regional al Zonei 8.
- ☑ Monitorizare: un tablou anual al utilităților, construit din datele pe care operatorii au început să le colecteze - starea rețelelor, incidente, dotare și investiții.

Sondajul comun arată punctul de pornire. 58% dintre respondenții din Edineț consideră insuficient accesul la date fiabile, iar circa două treimi leagă transportul public de reducerea emisiilor. Prima cifră arată că lipsa datelor fiabile este resimțită și de locuitori. A doua arată că locuitorii văd în serviciul de transport municipal și o investiție pentru mediu.

Două practici ale partenerilor au scara potrivită pentru Edineț. Sligo (Irlanda) programează lucrările pe coridoare urbane: apa, canalizarea, drenajul, carosabilul, trotuarul, iluminatul și vegetația se pregătesc într-o singură succesiune de investiții.

Pentru Edineț, aceasta este forma practică a principiului "strada se reface o singură dată". Daugavpils (Letonia) urmărește sistematic consumurile, costurile și performanța serviciilor și decide pe baza lor unde investește și ce întreține. Pentru Edineț, aceasta înseamnă ca bugetul fiecărui an să pornească de la tabloul utilităților.

Atelierele Living Lab pot deveni locul în care locuitorii unei străzi sau ai unui sat află, înainte de lucrări, ce se face, în ce ordine și cât va costa întreținerea. Așa, fiecare investiție în utilități este planificată împreună cu cei care o vor folosi.

3.12 Concluzia strategică: servicii modernizate, rețele rămase în urmă

Privite împreună, serviciile publice arată un municipiu care a recuperat repede acolo unde a avut proiect și finanțare.

Iluminatul, apa din oraș, drumurile și transportul public au avansat decisiv. Canalizarea a crescut lent, iar salubrizarea a mers înapoi, apoi și-a revenit din 2025. În satele componente, apa, canalizarea și salubrizarea organizată ajung doar parțial sau deloc.

Diferența dintre cele două grupuri de servicii nu este de ambiție, ci de tip de intervenție. Iluminatul și transportul se modernizează prin echipamente, cu efect vizibil în doi-trei ani.

Canalizarea, rețeaua de apă și salubrizarea cer kilometri de conductă, utilaje și operare continuă - adică exact lucrurile care **nu se finanțează dintr-un proiect, ci dintr-un program multianual cu țintă anuală**.

Municipiul seamănă astăzi cu o casă renovată la fațadă, cu țevile vechi rămase în pereți. Ce se vede - lămpile, autobuzele, asfaltul - este nou.

Ce nu se vede - peste un sfert din rețeaua de apă și peste o treime din canalizare - se degradează în continuare. Iar fiecare stradă asfaltată peste o conductă uzată va fi spartă din nou.

De aici se schimbă și natura efortului. Perioada următoare nu mai cere un proiect bun pe fiecare serviciu, ci un sistem: rețele, stradă și operare planificate împreună. Asta înseamnă dublarea investițiilor în utilități și o unitate de implementare a proiectelor mai profesionistă, capabilă să ducă la capăt mai multe proiecte în paralel.

Municipiul a modernizat serviciile acolo unde a avut proiecte. În 2027-2031 are de întreținut ce a construit și de extins serviciile pe tot teritoriul: rețele reabilitate după un program anual, canalizare extinsă împreună cu epurarea, salubrizare în toate cele trei localități, străzi refăcute o singură dată și operatori conduși prin indicatori.

Testul reușitei are două întrebări: câți kilometri de rețea se reînnoiesc în fiecare an dintr-o sursă stabilă de finanțare și câte gospodării din Alexăndreni și Gordineștii Noi primesc apă, canalizare și salubrizare organizată.

3.13 Concluzii - Focus strategic

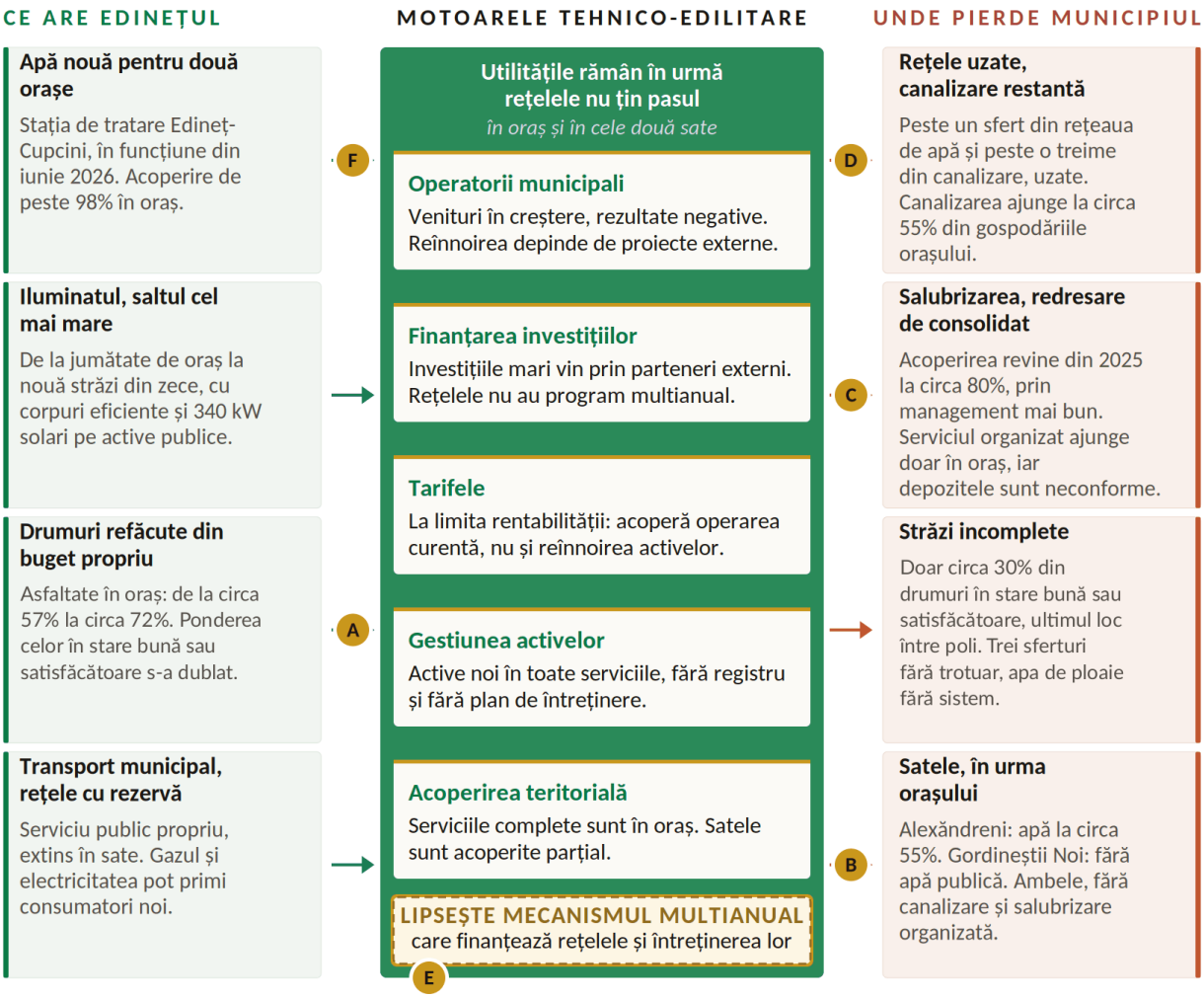

UNDE SE CERE INTERVENȚIA STRATEGIEI

A Străzi complete, reabilitate integrat
Rețelele de dedesubt verificate și refăcute înaintea asfaltului. Carosabil, trotuar, iluminat, drenaj pluvial și siguranță rutieră, în același proiect.

B Apă și canalizare pentru tot municipiul
Casele individuale din oraș, Alexăndreni și Gordineștii Noi racordate la rețelele orașului, planificat împreună cu stația de epurare nouă.

C Salubrizare organizată pe tot teritoriul
Serviciul extins în Alexăndreni și Gordineștii Noi, utilaje reînnoite, colectare separată și integrare în sistemul regional.

D Reabilitarea multianuală a rețelelor
Program pentru apă și canalizare, cu kilometri asumați anual și sursă de finanțare stabilă. Zonele de măsurare a pierderilor, extinse pe toată rețeaua.

E Operatori performanți și active gestionate
Contracte de performanță, tarife care acoperă treptat costul real al serviciului, registru al activelor cu cost de ciclu de viață și raportare anuală.

F Regionalizare și cooperare intercomunitară
Încă de gândit și de aplicat: apa și epurarea cu Cupciniul, deșeurile în sistemul regional, transportul spre localitățile vecine, cu un model de operator pe măsură.

OPORTUNITATEA - NECESITATEA STRATEGICĂ

Municipiul a demonstrat că poate duce la capăt proiecte mari cu parteneri externi: stația de tratare a apei, transportul, iluminatul. Pasul următor este capacitatea de a atrage finanțări de altă scară pentru investițiile capitale strategice: epurarea, canalizarea, rețelele și străzile complete. Aceasta cere proiecte mature, pregătite din timp, și o echipă de implementare profesionistă.

PROVOCAREA - DACĂ NU SE INTERVINE

Fiecare investiție nouă aduce un cost anual de operare și întreținere. Dacă tarifele și bugetul nu acoperă acest cost, iar activele nu sunt gestionate planificat, echipamentele din 2020-2025 se degradează exact în perioada Strategiei. Rețelele se uzează mai repede decât se reabilitează, iar investiția ajunge să se plătească de două ori.

4 INFRASTRUCTURA ȘI SERVICIILE SOCIALE

4.1 Rețeaua este completă, dar cererea s-a mutat de la copii la vârstnici

Rețeaua unui centru de raion, pentru o populație care nu mai este aceeași

Edinețul are toate tipurile de instituții sociale pe care le poate avea un municipiu de mărimea lui: 6 grădinițe, 5 școli, 5 instituții extrașcolare, Spitalul Raional, Centrul de Sănătate, un centru cultural, biblioteci, muzee, un stadion și o școală de sport. Pe teritoriul municipiului funcționează și 13 servicii sociale coordonate de raion. Rețeaua reflectă rolul istoric al orașului, de centru administrativ, educațional, medical și cultural pentru nord-vestul țării.

Problema nu este lipsa instituțiilor, ci potrivirea lor cu populația de azi. Municipiul are cea mai îmbătrânită populație dintre polii de creștere, iar schimbarea se vede deja în cererea de servicii. Grădinițele au pierdut în șase ani 125 de copii, de la 729 la 604. În același timp, 1 149 de persoane primesc servicii sociale, iar 110 vârstnici trăiesc singuri. **Municipiul nu finanțează nicio instituție de asistență socială.**

Figura 4.1: Foarfeca demografică: grădinițele pierd copii, serviciile sociale au beneficiari fără instituții municipale

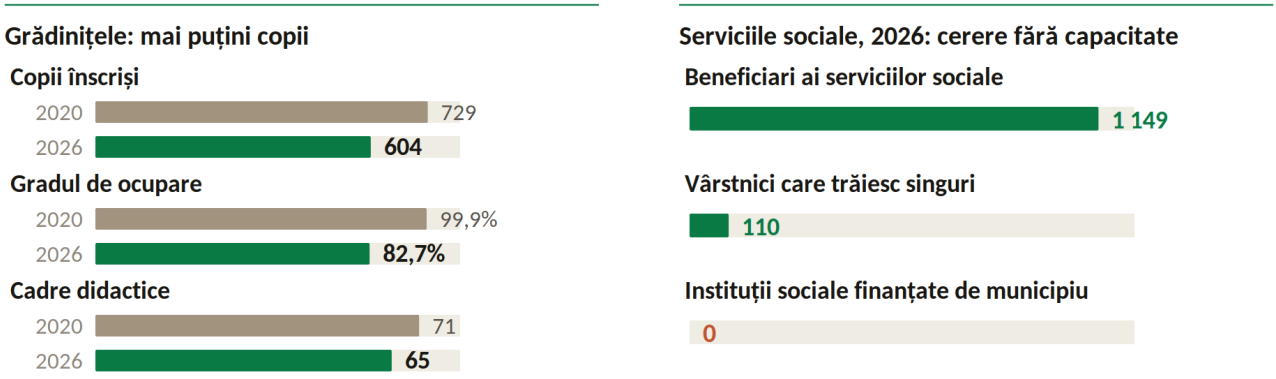

În dreapta, beneficiarii și vârstnicii singuri sunt pe aceeași scară, în persoane.

→ În șase ani, grădinițele au pierdut 125 de copii. În același timp, 1 149 de persoane primesc servicii sociale, iar municipiul nu întreține nicio instituție socială proprie.

Foarfeca demografică: cererea scade la copii și crește la vârstnici

Rețeaua socială seamănă cu o haină croită pentru alt corp. Mărimea totală se potrivește, dar haina e largă acolo unde sunt copiii și strâmtă acolo unde sunt vârstnicii. În grădinițele din sate, peste jumătate din locuri stau goale. În școli, la ultima numărătoare, peste două cincimi din locuri erau libere. Pentru vârstnicii singuri, municipiul nu are un serviciu propriu.

Domeniile nu au aceeași problemă. Educația timpurie a trecut de la presiunea pe locuri la presiunea pe acces și calitate. Școlile au spațiu în exces, repartizat inegal. Sănătatea servește tot raionul, iar la scara raionului indicatorii sunt sub media națională. Protecția socială are cerere documentată și nicio capacitate municipală. Cultura are active valoroase, parțial nefolosite, iar sportul are bază locală, fără nivel regional.

Contraargumentul este că serviciile sociale țin de raion și de stat, nu de municipiu. Formal, așa este: cele 13 servicii sociale sunt coordonate de raion, iar spitalul este raional. Însă vârstnicii singuri, copiii romi care nu merg la școală și grădinițele pe jumătate goale din sate sunt ale municipiului. **Consecințele lor - calitatea vieții și familiile care pleacă - le suportă tot municipiul.**

4.2 Educația timpurie: mai puțini copii, aceeași problemă de acces

Capacitatea nu mai este problema

Municipiul are 6 grădinițe: 4 în oraș și câte una în Alexăndreni și în Gordineștii Noi, cu 730 de locuri, dintre care 655 în oraș. În 2020 erau înscriși 729 de copii, adică o ocupare de 99,9%. În oraș, grupele depășeau capacitatea, cu o ocupare de 102,9%.

În 2026 sunt înscriși 604 copii: 570 în oraș și 34 în sate. Orașul a pierdut 104 copii (-15,4%), satele 21 (-38,2%). Gradul de ocupare a coborât la 82,7% în municipiu, 87,0% în oraș și 45,3% în sate. Media orașelor din țară este de 92 de copii la 100 de locuri.

Figura 4.2: Grădinițele din oraș nu mai sunt suprasolicitate, cele din sate sunt pe jumătate goale

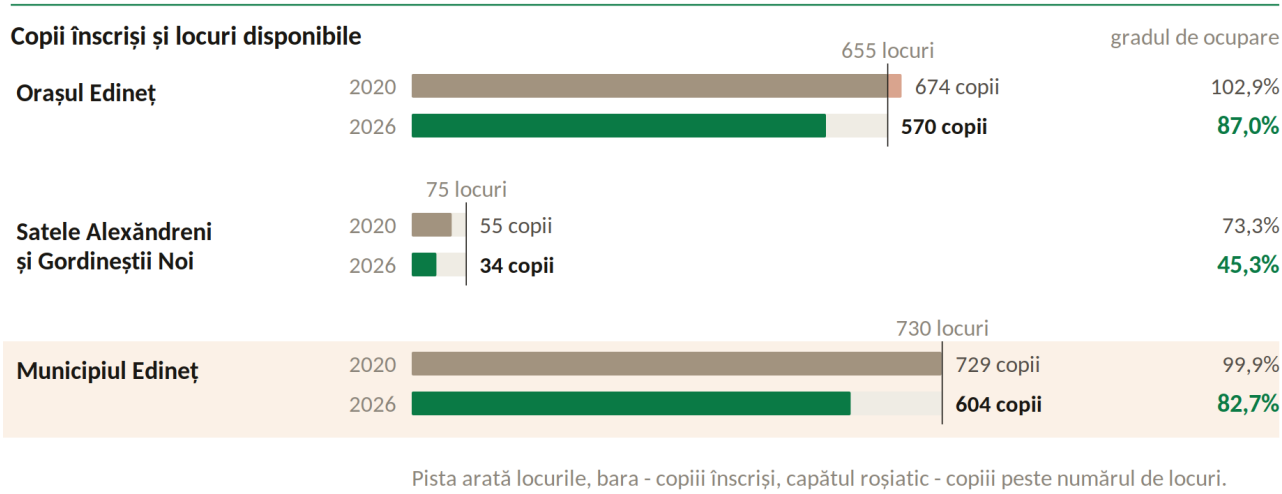

→ Între 2020 și 2026, grădinițele au pierdut 125 de copii: -15% în oraș și -38% în sate. Orașul nu mai are grupe peste capacitate, iar grădinițele din sate sunt ocupate sub jumătate.

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț (2022). Răspunsurile Primăriei municipiului Edineț la solicitarea de validare a datelor sociale, 2026. Media orașelor: BNS, Activitatea instituțiilor de educație timpurie, 2023.

Cifrele schimbă diagnosticul. Deficitul de 228 de locuri calculat pentru oraș în 2020 - 883 de locuri necesare față de 655 existente - nu mai descrie situația de astăzi. **La 87% ocupare, orașul nu mai are o problemă de volum.** În sate, scăderea de 38% are aceeași mărime cu pierderea de populație a Alexăndrenilor între ultimele două recensăminte. La o ocupare de 45%, organizarea celor două grădinițe rurale devine o întrebare de viabilitate.

Accesul și calitatea rămân, indiferent de numărul copiilor

Grădinițele din oraș sunt concentrate în Nord și în Centru. Familiile din zona de Sud parcurg 2,3-3,5 km până la cea mai apropiată grădiniță, de 8-12 ori distanța normată de 300 de metri. Scăderea numărului de copii nu rezolvă această problemă. Pentru o familie tânără, drumul până la grădiniță este un criteriu direct de direcție a locuinței.

Clădirile au nevoi consemnate pe fiecare instituție: termoizolare, acoperișuri, rampe de acces, filtre de apă. În 2020 erau înscriși 30 de copii cu cerințe educaționale speciale, adică 4,1% din total. Numărul cadrelor didactice a scăzut de la 71 la 65, astfel că la un cadru revin 9,3 copii, sub media Regiunii Nord (10) și sub media națională (11).

→ **Între 2020 și 2026, educația timpurie a trecut de la o problemă de locuri la una de acces, calitate și organizare în sate. Orașul are locuri suficiente, dar nu acolo unde locuiesc toate familiile.**

4.3 Școlile: loc suficient, folosit inegal, fără treaptă profesională

Peste o mie de locuri libere, dar două licee sunt aproape pline

Învățământul general are 5 instituții, toate în oraș: liceele teoretice "Mihai Eminescu", "Pan Halippa", "Dimitrie Cantemir" și "V. Suhomlinschi" și Gimnaziul "Grigore Vieru". Capacitatea totală este de 3 737 de locuri. La ultima numărătoare pe instituții, gradul mediu de ocupare era de 56,5%: circa 2 112 elevi și circa 1 625 de locuri libere. Scăderea deja vizibilă în grădinițe va ajunge, cu un decalaj de câțiva ani, și în clasele primare.

Media ascunde o rețea polarizată. Liceul "Pan Halippa" funcționa la 93% din capacitate, "Dimitrie Cantemir" la 82%, Gimnaziul "Grigore Vieru" la 76%. Celelalte două licee erau folosite sub jumătate din capacitate. **Rețeaua este suficientă ca volum, dar are instituții solicitate și instituții subutilizate**, iar cele din urmă plătesc întreținerea și încălzirea unor spații goale.

Tabelul 4.1: Gradul de ocupare a instituțiilor de învățământ general

Instituția	Gradul de ocupare	Situația
Liceul Teoretic "Pan Halippa"	93%	Aproape de capacitate
Liceul Teoretic "Dimitrie Cantemir"	82%	Solicitată
Gimnaziul "Grigore Vieru"	76%	Solicitată
Celelalte două licee, fiecare	Sub 50%	Subutilizată
Media rețelei (3 737 de locuri)	56,5%	Subutilizată

→ **Cea mai mare parte din cele circa 1 625 de locuri libere este în două licee. Rezerva există, dar nu acolo unde e cererea.**

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț, capitolul Învățământ (ultima repartizare pe instituții).

În municipiu nu există nicio instituție de învățământ profesional-tehnic sau superior. Economia locală are, în schimb, un deficit de calificări: excedent de oameni, lipsă de competențe. **Între școală și economia regiunii lipsește o treaptă**, iar pregătirea pentru o meserie se face în afara municipiului.

Smart Education: laboratoare noi, fără un centru care să le lege de economie

Prin proiectul "Edineț - oraș cu perspectivă de viitor", 4 grădinițe și 5 instituții de învățământ general au fost consultate, cadrele didactice au trecut prin ateliere, au fost procurate echipamente, iar în instituțiile beneficiare au fost create SMART-Lab-uri. Din anul de studii 2023-2024, Liceul "Mihai Eminescu" aplică un curriculum transdisciplinar pentru clasele X-XII, ca cerc școlar, iar celelalte licee beneficiare au deschis ore de cerc. Elevii folosesc echipamentele în proiecte și la concursuri naționale de informatică și robotică.

Laboratoarele au două puncte slabe. Energia, conectivitatea, licențele și mentenanța se plătesc din bugetele instituțiilor, iar fără o linie anuală de buget echipamentele riscă să rămână dotări de proiect. Totodată, lipsește etajul superior: un centru de competențe care să lege școala de angajatori, prin orientare profesională, parteneriate cu colegiile din regiune și cursuri de reconversie pentru tineri și adulți.

Clădirile școlare: cel mai mare consumator de energie și o rezervă de spațiu comunitar

Clădirile municipale consumă 2 400,5 MWh pe an, adică 67,9% din energia plătită din bugetul local. Grădinițele, școlile și instituțiile extrașcolare formează cea mai mare parte a acestui fond construit. Consumul nu este măsurat pe fiecare clădire, astfel că investițiile în termoizolare, tâmplărie și încălzire nu pot fi ordonate după efect.

Școlile sunt și canalul care ajunge săptămânal, prin elevi, în familiile din tot municipiul. SMART-Lab-urile le permit elevilor să măsoare consumul de energie și calitatea mediului în propria clădire. Iar locurile libere pot găzdui, după ore, activități pentru vârstnici, cursuri pentru adulți sau întâlniri ale asociațiilor de proprietari. **Supracapacitatea costisitoare poate deveni un activ comunitar fără clădiri noi.**

> **→ Școlile au loc suficient, iar Smart Education le-a crescut calitatea. Lipsește treapta profesională, care leagă educația de economia regiunii.**

4.4 Sănătatea: servește raionul, iar la scara raionului dotarea este sub media națională

Un avantaj regional real, care la scara corectă devine deficit

Edinețul concentrează Spitalul Raional, Centrul de Sănătate, serviciul de asistență medicală urgentă, 5 cabinete stomatologice și 13 farmacii. Spitalul Raional și Centrul de Sănătate au împreună 781 de salariați și sunt cei mai mari angajatori din municipiu. Spitalul are 321 de paturi și 106 medici, iar Centrul de Sănătate primește zilnic circa 1 200 de pacienți. Aceste instituții nu servesc doar cei 12,4 mii de locuitori ai municipiului, ci întregul raion, cu 50 429 de locuitori.

De aici vine o iluzie statistică. Raportate la municipiu, cele 321 de paturi înseamnă 259,5 la 10 000 de locuitori, de peste trei ori și jumătate media națională. Raportate la raion, înseamnă 63,7, sub media națională de 72,7. Medicii dau aceeași imagine: 21,0 la 10 000 de locuitori ai raionului, față de 50,2 în medie pe țară. **Ce pare abundență la scara orașului este deficit la scara pe care spitalul o servește în realitate.**

Figura 4.3: Raportat la raionul pe care îl servește, Edinețul are mai puține paturi și mai puțini medici decât media

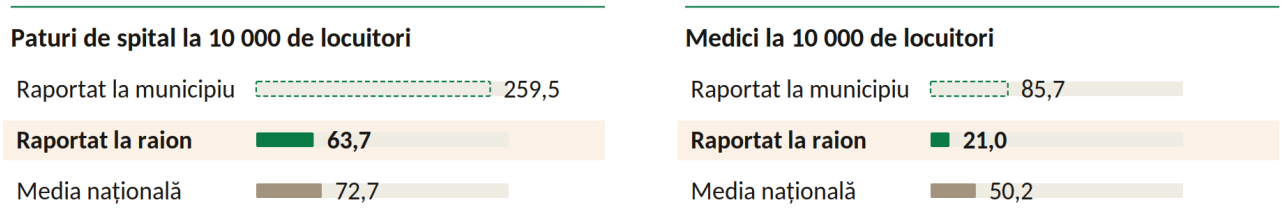

Conturul punctat - cifra aparentă, raportată doar la locuitorii municipiului. Spitalul și medicii servesc tot raionul.

→ La scara municipiului, Edinețul pare mult peste media națională. La scara raionului pe care îl servește, are cu 12% mai puține paturi și de 2,4 ori mai puțini medici.

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț (paturi și medici). Recensământul populației și locuințelor 2024 (populația municipiului și a raionului). BNS, Ocrotirea sănătății, 2024 (mediile naționale).

Accesul fizic și canicula: sănătatea începe pe trotuar

Cu cea mai îmbătrânită populație dintre polii de creștere, drumul până la medic devine el însuși un filtru de acces. Numărul orientativ al persoanelor cu dizabilități depășește 300.

Evaluarea participativă din 2026 a spațiului public central a găsit trepte, alei degradate și intrări greu accesibile, care îi afectează mai ales pe vârstnici, pe persoanele cu dizabilități și pe părinții cu cărucioare. Accesul la sănătate depinde, prin urmare, și de trotuare, de transportul public și de intrările în clădiri.

Verile calde și secetoase adaugă un risc. Circa 3 500 de vârstnici sunt grupul cel mai expus la valurile de căldură. Umbrirea insuficientă din zonele cele mai folosite ale Grădinii Publice, constatată în evaluarea participativă, capătă astfel o miză de sănătate publică, nu doar de confort. Spațiile verzi, umbra și punctele de răcoare funcționează ca măsuri de sănătate.

→ Sănătatea este un avantaj regional al Edinețului, dar raportată la raionul pe care îl servește are mai puține paturi și mai puțini medici decât media. Lipsa medicilor și îmbătrânirea populației sunt presiunile principale.

4.5 Protecția socială: 1 149 de beneficiari, nicio instituție municipală

Cererea este documentată, capacitatea municipală lipsește

În municipiu funcționează 13 servicii sociale coordonate de raion, prin Direcția de asistență socială și protecție a familiei. De ele beneficiază 1 149 de persoane.

Dintre vârstnici, 110 trăiesc singuri, iar acesta este principalul indicator pentru îngrijirea la domiciliu.

Din bugetul municipal nu este întreținută nicio instituție de asistență socială, iar pe teritoriul municipiului nu funcționează niciun centru pentru copii, tineri sau adulți din categorii vulnerabile.

Figura 4.4: Vârstnici în toate cele trei localități, servicii sociale doar de la raion

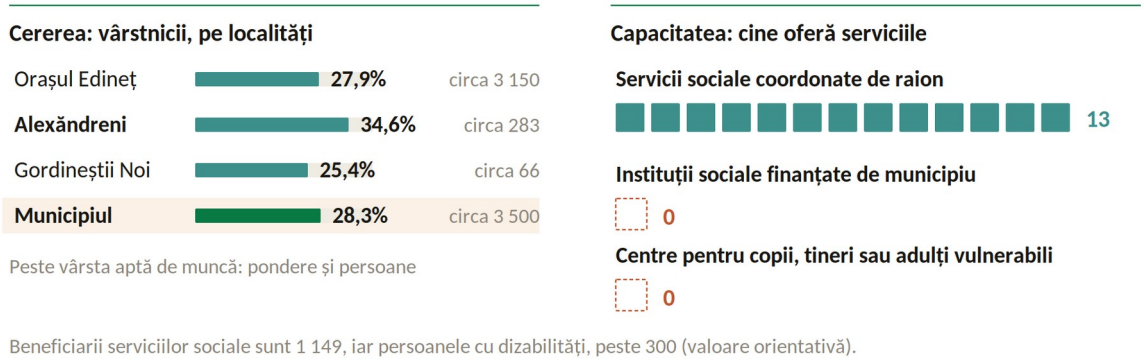

Beneficiarii serviciilor sociale sunt 1 149, iar persoanele cu dizabilități, peste 300 (valoare orientativă).

→ Alexăndrenii au cea mai îmbătrânită populație din municipiu, iar serviciile sociale vin doar de la raion. Municipiul nu are nicio instituție socială și niciun centru pentru persoanele vulnerabile.

Sursa: Recensământul populației și locuințelor 2024 (structura pe vârste). Răspunsurile Primăriei municipiului Edineț la solicitarea de validare a datelor sociale, 2026. Planul Urbanistic General al municipiului Edineț (persoanele cu dizabilități).

Satele: vârstnici mulți, servicii departe

În Alexăndreni, circa 283 de locuitori, adică 34,6%, au trecut de vârsta aptă de muncă, una dintre cele mai îmbătrânite comunități din țară.

Gordineștii Noi au 260 de locuitori, dintre care circa 66 vârstnici. La această scară, o instituție clasică nu se poate întreține, iar serviciul are sens doar dacă ajunge la oameni, nu oamenii la el.

Orașul are elemente favorabile: 8 autobuze moderne, 17 stații amenajate, Grădina Publică "Vasile Alecsandri" și cinci zone rezidențiale reabilitate. În sate, problema este alta: distanța până la servicii și legăturile de transport rare.

Pentru un vârstnic sau o persoană cu dizabilități, ieșirea din casă depinde de trotuar, de stație și de vehicul, nu doar de existența unui serviciu social.

Copiii romi: progres rapid, dar cel mai mare decalaj de participare din diagnosticul social

În 2026 sunt documentați 383 de copii romi, față de 260 în 2020. Dintre ei, 14 merg la grădiniță, iar 118 sunt înscriși la școală.

Din aproape patru sute de copii, 132 sunt prezenți în sistemul de educație - circa o treime. Ceilalți 251 nu apar nici la grădiniță, nici la școală. Chiar fără o rată exactă pe grupe de vârstă, ordinul de mărime este clar. Dinamica este însă pozitivă: mai mulți copii la grădiniță și de aproape cinci ori mai mulți la școală decât în 2020.

Figura 4.5: Mult mai mulți copii romi în educație, dar două treimi rămân în afara ei

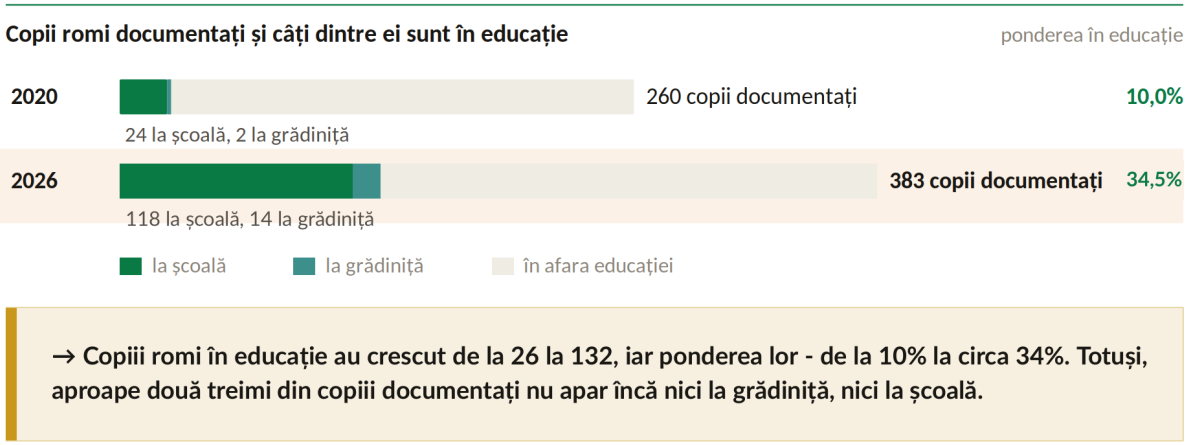

→ Copiii romi în educație au crescut de la 26 la 132, iar ponderea lor - de la 10% la circa 34%. Totuși, aproape două treimi din copiii documentați nu apar încă nici la grădiniță, nici la școală.

Sursa: Strategia de dezvoltare a municipiului Edineț 2020-2025 (2020). Răspunsurile Primăriei municipiului Edineț la solicitarea de validare a datelor sociale, 2026.

Numărul copiilor în educație a crescut de la 26 la 132, iar ponderea lor - de la 10% la circa 34%, deși numărul copiilor documentați a crescut cu aproape jumătate.

Neparticiparea școlară la această scară se transformă, peste 10-15 ani, în excluziune economică și în presiune suplimentară pe serviciile sociale.

→ **Protecția socială are cel mai mare decalaj dintre cerere și capacitate: serviciile vin doar de la raion, iar aproape două treimi din copiii romi documentați nu sunt încă în educație.**

4.6 Cultura: active valoroase, folosite sub capacitate

Rețeaua este completă, clădirile și dotările rămân în urmă

Rețeaua culturală cuprinde Centrul Cultural "Anatolie Ciobanu", fostul Palat de Cultură, căminele culturale din Alexăndreni și Gordinești Noi, Biblioteca Publică Raională, biblioteca din Alexăndreni, Muzeul Ținutului Natal, Muzeul de Artă Populară și Cinematograful "Luceafărul".

Ca număr, rețeaua acoperă nevoile municipiului și confirmă rolul Edinețului de centru cultural al raionului.

Problema este calitatea și folosirea. Muzeul Ținutului Natal are circa 27 000 de piese, Muzeul de Artă Populară peste 400 de exponate, dar ambele au nevoie de reparații, vitrine, mobilier specializat și control al umidității. Biblioteca Publică Raională este la etajul al doilea al Centrului Cultural, greu accesibilă pentru vârstnici și pentru persoanele cu mobilitate redusă, adică exact pentru o parte mare din cititorii ei potențiali.

Figura 4.6: Patru din cele cinci instituții culturale principale cer investiții, cinematograful este închis

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț, capitolul Cultură. Răspunsurile Primăriei municipiului Edineț la solicitarea de validare a datelor sociale, 2026.

Cea mai mare rezervă nevalorificată este Cinematograful "Luceafărul", închis de peste două decenii. Într-un municipiu care pierde tineri, clădirea nu este doar un imobil abandonat, ci locul posibil al unui centru cultural, educațional sau de tineret. **Primul pas este clarificarea statutului juridic și a stării tehnice a clădirii**, fără de care niciun proiect de reconversie nu poate porni.

→ **Infrastructura culturală este suficientă ca rețea, dar subutilizată ca instrument de atractivitate. Cinematograful "Luceafărul" este cea mai mare reconversie posibilă.**

4.7 Sportul și tineretul: bază locală, fără complex multifuncțional

421 de copii la școala de sport, într-o clădire gândită pentru 30

Infrastructura sportivă cuprinde stadionul orășenesc, cu 1 360 de locuri, 10 terenuri sportive în aer liber și Școala de sport pentru copii și juniori.

Pentru agrement, municipiul are Grădina Publică "Vasile Alecsandri", de 44,5 hectare, și 6 scuaruri de cartier, cu 2,5 hectare în total. Școala de sport are 29 de angajați, dintre care 21 de cadre didactice, și circa 421 de copii la baschet, volei, fotbal, tenis de masă, box și trântă.

Capacitatea proiectată a clădirii este însă de doar 30 de locuri, astfel că activitatea se face în schimburi.

Figura 4.7: Școala de sport are de 14 ori mai mulți copii decât locuri, iar complexul multifuncțional lipsește

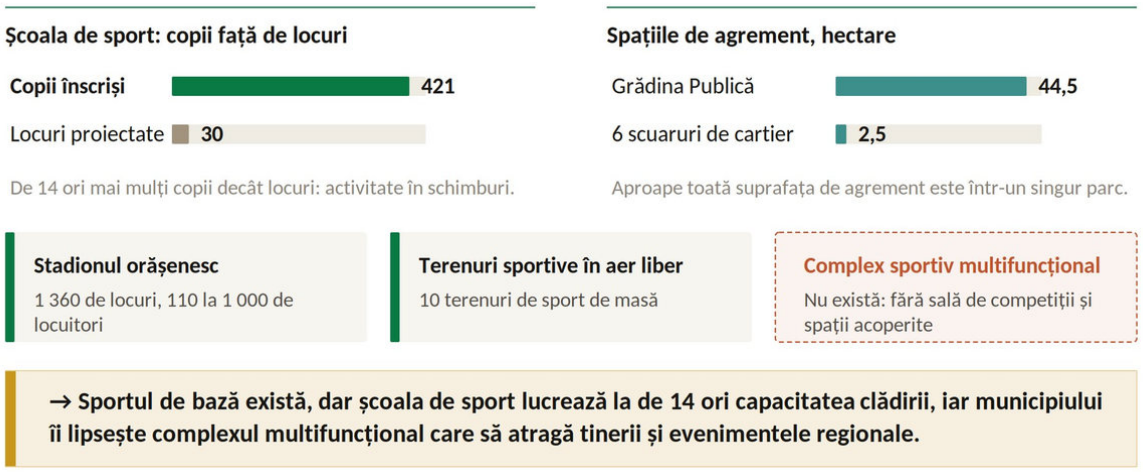

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț, capitolele Zone de agrement și Infrastructura de sport.

Municipiul nu are un complex sportiv multifuncțional, cu sală pentru competiții, activități acoperite și eventual bazin. Absența lui scade atractivitatea Edinețului pentru tineri, familii și evenimente regionale, adică exact pentru segmentul de populație pe care municipiul are cea mai mare nevoie să îl păstreze. **Pentru o populație îmbătrânită, sportul pentru tineri este o chestiune de retenție demografică, nu doar de agrement.**

→ Edinețul are o bază sportivă locală funcțională, dar îi lipsește complexul multifuncțional care să atragă tinerii și evenimentele regionale.

4.8 Corelarea cu SMARTFORM: servicii accesibile, planificate cu cei care le folosesc

SMARTFORM pune accent pe metode participative și pe date, iar în domeniul social ele se traduc în servicii potrivite cu populația reală și cu accesul real al beneficiarilor.

Evaluarea participativă de tip Psychogeography Walk, făcută în 2026 în spațiul public central, a găsit bariere de acces și umbră insuficientă. Puse lângă ponderea de 28,3% a vârstnicilor, vârstnicii care trăiesc singuri și distanța satelor față de servicii, constatările arată că incluziunea socială depinde de trotuare accesibile, transport public, spații umbrite și servicii de proximitate. Aplicate la serviciile sociale, principiile proiectului înseamnă:

- ☑ Accesibilitate universală: fiecare investiție socială verificată pentru vârstnici, persoane cu dizabilități și părinți cu cărucioare.
- ☑ Servicii mobile și flexibile pentru Alexăndreni și Gordineștii Noi, acolo unde o instituție clasică nu se poate întreține.
- ☑ Living Lab: beneficiarii implicați în proiectarea și validarea serviciilor, înainte de investiție.
- ☑ Monitorizare: un tablou anual al accesului, utilizării și costurilor fiecărei instituții sociale.

4.9 Concluzia strategică: o rețea moștenită, de adaptat la noua cerere

Edinețul are grădinițe, școli, spital, centru de sănătate, cultură, sport și educație extrașcolară. Fundația există. S-a schimbat populația pe care o servește.

Patru dezechilibre definesc perioada 2027-2031. Cererea educațională scade, iar școlile rămân polarizate.

Sănătatea pare puternică raportată la municipiu și sub presiune raportată la raion. Vârstnicii au nevoi documentate, fără nicio instituție socială municipală. Cultura și sportul există, dar nu sunt folosite pentru a-i păstra pe tineri, iar aproape două treimi din copiii romi rămân în afara educației.

Domeniile nu cer același tip de intervenție.

- ☑ Unde cererea scade, rețeaua se restructurează. Unde infrastructura există, dar e vulnerabilă, se modernizează.
- ☑ Unde cererea crește și capacitatea lipsește, apar servicii noi. Unde activele publice stau închise, se convertesc. Iar unde o funcție lipsește complet - complexul sportiv, treapta profesională - se construiește.

Dacă rețeaua nu se adaptează, lanțul este previzibil:

Populația scade și îmbătrânește, cererea de servicii pentru vârstnici crește, iar capacitatea municipală rămâne la zero.

Presiunea se mută pe familie, pe raion și pe spital. Calitatea vieții scade, iar familiile tinere au mai puține motive să rămână.

Municipiul ar avea atunci instituții, dar nu un sistem social atractiv pentru generațiile tinere.

Edinețul are o rețea socială moștenită, completă ca tipologie, dar croită pentru altă populație. Grădinițele pierd copii, școlile au spațiu nefolosit, iar vârstnicii și copiii vulnerabili nu au servicii municipale proprii.

Pentru un municipiu care pierde populație, calitatea serviciilor sociale nu este doar o cheltuială. Este unul dintre puținele argumente pentru care familiile tinere rămân.

Testul reușitei are două întrebări: câți vârstnici și copii vulnerabili primesc un serviciu municipal și câte familii tinere găsesc o grădiniță aproape de casă.

4.10 Concluzii - Focus strategic

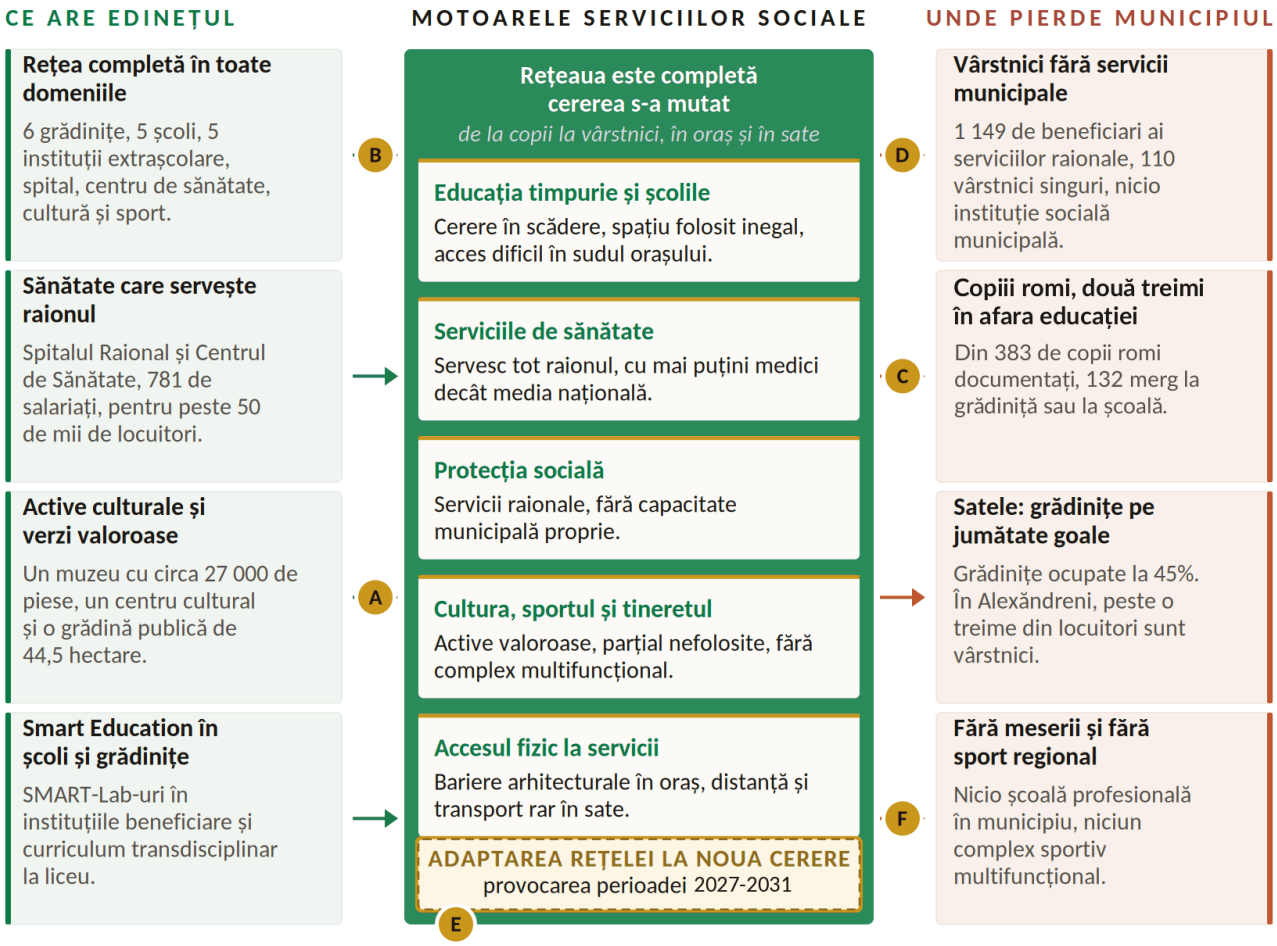

UNDE SE CERE INTERVENȚIA STRATEGIEI

A Active culturale reactivate
Muzee reabilitate, bibliotecă accesibilă și reconversia Cinematografului "Luceafărul", după clarificarea statutului juridic.

B Educație dimensionată după cerere
Prognoză pe zece ani, spațiile existente recuperate, acces pentru zona de Sud și o decizie asumată pentru grădinițele din sate.

C Incluziunea copiilor romi
Mediatori comunitari și sprijin pentru înscriere și menținere la școală, împreună cu serviciile sociale și școlile.

D Servicii sociale municipale pentru vârstnici
Un centru social multifuncțional și îngrijire la domiciliu, cu servicii mobile în Alexăndreni și Gordineștii Noi.

E Acces universal și date anuale
Instituții, trotuare și transport accesibile. Capacitatea, utilizarea și costul fiecărei instituții, raportate anual.

F Competențe și sport pentru tineri
Un centru de calificare cu colegiile și angajatorii din regiune și un complex sportiv multifuncțional.

OPORTUNITATEA - NECESITATEA STRATEGICĂ

Edinețul poate compensa scara mică prin servicii mai bune decât orașele similare: grădiniță aproape de casă, școală modernă, sănătate de nivel raional, grijă pentru vârstnici, cultură și sport pentru tineri. Spațiul liber din școli și activele culturale permit o parte din salt fără clădiri noi.

PROVOCAREA - DACĂ NU SE INTERVINE

Municipiul va plăti încălzirea și întreținerea unor clădiri tot mai goale, în timp ce vârstnicii și copiii vulnerabili rămân fără servicii. Presiunea se mută pe familie, pe raion și pe spital, iar familiile tinere au mai puține motive să rămână.

5 PROTECȚIA MEDIULUI, SPAȚII VERZI ȘI REZILIENȚĂ CLIMATICĂ

5.1 Tabloul general: resurse verzi mari, gestionate pe bucăți

Aproape un sfert din teritoriu este verde, iar 50 km de cursuri de apă traversează municipiul

Municipiul are 6 333 de hectare. Mai mult de jumătate sunt terenuri agricole, 3 425 ha. Pădurile și parcurile ocupă 937 ha, iar pășunile și vegetația riverană 518 ha. Împreună, suprafețele verzi ajung la 1 455 ha, adică 23% din teritoriu. La acestea se adaugă 110 ha de ape de suprafață și circa 50 km de cursuri de apă, iar cele mai multe lacuri sunt în lunca râului Bogda.

Figura 5.1: Aproape un sfert din teritoriul municipiului este verde

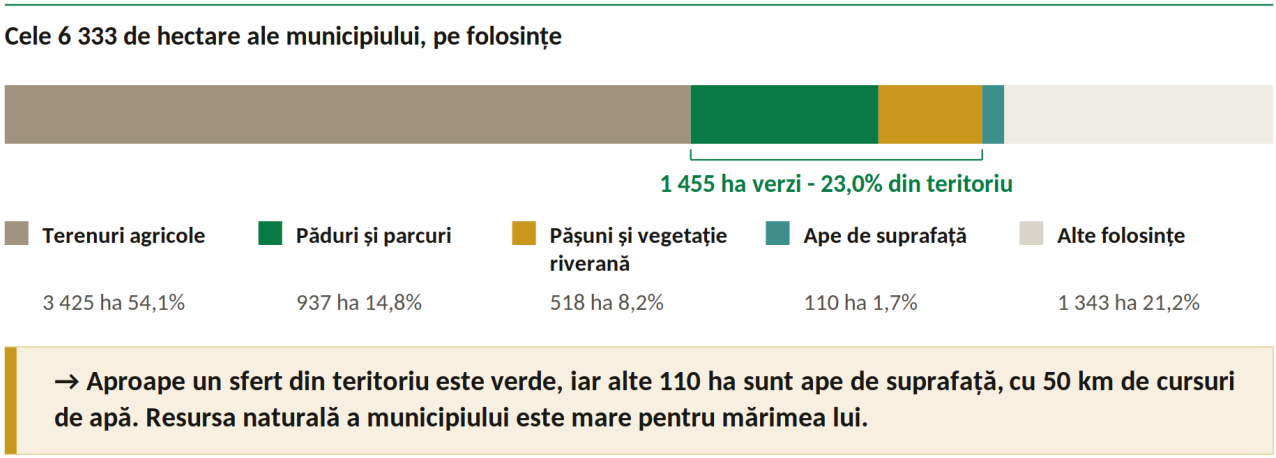

→ Aproape un sfert din teritoriu este verde, iar alte 110 ha sunt ape de suprafață, cu 50 km de cursuri de apă. Resursa naturală a municipiului este mare pentru mărimea lui.

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț, 2022, bilanțul teritorial. "Alte folosințe" - diferența până la totalul teritoriului administrativ.

Pentru un municipiu de mărimea lui, Edinețul are o bază naturală generoasă: spațiu pentru coridoare ecologice, pentru protecția râurilor, pentru agrement și pentru drenaj natural. **Resursa nu este problema. Problema este felul în care este gestionată.**

Proiectele verzi există, sistemul care le leagă și le măsoară lipsește

În ultimii ani, municipiul a făcut pași concreți spre tranziția verde. Are un plan de acțiune pentru energie durabilă și climă până în 2030, 340 kW fotovoltaici pe active publice, iluminat stradal eficient cu telegestiune, un serviciu de transport public nou, echipamente pentru biomasă și un cazan pe biomasă. Fiecare a fost un proiect bun.

Ce lipsește este legătura dintre ele. Registrul spațiilor verzi este abia în curs de instituire. Apa de ploaie nu are un sistem. Depozitele de deșeuri sunt neconforme. Calitatea aerului, a apei și a solului nu este măsurată sistematic la nivel local, iar ultimul inventar de emisii este cel din 2018. Mediul urban seamănă cu o orchestră în care fiecare instrument cântă bine, dar fără dirijor și fără partitură comună.

Contraargumentul este că un oraș cu aproape un sfert din teritoriu verde și cu de trei ori reperul de spațiu verde pe locuitor nu are o problemă de mediu. Cantitativ, așa este. Însă ploile torențiale nu țin cont de hectarele de pădure, iar circuitul apei din lacurile parcului nu se repară prin suprafața totală a spațiilor verzi. **Riscurile de mediu ale Edinețului nu vin din lipsa resursei, ci din lipsa gestiunii.**

5.2 Spațiile verzi: suficiente ca suprafață, concentrate într-un singur parc

De trei ori reperul pe locuitor, dar peste o treime este un singur parc

Orașul are circa 87 ha de spații verzi, adică 8,5% din intravilanul lui de 1 028 ha. Raportate la cei 11 290 de locuitori ai orașului, înseamnă 77,1 m^2 pe locuitor, de circa trei ori reperul urbanistic de 26 m^2. Din punct de vedere cantitativ, orașul nu are deficit de spații verzi.

Imaginea se schimbă când se privește distribuția. Grădina Publică "Vasile Alecsandri" are circa 30 ha de parc amenajat, dintre care 4 ha sunt lacuri, în interiorul unei zone de agrement de 44,5 ha. Parcul singur înseamnă peste o treime din spațiile verzi ale orașului și 26,6 m^2 pe locuitor, cât reperul întreg. Este singurul spațiu verde mare, cu funcții complexe - agrement, lacuri, evenimente, sport. Restul sunt scuaruri, aliniamente stradale și spații între blocuri.

Figura 5.2: Orașul are de trei ori reperul de spațiu verde, dar peste o treime este Grădina Publică

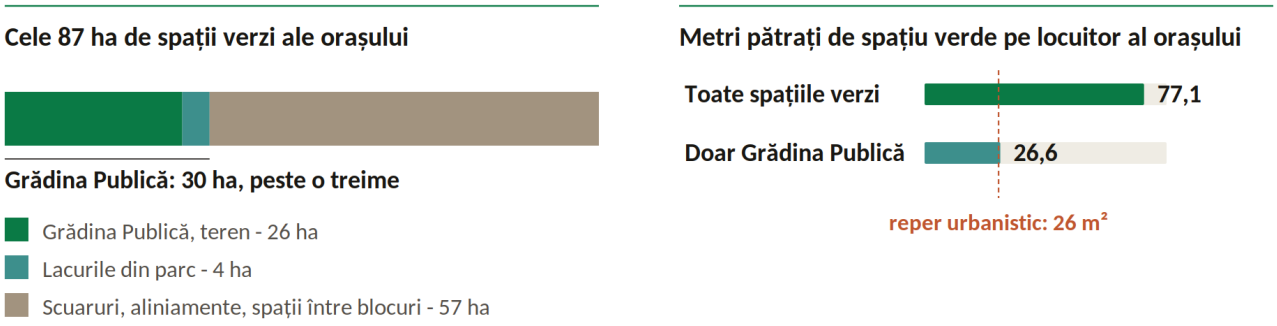

→ Orașul are de trei ori reperul de spațiu verde pe locuitor, dar peste o treime din suprafață este un singur parc, iar restul sunt în mare parte scuaruri și aliniamente stradale.

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț, 2022 (suprafețele). Recensământul populației și locuințelor 2024 (populația orașului, 11 290 de locuitori).

Parcul este într-o etapă de revitalizare. Lucrările au început, iar bugetul municipal pentru 2026 prevede contribuții pentru renovarea terenului de sport din Grădina Publică și pentru un proiect Interreg de protejare a lacurilor. Revitalizarea nu este încă completă: la evaluarea participativă din iulie 2026, zonele parcului arătau diferențe mari de la una la alta, iar întreținerea vegetației, a lacurilor, a iluminatului și a aleilor era percepută ca fragmentată, fără un responsabil unic și fără un plan comun.

Starea unui singur parc determină, în mare parte, calitatea spațiului verde pe care îl folosesc locuitorii. Iar hectarele nu spun nimic despre accesul real: un cartier periferic poate fi departe de orice spațiu verde de calitate, chiar dacă media orașului este mare. Orașul nu măsoară încă accesul pe cartiere, adică ponderea locuitorilor care au un spațiu verde public la cel mult 300 de metri. Un oraș cu un singur parc mare seamănă cu o casă cu o singură cameră bine încălzită: suprafața totală e mare, dar confortul depinde de o singură încăpere.

Vegetația îmbătrânește, iar umbra lipsește tocmai unde e cea mai mare nevoie

Evaluarea participativă din 2026 a Grădinii Publice a găsit arbori îmbătrâniți, cu risc de accidentare, și vegetație neîntreținută în mai multe zone. Umbra este insuficientă în zonele cele mai folosite, mai ales la locul de sport și de joacă de lângă intrarea în parc. Într-un municipiu cu cea mai îmbătrânită populație dintre polii de creștere, umbra este o măsură de sănătate publică, nu doar de confort.

Arborii bătrâni au și o a doua față. Ei dau astăzi cea mai mare parte a umbrei, iar tăierea lor fără înlocuire etapizată ar lăsa parcul fără acoperire ani la rând. Suprafețele permeabile și vegetația sunt, în același timp, cea mai ieftină retenție a apei de ploaie pe care o are orașul.

→ **Edinețul nu are deficit de spații verzi, ci de gestiune: registrul este abia în lucru, accesul pe cartiere nu se măsoară, iar peste o treime din suprafață este un singur parc, aflat într-o revitalizare încă parțială.**

5.3 Apele: râul Bogda și lacurile, expuse poluării difuze

Axa verde-albastră a orașului, fără protecție măsurată

Lunca râului Bogda este principala axă verde-albastră a municipiului. Aici se află cele mai multe lacuri, iar apa susține agrementul, biodiversitatea și identitatea orașului. Pentru Bogda și afluenții mari, zona de protecție este de 500 de metri, cu o fâșie riverană de 20 de metri. Pentru cursurile mici, zona de protecție este de 15 metri.

Apele sunt expuse poluării difuze. Gospodăriile neconectate la canalizare, haznalele și latrinele, depozitele de deșeuri și lipsa unui sistem pluvial trimit, toate, poluanți spre râu și spre lacuri. Stația nouă de tratare privește apa potabilă, nu apele de suprafață. **Calitatea râului și a lacurilor nu este monitorizată local**, astfel că poluarea se vede doar când devine vizibilă cu ochiul liber.

Tabelul 5.1: Apele de suprafață ale municipiului: resursă și protecție

Elementul	Mărimea	Ce înseamnă
Ape de suprafață	**110 ha**	1,7% din teritoriu, cele mai multe în lunca Bogdei
Cursuri de apă	**Circa 50 km**	0,79 km la un km^2 de teritoriu
Zona de protecție a Bogdei și a afluenților mari	**500 m**	Cu o fâșie riverană de 20 m
Zona de protecție a cursurilor mici	**15 m**	Prevenirea poluării difuze și a eroziunii
Lacurile din Grădina Publică	**3 lacuri, 4 ha**	Circuit deficitar al apei
Monitorizarea locală a calității apei	**Nu există**	Poluarea se vede doar când devine vizibilă

→ **Apele sunt o resursă mare pentru un oraș mic, dar protecția lor există pe hârtie, fără măsurători locale.**

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț, 2022, capitolele privind hidrografia și zonele de protecție. SMARTFORM - Living Lab Edineț, atelierul nr. 3 din 31 iulie 2026.

Lacurile din parc: o problemă de circulație a apei, nu doar de curățenie

Evaluarea participativă din 2026 a găsit un circuit deficitar între cele trei lacuri din Grădina Publică: scurgere lipsă sau insuficientă și nicio legătură cu circulația apei de ploaie. Apa stătută, vegetația excesivă, mirosurile și insectele sunt consecința directă a acestei disfuncții. Un lac fără scurgere funcționează ca o chiuvetă cu sifonul înfundat: apa vine, dar nu mai pleacă. La terenurile de sport din parc, apa de ploaie nu are, de asemenea, unde să se scurgă.

Cele două constatări spun același lucru. **Apa de ploaie și apa de suprafață nu sunt gestionate ca un singur sistem**, iar problema nu este punctuală, ci structurală. De aceea, orice amenajare în parc începe cu o evaluare tehnică a întregului circuit al apei: alimentarea, circulația între lacuri, scurgerea și legătura cu bazinele pluviale ale orașului. Proiectul Interreg de protejare a lacurilor, cofinanțat din bugetul 2026, este primul pas pe această direcție.

→ **Râul Bogda și lacurile sunt cel mai valoros activ natural al orașului, dar sunt expuse poluării difuze și nemonitorizate, iar lacurile din parc suferă de o problemă de circulație a apei.**

5.4 Presiunile de mediu: apa de ploaie, deșeurile și lipsa măsurătorilor

Ploile torențiale cad pe un oraș fără sistem pluvial

Clima este temperat-continentală, cu o temperatură medie de 8°C, circa 548,5 mm de precipitații pe an, 110 zile cu ploaie și 27 cu ninsoare. Verile sunt calde și secetoase, iar episoadele de ploi torențiale, vijelii, grindină și inundații locale apasă tot mai mult pe drumuri, gospodării și terenurile joase. Apa de ploaie se scurge prin rigole sau se strânge pe străzi, pe terenurile joase și în subsoluri. Un oraș fără sistem pluvial este ca o casă fără burlane: fiecare ploaie mare ajunge exact unde nu trebuie.

Soluția tehnică este cunoscută. Orașul se împarte în cinci bazine de scurgere, cu un debit total de 13 118 m^3 pe oră care trebuie preluat, ceea ce permite o construcție pe etape, bazin cu bazin.

Riscurile naturale sunt, în schimb, localizate: 250 ha de teren cu risc de alunecări, adică 3,9% din teritoriu, concentrate în lunca Bogdei, și soluri erodate pe circa o treime din suprafață.

Figura 5.3: Presiunile cele mai mari vin din ce lipsește: sistemul pluvial, depozitarea conformă și măsurătorile

→ Presiunile cele mai mari vin din ce lipsește: sistemul pluvial, depozitarea conformă a deșeurilor și măsurătorile de mediu. Riscurile naturale sunt localizate și cunoscute.

Deșeurile: trei depozite neconforme, câte unul în fiecare localitate

Municipiul are trei depozite de deșeuri neconforme, cu 11,4 ha în total: 6 ha în oraș, 5 ha la Alexăndreni și 0,4 ha la Gordinești Noi. Colectarea separată nu există, iar compostarea este la început. Depozitele poluează solul, apa și aerul și produc metan. **Pe o suprafață de doar 0,18% din teritoriu, ele au un efect de mediu disproporționat.** Emisiile din surse fixe arată o structură concentrată. În 2017, ele totalizau 89,29 tone de noxe, cu 43,1% mai puțin decât în 2016, iar 15 emitenți din 37 produceau peste 85% din total. Datele sunt vechi, dar arată că intervenția poate fi țintită pe câțiva emitenți mari.

Mediul nu se măsoară, deci efectul investițiilor nu se vede

Calitatea aerului, a apei și a solului nu este măsurată sistematic la nivel local. Deciziile se sprijină pe date administrative și pe estimări. Lipsa se simte și în oraș: 58% dintre respondenții din Edineț la sondajul comun SMARTFORM consideră insuficient accesul la date fiabile despre climă, energie și mobilitate.

→ Presiunile de mediu ale Edinețului sunt, în primul rând, lipsuri de infrastructură și de gestiune: apa de ploaie fără sistem, deșeuri în depozite neconforme și un mediu care nu se măsoară.

5.5 Tranziția climatică: planul există, efectul nu este măsurat

Clădirile consumă trei cincimi din energie, combustibilii fosili acoperă aproape trei sferturi

Planul de acțiune pentru energie durabilă și climă 2021-2030 are ca an de referință 2018. Atunci, consumul final de energie era de 183 228 MWh, iar emisiile de 56 950 de tone CO2e pe an. Clădirile consumau circa 60% din energie, transportul circa 32%. Combustibilii fosili acopereau circa 72% din consumul final. Ținta asumată este reducerea emisiilor cu cel puțin 20% până în 2030, adică sub 45 560 de tone pe an. De atunci, municipiul a investit. Cei 340 kW fotovoltaici sunt împărțiți în 120 kW pentru iluminat și câteva clădiri publice și 220 kW la o stație de pompare a apei, unde reduc costurile cu energie ale operatorului cu circa 10% pe an. Iluminatul a trecut la corpuri eficiente, cu telegestiune. Transportul public are 8 autobuze noi și 20 de biciclete electrice. Se colectează circa 4 000 m³ de biomasă pe an, iar la întreprinderea municipală de gospodărie comunală funcționează un cazan pe biomasă de 75 kW.

Figura 5.4: Planul climatic are o țintă clară, iar investițiile verzi sunt făcute, dar nemăsurate

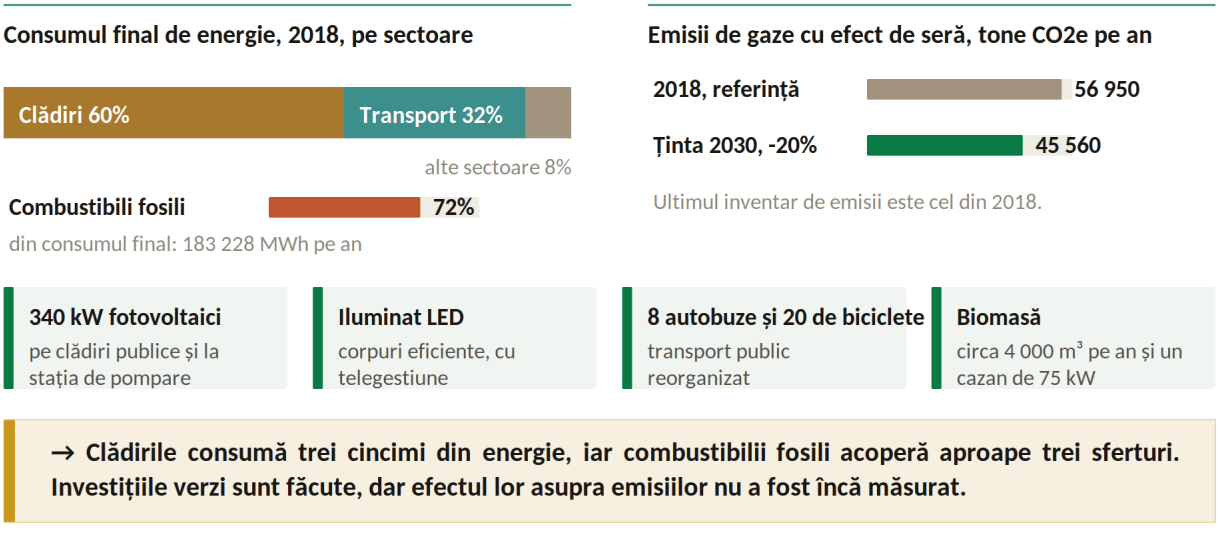

→ Clădirile consumă trei cincimi din energie, iar combustibilii fosili acoperă aproape trei sferturi. Investițiile verzi sunt făcute, dar efectul lor asupra emisiilor nu a fost încă măsurat.

Investițiile sunt făcute, dar efectul lor asupra emisiilor nu a fost încă măsurat. Inventarul nu a fost refăcut după proiecte, iar consumul nu este urmărit anual pe clădiri și pe servicii. Investițiile fără măsurare seamănă cu o dietă fără cântar: efortul este real, dar rezultatul nu se poate arăta. Fără această măsurare, ținta de -20% rămâne o promisiune, nu un indicator urmărit.

→ Edinețul are plan climatic și investiții verzi reale. Lipsește măsurarea: inventarul de emisii din 2018 nu a fost actualizat, iar efectul proiectelor nu este cunoscut.

5.6 Corelarea cu SMARTFORM: de la proiecte verzi la un sistem măsurat

Analiza situației de pornire, făcută în toate regiunile partenere SMARTFORM, a găsit același tipar: decalajul nu este de ambiție, ci de capacitate de implementare, monitorizare și coordonare. Edinețul confirmă tiparul. Are plan climatic, plan urbanistic cu componentă de mediu și investiții verzi, dar nu are un sistem prin care starea mediului să fie măsurată și folosită la alegerea investițiilor. Aplicate la mediu, principiile proiectului înseamnă:

- ☑ Date: un sistem de monitorizare comun pentru mediu, energie și climă, cu indicatori publicați anual.
- ☑ Abordare intersectorială: emisiile, energia, apa, deșeurile și spațiile verzi urmărite împreună, nu pe servicii separate.
- ☑ Co-creare: metoda Psychogeography Walk, aplicată deja la Grădina Publică, extinsă la alte spații verzi și publice.
- ☑ Bune practici: soluțiile partenerilor adaptate la cartiere și la satele componente.
- ☑ Neutralitate climatică: inventarul de emisii și planul climatic actualizate după investițiile din ultimii ani.

Sursa: SMARTFORM Joint Survey Report (2026). SMARTFORM As-Is Situation Analysis (2026), concluziile transversale. SMARTFORM Living Lab Edineț, atelierul nr. 3 din 31 iulie 2026.

5.7 Concluzia strategică: un oraș verde care nu se măsoară

Edinețul are o fundație naturală și tehnică reală: aproape un sfert din teritoriu verde, un parc central valoros, lacuri, 50 km de cursuri de apă, un plan climatic, energie solară pe active publice, iluminat eficient și transport public nou. Este o bază de pornire solidă pentru un oraș de mărimea lui.

Evaluarea participativă a adăugat ce datele administrative nu arată: cum este folosită resursa verde. Lacurile cu apă stătută, arborii îmbătrâniți, umbra insuficientă și lipsa scurgerii duc la aceeași concluzie. Parcul, aflat în revitalizare, are potențialul unei infrastructuri verde-albastre - retenție a apei, răcoare, biodiversitate, recreere - dar nu funcționează ca sistem.

Același lucru este valabil pentru tot municipiul. Spațiile verzi, apele, apa de ploaie, deșeurile și energia sunt gestionate separat, fără indicatori comuni. Dacă rămân așa, drumurile se degradează din cauza apei, râul și lacurile rămân expuse poluării, iar investițiile verzi nu pot fi măsurate. **Riscul este amplificat de concentrare: dacă revitalizarea singurului parc mare rămâne parțială, efectul se simte în tot orașul.**

Edinețul are resurse verzi mari și proiecte verzi reale. Îi lipsește sistemul care le leagă și le măsoară: registrul spațiilor verzi, sistemul pluvial, depozitarea conformă a deșeurilor și monitorizarea mediului.

Testul reușitei are două întrebări: câte străzi și câte spații publice își gestionează apa de ploaie și cu câte tone au scăzut, măsurat, emisiile municipiului față de 2018.

5.8 Concluzii - Focus strategic

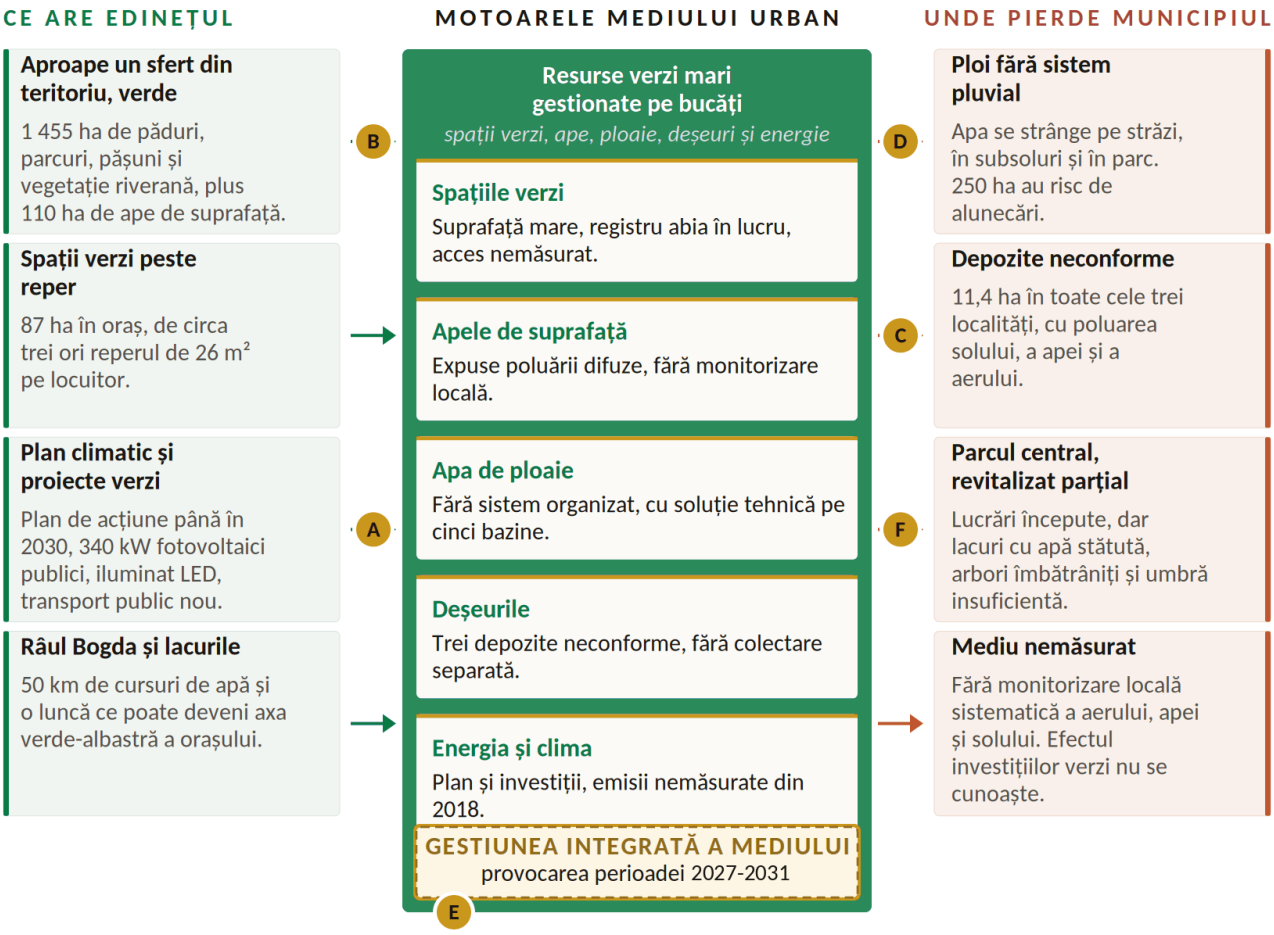

UNDE SE CERE INTERVENȚIA STRATEGIEI

A Monitorizare climatică și de mediu
Inventarul de emisii actualizat, aerul, apa și solul măsurate local, iar efectul fiecărei investiții verzi raportat anual.

B Spații verzi și ape gestionate
Registrul spațiilor verzi, accesul la 300 de metri măsurat, întreținere bugetată și fâșiile riverane ale Bogdei protejate.

C Depozite închise, colectare separată
Recultivarea depozitelor neconforme, colectare separată și compostare, în sistemul regional de deșeuri.

D Sistem pluvial etapizat, cu soluții verzi
Pe cele cinci bazine, cu rigole verzi, suprafețe permeabile și bazine de retenție, odată cu refacerea străzilor.

E Gestiune integrată, pe date
Spațiile verzi, apele, pluvialul, deșeurile și energia, cu indicatori comuni și un responsabil pentru mediu și climă.

F Revitalizarea Grădinii Publice, dusă la capăt
Zonă cu zonă, cu evaluarea tehnică a circuitului lacurilor, arbori înlocuiți etapizat, umbră, scurgere pluvială și un administrator unic.

OPORTUNITATEA - NECESITATEA STRATEGICĂ

Edineț are ce le lipsește multor orașe: teren verde, apă și proiecte verzi deja funcționale. Legate într-un sistem - parc, luncă, apă de ploaie, energie - ele pot face din Edineț un oraș mic verde-albastru, cu date care arată efectul fiecărei investiții.

PROVOCAREA - DACĂ NU SE INTERVINE

Dacă spațiile verzi, apele, pluvialul, deșeurile și energia rămân gestionate separat, drumurile se degradează din cauza apei, lacurile și râul rămân expuse poluării, iar investițiile verzi nu pot fi măsurate. O revitalizare rămasă la jumătate în singurul parc mare se simte în tot orașul.

6 PLANIFICARE TERITORIALĂ, FOND LOCATIV ȘI VALORIFICAREA PATRIMONIULUI PUBLIC

6.1 Teren public peste media țării, rezerve încă nepregătite

Municipiul nu duce lipsă de teren, ci de teren gata de folosit

Avantajul teritorial major al Edinețului este proprietatea publică. Municipiul deține 1 780 ha, adică 28,13% din teritoriu, în 5 007 înregistrări funciare. Media țării este de 20,7%. Diferența de peste 7 puncte înseamnă că Primăria are în mână instrumentul pe care alte orașe trebuie să îl negocieze cu proprietarii privați: terenul.

Din acest teren, 402 ha sunt rezervă a Primăriei, adică 22,6% din proprietatea municipală. Pe lângă ea, există rezerve cu destinație: circa 30 ha lângă Parcul Industrial, 19 ha pentru producție și servicii tehnice în nord-est și 61,2 ha pentru locuințe noi în nord-vest. Statului îi revin 16,15% din teritoriu, sub media de 23,9%, iar proprietarilor privați 55,73%, aproape cât media. În zonele-cheie, proiectele mari cer deci și cooperarea cu proprietarii privați.

Figura 6.1: Municipiul are teren public peste media țării și rezerve de dezvoltare pe mai multe direcții

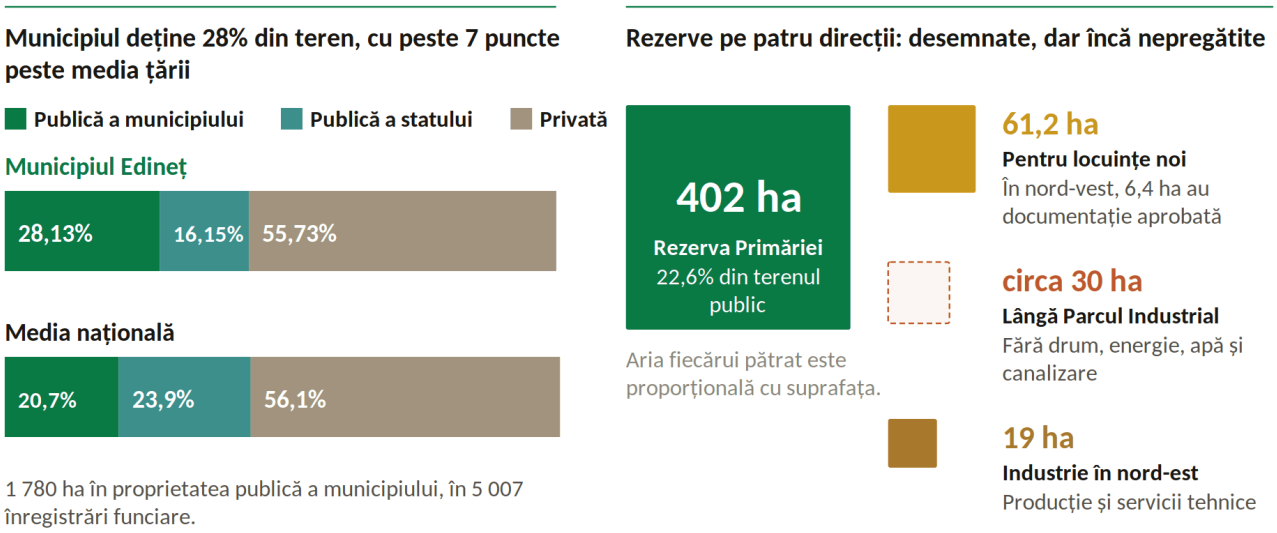

→ Primăria are teren și rezerve pe toate direcțiile: proiecte municipale, locuințe și industrie. Rezervele sunt însă desemnate, nu pregătite.

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț, Vol. 1 Memoriu de sinteză și Vol. 2 Memoriu general (2022). Datele Parcului Industrial, ca în capitolul 2. Calculele Europolis.

Cifra de 28% nu spune însă care teren este liber, care are restricții, care are drum și utilități și care are actele în regulă. Seamănă cu un depozit plin în care nu s-a făcut încă inventarul: marfa există, dar nu se poate vinde. **Terenul public devine instrument de dezvoltare abia când fiecare parcelă are regim juridic, utilități și destinație clare.**

→ Edinețul are mai mult teren public decât media țării. Avantajul este deocamdată unul de proprietate, nu de ofertă.

6.2 Parcul Industrial: modelul funcționează, terenul următor nu este pregătit

Parcul se apropie de capacitate

Parcul Industrial Edineț ocupă 17,89 ha, lângă traseul național. A atras 17 rezidenți, investiții de circa 20 de milioane de euro și circa 400 de locuri de muncă directe. Este singurul activ industrial structurat al municipiului: teren delimitat, cu acces la utilități. Dacă se realizează proiectele aflate în pregătire, în parc vor mai rămâne libere circa 3,7 ha.

Alături există o rezervă de circa 30 ha. Terenul nu are încă drumuri, energie electrică, apă, canalizare și gaz. Nici parcul actual nu are rezervă de energie: capacitatea electrică a zonei industriale este la limită și cere un transformator suplimentar. În nord-estul orașului mai sunt 19 ha propuse pentru producție, depozitare, comerț și servicii tehnice. Din cele patru zone industriale ale orașului, trei nu sunt valorificate, iar unele activități industriale și de depozitare funcționează în vecinătatea locuințelor.

Miza este scara. Un investitor-ancoră de 10-15 milioane de euro ar depăși de trei până la cinci ori investițiile private anuale ale tuturor firmelor din municipiu. Un astfel de investitor nu caută teren, ci timp: parcelă delimitată, drum, energie, apă, canalizare, internet și autorizare rapidă.

Figura 6.2: Parcul Industrial se apropie de capacitate, iar rezerva de lângă el nu are încă utilități

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț (2022). SECAP/PAEDC Edineț 2021-2030. Datele Parcului Industrial, ca în capitolul 2.

Terenul fără utilități seamănă cu un apartament vândut la roșu: are adresă, dar nimeni nu se poate muta în el. **Un investitor mare compară terenul Edinețului cu terenuri gata echipate din alte orașe, iar la această comparație municipiul pornește din urmă.**

→ **Parcul se umple, iar rezerva de lângă el nu este încă echipată. Ritmul dezvoltării industriale depinde acum de pregătirea terenului, nu de promovare.**

6.3 Fondul locativ: locuințe destule, blocuri care îmbătrânesc

Cantitatea nu este problema

Municipiul are 7 609 locuințe, cu o suprafață totală de 632,2 mii m^2, dintre care 461,3 mii m^2 locuibili. Fondul este aproape integral privat: 99%. Două treimi sunt case, 5 047, iar o treime apartamente, 2 562, în 151 de blocuri. În Alexăndreni, cele 486 de locuințe sunt toate case, la fel cele 125 din Gordineștii Noi.

Raportat la populația recenzată în 2024, fiecărui locuitor îi revin circa 51 m^2 de suprafață totală. Cifra mare nu înseamnă confort. Înseamnă case rămase cu mai puțini oameni. Media ascunde și o ruptură: un locuitor de bloc are de două ori mai puțin spațiu decât unul de casă, circa 19 m^2 față de circa 39 m^2.

Comparativ cu celelalte municipii-poli de creștere, Edinețul stă bine la cantitate. Calculat pe populația din 2021, indicatorul de 32,3 m^2 pe locuitor îl plasa pe locul trei, după Orhei și Comrat, peste pragul minim urbanistic de 20 m^2. Clasamentul întărește aceeași concluzie: locuințe sunt destule.

Blocurile: vechi, joase și fără lift

Blocurile Edinețului sunt mici. Din cele 151, 67 au un singur nivel, 41 au două, 4 au trei sau patru, iar 39 au cinci niveluri. Nu există blocuri mai înalte. Cele 39 de blocuri de cinci niveluri adună 1 765 de apartamente, adică 68,9% din total. Fără blocuri de peste cinci etaje, fondul colectiv nu are lifturi.

Vârsta este factorul decisiv. Circa 35% din blocuri au fost construite între 1950 și 1970, iar 63% între 1971 și 1990. Aproape tot fondul colectiv, 98%, este mai vechi de 1990. După 2010 s-au construit trei blocuri, cu 120 de apartamente, adică 4,7% din total. Problemele se repetă: fațade neîngrijite, acoperișuri și tâmplărie vechi, rețele interne uzate, eficiență energetică redusă și spații comune deteriorate.

Figura 6.3: Locuințe sunt destule, dar blocurile sunt vechi, fără lift și cu spațiu puțin pe persoană

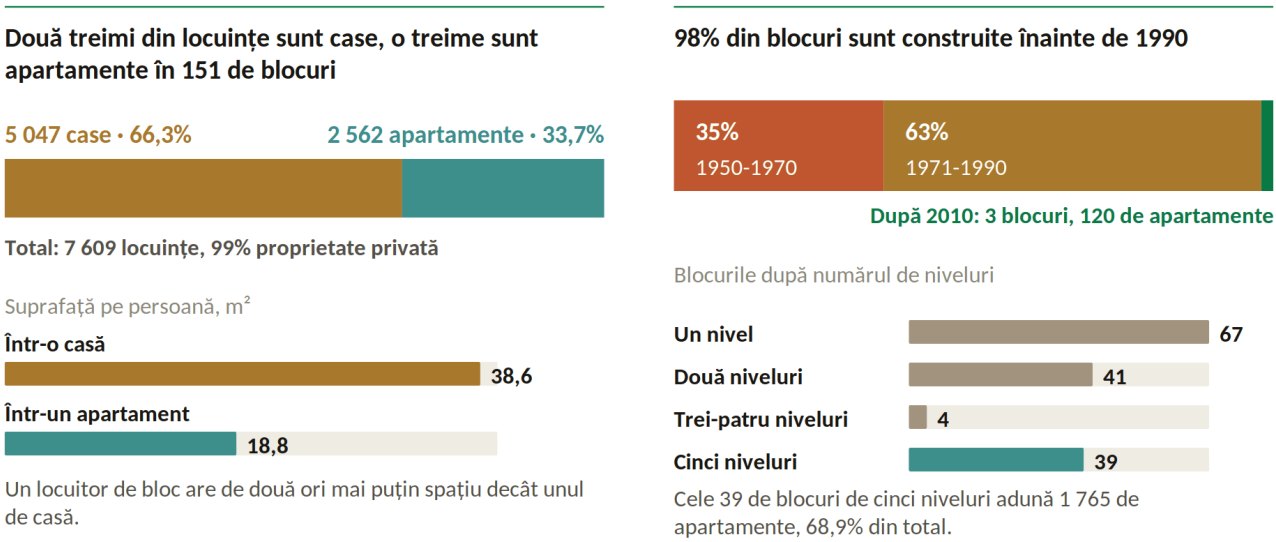

→ Locuințe sunt destule. Problema de calitate stă în blocuri: vechi, fără lift, cu spațiu puțin pe persoană și cu 39 de blocuri de cinci niveluri care adună peste două treimi din apartamente.

Privatizarea a transferat apartamentele, dar nu și grija pentru ce este comun. Un bloc fără asociație seamănă cu o mașină cu zece proprietari și niciun șofer: fiecare își păzește scaunul, nimeni nu schimbă uleiul. Acoperișul, subsolul, curtea și rețelele interne au rămas ani la rând fără responsabil și fără un mecanism de finanțare.

Două realități: blocuri racordate, case fără canalizare

La utilități, imaginea se inversează. Blocurile sunt racordate aproape integral la apă și la canalizare. Casele din oraș au apă în peste 98% din cazuri, dar sub o cincime sunt racordate la canalizare. Pe ansamblul orașului, canalizarea ajunge la puțin peste jumătate din gospodării. Alexăndrenii au apă pentru circa 55% din gospodării, dintr-un sistem local, și nu au canalizare. Gordineștii Noi nu au nici apă, nici canalizare publică.

Tabelul 6.1: Locuirea colectivă și cea individuală au probleme diferite

Tipul de locuire	Apă	Canalizare	Problema principală
Blocurile din oraș	**Aproape integral**	**Aproape integral**	Clădiri vechi, rețele interne uzate, spații comune degradate
Casele din oraș	**Peste 98%**	**Sub o cincime**	Canalizare, drenaj pluvial, drumuri și trotuare
Satul Alexăndreni	**Circa 55%, sistem local**	**Nu există**	Apă din rețeaua orașului și canalizare
Satul Gordineștii Noi	**Nu există sistem public**	**Nu există**	Apă și canalizare, fântâni expuse infiltrațiilor

→ Blocurile au rețele, dar clădiri vechi. Casele au spațiu, dar nu au canalizare.

Sursa: SECAP/PAEDC Edineț 2021-2030. Fișa ÎM "Apă-Canal" Edineț (2026). Datele privind acoperirea, ca în capitolul 3.

În oraș, cel mai mare gol este Zona de Nord-Est: circa 580 de gospodării, atribuite pe loturi de-a lungul mai multor ani, fără rețele corelate. **Calitatea locuirii are două fronturi diferite: clădirile vechi în cartierele de blocuri și rețelele lipsă în cartierele de case.**

> → **Edinețul nu are o criză de locuințe. Are o criză de calitate, cu două adrese: blocurile construite înainte de 1990 și cartierele de case fără canalizare.**

6.4 Blocurile: de la locatari pasivi la asociații care câștigă proiecte

Smart Living a pus în mișcare administrarea blocurilor

La pornirea proiectului Smart Living, cartierele de blocuri aveau circa cinci asociații de locatari înregistrate. Două aveau o activitate minimă, trei erau inactive și niciuna nu era reînregistrată după legislația nouă. Fără statut legal, asociațiile nu puteau semna contracte și nu puteau accesa finanțări. Neîncrederea în administrație, reticența față de asociere și fragmentarea între blocuri completau tabloul.

După 20 de ședințe cu locuitorii, 9 asociații de proprietari în condominiu au fost constituite sau reînregistrate. Toate nouă au vrut să participe la concursul de proiecte, șase au depus dosare și cinci au câștigat. Cinci zone rezidențiale au fost reabilitate cu granturi europene de circa 169 000 de euro, adică circa 33 800 de euro pe proiect.

Lucrările au mers dincolo de asfalt: pavaje, spații verzi, locuri de joacă, zone de socializare, parcări, uși inteligente, iluminat inteligent, soluții pentru apa de ploaie și irigare automată. Intervențiile răspund direct problemelor curților de bloc: spații comune folosite impropriu, zone verzi neîntreținute, locuri de joacă degradate, parcări neorganizate, trotuare și căi de acces deteriorate. Pentru cartierele colective, norma cere cel puțin 25% teren înverzit.

Smart Living a produs nu doar curți noi, ci capacitate de administrare la nivel de bloc. Parcursul, de la mobilizarea locatarilor la proiecte alese prin concurs și finanțate, este exact mecanismul de co-creare pe care îl promovează SMARTFORM. Scara rămâne însă de pilot: cinci zone la 151 de blocuri.

Energie, vârstă și venit se întâlnesc în același bloc

Blocurile vechi pierd cel mai mult: pereți neizolați, ferestre învechite, acoperișuri și planșee fără izolație, rețele interne degradate, încălzire individuală cu randament variabil. Pachetul tehnic este cunoscut: izolarea pereților, ferestre și uși noi, termo-hidroizolarea ultimului planșeu, izolarea subsolului, sisteme termice moderne și demontarea echipamentelor improvizate de pe fațade. Condiția de pornire este asociația.

În aceleași blocuri se adună și vulnerabilitatea socială. Municipiul are cea mai îmbătrânită populație dintre polii de creștere, cu 28,3% din locuitori peste vârsta aptă de muncă, iar 110 vârstnici trăiesc singuri. Accesul la etaj se face doar pe scări, astfel că problema vârstnicului nu este confortul, ci accesul la propria locuință. De serviciile sociale beneficiază 1 149 de persoane, 9,3% din populație.

Riscul este ca reabilitarea să avanseze acolo unde locatarii pot cofinanța și să stagneze acolo unde nevoia este cea mai mare: în blocurile cu vârstnici și venituri mici, unde factura de energie apasă cel mai greu. Nevoia de bani se vede și în sondajul comun SMARTFORM: 40% dintre respondenții din Edineț cer mecanisme noi de finanțare pentru extinderea inițiativelor existente.

Figura 6.4: Asociațiile de proprietari au pornit, dar în blocuri se suprapun fondul vechi, vârsta și venitul redus

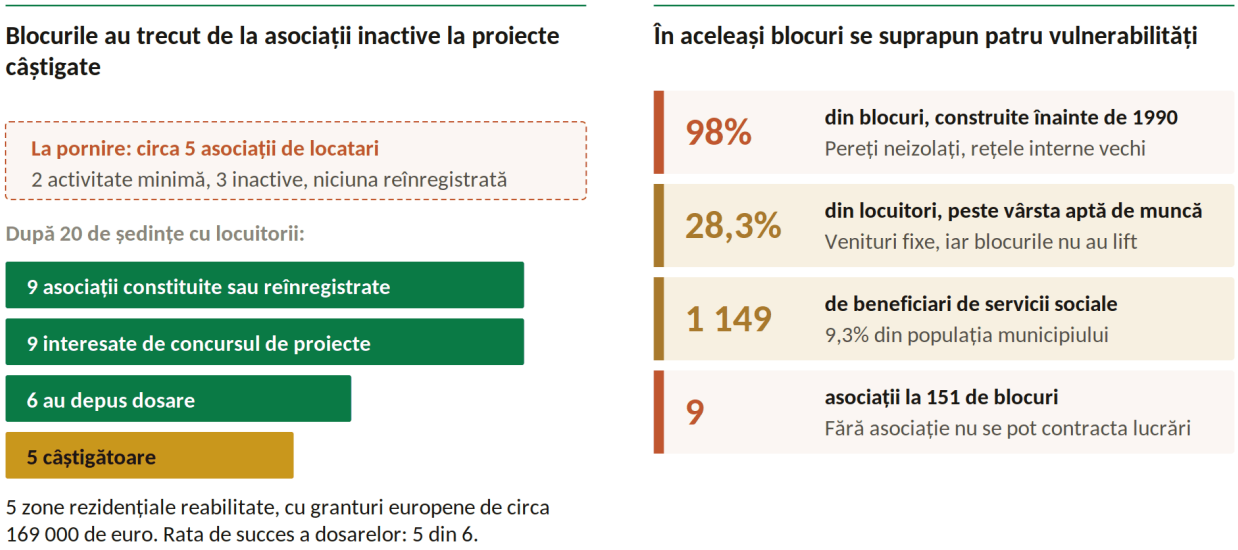

→ Blocurile au demonstrat că se pot organiza. Scara rămâne însă mică: 9 asociații și 5 curți reabilitate la 151 de blocuri, unde fondul vechi, populația vârstnică și capacitatea redusă de plată se suprapun.

O reabilitare fără sprijin diferențiat seamănă cu un autobuz care oprește doar în stațiile unde toți călătorii au bilet: ajunge acolo unde nevoia este mai mică. **Fără criterii sociale, renovarea riscă să ocolească tocmai blocurile care au cea mai mare nevoie de ea.**

→ În blocuri se întâlnesc energia, incluziunea socială și administrarea proprietății comune. Modelul Smart Living este validat, dar acoperă încă doar 9 asociații la 151 de blocuri.

6.5 Locuințele noi: singurul pol fără blocuri noi, cu teren rezervat

Edinețul este singurul pol de creștere în care nu se construiesc blocuri noi. În Orhei s-au ridicat în ultimii ani peste 20 de blocuri. Cahul are 870 de apartamente noi, date în exploatare sau în construcție, Ungheni 672, Comrat 652, iar Soroca 225. Blocurile noi lărgesc piața locuințelor și fac orașul atractiv pentru tineri, pentru familiile din satele din jur și pentru cei care se întorc din diaspora. În Edineț, oferta de apartamente rămâne aproape integral fondul construit înainte de 1990, deși terenul pentru blocuri există.

Pentru locuințe noi sunt rezervate 110,1 mii m^2 de construcții: 75,1 mii m^2 în case și 35,0 mii m^2 în blocuri, pe 61,2 ha. Rezervele sunt concentrate în nord-vestul orașului. Prima zonă, între Șoseaua Bucovinei, strada Meseriașilor și strada Alexandru Cristea, are 10,7 ha, dintre care circa 6,4 ha pentru blocuri, cu documentație urbanistică de detaliu aprobată, dar fără construcție începută. A doua, între străzile Florar și Nicolae Gribov, are circa 43 ha împărțite în loturi pentru case.

Demografia schimbă calculul. Municipiul pierde populație, iar densitatea zonelor locative a scăzut de la 29,1 la 23,4 locuitori pe hectar. Fiecare lot nou la margine adaugă metri de conductă, de drum și de iluminat de întreținut, pentru tot mai puțini plătitori. Zona de Nord-Est arată costul: loturi atribuite fără rețele, cu gospodării care nici astăzi nu au, în mare parte, drum asfaltat, apă și canalizare.

Tabelul 6.2: Rezervele pentru locuințe noi sunt mari, iar densitatea zonelor locative scade

Indicatorul	Valoarea	Ce înseamnă
Construcții locative noi prevăzute	**110,1 mii m²**	68% în case, 32% în blocuri
Teren pentru locuințe noi	**61,2 ha**	50,2 ha pentru case, 11,0 ha pentru blocuri
Zona de blocuri din nord-vest	**10,7 ha, circa 6,4 ha disponibili**	Documentație urbanistică de detaliu aprobată
Zona de case din nord-vest	**Circa 43 ha**	Împărțită în loturi pentru case individuale
Densitatea zonelor locative	**De la 29,1 la 23,4 loc./ha**	Orașul se lățește în timp ce se golește

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț (2022), Politica 5-B privind fondul locativ nou. Calculele Europolis.

Un oraș care se lățește în timp ce se golește seamănă cu o haină lărgită pentru un om care slăbește. **Rezervele există, dar valoarea lor depinde de ordinea construcției: întâi rețelele, apoi loturile.**

→ Edinețul este singurul pol fără blocuri noi, deși are teren rezervat și documentație aprobată. Piața locuințelor rămâne îngustă, iar fiecare hectar construit fără rețele ar deveni un cost permanent.

6.6 Centrul, piața și Grădina Publică: spații publice care cer administrare

Două zone complexe în centrul orașului

Centrul Edinețului are două zone în care funcțiunile se suprapun: segmentul central al străzii Independenței și zona pieței și a autogării de pe strada Gorki. Aici se întâlnesc comerțul, serviciile publice, transportul local și regional, pietonii și mașinile. Complexitatea nu vine din mărimea orașului, ci din spațiul central limitat. Locuitorii vor ca piața să rămână în centru, dar reamenajată.

Tabelul 6.3: Centrul, piața, autogara și parcul funcționează ca un singur sistem urban

Zona	Funcțiunile	Constatarea
Strada Independenței, zona centrală	Servicii publice, comerț, spații pietonale, acces la parc	Fluxuri concentrate și presiune pe spațiul public
Piața și autogara, strada Gorki	Piață, transport local și regional, navetiști	Aglomerare, deficit de parcare, conflict între pietoni, mașini și comerț
Grădina Publică "Vasile Alecsandri"	Circa 30 ha de parc, 4 ha de lacuri, agrement, evenimente	Activ central în revitalizare, încă nefinalizată
Scuarurile și spațiile de cartier	6 scuaruri, circa 2,5 ha	Dotări modeste și rol comunitar limitat

Sursa: Planul de mobilitate urbană durabilă al municipiului Edineț, draft final actualizat (2022). PUG Edineț (2022).

Grădina Publică, evaluată de cei care o folosesc

Grădina Publică "Vasile Alecsandri" are circa 30 ha de parc amenajat, dintre care 4 ha sunt lacuri, în interiorul unei zone de agrement de 44,5 ha. Parcul este într-o etapă de revitalizare, începută, dar încă nefinalizată.

La 31 iulie 2026, membrii Living Lab Edineț au parcurs o zonă a parcului prin metoda "Psychogeography Walk": o plimbare lentă și ghidată, în care fiecare loc este legat de felul în care oamenii îl folosesc și îl percep.

Constatările sunt percepții ale actorilor locali, nu măsurători tehnice. Valoarea lor stă în ce nu se vede în datele administrative:

- ☑ Nu există un mecanism integrat de administrare a parcului.
- ☑ Degradarea este neuniformă, cu diferențe mari între zone.
- ☑ Mobilierul urban, aleile și punctele de odihnă sunt insuficiente.
- ☑ Accesibilitatea este redusă, mai ales la intrări și pe traseele interne.
- ☑ Infrastructura degradată și arborii îmbătrâniți creează riscuri de siguranță.
- ☑ Sistemul de lacuri și havuzuri funcționează deficitar.
- ☑ Iluminatul pe traseele interne este insuficient.
- ☑ Scurgerea apei de ploaie lipsește sau nu este corelată cu lacurile.
- ☑ Umbra și confortul termic sunt insuficiente în zonele folosite intens.
- ☑ Infrastructura culturală a parcului este puțin valorificată.

Constatarea cu cea mai mare greutate este prima. Vegetația, lacurile, curățenia, iluminatul, siguranța și reparațiile sunt gestionate separat, fără un responsabil unic și fără un plan comun. Parcul este îngrijit ca o grădină împărțită între vecini: fiecare își udă rândul, nimeni nu repară fântâna.

Evaluarea mai arată trei lucruri. Havuzurile și lacurile sunt o problemă tehnică integrată, de circulație și de retenție a apei, legată de regimul apei de ploaie.

Barierele de acces apar la intrări, pe scările din zona Casa Mare și pe aleile degradate, și îi afectează mai ales pe vârstnici, pe persoanele cu dizabilități și pe părinții cu cărucioare. În zona sportivă, umbra puțină și suprafețele din pietriș îi țin pe oameni departe.

Figura 6.5: Membrii Living Lab au pus pe primele locuri zonele în care apa nu circulă

Primele două priorități ale Living Lab sunt zonele în care apa nu circulă

1	**Zona havuzurilor, lângă insulă**	Havuzuri nefuncționale, apă stătută, punte degradată, acces dificil pentru vârstnici și persoanele cu dizabilități
2	**Zona primului lac din amonte**	Fără scurgere funcțională, vegetație excesivă, iluminat și mobilier insuficiente
3	**Zona fostului acvarium**	Funcție neclară, de corelat cu circuitul apei din parc
4	**Zona fostului teatru de vară**	Scenă și acces degradate, iluminat insuficient, fără condiții de accesibilitate
5	**Zona de activități sportive, lângă intrare**	Umbră puțină, suprafețe din pietriș, aparate de fitness și bănci insuficiente

→ Problemele parcului se concentrează în jurul apei. Havuzurile și primul lac au aceeași cauză: circuitul apei și scurgerea apei de ploaie nu funcționează ca sistem.

Sursa: Observațiile compilate ale membrilor Living Lab Edineț, atelierul nr. 3 din 31 iulie 2026, metoda SMARTFORM "Psychogeography Walk".

Problema parcului nu este doar lipsa investițiilor, ci modelul de administrare: cine răspunde, cu ce buget de întreținere și după ce plan.

→ Centrul, piața, autogara și Grădina Publică funcționează ca un singur sistem urban. Parcul, cel mai valoros dintre ele, este în revitalizare, dar fără un administrator unic.

6.7 Patrimoniul public construit: active care nu lucrează

Patrimoniul public al municipiului cuprinde clădiri administrative, instituții de educație și cultură, infrastructură sportivă, spații publice, terenuri de utilități, cimitire, rețele edilitare și active naturale.

Clădirile administrative ale municipiului au capacitate suficientă pentru nevoile de azi și de mâine. Nu sunt necesare sedii noi. Problema este în altă parte: în activele închise sau subutilizate. Cinematograful "Luceafărul", cu circa 600 de locuri, este închis de peste două decenii.

Fostul teatru de vară și fostul acvarium din Grădina Publică sunt degradate sau fără funcție clară.

În centru, foste zone industriale private sunt nefuncționale sau folosite improvizat. Într-un municipiu care pierde tineri, un cinematograf închis în centru nu este doar un imobil abandonat, ci locul unui serviciu care lipsește.

Municipiul are circa 10 clădiri istorice și alte monumente de importanță locală sau națională, încă neintegrate în trasee turistice.

La polul opus, cimitirele sunt sub presiune: din cele șase, cimitirele ortodoxe vechi și cel nou sunt ocupate în proporție de 95-100%.

Un activ închis seamănă cu banii ținuți sub saltea: sunt ai tăi, dar nu lucrează. **Patrimoniul public al Edinețului se citește ca portofoliu de proiecte, nu ca inventar de bunuri:** ce se reabilitează, ce se reconvertește, ce se concesionează și ce se protejează.

Figura 6.6: Activele publice închise sau subutilizate formează un portofoliu de regenerare urbană

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț (2022). SECAP/PAEDC Edineț 2021-2030. Datele privind infrastructura culturală, ca în capitolul 4.

→ Cea mai mare reconversie posibilă este cinematograful "Luceafărul". Împreună cu zonele industriale centrale și cu patrimoniul istoric, formează un portofoliu de regenerare care nu cere teren nou.

6.8 Constrângerile: teren liber nu înseamnă teren disponibil

O parte din teritoriu nu poate primi construcții oricum. Râul Bogda, afluenții și bazinele acvatice au zone de protecție de 500 m și fâșii riverane de 20 m. Cursurile mai scurte de 10 km au zone de protecție de 15 m. Terenurile cu risc de alunecare ocupă circa 250 ha, adică 3,95% din teritoriu. Depozitele neconforme de deșeuri ocupă 11,4 ha: 6 ha în oraș, 5 ha în Alexăndreni și 0,4 ha în Gordineștii Noi. Suprafețele sunt mici ca pondere, dar apar tocmai acolo unde presiunea de dezvoltare este mai mare.

Tabelul 6.4: Constrângerile teritoriale separă terenul liber de terenul disponibil

Constrângerea	Dimensiunea	Efectul
Zonele de protecție a apelor	**500 m și fâșii de 20 m, 15 m la cursurile scurte**	Spațiu verde și albastru, nu rezervă de construcții
Terenurile cu risc de alunecare	**Circa 250 ha, 3,95% din teritoriu**	Excluse de la dezvoltările vulnerabile
Depozitele neconforme de deșeuri	**11,4 ha, în oraș și în ambele sate**	Terenuri de închis și recultivat
Industria lângă locuințe	**Activități industriale și depozite**	Conflict funcțional în oraș
Terenurile neechipate	**Zonele noi de locuire și industrie**	Teren de dezvoltare abia după rețele

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț (2022). Descrierea soluției Smart Edineț - Biomass and Green Areas. Calculele Europolis.

Pentru dezvoltare contează trei categorii de teren, nu una: terenul liber, terenul public și terenul pregătit. Doar ultimul produce efect economic și social.

6.9 PUG digital: instrumentul există, folosirea lui anuală abia începe

Edinețul are un Plan Urbanistic General actualizat, un Regulament Local de Urbanism și 13 planșe tematice: situația existentă, obiectivele de utilitate publică, zonificarea, zonele industriale, protecția mediului, intravilanul, transportul, gazele naturale, apele pluviale, apa, canalizarea și energia electrică. Planul a fost digitalizat, publicat pe GISLocal și conectat cu platforma SmartEdineț. Nu este un PDF într-un sertar, ci un instrument pe care îl pot consulta cetățenii și investitorii.

Portofoliul planului cuprinde 25 de politici sectoriale și 70 de programe și proiecte până în 2035. Dezvoltările complexe - zonele rezidențiale noi, parcurile industriale, regenerarea centrului - cer planuri urbanistice zonale și de detaliu. Un PUG publicat, dar neactualizat, seamănă cu un GPS care păstrează harta din anul instalării: arată drumul, dar nu și lucrările noi.

Tabelul 6.5: Instrumentele urbanistice există, folosirea lor ca sistem de management este în consolidare

Instrumentul	Situația	Ce aduce
PUG actualizat și RLU	Elaborate în cadrul proiectului Smart Edineț	Cadru legal pentru dezvoltare până în 2035 și bază pentru autorizare
PUG digital, GISLocal și SmartEdineț	Publicat online, conectat la datele urbane	Transparență pentru cetățeni și investitori, participare
Portofoliul PUG	25 de politici, 70 de programe și proiecte până în 2035	Bază pentru selecția proiectelor și accesarea finanțărilor
PUZ și PUD	Necesare pentru dezvoltările complexe	Condiție pentru zonele rezidențiale noi, platformele industriale și regenerarea centrului

Sursa: Planul Urbanistic General al municipiului Edineț, Vol. 1-3 (2022). Regulamentul Local de Urbanism (2022). Descrierea soluției Smart Edineț - Urban Governance.

→ Edinețul nu are nevoie de un PUG nou. Are un instrument modern, a cărui valoare crește cu fiecare actualizare și cu fiecare decizie de investiție luată pe baza lui.

6.10 Corelarea cu SMARTFORM: de la zonificare la co-planificare

Pentru proiectul SMARTFORM, planificarea urbană nu este doar zonificare, ci un proces bazat pe date, co-creare, cooperare între sectoare și tranziție climatică. Edinețul are deja premisele: PUG digital, platformă de date urbane, plan climatic, plan de mobilitate, soluții smart funcționale și experiență de consultare publică.

Aplicate la teritoriu, principiile proiectului cer ca terenurile publice să fie inventariate pe date, proiectele alese după impactul lor climatic și social, iar locuitorii implicați în deciziile despre spațiile publice.

Pentru blocuri, reperul relevant este Beekdaelen (Olanda): un serviciu accesibil și independent de consiliere energetică pentru gospodării și asociații de proprietari, cu evaluarea nevoilor, sprijin pentru audituri și proiecte și asistență pentru identificarea subvențiilor. În Edineț, acesta este chiar elementul care lipsește între asociația de proprietari și proiectul finanțabil.

Tabelul 6.6: Edinețul are premisele planificării SMARTFORM, cu niveluri diferite de maturitate

Principiul	Ce are Edinețul	Nivelul atins
Planificare pe date	PUG digital, GISLocal, platforma SmartEdineț	Bază tehnică solidă, în curs de integrare
Abordare intersectorială	PUG, plan de mobilitate, plan climatic, utilități și mobilitate smart	Instrumente existente, corelate parțial
Co-planificare	Consultări PUG, Smart Living, bugetare participativă	Experiență funcțională, demonstrată
Tranziție climatică	Spații verzi și ape, plan climatic, energie solară, mobilitate smart	Bază strategică stabilită
Evaluare participativă	Metoda "Psychogeography Walk", aplicată la Grădina Publică	Instrument validat, de extins la centru, piață și cartiere
Bune practici: Sligo	Planificare integrată, participativă și orientată climatic, la nivelul orașului și al satelor	Reper analitic, transferabilitate de analizat
Bune practici: Beekdaelen	Consiliere energetică pentru gospodării și asociații: nevoi, audit, finanțare	Element transferabil pentru blocuri

Sursa: SMARTFORM As-Is Situation Analysis (2026), secțiunile privind Sligo și Beekdaelen. Living Lab Edineț, reuniunea nr. 2 din 23 martie 2026 și atelierul nr. 3 din 31 iulie 2026. PUG, planul de mobilitate și planul climatic ale municipiului.

Modelul prezentat de Sligo (Irlanda) tratează teritoriul ca întreg: mobilitatea, infrastructura verde, serviciile, adaptarea climatică și participarea sunt planificate împreună, cu impactul de mediu urmărit în timp. Pentru Edineț, reperul contează tocmai pentru că municipiul înseamnă orașul și două sate, iar serviciile au urmat până acum mai ales orașul.

6.11 Concluzia strategică: un teritoriu bine reglementat, dar încă neoperat

Edinețul nu are o problemă de teren. Are o problemă de conversie. Resursa există pe hârtie și în proprietatea publică, dar în economie și în cartiere ajunge doar o mică parte din ea.

Citite împreună, cifrele descriu un singur mecanism: între teren și dezvoltare lipsește veriga din mijloc - pregătirea. Terenul public nu devine ofertă pentru investitori fără acte, drum, energie și apă. Blocurile privatizate nu devin locuințe bune fără asociații care să le administreze. Terenul cu documentație aprobată nu devine blocuri noi, iar Edinețul rămâne singurul pol în care nu se construiește. Loturile noi nu devin cartiere fără rețele puse înaintea caselor. Activele centrale nu devin servicii fără un proiect și un administrator.

Municipiul a demonstrat însă de două ori că veriga lipsă se poate construi. Parcul Industrial a transformat teren public în locuri de muncă. Smart Living a transformat locatari pasivi în asociații care câștigă proiecte. Nu lipsește metoda, ci scara: un parc care se umple și 9 asociații la 151 de blocuri.

Teritoriul seamănă astăzi cu o bibliotecă bogată fără catalog și fără bibliotecar: cărțile există, dar nimeni nu le poate împrumuta. **Vulnerabilitatea principală a perioadei 2027-2031 este trecerea de la un teritoriu bine reglementat la un teritoriu operat.**

Focusul strategic decurge direct din acest mecanism: nu mai mult teren și nu un plan nou, ci teren pregătit, blocuri administrate și active puse la lucru. Testul reușitei are două întrebări: câte hectare de teren public au drum, energie, apă și canalizare și câte blocuri au o asociație care le administrează și le reabilitează.

6.12 Concluzii - Focus strategic

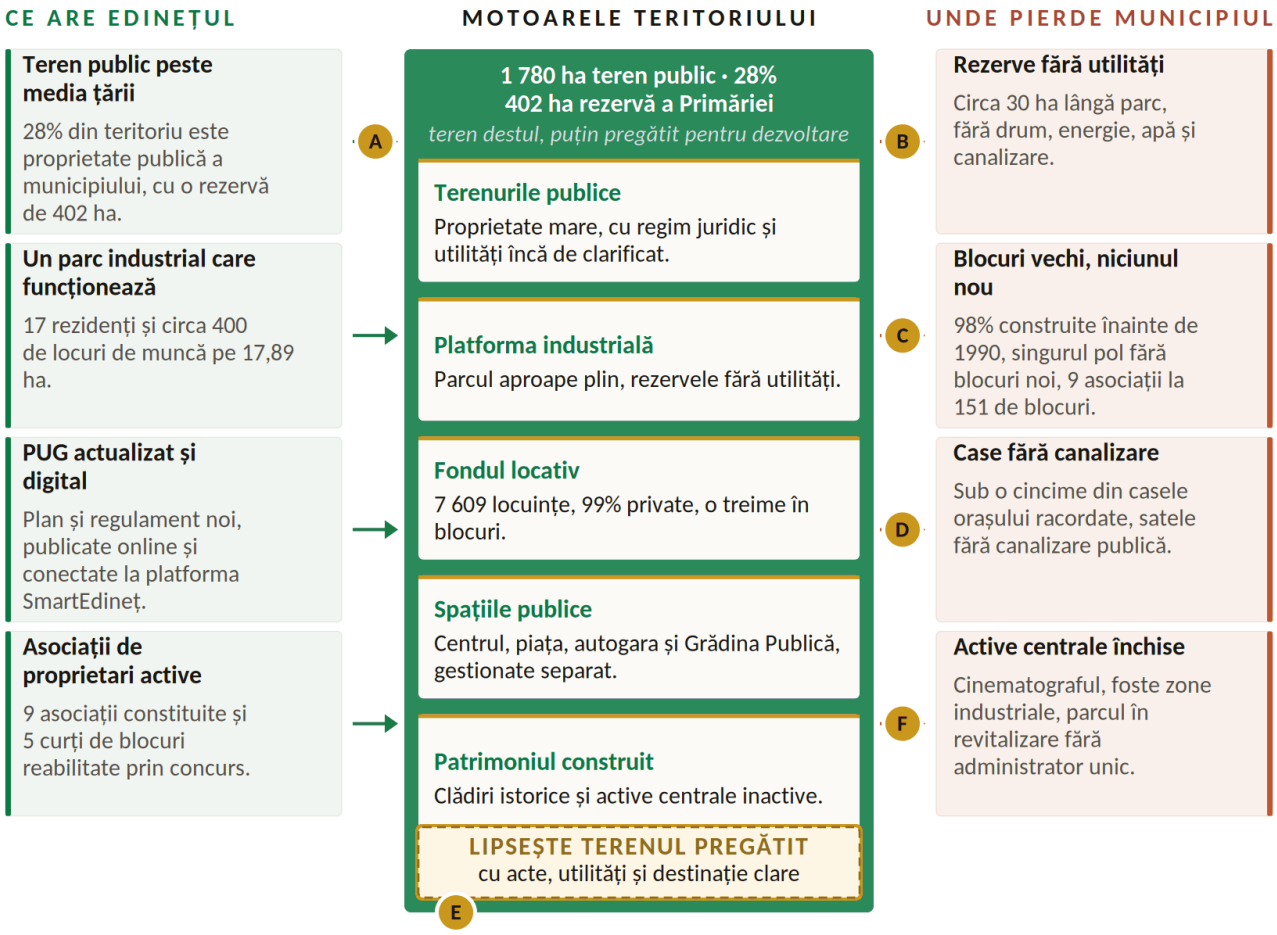

UNDE SE CERE INTERVENȚIA STRATEGIEI

A Terenuri publice inventariate
Registru GIS al terenurilor și clădirilor publice, cu regim juridic, utilități și potențial, și PUG monitorizat anual.

B Platformă industrială extinsă
Rezerva de lângă Parcul Industrial echipată cu drum, energie, apă și canalizare, gata pentru următorul val de investitori.

C Blocuri administrate și reabilitate
Asociații în tot mai multe blocuri, audit energetic, accesibilitate și sprijin diferențiat după profilul social al locatarilor.

D Rețele înaintea loturilor
Canalizare, drenaj și drumuri în cartierele de case și în sate, blocuri noi pe terenurile deja echipate.

E Centrul și Grădina Publică, un singur sistem
Centrul, piața și autogara reamenajate împreună, revitalizarea parcului dusă la capăt, cu un administrator unic.

F Patrimoniul pus la lucru
Cinematograful reconvertit, zonele industriale centrale regenerate, clădirile istorice integrate în trasee.

OPORTUNITATEA - NECESITATEA STRATEGICĂ

Edinețul a demonstrat două lucruri: că terenul public poate deveni locuri de muncă, prin Parcul Industrial, și că locatarii pasivi pot deveni asociații care câștigă proiecte, prin Smart Living. Extinse la rezervele de teren și la toate blocurile, cele două modele transformă patrimoniul public în motor de dezvoltare.

PROVOCAREA - DACĂ NU SE INTERVINE

Fără teren pregătit, investitorii mari aleg alte orașe, iar locuințele noi se împrăștie pe loturi fără rețele. Fără asociații și reabilitare, blocurile vechi se degradează, iar activele centrale închise rămân costuri, nu resurse. Municipiul ar rămâne cu un PUG bun pe hârtie și cu impact mic în economie și în cartiere.

7 EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ȘI TRANZIȚIE VERDE

7.1 Proiecte verzi reale, energie încă dominată de clădiri și de combustibili fosili

Edinețul nu pornește de la zero: are plan climatic, energie solară publică și iluminat inteligent

Municipiul consumă circa 183 228 MWh de energie pe an, la nivelul anului de referință 2018. Clădirile iau circa 60% din consum, transportul circa 32%, industria circa 8%.

Combustibilii fosili acoperă aproape trei sferturi din consumul final. Planul de acțiune pentru energie durabilă și climă estimează că măsurile lui ar reduce emisiile cu 11 688 de tone pe an, adică 20,5%, până în 2030.

Costul total estimat al planului este de circa 38,35 milioane de euro. Bugetul local nu îl poate duce singur.

Pe acest fond, municipiul a trecut la fapte. Are 340 kW fotovoltaici pe active publice, iluminat stradal cu telegestiune, soluții digitale la apă, transport public nou și un cazan pe biomasă.

Edinețul nu este un municipiu cu probleme energetice nerezolvate, ci unul care și-a construit deja o infrastructură verde și încă nu o gestionează ca sistem.

Primăria plătește direct sub 2% din energia municipiului

Consumul plătit din bugetul municipal este de circa 3,5 mii MWh pe an, adică 1,9% din total. Din acesta, clădirile municipale iau 67,9%, transportul municipal 24,9%, iar iluminatul public 7,2%.

Restul de peste 98% din consum este în locuințe, firme, transport privat și servicii. Aici se joacă ținta climatică.

Figura 7.1: Primăria plătește direct sub 2% din energia municipiului, iar peste două treimi merg pe clădirile ei

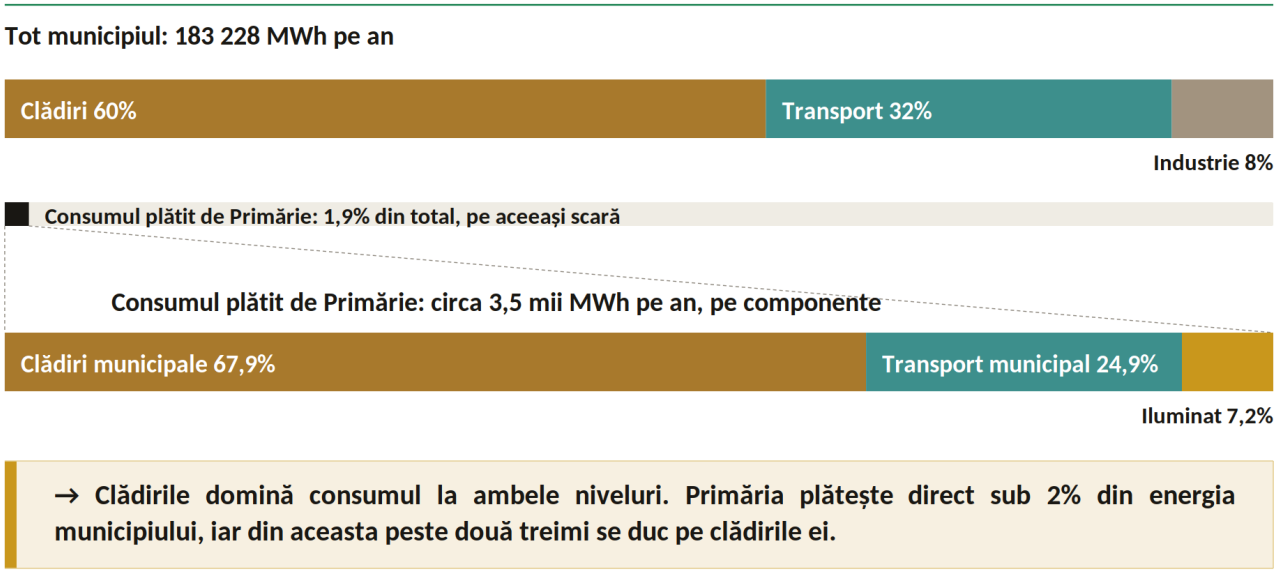

→ **Clădirile domină consumul la ambele niveluri. Primăria plătește direct sub 2% din energia municipiului, iar din aceasta peste două treimi se duc pe clădirile ei.**

Sursa: Planul de acțiune pentru energie durabilă și climă (PAEDC/SECAP) al municipiului Edineț 2021-2030, anul de referință 2018. Iluminatul public - valoare de referință 2020.

Cifra are două fețe. Prima este limita. Primăria nu poate reduce singură emisiile municipiului, oricât ar investi în propriile clădiri. Însă are pârghii asupra celorlalți 98%: reguli urbanistice, achiziții cu criterii energetice, proiecte demonstrative, parteneriate cu asociațiile de proprietari și acces facilitat la finanțare.

Rolul Primăriei în tranziția energetică nu este de consumator mare, ci de exemplu și de organizator.

Contraargumentul este că eficiența energetică ține de proprietari și de firme, nu de Primărie.

Pentru locuințe și afaceri, formal, așa este. Însă proprietarii nu se organizează singuri, iar un bloc fără asociație funcțională nu poate accesa niciun program de reabilitare. Primăria rămâne singurul actor care poate aduna cererea și o poate transforma în proiecte.

7.2 Energia solară și iluminatul: Primăria a devenit și producător

340 kW pe active publice, care acoperă aproape integral consumul iluminatului

Municipiul are cel puțin 340 kW fotovoltaici publici. 120 kW sunt pe trei clădiri - Primăria, Casa de Cultură și Centrul Tinerilor Tehnicieni -, pentru iluminatul public și pentru consumul clădirilor, cu 74 de panouri de 540 W. Alți 220 kW sunt la o stație de pompare a apei.

În 2023, panourile pentru iluminat au acoperit aproape integral consumul iluminatului și al clădirilor legate de ele.

Primăria și operatorul de apă au trecut de la consumatori la producători de energie pentru propriile servicii.

Tabelul 7.1: Energia regenerabilă în municipiu: privată, publică și planificată

Sursa	Mărimea	Ce înseamnă
Producție locală din surse regenerabile, 2018	**7 568,6 MWh pe an**	Preponderent instalații private
Fotovoltaic pentru iluminat și clădiri publice	**120 kW**	Acoperă aproape integral consumul iluminatului
Fotovoltaic la stația de pompare a apei	**220 kW**	Costuri cu energia ale operatorului mai mici cu circa 10% pe an
Producție solară planificată până în 2030	**2 261,8 MWh pe an**	Reducere estimată de 1 069,8 tone CO2 pe an

→ **Energia verde nu mai este doar planificată: o parte este produsă pe active publice și se plătește prin facturi mai mici.**

Sursa: PAEDC/SECAP al municipiului Edineț 2021-2030. Descrierile soluțiilor Smart Edineț iluminat public, alimentare cu apă.

Iluminatul: de la rețea clasică la serviciu inteligent

La începutul modernizării, iluminatul avea 1 484 de corpuri clasice, 62,9 km de conductori aerieni, 41 de locuri de consum și o putere contractată de 190 kW. Aprinderea se făcea prin temporizator. Grădina Publică era slab iluminată.

Astăzi, corpurile sunt LED, cu telegestiune, pe strada Independenței și în parc există 7,2 km de rețea subterană, iar 15 treceri pietonale au iluminat inteligent, cu senzori și camere. Mentenanța are un contract de cinci ani.

Figura 7.2: Iluminatul public a trecut de la o rețea clasică la un serviciu inteligent, cu energie proprie

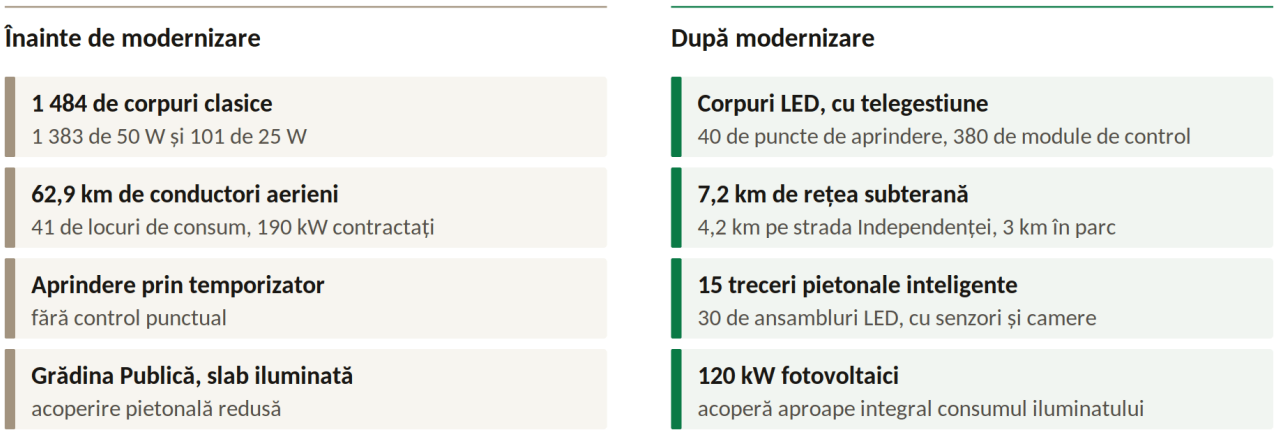

Sursa: Descrierea soluției Smart Edineț - iluminat public. SMARTFORM - Living Lab Edineț, atelierul nr. 3 din 31 iulie 2026 (traseele interne ale parcului).

Iluminatul seamănă astăzi cu o mașină nouă cu garanție de cinci ani: merge bine, dar întrebarea este ce se întâmplă după garanție. Contractul de mentenanță expiră în perioada Strategiei. Iar evaluarea participativă din 2026 a găsit trasee interne ale Grădinii Publice încă slab iluminate, în jurul primului lac și pe drumul spre fostul teatru de vară.

→ Iluminatul este cea mai reușită trecere a Edinețului la un serviciu inteligent, cu energie aproape integral proprie. Rămân de acoperit traseele interne ale parcului și continuitatea mentenanței după primii cinci ani.

7.3 Serviciile municipale: eficiență pornită, dar la scară mică

Apă-Canal: fiecare metru cub pierdut este și energie pierdută

Alimentarea cu apă este unul dintre marii consumatori de energie ai municipiului. La începutul modernizării, circa trei sferturi din apa pompată în rețea se pierdea, iar pierderile financiare erau estimate la peste 2,6 milioane de euro pe an.

Contoarele inteligente, senzorii și zona de măsurare a pierderilor au redus pierderile în sectorul pilot de la circa 75% la circa 35%.

Legătura dintre apă și energie este directă. Fiecare metru cub care ajunge la robinet a fost captat, pompat, tratat și împins prin rețea cu electricitate. Când se pierd trei sferturi din apa pompată, pentru fiecare metru cub livrat operatorul pompează circa patru. Trei dintre ei consumă energie degeaba. În sectorul pilot, la pierderi de circa 35%, raportul a coborât la circa 1,5 metri cubi pompați pentru unul livrat. Pe metrul cub livrat, energia de pompare s-a redus cu circa trei cincimi.

Este ca o găleată spartă: poți cumpăra o pompă mai eficientă, dar cea mai mare economie vine din a astupa gaura. Fotovoltaicele de 220 kW scad costurile cu energie ale operatorului cu circa 10% pe an.

La Apă-Canal, cea mai mare economie de energie nu vine din panouri, ci din apa care nu se mai pierde - iar pe cea mai mare parte a rețelei, pierderile nu au fost încă reduse.

Biomasa: 4 000 m³ colectați, 100 m³ folosiți

Din 2022, municipiul colectează circa 4 000 m³ de biomasă pe an. Un cazan de 75 kW folosește circa 100 m³ pe an pentru căldura întreprinderii municipale de gospodărie comunală, cu beneficii estimate de circa 570 000 de lei pe an și cu o investiție care se recuperează în circa trei ani.

Modelul funcționează. Scara este însă foarte mică: doar 2,5% din biomasa colectată ajunge în cazan. Întreținerea vegetației din Grădina Publică și înlocuirea arborilor bătrâni vor aduce volume suplimentare.

Transportul: mai mulți pasageri, dar tot pe motorină

Transportul public are 8 autobuze Euro VI pe motorină, dintre care 6 în circulație și 2 în rezervă, 17 stații moderne cu iluminare solară, 20 de biciclete electrice, 3 parcări pentru biciclete și o pistă velo de circa 800 m.

Utilizarea zilnică a transportului public a crescut de la 9% la 15% în primul an, cu ținta de 20% până în 2030.

Circa două treimi dintre respondenții din Edineț la sondajul comun SMARTFORM consideră că municipiul reduce emisiile prin transportul public.

Figura 7.3: Serviciile municipale au pornit pe eficiență: pierderi reduse în sectorul pilot, biomasă puțin folosită, transport pe motorină

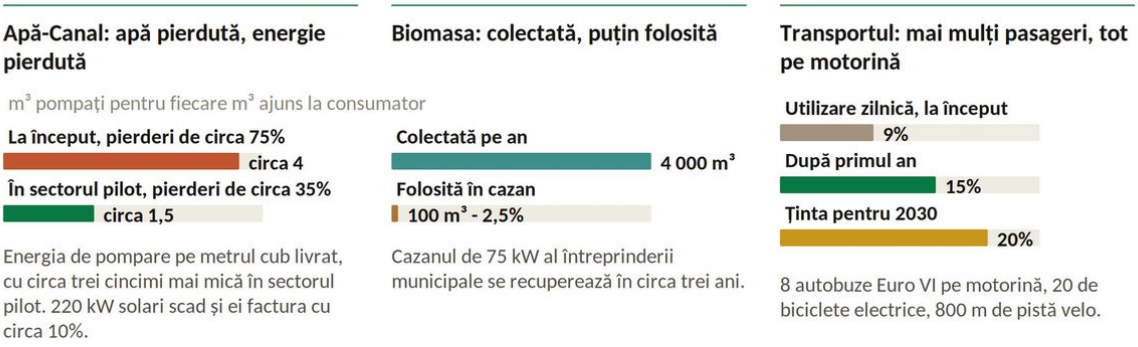

Sursa: Descrierile soluțiilor Smart Edineț alimentare cu apă, biomasă și spații verzi, transport public. Fișa de date a ÎM "Apă-Canal" Edineț (pierderile din sectorul pilot). SMARTFORM Joint Survey Report (2026).

Cele trei servicii spun aceeași poveste. Eficiența a pornit. Rezultatele sunt dovedite, dar într-un sector pilot, într-un singur cazan și cu o flotă nouă care încă arde motorină.

→ **Serviciile municipale au demonstrat că eficiența energetică se plătește singură, dar numai la scară mică: pierderile de apă au scăzut doar în sectorul pilot, iar 97,5% din biomasa colectată nu este folosită energetic.**

7.4 Clădirile: cel mai mare consum, cel mai lent progres

Trei cincimi din energie, în clădiri care nu sunt măsurate una câte una

Clădirile - publice, comerciale și locuințe - consumă circa 60% din energia municipiului. Clădirile municipale au consumat 2 400,5 MWh în anul de referință, peste două treimi din tot ce plătește Primăria.

Planul climatic prevede pentru ele termoizolare, iluminat interior eficient, panouri solare și biomasă. Consumul nu este însă măsurat pe fiecare clădire, astfel că investițiile nu pot fi ordonate după efectul lor.

În locuințe, fondul este aproape integral privat. Proiectul Smart Living a creat primul strat de organizare: după 20 de ședințe cu locuitorii, 9 asociații de proprietari au fost constituite sau reînregistrate, iar 5 zone rezidențiale au fost reabilitate cu granturi europene de circa 169 000 de euro. **Asociațiile sunt infrastructura instituțională fără de care nicio reabilitare energetică a blocurilor nu poate începe.**

Limita principală este financiară, nu tehnică. 40% dintre respondenții din Edineț la sondajul comun SMARTFORM cer mecanisme inovatoare de finanțare pentru extinderea inițiativelor existente. Bugetul municipal nu poate reabilita blocurile private, astfel că ritmul depinde de granturi, credite parțial garantate, cofinanțare municipală și fonduri naționale de eficiență energetică.

Figura 7.4: Clădirile au cel mai mare consum și cel mai lent progres, iar blocurile abia au făcut primii pași spre reabilitarea energetică

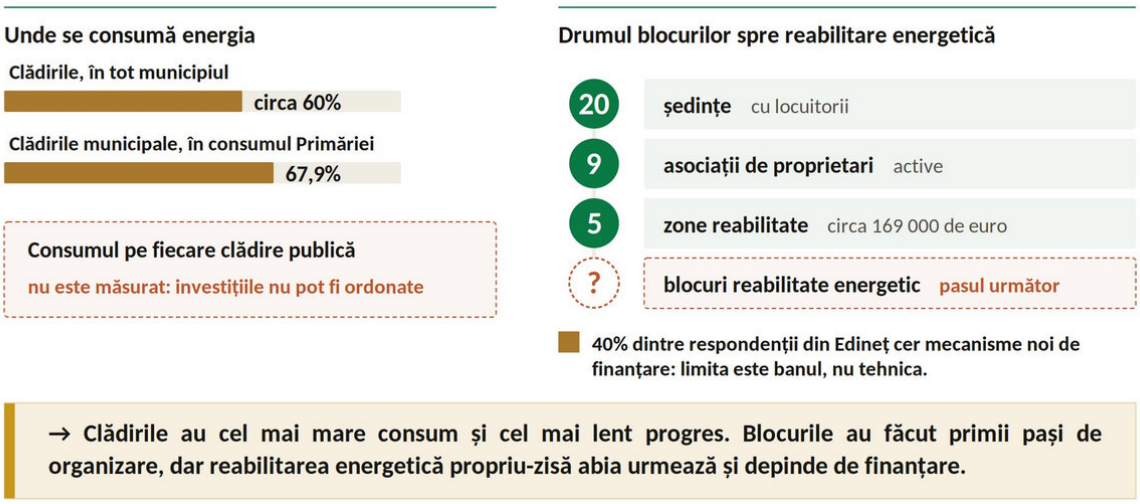

Sursa: PAEDC/SECAP al municipiului Edineț 2021-2030. Descrierea soluției Smart Edineț - Smart Living. SMARTFORM Joint Survey Report (2026).

→ Clădirile sunt sectorul cu cel mai mare consum și cu cel mai lent progres. Primăria nu își măsoară consumul pe clădiri, iar blocurile au abia primele asociații capabile să acceseze programe de reabilitare.

7.5 Managementul energetic: partea tehnică este construită, gestiunea lipsește

Primele trei verigi există, ciclul se rupe după date

Managementul energetic funcționează ca un ciclu: plan, investiții, date, consum măsurat, responsabil și raport, apoi ținte și buget decise pe cifre, care alimentează planul următor. Edinețul are primele trei verigi. Are plan climatic cu țintă pentru 2030, 340 kW solari pe active publice și sisteme care produc date: telegestiunea iluminatului, contoarele inteligente de la apă, datele din transport.

Ciclul se rupe după date. Consumul nu este măsurat pe fiecare clădire și serviciu. Nu există un responsabil dedicat pentru energie și climă și nici un raport public anual. Ținta există la nivelul municipiului, dar nu pe sectoarele Primăriei, astfel că bugetul nu poate fi decis pe cifre.

Figura 7.5: Ciclul managementului energetic municipal: primele trei verigi sunt realizate, ciclul se rupe după date

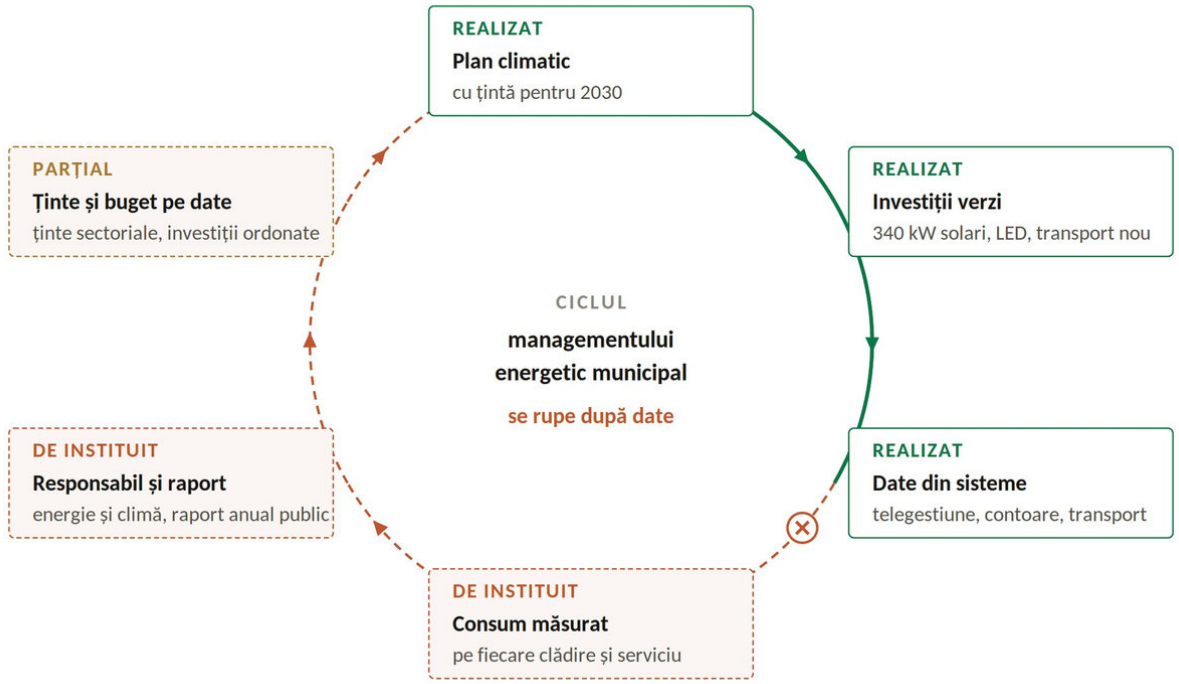

→ Edinețul are primele trei verigi: plan, investiții și date. Lipsesc cele care închid ciclul: consumul măsurat pe clădiri, un responsabil cu raport anual și bugetul decis pe cifre. Fără ele, efectul investițiilor nu se vede.

Sursa: PAEDC/SECAP al municipiului Edineț 2021-2030. Documentele Smart Edineț, SMARTFORM As-Is Situation Analysis (2026), secțiunea privind Daugavpils.

Reperul Daugavpils: management energetic ca procedură, nu ca tehnologie

În schimbul de bune practici SMARTFORM, orașul Daugavpils (Letonia) a adoptat un manual al sistemului de management energetic pentru sectoarele controlate direct de administrație, cu reduceri treptate și realizabile, în locul unor angajamente formale.

Ce se poate prelua este procedura. Nu tehnologia: valori de referință și ținte pe fiecare sector al Primăriei, consumul urmărit pe clădiri și servicii, un responsabil pentru energie și climă și bugetul fiecărui an construit pe aceste date.

Managementul energetic seamănă cu contabilitatea unei firme: investițiile fără evidență pot fi bune, dar nimeni nu poate spune cât au adus.

→ **Edinețul are investițiile unui sistem energetic modern, dar nu și gestiunea lui. Fără măsurare pe clădiri, responsabil și raport anual, efectul investițiilor verzi rămâne necunoscut.**

7.6 Corelarea cu SMARTFORM: energia, gestionată ca indicator strategic

Analiza situației de pornire a găsit, în toate regiunile partenere SMARTFORM, același tipar: decalajul nu este de ambiție, ci de capacitate de implementare, monitorizare și coordonare. 77% dintre respondenții din Edineț consideră instrumentele locale de planificare aliniate orientărilor Uniunii Europene. Aplicate la energie, principiile proiectului înseamnă:

- ☑ Date: consumul pe clădiri, producția solară, costurile serviciilor publice și emisiile, într-un singur sistem actualizat anual.
- ☑ Abordare intersectorială: un portofoliu unic de proiecte verzi pentru clădiri, apă, transport, iluminat și deșeuri, nu liste separate.
- ☑ Co-creare: asociațiile de proprietari și locuitorii implicați în reabilitarea energetică a blocurilor și a spațiilor publice.
- ☑ Bune practici: procedura de management energetic de la Daugavpils, adaptată la mărimea Edinețului.
- ☑ Achiziții verzi: criterii energetice în caietele de sarcini ale investițiilor publice.

7.7 Concluzia strategică: de la proiecte verzi la un sistem energetic gestionat

Edinețul a făcut saltul de la plan la implementare. Are energie solară pe active publice, iluminat inteligent, soluții digitale la apă, transport public nou, biciclete electrice și prima valorificare a biomasei.

În același timp, energia municipiului rămâne dominată de clădiri, transport și combustibili fosili. Primăria plătește direct sub 2% din consum, deci ținta climatică nu se poate atinge doar prin investițiile ei. Tranziția depinde de blocuri, de firme, de operatori și de mobilitate - iar acolo Primăria acționează prin reguli, exemplu, parteneriate și acces la finanțare.

Dacă investițiile deja făcute rămân gestionate izolat, municipiul nu le va valorifica integral: fără date anuale despre consum, producție, costuri și emisii, progresul față de plan nu poate fi arătat, iar mentenanța nu poate fi planificată.

Trecerea de la proiect la sistem este vulnerabilitatea principală a perioadei 2027-2031.

Reversul medaliei este o oportunitate reală. Edinețul a arătat, la scară mică, că proiectele verzi se pot plăti singure: iluminatul funcționează aproape integral pe energie proprie, iar cazanul pe biomasă se recuperează în circa trei ani.

Extinse la clădirile publice, la rețeaua de apă și la blocurile organizate în asociații, aceleași modele reduc în același timp costurile publice, facturile locuitorilor și emisiile.

Edinețul are proiecte verzi reale și rezultate dovedite la scară mică. Îi lipsesc managementul energetic, clădirile eficiente și extinderea serviciilor eficiente pe tot municipiul.

Testul reușitei are două întrebări: câte clădiri publice își au consumul măsurat și redus și câte blocuri sunt reabilitate energetic prin asociațiile lor.

7.8 Concluzii - Focus strategic

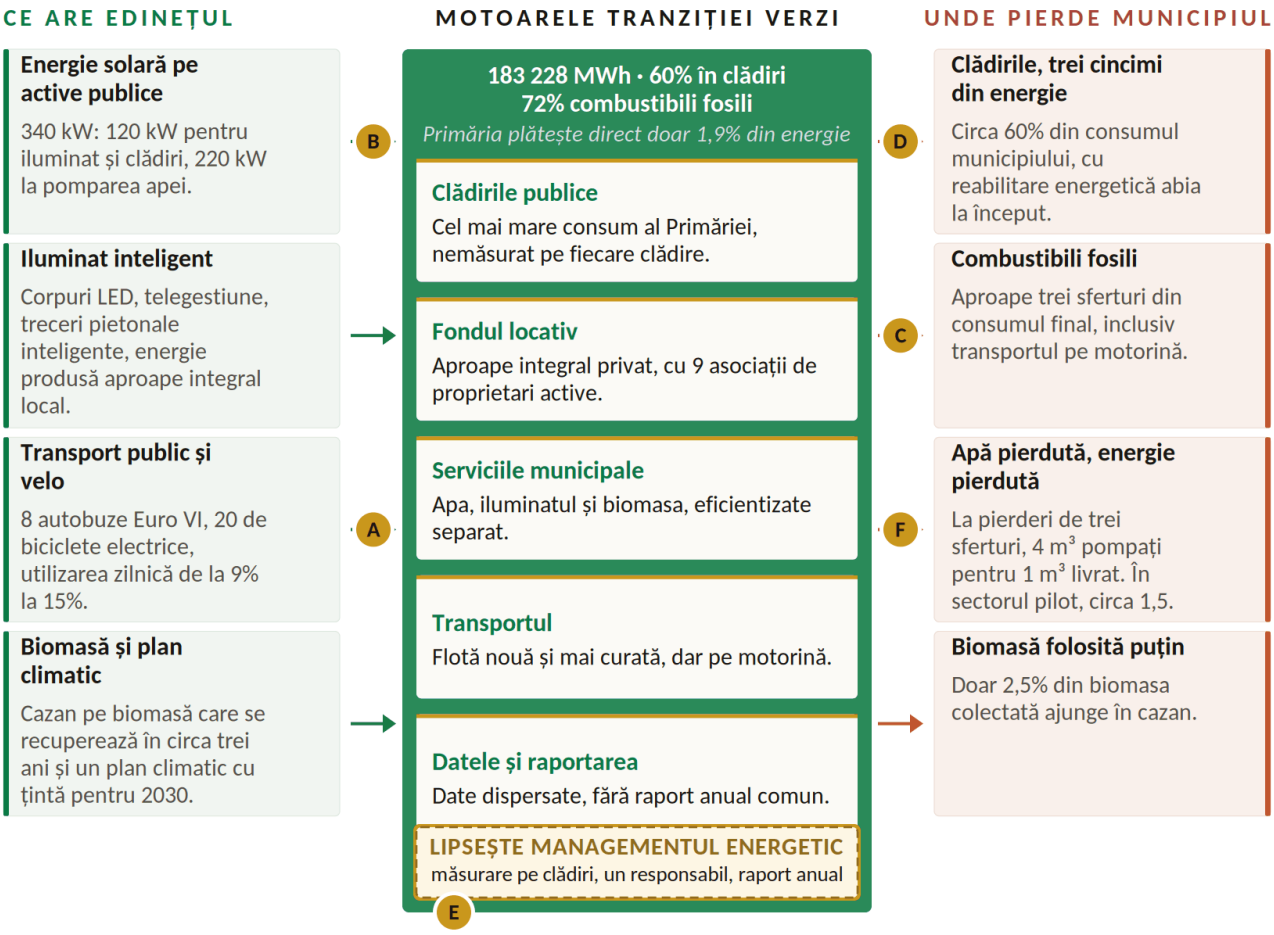

UNDE SE CERE INTERVENȚIA STRATEGIEI

A Mobilitate cu emisii mai mici
Utilizarea transportului public spre 20%, rețea velo extinsă și pregătirea treptată a autobuzelor cu emisii reduse.

B Prosumatori publici
Energie solară pe alte clădiri publice, stații și servicii, cu producția și consumul urmărite lunar.

C Clădiri publice eficiente
Audit energetic, termoizolare, încălzire modernă și iluminat interior eficient, ordonate după consumul măsurat.

D Blocuri reabilitate prin asociații
Sprijin pentru asociațiile de proprietari și instrumente financiare combinate: granturi, credite garantate, cofinanțare.

E Management energetic municipal
Un responsabil pentru energie și climă, consumul măsurat pe fiecare clădire și serviciu, ținte pe sectoare și raport public anual.

F Servicii municipale eficiente
Pierderile de apă reduse pe toată rețeaua și biomasa colectată folosită în mai multe cazane.

OPORTUNITATEA - NECESITATEA STRATEGICĂ

Edinețul a dovedit că poate produce energie pe propriile active și că proiectele verzi se pot plăti singure: iluminatul funcționează aproape integral pe energie proprie, iar cazanul pe biomasă se recuperează în circa trei ani. Extinse la clădiri și servicii, aceste modele reduc în același timp costurile publice și emisiile.

PROVOCAREA - DACĂ NU SE INTERVINE

Fără management energetic, investițiile verzi rămân insule: nu se măsoară, nu se compară și nu se întreține după un plan. Iar fără clădiri eficiente și blocuri reabilitate, ținta pentru 2030 nu se poate atinge doar prin proiectele Primăriei, care plătește direct sub 2% din consum.

8 MANAGEMENT ȘI GUVERNANȚĂ URBANĂ

8.1 Capacitatea administrativă: structura, personalul și continuitatea tehnică

Aparatul administrativ: al cincilea ca mărime dintre poli, al doilea raportat la populație

Municipiul Edineț este unul dintre cele șase municipii cu statut de pol de creștere ale Republicii Moldova, alături de Cahul, Comrat, Orhei, Soroca și Ungheni. Acestea sunt municipii de rang regional, desemnate să concentreze servicii, investiții și funcții administrative pentru teritoriile din jur, iar comparațiile se fac, de aceea, în interiorul acestui grup.

Primăria administrează un municipiu cu 12 369 de locuitori - orașul Edineț și satele Alexăndreni și Gordineștii Noi - cu 46 de unități de personal. În valoare absolută, este **al cincilea aparat administrativ din șase**: 46 de unități, față de 75,5 la Comrat și la Cahul, 72,0 la Orhei, 60,0 la Ungheni și 35,5 la Soroca.

Raportat la populație, ierarhia se inversează: 3,72 unități la 1 000 de locuitori, **al doilea cel mai ridicat raport din grup**, după Comrat (3,95) și înaintea Cahulului (3,40) și a Orheiului (3,24). Cifra include toate funcțiile administrative centrale, nu doar conducerea executivă, și este calculată pe aceeași bază pentru toate cele șase municipii.

Figura 8.1: Aparatul administrativ și populația, municipii cu statut de pol de creștere, 2026

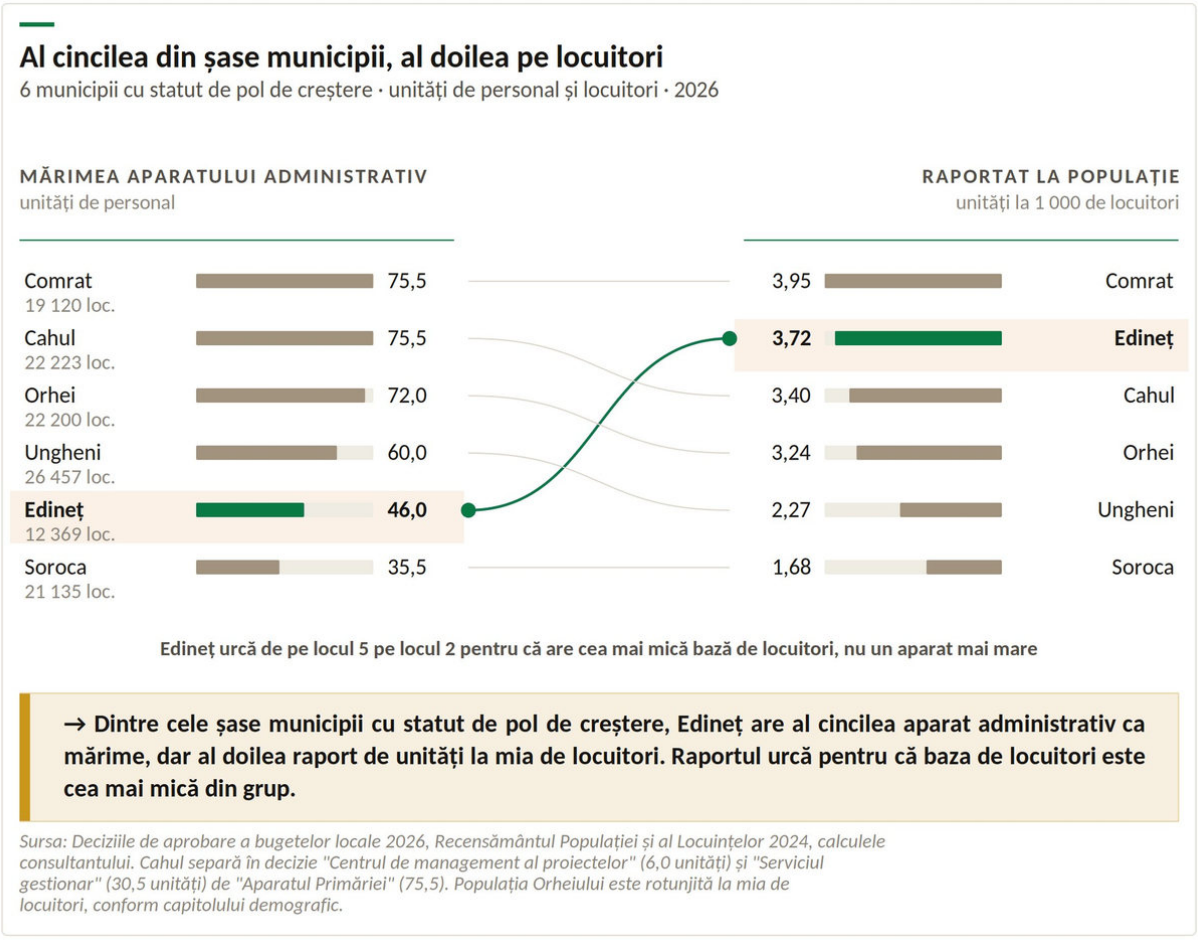

Raportul ridicat nu vine dintr-un aparat administrativ mare, ci dintr-o bază de locuitori mică și în scădere. **O primărie are costuri fixe minime - consiliu local, conducere executivă, contabilitate, funcții obligatorii prin lege - indiferent de câți locuitori are**, iar populația municipiului a scăzut cu 12,4% în ultimii cinci ani.

Tiparul se confirmă și pe cealaltă parte a bugetului: cheltuielile administrative ajung la 593 de lei per locuitor, cele mai mari dintre cele șase municipii comparate, în timp ce volumul de servicii prestate rămâne al doilea cel mai ridicat din grup, 3 099 lei per locuitor. Cât din acest raport ține de funcțiile obligatorii și cât de organizarea internă se poate stabili doar pe organigrama și statele de personal aprobate de Consiliul municipal.

Sursa: primariiputernice.gov.md, date operative 2026, actualizate la 02.07.2026.

→ Edineț are al cincilea aparat administrativ ca mărime dintre cele șase municipii, dar al doilea raport de unități la mia de locuitori, iar cheltuielile administrative per locuitor sunt cele mai mari din grup - pe o bază de contribuabili care scade.

Memoria instituțională: cunoștințele tehnice ale sistemelor noi nu sunt documentate

Iluminatul telegestionat, sistemele geografice, senzorii din rețeaua de apă-canal și platformele digitale au intrat în primărie în ultimii ani. Ele cer cunoștințe tehnice pe care aparatul nu le-a avut înainte și care sunt greu de înlocuit rapid.

Aceste cunoștințe **nu sunt fixate în proceduri, manuale și dosare de proiect**, ci stau la oamenii care au implementat investițiile. Riscul nu ține, așadar, de vârsta personalului, ci de faptul că plecarea unei singure persoane poate lăsa un sistem fără operator. Pentru reper, vârsta medie a funcționarilor publici din administrația publică locală era de 48,5 ani în 2024, potrivit rapoartelor Cancelariei de Stat. Structura pe vârste a personalului Primăriei Edineț urmează a fi solicitată de la Primărie și analizată separat.

Măsurile sunt concrete:

- ☑ Dosare digitale complete pentru fiecare proiect implementat
- ☑ Proceduri de operare scrise pentru fiecare sistem tehnologic instalat
- ☑ Un registru al contractelor de mentenanță în vigoare
- ☑ Manuale de utilizare pentru echipamentele și platformele-cheie
- ☑ Un transfer formal de cunoștințe la fiecare schimbare de personal
- ☑ Un plan anual de instruire pentru personalul tehnic
- ☑ O arhivă digitală a tuturor proiectelor derulate
- ☑ Un responsabil desemnat pentru cunoașterea instituțională

→ Experiența administrativă există, dar nu este scrisă nicăieri. Dacă omul pleacă, sistemul rămâne fără cel care știe să îl opereze.

8.2 Administrarea investițiilor realizate și costul operării lor

Administrarea post-investițională: costul de operare al sistemelor noi nu este planificat distinct

Pentru un municipiu de 12 369 de locuitori, portofoliul ultimilor ani este **neobișnuit de bogat**: transport public modernizat, iluminat inteligent, rețea de apeduct reabilitată cu Agenția de Dezvoltare Regională Nord și GIZ, stație de tratare a apei construită cu Agenția Austriacă pentru Dezvoltare, un proiect în curs pentru alte cartiere prin Fondul Național de Dezvoltare Regională, două proiecte Interreg și un centru sportiv multifuncțional în pregătire cu Agenția de Dezvoltare Regională. Fiecare dintre aceste investiții a creat un sistem sau un serviciu nou. Bugetul municipal acoperă cheltuielile curente de întreținere, însă pentru niciunul dintre aceste sisteme costul de operare nu a fost estimat pe durata de viață și nu are o linie distinctă, cu responsabil desemnat și plan anual.

Figura 8.2: Investițiile majore și condițiile lor de operare

Sursa: Descrierile soluțiilor Smart Edineț, sinteza consultantului.

Din aceste proiecte, municipiul a acumulat un patrimoniu variat de active fizice și digitale: autobuze, stații de transport, echipamente de iluminat, camere de supraveghere, sisteme informatice, stația de tratare a apei, infrastructura de apeduct, spații verzi, iar în curând centrul sportiv multifuncțional și infrastructura din cartierele reabilitate. **Nu există un registru unic al acestor active**, cu costul estimat al ciclului de viață, planul anual de mentenanță și responsabilul instituțional pentru fiecare categorie. Fără el, costul real de operare nu poate fi planificat multianual.

→ Problema nu este lipsa experienței de proiecte, ci riscul ca rezultatele lor să nu devină mecanisme permanente: finanțate, monitorizate și operate.

Costul de întreținere: un punct procentual echivalează cu 2,6% din veniturile proprii anuale

Activele create în 2022-2024 valorează 122,6 milioane de lei. Fiecare punct procentual de întreținere anuală a acestor active înseamnă 1,2 milioane de lei pe an - **echivalentul a 2,6% din veniturile proprii ale municipiului pentru un an întreg**. Raportat la suma pe care bugetul 2026 o rezervă pentru contribuții la proiecte investiționale, 14 milioane de lei, întreținerea a ceea ce a fost deja construit ar consuma aproape o zecime din acea alocare pentru fiecare punct procentual de cost anual.

Nu este o problemă de proiecte. **Este o problemă de model de operare**: fiecare investiție nouă adaugă un cost recurent anual la un buget care are un echilibru strâns între venituri proprii și cheltuieli curente. Costul de operare al sistemelor noi nu este planificat distinct, iar activele nu sunt reunite într-un registru unic - iar cifrele de mai sus arată că aceasta nu este o chestiune administrativă, ci una financiară.

NOTĂ Costul de întreținere de 1% este folosit ca unitate de măsură, nu ca estimare. Rata reală se stabilește pe categorii de active. Deflatorul de 67% pentru 2019-2024 este cel folosit în capitolul 2.

Serviciile publice: modernizate, dar fără indicatori de performanță

Transportul public, iluminatul stradal și rețeaua de apă-canal au trecut printr-o modernizare vizibilă în ultimii ani, inclusiv reabilitarea realizată cu Agenția de Dezvoltare Regională Nord și GIZ și stația de tratare construită cu Agenția Austriacă pentru Dezvoltare. Niciunul dintre aceste servicii nu are însă indicatori de performanță. **Fără ei, Primăria nu poate compara costurile în timp, nu poate demonstra eficiența investițiilor și nu poate fundamenta tarife, subvenții sau decizii de extindere**. Serviciile funcționează, dar nu pot fi gestionate pe bază de indicatori.

Figura 8.3: Serviciile publice și indicatorii de performanță recomandați

Sursa: Decizia Consiliului municipal Edineț nr. 8/28 din 17.12.2025 (bugetul 2026), descrierile soluțiilor Smart Edineț, sinteza consultantului.

→ Serviciile sunt modernizate, dar nu sunt conduse prin cifre: nici întreprinderile municipale, nici serviciile-cheie nu au contracte de performanță, indicatori operaționali și raportare anuală standardizată.

Managementul energetic și climatic: investiții realizate, fără monitorizare instituțională

Investiția verde a municipiului are cifre în teren: panouri fotovoltaice pentru iluminatul public și clădiri (120 kW), o stație de pompare alimentată din surse regenerabile la rețeaua de apă-canal (220 kW), biomasă, transport public nou și planul de acțiune pentru energie durabilă și climă.

Ce lipsește este funcția care le măsoară: nicio unitate din primărie nu urmărește economiile, emisiile de dioxid de carbon și impactul bugetar al acestor investiții.

Direcția este tratată pe larg în capitolul privind eficiența energetică, secțiunea 7.5, care prezintă reperul practicii Daugavpils privind managementul energetic sistematic.

Figura 8.4: Indicatorii energetici și stadiul monitorizării lor

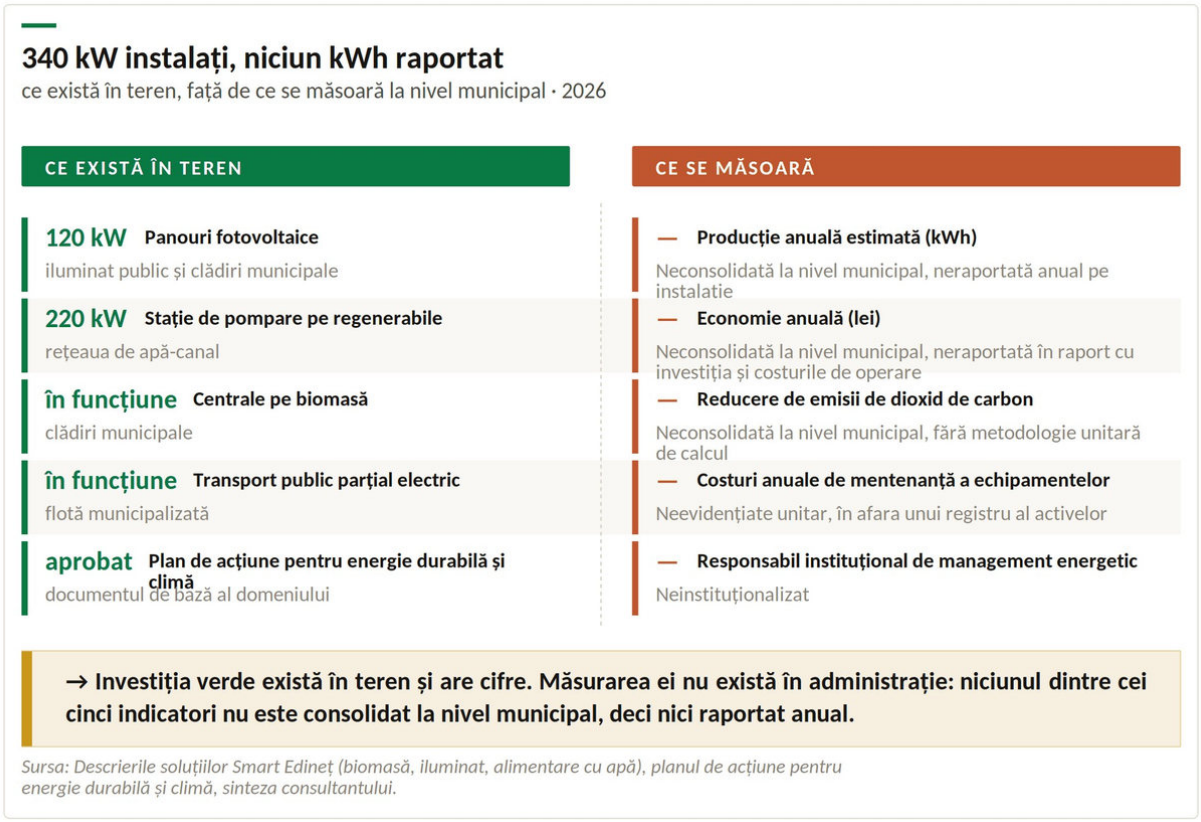

Sursa: Descrierile soluțiilor Smart Edineț (biomasă, iluminat, alimentare cu apă), planul de acțiune pentru energie durabilă și climă, sinteza consultantului.

→ Investiția verde există în teren și are cifre. Măsurarea ei nu există în administrație: economiile, emisiile, mentenanța și extinderea nu sunt urmărite de nicio funcție.

8.3 Capacitatea financiară: bugetul local și marja de manevră

Structura bugetului 2024: venituri proprii 38%, transferuri 47,3%, investiții 44% din cheltuieli

Tabelul 8.1: Indicatorii de bază ai bugetului municipal, executat 2024

VENITURI TOTALE	VENITURI PROPRII	TRANSFERURI
123,6 MIL. LEI	**46,9 MIL. LEI**	**58,4 MIL. LEI**
→ 9 990 lei pe locuitor	→ 3 790 lei pe locuitor, locul 3 între cei șase poli	→ 47,3% din venituri
CHELTUIELI TOTALE	**INVESTIȚII (ACTIVE NEFINANCIARE)**	**SOLDUL ANULUI**
129,8 mil. lei	**57,1 MIL. LEI**	**−6,2 mil. lei**
→ 10 494 lei pe locuitor	→ 4 620 lei pe locuitor, locul 1 între cei șase poli	→ acoperit din soldurile anilor precedenți

→ Municipiul Edineț investește mai mult decât colectează din venituri proprii: 57,1 milioane de lei investiții față de 46,9 milioane venituri proprii. Capacitatea lui investițională este reală, dar nu este proprie.

NOTĂ: Veniturile proprii = impozite și taxe (cod ECO 11) plus alte venituri (cod ECO 14), fără transferuri și granturi. Investiții = active nefinanciare (cod ECO 3). Soldul anului = diferența dintre veniturile și cheltuielile executate.

Sursa: calculele Europolis International în baza execuției bugetare a autorităților publice locale, Ministerul Finanțelor, 2024, populația - Recensământul 2024.

Veniturile proprii: o performanță reală, obținută pe o bază care se micșorează

Între 2019 și 2024, veniturile proprii ale municipiului au crescut de la 19,5 la 46,9 milioane de lei - de 2,4 ori nominal. Ajustat cu inflația cumulată a perioadei, circa 67%, **creșterea reală este de 44%**. În același interval, populația municipiului a scăzut cu 12,4%.

Municipiul a încasat, deci, real cu 44% mai mult de la o bază cu 12% mai mică. Performanța este a bazei fiscale locale, nu a transferurilor. **Problema apare la destinație, nu la colectare**.

Investițiile: de trei ori mai mari în doi ani, finanțate din afara bugetului local

Tabelul 8.2: Investițiile raportate la veniturile proprii, executat 2024

Municipiul	Investiții, mil. lei	Investiții / venituri proprii
Edineț	**57,1**	**121,9%**
Soroca	43,7	74,0%
Cahul	61,2	59,9%
Ungheni	48,6	57,2%
Comrat	30,0	42,6%
Orhei	23,2	23,8%

→ **Edineț este singurul dintre cele șase municipii care investește mai mult decât încasează din surse proprii. Programul investițional al municipiului este, în proporție decisivă, finanțat din afara bugetului local.**

Sursa: calculele Europolis International în baza execuției bugetare 2024, Ministerul Finanțelor.

Ponderea investițiilor în cheltuielile totale a urcat de la 27% în 2022 la 41% în 2023 și 44% în 2024. În trei ani, municipiul a creat active de 122,6 milioane de lei. Aceasta este explicația vizibilă a modernizării: transport public, iluminat inteligent, apeduct, stație de tratare, platforme digitale. **Este și explicația invizibilă a riscului care urmează**.

Bugetul 2026 comparativ: colectare pe locuitor peste media grupului, transferuri 49,3%

Pentru 2026, Edineț planifică cea mai mare diferență dintre cheltuieli și venituri dintre municipiile comparate, atât ca pondere, cât și per locuitor (Figura 8.7). Comparația care urmează folosește o singură sursă pentru toate cele șase municipii, rapoartele Ministerului Finanțelor, ca cifrele să stea pe aceeași metodologie.

Figura 8.5: Structura veniturilor aprobate pentru 2026

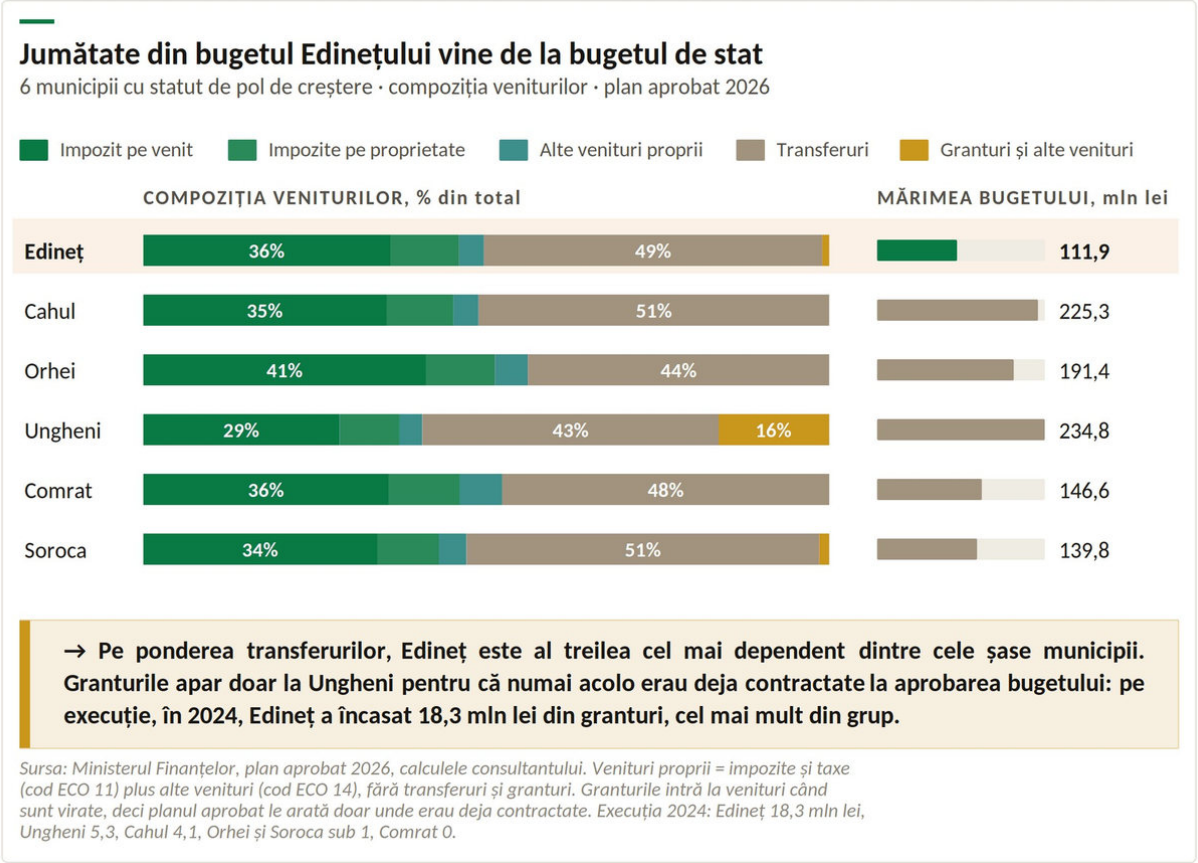

Pe ponderea transferurilor de stat, Edineț este al treilea cel mai dependent dintre cele șase municipii: 49,3%, după Soroca (51,4%) și Cahul (51,1%). Pe autonomia fiscală strictă - impozitele pe proprietate și taxele locale - are 10,0% din venituri, într-un grup foarte omogen, între 8,8% la Ungheni și 10,3% la Comrat.

În valoare absolută, impozitul pe venit este cel mai mic dintre cele șase municipii. **Granturile apar în planul aprobat doar la Ungheni, 37,8 milioane de lei, fiindcă numai acolo erau deja contractate la momentul aprobării bugetului**.

Granturile intră la venituri când sunt virate. Pe execuție, imaginea este alta: în 2024, municipiul Edineț a încasat 18,3 milioane de lei din granturi, cel mai mult dintre cele șase municipii, față de 5,3 milioane la Ungheni și 4,1 la Cahul. Raportat însă la populație, imaginea se schimbă.

Figura 8.6: Indicatorii bugetari pe locuitor, plan 2026

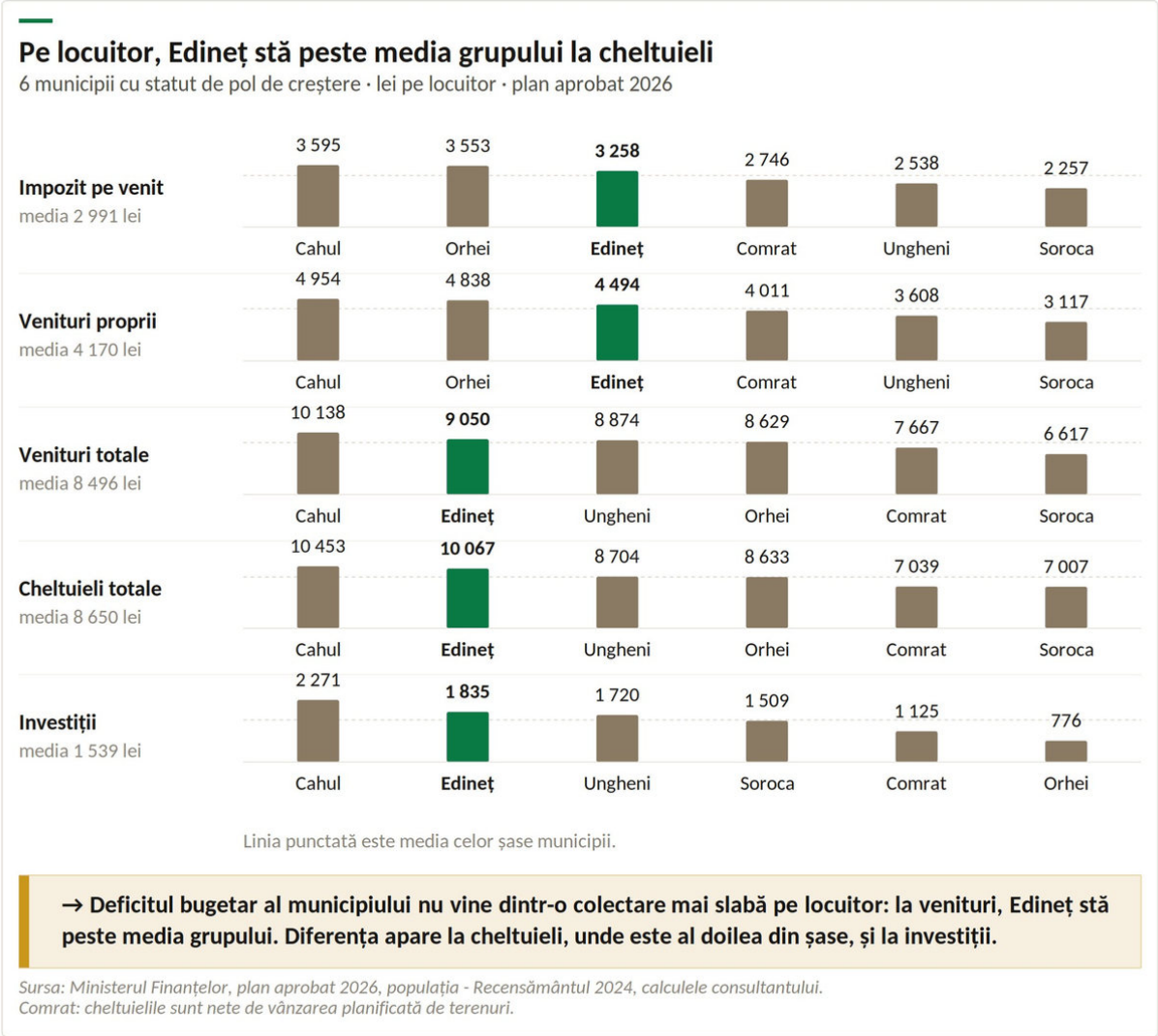

Edineț colectează 3 258 lei impozit pe venit și 4 494 lei venituri proprii per locuitor - al treilea din grup la ambii indicatori, după Cahul și Orhei, înaintea Comratului, Ungheniului și Sorocii. Cheltuiește 10 067 lei per locuitor, al doilea după Cahul.

Nevoia de echilibrare din sold nu vine, așadar, dintr-o colectare mai slabă pe locuitor, ci din volumul investițiilor aflate simultan în cofinanțare și în operare, raportat la o bază de locuitori mică.

Bugetul 2026 se echilibrează din soldul anilor precedenți: 12,6 milioane de lei

Bugetul aprobat pentru 2026 prevede venituri de 111,9 milioane de lei și cheltuieli de 124,5 milioane. Bugetele locale se aprobă echilibrat: diferența de 12,6 milioane, 10,1% din cheltuieli, **se acoperă din soldul de mijloace bănești al anilor precedenți, nu prin împrumut**. Este cea mai mare diferență dintre cele șase municipii, iar procentul ascunde scara: fiind cel mai mic municipiu din grup, Edineț folosește pentru echilibrare de peste trei ori mai mult pe locuitor decât Cahul, 1 018 lei față de 315 lei.

Cifra se citește cu o precizare: în bugetele locale, cofinanțarea proiectelor se planifică la cheltuieli, iar grantul extern intră la venituri abia când este virat.

Un buget care cofinanțează proiecte apare, prin construcție, cu diferență negativă. Ungheni, cu 37,8 milioane de lei granturi deja înscrise la venituri, apare cu sold pozitiv.

Diferența planificată măsoară, în bună parte, efortul de cofinanțare, nu o dezechilibrare a cheltuielilor curente.

Figura 8.7: Bugetele aprobate pentru 2026, municipii cu statut de pol de creștere

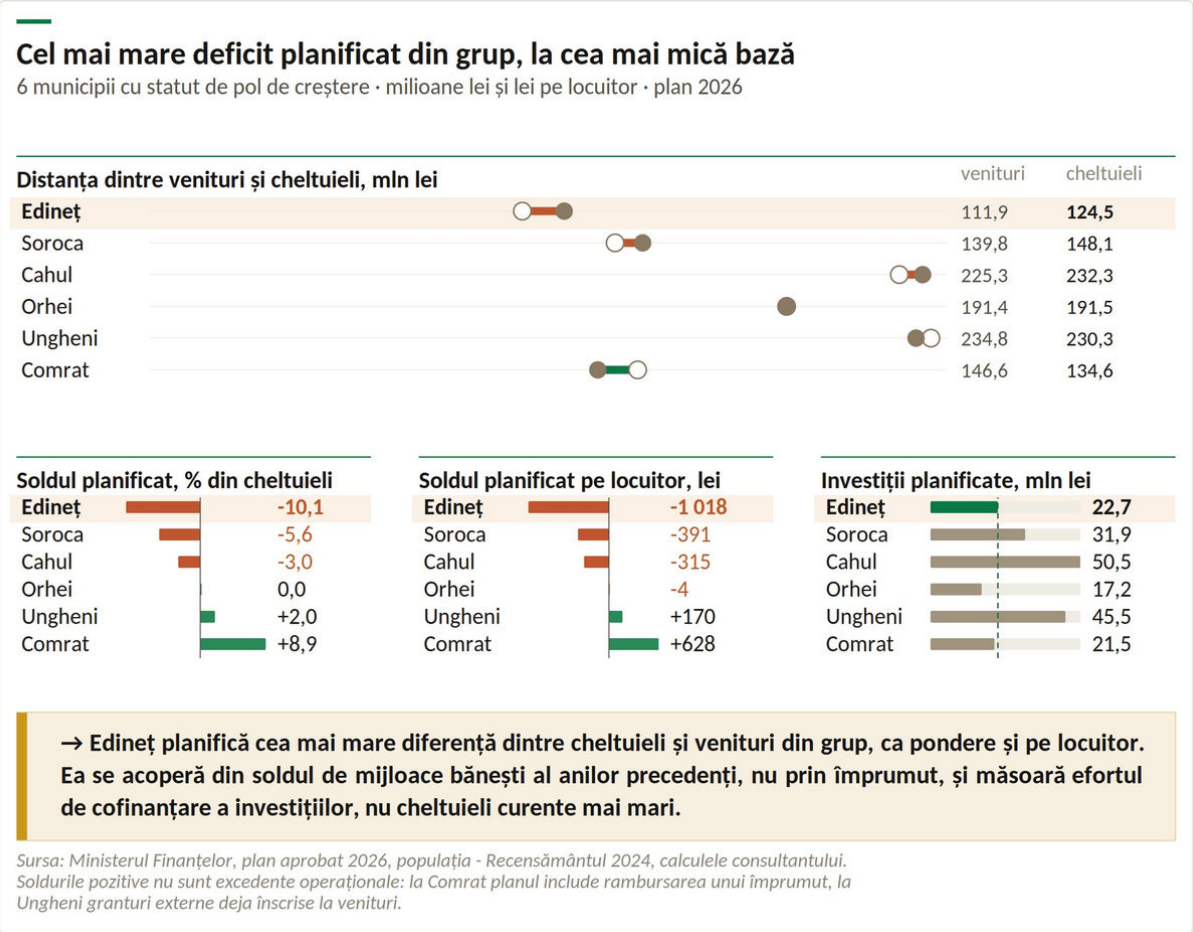

Seria de execuție arată de unde vine soldul și cât a mai rămas din el. Anul 2022 a adus un excedent de 35,3 milioane de lei, în bună parte din granturi externe de 37,4 milioane încasate atunci. Anii următori l-au consumat: −17,2 milioane în 2023, −6,2 în 2024, −1,0 în 2025.

Din soldurile cumulate ale anilor 2017-2025, estimate la circa 26,7 milioane de lei, planul aprobat pentru 2026 folosește 12,6 milioane, iar planul precizat la 30 iunie - deja 23,2 milioane.

Soldul este o resursă care se epuizează, nu un mecanism. La aceasta se adaugă diferența dintre planificare și execuție din 2023, când s-a executat 75% din bugetul precizat la venituri și 78% la cheltuieli - an în care granturile externe încasate au fost de 0,2 milioane de lei, față de 37,4 milioane în 2022 și 18,3 milioane în 2024.

Prin urmare, întrebarea pentru 2027-2031 nu este dacă bugetul se echilibrează, ci din ce se va echilibra după ce soldul acumulat se consumă: planificare multianuală a cofinanțărilor, monitorizarea execuției și maturitatea proiectelor.

Tabelul 8.3: Bugetul municipiului Edineț, execuție 2017-2025 și plan 2026, milioane lei

Anul	Venituri	Cheltuieli	Sold	Transferuri în venituri	Investiții	Granturi externe
2017	39,5	34,8	+4,7	55,4%	5,9	2,1
2018	48,2	47,6	+0,6	48,9%	9,5	5,7
2019	53,2	55,4	−2,2	53,3%	14,5	5,4
2020	54,7	51,2	+3,6	52,9%	4,6	1,8
2021	74,4	65,3	+9,1	44,5%	17,5	11,7
2022	113,0	77,7	+35,3	37,6%	21,0	37,4
2023	90,6	107,8	−17,2	55,8%	44,4	0,2
2024	123,6	129,8	−6,2	47,3%	57,1	18,3
2025	119,4	120,4	−1,0	49,0%	33,9	6,9
2026 aprobat	111,9	124,5	−12,6	49,3%	22,7	1,2
2026 precizat (30.06)	118,9	142,1	−23,2	52,3%	28,3	1,2

NOTĂ Execuție anuală la 31 decembrie pentru 2017-2025. Investiții = active nefinanciare (cod ECO 3). Granturi externe = cod ECO 13. Pentru 2026, planul aprobat și planul precizat la 30 iunie 2026. Soldul este diferența dintre venituri și cheltuieli în anul respectiv.

Figura 8.8: Soldul anual și granturile externe, 2017-2026

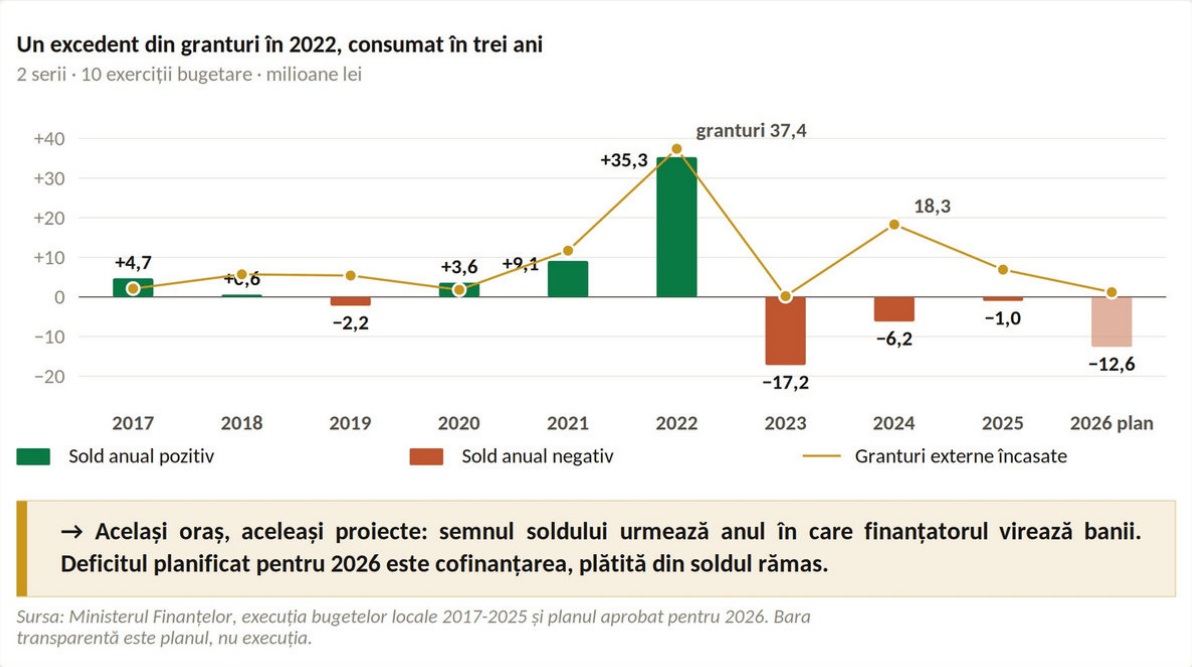

Sursa: Ministerul Finanțelor, execuția bugetelor locale 2017-2025 și planul aprobat pentru 2026. Bara transparentă este planul, nu execuția.

→ Raportat la populație, Edineț nu colectează mai puțin decât municipiile comparabile. Bugetul 2026 se echilibrează însă din soldul anilor precedenți, în cea mai mare proporție din grup - iar acest sold se epuizează.

Notă metodologică: două surse pentru bugetele 2026 și ce arată fiecare

Diagnosticul compilat a lucrat pe deciziile de aprobare a bugetelor 2026 ale celor șase municipii. Secțiunea de față folosește raportarea Ministerului Finanțelor (Trezoreria de Stat), pe aceeași clasificație pentru toate municipiile. Unde cele două surse diferă, diferența vine din structura deciziilor, nu din erori de calcul:

- ☑ Cahul: decizia bugetară nu detaliază veniturile pe articole. Diagnosticul compilat a dedus transferuri de 133 100,0 mii lei (59,1%). Raportarea MF indică 115 220,2 mii lei (51,1%)
- ☑ Soroca: decizia dă venituri de 139 400,8 mii lei, transferuri de 65 248,7 (46,8%) și deficit de 8 700,0 (−5,9%, −412 lei per locuitor). MF: 139 840,6, transferuri 71 928,5 (51,4%), sold −8 260,2 (−5,6%, −391 lei)
- ☑ Comrat: decizia tratează rambursarea împrumutului de 12 000 mii lei ca cheltuială și vânzarea de terenuri de 10 000 ca sursă de finanțare a deficitului, de unde cheltuieli de 156 586,2 și deficit de 10 000,0 (−6,4%, −524 lei per locuitor). MF le înregistrează ca operațiuni de finanțare și active, de unde cheltuieli nete de 134 586,2 și sold +12 000,0
- ☑ Autonomia fiscală strictă: pe deciziile bugetare, 5,64% la Edineț, 6,30% la Soroca, 6,33% la Ungheni. Pe clasificația MF (impozite pe proprietate + taxe locale, ECO 113 + 114), 10,0%, 9,0% și 8,8%. Ambele baze duc la aceeași constatare: Edineț nu este semnificativ mai jos decât ceilalți
- ☑ Impozitul pe venit per locuitor: pe impozitul din salarii din decizii, Edineț (3 258 lei) este al doilea dintre patru municipii comparabile, după Orhei (3 342) și peste Comrat (2 513) și Soroca (2 260). Pe MF, cu toate componentele și toate cele șase municipii, este al treilea (Figura 8.6)
- ☑ Execuția bugetară 2021-2026: diagnosticul compilat a folosit datele furnizate de Primăria Edineț (situație iunie 2026, 2026 execuție parțială). Tabelul 8.3 folosește raportarea MF, pe aceeași bază pentru toți anii. Concluziile coincid: excedent în 2022, deficit în 2023, sold în epuizare

8.4 Instrumentele de guvernanță: date, indicatori, raportare, participare

Sistemele digitale: șase platforme funcționale, fără integrare între ele

Platforma SmartEdineț, SUNEMI, PUG digital, sistemul de poziționare și taxare al transportului public, telegestiunea iluminatului și senzorii din rețeaua de apă-canal formează o infrastructură digitală reală, confirmată și de includerea municipiului în grupul național pilot al platformei e-APL, alături de Cahul, Ungheni și Strășeni.

Fiecare sistem funcționează separat. **Niciunul nu comunică cu celelalte printr-un instrument unic de monitorizare**, iar responsabilitatea actualizării și utilizării datelor în decizii nu este atribuită niciunei funcții din organigramă.

Municipiul are, deci, șase surse de date și niciun instrument care să le reunească.

Un sistem municipal de date funcțional reunește, minimal: date bugetare și de execuție financiară, investiții și proiecte, transport public, iluminat public, apă-canal, consum energetic, autorizații și certificate emise, portofoliul de proiecte, sesizări și reclamații ale cetățenilor, participare publică și indicatorii strategiei de dezvoltare.

Datele există deja, în sisteme separate.

Respectiv, pasul următor nu este o achiziție tehnologică, ci integrarea lor într-un "Sistem municipal de date și monitorizare strategică Edineț 2030", cu o componentă internă de gestiune și una publică de raportare - propunerea diagnosticului compilat.

Figura 8.9: Sistemele digitale și nivelul lor de integrare

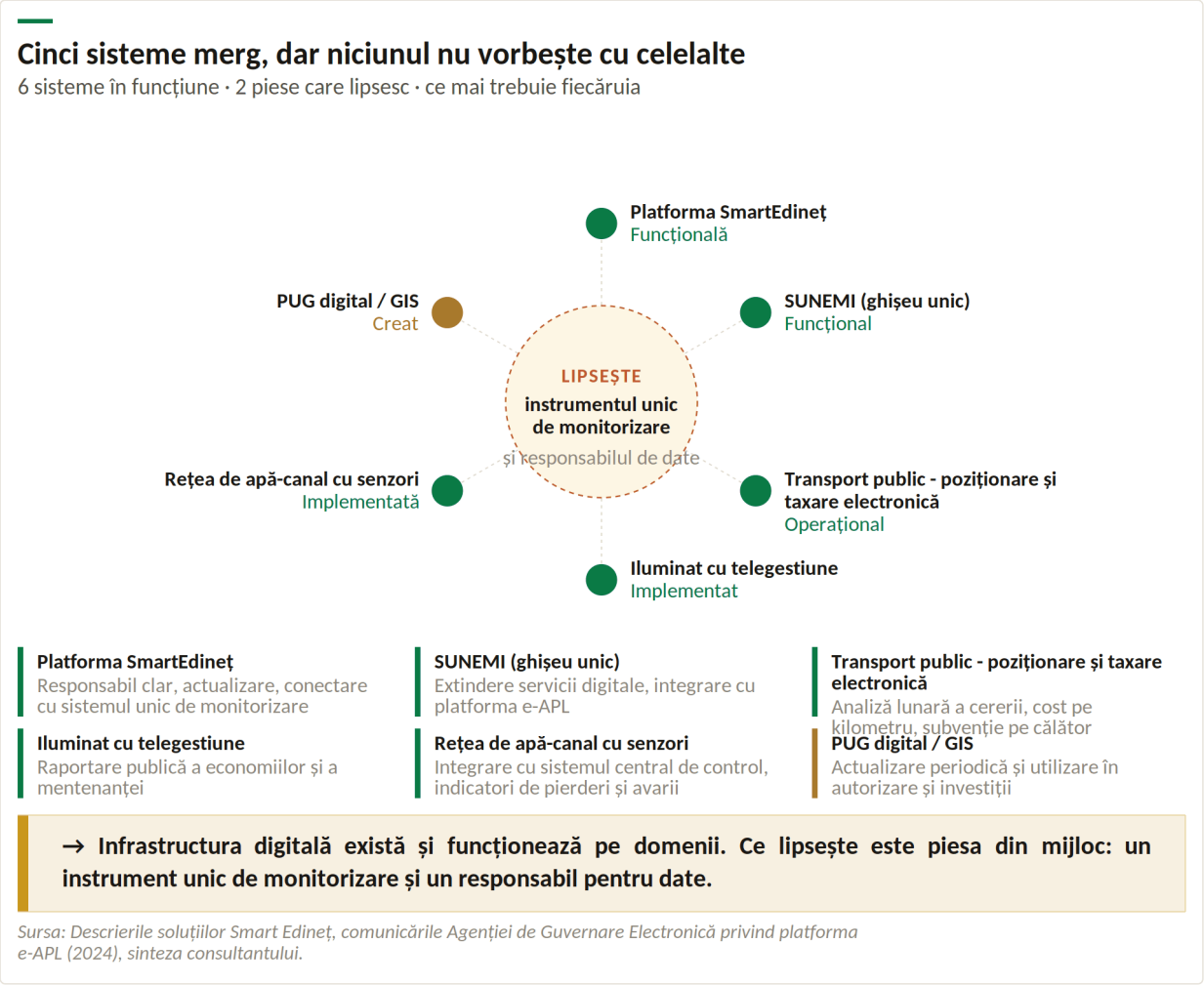

Sursa: Descrierile soluțiilor Smart Edineț, comunicările Agenției de Guvernare Electronică privind platforma e-APL (2024), sinteza consultantului.

→ Sistemele digitale există, sistemul de date nu. Lipsesc componenta publică de raportare, responsabilul instituțional și procedura prin care datele intră în bugetare, planificare și monitorizarea serviciilor.

Participarea publică: rezultate reale, dependente de proiecte

Municipiul are o **bază de participare comunitară peste nivelul obișnuit al unui municipiu de această dimensiune**: asociații de proprietari constituite și bugetare participativă finanțată direct din bugetul local.

Cetățenii nu au fost doar consultați. Au fost implicați direct, prin proiecte de cartier, asociații de proprietari și reabilitarea spațiilor comune.

Figura 8.10: Rezultatele participării publice

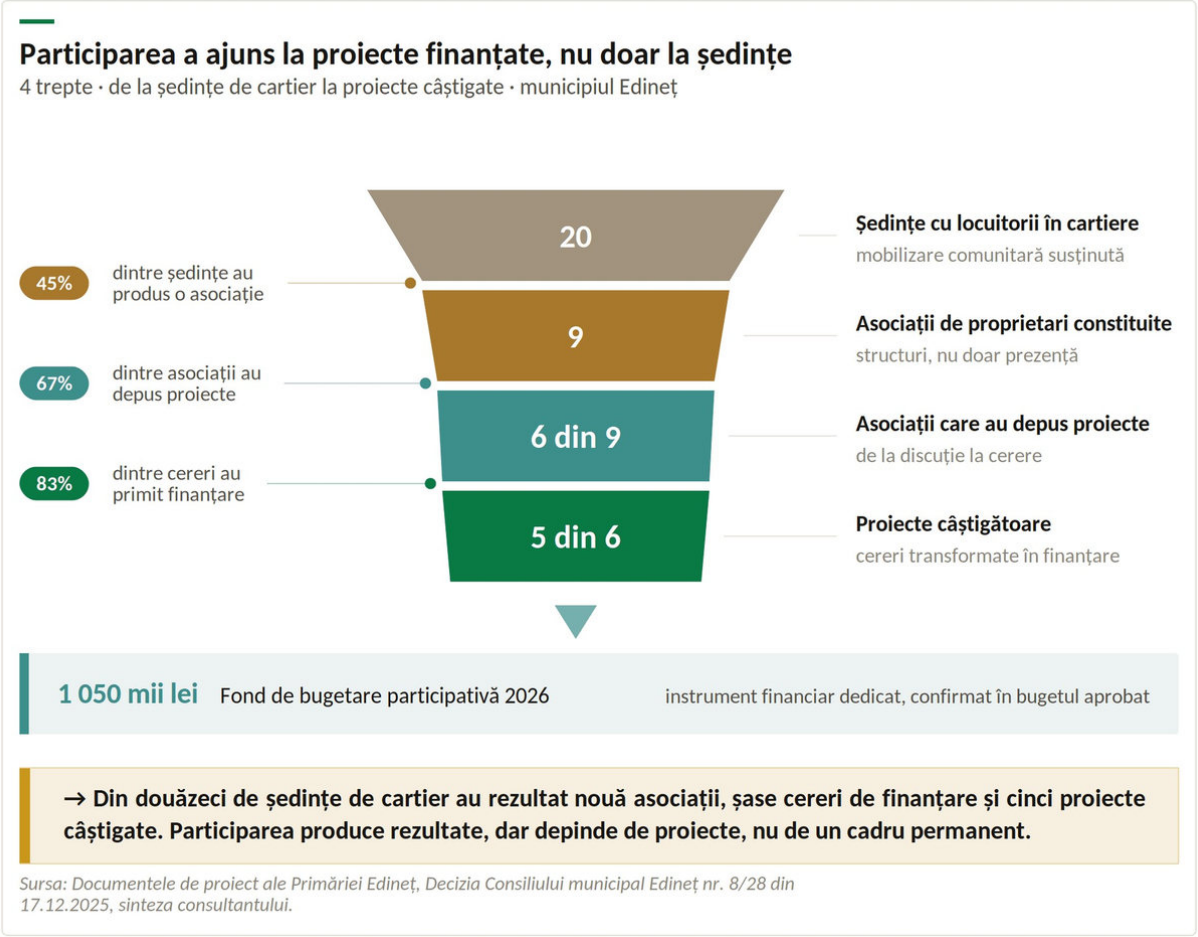

Sursa: Documentele de proiect ale Primăriei Edineț, Decizia Consiliului municipal Edineț nr. 8/28 din 17.12.2025, sinteza consultantului.

Evaluarea participativă din 2026 confirmă această capacitate. La al treilea atelier al Living Lab, desfășurat pe 31 iulie, membrii au evaluat Grădina Publică "Vasile Alecsandri" prin metoda SMARTFORM "Psychogeography Walk", au identificat probleme pe zone funcționale și au stabilit ordinea de prioritate a intervențiilor (a se vedea capitolul de planificare teritorială, secțiunea 6.6).

Participarea a produs, așadar, nu doar propuneri, ci dovezi diagnostice utilizabile direct în planificare.

Ce lipsește nu este participarea, ci **un mecanism anual permanent** - un laborator urban participativ - legat de planificare, bugetare, testarea soluțiilor și monitorizarea strategiei. Astăzi, participarea pornește când începe un proiect și se oprește când proiectul se încheie.

→ Co-planificarea funcționează, dar pornește și se oprește odată cu proiectul. Mecanismul anual permanent, legat de bugetarea participativă, monitorizarea strategiei și proiectele de cartier, rămâne de formalizat.

Monitorizarea strategiei precedente: planificare anuală, fără raportare anuală

Strategia precedentă a prevăzut implementare prin planuri anuale și trimestriale, cu implicarea administrației publice locale, a locuitorilor, a societății civile, a agenților economici și a partenerilor externi. Planificarea a existat.

Raportarea anuală nu a fost instituționalizată: nu se poate spune, an de an, ce acțiuni au fost implementate, ce indicatori au fost atinși, ce proiecte au fost amânate și ce s-a învățat din fiecare ciclu.

→ Planificarea strategică există, raportarea anuală nu. Piesa care lipsește este un raport anual de progres, cu indicatori măsurabili și corelare directă cu bugetul și portofoliul de proiecte.

Portofoliul de proiecte: structură dedicată și cofinanțare alocată, fără registru unic

Serviciul de implementare a proiectelor, cu 2 unități integrate în organigramă alături de mediatorii comunitari, este un activ real: **puține municipii de această mărime au o funcție dedicată explicit acestui rol**.

Bugetul 2026 alocă separat 14 milioane de lei pentru contribuții la proiecte investiționale, aproximativ 1 132 lei per locuitor.

Figura 8.11: Contribuțiile bugetare pentru proiecte, 2026

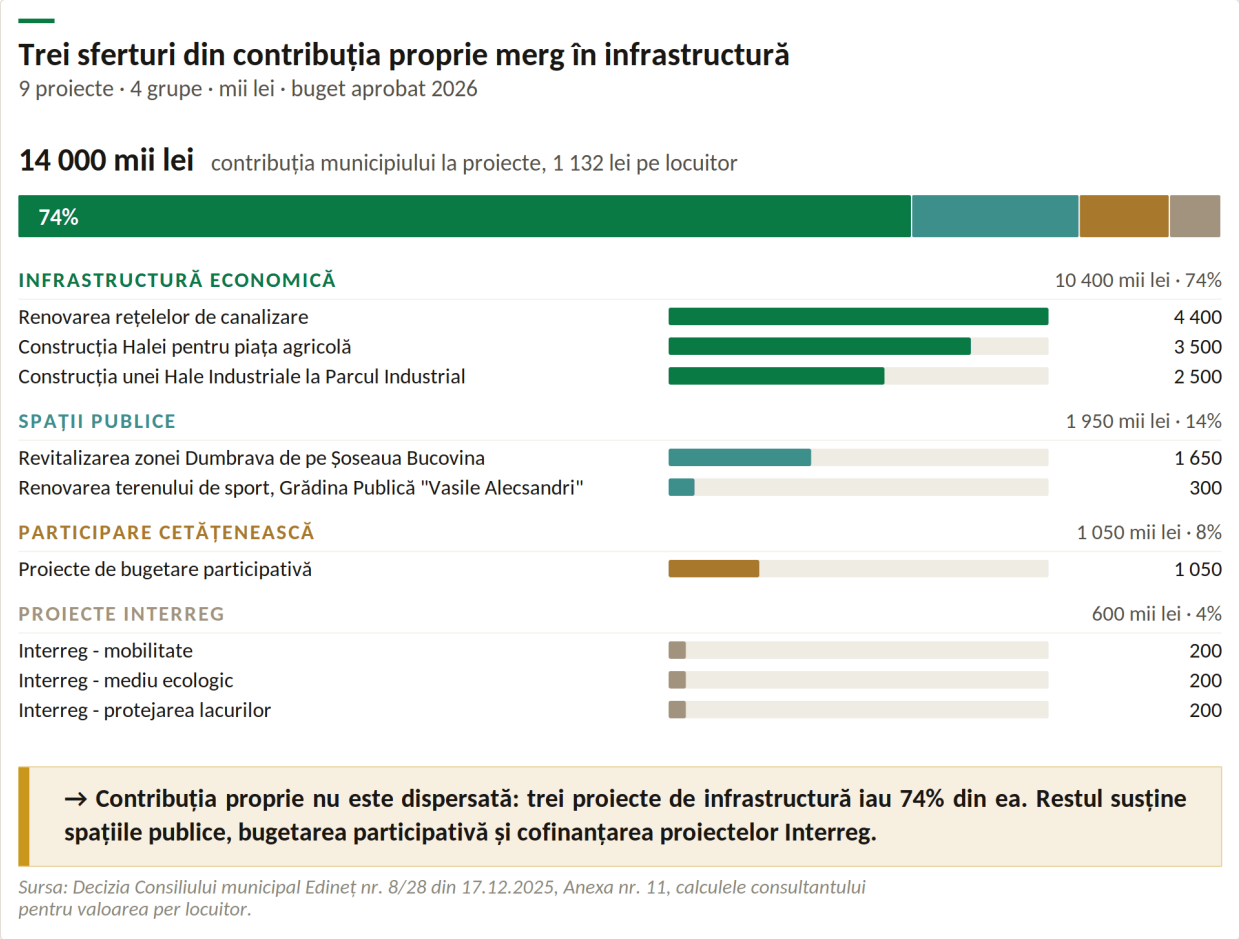

Sursa: Decizia Consiliului municipal Edineț nr. 8/28 din 17.12.2025, Anexa nr. 11, calculele consultantului pentru valoarea per locuitor.

Ce lipsește nu este capacitatea de a atrage proiecte, ci **un registru unic 2027-2031** care să reunească toate inițiativele, indiferent de finanțator, cu maturitate, cost, sursă, responsabil, statut și indicatori, corelat cu documentul urbanistic general, planul de mobilitate urbană, documentele de energie și climă și principiile SMARTFORM.

→ Capacitatea de atragere și implementare există. Lipsește portofoliul unic 2027-2031, prioritizat și monitorizat, corelat cu documentele urbanistice, climatice și financiare.

8.5 Rolul regional și parteneriatele de dezvoltare

Parteneriatele externe: rețea activă, gestionată proiect cu proiect

Municipiul cooperează cu Agenția de Dezvoltare Regională Nord și GIZ pentru modernizarea apeductului, cu Agenția Austriacă pentru Dezvoltare pentru stația de tratare a apei, cu Fondul Național de Dezvoltare Regională pentru noul proiect de cartiere, cu programul Interreg pentru două proiecte europene și cu Agenția de Dezvoltare Regională pentru centrul sportiv multifuncțional. Rețeaua este activă și diversă. **Fiecare relație funcționează însă separat, legată de un proiect anume, nu ca parte a unei strategii de cooperare pe termen lung**.

→ **Parteneriatele externe funcționează, dar se administrează proiect cu proiect. Nu există o hartă unică a parteneriatelor active și potențiale.**

Rolul de pol regional: o zonă de influență de peste 150 de mii de locuitori, încă nevalorificată

Zona de influență economică a municipiului - raioanele Edineț, Briceni, Dondușeni și Ocnița - numără peste 150 de mii de locuitori, de peste 12 ori populația proprie.

Rolul de pol regional nu este însă transformat încă într-o sursă de finanțare sau de eficiență funcțională.

Întrebarea practică este cum se monetizează sau se operaționalizează această funcție. Direcțiile concrete, care pot deveni obiective ale strategiei, sunt:

- ☑ Servicii publice intercomunitare, oferite contra cost sau prin acorduri de cooperare raioanelor din zona de influență
- ☑ Parteneriate formale cu localitățile din jur pentru proiecte comune de infrastructură sau mediu
- ☑ Extinderea transportului public la nivel regional, nu doar în interiorul municipiului
- ☑ Servicii educaționale și sociale regionale, care să justifice investițiile deja făcute
- ☑ Cooperare instituțională formalizată cu raionul Edineț
- ☑ Valorificarea Parcului Industrial, a pieței agricole și a viitorului centru sportiv multifuncțional ca servicii cu acoperire regională, nu doar municipală

→ **Municipiul are statut și funcții de pol regional, fără mecanismele financiare sau instituționale prin care acest rol să fie valorificat.**

8.6 Corelarea cu SMARTFORM: guvernanță integrată, participativă și bazată pe date

În sondajul comun SMARTFORM, aproximativ 77% dintre respondenții din Edineț au apreciat că instrumentele locale de planificare sunt aliniate cadrului european, iar aproximativ 66% au evidențiat relevanța măsurilor de reducere a emisiilor asociate transportului public.

În același timp, 58% au considerat insuficient accesul la date fiabile, iar 40% au indicat necesitatea identificării unor mecanisme inovatoare de finanțare.

Vulnerabilitatea principală nu este lipsa orientării strategice, ci capacitatea de a măsura, finanța și susține pe termen lung implementarea.

Analiza comparativă SMARTFORM identifică aceleași dificultăți în mai multe teritorii partenere: diferența dintre ambiția politicilor și capacitatea operațională, sisteme de date fragmentate, responsabilități dispersate între sectoare și participare publică limitată uneori la consultări.

Pentru Edineț, **prioritatea nu constă în elaborarea unor documente strategice suplimentare, ci în consolidarea instrumentelor de implementare**, a coordonării intersectoriale, a monitorizării și a capacității administrative.

Elementele transferabile din practicile analizate sunt: abordarea integrată și cooperarea intersectorială promovate la Sligo (Irlanda), accentul pus de Daugavpils (Letonia) pe managementul planului, indicatori și evaluarea periodică, precum și mecanismul de coordonare și grupul consultativ propuse la Trebinje (Bosnia și Herțegovina).

Adaptate la contextul local, **acestea justifică un grup municipal de coordonare intersectorială**, Sistemul municipal de date și monitorizare strategică Edineț 2030, un mecanism anual de tip Living Lab și corelarea registrului de proiecte cu bugetul, documentația urbanistică, mobilitatea, energia și clima.

→ **Orientarea strategică există. Vulnerabilitatea este capacitatea de a măsura, finanța și susține implementarea. Componentele guvernanței SMARTFORM - responsabilități clare, coordonare între domenii, indicatori, raportare anuală, participare permanentă - nu sunt încă instituționalizate la Edineț.**

Sursa: SMARTFORM Joint Survey Report (2026), SMARTFORM As-Is Situation Analysis (2026), SMARTFORM Living Lab Edineț - atelierele 2 și 3 (2026).

8.7 Matricea de capacitate și prioritizarea măsurilor: capacitatea de atragere a investițiilor este confirmată, capacitatea de susținere a lor nu

Niciuna dintre constatările de mai sus nu arată că municipiul Edineț nu poate implementa. Dimpotrivă. Administrația a dus la capăt proiecte mari, cu finanțatori diferiți, are o structură funcțională, servicii modernizate și participă la digitalizarea națională prin platforma e-APL.

Municipiul colectează real cu 44% mai mult decât acum cinci ani și investește mai mult pe locuitor decât oricare alt pol de creștere.

În același timp, municipiul investește mai mult decât colectează din venituri proprii, iar activele create în ultimii trei ani valorează de 2,6 ori veniturile proprii anuale.

Deficiențele reale țin de instituționalizarea rezultatelor, nu de capacitatea de a le obține.

Matricea de mai jos reunește implicațiile pentru Strategie formulate în fiecare secțiune: fiecare deficiență este așezată pe categoria de capacitate căreia îi aparține, cu riscul pentru Strategie, măsura corespunzătoare și prioritatea de implementare.

Figura 8.12: Matricea de capacitate 2027-2031

Sursa: Sinteza consultantului pe baza secțiunilor 4.5.1-4.5.3 și a rezultatelor SMARTFORM. Gruparea pe domenii de capacitate, ordonare după prioritate. Deficitul financiar este reformulat pe baza secțiunii 4.5.2.

8.8 Concluzii - Focus strategic

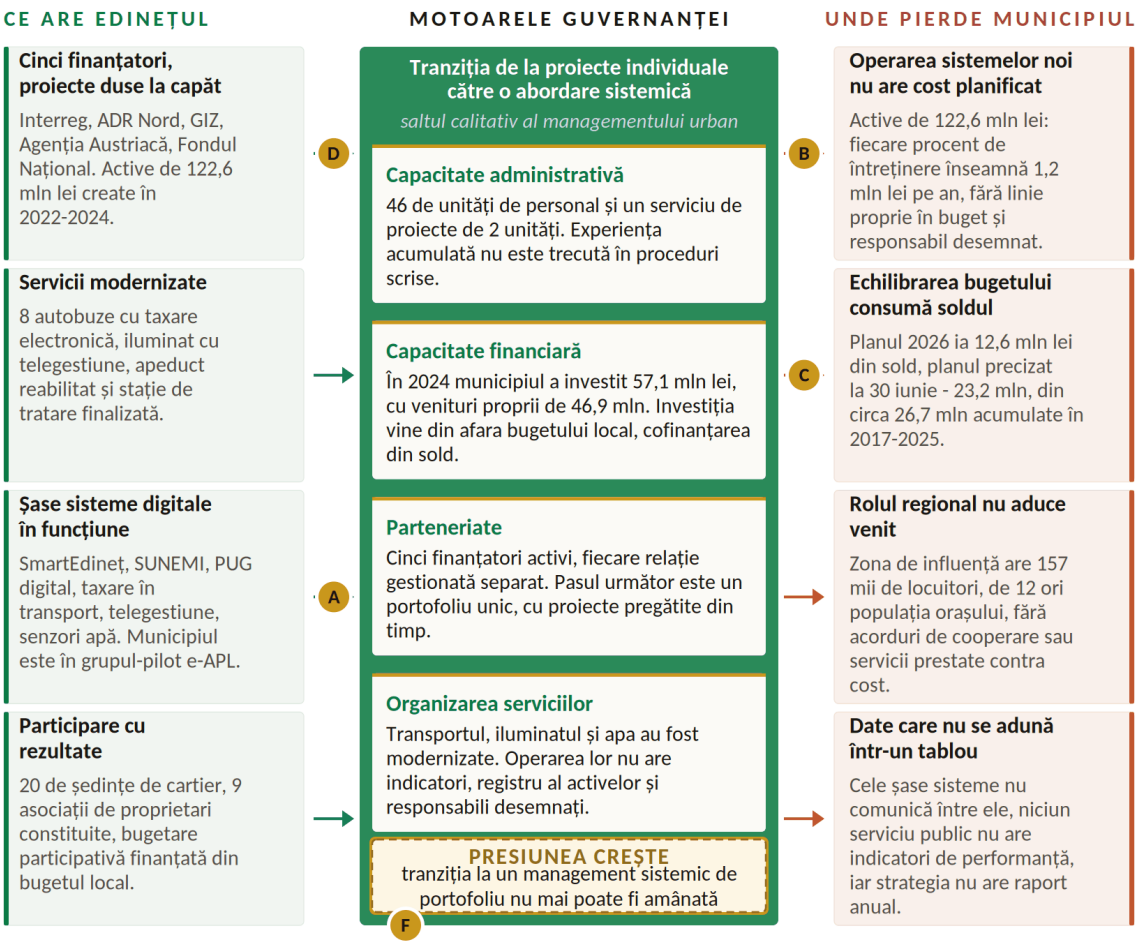

UNDE SE CERE INTERVENȚIA STRATEGIEI

A Digitalizare continuată, decizii pe date
Sistemele existente se leagă într-un instrument unic de monitorizare, cu indicatori pentru fiecare serviciu și o raportare anuală către Consiliul local.

B Proceduri și operare bugetată
Fiecare investiție intră în buget cu costul ei de funcționare: operator desemnat, buget anual, cost pe durata de viață, registru al activelor și plan de mentenanță.

C Planificare financiară multianuală
Cofinanțările eșalonate până la finalul strategiei, un plafon anual pentru ele și o rezervă proprie reconstituită an de an.

D Fundraising sistemic
De la proiecte atrase unul câte unul la un portofoliu construit: hartă a finanțatorilor, proiecte pregătite din timp și criterii de prioritizare.

E Consolidarea aparatului
Echipă de proiecte întărită, competențe documentate și un coordonator desemnat pentru urmărirea trimestrială a implementării.

F Prioritățile orașului, asumate împreună
Prioritățile urbane convenite între primar și Consiliul local, cu un calendar comun de urmărire și decizii de buget luate pe aceeași listă. Prioritățile stabilite din timp reduc riscul ca disputele politice să întrerupă proiecte începute.

OPORTUNITATEA - NECESITATEA STRATEGICĂ
Municipiul are deja echipa, sistemele, participarea și finanțatorii. Pasul următor nu cere un aparat mai mare, ci patru instrumente: registru al activelor, indicatori pe servicii, plan financiar multianual și raport anual.

PROVOCAREA - DACĂ NU SE INTERVINE
Fără cost de operare planificat pe durata de viață, infrastructura nouă se degradează mai repede decât a fost construită. Soldul din care se echilibrează astăzi bugetul se epuizează, iar următorul ciclu de proiecte ar porni fără acoperire proprie.

ANEXA 5

Bilanțul Strategiei 2021-2025 și lecțiile pentru noua perioadă

Anexa prezintă bilanțul Strategiei 2021-2025: ce și-a propus documentul, ce s-a schimbat pentru locuitori între 2020 și 2025, ce a rămas de făcut și ce lecții preia Strategia 2027-2031.

Cinci direcții, 134 de activități și niciun indicator cu țintă

Strategia de dezvoltare socio-economică a municipiului Edineț pentru anii 2021-2025 a fost elaborată în 2020 de Grupul de lucru pentru planificare strategică, cu asistența Institutului de Dezvoltare Urbană, în cadrul Programului "Comunitatea Mea". Viziunea ei era ca Edinețul să devină "centru urban atractiv și inteligent (SMART), pol de creștere socio-economic și turistic cu infrastructură modernă și servicii publice diversificate".

Documentul avea cinci direcții strategice, 22 de obiective specifice și un plan cu 134 de activități. Alimentarea cu apă și canalizarea erau tratate separat, prin Strategia de alimentare cu apă și canalizare 2018-2025.

Figura 53: Structura Strategiei 2021-2025: direcții, obiective și activități

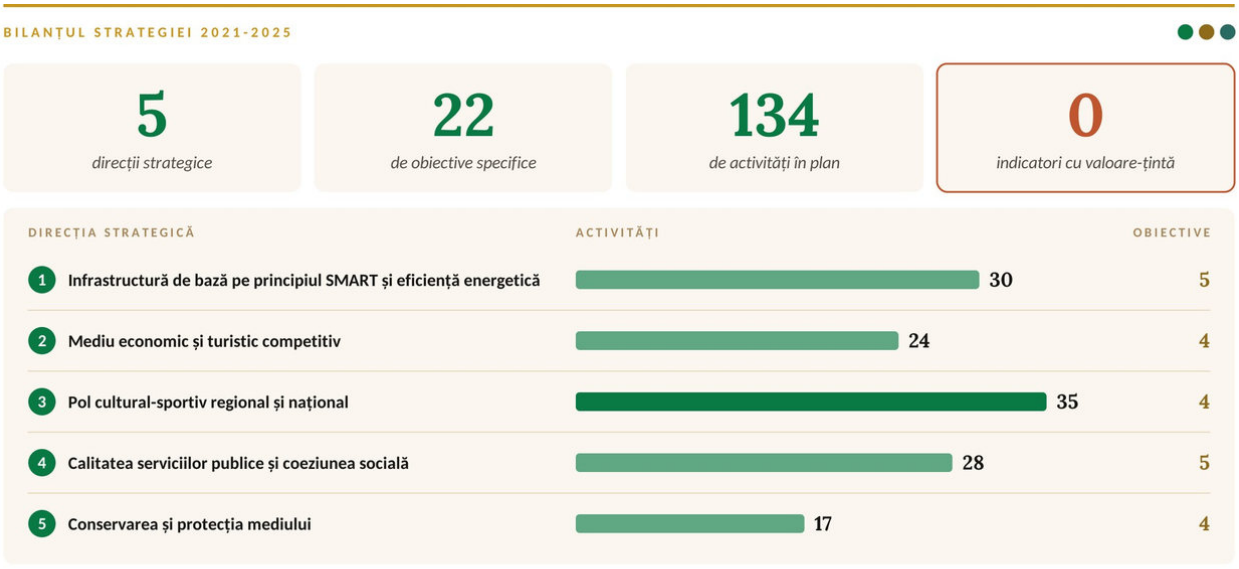

Planul precedent spunea ce se face, dar nu și cât trebuie să se schimbe: niciun indicator nu avea țintă.

Planul nu a stabilit valori-țintă pentru indicatori. Gradul de realizare nu se poate calcula, așadar, pe activități. Bilanțul se face pe rezultate: ce s-a schimbat pentru locuitori între 2020 și 2025.

Cel mai mare salt: iluminatul, transportul public și apa în oraș

Municipiul a avansat la aproape toate serviciile. Nouă străzi din zece sunt iluminate, față de una din două în 2020. Rutele de transport public au crescut de cinci ori. Apa ajunge la peste 98% din gospodăriile orașului.

Figura 54: Serviciile urbane ale municipiului Edineț, 2025 față de 2020

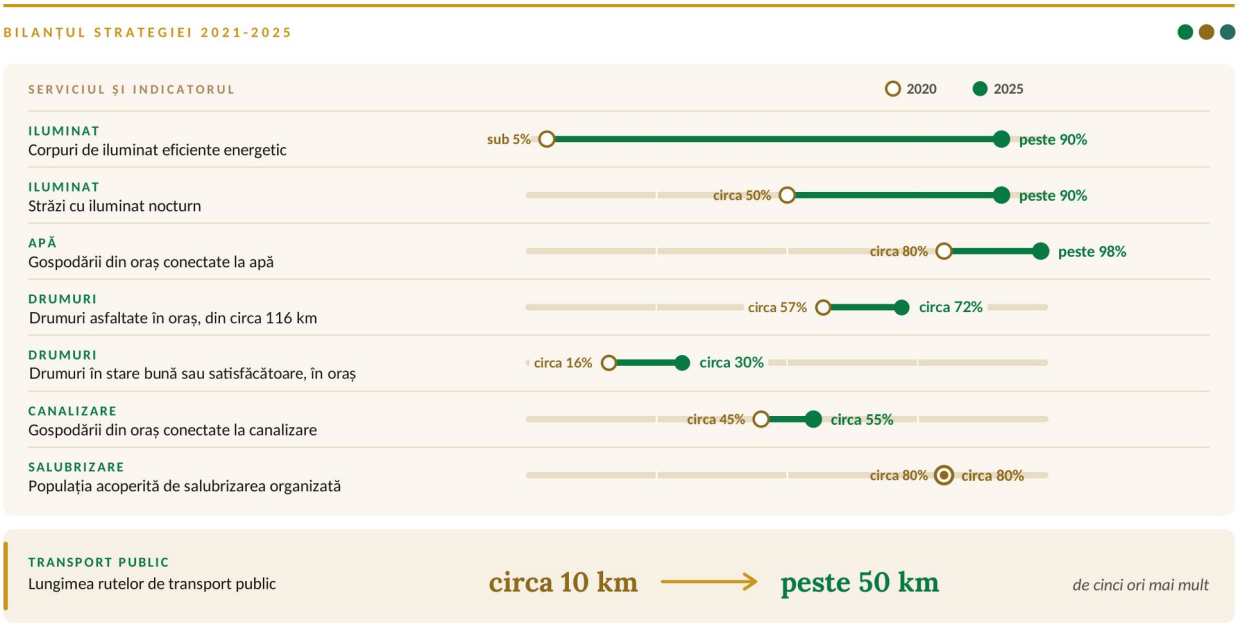

Unde modernizarea a însemnat echipamente, saltul a fost rapid. Unde a cerut rețele și operare continuă, recuperarea abia a început.

Imaginea nu este uniformă. Canalizarea a câștigat circa zece puncte procentuale în cinci ani, iar salubrizarea a revenit abia în 2025 la acoperirea din 2020. Comparativ cu celelalte municipii-poli de creștere, Edinețul rămâne pe ultimul loc la calitatea drumurilor și al cincilea din șase la canalizare.

Diferența ține de natura investiției. Acolo unde modernizarea a însemnat echipamente, municipiul a recuperat repede. Acolo unde a cerut rețele, utilaje și operare continuă, recuperarea abia a început.

Din 15 domenii, șase sunt realizate și șase parțial

Pe domenii, bilanțul este împărțit. Șase domenii sunt realizate, șase au avansat parțial, complexul sportiv este în curs, iar două rămân de realizat: cultura și serviciile sociale municipale.

Figura 55: Bilanțul Strategiei 2021-2025 pe domenii

Din 15 domenii, șase sunt realizate și șase parțial. Restanțele se adună la rețele, cultură și servicii sociale.

Tabelul de mai jos arată, pentru fiecare domeniu, ce prevedea Strategia, ce s-a realizat și ce a rămas de făcut.

Tabelul 46: Bilanțul Strategiei 2021-2025 pe domenii: prevederi, realizări și restanțe

Domeniul	Ce prevedea Strategia	Ce s-a realizat	Ce a rămas de făcut	Evaluare
Transport public și mobilitate	Extinderea transportului public. Piste pentru bicicliști	8 autobuze moderne și 17 stații amenajate. Rute de la circa 10 la peste 50 km. 20 de biciclete electrice și o pistă de circa 800 m (2024)	Legături mai dese cu satele componente	**Realizat**
Iluminat public	Extinderea iluminatului stradal	Străzi iluminate de la circa 50% la peste 90%, cu peste 90% corpuri eficiente. Circa 12 mil. lei investiți: 7 mil. din bugetul local, 4 mil. fonduri UE, 1 mil. asistență americană. 120 kW panouri fotovoltaice pe clădiri publice	Mentenanța după expirarea garanției	**Realizat**
Drumuri	Reabilitarea și construcția a 30 km de drum. Trotuare. Semaforizare	Drumuri asfaltate în oraș de la circa 57% la circa 72%. Drumuri în stare bună sau satisfăcătoare de la circa 16% la circa 30%. Circa 50 mil. lei din bugetul local	Calitatea drumurilor, pe ultimul loc între municipiile-poli de creștere	**Parțial**
Alimentare cu apă	Conform Strategiei de alimentare cu apă și canalizare 2018-2025	Acoperire în oraș de la circa 80% la peste 98%. Stația de tratare Edineț-Cupcini (5 184 m^3 pe zi, 5,85 mil. euro), în funcțiune din iunie 2026. Sector-pilot pentru reducerea pierderilor	Apă în Alexăndreni (circa 55%) și în Gordineștii Noi (încă fără sistem public)	**Realizat în oraș**
Canalizare și epurare	Conform Strategiei de alimentare cu apă și canalizare 2018-2025	Acoperire în oraș de la circa 45% la circa 55%	38% din rețea în stare nesatisfăcătoare. Stație de epurare nouă (proiect de 60 mil. lei, depus la FNDRL, încă nefinanțat)	**Parțial**
Salubrizare	Colectare selectivă, autospeciale, sistem regional	Acoperirea a revenit din 2025 la circa 80%. Circa 4 000 m^3 de biomasă colectați anual și un cazan pe biomasă de 75 kW	Serviciul în Alexăndreni și Gordineștii Noi. Colectarea separată. Închiderea celor 3 depozite neconforme. Reînnoirea utilajelor	**Parțial**
Energie și clădiri	Eficiență energetică în instituții. Parc fotovoltaic	PAEDC aprobat în 2022. 120 kW fotovoltaici pe clădiri publice și 220 kW la stația de pompare	Eficiența energetică a clădirilor publice și a blocurilor	**Parțial**
Educație	Reparații. Dotări digitale	SMART-Lab-uri în 4 grădinițe și 5 instituții de învățământ general. Curriculum transdisciplinar la Liceul "Mihai Eminescu" din 2023-2024	Formare profesională legată de economia locală	**Parțial**
Economie și investiții	Atragerea investitorilor. Susținerea afacerilor	Parcul Industrial: de la 4 investitori, 17 mil. euro și 120 de locuri de muncă (2020) la 17 rezidenți, circa 20 mil. euro și circa 400 de locuri de muncă	Pregătirea terenului de circa 30 ha pentru extindere	**Realizat**
Cultură	Centru de cultură în fostul cinematograf. Reabilitarea instituțiilor culturale	Rețeaua culturală funcționează. Cinematograful "Luceafărul" a rămas închis	Reconversia cinematografului. Reparații la muzee și bibliotecă	**Încă nerealizat**
Sport	Centru multifuncțional de sport. Bazin de înot	Lucrările la complexul sportiv au început și au fost oprite. Proiectul se reface	Spații pentru școala de sport (421 de copii)	**În curs**

Domeniul	Ce prevedea Strategia	Ce s-a realizat	Ce a rămas de făcut	Evaluare
Spații publice	Revalorificarea Grădinii Publice "Vasile Alecsandri"	"Insula de Vis", aleasă prin concurs de idei (2022), cu 10 414 participanți la vot. Amenajare cu irigare automată, iluminat și Wi-Fi	Amenajarea întregii Grădini Publice	**Realizat**
Administrație și participare	Digitalizarea Primăriei. Transparență. Implicarea cetățenilor	Platforma SmartEdineț, ghișeul unic SUNEMI, PUG digital, bugetare participativă din bugetul local	Indicatori de performanță pentru servicii. Registrul activelor	**Realizat**
Locuire și cartiere	Fără prevedere distinctă	9 asociații de proprietari constituite sau reînregistrate. 5 zone rezidențiale reabilitate cu granturi UE de circa 169 000 de euro	Extinderea la cele 151 de blocuri	**Parțial**
Servicii sociale	Centru de zi pentru copii în situații de risc. Centru de recuperare. Cantină socială	Cele 13 servicii sociale existente sunt coordonate de raion (1 149 de beneficiari)	Servicii municipale pentru vârstnici singuri, persoane cu dizabilități și copii romi	**Încă nerealizat**

Rezultatele mari au venit prin parteneri, iar întreținerea lor urmează să fie planificată

Cele mai vizibile rezultate ale perioadei au fost obținute împreună cu parteneri externi: stația de tratare a apei, transportul public, iluminatul, platforma digitală, curțile de bloc reabilitate și Grădina Publică. Partenerii au fost Uniunea Europeană, Agenția de Dezvoltare Regională Nord, GIZ și Agenția Austriacă pentru Dezvoltare. Sprijinul european a venit prin programul "EU4Moldova: Comunități Locale" și prin proiectul "Edineț - oraș cu perspectivă de viitor".

În 2021-2025, municipiul a investit 173,9 mil. lei, dintre care 74,5 mil. lei granturi externe (Figura 51). Investițiile au lăsat active noi de 122,6 mil. lei numai în 2022-2024. Fiecare procent de întreținere anuală înseamnă circa 1,2 mil. lei pe an, iar costul de operare al sistemelor noi încă nu este planificat distinct în buget.

A doua constatare privește costurile. Planul precedent estima 360 mil. lei pentru o singură activitate: reabilitarea și construcția a 30 km de drum. Suma reprezintă circa 69% din veniturile bugetului municipal din toți cei cinci ani, 521,0 mil. lei. Din bugetul local au fost investiți în drumuri circa 50 mil. lei.

Figura 56: Costul unei activități din planul precedent față de bugetul municipiului, mil. lei

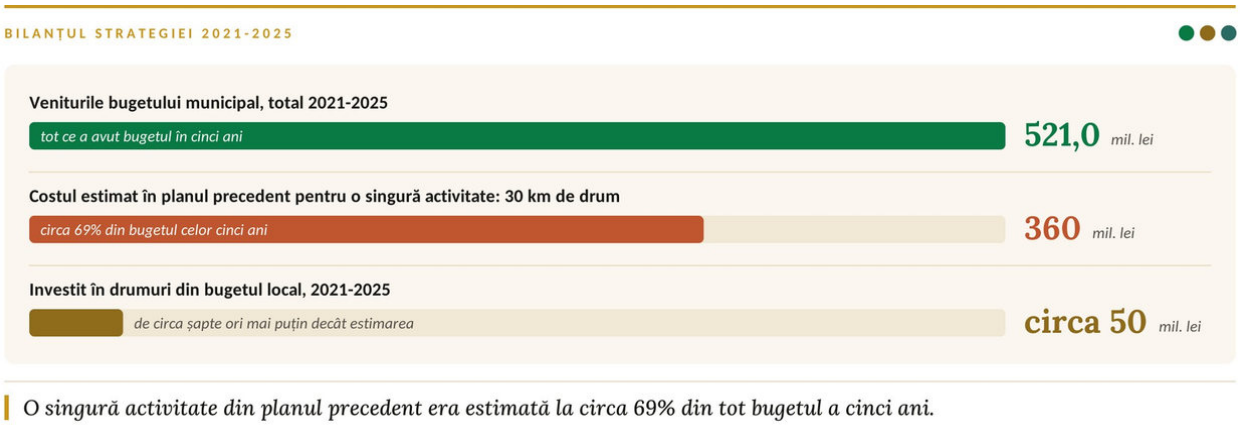

O singură activitate din planul precedent era estimată la circa 69% din tot bugetul a cinci ani.

Se poate obiecta că și Strategia 2027-2031 costă mult: circa 1 078,7 mil. lei, de două ori veniturile bugetului din ultimii cinci ani. Diferența nu este de sumă, ci de construcție. Fiecare acțiune are o sursă de finanțare, circa 71% din cost trec prin proiecte cu finanțare externă, iar efortul bugetului local este calculat separat: circa 23,9 mil. lei pe an pentru proiectele-nucleu (subcapitolul 2.6).

Șapte lecții și răspunsul fiecăreia în Strategia 2027-2031

Perioada 2021-2025 lasă șapte lecții. Fiecare are un răspuns în Strategia 2027-2031: în indicatori, în costuri, în raportare sau în portofoliul de proiecte.

Figura 57: Ce am învățat din Strategia 2021-2025 și ce facem diferit

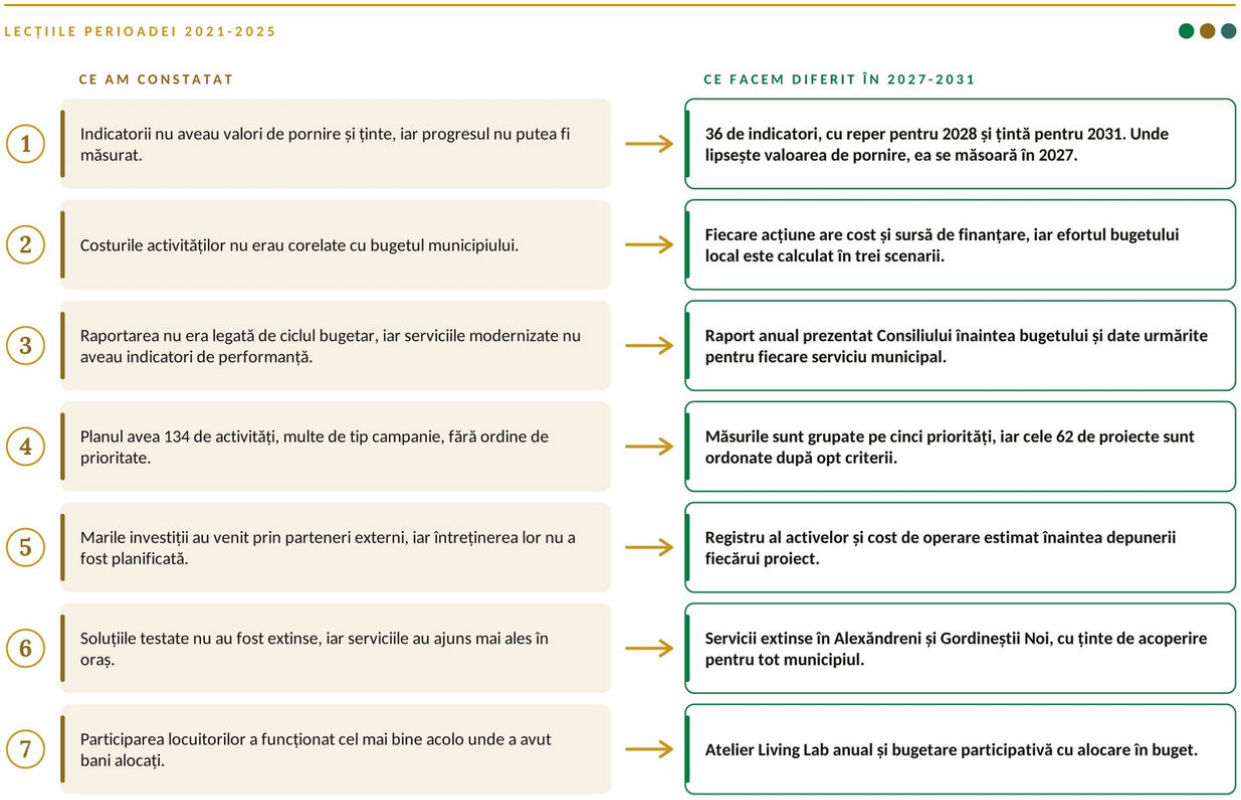

Fiecare lecție a perioadei precedente are un răspuns concret în Strategia 2027-2031.

→ În 2021-2025, Edineț a atras și a dus la capăt proiecte mari. În următorii cinci ani, aceste rezultate trebuie să devină servicii permanente, extinse în tot municipiul, întreținute din buget și urmărite an de an prin indicatori.

ANEXA 6

Sinteza consultării publice și modificările aduse Strategiei

Anexa prezintă propunerile primite după publicarea proiectului Strategiei, modul în care au fost luate în considerare și modificările pe care le-au adus în Strategie. Modificările privesc planul de acțiuni, portofoliul de proiecte, indicatorii legați de ele și cadrul de implementare. Viziunea, obiectivul general, prioritățile și cele 47 de măsuri au rămas aceleași.

Zece propuneri, toate pentru proiecte noi

Proiectul Strategiei a fost prezentat la atelierul laboratorului urban participativ din 30 septembrie 2026, unde participanții l-au susținut. Documentul a fost apoi publicat pentru consultare publică, conform Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, și discutat în ședința Grupului de lucru pentru elaborarea Strategiei.

Au fost primite 10 propuneri, toate pentru includerea unor proiecte noi. Două se repetă. Modernizarea stadionului municipal a fost propusă de două ori, iar renovarea Casei de creație și modernizarea Centrului de creație privesc aceeași instituție. Rămân astfel 8 propuneri distincte. În ședința Grupului de lucru s-a decis, în plus, ca în locul celor două case comunitare prevăzute în satele componente să fie amenajată una singură, în Gordineștii Noi, cu servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități.

Propunerile se grupează în patru teme:

- ☑ Valorificarea clădirilor publice neutilizate: clădirile din satul Alexăndreni, clădirea de pe str. Valentin Roșca și spațiile de pe str. Independenței 47 și 79.
- ☑ Infrastructura culturală, sportivă și extrașcolară: Casa de cultură, Casa de creație a copiilor și stadionul municipal.
- ☑ Mobilitatea urbană: parcări de buzunar pe străzile principale.
- ☑ Serviciile sociale: prevenirea separării copilului de familie și a abandonului școlar și serviciul pentru persoanele cu dizabilități din Gordineștii Noi.

Toate propunerile au fost acceptate

Fiecare propunere a devenit acțiuni ale planului, în măsura existentă cu același scop, și un proiect al portofoliului, ca să poată fi depusă spre finanțare.

Tabelul 47: Propunerile din consultarea publică și integrarea lor în Strategie

Nr.	Propunerea	Decizia	Integrarea în Strategie	Cost, mil. lei	Proiect
1	Valorificarea în scopuri economice a clădirilor publice neutilizate din satul Alexăndreni	Acceptată	Măsura 5.7, acțiunile 5.7.4-5.7.5: evaluarea clădirilor, conceptul de utilizare economică, adaptarea și atribuirea lor agenților economici prin licitație sau parteneriat	2,7	PE54
2	Transformarea clădirii neutilizate de pe str. Valentin Roșca în Centru multietnic	Acceptată	Măsura 2.5, acțiunile 2.5.14-2.5.15: expertiza clădirii, conceptul elaborat împreună cu comunitățile etnice, renovarea și dotarea centrului	3,3	PE55

Nr.	Propunerea	Decizia	Integrarea în Strategie	Cost, mil. lei	Proiect
3	Valorificarea spațiilor publice de pe str. Independenței 47 și 79 ca Centru de cultură și civilizație	Acceptată	Măsura 2.5, acțiunile 2.5.16-2.5.17: expertiza celor două clădiri, conceptul de funcționare, renovarea și amenajarea centrului	4,3	PE56
4	Modernizarea stadionului municipal: grupuri sanitare, gard, scaune, acoperiș pentru spectatori, amenajarea teritoriului (propusă de două ori)	Acceptată	Măsura 2.6, acțiunile 2.6.10-2.6.11: proiectarea și lucrările de modernizare	3,0	PE57
5	Renovarea Casei de creație și modernizarea Centrului de creație din Edineț (două formulări pentru aceeași instituție)	Acceptată	Măsura 2.2, acțiunile 2.2.10-2.2.11: proiectarea, renovarea și dotarea Casei de creație a copiilor	2,0	PE58
6	Modernizarea Casei de cultură din Edineț	Acceptată	Măsura 2.5, acțiunile 2.5.12-2.5.13: expertiza, proiectarea și modernizarea clădirii, distinct de spațiile culturale din acțiunea 2.5.7	3,0	PE59
7	Parcări de buzunar pe marginea străzilor principale, cel puțin 50 de locuri	Acceptată	Măsura 3.4, acțiunile 3.4.10-3.4.11: identificarea amplasamentelor, proiectarea și amenajarea a cel puțin 50 de locuri	1,6	PE60
8	Serviciu comunitar pentru prevenirea separării copilului de familie și a abandonului școlar, în parteneriat cu asociațiile obștești locale	Acceptată	Măsura 2.4, acțiunile 2.4.5-2.4.6: înființarea serviciului împreună cu asociațiile obștești și funcționarea lui în 2028-2031, pentru cel puțin 40 de copii pe an	2,3	PE61
9	O singură casă comunitară, în Gordineștii Noi, cu servicii sociale pentru persoanele cu dizabilități (decizia Grupului de lucru)	Acceptată	Măsura 2.10 reformulată: o casă comunitară în locul celor două (2.10.1-2.10.2) și serviciul social pentru persoanele cu dizabilități (2.10.3), casa comunitară din Alexăndreni nu se mai realizează	1,9	PE10 modificat, PE11 retras

Notă: Pentru stadion, Casa de creație și Casa de cultură s-au folosit valorile din propuneri. Celelalte costuri sunt estimări de planificare, care se precizează prin expertiza clădirilor și devize. La poziția 9, costul este al întregii măsuri 2.10 după modificare.

Proiectele noi au fost evaluate după aceleași criterii ca restul portofoliului (Anexa 1). Serviciul pentru copii (PE61), clădirile din Alexăndreni (PE54), Casa de creație (PE58), Casa de cultură (PE59) și parcările (PE60) au intrat în categoria B, a proiectelor în pregătire. Stadionul (PE57), Centrul multietnic (PE55) și Centrul de cultură și civilizație (PE56) au intrat în categoria C, pentru că nu au încă documentație tehnică. Ele se reevaluează la actualizarea anuală a portofoliului, după expertiză și proiectare.

Ținta pentru serviciile sociale noi urcă de la 3 la 5

Propunerile schimbă o singură țintă. Ceilalți indicatori primesc contribuții noi, dar țintele lor rămân aceleași.

Tabelul 48: Indicatorii influențați de propuneri

Indicatorul	Proiectul supus consultării	După consultare	Explicație
OS3.5 Servicii sociale noi, funcționale	3 servicii (reper 2028: 1)	5 servicii (reper 2028: 2)	Se adaugă serviciul de prevenire a separării copilului de familie și a abandonului școlar și serviciul pentru persoanele cu dizabilități din Gordineștii Noi

Indicatorul	Proiectul supus consultării	După consultare	Explicație
OS3.1 Salariați în economia locală	Cel puțin 3 644 (+600)	Ținta neschimbată	Circa 10 locuri de muncă noi la agenții economici care preiau clădirile din Alexăndreni
OS3.3 Întreprinderi active la 1 000 de locuitori	Cel puțin 27	Ținta neschimbată	Doi agenți economici noi în clădirile din Alexăndreni
OS1.11 Participanții regulați la cercuri și colective artistice	Cel puțin +20% față de 2027	Ținta neschimbată	Casa de cultură, Casa de creație și cele două centre noi susțin ținta, care nu se majorează până la stabilirea numărului de participanți
OS1.12 Participanții la activitățile sportive organizate	632	Ținta neschimbată	Stadionul modernizat îmbunătățește condițiile pentru sportivi și spectatori
OS4.5 Rata de implementare a proiectelor-nucleu	Cel puțin 10 din 20	Ținta neschimbată	Niciun proiect nou nu a intrat în categoria A

Parcările de buzunar nu au un indicator de rezultat propriu. Ele se urmăresc prin indicatorul de realizare din planul de acțiuni: cel puțin 50 de locuri amenajate.

Costul crește cu 2%, prioritățile rămân aceleași

Proiectele noi au intrat în măsurile existente. Tabelul de mai jos arată ce s-a schimbat în fiecare parte a documentului.

Tabelul 49: Modificările aduse după consultarea publică

Partea documentului	Proiectul supus consultării	După consultare
2.2 Obiective de dezvoltare, indicatorii OS3	OS3.5: 3 servicii sociale noi, reper 2028: 1 serviciu	OS3.5: 5 servicii sociale noi, reper 2028: 2 servicii
Măsura 2.2 (liceele și educația extrașcolară)	9 acțiuni, renovarea liceelor de 90,0 mil. lei, poziție condiționată	11 acțiuni. Nou: Casa de creație a copiilor (2.2.10-2.2.11), 2,0 mil. lei, în costul Strategiei
Măsura 2.4 (serviciile sociale comunitare)	4 acțiuni, 7,6 mil. lei	6 acțiuni, 9,8 mil. lei. Nou: serviciul de prevenire a separării copilului de familie și a abandonului școlar (2.4.5-2.4.6)
Măsura 2.5 (spațiile culturale)	11 acțiuni, 17,0 mil. lei	17 acțiuni, 27,5 mil. lei. Nou: Casa de cultură (2.5.12-2.5.13), Centrul multietnic (2.5.14-2.5.15), Centrul de cultură și civilizație (2.5.16-2.5.17)
Măsura 2.6 (infrastructura sportivă)	9 acțiuni, 37,7 mil. lei	11 acțiuni, 40,7 mil. lei. Nou: stadionul municipal (2.6.10-2.6.11)
Măsura 2.10	"Adaptarea spațiilor educaționale subutilizate pentru case comunitare și servicii locale": 2 case comunitare, în Alexăndreni și Gordineștii Noi, 2 acțiuni, 2,3 mil. lei	"Adaptarea spațiilor neutilizate pentru casa comunitară și serviciile sociale din Gordineștii Noi": o casă comunitară cu serviciu pentru persoanele cu dizabilități, 3 acțiuni, 1,9 mil. lei
Măsura 3.4 (străzile și mobilitatea)	9 acțiuni, 172,1 mil. lei	11 acțiuni, 173,7 mil. lei. Nou: parcările de buzunar (3.4.10-3.4.11)
Măsura 5.7 (veniturile proprii și patrimoniul)	3 acțiuni, 0,3 mil. lei	5 acțiuni, 3,0 mil. lei. Nou: valorificarea economică a clădirilor din Alexăndreni (5.7.4-5.7.5)
Capitolul 3. Planul de acțiuni	259 de acțiuni	276 de acțiuni: 17 acțiuni noi și 2 acțiuni reformulate (2.10.1-2.10.2)
2.5 și Capitolul 4. Portofoliul de proiecte	54 de proiecte, 847,8 mil. lei. A: 20 (494,3 mil. lei), B: 29 (330,7 mil. lei), C: 5 (22,9 mil. lei)	61 de proiecte, 868,8 mil. lei. A: 20 (494,3 mil. lei), B: 34 (342,2 mil. lei), C: 7 (32,3 mil. lei). Proiecte noi: PE54-PE61, PE10 modificat, PE11 retras
2.6 Costul total al Strategiei	1 053,0 mil. lei	1 074,7 mil. lei (+21,7 mil. lei, circa +2%)

Partea documentului	Proiectul supus consultării	După consultare
2.6 Necesarul din bugetul local	Proiectele-nucleu: circa 23,2 mil. lei pe an. Tot portofoliul: 30-45 mil. lei pe an	Proiectele-nucleu: circa 23,4 mil. lei pe an. Tot portofoliul: 31-46 mil. lei pe an
Anexa 3. Acțiunile finanțate fără proiect extern	205,2 mil. lei	205,9 mil. lei: se adaugă serviciul pentru persoanele cu dizabilități din Gordinești Noi (2.10.3), din bugetul local
Anexele 1 și 2	-	Scorurile proiectelor noi, contribuțiile măsurilor 2.4 și 2.10 la OS3.5 și ale măsurii 5.7 la OS3.1 și OS3.3

Tabelul 50: Costul estimat pe priorități, mil. lei

Prioritatea	Proiectul supus consultării	După consultare	Diferența
P1. Dezvoltare economică și atractivitate	310,6	310,6	0,0
P2. Educație, cultură, sport și servicii comunitare	74,1	91,5	+17,4
P3. Utilități, mobilitate și condiții de locuire	550,0	551,6	+1,6
P4. Mediu, energie și reziliență climatică	100,2	100,2	0,0
P5. Administrație, date, participare și finanțare	18,1	20,8	+2,7
Total	1 053,0	1 074,7	+21,7

Notă: Fără renovarea celor trei licee (90,0 mil. lei), poziție condiționată, în afara costului Strategiei.

Cea mai mare parte a costului suplimentar cade în 2028-2030, când sunt programate lucrările: 262,8 mil. lei în 2028 (față de 259,1), 338,1 mil. lei în 2029 (față de 329,9) și 321,2 mil. lei în 2030 (față de 316,2). Anul 2029 rămâne vârful lucrărilor.

→ Consultarea publică a adus în Strategie opt proiecte noi, cele mai multe pentru clădiri publice neutilizate și pentru infrastructura culturală, sportivă și socială. Ele au fost integrate în măsurile existente, fără schimbarea priorităților și a obiectivelor. Costul total crește cu 2%, iar ținta pentru serviciile sociale noi urcă de la 3 la 5. Proiectele noi intră în categoriile B și C și se pregătesc pe măsură ce se clarifică documentația tehnică și sursele de finanțare.

Patru completări la examinarea în comisiile Consiliului municipal

După consultarea publică, la examinarea documentului în comisiile Consiliului municipal, Strategia a primit patru completări. Ele privesc tineretul, siguranța publică, planificarea urbană și participarea locuitorilor. Trei se transpun în patru acțiuni noi, iar Centrul de Tineret intră și în portofoliul de proiecte, cu finanțare externă. A patra precizează rolul bugetării participative în implementare.

Tabelul 51: Completările din comisiile Consiliului municipal și integrarea lor în Strategie

Completarea	Integrarea în Strategie	Cost 2027-2031, mil. lei
Dezvoltarea sectorului de tineret prin consolidarea Centrului de Tineret	Măsura 2.6, acțiunea 2.6.12, și proiectul PE62, categoria C: dotarea și funcționarea Centrului de Tineret, programe pentru tineri, sprijin pentru Consiliul Local al Tinerilor, incluziune și parteneriate, circa 0,3 mil. lei pe an	1,50
Reactivarea adăpostului pentru animalele fără stăpân	Măsura 2.8, acțiunile 2.8.3-2.8.4: reactivarea în 2027, cu 0,35 mil. lei, și funcționarea în 2028-2031, cu circa 0,3 mil. lei pe an	1,55
Actualizarea Planului urbanistic general al municipiului Edineț	Măsura 5.4, acțiunea 5.4.3: actualizarea Planului urbanistic general existent în 2027, pentru integrarea organică a noilor investiții planificate	1,00
Bugetarea participativă	Subcapitolul 2.7: bugetarea participativă, legată de prioritățile Strategiei și de raportul anual. Fondul anual rămâne în bugetul curent al municipiului, în afara costului Strategiei	-

Costul total al Strategiei crește cu circa 4 mil. lei, la 1 078,7 mil. lei, iar planul de acțiuni ajunge la 280 de acțiuni. Prioritatea 2 ajunge la 94,5 mil. lei, iar Prioritatea 5, la 21,8 mil. lei. Centrul de Tineret intră în portofoliu ca proiectul PE62, în categoria C, cu finanțare externă, iar portofoliul ajunge la 62 de proiecte și 870,3 mil. lei. Adăpostul și actualizarea PUG se finanțează direct, din bugetul local.